

**T.C.
OSMANİYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM
DALI**

**İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ NADİR ESERLER
KÜTÜPHANESİ “TY 1724” NUMARADA KAYITLI ŞİİR
MECMUASININ TRANSKRİPSİYONLU METNİ VE
MECMUALARIN SİSTEMATİK TASNİFİ PROJESİNE
(MESTAP) GÖRE TASNİFİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Zahide EFE

OSMANİYE / 2020

T.C.
OSMANİYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

**İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ NADİR ESERLER KÜTÜPHANESİ “TY 1724”
NUMARADA KAYITLI ŞİİR MECMUASININ TRANSKRİPSİYONLU METNİ
VE MECMUALARIN SİSTEMATİK TASNİFİ PROJESİNE (MESTAP) GÖRE
TASNİFİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Zahide EFE

Danışman: Doç. Dr. Yunus KAPLAN
Jüri Üyesi: Doç. Dr. Yakup POYRAZ
Jüri Üyesi: Dr. Öğr. Üyesi Lütfi ALICI

OSMANİYE / 2020

Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne;

İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi “TY 1724” Numarada Kayıtlı Şiir Mecmuasının Transkripsiyonlu Metni ve Mecmuaların Sistematiik Tasnifi Projesine (MESTAP) Göre Tasnifi başlıklı çalışma, jürimiz tarafından Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan: Doç. Dr. Yunus KAPLAN
(Danışman)

Üye: Doç. Dr. Yakup POYRAZ

Üye: Dr. Öğr. Üyesi Lutfi ALICI

ONAY

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim elemanlarına ait olduklarını onaylarım.

.../.../2020.

Doç. Dr. Müjdat AVCI
Enstitü Müdürü

NOT: Bu tezde kullanılan ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu’ndaki hükümlere tabidir.

ETİK BEYANI

Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde ve ortaya çıkan sonuçlarda herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu,

bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim. / / 2020

Zahide EFE

ÖZET

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ NADİR ESERLER KÜTÜPHANESİ “TY 1724” NUMARADA KAYITLI ŞİİR MECMUASININ TRANSKRİPSİYONLU METNİ VE MECMUALARIN SİSTEMATİK TASNİFİ PROJESİNE (MESTAP) GÖRE TASNİFİ

Zahide EFE

Yüksek Lisans, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı

Danışman: Doç. Dr. Yunus KAPLAN

Haziran 2020, 705 sayfa

Mecmualar sahip oldukları zengin muhtevalarıyla klasik Türk edebiyatının önemli kaynakları arasında yer alan eserlerdir. Kütüphanelerimizde çok farklı örneklerine rastlanan bu tür eserler üzerine yapılan çalışmalar her geçen gün artmaktadır.

Bu çalışmanın konusunu da İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi’nde TY 1724 arşiv numarasıyla kayıtlı olan *Mecmû‘a-i Eş‘âr*’ın çeviri yazılı metni ve Şiir Mecmuaların SistematiK Tasnifi Projesi’ne (MESTAP) göre tasnifi oluşturmaktadır. Mecmuada mürettip ve derlenme tarihi ile ilgili herhangi bir kayıt bulunmamaktadır. Şiirleri yer alan şairlerin yaşadıkları yüzyıllar, şairlerle ilgili biyografik kayıtlar ve düşürülen tarih beyitleri göz önünde bulundurularak mecmuanın 18. yüzyılda tertip edildiği söylenebilir. Mecmuada çoğunluğu 16. yüzyıla ait olmak üzere 196 şaire ait toplam 946 adet manzum ve mensur metin bulunmaktadır.

Çalışmamızın birinci bölümünde mecmuaların genel özellikleri ve önemi hakkında bilgiler verilmiştir. İkinci bölümde çalışmamıza konu olan mecmua tanıtılarak şair ve şiir sayıları, nazım şekilleri ve vezin gibi şekil özellikleri ortaya konulmuş ve mecmuanın muhtevalarına değinilmiştir. Mecmuada şiirleri bulunan şairler, nazım şekilleri ve kullanılan vezinler tablolar halinde gösterilmiştir. Üçüncü bölümde metnin kuruluşunda izlenen yöntem belirtildikten sonra mecmuada yer alan şiirlerin çeviri yazılı metni verilmiştir. Divanı olan şairlerin şiirleri bu divan nüshalarıyla karşılaştırılarak farklılıklar tespit edilmiştir. Bazı şairlerin divanlarında olmayan şiirleri veya eksik beyitleri tespit edilerek hem dipnotta hem de inceleme kısmında belirtilmiştir. Dördüncü bölümde mecmuadaki şiirlerin Mecmuaların SistematiK Tasnifi Projesi’ne (MESTAP)

göre tasnifi yapılmıştır. Beşinci bölümde ise sonuçların ortaya konulması, kaynakça ve şairler dizini ile çalışma tamamlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Klasik Türk Edebiyatı, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi, TY 1724, Şiir Mecmuası, MESTAP.

ABSTRACT

THE TRANSCRIPTION TEXT AND CLASSIFICATION OF THE POEM JOURNALS NUMBERED AS “TY 1724” IN THE LIBRARY RARE BOOKS OF ISTANBUL UNIVERSITY ACCORDING TO PROJECT OF SYSTEMATIC CLASSIFICATION OF POEM JOURNALS (MESTAP)

Zahide EFE

Master Thesis, Department of Turkish Language and Literature

Supervisor: Doç. Dr. Yunus KAPLAN

June 2020, 705 pages

Journals are among the important sources of classical Turkish literature with their rich content. The number of this kind of studies, which have very different examples in our libraries, is increasing day by day.

The subject of this research is to make a classification according to the translated text of *Mecmu'a-i Es'ar* which is recorded in TY 1724 archive number in İstanbul University Rare Books Library and The Systematical Classification Project of Poetry Journals (MESTAP). There is not any record related to compositor and the date of collection in the journal. It can be said that the journal was formed in 18th century in consideration with the centuries including the poetries of poets, the biographical records related to the poets and the historical couplets which are gotten. The journal has 946 poetic and prosaic texts in total belonging to 196 poets mostly as belonging to 16th century.

The first chapter of our study covers the information on the general characteristics and importance of journals. The second part introduces the journal, the subject of our study, and gives information about the shape features such as number of poets and poems, verse forms and measure, and information about the content of the journal. Poets who have poems in the journal, verse forms and the rhythm used are shown in tables. In the third chapter, the translated text of the poems in the journal is given after the method to be followed in the creation of the text is determined. The poems of the poets with divan were compared with these divan copies, and differences were determined. Some poets' poems or missing couplets not found in their divans were identified and stated both in the footnote and the examination chapter. In the fourth section, the poems in the journal were classified according to the Systematic Sorting Project of Journals (MESTAP). In the fifth

chapter, the study was completed with results, the bibliography and index of poets.

Key Words: Classical Turkish Literature, Istanbul University Rare Works Library, TY 1724, Poetry Journal, MESTAP.

ÖN SÖZ

Çeşitli şekil ve türlerdeki eserleri bir araya getiren ve kütüphanelerde yüzlerce örneğine rastlanan mecmualar, edebiyat tarihimizin önemli kaynakları arasında yer almaktadır. Mürettibinin kişisel zevklerine göre tertip edilen mecmualar, döneminin edebî zevkini ve sanat anlayışını göstermesi bakımından önemlidir. Mecmualar, divanı olmayan ya da çeşitli sebeplerle divanı elde bulunmayan şairlerin şiirlerini tespit etmek hususunda araştırmacılara önemli imkânlar sağlamaktadır. Ayrıca divanı bulunan şairlerin mevcut divan nüshalarına girmemiş şiirlerinin tespit edilmesi veya divanda bulunan şiirlerin mecmuadaki şiirlerle mukayese edilerek tenkitli metnin hazırlanması hususunda mecmualar ayrı bir önem arz etmektedir. Mecmualarda tezkirelerde veya biyografik kaynaklarda adı geçmeyen şairlere tesadüf edilmesi ve bazı mecmuaların şairler hakkında biyografik bilgi bulundurması mecmuaları biyografi çalışmaları için de önemli kılmaktadır.

Bu gibi pek çok önemi haiz olan mecmualar üzerinde şimdiye kadar yapılan ve yapılmaya devam edilen çalışmalarla edebiyat tarihimize katkı sunulmaya devam edilmektedir. Biz de bu alanda yapılacak araştırmalara katkı sağlamak amacı ile İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi'nde TY 1724 arşiv numarasıyla kayıtlı şiir mecmuasının transkripsiyonlu metni ile şekil ve muhteva bakımından incelenmesini esas aldık.

Beş ana bölüm hâlinde incelediğimiz şiir mecmuasının birinci bölümünde mecmuanın tanımı, şekil ve muhteva özellikleri, sınıflandırılması, önemi ve Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi'nden (MESTAP) bahsedilmiştir. İkinci bölümde çalışmamızın konusunu teşkil eden İstanbul Üniversitesi TY 1724 numaralı *Mecmû'a-i Eş'âr*'ın genel özellikleri, tertip tarihi, mecmuada yer alan şair ve şiir sayıları, mecmudaki şiirlerin nazım şekilleri ve vezinleri, mecmuada bulunup divanlarda bulunmayan şiirler gibi hususiyetler üzerinde durularak bu şiirlerin muhtevasına değinilmiştir. Üçüncü bölümde öncelikle metni ortaya koyarken izlediğimiz yöntemler sıralanmış ardından mecmuadaki şiirlerin çeviri yazılı metni verilmiştir. Metin kısmında yer alan şiirler eğer şairin divanı varsa bu divan ile mukayese edilmiş ve farklılıklar dipnotta gösterilmiştir. Dördüncü bölümde mecmuadaki şiirlerin Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi'ne (MESTAP) göre tasnifi yapılmıştır. Beşinci bölümde ise çalışma ile ilgili elde edilen sonuçlara, çalışmada yararlanılan kaynaklara ve şairler dizinine yer verilerek çalışma tamamlanmıştır.

Bu çalışmam esnasında ilmî ve manevî desteğini her zaman yanımda hissettiğim

kendisine çok şey borçlu olduğum ve hayat boyu minnettar olacağım kıymetli danışman hocam Sayın Doç. Dr. Yunus KAPLAN'a üzerimdeki ödenmez haklarından dolayı sonsuz teşekkür ederim.

Zahide EFE
Osmaniye/2020

İÇİNDEKİLER

ÖZET	iv
ABSTRACT.....	vi
ÖN SÖZ	viii
KISALTMALAR.....	xii
TABLolar LİSTESİ	xiii

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Mecmuanın Tanımı	1
1. 2. Mecmuaların Şekil ve İçerik Özellikleri	2
1. 3. Mecmuaların Sınıflandırılması	3
1. 4. Şiir Mecmualarının Önemi	8
1. 5. Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi (MESTAP).....	9

BÖLÜM II

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ NADİR ESERLER KÜTÜPHANESİ TY 1724 NUMARALI MECMÛ‘A-İ EŞ‘ÂR ÜZERİNE BAZI TESPİTLER

2. 1. Mecmuanın Genel Özellikleri.....	11
2. 2. Şair ve Şiir Sayısı	12
2. 3. Mecmuadaki Şiirlerin Nazım Şekilleri	20
2. 4. Mecmuadaki Şiirlerin Vezinleri.....	21
2. 5. Mecmuadaki Biyografik Bilgiler	21
2. 6. Mecmuada Bulunup Neşri Yapılan Divanlarda Bulunmayan Şiirler.....	22
2. 7. Mecmuada Bulunup Neşri Yapılan Divanlarda Bulunmayan Beyitler	26
2. 8. Mecmuanın Muhteva Özellikleri	30
2. 9. Mecmuada Yer Alan Özlü Sözler	33
2. 10. Mecmuada Karşılaşılan Bazı Problemler	36

BÖLÜM III

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ NADİR ESERLER KÜTÜPHANESİ TY 1724 NUMARALI MECMÛ‘A-İ EŞ‘ÂR’IN ÇEVİRİ YAZILI METNİ

3. 1. Metnin Kuruluşunda İzlenen Yöntem	38

3. 2. Transkripsiyon Sistemi.....	39

BÖLÜM IV

4.1. İstanbul Üniversitesi TY 1724 Numaralı Mecnû‘a-i Eş‘âr’ın Mecnuaların Sistemik Tasnifi Projesi’ne (MESTAP) Göre Tasnifi.....	554

V. BÖLÜM

SONUÇ	683
KAYNAKÇA	686
ŞAİRLER DİZİNİ	697
EKLER	701
ÖZ GEÇMİŞ	705

KISALTMALAR

- agm.** : Adı geçen makale
agt. : Adı geçen tez
bk. : Bakınız
BŞ. : Basîrî ve Türkçe Şiirleri
C : Cilt
d. : Doğum tarihi
D. : Divan
EE. : Ebussuûd Efendi
haz. : Hazırlayan
HŞ. : Hafî Hayatı, Sanatı, Şiirleri
MESTAP : Şiir Mecmualarının Sistematiik Tasnifi Projesi
MN. : Konyalı Şair Meşâmî ve Konuşma Adabına Dair Bir Nasihat-namesi
öl. : Ölüm tarihi
s. : Sayfa
S : Sayı
TDK : Türk Dil Kurumu
vb. : Ve benzeri
vs. : Vesaire
Yay. : Yayınları
Yp. : Yaprak
yy. : Yüzyıl
Yz. : Yazma

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Şairler, Yaşadıkları Yüzyıl ve Mecmuada Kayıtlı Nazım Şekilleri.....	13
Tablo 2: Mecmuada Kullanılan Nazım Şekilleri ve Kullanım Sayısı.....	20
Tablo 3: Mecmuada Kullanılan Şiir Ölçüleri.....	21
Tablo 4: Mecmuada Yer Alan Fakat Neşri Yapılan Divanlarda ve Çalışmalarda Yer Almayan Şiirler, Şairleri ve Şiir Numaraları.....	23

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Mecmuanın Tanımı

Mecmua kelimesi Arapça cem‘ kökünden türemiş olup sözlüklerde “toplanıp biriktirilmiş, tertip ve tanzim edilmiş şeylerin hepsi, seçilmiş yazılardan meydana getirilen yazma kitap, dergi” (Devellioğlu, 2008, s. 711); “toplanıp biriktirilmiş ve düzenlenmiş şeylerin tamamı” (Parlatır, 2006, s. 1033); “içinde seçme yazıların bulunduğu el yazması eser” (Pala, 2012, s. 300); “toplanılıp biriktirilmiş ve tanzim ve tertip edilmiş şeylerin heyeti, eş‘âr ve sâir âsâr-ı müntehaba cem ve kayd ile hâsıl olmuş risâle, ulûm ve fûnûn ve edebiyâta müteallik mebâhisi câmi‘ olarak neşrolunan risâle-i mevkûte” (Sami, 1317, s. 1293) gibi anlamlara gelmektedir.

Edebiyat terimi olarak ise “farklı kişilere ait metinlerin/metin parçalarının bir araya getirildiği eserler bütünü” (Köksal, 2012, s. 411); “türlü konuların bir araya getirildiği yazıları içine alan kitap, şiir defteri” (Aydemir, 2001, s. 148); “bir veya daha fazla yazar yahut şaire ait çeşitli şekil ve hacimlerdeki dinî, din dışı nesir ya da şiirlerden oluşan derleme kitaplar (Uzun, 2003, s. 265);); “terim olarak, seçilmiş şiir, münşeât, güfte vb. eserlerin toplanarak bir araya getirildiği eserlerin genel adı” (Mermer ve Keskin, 2005, s. 66); “bir veya daha fazla yazar yahut şaire ait çeşitli şekil ve hacimlerdeki farklı ilgi alanlarına ait konulardan seçilmiş nesir ya da şiirlerden oluşan derleme kitap” (Gürbüz, 2012, s. 100) şeklinde tanımları yapılmıştır.

Mecmua başlangıçta, birçok bakımdan benzediği cönk gibi ayetler, hadisler, fetvalar, dualar, hutbeler, şiirler, ilahiler, şarkılar, mektuplar, latifeler, lugaz ve muammalarla ilaç tariflerinin ve faydalı bilgilerin (fevâid), notların, tarihî belge ve kayıtların (tevârih) derlendiği bir not defteri halinde ortaya çıkmış, zamanla gelişip düzenli bir tertip ve şekle kavuşarak türlerine göre bazı farklılıklar gösteren bir kitap veya telif çeşidi özelliği kazanmıştır. Bir telif türü olarak gelişimini tamamladıktan sonra genellikle kitap hüviyetindeki teliflerden farklı bir tarafı kalmamıştır (Uzun, 2003, s. 265).

Türk edebiyatında mecmuaların belli bir tür, şekil veya konu etrafında müstakil eserler olarak ne zaman yayılmaya başladıkları ile ilgili olarak kesin bir tarih söylemek mümkün değildir. Ancak eldeki mevcut eserlerden hareketle mecmua türünün Türk edebiyatında XV. yüzyılda zuhur etmeye başladığını söylemek mümkündür. Ömer Bin

Mezîd tarafından 1437’de derlenen *Mecmûatü’n-Nezâir*, Türk edebiyatında türün ilk örneği olarak edebiyat tarihi kaynaklarında yerini almıştır. XV. yüzyılda nazire mecmuaları şeklinde karşımıza çıkan bu gelenek, XVI. yüzyıldan itibaren farklı şairlere ait, farklı türdeki eserlerin derlendiği defterler şeklinde devam etmiştir. XVI. yüzyılda dönemin edebî muhitinin de tesiriyle mecmuaların sayılarında bir artış yaşanmıştır. XIX. yüzyıla kadar hatta bu asırdan sonra da devam eden mecmua geleneği, edebiyat tarihine katkı sağlayacak önemli bir mahiyete sahiptir (Şenödeyici ve Akdağ, 2016, s. 367).

1. 2. Mecmuaların Şekil ve İçerik Özellikleri

Edebî gelenek, divan, mesnevi, tezkire gibi yazılı eser biçimlerinden farklı olarak mecmualar için herhangi bir şablon belirlememiştir. Bu itibarla her mecmua, tamamen mürettibin kişisel zevkince belirlenmiş olan yeni ve farklı bir formda üretilmiştir. Eserin içeriğinin ne olacağı, şekil özellikleri bakımından nasıl tasarlanacağı tamamen mürettibin tercihiyle bağlıdır (Gülbüz, 2013, s. 316).

Şiir mecmualarının bazılarının baştan veya sondan, bazılarının da hem baştan hem sondan eksik olduğu görülür. Yaprakları düşmüş, koparılmış veya kesilmiş olan mecmualara da sık rastlanır. Cildi, tezhip vd. süslemeleri, cetvelleriyle sanatsal bakımdan değerli olanlar, özenle düzenlenenler de vardır ama şiir mecmualarının önemli kısmının yazı ölçüleri, satır, sütun sayısı gibi yazma eserlerin nüsha tavsifiyle ilgili hususlarda kendi içinde bir standardı yoktur (Köksal, 2012, s. 412).

Farklı zamanlarda birbirine ilave edilmek suretiyle oluşturulduğundan farklı renk ve türlerde kâğıtların kullanıldığı, farklı renkte mürekkep ve yazı türlerinin bulunduğu mecmualar görülür. Kâğıt ve mürekkep farklılığının sebebi mecmuanın farklı zamanlarda yazılması olabileceği gibi uzun bir süreçte farklı kimselerin elinden geçmesi, yani eserin aslında birden çok derleyicisinin bulunması da olabilir (Köksal, 2012, s. 413).

Mecmuaların şekli konusundaki bu belirsizlik, içeriğe gelindiğinde daha da karmaşık bir hâl alır. Yine bu konuda da derleyiciyi sınırlayan onu belli bir alana yönlendiren bir sınırlama yoktur. Bu noktadaki tek belirleyici unsur, derleyicidir ve o da tamamen kendi kişisel ilgi alanları, tercihleri ve beğenileriyle eserine dâhil edeceği malzemenin niteliğini kendisi belirler. Ortaya çıkan eser tek bir bilim ya da sanat dalına veya ilgi alanına ait malzemeyi barındırabileceği gibi birbirinden çok farklı alanlara ait bilgileri de içerebilir (Gülbüz, 2018, s. 6).

Mecmuaların boş sayfalarına, derkenarlara çeşitli dualar, tılsımlar, ilaç terkip ve tarifleri, bazı din büyüklerinin duaları, padişahların cülus ve ölüm tarihleri, türlü mektup

suretleri, şecere kayıtları, mecmua sahibi/sahipleri tarafından eklenen -aile efradı veya diğer yakınlarının doğum ve ölüm tarihleri vb. gibi- bazı bilgi notları ve kayıtlar da yer alır (Köksal, 2012, s. 413).

Mecmualar Arapça, Farsça, Türkçe olarak tek bir dille kaleme alındığı gibi derleyen bu dilleri bilip bilmemesine ve derlenen metinlerin diline göre bunların ikisinin veya üçünün birlikte kullanıldığı metinler halinde de yazılmıştır. Çoğunlukla ilmi ve dinî konularda derlenmiş mecmuaların mensur ve Arapça, edebiyat ve sanat konularındakilerin ise manzum ve Farsça-Türkçe olduğu görülmektedir (Uzun, 2003, s. 267).

1. 3. Mecmuaların Sınıflandırılması

Hem şekil hem de içerik özellikleri bakımından belli bir standardı bulunmayan mecmuaları sınıflandırmak hususunda araştırmacılar çeşitli güçlükler yaşamışlar ve bu doğrultuda farklı tasnif denemeleri ortaya koymuşlardır. Mehmet Gürbüz, mecmuaların tasnifi ile ilgili yaptığı çalışmada mecmuaların sınıflandırılmasında yaşanan güçlüklerin sebeplerini şu şekilde açıklamaktadır:

“Her eserin onu diğerlerinden ayıran kendine mahsus kimi farklılıklarının olması, bir eserin şekil ve içerik özellikleri bakımından aynı anda birden fazla alt gruba dâhil olabilmesi yapılacak bölümlendirmenin sınırlarının kesin çizgilerle birbirinden ayrılmasını imkânsız kılmaktadır. Ayrıca hangi türdeki ve derecedeki farklılıkların tasnife yansması gerektiği, ayrı bir başlık açılması için aynı özellikleri taşıyan kaç tane eserin olması gerektiği gibi sorular meseleyi içinden çıkılmaz bir hale getirmektedir.” (Gürbüz, 2012, s. 105).

Atabey Kılıç ise “*Mecmua tasnifine dair*” başlıklı makalesinde mecmuaların tasnifine hangi sebeplerin engel olduğunu iki madde ile belirtmiştir:

1. Mecmuaların derleyeni ve derleniş tarihi her zaman kesin olarak bilinmemektedir. Belki muhtevası ve dil özellikleri bakımından yazıldığı dönem hakkında tahminî çıkarımlar yapmak mümkündür. Bunun neticesinde mecmuanın derlendiği dönemin şiir zevki, beğenilen şairleri ve şiirleri hakkında fikir sahibi olunabilmektedir. Mecmualar bu yönüyle günümüz antolojileriyle benzerlik göstermektedir.

2. İtina ile hazırlanmış mecmualar olabileceği gibi dağınık ve düzensiz hatta kâğıdının boyutları, renkleri birbirine uymayan mecmualara da rastlanabilmektedir. Hem farklı türlerde pek çok eseri barındırmaları hem de sahibinin el değiştirmesi sonucu

çeşitlilik arz eden hattının zor çözümlenmesi bu metinleri okuma ve daha zor olanı, neşretme konusunda araştırmacıları müşkül duruma sokmaktadır (Kılıç, 2012, s. 78).

Bu zorluğa rağmen mecmuaların sınıflandırılmasıyla ilgili farklı bakış açılarıyla yapılmış tasnif denemeleri mevcuttur. Bunlardan ilki Agâh Sırrı Levend tarafından *Türk Edebiyatı Tarihi*'nde yapılmış olan tasniftir. Levend, içeriği esas alarak yaptığı sınıflandırmasında mecmuaları beş başlık altında sınıflandırmıştır:

1. *Nazîre mecmuaları*
2. *Meraklılarca toplanmış, birer antoloji niteliğinde seçme şiir mecmuaları*
3. *Türlü konulardaki risalelerin bir araya getirilmesiyle meydana gelen mecmualar*
4. *Aynı konudaki eserlerin bir araya getirilmesiyle meydana gelen mecmualar*
5. *Tanınmış kişilerce hazırlanmış, birçok yararlı bilgileri, fıkraları ve özel mektupları kapsayan mecmualar* (Levend, 1998, s. 166-167).

Diğer bir tasnif Günay Kut tarafından *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi*'nde yer alan "Mecmua" maddesinde şu şekilde yapılmıştır:

1. *Nazire mecmuaları*
2. *Seçme şiir mecmuaları (mecnû 'a-i eş'âr, mecnû 'a-i devâvîn)*
3. *Aynı konu ile ilgili eserlerin bir araya gelmesi ile oluşan mecmualar (mecnû 'a-i edviyye, mecnû 'a-i tevârih, mecnû 'a-i mu'ammeyât, mecnû 'a-i münşe'ât, mecnû 'a-i resâ'il gibi)*
4. *Karışık mecmualar. Bu tür mecmualar nazım nesir karışık olabileceği gibi Arapça, Türkçe, Farsça gibi değişik dillerde de yazılmış olabilir*
5. *Tanınmış kişilerce veya derleyeni belli kişilerce hazırlanmış mecmualar* (Kut, 1986, s. 170).

Semra Tunç ise "*Konya Mevlânâ Müzesi Kütüphanesi 2455 Numarada Kayıtlı Bir Şiir Mecmuası*" isimli makalesinde Günay Kut'un yukarıda belirtilen sınıflandırmasına ek olarak "*meşrebi aynı şairlere ait şiirlerin toplandığı mecmualar*"ın altıncı tip olarak kabul edilebileceğini söylemiştir (Tunç, 2000, s. 106).

Şiir mecmualarının tasnifi ile ilgili yapılan bir diğer sınıflandırma ise Cemal Kurnaz ve Yaşar Aydemir'e aittir. Buna göre;

"Mecmualar, amaçları bakımından; farklı tarikatların müntesipleri tarafından tarikat mensuplarının ihtiyaçları gözetilerek hazırlanan mecmualar, geniş halk kitlelerine hitap eden mecmualar, belli bir standardın üzerinde estetik zevki bulunan kimseler için hazırlanmış mecmualar, mürettibinin şiir zevki için hazırlanmış mecmualar, sipariş

üzerine hazırlanmış mecmualar, tematik mecmualar vb. şeklinde de tasnif edilebilir. Kaside mecmuaları, gazel mecmuaları, tahmis-muhammes mecmuaları, kıta mecmuaları gibi kategoriler, şiir mecmualarında nazım şekillerini merkeze alan sınıflandırmalardır. İçerdiği konu ve türe göre musiki mecmuaları, ilahi mecmuaları, dua mecmuaları, tarih mecmuaları, inşa mecmuaları gibi farklı tasnifler de yapılabilir.” (Kurnaz ve Aydemir, 2013, s. 53).

İslam Ansiklopedisi’nde yer alan “Mecmua” maddesinde mecmualar, *mecmû‘atü’l-ehâdis*, *mecmû‘a-yı fetâvâ*, *mecmû‘a-yı ed’iye*, *mecmû‘atü’r-resâil*, *mecmû‘a-yı eş‘âr*, *mecmû‘a-yı tevârîh*, *mecmû‘a-yı fevâ’id* gibi muhtevalarının ön plana çıktığı genel bir sınıflandırmaya tabi tutulmuşlardır (Uzun, 2003, s. 265).

Yapılan bu tasnifler 2011 yılında *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları* üstbaşlığını taşıyan çalıştay dizisinin yedincisi olan *Mecmua: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı* başlığı altında gerçekleştirilen bilimsel toplantıda Mehmet Gürbüz ve Atabey Kılıç tarafından genişletilerek ele alınmıştır. Buna göre, Mehmet Gürbüz sadece şiir mecmuaları üzerinde durarak mecmuaları şu şekilde tasnif etmiştir:

1. *Şiirlerin şekil özelliklerine göre oluşturulan şiir mecmuaları*
 - 1.1. *Gazel mecmûaları*
 - 1.2. *Kaside mecmûaları*
 - 1.3. *Müstezad mecmûaları*
 - 1.4. *Matla mecmûaları*
 - 1.5. *Beyit mecmûaları*
 - 1.6. *Mısra mecmûaları*
 - 1.7. *Farklı nazım şekilleriyle yazılmış şiirlerden oluşan mecmûalar*
2. *Şiirlerin konularına göre oluşturulan (tematik) şiir mecmuaları*
 - 2.1. *Tarih mecmûaları*
 - 2.2. *Na‘t mecmûaları*
 - 2.3. *Mu‘ammâ mecmûaları*
 - 2.4. *Lügaz mecmûaları*
 - 2.5. *Medhiye mecmûaları*
 - 2.6. *Şehrengiz mecmûaları*
 - 2.7. *Farklı konularda yazılmış şiirleri içeren mecmualar*
3. *Nazire mecmuaları*
4. *Şairlerin aidiyeti/mensubiyeti esasına göre hazırlanan mecmualar*

- 4.1. Aynı zümreye (tasavvufî oluşum, meslek grubu vb.) mensup şairlerin şiirlerini toplayan mecmûalar
 - 4.1.1. Mevlevî şairlerin şiirlerini toplayan mecmûalar
 - 4.1.2. Hurûfî-Bektaşî şairlerin şiirlerini toplayan mecmûalar
- 4.2. Aynı coğrafyada ya da aynı şehirde yetişmiş veya aynı milliyete mensup şairlerin şiirlerini toplayan mecmûalar
5. Bir mensubiyet ilişkisi gözetmeksizin belirli şairlerin dîvânlarını/şiirlerini bir araya getirmeyi amaçlayan mecmular (Gürbüz, 2012, s. 93).

En kapsamlı ve geniş sınıflandırmayı yapan Atabey Kılıç ise mecmuaları şu şekilde sınıflandırmıştır:

1. Cilt ve tertip hususiyetleri bakımından
 - 1.1. Cönkler
 - 1.2. Mecmûalar
 - 1.2.1. Tertip durumuna göre mecmûalar
 - 1.2.1.1. Mürettep mecmûalar
 - 1.2.1.2. Mürettep olmayan mecmûalar
 - 1.2.2. Mürettip durumuna göre mecmûalar
 - 1.2.2.1. Mürettibi bilinen mecmûalar
 - 1.2.2.2. Mürettibi bilinmeyen mecmûalar
 - 1.2.3. Aynı zümreye mensup şahsiyetlerin eserlerinin toplandığı mecmûalar
2. Şekil bakımından
 - 2.1. Manzûm metinler mecmûaları
 - 2.1.1. Kaside mecmûaları
 - 2.1.2. Gazel mecmûaları
 - 2.1.3. Nazire mecmûaları
 - 2.1.4. Mu‘ammâ mecmûaları
 - 2.1.5. Manzûm lugât mecmûaları
 - 2.1.6. İlâhî mecmûaları
 - 2.1.7. Şehrengîz mecmûaları
 - 2.1.8. Na‘t mecmûaları
 - 2.1.9. Hilye mecmûaları
 - 2.1.10. Mi‘râciyye mecmûaları
 - 2.1.11. Matla‘ mecmûaları
 - 2.1.12. Mersiye mecmûaları

- 2.1.13. *Çeşitli mesnevîlerden seçkileri barındıran mecmûalar*
- 2.1.14. *Güfte mecmûaları*
- 2.1.15. *Müstezâd mecmûaları*
- 2.1.16. *Tarih mecmûaları*
- 2.1.17. *Musammat mecmuaları*
- 2.1.18. *Kıt'a ve rubâ'î mecmûaları*
- 2.1.19. *Dîvân mecmûaları*
- 2.2. *Mensur metinler mecmûaları*
 - 2.2.1. *Lugaz mecmûaları*
 - 2.2.2. *Fetva mecmûaları*
 - 2.2.3. *Tefsir mecmûaları*
 - 2.2.4. *Şerh mecmûaları*
 - 2.2.5. *Sakk mecmûaları*
 - 2.2.6. *Mekân tasvirlerini içeren mecmûalar*
 - 2.2.7. *Münşe'ât mecmûaları*
 - 2.2.7.1. *Derleme münşe'ât mecmûaları*
 - 2.2.7.2. *Tek şahsa ait inşa örneklerinden oluşan münşe'ât mecmûaları*
- 2.3. *Karışık manzum ve mensur eserler mecmûaları*
 - 2.3.1. *Fevâid ve eş'âr mecmûaları*
 - 2.3.2. *Farklı türleri barındıran mecmûalar*
- 3. *Dil bakımından*
 - 3.1. *Arapça mecmûalar*
 - 3.2. *Farsça mecmûalar*
 - 3.3. *Türkçe mecmûalar*
 - 3.4. *Çok dilli mecmûalar*
- 4. *Muhtevâ bakımından*
 - 4.1. *Din*
 - 4.2. *Tasavvuf*
 - 4.3. *İlm-i nücûm / fal ve remil*
 - 4.4. *Hikâye/latîfe*
 - 4.5. *Hezel ve hicv*
 - 4.6. *Edviye*
 - 4.7. *Mûsıkî*
 - 4.8. *Hat ve kitâbet*

5. *Şahısların tertip ettiği veya şahıslar için tertip edilen mecmûalar* (Kılıç, 2012, s. 78-96).

1. 4. Şiir Mecmualarının Önemi

İçerdikleri zengin muhteva ile sadece edebiyat tarihî, biyografi ve metin neşri gibi edebiyat araştırmalarına değil aynı zamanda sosyoloji, tarih, halkbilim, dinler tarihi gibi farklı bilim dallarına da kaynaklık edebilecek olan mecmualar, araştırmacılara önemli imkânlar sağlayan eserlerdir.

Mecmuaların sağladığı bu imkânların başında metin neşri gelmektedir. Mecmualarda kaynaklarda adı geçmeyen, unutulmuş şairlerin şiirlerine, bilinen şairlerin bilinmeyen/divanlarında bulunmayan şiirlerine, şairlerin divanlarındaki şiirlerinin farklı şekillerine (fazla veya eksik beyitler, nüsha farkları vs.) tesadüf edilebilir. Ayrıca mecmualar arasında bilinmeyen, varlığı bilindiği hâlde nüshası tespit edilemeyen eserlerle karşılaşılabilceği gibi bilinmeyen veya kullanılmayan nazım şekilleri, bilinen nazım şekillerinin örneği görülmeyen kafiye tipleri, farklı bent yapıları; yeni türler, edebiyatımızda kullanımına rastlamadığımız aruz kalıpları vb. örneklerle de karşılaşabiliriz (Köksal, 2012, s. 417-420).

Mecmuaların katkı sağladığı alanlardan bir diğeri de biyografidir. Mecmualarda tezkirelerde ve biyografik kaynaklarda yer almayan pek çok şair ile karşılaşabildiği gibi mevcut şairlerin biyografileri hakkında da yeni bilgiler elde edebilmek mümkündür.

Mecmualar her ne kadar doğrudan biyografik bilgi vermek amacıyla oluşturulmamış olsalar da tezkirelerden daha geniş bir şair kitlesini içerdikleri için kaynaklarda hiç adı geçmeyen şairleri gün yüzüne çıkarır. Ayrıca şairin kimliği, ailesi, çevresi, mesleği, hayatının çeşitli dönemlerine ilişkin zaman ve mekân bilgileri gibi tanıtıcı bilgiler verebilir. Bu bilgiler kimi zaman müretteple aynı edebî muhitten olmakla başka kaynaklarda bulamayacağımız tarzda, onu gündelik yaşamın içinden bir insan olarak tanınmamıza imkân verecek nitelikte olabilir. Bütün bunların dışında mecmuaların şair biyografilerine yaptığı en önemli katkı, onların edebî kişiliklerinin tespit edilmesi sürecinde sundukları bilgilerdir. Bu noktada mecmualar, şairlerin ürettikleri edebî malzemenin hedef kitle tarafından ne düzeyde tüketildiğini, karşılık bulduğunu, bu algılamının yüzyıllar içerisindeki değişiminin ne şekilde olduğunu tespit etmemize imkân tanıyacak ilk elden en önemli ve en canlı kaynaklardır (Gürbüz, 2012, s. 156).

Mecmualar, yazıldıkları dönemin edebî zevkini ve sanat anlayışını aksettirmesi bakımından da ayrıca öneme haiz olan eserlerdir.

Yazıldıkları dönemin aynası durumunda olan mecmualar, edebiyat araştırmacısına; dönemin beğenilen edebî metinlerini, konularını, okuyucunun talebini, mürettibin şiir zevkini, tertip amacını, estetik anlayışını, öne çıkan isimleri ve eserlerini, okunurluk oranlarını ve buna benzer birçok bilgi ile bunları yorumlama fırsatını tanır (Kurnaz ve Aydemir, 2013, s. 182).

Mecmuaların başlangıçta birer not defteri hüviyetine sahip olmaları yazıldıkları dönemin tarihî ve sosyal olayları, devrinin toplumsal yapısı, dönemin kültürü, inanışları, gündelik yaşamındaki ihtiyaçları gibi pek çok bilgiyi ihtiva etmesine imkân sağlamıştır.

Mecmualarda edebiyat dışı kimi konulara da çok sık rastlanmaktadır. Mecmuaların boş kalmış sayfalarında, yazılı sayfaların derkenarlarında, fevayid ve vikaye yapraklarında çeşitli dualar, otlarla ilaç yapım tarifleri, tılsım, vefk, reml, tefeül gibi bazı gizli ilimler, havas denilen bazı itikatlara dair notlar, tarih kıt'aları, müstakil matla ve müfretler bulunur. Bütün bunlar edebiyat araştırmacıları kadar sosyoloji, tarih, antropoloji, dinler tarihi, halkbilim gibi farklı bilim dallarının alanına giren çok önemli bilgilerdir. Türk milletinin kültür kodlarının ortaya koyması bakımından, mecmuaların bir de bu gözle incelenmesi önemlidir (Köksal, 2012, s. 88-91).

1. 5. Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi (MESTAP)

Klasik Türk edebiyatında üzerinde çalışma yapılabilecek divan ve mesnevi gibi müstakil eserlerin birçoğunun çalışılmış olması ve bu alanda çalışılacak metinlerin sınırlı olması araştırmacıları mecmualara sevk etmiştir. Böyle olunca içerdikleri zengin muhtevalarıyla ön plana çıkan mecmualar ilgi görmeye başlamış ve bu eserler üzerinde yapılan çalışmaların sayısı artmıştır.

Yapılan bu çalışmaları daha derli toplu hale getirerek sistemli bir şekilde okuyucu ve araştırmacıların hizmetine sunmak ve bu eserlerden istifade imkânlarını arttırmak amacıyla 30.06.2012 tarihinde Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığının himayelerinde Ankara'da "*Osmanlı Şiirinin Hazinelei: Mecmualar ve Cönkler*" başlıklı bir çalıştay düzenlenmiş ve Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi (MESTAP), Fatih Köksal'ın öncülüğünde başlatılmıştır.

Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi (MESTAP)'ın hedefi, öncelikli olarak şiir mecmualarının ve daha sonra cönklerde dâhil olmak üzere edebiyatla ilgili bütün mecmuaların ayrıntılı tasnif ve dökümlerinin yapılmasıdır (Köksal, 2012, s. 422).

Köksal, projenin "sonucu ve yararları" hakkında şunları belirtmiştir: "Proje hedeflendiği gibi yürürse dört yıl, azami beş yıl gibi kısa denilebilecek bir sürede Türkiye

kitaplıklarında bütün şiir mecmualarının, 10 yıl içinde de bütün -edebiyatla ilgili mecmuaların ve cönklerin dökümü elimizde olacaktır. Proje sonunda tez çalışmalarının hülâsası demek olan tablolar bir “veri bankası”nda bir araya getirilecektir. Böylece, klasik bir örnek verecek olursak, Zâtî’nin divanında bulunmayan şiirlerini araştırarak biri, bilgisayarının başından ayrılmaksızın bunları tespit edebilecek, yer ve yaprak numaraları belli bu mecmualara yönelebilecektir. Normal olarak aylar, yıllar alacak bir araştırmayı çok kısa bir sürede halledebilecektir. En çok kullanılan aruz kalıpları, kafiyeleler, redifler vb. kolaylıkla tespit edilebilecektir. Hatta mecmualardaki şiir dışında yer alan metinler dahi kültür tarihimizin kodlarının çözümü noktasında sosyoloji, tarih, halkbilim, teoloji, etnografya gibi çok farklı disiplinlere zengin bir malzeme sunacaktır.” (Köksal, 2012, s. 425).

BÖLÜM II

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ NADİR ESERLER KÜTÜPHANESİ TY 1724 NUMARALI MECMÛ‘A-İ EŞ‘ÂR ÜZERİNE BAZI TESPİTLER

2. 1. Mecmuanın Genel Özellikleri

İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi’nde TY 1724 arşiv numarasıyla kayıtlı *Mecmû‘a-i Eş‘âr*’ın nüsha özellikleri şöyledir:

183 varaktan müteşekkildir. 215x147 mm ölçülerine sahiptir. Kahverengi meşin üzerine ebruli kâğıt kaplıdır. Kâğıt türü aharlı, su yolu filigranlıdır. Sayfalarda kurt yenikleri vardır ve birçok sayfa şirazesinden çıkmıştır. Her sayfa altı sütun, her sütun genellikle 10 satırdan oluşmaktadır. Sayfalarda cedvel kullanılmamıştır. Nesih hat ile yazılmıştır. Şiir başlıklarında sürh, metinlerde ise siyah mürekkep kullanılmıştır. Derkenarlarda şiir bulunmamakla birlikte her sayfanın sonunda diğer sayfanın hangi kelimeyle başladığını gösteren reddadiyeler vardır. 21^a-34^a, 42^a-50^b, 140^a-144^b, 146^b-147^a varakları arası harekelidir.¹

Mecmuanın kim tarafından derlendiği ve derleme tarihi ile ilgili herhangi bir kayıt düşülmemiştir. Mecmuada çoğunluğu 16. yüzyıl olmak üzere 15., 17. ve 18. yüzyıl şairlerinin şiirlerine yer verilmiştir. Bunlar içinde en geç 18. yüzyıl şairlerinin şiirlerinin kayıtlı olmasından hareketle mecmuanın bu yüzyılda derlendiğini söylemek mümkündür.

Mecmuaya tertip açısından bakıldığında sayfa düzeni, şiirlerin yazılış şekli, şiir başlıkları gibi şekil özellikleri bakımından baştan sona kadar belli bir düzen içerisinde yazıldığı görülmektedir. Aynı tür nazım şekillerinin olduğu manzumeler genellikle art arda verilmiş olmakla birlikte kıt’a ve beyitler mecmuaya dağınık olarak yazılmıştır. Mecmuanın 5^a-33^b ile 62^a-69^a varakları arası musammat türünde yazılmış olan şiirlere ayrılmıştır. Ancak mecmuada kafiye ve redif gibi hususlarda belli bir tertip düzeni gözetilmemiştir. Şiirlerin hemen hemen tamamında şairin mahlası veya onlarla ilgili tanıtıcı ifadeler yazmaktadır. Ancak 177^b- 183^b’de yer alan şiirlerin başlığı yoktur. Bu varaklar arasındaki şiirlerde şair mahlaslarının üzeri mavi kalemle çizilmiştir. Mecmuanın tamamında manzumeler sayfaya yatık olarak yazılmıştır.

Rutubetlenme nedeniyle 113^a’da mürekkep dağılması oluşmuş ve bu kısımdaki

¹ Mecmuaya ait nüsha tavsifi İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi’nde yer alan katalog kaydından yararlanılarak yazılmıştır ([http://katalog.istanbul.edu.tr/client/tr_TR/default_tr/search/detailnonmodal/ent:\\$002f\\$002fSD_ILS\\$002f0\\$002fSD_ILS:1892433/one?qu=NECTY01724&lm=IUNEK](http://katalog.istanbul.edu.tr/client/tr_TR/default_tr/search/detailnonmodal/ent:$002f$002fSD_ILS$002f0$002fSD_ILS:1892433/one?qu=NECTY01724&lm=IUNEK)).

bir beyit okunamaz hâle gelmiştir. Mecmuanın çeşitli varaklarında da mürekkep akmalarının olduğu görülmektedir. Ancak bunlar metni okumaya engel teşkil edecek düzeyde değildir.

Mecmuada yer alan şiirlerin mısralarında eksik kelimelerin (örneğin; 64^b, 66^b, 71^a, 93^a) ya da eksik mısraların bulunduğu (örneğin; 82^b ve 83^a) görülmektedir. Az sayıda kelimenin farklı ve yanlış yazımı dışında müstensih'in imlâsı tutarlıdır. Mecmuanın başı ve sonu şu şekildedir:

Başı: *Te ‘âlâ’llah zihî şâm-ı sürûr-encâm u gam-fersâ
Ki oldı mazhar-ı esrâr-ı sübhâne’llezî esrâ*

Sonu: *Sen binâ-yı hak iken ey ahmak
Dânesüz kor mı seni Hazret-i Hak*

2. 2. Şair ve Şiir Sayısı

Şair kadrosu bakımından oldukça zengin olan mecmuada, 196 farklı şaire ait şiirler mevcuttur. Mecmuada toplam 946 adet metin bulunmaktadır. Bu metinlerin 10’u mensur, 936’sı ise manzumdur. Ayrıca mecmuada Arapça ve Farsça manzumelere de rastlanmaktadır.

Mecmuada derleyicinin şair seçimini nasıl yaptığına dair herhangi bir kayıt olmamakla birlikte bu konuda kesin bir çıkarımda bulunmak mümkün değildir. Ancak genel olarak mecmualar, derleyicinin edebî beğenisine, sözlü gelenekte dolaşıma girmiş şiirlerden veya divan, mesnevi, tezkire gibi eserlerden ya da başka mecmualarda yer alan şiirlerden yapılan derlemelerle meydana getirilir (Gürbüz, 2013, s. 315-322).

Mecmuada bazı şairlerin bir şiirine yer verilirken bazı şairlerin birden çok şiirine yer verildiği görülmektedir. En fazla şiiri bulunan şair, 55 şiirle Şeyhülislâm Yahyâ’dır. Yahyâ’yı 49 şiirle Bâkî, 34 şiirle Rûhî, 32 şiirle Nev’î ve 28 şiirle Nef’î takip etmektedir. Nef’î’nin şiirleri “Gazeliyyât-ı Nef’î Efendi” başlığı altında art arda verilmiştir. Bu şair seçimi mecmuanın derlendiği 16. ve 17. yüzyıllar açısından düşünüldüğünde dönemin şiir anlayışına paralel olarak tanınan ve beğenilen şairler arasından seçildiği görülmektedir.

Mecmuada bazı şiirlerin başlığında müellifi belirtilmemiş bazılarının ise mahlasları bulunmamaktadır. Bu şiirler arasında divanlardan veya tezkirelerden kime ait olduğunu tespit ettiklerimizi köşeli parantez [] içinde şiirin başlığına ekledik. Ancak

mecmuada müellifi belli olmayan 94 ferd, 22 kıt'a, 12 mısra, 10 mensur metin, 4 rubâ'î, 2 gazel, 1 murabba, 1 müseddes ve 1 müsebba olmak üzere toplam 147 manzume daha bulunmaktadır.

Mecmuada bazı şiirlerin mükerrer yazıldığı da görülmektedir. 74^a'da yer alan dört beyit 111^b'de tekrar yazılırken yine 145^a'da yer alan rubâ'î 157^a'da, 117^a'da yer alan gazel de 176^a'da mükerrer yazılmıştır. Söz konusu şiirler derleyici tarafından beğenilmiş olabileceği gibi sehven tekrara düşülmüş de olabilir.

Mecmuada şiirleri bulunan şairler ağırlıklı olarak 16. yüzyıl şairleridir. En erken 15. yüzyıl, en geç 18. yüzyıl şairlerine ait şiirler bulunmaktadır. Şairlerin yaşadıkları yüzyıllar ile ilgili bilgiler elde edilirken genel olarak *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*'nden ve şairlerin yayımlanmış divanlarında yer alan bilgilerden faydalanılmıştır. Mecmuada yer alan şairler, yaşadıkları yüzyıllar ve mecmuada bulunan nazım şekilleri ile şiir numaraları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 1: Şairler, Yaşadıkları Yüzyıl ve Mecmuada Kayıtlı Nazım Şekilleri

Sıra	Şairin Mahlası	Yaşadığı Yüzyıl	Şiir Sayısı ve Nazım Şekli	Şiir Numarası
1.	Adnî	15. yy	1 gazel	764
2.	Ahdî		1 ferd	235
3.	Âhî	15. yy	1 tahmis, 7 gazel	26, 185, 186, 187, 188, 401, 761, 762
4.	Ahmed Paşa	15. yy	1 gazel, 2 ferd	73, 312, 528
5.	Ahmedî	15. yy	1 gazel	708
6.	Ahmed-i Dâ'î	15. yy	1 gazel	694
7.	Âlî	16. yy	1 terci-i bend, 2 tahmis, 1 müsemmen, 23 gazel, 1 kıta	21, 28, 161, 199, 270, 521, 612, 678, 679, 680, 681, 682, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 922
8.	Alî Şîr Nevâyî	15. yy	1 ferd	412
9.	Amrî	16. yy	5 gazel	69, 77, 190, 191, 192
10.	Ârif	17. yy	1 gazel	784
11.	Arzî Dede		1 gazel, 1 rubai	498, 803
12.	Âsım	18. yy	1 ferd	850
13.	Aşkî	16. yy	1 gazel	894
14.	Atâ		1 gazel	763
15.	Atâyî	17. yy	4 gazel, 4 ferd	138, 211, 315, 583, 584, 603, 828, 838
16.	Âzerî		5 tesdis, 1 terakib-i bend, 4 müseddes, 1	18, 19, 24, 27, 46, 49, 50, 51, 52, 53, 57, 113,

			tahmis, 1 müfred, 1 gazel	550
17.	Azmî		1 tesdis, 1 ferd	56, 262
18.	Azmî-zâde Hâletî	17. yy	2 gazel	281, 558
19.	Baba Turâbîyyü'l-Acem		1 ferd	218
20.	Bahâyî	17. yy	2 gazel	84, 780
21.	Bâkî	16. yy	4 tahmis, 4 kaside, 36 gazel, 5 müfred	6, 7, 8, 9, 81, 98, 101, 152, 153, 154, 172, 173, 174, 176, 300, 319, 335, 336, 338, 339, 340, 351, 352, 360, 361, 366, 371, 374, 376, 377, 383, 403, 404, 405, 416, 425, 429, 488, 490, 492, 493, 495, 499, 500, 501, 502, 587, 592, 747
22.	Basîrî	16. yy	1 gazel	72
23.	Behiştî	16. yy	1 kıta, 4 gazel	851, 865, 886, 910, 931
24.	Belîğî	16. yy	1 ferd	245
25.	Berkî		1 ferd	314
26.	Beyânî	17. yy	2 tahmis	201, 204
27.	Cafer	15. yy	1 gazel	94
28.	Caferî		1 gazel	758
29.	Celâlî	16. yy	1 gazel	841
30.	Cem	15. yy	3 gazel, 1 kaside	64, 90, 381, 868
31.	Cevrî	17. yy	3 tahmis, 1 ferd	29, 197, 209, 520
32.	Cinânî	16. yy	1 tahmis, 4 tesdis, 1 muhammes, 1 müseddes, 1 kaside, 1 müfred	12, 13, 20, 32, 58, 61, 62, 408, 613
33.	Çâkerî	15. yy	1 gazel	753
34.	Derûnî		4 gazel	297, 567, 580, 581
35.	Dervîş Meyyâl		1 rubai	801
36.	Dervîş Paşa		2 ferd	287, 516
37.	Ebû's-suûd	16. yy	1 gazel, 1 kıta	897, 912
38.	Edîbî		1 gazel	181
39.	Emrî	16. yy	15 gazel, 1 ferd	353, 362, 382, 418, 430, 431, 447, 554, 819, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 885
40.	Es'ad		1 gazel	121
41.	Fâik	17. yy	2 rubai	814, 815
42.	Fâiz	18. yy	1 gazel	175

43.	Faîzî	17. yy	3 gazel	83, 809, 817
44.	Fasîh	17. yy	6 gazel	326, 449, 453, 455, 457, 458
45.	Fasîhî		1 gazel	775
46.	Fazlî	16. yy	6 gazel	179, 180, 750, 751, 752, 934
47.	Fehîm	17. yy	5 gazel, 1 kıta, 1 rubai	456, 460, 463, 464, 486, 715, 804
48.	Fenâyî		1 gazel	765
49.	Ferruhî		2 gazel	95, 96
50.	Fevrî	16. yy	6 gazel, 1 tahmis	271, 296, 522, 630, 821, 911, 921
51.	Feyzî	17. yy	3 gazel	452, 791, 792
52.	Figânî	16. yy	6 gazel	820, 827, 829, 901, 932, 933
53.	Firâkî		1 gazel	926
54.	Fuzûlî	16. yy	4 gazel, 2 ferd	243, 440, 442, 824, 825, 913
55.	Gâzî Girây Hân		2 ferd	285, 514
56.	Güftî	17. yy	1 tahmis	210
57.	Güvâhî		1 gazel	122
58.	Hâce Efendi		2 gazel	555, 904
59.	Hafî	15. yy	2 gazel	177, 178
60.	Hâletî-i Gülşenî	16. yy	1 gazel	284
61.	Halîmî		1 ferd	246
62.	Hasan		1 tahmis, 1 ferd, 3 gazel	203, 266, 846, 847, 905
63.	Hâşimî	17. yy	1 müseddes, 1 mısra, 7 ferd	735, 743, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800
64.	Hâtemî	16. yy	1 kıta, 1 ferd	248, 610
65.	Hayâlî	16. yy	5 gazel	378, 414, 417, 900, 928
66.	Haydarî		1 ferd	386
67.	Haylî	17. yy	3 gazel	474, 475, 476
68.	Hayretî	16. yy	1 tahmis, 9 gazel	59, 130, 133, 137, 139, 282, 283, 899, 903, 930
69.	Helâkî	16. yy	1 tahmis	22
70.	Hilâlî	16. yy	4 gazel	70, 78, 79, 80
71.	Hisâlî	17. yy	1 gazel, 1 ferd	182, 236
72.	Husrev		1 gazel	902
73.	Huzûrî		1 tesdis	35
74.	Hüdâyî	16. yy	1 kaside, 2 gazel, 1 ferd	258, 832, 836, 893
75.	Hükmî		1 ferd	313
76.	Hüseyn Baykara		1 mısra	384

77.	İlmî		2 gazel	99, 552
78.	İznîkî İbrahim Efendi-zâde		1 gazel	85
79.	İshâk	16. yy	7 gazel	102, 103, 104, 131, 144, 375, 745
80.	İsmetî	17. yy	9 gazel, 1 ferd	214, 215, 233, 450, 576, 577, 782, 785, 802, 806
81.	İşretî	16. yy	1 gazel	927
82.	Kâbenâ		1 gazel	141
83.	Kabûlî	16. yy	1 kaside, 17 gazel, 1 ferd	119, 120, 125, 126, 127, 223, 298, 299, 310, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 494, 526, 845, 908
84.	Kadîmî		1 ferd	228
85.	Kadrî		1 gazel	770
86.	Kâmî		1 ferd	244
87.	Kâtibî	16. yy	1 gazel	128
88.	Kemâl Paşa-zâde	16. yy	1 tahmis, 1 gazel, 4 kıta, 1 rubai, 2 ferd	71, 274, 503, 547, 553, 579, 713, 852, 938
89.	Kerîmî		1 gazel	136
90.	Keyfî		1 ferd	257
91.	Kınalı-zâde		1 kıta	368
92.	Kınalı-zâde Alî Çelebi	16. yy	1 kaside, 2 gazel	3, 391, 395
93.	Kınalı-zâde Hasan Çelebi	16. yy	1 gazel	551
94.	Kirâmî		1 gazel	419
95.	Lâmî	16. yy	1 gazel	189
96.	Latîfî	16. yy	1 ferd	229
97.	Leâlî		1 gazel	275
98.	Lebîbî		1 müseddes, 3 gazel	36, 890, 891, 892
99.	Mahmûd Paşa		1 mısra	733
100.	Makâlî	16. yy	2 kaside, 11 gazel	301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 363, 364, 365, 367
101.	Mânî	16. yy	1 tahmis	17
102.	Mantîkî	17. yy	4 gazel	88, 445, 489, 848
103.	Mecdî		1 ferd	714
104.	Mesîhî	15. yy	13 gazel, 1 ferd	63, 66, 67, 68, 97, 164, 165, 171, 441, 757, 759, 760, 766, 918
105.	Meşâmî	16. yy	1 gazel, 1 kaside	895, 929
106.	Meşrebî		1 tahmis	205
107.	Meylî		2 gazel	556, 769
108.	Mezâkî	17. yy	6 gazel	767, 772, 773, 778, 788, 789

109.	Mîr Husrev		1 ferd	220
110.	Misâlî	16. yy	1 ferd	605
111.	Muhibbî	16. yy	1 tahmis, 13 gazel	33, 148, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627
112.	Muhîfî		1 gazel	129
113.	Muhyî		1 ferd	234
114.	Müderriş		1 gazel	914
115.	Nâbî	17. yy	1 kaside, 3 gazel	212, 213, 334, 578
116.	Nâdirî	17. yy	1 kaside, 2 gazel, 1 ferd	1, 280, 292, 818
117.	Nahîfî		1 ferd	261
118.	Nâilî	17. yy	1 tahmis, 4 gazel	16, 411, 768, 777, 786
119.	Nâmî	17. yy	1 tahmis	198
120.	Nasîbî		1 gazel	142
121.	Nazîm		1 ferd	398
122.	Nazmî	16. yy	1 gazel	91
123.	Necâtî	15. yy	9 gazel	86, 169, 170, 357, 379, 409, 410, 422, 748
124.	Nefî	17. yy	1 kaside, 27 gazel	82, 477, 628, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655
125.	Nehârî		1 gazel	65
126.	Nesîmî	15. yy	1 gazel	755
127.	Neşâtî	17. yy	1 tahmis, 8 gazel	207, 443, 446, 448, 483, 496, 774, 776, 781
128.	Nevâyî		1 ferd	224
129.	Nevî	16. yy	30 gazel, 2 ferd	89, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 132, 135, 159, 359, 527, 541, 542, 810, 822, 834, 839, 853, 854, 855, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 867, 888, 889
130.	Neylî	18. yy	1 gazel	196
131.	Nihâlî		1 gazel	849
132.	Nihânî	16. yy	2 gazel, 1 ferd	420, 421, 428
133.	Nikâbî		1 ferd	252
134.	Nimetî		1 ferd	247
135.	Nizâmî	15. yy	1 gazel	756
136.	Örfî		1 tesdis	34
137.	Râgıb		1 gazel	807
138.	Rahmî	16. yy	11 gazel	835, 840, 878, 879, 880,

				881, 882, 883, 884, 896, 898
139.	Râşid	18. yy	1 gazel	206
140.	Remzî	16. yy	2 gazel	193, 919
141.	Resmî		1 tahmis	208
142.	Revânî	16. yy	7 gazel	87, 168, 184, 355, 380, 402, 749
143.	Reyî		1 gazel	842
144.	Rıfatî		1 ferd	294
145.	Riyâzî	17. yy	5 gazel	444, 472, 473, 484, 844
146.	Rûhî	16. yy	4 tahmis, 1 müsemmen, 1 müseddes, 27 gazel, 1 ferd	5, 10, 11, 14, 15, 30, 160, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 396, 413, 423, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 451, 582, 702, 703, 704, 705, 706, 707
147.	Sâbir	17. yy	8 gazel	466, 467, 468, 469, 471, 478, 479, 480
148.	Sâbit	17. yy	1 mesnevi, 2 ferd, 2 gazel	166, 167, 269, 330, 941
149.	Sabrî	17. yy	10 gazel	426, 454, 459, 461, 462, 481, 485, 497, 779, 808
150.	Sâdık		1 ferd	237
151.	Sadî		1 gazel	134
152.	Sâfî		2 gazel	744, 754
153.	Sâî	16. yy	1 terci-i bend, 3 gazel	629, 906, 907, 920
154.	Sâkıb	17. yy	1 gazel	399
155.	Sâmî	18. yy	1 tahmis	31
156.	Sânî	16. yy	1 gazel	917
157.	Selmân		1 müseddes	571
158.	Semâî		1 müseddes, 1 ferd	37, 267
159.	Sırrî	17. yy	2 gazel	833, 856
160.	Sipihri		2 ferd	221, 222
161.	Sîrozî		1 ferd	560
162.	Siyâhî		1 tahmis	25
163.	Sultân Murâd		1 murabba	149
164.	Sun'î	16. yy	2 gazel	350, 831
165.	Sûzî		1 gazel	823
166.	Sûlûkî		1 tahmis	60
167.	Şem'î	16. yy	5 gazel	93, 100, 105, 118, 194
168.	Şemsî	16. yy	1 gazel	146
169.	Şeref		1 ferd	219
170.	Şerîf		2 gazel	559, 566
171.	Şeyh Nizâmî		1 ferd	227
172.	Şeyhî	15. yy	1 ferd	534

173.	Şinâsî		1 gazel	439
174.	Tâlib	17. yy	1 ferd	942
175.	Tâlibî		1 gazel	709
176.	Tâli'î	16. yy	3 gazel	140, 162, 163
177.	Tarzî		1 gazel	790
178.	Tıflî	17. yy	1 gazel	465
179.	Tîğî	16. yy	4 müseddes, 7 tesdis, 1 tahmis	38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 47, 48, 200, 202
180.	Ubeydî	16. yy	1 tahmis, 1 kıta, 7 gazel, 1 ferd,	4, 145, 291, 295, 427, 830, 866, 887, 925, 935
181.	Ulvî	16. yy	1 müseddes, 12 gazel, 1 müfred	23, 123, 147, 151, 155, 156, 157, 158, 354, 504, 545, 826, 923, 924
182.	Ümîdî	16. yy	2 gazel, 1 ferd	124, 250, 843
183.	Vahîdî		1 ferd	737
184.	Valîhî		1 müseddes, 1 gazel	572, 909
185.	Vasfî	15. yy	1 gazel	183
186.	Vecdî	17. yy	6 gazel	487, 505, 506, 771, 783, 787
187.	Vechî		1 müseddes	55
188.	Veysî	17. yy	1 kaside, 5 gazel	143, 548, 574, 711, 812, 813
189.	Visâlî		1 gazel	370
190.	Vücûdî		1 ferd	231
191.	Yahyâ	17. yy	1 tahmis, 50 gazel, 2 rubai, 2 ferd	74, 75, 76, 92, 117, 239, 276, 277, 278, 279, 316, 372, 373, 387, 390, 424, 491, 549, 557, 561, 562, 563, 564, 565, 568, 569, 570, 573, 575, 585, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 712, 746, 811
192.	Yetîm	16. yy	1 gazel	936
193.	Zafî		1 müseddes	54
194.	Zâtî	16. yy	5 gazel, 2 ferd	115, 195, 337, 356, 415, 870, 871
195.	Zeynî		1 ferd	238
196.	Zihnî		2 ferd, 1 gazel	286, 331, 515
197.	Lâ		94 ferd, 22 kıta, 2 gazel, 1 murabba, 4 rubai, 1 müseddes, 1 müsebbâ, 12 mısra, 10 mensur	2, 106, 114, 116, 150, 216, 217, 225, 226, 230, 232, 240, 241, 242, 249, 251, 253, 254, 255, 256, 259, 260, 263, 264, 265, 268, 272, 273, 288, 289,

			290, 291, 293, 311, 317, 318, 327, 328, 329, 332, 333, 358, 369, 385, 388, 389, 392, 393, 394, 397, 400, 406, 407, 470, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 517, 518, 519, 523, 524, 525, 529, 530, 531, 532, 533, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 543, 544, 546, 586, 588, 589, 590, 591, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 604, 606, 607, 608, 609, 611, 614, 615, 683, 684, 695, 710, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 734, 736, 738, 739, 740, 741, 742, 793, 805, 816, 837, 869, 915, 916, 937, 939, 940, 943, 944, 945, 946

2. 3. Mecmuadaki Şiirlerin Nazım Şekilleri

Mecmua, nazım şekilleri açısından oldukça çeşitlilik arz etmektedir. Toplam 936 manzume 17 farklı nazım şekli ile yazılmıştır. Nazım şekilleri arasında gazel 593 şiirle en çok tercih edilen nazım şekli olmuştur. Gazeli sırasıyla müfredler, kıt‘alar ve tahmisler izlemektedir. Mecmuadaki şiirlerin nazım şekilleri ve sayıları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 2: Mecmuada Kullanılan Nazım Şekilleri ve Kullanım Sayısı

Sıra	Kullanılan Nazım Şekli	Kullanım Sayısı
1.	Gazel	593
2.	Müfred/Ferd	182
3.	Kıt‘a	34
4.	Tahmis	37
5.	Tesdis	19
6.	Müseddes	18
7.	Kaside	16
8.	Mısra	15
9.	Rubai	12
10.	Müsemmen	2
11.	Murabba	2

12.	Terci-i bend	1
13.	Muaşşer	1
14.	Terkib-i bend	1
15.	Mesnevi	1
16.	Müsebbâ	1
17.	Muhammes	1

2. 4. Mecmuadaki Şiirlerin Vezinleri

Mecmuada bulunan 936 manzumenin biri hariç hepsi aruz vezniyle yazılmıştır. Ahmedî'ye ait (144^b) bir şiir ise hece ölçüsüyle yazılmıştır. 149, 716 ve 837 numaralı şiirlerde herhangi bir vezin tespit edilememiştir. Mecmuada yer alan manzumelerde 7 bahir kalıbına ait 18 farklı aruz vezni kullanılmıştır. Aruz vezinlerinin kullanım sıklığına bakıldığında ilk sırada aruzun hezec bahrinin *mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün* kalıbının yer aldığı görülmektedir. Mecmuadaki şiirlerin aruz vezinlerine göre sayıca dağılımı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 3: Mecmuada Kullanılan Şiir Ölçüleri

Sıra	Kullanılan Vezin	Kullanım Sayısı
1.	Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün	202
2.	Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün	201
3.	Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün	165
4.	Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün	93
5.	Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ûlün	73
6.	Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün	44
7.	Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün	40
8.	Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün	31
9.	Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fe'ûlün	29
10.	Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün	8
11.	Mef'ûlü Fâ'ilâtün Mef'ûlü Fâ'ilâtün	8
12.	Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün	6
13.	Mef'ûlü Mefâ'ilün Mef'ûlü Mefâ'ilün	4
14.	Fe'ûlün Fe'ûlün Fe'ûlün Fe'ûl	2
15.	Müfte'ilün Mefâ'ilün Müfte'ilün Mefâ'ilün	1
16.	Fe'ûlün Fe'ûlün Fe'ûlün Fe'ûlün	1
17.	Müstef'ilâtün Müstef'ilâtün	1
18.	Müstef'ilâtün Müstef'ilâtün Müstef'ilâtün Müstef'ilâtün	1

2. 5. Mecmuadaki Biyografik Bilgiler

Mecmuada şairler ile ilgili birtakım biyografik bilgiler de bulunmaktadır. Bu

bilgiler şairlerin şiirlerinden önce yer alan başlıklarda verilmiştir. Şairlerin kimlikleri, meslekleri, nereli oldukları ve fiziksel özellikleri ile alakalıdır. Bu minvalde bilgi verilen şairler ve verilen bilgiler şu şekildedir:

Ahmed: Paşa (78/b)	Mantıkî: Rûmî, Rahimehu'llâh (38/b)
‘Alî: Kınalı-zâde (93/a)	Meylî: Zekerıyyâ Efendi (117/a)
‘Arzî: Dede (157/a)	Muhibbî: Sultân Süleymân Hân (128/a)
‘Asım: Küçük Çelebi-zâde (164/b)	Muhyî: Çelebi (70/b)
‘Atâyî: Nev‘î-zâde (78/b)	Murâd: Sultân (48/b)
Bâkî: Merhûm (108/a)	Nâdirî: Ganî-zâde (74/a)
Cem: Sultân (39/a)	Nâ‘ilî: Çelebi, merhûm (155/a)
Dervîş: Paşa (74/a)	Necâtî: Üstâd (148/a)
Fâ‘ik: Leng (158/b)	Nevâyî: Baba Nevâyî (95/b)
Fasîh: Dervîş, Dede (101/b, 102/a)	Nizâmî: Şeyh (70/b)
Fehîm: Çelebi, merhûm (102/b, 103/b)	Râgıb: Gügüm Başı (157/b)
Feyzî: Topkapılı, Çelebi (156/a)	Sabrî: Şerîf, Seyyid (102/a, 103/a)
Hâletî: Gülşenî-zâde (74/a)	Sâdık: Çelebi (70/b)
Hâletî: Azmî-zâde (117/b)	Safî: Şeyh-i Safiyyü'd-dîn Şîrâzî (147/a)
Hasan: Çelebi (176/a)	Şerîf: Çelebi (117/b)
Haylî: Burusevî (105/b)	Şem‘î: Dede (41/b)
Hisâlî: Budunî (70/b)	Türâbî: Baba Türâbîyyü'l-‘Acem (70/a)
Husrev: Mîr (70/a)	Üveysî: Sellemehu'llâh (114/a)
‘İlmî: Edirnevî (116/b)	Vecdî: Beg, merhûm (108/a)
İshâk: Müderris (147/b)	Yahyâ: Beg(70/b)
İsmetî: Kâdî (70/b)	Zihnî: Çelebi(74/a)
Lâmi‘î: Çelebi (60/b)	Zeynî: Belgradî(70/b)
Latîfî: Kastamonî (70/b)	

2. 6. Mecmuada Bulunup Neşri Yapılan Divanlarda Bulunmayan Şiirler

Mecmuada yer alan şiirler, şairlerin yayımlanmış divanları ile karşılaştırılıp divan neşirlerinde yer almayan şiirler ve beyitler tespit edilmiştir. Bir şaire ait şiirlerin o şairin divan neşrinde yer almamasının çeşitli sebepleri olabilir. Bu sebepleri Yaşar Aydemir şöyle sıralamıştır:

1. Divan neşirlerinde yer almadığı halde mecmualarda bulunan bir şiir, metin

tenkiti yapılan çalışmalarda görülemeyen nüshalardan kaynaklanmış olabilir.

2. Şair, divanını tertip ettikten sonra şiir yazmış, yazdığı bu şiir tertip ettiği divan nüshasına girmemiş olabilir. Ömrü vefa etmediği ya da başka sebeplerle tekrar tertibe girişemediği için bu şiir dışarıda kalmıştır.

3. Divan şiiri büyük oranda meşk etme, egzersiz yapma üzerine kuruludur. Meşk edilen bu şiir, bir anlamda karalamadır ve şair divanına girmesini istememiş olabilir.

4. Şair, meşk ettiği çalışmaların hepsini değil en güzelini divan tertibine almak istemiş olabilir. Bazı çift matlı gazel örnekleri buna delil teşkil edebilir.

5. Şair, bazı şiirlerini estetik açıdan yetersiz gördüğü veya çalışmasını tamamlama noktasında eksik kaldığını düşündüğü için divan tertibine almamış olabilir.

6. Şair, divanını kendisi tertip etmemiş, sonradan bir başkası tarafından tertip edilmiş, böylelikle bazı şiirleri tertip dışında kalmış olabilir.

7. Bazı şairlerin müsveddeleri ölümünden sonra yayılmış olabilir.

9. Bazı şairlerin, özellikle çok okunan şiirlerinin dilden dile dolaşması sonucu, bir anlamda mirî malı olarak görülen ve zamanla aslından uzaklaşan ikinci bir manzume olarak ortaya çıkmış olabilir (2007, s. 132-133).

Çalışmamızın konusunu teşkil eden mecmuada şairlerin neşri yapılmış divanlarında yer almayan 64 manzume tespit edilmiştir. Ancak klasik Türk edebiyatı geleneğinde aynı mahlasın birden çok şair tarafından kullanıldığı bilinmektedir. Bu nedenle divanlarda bulunmayan şiirlerin aynı mahlası kullanan başka bir şaire de ait olabileceği ihtimali göz önünde bulundurulmalıdır. Mecmuada yer alıp yayımlanmış divanlarda bulunmayan şiirler ve şairleri şöyledir:

Tablo 4: Mecmuada Yer Alan Fakat Neşri Yapılan Divanlarda ve Çalışmalarda Yer Almayan Şiirler, Şairleri ve Şiir Numaraları

Şiir Numarası	Nazım Şekli	Şairi
26	Tahmis	Âhî
763	Gazel	Atâ
558	Gazel	Azmî-zâde Hâletî
851	Kıt'a	Behiştî
29	Tahmis	Cevrî
382	Gazel	Emrî
121	Gazel	Es'ad
449	Gazel	Fasîh
775	Gazel	Fasîhî
179, 180, 750	Gazel	Fazlî
715, 804	Kıt'a	Fehîm-i Kadîm
765	Gazel	Fenâyî

452	Gazel	Feyzî
292, 818	Gazel, müfred	Ganî-zâde Nâdirî
28, 687	Tahmis, gazel	Gelibolulu Âlî
177	Gazel	Hafî
795, 799	Müfred	Hâşimî
59, 282	Gazel, tahmis	Hayretî
182, 236	Gazel, müfred	Hisâlî
144	Gazel	İshâk Çelebi
233, 576, 577	Gazel, müfred	İsmetî
71, 274, 547, 553, 579, 713, 852	Gazel, müfred, tahmis, kıt'a, rubâ'î	Kemâl Paşa-zâde
714	Müfred	Mecdî
129	Gazel	Muhîfî
234	Müfred	Muhyî
261	Müfred	Nahîfî
398	Müfred	Nazîm
359	Nâ-tamâm gazel	Nev'î
138, 603	Gazel, müfred	Nev'î-zâde Atâyî
882	Gazel	Rahmî
208	Tahmis	Resmî
480	Gazel	Sâbir Parsa
269	Müfred	Sâbit
426	Gazel	Sabrî
134	Gazel	Sa'dî
31	Tahmis	Sâmî
439	Gazel	Şinâsî
833	Gazel	Sırrî
25	Tahmis	Siyâhî
4, 935	Tahmis, gazel	Ubeydî
55	Müseddes	Vechî
239, 549, 568	Tahmis, gazel, müfred	Yahyâ
115, 415	Gazel, müfred	Zâtî

Zikredilen bu şairler arasında bazı şairlerin birden fazla şiirinin mecmuada mevcut olduğu görülmektedir. Bu durum bu şiirlerin aynı şaire ait olması ihtimalini kuvvetlendirmektedir. Bu şairler ve şiirleri şu şekildedir:

- Mecmuada Âhî mahlaslı 8 manzume bulunmaktadır. Bu manzumelerden 7'si Mustafa Kaçalın (t.y.) tarafından hazırlanan *Âhî Dîvânı*'nda yer alırken 1'i bu *Dîvân*'da bulunmamaktadır.
- Âlî mahlaslı 28 manzumeden 26'sı İsmail Hakkı Aksoyak (2018) tarafından hazırlanan *Gelibolulu Mustafa Âlî Dîvânı*'nda yer alırken 2'si bu *Dîvân*'da bulunmamaktadır.

- Atâyî mahlaslı 8 manzumeden 6'sı Saadet Karaköse (2017) tarafından hazırlanan *Nev'î-zâde Atâyî Dîvânı*'nda yer alırken 2'si bu *Dîvân*'da yer almamaktadır.
- Behiştî mahlaslı 5 manzumeden 4'ü Yaşar Aydemir (2018) tarafından hazırlanan *Behiştî Dîvânı*'nda yer alırken 1'i bu *Dîvân*'da yer almamaktadır.
- Cevrî mahlaslı 4 manzumeden 3'ü Hüseyin Ayan (1981) tarafından hazırlanan *Cevrî Dîvânı*'nda yer alırken 1'i bu *Dîvân*'da bulunmamaktadır.
- Emrî mahlaslı 16 manzumeden 15'i Mehmet A. Yekta Saraç (t.y.) tarafından hazırlanan *Emrî Dîvânı*'nda yer alırken 1'i bu *Dîvân*'da bulunmamaktadır.
- Fasîh mahlaslı 6 manzumeden 5'i Mustafa Çıpan (1991) tarafından hazırlanan *Fasîh Ahmed Dede Dîvânı*'nda yer alırken 1'i bu *Dîvân*'da bulunmamaktadır.
- Fazlî mahlaslı 6 manzumeden 3'ü Mustafa Özkat (2005) tarafından hazırlanan *Kara Fazlî Dîvânı*'nda yer alırken diğer 3 manzume bu *Dîvân*'da (Erdem 2008) bulunmamaktadır.
- Fehîm mahlaslı 7 manzumeden 5'i Tahir Üzgör (1991) tarafından hazırlanan *Fehîm-i Kadîm Dîvânı*'nda yer alırken 2'si bu *Dîvân*'da bulunmamaktadır.
- Feyzî mahlaslı 3 manzumeden 2'si Nazmi Özerol (1996) tarafından hazırlanan *Topkapılı Feyzî Dîvânı*'nda yer alırken 1'i bu *Dîvân*'da yer almamaktadır.
- Hafî mahlaslı 2 şiirden 1'i Sedanur Dinçer (2010) tarafından hazırlanan *Hâfî Hayatı, Sanatı ve Şiirleri* adlı çalışmada bulunurken 1'i bu çalışmada mevcut değildir.
- Hâleti mahlaslı 2 manzumeden 1'i Bayram Ali Kaya (2017) tarafından hazırlanan *Azmî-zâde Hâletî Dîvânı*'nda yer alırken 1'i bu *Dîvân*'da bulunmamaktadır.
- Hâşimî mahlaslı 8 manzumeden 6'sı Ayşe Bulan (1993) tarafından hazırlanan *Hâşimî Dîvânı*'nda bulunurken 2'si bu *Dîvân*'da bulunmamaktadır.
- Hayretî mahlaslı 10 manzumeden 8'i Çavuşoğlu ve Tanyeri (1981) tarafından hazırlanan *Hayretî Dîvânı*'nda yer alırken 2'si bu *Dîvân*'da bulunmamaktadır.
- İshâk mahlaslı 7 manzumeden 6'sı Çavuşoğlu ve Tanyeri (1989) tarafından hazırlanan *Üsküplü İshâk Çelebi Dîvânı*'nda yer alırken 1'i bu *Dîvân*'da yer almamaktadır.
- İsmetî mahlaslı 10 manzumeden 7'si Haluk İpekten (1974) tarafından hazırlanan *İsmetî Dîvânı*'nda yer alırken 3'ü bu *Dîvân*'da yer almamaktadır.

- Kemâl Paşa-zâde başlığını taşıyan 9 manzumeden 2'si Mehmet A. Yekta Saraç (t.y.) tarafından hazırlanan *Kemâl Paşa-zâde Dîvânı*'nda yer alırken 7'si bu *Dîvân*'da bulunmamaktadır.
- Nâdirî mahlaslı 4 manzumeden 2'si Numan Külekçi (1985) tarafından hazırlanan *Ganî-zâde Nâdirî Dîvânı*'nda yer alırken 2'si bu *Dîvân*'da bulunmamaktadır.
- Nev'î mahlaslı 32 manzumeden 31'i Tulum ve Tanyeri (1977) tarafından hazırlanan *Nev'î Dîvânı*'nda yer alırken 1'i bu *Dîvân*'da bulunmamaktadır.
- Rahmî mahlaslı 11 manzumeden 10'u Mustafa Erdoğan (2017) tarafından hazırlanan *Bursalı Rahmî Dîvânı*'nda yer alırken 1'i bu *Dîvân*'da bulunmamaktadır.
- Sâbir mahlaslı 8 manzumeden 7'si Kazım Yoldaş (2005) tarafından hazırlanan *Sâbir Parsa Dîvânı*'nda bulunurken 1'i bu *Dîvân*'da bulunmamaktadır.
- Sabrî mahlaslı 10 manzumeden 9'u Müslim Cahid Yılmaz (2010) tarafından hazırlanan *Sabrî-i Şâkir Dîvânı*'nda yer alırken 1'i bu *Dîvân*'da bulunmamaktadır.
- Sâbit mahlaslı 5 manzumeden 4'ü Turgut Karacan (1991) tarafından hazırlanan *Bosnalı Alaeddin Sâbit Dîvânı*'nda yer alırken 1'i bu *Dîvân*'da bulunmamaktadır.
- Sırrî mahlaslı 2 manzumeden 1'i Şevkiye Kazan (2003) tarafından hazırlanan *Üsküdarlı Sırrî Dîvânı*'nda bulunurken 1'i bu *Dîvân*'da bulunmamaktadır.
- Ubeydî mahlaslı 10 manzumeden 8'i M. Şahabettin Ünlü (1991) tarafından hazırlanan *Ubeydî Dîvânı*'nda bulunurken 2'si bu *Dîvân*'da bulunmamaktadır.
- Yahyâ mahlaslı 54 şiirden 51'i Hasan Kavruk (t.y.) tarafından hazırlanan *Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı*'nda yer alırken 3'ü bu *Dîvân*'da bulunmamaktadır.
- Zâtî mahlaslı 7 manzumeden 5'i Ali Nihad Tarlan (1967) tarafından hazırlanan *Zâtî Dîvânı*'nda yer alırken 2'si bu *Dîvân*'da bulunmamaktadır.

2. 7. Mecmuada Bulunup Neşri Yapılan Divanlarda Bulunmayan Beyitler

Mecmuada mürettip seçkide bulunduğu şiirler üzerinde birtakım tasarruflar yapmıştır. Mürettibin manzumelerin beyitlerinde bazı kelime ve terkipleri değiştirdiği ya da takdim-tehir yaptığı görülmektedir. Aynı zamanda mürettip şiirlerdeki bazı beyit veya bentleri çıkararak mecmuaya almamıştır. Mürettibin genellikle gazel nazım şekliyle yazılan şiirleri kısaltarak 4 veya 5 beyit halinde mecmuaya aldığı görülmektedir. Bununla birlikte mecmuadaki bazı şiirlerin beyit sayıları şairlerin yayımlanmış divanlarındaki beyit sayılarından fazladır. Mecmuada yer alan fakat neşri yapılan divanlarda

bulunmayan beyitler aşağıda gösterilmiştir.

Mecmuada 44^a'da yer alan Ulvî'ye ait gazel şairin *Dîvân*'ında 4 beyit olmasına karşılık mecmuada 5 beyittir. Aşağıdaki beyit şairin *Dîvân*'ında mevcut değildir:

Ne rāzum açmağa mahrem ne bir ğam-ı ħ'ār-ı hem-dem var
Belâ küncinde ağlar baña ancak çeşm-i pür-nem var

Mecmuada 38^b'de yer alan Revânî'ye ait gazelin 4. beyti şairin *Dîvân*'ında bulunmamaktadır:

Ey müşğ-i nâfesini viren ħāk-i pâyına
Şat turma ol derisine tolu bahâsıdur

Mecmuada 61^a'da yer alan Remzî'ye ait gazelin 3. ve 7. beyitleri şairin *Dîvân*'ında bulunmamaktadır:

Ħançerüñden kesb ider cânlar ħayât-ı sermedi
Âh elüñde yohsa Ħızrum âb-ı ħayvânuñ mı var

Gülşen-i küyuñda var gerçi hezārân bülbülün
Ya'm Remzî gibi bir murğ-ı hoş-elĥânuñ mı var

Mecmuada 66^b'de yer alan Neşâtî'ye ait tahmisin 4. bendinin ilk üç mısraı şairin *Dîvân*'ındaki mısralardan farklı olup bu mısralar *Dîvân*'da yoktur:

Şafâ-yı vaşl ile el-ħağ geçen demler 'aceb demdi
Dimâğ-ı cân mu'aṭṭar elde dâ'im zülf-i pür-ħamdı
Muḥaşşıl zevk o zevk-i cân-fezâ 'âlem o 'âlemdi

Mecmuada 73^b'de yer alan Azmî-zâde Hâletî'ye ait gazelin 2. beyti şairin *Dîvân*'ında bulunmamaktadır:

Çıkar dil-ber şerâr-ı âhumı gördükçe küyüñde
Olur bir fitne zâhir her kaçan encüm kıran eyler

Mecmuada 84^a'da yer alan Bâkî'ye ait gazel şairin *Dîvân*'ında 8 beyit olmasına karşılık mecmuada 9 beyittir. Aşağıdaki beyit *Dîvân*'da bulunmamaktadır.

Şûret mi bulur bir daḥı ol devr-i ruḥuñda
Yüz virmediñ âyîne-i İskendere cânâ

Mecmuada 91^b'de yer alan Necâtî'ye ait gazelin 5. ve 6. beyitleri şairin *Dîvân*'ında bulunmamaktadır:

Umaram düşde görem vaşluñı ey Yûsuf-ı 'ahd
Ḳulları şâh-ı cihân göstere uyḥudur bu

*Gözlerüñ sa‘yı budur cānı bedenden ayıra
Ġamze-i şūh [u] cefā-piše-i ebrūdur bu*

Mecmuada 104^b’de yer alan Sâbir Parsa’ya ait gazelin sadece ilk beyti *Dîvân*’da bulunmakta olup diğer dört beyit *Dîvân*’da mevcut değildir:

*Haz idermiş yâr yıkmakdan dil-i ‘uşşâkıñı
Mümkün olsa bizde âbâd eylesek vîrānemüz*

*Ol kadar nâ-âşinâyuz baht-ı nâ-hemvâre kim
Şem‘ olsağ fî’l-meşel miķrâz olur pervānemüz*

*Gör şafâ-yı ‘ışkı kim bir külbe-i aḡzân iken
Geh cemāl-i yâr ile gülşen olur kâşānemüz*

*Rezmġāh-ı ‘ışkda çün terk-i serdür merdlik
Şâbir işbât-ı vücūd eyler dil-i merdānemüz*

Mecmuada 105^b’de yer alan Riyâzî’ye ait gazelin 2. beyti şairin *Dîvân*’ında bulunmamaktadır:

*Cezbe-i şevķ hezâr itdüġi te ‘şiri bilür
Hep budur tutduġı dāmān güli ḡārlaruñ*

Mecmuada 118^a’da yer alan Şeyhülislâm Yahyâ’ya ait gazelin 2. ve 3. beyitleri şairin *Dîvân*’ında bulunmamaktadır:

*‘Āşık-ı şeydâ kapuñda boynı baġlu bendedür
Gerden-i cānında dūd u piç piç āhı ġul*

*Ġays-ı şeydâ kim şeh-i iķlīm-i istiġnâ idi
Eylemezdi atlas-ı çarḡı seg-i Leylāya cül*

Mecmuada 128^b’de yer alan Muhibbî’ye ait gazelin 2. beyti şairin *Dîvân*’ında mevcut değildir:

*Didüm yüzüñi görsem andan ayaġuñ öpsem
Didi ki bundan aķdem olduġı yokdur olmaz*

Mecmuada 161^b’de yer alan Nev‘î’ye ait gazelin 5. beyti şairin *Dîvân*’ında yer alan beyitten farklı olup aşağıdaki beyit *Dîvân*’da mevcut değildir:

*Güftār-ı yâr vaşfını Nev‘î gibi daḡı
Ġādir mi var zamānede rengin-edālara*

Mecmuada 164^b'de yer alan Mantıkî'ye ait gazelin 5. beyti şairin *Dîvân*'ında bulunmamaktadır:

Tîğ-i cefâña da idelüm sînemüz siper
Olduğ yiter nişâne-i tîr-i tegâfûlûñ

Mecmuada 167^a'da yer alan Ubeydî'ye ait gazelin 4. beyti şairin *Dîvân*'ında bulunmamaktadır:

Senüñçün el dimesün zîr-i dest-i düşmendür
Eliyle oğşamasun kâkül-i perîşānuñ

Mecmuada 167^b'de yer alan Şehzâde Sultân Cem'e ait kasidenin 19. ve 25. beyitleri şairin *Dîvân*'ında bulunmamaktadır:

Şehd ü hem sükker nebâtı kând ile ħurmâ-yı ter
Nuğl için envâ'-ı nî'etler ile çendândur

Mecmuada 179^a'da yer alan Ulvî'ye ait gazelin 3. beyti şairin *Dîvân*'ında bulunmamaktadır:

Eṭrâf-ı dâğ-ı sînemi zeyn itdi oğları
Açılmasun çemende karanfûl didükleri

Mecmuada 180^a'da yer alan Meşâmî'ye ait pend-nâme türündeki şiir, “Yeniterzi, E. (2001). Konyalı Şair Meşâmî ve Konuşma Adabına Dair Bir Nasihat-namesi. *Konya Ticaret Odası Yeni İpek Yolu* (Özel Sayı IV), s. 105-108.” adlı çalışmada 21 beyit olmasına karşılık mecmuada 22 beyittir. Aşağıdaki beyit mezkûr çalışmada bulunmamaktadır:

Düş-nâm-ı telhî 'azb-ı cevâb ile eyle redd
'Azbü'l-lisân olanuñ olur yâri bî-ḥisâb

Mecmuada 181^a'da yer alan Figânî'ye ait gazel şairin *Dîvân*'ında 5 beyit olmasına karşılık mecmuada 7 beyittir. Aşağıdaki iki beyit şairin *Dîvân*'ında mevcut değildir:

Ṭubî lehû ḥüsn-i me 'âb idi zikrimüz
Ḳaddüñ şu dem ki serv-i riyâz-ı cinân idi

Sîmurğ kûh-ı Ḳâf bilemezdi kimse hiç
Murğ-ı dilüm ki Ḳâf-ı kanâ'at mekân idi

Mecmuada 181^a'da yer alan Figânî'ye ait gazel şairin *Dîvân*'ında 6 beyit olmasına karşılık mecmuada 7 beyittir. Aşağıdaki beyit şairin *Dîvân*'ında mevcut değildir:

Vay ki sürindi aşağı yukarı kirpüğüm

Cārūb olup süpürmege dergāh-ı dil-beri

2. 8. Mecmuanın Muhteva Özellikleri

Mecmuanın büyük çoğunluğunu âşıkane ve rindane tarzda gazel nazım şekliyle yazılan şiirler oluşturmaktadır. Bunun dışında ise birçok şair tarafından çeşitli nazım şekilleriyle yazılan şiirler yer almaktadır. Mecmuada muhtevaları itibarıyla öne çıkan manzumeler şu şekildedir:

Mecmuanın 2^a-4^a varakları arasında Ganî-zâde Nâdirî'ye ait miraciyye türünde yazılmış bir kaside yer almaktadır. “*Li-Nâdirî Efendi ‘Aleyhi Efdalü’s-salavât Mi‘râciyye-i Hazret-i Fahr-ı Kâ’inât*” başlıklı bu kaside, şairin *Dîvân*’ında 74 beyit olmasına karşılık mecmuada 73 beyittir. Bu kasidenin ilk ve son beyti şöyledir:

*Te‘âlâ’llah zihî şâm-ı sürûr-encâm u ğam-fersâ
Ki oldı mazhar-ı esrâr-ı sübhâne’llezî esrâ*

*Tahîyyât-ı ebed-peyvend ile dünyâ vü ‘uqbâda
Ser-efrâz eylesün zât-ı şerîfin Hazret-i Mevlâ*

Ahlâk-ı Alâî, Kınalı-zâde Alî Çelebi tarafından 16. yüzyılda yazılan Türkçe ahlak kitabıdır. Ahlak felsefesi üzerine olan bu eser, bir mukaddime ve üç bölüm halinde düzenlenmiştir. Mukaddimede, ahlak felsefesi alanına giren konular, ahlak ilmi ile ilgili terimler, ahlak ilminin faydaları, amelî ve nazari ahlak, ruh ve terbiye meseleleri üzerinde durulmuştur. İkinci bölüm aile ahlakına (ilm-i tedbîr-i menzil) ayrılmıştır. Üçüncü bölüm devlet idaresi ve siyasi ahlak (ilm-i tedbîr-i medîne) ile ilgilidir. Eserin sonunda, Eflâtun ve Aristo’ya ait olduğu söylenen bazı öğütlere yer verilmektedir (Kahraman 1989: 15-16). İncelediğimiz mecmuanın 4^b varagında “*Güfte-i Kınalı-zâde Be-Ahlâk-ı ‘Alâ’î*” başlığını taşıyan kaside nazım şekliyle yazılmış 25 beyitlik bir manzume bulunmaktadır. Bu manzumenin ilk ve son beyitleri şöyledir:

*Şükr ü minnet ola o ğanî-i hallâka
Ġayriler ehl olmaz minnet ü istiḥkâka*

*Yazdum aḥkâm-ı ‘ibādâtı bu araya deĠin
Şimdi vaḳt oldı şürü‘ eyleyelüm aḥlâka*

Mecmuanın 80^a-83^b varakları arasında Bosnalı Alaeddin Sâbit tarafından kaleme alınan Berber-nâme isimli mesnevi yer almaktadır. “*Berberiyye-i Sâbit Efendi*” başlığını taşıyan bu mesnevi, 93 beyitten müteşekkildir. Bu mesnevinin ilk ve son beyti şöyledir:

Naḳl ider Çorlıda bir kâşif-i râz

Bir cevān-pāre-i dil-dāde-nevāz

*Açılup kâle-i ‘ıyş-ı cāvīd
Çıkdı külçeyle tefārīk-i ümīd*

Mecmuanın 114^a-115^b varakları arasında 17. yüzyıl şairlerinden Veysî tarafından kaleme alınan toplumsal tenkit içerikli kaside nazım şekliyle yazılmış 58 beyitlik manzume yer almaktadır. Bu manzumenin ilk ve son beyitleri şöyledir:

*Eyâ ey kavm-i İstanbul bilün tahkīk oluñ âgâh
İrişür nâ-gehân bir gün size kahr ile hışmu’llâh*

*Üveysî çekme gam târīh dur[ur] elbette şāhib-seyf
Zuhûr itmek muqarrerdür bi-emri’llâh bi-izni’llâh*

Mecmuanın 126^b-127^a varakları arasında Cinânî’ye ait çâr-ender-çâr tarzında yazılan 21 beyitlik kaside yer almaktadır. Bu kasidenin ilk ve son beyitleri şöyledir:

*Ol sîm-ber virmez haber tenhâ gezer kılmaz hâzer
Kıl bir nazar dirsem eger biñ nâz ider bakmaz geçer*

*Rengîn edâ olur şehâ rûha gîdâ cāna şafâ
Dirsem revâ bu hoş-nevâ kalsun Cinânîden eşer*

Mecmuanın 130^a-131^a varakları arasında Nef’î’ye ait na‘t türünde yazılmış kaside yer almaktadır. “Der-Na ‘t-ı Şerîf Seyyidü’l-Enâm ‘Aleyhi Efdalü’l Tahiyetü ve’s-Selâm Li-efdalü’s-Şi ‘rû’n-Nef’î-i Şîrîn-Beyân” başlıklı bu manzume 45 beyitten müteşekkil olup ilk ve son beyitleri şu şekildedir:

*‘Ukde-i ser rişte-i rāz-ı nihānīdür sözüm
Silk-i tesbīh-i dūr-i seb‘a’l-meşānīdür sözüm*

*Her dem endişemden olsun rûhına yüz biñ selâm
‘Arşa dek îşâle peyk-i rāygānīdür sözüm*

Mecmuanın 167^b-168^a varakları arasında Cem Sultan’a ait olan ve işlediği konu itibarıyla Frengistan’ın tasvirlerini içeren bir kaside yer almaktadır. *Dîvân*’da 46 beyit olan bu kaside mecmuada 34 beyittir. Mecmuadaki bu kasidede yer alan bazı beyitler *Dîvân*’da yoktur. Bununla beraber *Dîvân*’daki bazı beyitler de mecmuada bulunmamaktadır. Bu kasidenin ilk ve son beyitleri şu şekildedir:

*Cām-ı Cem nûş eyle ey dil bu Frengistândur
Her kuluñ başına yazılan gelür devrândur*

*Husrev-i ‘âlem şehen-şeh-zâde-i sulţân-ı Rûm
Kimdür ol sulţân Mehemmed oğlu Cem Sulţândur*

Mecmuanın 180ª varağında Meşâmî’ye ait konuşma adabına dair yazılan nasihat-nâme türünde bir kaside bulunmaktadır. Bu şiir, Emine Yeniterzi (2001), tarafından yapılan bir çalışma ile ilim âleminin istifadesine sunulmuştur. Mezkûr çalışmada 21 beyit olan bu manzume, üzerinde çalıştığımız mecmuada 22 beyittir. Bu kasidenin ilk ve son beyitleri şu şekildedir:

*Her şaḥṣa luṭf-ı ṭab‘ u te ‘enniyle vir cevāb
Tā kim irişmeye saña nuṭkuñdan ıztırāb*

*Gūş it Meşāmî sözlerinüñ nüktesin tamām
‘Ārif odur ki her suḥanı ola bir kitāb*

Bir mısraı veya bir mısraın bir kısmı başka bir dil ile (Arapça-Farsça) yazılan gazellere mülemmâ gazel denilmiştir (Aydemir 1989: 11). Mecmuanın 174^b varağında Ebussuûd Efendi’ye ait 5 beyitlik bir mülemmâ gazel bulunmaktadır:

*Yā Rāḥıme’l-ḥalā ‘ıku aşlıḥ ümūranā
Yā Rabbenā bifaḍlike temmim ḳuşūranā*

*Luṭfuñ ümīdi birle sürer cān u dil sürūr
Yā zü’l-kerem bi-luṭfike ḥuld-ı sürūranā*

Mecmuanın 127^b varağında mecmuaların vasıflarını anlatan “Der-vasf-ı Mecmû‘a” başlıklı mahlassız 9 beyitlik bir kıt’a yer almaktadır. Bu manzumenin ilk ve son beyitleri şöyledir:

*Zihî mecmû‘a-i mevzūn u dil-keş
Ki ḥāvidür nice nazm-ı münîfe*

*Sebeb taḥrîr ile cem‘iyyetine
Olan mazhar ola luṭf-ı laṭîfe*

Mecmuanın 94^b varağında kahve hakkında yazılan “Kıt ‘a-i Der-Kahve” başlıklı 2 beyitlik bir kıt’a yer almaktadır. Bu kıt’a şöyledir:

*Nefesüñden senüñ ey ḳahve meşām-ı cāna
Büy-ı Raḥmān irişür belki Yemenden geldüñ*

*Āşinālḳ ḳoḥusı geldi Üveysisüñ sen
Ya‘lemu’llāh sezerem semt-i Ḳarenden geldüñ*

Mecmuanın 125^a-125^b varakları arasında şehrengizlere benzer şekilde çeşitli meslek gruplarından güzeller için söylenmiş beyitler bulunmaktadır. Bu beyitler “berây-ı etmekçi, berây-ı rûz-nâmecî, berây-ı kalaycı, berây-ı berber, berây-ı müezzin” gibi başlıklar taşımaktadır. Bu beyitlerden bazıları aşağıda örnek olarak gösterilmiştir:

Berây-ı Etmekçi

Seyr ider cāndan üftāde-i ‘ışkın hemān

Etmegin alur o nān-ı püseri seyre varan

Berây-ı Kalaycı

Ol kalaycı dil-beri gerdişler eyler nāzdan

‘Āşık-ı bî-çāreye kuyruk şalar açmazdan

Berây-ı Mü’ezzin

Nıyyeti yārūñ nedür kim cümleye kılmış şalā

Bir mü’ezzin dil-beri ‘uşşāka kalkmış kāmete

2. 9. Mecmuada Yer Alan Özlü Sözler

Mecmuanın 2^a-61^a varakları arasında her varağın başlangıç kısmında toplam 60 adet özlü söyleyişe yer verilmiştir. Bu sözlerden 10’u hem Arapça hem Türkçe şeklinde yer almaktadır. Mecmuada yer alan özlü sözler ve varak numaraları aşağıda gösterilmiştir:

- هذا امر عاقبته و سعادة

Bu bir emrdür ‘ākıbeti hayr u sa‘ âdetdür (2^a)

- ارجو من الله لسلامته فيما عزم

‘Azm itdügün şeyde Allāhü Te‘ālādan selāmet recā olunur (3^a)

- لا تفلح من ظلم و عدك في امورك

Zulmden felāh bulmazsın umūruñda ‘adl itmezseñ (4^a)

- لصبر بورث لفرح والعجلة تورث لترح

Şabr ferahı mūrışdür ‘acele terahı ya‘ nī ğam (5^a)

- كل امر لبس فيه رضا افاجنبه

Her emrūñe Hakkūñ rızāsı yoğdur andan ictināb eyle (6^a)

- اترك هذا الامر فهو خير لك

Bu emri terk it saña hayırludur (7^a)

- اذا توجهت الى الله بالصدق فانه خير حافظاً

Allāhü Te‘ālā bir şıdk ile teveccüh iderseñ seni her hâlde hâfızdur (8^a)

- لا تخف فان الله معك في هذا الامر

Çorğma bu işde Allāhü Te‘ālā senüñledür (9^a)

- ‘Azîmetüñi hâliş kılp Cenāb-ı Allāh ile mu‘āmele eyle dürüst eyleyüp şabr eyle (10^a)

- عاقبتك محمودك في الوری تبفی مز لحیر بین الانام

‘Āqıbetüñ gözle ümmiddür ki hayr ile bâkî olasın (11^a)

- جدّد نیتك في لخير فا قنع بقسمته الله تعالى

Dā’imā niyyetüñ hayr ile Allāhü Te‘ālānuñ kısmetine kanā‘at eyle (12^a)

- Kanā‘at bir dükenmez hazînedür ki şabr u sa‘âdetdür dünyâ bir sâ‘atdür (13^a)

- Sa‘âdet isterseñ kendüñe şandugñ Müslim karındaşlarına şan (14^a)

- ‘Azmüñde çorğma mekrühâtdan (15^a)

- Şabr iderseñ hayrdur (16^a)

- Sefer eyle Allāhü Te‘ālā hazretleri hayr ile hâfızdur (17^a)

- Şabr ile rāhat u sürür u kerāmet bulasın (18^a)

- Namāz kılp istiḥāre ile teveccüh itdügñ işde (19^a)

- Şabr iden murāda vâşıl olup düşmene zafer bulur (20^a)

- İtdügñ iş efdaldür anlara taḥmîl itme müyesserdür (21^a)

- Karındaşların ile müşāvere eyle çorğma (22^a)

- Her kime rızık rızâ üzre Allāhü Te‘ālā anuñ ‘amel ḳalîline rāzıdur (23^a)

- Mekānuñda sâbit ḳadem ol hayra vâşıl olup mesrûrsın (24^a)

- Taşadduḳ ile ‘azm eyle yürü Allāhü Te‘ālā hazretlerinüñ hıfz emânındasın (25^a)

- ‘Azmüñde mücid ol u illā murāda vâşıl olup duḡl eyle (26^a)

- Emriñüzde müşāvere idüp ‘azmüñde Allāha tevekkül ol (27^a)

- Nedāmet görmeyem dirseñ maḳşûduñda terk-i ‘azm it (28^a)

- Harekātuñda sa‘âdet üzre olup ey fāl şāḥibi saña hayr ile muştularım (29^a)

- Bu murāda şu‘ûbet ile nâ’il olursın ‘acele itme elem çekmeyesin (30^a)

- Şabr idüp dur ‘âzim olduḡın emirde (31^a)

- Şabr bu işde hayırdur ve sürürdür (32^a)

- Sür'atüñ bu işde sa'âdet-i maḥzadur (33^a)
- 'Acele itmeyüp şabr eyle 'âkıbeti ḥayırdur ve selâmetdür (34^a)
- Sa'âdet teveccüh itdügüñ şey' isti'câldedir (35^a)
- 'İzzet rāḥat ḵanā' atdedür ziyādesin terk eyle (36^a)
- Tevekke'l-Allāh kifāyet ider yūri maḥşūduña ṭurma (37^a)
- Bu işde saña sa'âdet vardur işlerseñ ḥayır bulursın (38^a)
- 'Azm üzre tebdīl-i mekân itme mü'ebbeden ind-Allāh olasıñ (39^a)
- Murāduñda te'ḥīr itme bu işde saña ḥayr-ı cezīl vardur (40^a)
- Bu iş ḥayırludur yūri ḵorḵma sālīm olursın inşā'-Allāhu Te'ālā (41^a)
- Bu murāda nedāmet vardur şabr eyle vācibdür fāl iste (42^a)
- Bu emirde nūr [u] feraḥ vardur şāḥib-i fāla (43^a)
- Bu emirde rāḥat-ı ḵalb vardur ve zihin muḵarrerdür (44^a)
- Bu işde rızāu'llāh vardur terk itme reşīd olasıñ (45^a)
- Cehilden ve cāhilden ḥaz̄er eyle bunlara felāḥ yokdur (46^a)
- İşüñi Allāhu Te'ālā ḥaz̄retlerine ısmarla yūri cümle murāduñ ḥāşıldur (47^a)
- Şabr feraḥuñ armağanıdır bu ḥuşūşda 'acele eyleme sürūr bulasıñ (48^a)
- Bu 'amelde sürūr yokdur ki anda rızāu'llāh olmaya (49^a)
- Selāmet ṭurmaḵda ḡanimet vardur isti'câlde degül (50^a)
- Feraḥuñ 'an-ḵarīb zuhūra gelür (51^a)
- Ḵorḵma ḥayırdur eglendüğünde zarar müşāhede olınmaz (52^a)
- Şabr u 'avn Allāhdan tevekkül kifāyet ider (53^a)
- Bu ḥuşūşda emīn olma öninde ḥavf vardur şabr eyle (54^a)
- 'Ākıbetden ḥaz̄er eyle ve illā şabr eyle ḡnāya fütūḥdur (55^a)
- Zulmden felāḥ yokdur umūruñda 'adālet ile felāḥ mercūdur (56^a)
- Allāh Te'ālā ḥaz̄retlerine tevekkül eyleyene ḥavf yokdur (57^a)
- Vuşūli yaḵındır 'acele itme nādīm olmayasın (58^a)
- Yūri niyyet itdügüñ te'ḥīre ḵo ḡam çekmeyesin (59^a)
- Selāmet şabrda nedāmet 'acelededir (60^a)
- Allāh Te'ālā ḥaz̄retlerine tevbe it ol ḵaşd itdügüñ murāddan (61^a)

2. 10. Mecmuada Karşılaşılan Bazı Problemler

Nesih hat ile kaleme alınan mecmua, okunaklı bir yazıya sahiptir. Ancak mecmuada birtakım problemlerle karşılaşıldığı görülmektedir. Bu problemlerden bazıları şöyledir:

1. Mecmuada bazı beyitlerdeki kelime veya kelimeler eksik yazılmıştır. Bu kelimeler eğer şairin divanı varsa divanına başvurularak tamamlanmış ve köşeli parantez “[]” içine alınarak belirtilmiştir. Örneğin aşağıdaki Sabrî’ye ait şiirde yer alan eksiklik vezin kontrolü ile tespit edilmek suretiyle şairin divanından bakılarak eklenmiştir:

*Ne lâzım hum-ı fûfân-zây-ı mey [ben gerd-i nâ]-çîze
Bizi bir kaçre mey sâkî harâb-ender-harâb eyler*

2. Divandaki beyit sırası ile mecmuadaki beyit sırasının bazı şiirlerde farklılık gösterdiği görülmektedir. Örneğin aşağıda verilen Ubeydî’ye ait şiirin ikinci mısraları mecmuada ve divanda kendi aralarında yer değiştirmişlerdir:

*Âşinâlarla idersin yâdlıklar çün müdâm
İtmedüñ ‘ahde vefâ bu bî-vefâlıklar nedür*

*Bendeñe ‘ahd eylemişdüñ kim vefâlar idesin
Yâdlarla yâ bu deñlü âşinâlıklar nedür*

3. Bazı kelimelerin yazımında müstensih tarafından hata yapıldığı görülmektedir. Bu kelimeler manzumelerin dipnotlarında belirtilmiştir.

4. Mecmuada en sık karşılan problemlerden biri de vezinle ilgilidir. Yapılan takdim-tehirler ya da kelime değişiklikleri sonucunda divanlarda vezne uyan mısraların mecmuaya alınmış şekilleriyle vezne uymadıkları görülmektedir. Bu durumda olan mısralar şiirlerin dipnotunda belirtilmiştir.

5. Mecmuaya kaydedilen müfredlerin birçoğunun başlığında hangi şaire ait olduğu belirtilmemiştir. Bu manzumeler arasında hangi şaire ait olduğunu tespit ettiklerimizin başlığına köşeli paratez içinde “[]” şairin mahlası eklenmiştir.

6. Mecmuada kıt’a başlığı ile kayıtlı olan şiirlerin şairlerin divanlarında yer alan gazellerin beyitleri olduğu görülmüştür. Bu manzumelerin başlıkları tarafımızca düzeltilmiş ve dipnotta belirtilmiştir.

5. Mecmuada başlığı ile nazım şekli ya da başlığı ile mahlası uyuşmayan şiirler tespit edilerek bunlar dipnotta belirtilmiştir. Bu yanlışlıklar şöyledir:

- Mecmuada 21 numaralı şiir “Tercî-i Bend-i Âlî” başlığını taşımaktadır. Fakat

bu şiirin *Gelibolulu Mustafa Âlî Dîvânı*'nda s. 424'de yer alan 1. muaşşer olduğu görülmüştür. Şiirin başlığı “[Mu‘aşşer-i] ‘Âlî” şeklinde tarafımızca değiştirilmiştir.

- Mecmuada 39 numaralı şiir “Müseddes-i Tîğî” başlığı ile kayıtlıdır. Ancak bu şiirin *Ulvî Dîvânı*'nda s. 476'da yer alan 500. gazelin matla beytine yapılan tesdis olduğu görülmüştür. Şiirin başlığı “[Matla‘-ı ‘Ulvî Tesdîs-i] Tîğî” şeklinde tarafımızca değiştirilmiştir.
- Mecmuada 45 numaralı şiir “Müseddes-i Tîğî” başlığı ile kayıtlıdır. Ancak bu şiirin *Ulvî Dîvânı*'nda s. 248'de yer alan 96. gazelin matla beytine yapılan tesdis olduğu görülmüştür. Şiirin başlığı “[Matla‘-ı ‘Ulvî Tesdîs-i] Tîğî” şeklinde tarafımızca değiştirilmiştir.
- Mecmuada 48 numaralı şiir “Müseddes-i Tîğî” başlığı ile kayıtlıdır. Ancak bu şiirin *Fuzûlî Dîvânı*'nda s. 618'de yer alan 254. gazelin matla beytine yapılan tesdis olduğu görülmüştür. Şiirin başlığı “[Matlâ‘-ı Fuzûlî Tesdîs-i] Tîğî” şeklinde tarafımızca değiştirilmiştir.
- Mecmuada 124 numaralı şiir “Nihânî” başlığı ile kayıtlıdır. Ancak bu şiirin *Ümîdî Ahmed Dîvânı*'nda s. 252'de yer alan 92. gazel olduğu tespit edilmiştir.
- Mecmuada 140 numaralı şiir “Rakîbî” başlığı ile kayıtlıdır. Ancak bu şiirin “*Tâli‘î Dîvânı*, Bibliothque Nationale de France, Supplement Turc 270, vr. 190b”de kayıtlı olduğu tespit edilmiştir.
- Mecmuada 310 numaralı şiir “Makâlî” başlığı ile kayıtlıdır. Ancak bu şiirin *Kabûlî Dîvânı*'nda s. 693'de yer alan 333. gazel olduğu tespit edilmiştir.
- Mecmuada 326 numaralı şiir “Fasîhî” başlığı ile kayıtlıdır. Ancak bu şiirin *Fasîh Ahmed Dede Dîvânı*'nda s. 160'da yer alan 235. gazel olduğu tespit edilmiştir.
- Mecmuada 350 numaralı şiir “Bâkî” başlığı ile kayıtlı olup aynı zamanda makta beytinde de Bâkî mahlası bulunmaktadır. Ancak bu şiire *Bâkî Dîvânı*'nda rastlanılmamış olup *Gelibolulu Sun‘î Dîvânı*'nda s. 110'da yer alan 173. gazel olduğu tespit edilmiştir.
- Mecmuada 676 numaralı şiir “kıt‘a” başlığı ile kayıtlıdır. Ancak bu şiirin *Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı*'nda s. 496'da yer alan 4. rubâ‘î olduğu tespit edilmiştir.
- Mecmuada 677 numaralı şiir “kıt‘a” başlığı ile kayıtlıdır. Ancak bu şiirin *Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı*'nda s. 496'da yer alan 3. rubâ‘î olduğu tespit edilmiştir.

BÖLÜM III

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ NADİR ESERLER KÜTÜPHANESİ TY 1724 NUMARALI MECMÛ‘A-İ EŞ‘ÂR’IN ÇEVİRİ YAZILI METNİ

3. 1. Metnin Kuruluşunda İzlenen Yöntem

1. Metin tespitinde bilimsel metin neşri çalışmalarında kabul gören transkripsiyon (çeviri yazı) alfabesi esas alınmıştır.

2. Mecmuada bulunan şiirler, ulaşabildiğimiz divanlarla ve ilmî çalışmalarla karşılaştırılmıştır. Karşılaştırmalarda görülen farklılıklar dipnotta gösterilmiştir. Ancak bu çalışmada asıl hedef, mecmuanın metninin ortaya konması olduğundan söz konusu farklılıklar doğru olsalar bile mecmua metninin kurulmasında dikkate alınmamıştır.

3. Mecmuada bulunduğu halde divan veya ilmî çalışmalarda yer almayan beyit ve şiirler dipnotta belirtilmiştir.

4. Mecmuada olmayıp orijinal metinde olan beyitler metne dâhil edilmemiştir.

5. Mecmuadaki sıraya uyularak her bir şiire sıra numarası verilmiştir. Beyitler Latin rakamlarıyla bentler Romen rakamlarıyla numaralandırılmıştır.

6. Şiirlerin vezinleri başlıkların hemen altında italik biçimde gösterilmiştir.

7. Metne yapılan bütün eklemeler ve metin tamirleri “[]” işareti içinde gösterilmiştir.

8. Mecmuada başlığı yanlış verilen şiirlerin başlığının doğru şekli köşeli ayraç içinde verilir başlıkta görülen yanlışlıklar dipnotta belirtilmiştir. Başlığı olmayan şiirlere köşeli ayraç içinde şairin mahlası yazılmıştır. Başlığı ve mahlası bulunmayan şiirlerin ise başlığı boş bırakılmıştır.

9. Farsça “vâv-ı ma’dûle” bulunan kelimeler “˘” işaretiyle gösterilmiştir.

10. Vezin gereği kısa okunması gerektiği durumlarda harfler (zihaf) italik olarak yazılmıştır.

11. Bazı kelimelerdeki medli okunuştan kaynaklanan ses türemeleri gösterilmiştir (âfitâb, âsitân, pâdişâh...).

12. Transkripsiyon karakterleriyle karıştırılması ihtimali göz önünde bulundurularak noktalama işaretleri kullanılmamıştır.

13. Arapça veya Farsça kelime ve tamlamaların yazımında İsmail Ünver’in “Çeviriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler” (Ünver, 1993: 51-90) isimli makalesindeki önerilere uyulmaya çalışılmıştır.

METİN

1.

Li-Nādirī Efendi ‘Aleyhi Efḍalū’ş-Şalavāt Mī‘rāciyye-i Ḥazret-i Fahr-ı Kā’ināt

Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün

1. Te‘ālā’llah zihī şām-ı sürūr-encām u ğam-fersā
Ki oldı mazhar-ı esrār-ı *sübḥāne’llezī esrā*
2. Felek maḥv eyleyince āl tamğasını ḥūrşidūn
Zemīnūn zıll-ı maḥrūtını çekdi ‘anberin tuğrā
3. Zer-i pür-tāb-ı mihri bozdı çün kim di[r]hem-i necme
Miḥekk-i şāma urdı anı bir bir nākid-i dünyā
4. Gül-i mihrūn gül-ābın aldı ‘ālem dīg-i ḥāk içre
‘Aceb mi olsa ser-püş-ı felekde kaçreler peydā
5. Tağıtdı bād-ı şarşar ḥürmen-i ḥūrşid-i raḥşanı
[Kevākib şa]nma itdi her yire bir dānesin ilkā
6. Yanup mihr âteşinden kâğıd-ı rûz oldı ḥākister
Eşer kaldı henüz âteşden anda cā-be-cā ammā
7. Siyeh sammūr idi zulmet beyāzı cā-be-cā encüm
Ne ḥāletdür bu kim gizlendi anda beyza-i beyzā
8. Temevvücden toḳundı bir şadef ḥārāya ḥurd oldı
Tağıldı lücce-i gerdün içinde lü’lü’-yi lālā
9. Niḳāb itdi ‘arūs-ı ḥāveri ruḥsārına zülfin
Velī her ḥalkasından zāhir oldı ol ruḥ-ı zībā
10. Ser-ā-pā ḳurş-ı mihri maḥv idüp dendān-ı encümle
Şihābı rāḥat-ı dendān idindi ṭārem-i vālā
11. Semā‘ içre saçup vücūdı şāl-püş oldı
Firāk-ı Şems ile gerdün olup hem-ḥāl-i Mevlānā
12. Çıkardı cāme-i dībā vü destār-ı muṭallāsın

1. TY 1724: 2^a; Gani-zāde Nādirī Dīvānı: 1. kaside, s. 104.

1b. *sübḥāne’llezī esrā*: “Her türlü kusur, ayıp ve eksiklikten uzak olan O (Allah) yürüttü.” (İsrâ 17/1).

2b. *maḥrūtını*: *maḥrūtisi* D.

11a. *vücūdı*: *eşk-i nücümü* D. (Bu mısra, TY 1724’de vezne uymamaktadır)

- Felek āheng-i ceng itdi zırh-pūş oldu ser-tā-pā
13. Aķup afyon-ı ŧeb toķm-ı nūcūm oldu perākende
Güneş bir kelle-i haşhāş idi dehr eyledi ifnā
14. Degül mihr ü şafaķ ğaltān olunca fark-ı pūr-nūrı
Taşup iķlīm-i Şāmı tutdı [hūn-ı] Hāzret-i Yahyā
15. Sevād-ı sūre-i *Ve'l-leyl* āña zerrīn niķaķ encūm
Şafaķ ser-sūredūr kim eylemişler surķ ile imlā
16. Çıķup la' līn tutuķdan Leylī-i meh-rū-yı müşğīn-būy
Dimāğ-ı Kays-ı çarķı eyledi āşūfte vū sevdā
17. Bozuldı hayme-i zer-baft-ı hān-ı hāveristānı
İrince hayl-i aķşām itdi müşğīn hānesin ber-pā
18. Çalınca mühr-i mihri uğradı ķahr-ı Süleymāna
Sipihr oldu meger kim dīv-i şāma maķbes-i mīnā
19. Felek tāc-ı zerīn terk itdi İbrāhim Edhemveş
Derūnında ' aceb mi eylese nūr-ı siyeh me'vā
20. O ŧebdür maķla' ü'l-envār[ı] mi' rāc-ı Hudāvendī
O ŧebdür maķzenü'l-esrār-ı halvet-hāne-i İsrā
21. Ol aķşām oldu ser-tāc-ı nübüvvet şāhibü'l-mi' rāc
O hengām oldu sultān-ı [resül] hem-şoķbet-i Mevlā
22. Şeh-i eyvān-ı ' izzet tāc-dār-ı taķt-ı ķatmiyyet
Ser-efrāz-ı musaķķhar-sāz-ı dārü'l-mülķ-i *ev ednā*
23. Dıraķşān gevher-i ' ibret-nümā-yı dürc-i maķbūbı
Fürüzān aķter-i zulmet-zedā-yı burc-ı isti' lā
24. Medār-ı hilķat-ı ' ālem bahār-ı tıynet-i ādem
Süvār-ı ' arşa-yı ķārem emīrū'l-meclis-i ğabrā
25. Hāķā-pūşende-i müznib ' aķā-baķşende-i tā'ib
Emān-ı maşrıķ u mağrib emīn-i Yeşrib ü Baķķā

15a. ve'l-leyl: "Geceye andolsun." (Leyl 92/1).

16a. la' līn: la' lī D., būy: mū D.

19a. Bu mısra vezne uymamaktadır.

22b. ev ednā: "Daha yakın oldu." (Necm 53/9).

26. Cenāb-ı Aḥmed-i mürsel imām-ı zümre-i kümmel
Mufaşşal-sāz-ı her mücmel rumūz-āmūz-ı her dānā
27. O sulṭān-ı bülend-eyvān-ı iḳlīm-i risālet kim
Livāü'l-ḥamd ile 'ālemleri fetḥ itdi bī-pervā
28. 'İzār-ı mehveşi pertev-nümā-yı nūr-ı Rabbānī
Zebān-ı dil-keşi gevher-feşān-ı kenz-i lā-yefnā
29. Ğubār-ı dergehi kuḥlū'l-cilā-yı dīde-i encüm
Ṭınāb-ı ḥar-gehi silkü'l-le'āl-i gerden-i ḥavrā
30. Benānı ḥālet-i miftāḥ-ı cennetden peyām-āver
Dehānı nokṭa-i gayb-ı hüviyyetden ḥaber-fermā
31. O şāhuñ sikkesi mühr-i nübüvvet ḥuṭbesi Qur'ān
Müşerref anlaruñla naḳd-i dīn ü cāmi'-i dünyā
32. Şufūf-ı āl ü aşḥābı suṭūr-ı ḥüccet-i millet
İmāmetde vücūd-ı pāki gūyā mühr ile imzā
33. Şalup ferr-i şehen-şāhı idince iki şaḳ māhı
Olup zerrin naḳāre itdi bāng-ı şevketin i'ālā
34. Kebūter beyzasiyle ḥaşmını def' itdi ğār üzre
Melek dīv-i racīmi necm ile ṭard eyledi gūyā
35. Mişāl-i ebr-i rahmet dehri teşrif itdügi sā'at
Mecūs āteşlerin bārān-ı fazlı eyledi itfā
36. Yıkıldı ṭāḳ-ı kisrā dūr olup sehm-i sa'adetden
Oḳın atdı kemānın yaşdı ol dem devlet-i Kisrā
37. Ḥaḳīḳatde sevād-ı āferiniş zıllıdur anuñ
'Aceb mi zāhiren bī-sāye olsa āfītābāsā
38. Görürdi bī-tereddüd cānib-i zahr-ı şerifinden
Olup mühr-i nübüvvet arkasında dīde-i bīnā
39. 'Aceb mi eskiyüp şimdi dökilse dürr-i sır-ābı

27b. bī-pervā: ser-tā-pā D.

36a. kisrā: ḳaşrı D.

O sulṭāna muraşşa‘ çetr idi ebr-i felek-fersā

40. Gel ey kilk-i hüner-ver kışşa-i mi‘ rācı takrīr it
Degüldür çünki mümkün mu‘ cizātın eylemek ihşā
41. Gelüp peyk-i İlāhī ḥazret-i peygambere ol şeb
Getürdi bir Burāk-ı berķ-seyr ü āsumān-peymā
42. ‘ Aceb rehvār idi kim ferş [ü] ‘ arş üzre dem-i cevlan
Fezāda tünd-rev-āhū felekde tīz-per-‘ anķā
43. Teni gül şacı sünbül tūğ-ı şāhī ol dem-i dil-keş
Kulağı berk-i süsen çeşm-i hūbı nergis-i şehlā
44. Şu deñlü tīz-cünbiş kim çerāgāh-ı vüçüd içre
Ezel raḥşın geçerdi rākibi men‘ itnese farzā
45. Şafaḳdan āfitāb-ı ḥāveri bir saṭl-ı zerdür kim
İçinde ḥādim ihzār eylemiş ol esb için hınnā
46. Cihānı geşt idüp mānend-i nūr-ı dīde bir demde
Mişāl-i heft perde ḥā’ıl olmadı yedi deryā
47. Binüp ol raḥşa çün kim maḳşad-ı aḳşāya ‘ azm itdi
Anuñ evvel ḳonağı oldı şaḥn-ı Mescid-i Aḳşā
48. İmām oldı şufūf-ı enbiyāya görseñ ol demde
Suṭūr-ı Muşḥafuñ üstinde bi’smi’llāh idi gūyā
49. Namāzı çünki itmām itdi ol cāy-ı mübārekde
‘ Urūc itdi semāvāta du‘ ā-yı müstecābāsā
50. Degül şām u kevākib bād-ı raḥşı eyleyüp cünbiş
Temevvücden ḳarardı pür-ḥabāb oldı yem-i ḥaḍrā
51. Getürdi hāle bir sīmīn ṭabaḳla girde-i māhı
Velīkin cā-be-cā yanmış diyü meyl itmedi aşlā
52. ‘ Uṭārid şafḥa-i çarḥ üzre yazdı ḥükmin ol şāhuñ
Aña şeb ḥaṭṭ u encüm riğ ü māhuñ gurreşi ṭuğrā

41a. ol: bir D.

42a. kim ferş [ü] ‘ arş: geh ferş ü geh ‘ arş D., dem-i cevlan: cevlan-ger D.

45a. şafaḳdan: şafaḳla D.

53. Süleymānuñ öñinde döndi minā üzre Belkısa
Felekde aña istiḳbāl idince Zühre-i zehrā
54. Bırakdı mihr-i rüyı hānḳāh-ı çārüme pertev
Söyündürse n’ola ḳandīl-i mihri Ḥazret-i ‘İsā
55. Şebīḥūn itdi encüm aḥterān-ı naḥsa emriyle
Şafaḳ şanmañ felekde ṭoldı ḥūn-ı küşteden şahrā
56. Felekde sa‘d-ı ekber necm-i kübrā oldı feyzinden
Seg-i manẓūrıdur beñzer ki şīr-i ‘ālem-i bālā
57. Olup Keyvān-ı zengī ḥıdmetinde ḳara ḳulluḳçı
O yüzden iktisāb-ı nūr idüp oldı semen-sīmā
58. Uruldı sikkesi kürsi-i pūlād üzre ol şāhuñ
Derāhimdür degül kürsīde yir yir encüm-i ğarrā
59. N’ola envār-ı rüyı aña zerrīn tār u pūd olsa
Ziyā-yı ṭal‘atından oldı ‘arşuñ atlası dībā
60. Cüdā oldı kenār-ı Sidrede Cibrīl o ḥazretten
Gülinden ayru bülbul gibi ḳaldı ḥüzn ile tenhā
61. Ḳalup rahşı o menzilgehde Refref eyledi ḥıdmet
Şadefvār itdi ol dürr-i yetīme sinesin me’vā
62. İrüp bir nūra daḥı ḳaldı Refref dūr olup andan
Mükedder mīve-i terden cüdā berk-i ḥazānāsā
63. Girüp ol perde-i nūra ḥarīm-i ḥāşa yol buldı
Ḥuẓūr-ı ḥazrete naḳd-i vücūdın eyledi iḥdā
64. Maḳām-ı *ḳābe ḳavseyni* geçüp mānend-i tīr oldum
Müyesser oldı aña maṭlab-ı a‘lā-yı *ev ednā*

55a. encüm: behrām D.

59b. oldı: itdi D., atlası: atlasın D.

62a. daḥı ḳaldı Refref: Refref daḥı ḳaldı D.

63b. ḥazrete: ‘izzete D.

64a. ḳābe ḳavseyni: “Kur’ân-ı Kerīm’de bir âyette “Sonra (ona) yaklaştı. Derken sarktı. (Bu suretle o, peygambere) iki yay kadar yahut daha da yakın oldu (Necm/8,9)” buyurulmaktadır (Pala, 2004, s. 245).

64b. ev ednā: “Daha yakın oldu.” (Necm 53/9)

65. Olundı çok tekellüm kışsa-i mihr ü maḥabbetden
Velī bī-ḥāme vü lafz itdi cilve şāhid-i ma‘nā
66. O şoḥbetden ḥaber yok ‘aql anuñ keyfiyyetin bilmez
Ne bilsün tābiş-i mihr ü mehün māhiyyetin a‘mā
67. Bulup maḫşūdını āḥir nüzül itdi sa‘ādetle
Ki ḥalk-ı ‘āleme peygām-ı Ḥaḫḫı eyleye inhā
68. Getürdi anlara vāfir hedāyā genc-i raḥmetden
Velīkin herkese miḫdārı deñlü eyledi i‘tā
69. Ḥudāvendā ḍalālet **Nādīr**inüñ cānın almışdur
Kerem kıl eyle anı bir dem-i cān-baḫş ile iḥyā
70. Kerīme ‘arz-ı ḥāl itmek yiter bir kerre sulṭānum
Ne ḥācet [kışsayı] taṭvīle mānend-i şeb-i yeldā
71. Hemīşe tā ki şām-ı ferruḥ-encāmuñ sevādından
Ola deryā-yı gerdün üzre zāhir ‘anber-i sārā
72. O şahuñ ḥāk-i pākin ‘anberāsā eylesün ḥoş-bū
Şalāt-ı ḥazret-i ‘izzet selām-ı Ḥayy-ı bī-hemtā
73. Taḥiyyāt-ı ebed-peyvend ile dünyā vü ‘uḫbāda
Ser-efrāz eylesün zāt-ı şerīfin Ḥazret-i Mevlā

2.

Ḳıṭ‘a

Mefā‘īlün Mefā‘īlün Fe‘ūlün

1. ‘Ubeydīnün sözinde sūz vardur
Edāda līk Bāḫī bī-bedeldür
2. Nezāketde Ḥayālī gibi olmaz
Taḥayyülde velī Emrī meşeldür

3.

65a. mihr: ‘ışk D.

65b. bī-ḥāme vü lafz: bī-cāme-i lafz D.

2. TY. 1724: 4^a.

3. TY. 1724: 4^b.

Güfte-i Kınalı-zâde Be-Ahlâk-ı ‘Alâ’î

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. Şükr ü minnet ola o ğanî-i hallâka
Gayriler ehl olmaz minnet ü istihkâka
2. Dürlü ni‘ metlerle mazhar kıla pes insânı
Ya ne dirsın çaķ ezelden virilen meşâka
3. Kağı bir ni‘ meti mümkün ola ta‘ rif itmek
Gör neler virdi saña gel nazar it rezzâka
4. Evvelâ ni‘ met-i ‘uzmâ şeref-i İslâmdur
Bu durur bendeleri bâ‘ iş olan i‘ tâka
5. Şâniyen kendü habîbiyle mufazzal kıldı
Gönderüp dîn-i hanîfiyle bütün âfâka
6. Şıdķ-ı haķîkate mu‘ cize oldu delîl
Siyyemâ nuķ-ı cemâdât vuķuş-nâka
7. Gün gibi zâhîr bir mu‘ cize anuñ şaķ-ı kamer
İrmemişdür eli hiç kimselerün ol tîka
8. Cümleden efđal anuñ a‘ lâsı Qur’ândur
Nice ğavvâş-ı ‘uķul irmedi o a‘ mâka
9. Böyle bir baķr-i ‘amîķ içre mesâ’il dürrin
‘Ulemâdur çıkarın sa‘y ile bu evrâka
10. ‘Ulemâ zulmet-i cühhâle ziyâde encüm
Yolı azğunları iledidür işrâka
11. ‘Âlemün pes yücedür kadri dahı mertebesi
Ġam degül dünya çekse faķr u fâka
12. Gerçi kim bir iki gün câh ile ni‘ met vâfir

2a. Bu mısra vezne uymamaktadır.

3a. Bu kelime mecmuada “ķağı ya” şeklinde yazmasına karşılık vezin dolayısıyla “ķağı” olarak alınmıştır.

6a. Bu mısra vezne uymamaktadır.

7a. Bu mısra vezne uymamaktadır.

8a. Bu mısra vezne uymamaktadır.

11b. Bu mısra vezne uymamaktadır.

- Fazl-ı Hâkdur dimezüz meger olur füssâka
13. Key şaķın ğam yime ey dil ki cihân fânîdür
Kimse lâyıķ olımaı merĥamet-i eşfâka
14. Cenâb-ı Hâķķa tevekkül ideĝör her işde
Ne müneccimlere sa‘y it ne düşün vifâķa
15. Gel dürüş bir ‘amel-i tûl-ı emel kaydını ķo
Pençe-i mâlike ger girmeye dirseñ yaķa
16. Bir eşer ķo ki ola ol sebeb-i maĝfiretüñ
Nice bir perde-i ĝaflet çekesin aĥdâķa
17. Kanda gitdi bu ķadar fazl u belâĝat ehli
‘İbret al silsile-i ĝayreti ur a‘nâķa
18. Gör ecel mûrını bir bir taşımış dâne gibi
Muntazır her biri ol günde ki keşf-i sâķa
19. Bilseñ ey dil ki bu dehr içre neler gelmişdür
Lîk âşârını görmekte yiter müştâķa
20. Kânı aşķâb-ı mezâhib bu ķadar müctehidîn
Baĥr-i fazl içre varanlar yaķanı ĝarrâķa
21. رءمة الله عليهم غفر الله لهم
كلهم اجتهدوا الدين بقدر الطاقه
22. Luţf-ı Hâķdan diyeler bende-i ‘âşîye dahı
Nazâr-ı rahmet ile rûz-ı cezâda baķa
23. Cürm ü ‘işyânla her demde muķayyed oldum
‘Afv olunmazsa eger çâre nedür ıtlâķa
24. Meger ol nûr-ı hüda ĥazret-i maĥbûb-ı Hudâ
Rûz-ı maĥşerde şefâ‘at kıllalar ben ‘âķa
25. Yazdum aĥkâm-ı ‘ibâdâtı bu araya deĝin
Şimdi vaķt oldu şürû‘ eyleyelüm aĥlâķa

4.

14a. Bu mısra vezne uymamaktadır.

Ġazel-i Vecdī Tahmīs-i ‘Ubeydī

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

I

Bu vādī-i dil-firibi gör o nev icād ayak başmış
Ne ‘Örfiyyi ne ħod Şā’ib ne bir üstād ayak başmış
Zirve-i ‘ulyā-yı ‘ışka şād ayak başmış
O kūh-ı derd kim aña dil-i nā-şād ayak başmış
Ne zaĥm-ı tīşe görmişdür ne ħod Ferhād ayak başmış

II

Bu zibā-yı şafā-baĥşa nazar eyle nev-āyındür
Kelām esrār-ı Hāĥ olduğına aķvā berāhındür
Suĥan mülkine seyr olmuş sözi ‘ışka kavānındür
Degüldür dāġ-ı nev sīnemde naķş-ı pāy-ı ĥūnındür
Gelüp katl-i dile ol ġamze-i cellād ayak başmış

III

Bu veche diġkat ile baġ temāşā-yı ulü’l-ebsār
 ġāliye ile zülf ü ĥāl vesme-i ruĥsār
O ġamz ile o ebrū remz ü şīve turfe bir bāzār
Gönül olmuş hevā-dār-ı ĥırām-ı serv-ķadd-i yār
Beni ĥāk itmege hep bende vü āzād ayak başmış

IV

Dem-ā-dem çağırur dil el-ġıyās ey zülf-i ĥam-der-ĥam
Süleymānsuñ idüp tedbīr meded elden gider ĥātem
Ĥabībüm ġuş u ĥuş itmez olup feryāduma erĥam
Derūn-ı dilde gördüm neşve-i cām-ı neşāt ey ġam
Yitiş kim mülk-i ĥāşşü’l-ĥāşş-ı ‘ışka yād ayak başmış

V

Ĥarīm-i Ka‘be-i ĥüsne olurken reh-revān-ı dil
Ķazā-yı mübreme dūş oldu bilmez kārban-ı dil
Ĥutuldı dām-ı pīç-ā-pīç-i zülfine hevān-ı dil
Degül kākül idüp ķaşd-ı şikār āhūvān-ı dil
Ĥarīm-i Ka‘be-yi ĥüsne iki şayyād ayak başmış

VI

Gülistān seyrine vardum ġü ķalb-i inkisār ile
Dururlarsa ya lertzān ‘ālem-i ĥayret figār ile
Serv ‘ar‘ar şanavber el bir itmişler ġenār ile
Temāşā-yı ĥırām-ı ķadd-i yāra intizār ile
Ķemende ĥaşr olunca durmaġa şimşād ayak başmış

VII

4. TY 1724: 5^a; Bu şiir, ‘Ubeydī Divānı’nda bulunmamaktadır.

I/1. Bu mısra vezne uymamaktadır.

I/3. Bu mısra vezne uymamaktadır.

VI/3. Bu mısra vezne uymamaktadır.

Lisân-ı hâl ile gūyâ bu günūñ şāhib-i mecdi
 Bu tarzâ nev-suhan bulmak dilerseñ dir ki lâ-
 ‘Ubeydî ehl-i ‘irfân dest-i ber-hāk [durur] şimdi
 Tekâpū-yı zemīn-i nev saña maḥşûşdur Vecdî
 Bu vādīyi ne bulmuş var ne bir üstâd ayak başmış

5.

Tahmīs-i Rūhî Ğazel-i Nev‘î

Mef‘ûlū Fā‘ilātū Mefā‘ilū Fā‘ilūn

I

Yazmış vücūh-ı nâsda fa‘âl-i muḳtedir
 Bir nice satr u eylemiş anuñla keşf-i sır
 Sırr-ı Hudâyı bulmağa vechūñde dil muşır
 Çün sırr-ı Hāk vücūh-ı mezâhirde müstetir
 Bir veche nâzırız görelüm Hāk ne gösterir

II

Virmiş kimine firīb kayd-ı māsivā
 Kılmış kimini feyz-i ezel ṭālib-i Hudā
 Bir hālet irdi ‘ālem-i ma‘nāda dün baña
 A‘yân-ı mümkünāta nazar eyledüm dilā
 Kayd-ı şuverde her biri bir kâra muntazır

III

Virdi şükūfeler çemen-i dehre zīb ü fer
 Bir gūne cāme ile şalınmağda her şecer
 Gel ey hākīm dīde-i hikmetle kıl nazar
 Gülşende gūne gūne nedür bu şükūfeler
 Āb u hevâsı bir kamunuñ bāğbānı bir

IV

Ser-ṭu‘ me-i neheng-i muḥīṭ-i şühūd imiş
 Cān dürr-i dürc-i kulzüm-i güft u şünūd imiş
 Eşyā mişāl-i kaṭre hemān bir nümūd imiş
 Ser-çeşme bunca kaṭreye baḥr-ı vücūd imiş

5. TY 1724: 6^a; Bağdatlı Rūhî Dīvānı: s. 292.

I/5. görelüm: güzelüm D.

II/1. kimine firīb: firīb kimisine D. (Bu mısra TY 1724’de vezne uymamaktadır)

III/1. çemen-i: çemene D.

III/2. cāme: cām D.

III/3. hikmetle: ‘ibretle D.

IV/1. imiş: itmiş D.

IV. kulzüm-i : kulzümi D.

IV/2. imiş: itmiş D.

IV/3. imiş: itmiş D.

IV/4. imiş: itmiş D.

Ser vormeyince olımadum âşinā-yı sır

V

Cānān ile münāsebet-i cānı fark idüp
Dilden geçen gurūr ile iz‘ ānı fark idüp
Rūhī gibi merātib-i a‘ yānı fark idüp
Māhiyyet-i vücūb ile imkānı fark idüp
Oldum kuşūr-ı kudretüme Nev‘ iyā muķır

6.

Ġazel-i Muḥibbī Taḥmīs-i Bākī

Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilūn

I

Cāme-i şıḥḥat Ḥudādan ḥalka bir ḥil‘at gibi
Bir libās-ı fāḥir olmaz cisme ol kisvet gibi
Var iken baḥt u sa‘ādet kuvvet ü kudret gibi
Ḥalk içinde mu‘teber bir nesne yok devlet gibi
Olmaya devlet cihānda bir nefes şıḥḥat gibi

II

Ehl-i vaḥdet kā‘inātuñ ‘āķil ü dānāsıdur
Merd-i fāriğ ‘ālemüñ mümtāz ü müsteşnāsıdur
Gör ne dir ol kim sözi gūyā Mesīḥ enfāsıdur
Saltanat didükleri ancak cihān gavḡāsıdur
Olmaya baḥt u sa‘ādet dünyede vaḥdet gibi

III

Ṭā‘at-i Ḥaḳ mūnis-i bezm-i beķādur ‘āķıbet
Şıḥḥat-i cān [u] beden senden cüdādur ‘āķıbet
Bād-ı şarşardur fenā ‘ālem hebādur ‘āķıbet
Ḳo bu ‘ıyş u ‘işreti çünkim fenādur ‘āķıbet
Yār-i bākī ister iseñ olmaya ṭā‘at gibi

IV

‘Ālemi gözden geçürseñ eyleseñ biñ yıl raşad
Devr içinde durmasañ görseñ hezārān nīk ü bed
Her taraftan aķsa dünyā mālı gelse lā-yu‘ad
Olsa kumlar sağışınca ‘ömrüñe ḥadd ü ‘aded
Gelmeye bu şīşe-i çarḥ içre bir sâ‘at gibi

V

Menzil-i āsāyiş-i ‘uķbāya isterseñ vuşul
Ḥubb-ı dünyādan ferāḡat gibi olmaz toḡrı yol
Şād-mān erbāb-ı ‘uzletdür hemān **Bākī** melul
Ger huzūr itmek dilerseñ ey Muḥibbī fāriğ ol
Olmaya vaḥdet maķāmı gūşe-i ‘uzlet gibi

7.

Ġazel-i Sulṭān Selīm Taḥmīs-i Bākī*Mef'ulü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün*

I

Geşt [ü] güzār-ı bāğ ne hoşdur nigār ile
 Bir nev-resīde gonçe-dehen gül-izār ile
 Çün tazelendi gülşen-i 'ālem bahār ile
 Hoşdur cemende seyr idelüm taze yār ile
 Tā düşmenün yüregi yana taze yār ile

II

Erkân-ı ışkâ zerķ ü riyâdan hâlel virüp
 Zühd adın aınma ṭab'a n'idersün kesel virüp
 Bâğ-ı bihişt çünki bulunmaz bedel virüp
 Nağd-i cinân degül mi bu kim devlet el virüp
 Vaşl-ı ḥabîbe fırsat ola nev-bahār ile

III

Terk eyle zühdi mezheb-i rindân-ı ışkâ gir
 Nağd-i revânı bir büt-i zîbâ cevâna vir
 Bir kaç piyâle bâde çeküp deyr-i bâğa ir
 Bülbül kitâbın almış ele pendî bu ki dir
 Hoşdur piyâle bir şanem-i gül-izār ile

IV

Ḥātır ḥarâb u akl müşevveş sen irmeseñ
 Ey nev-bahâr-ı ḥüsn Hızırveş sen irmeseñ
 Güller cemende görinü[r] âteş sen irmeseñ
 Ey nev-bahâr-ı ḥüsn Hızırveş sen irmeseñ
 Gülşen gözüme dūzaḥ olur intizâr ile

V

Olsun hezâr-ı zâr u dil-efkâr çâkerün
 Kılısun fiğân u nâleler üftâde-i derün
 Dellâl-i ḥüsni murğ-ı cemendür gül-i terün
 İncinme âh-ı âşıkâ cânâ ki güllerün
 Artar cemâli revnaķı âh-ı hezâr ile

VI

Virmiş izār-ı yâra şafâ ḥatt-ı dil-güşâ
 Yazmış ruḥında sûre-i *Ve's-şemsi Ve'd-duḥâ*

7. TY 1724: 7^a; Bākī Dīvânı: 6. musammat, s. 68.

II/3. bulunmaz: alınmaz D.

III/2. cevâna: cemâle D.

IV/2. ey nev-bahâr-ı ḥüsn Hızırveş: güzâr-ı cennet olmaya dil-keş D.

VI. Ve's-şemsi Ve'd-duḥâ: “Güneşe ve kuşluk vaktine and olsun.” (Şems 91/1)

Bulmuş cemālî âȳmesi mähveş cilā
 Mir 'āt-ı hüsne şanma zarar irişe dilā
 Nūr âyeti yazılsa haṭ-ı müşg-bār ile

VII

Seyl-âb gibi şaldı belā leşkeri aḳın
 Tîr-i kazāya oldı ber-â-ber ırak yaḳın
 Seng-i fenāya çaldı hevā şabr zevraḳın
 Ta' n itme emr-i Haḳḳa yûri müdde'î şaḳın
 Ahvâl-i 'ışḳ çünki degül ihtiyâr ile

VIII

Gül gibi şî' r-i Bâḳî'ye bir dem ḳulaḡuñ ur
 Derd-i derûn[1] bülbül-i şûrîde ḡālî şor
 Gel bir kenāra meclis-i mihr [ü] vefâyı ḳur
 Şun la' l-i cān-fezāyı Selîme şarābı gör
 Yāruñ şafā-yı vuşlatı būs [u] kenār ile

8.

Tahmîs-i Bâḳî Gazel-i Sultân Murād

Mefā'îlün Mefā'îlün Mefā'îlün Mefā'îlün

I

Ne mümkindür nazār bir laḡza ḡusn-i ṭal' at-ı yāre
 Degül çünkim müyesser lem' a-i ḡurşîde nezzāre
 Ğubār-ı dergehin kuḡl itmedin çeşm-i güher-bāre
 Nice tāḳat getürsün çeşm-i 'āşıḳ rûy-ı dil-dāre
 Getürmez tâb çün bir laḡza berḳ-ı tâb-ı envāre

II

Çerāḡın şem' ler ḡamdan yaḳar ḡurşîd-i 'ālem-gerd
 Ocaḡın sîne-i germüñ fûrûzân eyler âh-ı serd
 Ciger pür-zaḡm-ı hicrân şerḡa şerḡa cism-i ḡam-perverd
 Muḳîm-i ḡanḳāh-ı 'ışḳ olaldan bu dil-i pür-derd
 Olur abdāl-ı miḡnet baḡrı yanuḳ cismi şad pâre

III

Ḥayālün taḡtgāhıdur derûn-ı sîne-i rûşen
 Sezāvār olmaz ol şadra eger Dārā eger Behmen
 Yaraşmaz mesned-i ḡalvet-sarāy-ı dilde illā sen
 Tefekkür eylemez bir dem ḡöñül efkār-ı ḡayrîden

VI/4. zarar: keder D.

VIII/2. ḡālî: ḡāle D.

VIII/4. şarābı gör: şehā k' olur D.

8. **TY 1724: 7^b; Bâḳî Dīvānı: 7. musammat, s. 69.**

II/1. şem' ler ḡamdan: şem' -i dāḡumdan D.

II/4. olaldan: daldan D.

II/5. yanuḳ: yara D.

Bu dil yāruñ serīridür virilmez yol ağyāre

IV

Egerçi tîğ-i bî-dādı derūnum toğradı muhkem
Akıtdı çeşme-i çeşmüm ğamından nice demler dem
Dil-i mecrūha şemşīr-i āb-dārı urmadı merhem
Ne çāre çāre andandur dil-i bî-çāreye her dem
Çü yara uran oldur yine andan merhem [ü] çāre

V

Marīz-i ‘illet-i ‘ışka şarāb-ı la‘lidür şerbet
Bulur cām-ı vişālinden ölümlü hasteler şıḥḥat
Ġarāz dermān ise **Bākī** yūri var derde kıl himmet
Murāduñ sözlerinūñ gösterür her ḥarfı bir ḥikmet
Ne ḥikmet belki ‘ibredür devādur cümle dermāne

9.

Tahmīs-i Bākī Ġazel-i Necātī

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

I

Rāyet-i fitne çeküp ol ḳad-i dil-cū begler
Uşdılar yanına her şūḥ-ı cefā-cū begler
Bir yire geldi nice ğamzesi cādū begler
Bir alay oldı perī şīvelü āhū begler
Gözi āhūlaruñ alayına yā Hū begler

II

Ḳaynadup nār-ı ğam-ı ‘ışk ile ḥūn-ı cigeri
Gözlerümden aḳıdur kendü görünmez o perī
Şanmañuz nev‘-i beşerden gele bu şīveleri
Bir perī içün aḳar iki gözüm çeşmeleri
Şaḳınuñ bilmiş oluñ ılıdur ol şu begler

III

Cān yidürseñ eger ol ḥusrev-i şīrīn-dehene
Ġālib olsañ reh-i ‘ışkında bugün Kūh-kene
Ne ḳadar naḳd-i revānuñda revān olsa yine
Bī-vefālıklar ider yolına cānlar virene
‘Acebā böyle m’olur dünyede hep bu begler

IV

Boynuña ḥīle kemendin biri bağlar nā-gāh

IV/3. şemşīr-i āb-dārı: şemşīrinden ayrı D. (Bu mısra, TY 1724’de vezne uymamaktadır)

V/5. dermāne: bīmāre D.

9. TY 1724: 8^a; **Bākī Dīvānı: 8. musammat, s. 70.** (Bu şiir, Dīvān’da 6 benddir)

I/2. cefā-cū: cefā-hū D.

III/3. revān: nişār D.

Çıkarur toğrı yoluñdan biri eyler güm-rāh
 Bu belāya bulımaz çāre ne dervīş ü ne şāh
 Kimseye uymasun ulaşmasun Allāh Allāh
 Zülf-i bī-dīn ile ol ğamze-i cādū begler

V

Bākiyā gel olalum Ka‘be-i dil yolına peyk
 Diyelüm sem‘a nidā iricek āhır Lebbeyk
 Girelüm rāh-ı Hūdāya diyüp e‘s-sa‘yü ileyk
 Ne Necātī ne güzeller ne selām u ne ‘aleyk
 Fāriğuz eylemezüz kimseye tapu begler

10.

Müşemmen-i Rūhī

Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün

I

Ġamuñla ağlamakdan görmez oldı çeşm-i giryānum
 Tutuldu iñlemekden hasretüñle kalb-i nālānum
 Yedi kat yire indi hūn-ı çeşmümden akan kanum
 Derūn-ı çarhıdan geçdi hadeng-i āh u efgānum
 Perişān itdi halk-ı ‘ālemi hāl-i perişānum
 Esīr-i derd-i hicr oldum bulunmaz oldı dermānum
 Belā-yı ‘ışk ile yaklaştı kim tenden çıka cānum
 Meded devletlü başuñçün baña rahmeyle sultānum

II

Bilürsin miñnet-i hicrūñ esīri bir dil-efkāram
 Siyeh zülfüñ gibi āşüfte çeşmüñ gibi bīmāram
 Söyinmez āteşüm bir bağırı yanık ‘āşık-ı zāram
 Gözüme uyhu girmez giceler tā şubh bīdāram
 Kemend-i kākül-i müşğīnūñe çokdan giriftāram
 Nice āh itmeyem yanuñda yokdur ‘izzetüm h‘āram
 Belā-yı ‘ışk ile yaklaştı kim tenden çıka cānum
 Meded devletlü başuñçün baña rahmeyle sultānum

III

Ġapuñdan dūr olalı ağlamakdan ğayrı kārūm yok
 Başumda kalmadı ‘aqlum elümde ihtiyārum yok
 Dil-i bī-tākatümde zerrece şabr u qarārum yok

10. TY 1724: 8^b; Bağdatlı Rūhī Dīvānı: s. 207-208.

I/2. iñlemekden hasretüñle: hasretüñle iñlemekden D.

I/3. hūn: cūy D.

II/1. dil-efkāram: giriftāram D.

II/3. yanık: yanmış D.

II/5. müşğīnūñe: miskīnūñe D.

II/6. itmeyem: itmeyin D.

Ṭarīḳ-i ‘ışḳa düşdüm hem-rehüm yok sâz-kârum [yok]
 Beni añlar bu yâd illerde bir hâl ehli yârum yok
 Dilümde biñ ğamum var âh kim bir ğam-güsârum [yok]
 Belâ-yı ‘ışḳ ile yaklaştı kim tenden çıka cânum
 Meded devletlü başuñçün baña rahmeyle sulṭânum

IV

Nice bir eyleyem ben âh u kılam nâle vü zârı
 Nice bir tutasın sen muhterem kapuñda ağyârı
 Giriftâr eyledüñ yüz lutf ile evvel dil-i zârı
 Şalup hicrâna soñra eyledüñ miñnet giriftârı
 Senüñ gibi cefākârüñ olam müştāk-ı dîdârı
 Ğaraż ne böyle mehcür eylemekden ben dil-efkârı
 Belâ-yı ‘ışḳ ile yaklaştı kim tenden çıka cânum
 Meded devletlü başuñçün baña rahmeyle sulṭânum

V

Yiter **Rûhî** gibi ben hasteyi hicrûñle zâr itdüñ
 Dil-i bî-ṭâkatümden şabrum alduñ bî-ḳarâr itdüñ
 Enîsüm olduñ evvel şoñbetümden şimdi ‘âr itdüñ
 Ten-i mecrûhumı râh-ı belâda hâksâr itdüñ
 Dil-i maḥzûnumı şemşîr-i miñnetle fikâr itdüñ
 Raḳîbe merḥametler baña zulm-i bî-şümâr itdüñ
 Belâ-yı ‘ışḳ ile yaklaştı kim tenden çıka cânum
 Meded devletlü başuñçün baña rahmeyle sulṭânum

11.

Tahmîs-i Rûhî Ğazel-i ‘Abdî

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

I

Fenâ dârına geldük bir bölük şâhib-suḥanlarla
 Alışduḳ bizden evvel miñnet-i dehri çekenlerle
 Geçürdük rûzgârı sâkin-i beytü’l-ḥazenlerle
 Ne açılduḳ feżâ-yı gülşene gül-pîrehenlerle
 Ne şalınduḳ murâd üzre boyı serv-i semenlerle

II

Nemüz var ise gitdi ‘âḳıbet ey yâr-ı hem-meşreb
 Fenâ bezminde olduḳ kâse-i faḳr ile leb-ber-leb

III/5. añlar: diñler D.

IV/1. kılam nâle vü zârı: efgân u kılam zârı D.

IV/6. ben dil-efkârı: dil-efkârı D.

V/3. şimdi: soñra D.

11. **TY 1724: 9^a; Bağdatlı Rûhî Dîvânı: s. 293.**

I/3. ḥazenlerle: ḥasenlerle D.

I/5. boyı: tûbî D.

Ğınā ehliyle yok bāzārımız min-ba‘ d [zīrā] hep
Fakīr olmaqla istiğnā şatarlar bilmezüz yā Rab
Neye varur bizüm ahvālımız sīmīn-bedenlerle

III

Hāzer kıl ‘ışk u meşk itme güzellerle olup meftūn
Cefā vādilerine şalup seni eylerler Mecnūn
Ġazālāsā olurlar ġayrıya şayd ey dil-i maḥzūn
İderler kalb-i ‘uşşākı ġam ile nāfeveş pūr-ḥūn
Ḥaṭādur ‘ışk u meşk itmek ḥaṭı müşk-i Ḥotenlerle

IV

Ṭolaşdum zülfinūñ kullābına cān terkini urdum
Düşündüm şol kadar sevdāsına kim ‘aklı yitürdüm
Ben idüm bir göñüldi anı da görince aldurdum
Gidüp ‘aql ile cān zülfinde yāruñ kaldılar gördüm
Dili gönderdüm anlara o da kaldı kalanlara

V

Cefādur **Rūḥī** bi-ḥāreyye itdükleri her dem
Vefā adını korḡar yanlarında añmağa ādem
Cefā itdüklerinden ġayrı miskīne bu da bir ġam
Vefā eyleñ dir iseñ incinürler söylemezler hem
[Ey] ‘Abdī söyleşilmez ḡaḡ budur ġonçe-dehenlerle

12.

Taḥmīs-i Cinānī

Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilūn

I

Gördüğümce sen gül-i nev-reste-i nāzūk teni
‘İşkum artar vālih ü dīvāne eylersin beni
Açmayup mihr-i ruḡ-ı zībāña çeşm-i rüşeni
Güşe-i fūrḡatde eylersem ‘aceb mi meskeni
Görmemek yegdür görüp dīvāne olmaḡdan seni

II

‘Āşıka ey māh-rū ‘arz eylemekden ṭal‘ atun
‘İşk ile mecnūn u şeydā eylemekdür niyyetün
Ḳaṭ‘ idüp ve’l-ḡaşıllı dilden recā-yı vuşlatun
Anun için iḡtiyār itdüm belā-yı fūrḡatun
Görmemek yegdür görüp dīvāne olmaḡdan seni

III/1. ‘ışk u meşk: ‘ışk minnetin D.

III/2. seni eylerler: eylerler seni D. (Bu mısra, TY 1724’de vezne uymamaktadır)

V/4. söylemezler: söylemez D.

12. **TY 1724: 9^b; Cinānī Dīvānı: 23. musammat, s. 249-50.**

II/4. anun için: ben anun çün D.

III

İstemezdi kūyına varup ‘azîmet kıılmağa
Münis olmışdur hayālünle kanā‘at kıılmağa
Çäre yoğdur gerçi vaşluñdan ferâgat kıılmağa
Vechi var kaçd eylesem hicrūñle ülfet kıılmağa
Görmemek yegdür görüp dīvāne olmağdan seni

IV

Pāyuña cānlar nişār eyler gören reftāruñı
Şevğden bî-hüş olur güş eyleyen güftāruñı
Bizde yoğ kudret temāşā itmege ruhsāruñı
Göz yumup geçsem n’ola seyr itmeyüp dîdāruñı
Görmemek yegdür görüp dīvāne olmağdan seni

V

Her kaçan görsem seni hem-dem olup a‘dā ile
Tağılur ‘aqlum **Cinānî**veş gider sevdā ile
Eyleyüp terk-i vağan fikrin dil-i hūd-rā ile
Geçmeyüp kūyuñ yoluñdan haftalarla ay ile
Görmemek yegdür görüp dīvāne olmağdan seni

13.

Tedsîs-i Cinānî

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

I

Ġam-ı hicrūñle seher çarha çıkar efgānum
Giceler hālkı uyutmaz bu dil-i nālānum
Ġarka-i hūn-ı ciger kıldı yaşum dāmānum
Hāşılı çıkmāğa az kaldı tenümden cānum
Kalmadı hicrūñe şabr eylemege dermānum
Hağ Te‘ālā saña inşāf vire sultānum

II

Ben varup kūyuña ‘azm eylemege kudret yoğ
Sen gelüp ‘arz-ı cemāl eylemege şefkat yoğ
‘Arz-ı hāl itmege a‘dādan ise ruşşat yoğ
Çekmege bār-ı ġamuñ zerre kadar tākāt yoğ
Kalmadı hicrūñe şabr eylemege dermānum

III/1. istemezdi: istemez dil D.

IV/1. cānlar: cānın D.

IV/3. bizde yoğ kudret: bende kudret yoğ D.

IV/4. itmeyüp: itmeden D.

13. TY 1724: 10^a; Cinānî Dīvānı: 87. musammat, s. 341-42. (Bu şiir, Dīvān’da beş benddir)

I/1. çıkar: çıkup D.

I/4. tenümden: bedenden D.

II/1. ‘azm: seyr D.

Haḳ Te‘ālā saña inşāf vire sulṭānum

III

Ola bir gün ki bu aḥvāle peşīmān olasın
Kākülün gibi her añıldukça perişān olasın
Saña düşmez ki varup hem-dem-i nādān olasın
Sen bu inşāf ile ḥāşā ki müselmān olasın
Ḳalmadı hicrüne şabr eylemege dermānum
Haḳ Te‘ālā saña inşāf vire sulṭānum

14.

[Ġazel-i ‘Ulvi] Taḥmīs-i Rūḥī

Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün

I

Muraşşa‘ tāca baş egme dime tāt-ı Keyāndur bu
Ḳızıllar allar giyme ki vāz‘-ı Ḥusrevāndur bu
Giyerseñ ma‘rifet raḥtını giy kim cāvidāndur bu
Libās-ı faḥr ile ‘ömrüm ğurūr itme cihāndur bu
Ḳabā-yı cismine ḳor bunda herkes cāmekāndur bu

II

Giyāḥāsā urur bāġ-ı cemālünde ser āḥir ḥaṭ
İder ol ravza-i zāġāna mesken yek-ser āḥir ḥaṭ
Uçar murġ-ı cemālün aña olur şeh-per āḥir ḥaṭ
Gül-i ruḥsāruñ cānā iḥāṭa eyler āḥir ḥaṭ
Güzellük bāḳıḳalmaz kimseye devr-i zamāndur bu

III

Añılmaḳdan eger nīk ü eger bed ġam çeker göñlüm
Zebān-ı ḥālka düşmekden mücerred ‘ār ider göñlüm
Alup başum n’ola şaḥrā vü kūha düşse ger göñlüm
Bir adı şanı nā-peydā ġarīb olmaḳ diler göñlüm
Ṭotalum aña dimişler ġam-ı ‘ışḳ-ı fulāndur bu

IV

Beni mā’il görince kendüye ol ġamze-i bed-ḥū
Çıkardı cānumı tenden atup bir nāvek-i dil-cū
Tenüm defn eyleyince ḥāke yārān-ı naşīḥat-ġū
Görüp seng-i mezārum ehl-i diller ey kemān-ebrū
Didiler tīr-i miḥnet irdügi yire nişāndur bu

V

Neden ḳanın dōke **Rūḥī** gibi bir fāriġu’l-bālūñ
Revā mıdur uya a‘dāya şāhum çeşm-i ḳattālūñ

14. TY 1724: 10^b; Bağdatlı Rūḥī Dīvānı: s. 294.

II/1. cemālünde: cemālünden D.

III/5. aña: eger D.

Haṭ-ı ser-sebzüñe meylin görenler ṭab‘ -ı meyyālūñ
 Dimişler nāfe-i hoş-būya teşbīh eylemiş ḥālūñ
 Şaḫın gerçek şanup ‘Ulviye cevri itme yalandur bu

15.

Ġazel-i Ḥükmiṭ Taḥmīs-i Rūḥi

Mef‘ulü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

I

Derdā ki zevk kalmadı cān-ı figārda
 Ālām-ı hicri çekmedeyüz rüzgārda
 Qalduk şafā-yı seyr-i çemenden bahārda
 Bağlandı dil selāsıl-i zūlf-i nigārda
 Göz kaldı ḥalka gibi der-i intizārda

II

Deryā-yı hicre şalsa seni rüzgār eger
 Ġam çekme virme ‘ārif iseñ ṭab‘ uña keder
 Gūş eyle gör ne söyler o seyyāḥ-ı baḥr u ber
 Baḥr-i ġamı sefīne-i cām ile kıl güzer
 Kim devr-i rüzgār degül bir qarārda

III

Ol bī-vefā ki istese āfākı çignedür
 Ayak kosa rikāba bu nüh-ṭākı çignedür
 Şanmañ hemān ki bu dil-i müştākı çignedür
 Binmiş semend-i nāzına ‘uşşākı çignedür
 Yoḫdur vefā nişānı o çābük-süvārda

IV

Cān tekyesinde şem‘ -i maḥabbet uyanmada
 Dil şem‘ vār āteş-i miḥnetle yanmada
 Āhum duḫānı künbed-i çarḫı tolanmada
 Qanlı yaşumla ḥāk-i vücūdum boyanmada
 Seng-i sitemle şīşe-i dil inkisārda

V

Devr ideli sipihr-i denī şubḥ eger mesā
 Cāhil şafālar eyler ü kāmīl çeker belā
Rūḥi ‘aceb mi olsa ġam-ı dehre mübtelā
 Erbāb-ı faẓl ḥāk-ı mezelletde Ḥükmiyā
 Aşḥāb-ı cāh mertebe-i i‘tibārda

V/5. cevri itme: incinme D.

15. TY 1724: 11^a; Bağdatlı Rūḥi Dīvānı: s. 296.

IV/4. boyanmada: bulanmada D.

16.

Ġazel-i Bahāyī Taḥmīs-i Nā'ili*Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün*

I

Hirās-ı fitne şalduñ dehre ey bî-dād n'eylersin
 Koparduñ yir yir aşüb-ı kıyāmet-zād n'eylersin
 Perişānlıklar itdüñ nev-be-nev icād n'eylersin
 Tağitduñ ḥ'āb-ı nāz-ı yāri ey feryād n'eylersin
 İdüp fitneyle dünyāyı ḥarāb-ābād n'eylersin

II

Nihāndur bûy-ı fitne tār-ı 'anber-fām-ı zülfünde
 Nice şubḥ-ı kıyāmet muḥtefîdür şām-ı zülfünde
 Dimāğ-āşüftedür cān ārzû-yı kām-ı zülfünde
 Dil-i mecrūḥuma raḥm eyle kıalsun dām-ı zülfünde
 Şikeste-bāl olan murğı idüp āzād n'eylersin

III

Vücūduñ eylemiş ḥikmet-şinās-ı 'ālem-i bālā
 Aristālis-i 'aşr [u] naḳd-i vaḳd-i Bū 'Alī Sīnā
 Benānuñ ḥall-i rāz-ı müşkilāt-ı nabz idüp ḥaḳḳā
 İdersin gerçi her derde ṭabībüm bir devā ammā
 Cünün-ı ehl-i 'ışḳ olınca māder-zād n'eylersin

IV

Bulup pervāze ruḥşat rūzgāra 'işveler şatduñ
 Perişān itmege cem' iyyet-i 'uşşākı cān atduñ
 Ne āl itdüñse itdüñ murğ-ı cānı dāma uğratduñ
 Varıp gīsû-yı zülf-i yāri biribirine kıatduñ
 Yine bir fitne taḥrîk eyledüñ ey bād n'eylersin

V

Zemīn naṭ' -ı siyāsetgāh-ı dil seyf-i kızā mübrem
 Zebān ḥāmûş-ı ḥayret sīne sūzān dīdeler pür-nem
 Hevā-yı 'ışḳ şūr-efgen maḥabbet gālib ü muḥkem
 Şehīd-i tīg-i 'ışḳ-ı yārdur ser-cümle-i 'ālem
 Urup şemşīre dest ey ḡamze-i cellād n'eylersin

VI

Ne şūret kim çekersin cān bağışlarsın Mesīḥāsā
 Olur ḥayrān-ı kārūñ müşikāfān-ı yed-i beyzā
 Bu şan' atda ne Erjeng ü ne Mānīdür saña hem-tā
 Güzel taşvīr idersin ḥāl ü ḥaṭṭ -ı dīl-beri ammā
 Fūsūn [u] fitneye geldükde ey Bihzād n'eylersin

16. TY 1724: 11^b; Nā'ili-i Qadīm Dīvānı: 8. musammat, s. 150.

VI/4. ḥāl ü ḥaṭṭ: ḥaṭṭ u ḥāl D.

VI/5. geldükde: geldükçe D.

VII

Olursın Nâ'îlî'yeş gördigün maḥbûba efgende
 Metâ'-ı şabruñı tâlân ider her şûḥ -ı nâzende
 Maḥabbet ğam-fezâ esbâb-ı cem' iyyet perâkende
 Bahâyî'yeş degülsin kıabil-i feyz-i şafâ sen de
 Tekellûf ber-ṭaraf ey ḥatır-ı nâ-şâd n'eylersin

17.

Taḥmîs-i Mânî Ġazel-i Fuzûlî

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

I

' Aceb ol şâh-ı zâlim ' âşıkun ḳanına ḳanmaz mı
 Bu deñlü nâle bir gün aña te'sîr ide şanmaz mı
 Kıyâmet yok mı dir âyâ yaḥûd ḥaşre inanmaz mı
 Beni cândan uşandırdı cefâdan yâr uşanmaz mı
 Felekler yandı âhumdan murâdum şem' i yanmaz mı

II

Dem-â-dem ol meh-i tâbân emîr-i ' asker-i ḥûbân
 İder ğayrîleri ḥandân beni biñ cevır ile nâlân
 Naşîbi illerün iḥsân benüm endûh-ı bî-pâyân
 Ḳamu bîmârına cânân devâ-yı derd ider iḥsân
 Niçün kılmaz baña dermân beni bîmâr şanmaz mı

III

Ṭuyuldu râz-ı pinḥānum dükenmez âh-ı sūzānum
 Yıkıldı ḳalb-i virānum ferâġat üzre cânānum
 Aḳar eşk-i firāvānum çıkar eflâke efgānum
 Şeb-i fūrḳat yaḳar cânūm döker ḳan çeşm-i giryānum
 Uyarur ḥalkı efgānum ḳara baḥtūm uyanmaz mı

IV

Firâḳ-ı ' ârız-ı gül-bū ider cân bûlbûlin şayru
 Gözümden dūrdur uyḥu fiġānumdan cihân memlū
 Ruḥun gördükde ey meh -rū sirişkūm saçılır her sū
 Gül-i ruḥsāruña ḳarşu gözümden ḳanlı aḳar şu
 Ḥabîbūm faşl-ı güldür bu aḳar şular bulanmaz mı

V

VII/2. şûḥ: ṭfl D.

17. TY 1724: 12^a; Mânî Dīvânı: 2. taḥmîs, s. 48.

I/1. ḳanına: ḥūmına D.

II/3. endûh-ı: eşküme D.

III/1. pinḥānum: nihānum D.

III/4. yaḳar: yanar D.

III/5. ḳara baḥtūm: daḥı yârūm D.

IV/3. meh: mäh D., saçılır her sū: saçılır su D.

Huzûrum gitdi ‘âlemden idelden dilde ğam mesken
 Görinür çeşmüme gülşen belâ-yı ‘ışk ile külhên
 Nice demler o sîmîn-ten haber almadı hâlûmden
 Ğamum pinhân tutardum ben didiler yâre kıl rûşen
 Disem ol bî-vefâ bilmem inanur mı inanmaz mı

VI

Ruĥuñ seyr eyliyen ‘âkil olur ser-mest ü lâ-ya‘kıl
 Degüldür sevmemek kâbil maĥabbet itmemek müşkil
 Ne deñlü olsa sengîn-dil zarûrî meyl ider ĥâşıl
 Degüldüm ben saña mâ’îl sen itdün ‘aqlumı zâ’îl
 Baña ta‘n eyleyen ğâfil seni görse utanmaz mı

VII

Ėuluñ **Mâni** şeker-ĥâdur lebün vaşfında güyâdur
 Ėarîb-i dest-peymâdur gedâ-yı bî-ser ü pâdur
 İşi seyr ü temâşâdur ser-i kûyuñda ğavĝâdur
 Fuzulî rind-i şeydâdur hemîşe ĥalka rüsvâdur
 Şoruñ kim bu ne sevdâdur bu sevdâdan uşanmaz mı

18.

[Ėazel-i Raĥmî] Taĥmîs-i Âzerî

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

I

Şimdi bir şâha kıl olmaz bu gönül dünyâda
 Mihr olursa nazar itmez felek-i minâda
 Ėodı zînetleri bakmaz bu ĥarâb-âbâda
 Bu cihândan götürü geçdi dil-i âzâda
 Şimdi dîvâne gönül ‘âlem-i istiĝnâda

II

Nazar itmez nice yüz olsa gül-i ra‘nâlar
 Serv-ĥadler lebi mül la‘li Mesîĥâsâlar
 İltifât eylemeye gelse sehî-bâlâlar
 Duymasun bu revîşi mihr-i cihân-ârâlar
 Şimdi dîvâne gönül ‘âlem-i istiĝnâda

III

Dimiş ol yâr ki gelsün anı ĥandân ideyin
 Vaşluma irgüreyin ‘âleme sulţân ideyin
 Luţf ile ĥâtır-ı maĥzûnını şâdân ideyin

V/3. haber almadı: ĥabîr olmadı D.

V/5. bî-vefâ bilmem: bî-vefâya bilmen D.

VI/3. sengîn-dil: sengleyin dil D.

VI/4. itdün ‘aqlumı zâ’îl: ‘aqlumı itdün zâ’îl D.

VI/5. ğâfil: câhil D., görse: görgeç D.

Âh kim yâre bu hâli nice i' lân ideyin
Şimdi dîvâne gönül 'âlem-i istiğnâda

IV

Dil ki hüsn ile görelden şanemâ sen güzeli
İrmedi serv-i hırâmânuña bir kerre eli
Haste-i 'ışkûn idi cân u gönülünden ezeli
Gerçi çok 'arz-ı niyâz eyledi sen şâha velî
Şimdi dîvâne gönül 'âlem-i istiğnâda

V

Zulmet-i fûrkate döndi yine eyyâm-ı sa'îd
İşiginden beni bu çarh-ı denî itdi ba'îd
Ya' nî günden güne gam Âzeriyâ oldı mezîd
Vaşl-ı dil-dâr-ı hevâsından idüp kaç-ı ümîd
Şimdi dîvâne gönül 'âlem-i istiğnâda

19.

Müseddes-i Âzerî

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

I

Dimiş idüñ ki belâ-keşlerümi yâd ideyin
Dil-i vîrânelerin luğf ile âbâd ideyin
Hicrûme şabr ideni vaşluma mu' tâd ideyin
Dir idüñ 'ışkum ile zâr olanı şâd ideyin
Bunca feryâdum işitdüm dimedüñ dâd ideyin
Sen ki dâd itmeyesin ben kime feryâd ideyin

II

Nâvek-i âh-ı seher eylemedi hergiz eşer
Dil-i sengüñ ne 'aceb saht imiş ey gönçe-i ter
Ser-i kûyuñda figân eylemedin âh-ı seher
Saht-dil olduğıña şahid-i 'âdil bu yiter
Bunca feryâdum işitdün dimedün dâd ideyin
Sen ki dâd itmeyesin ben kime feryâd ideyin

III

Saňa hizmet idenün cümlesi 'âşık diñile
Da' vî-i 'ışk idenün her biri şâdık diñile
'Âşık olana cefâ 'adle muvâfık diñile
Bir senün gibi kerem kânına lâyıq diñile
Bunca feryâdum işitdün dimedün dâd ideyin
Sen ki dâd itmeyesin ben kime feryâd ideyin

IV

'Âdetün ehl-i dili luğf ile yâd itmek iken

Kahr ile ol bed-hūya ‘inād itmek iken
 Derd-i ‘ışkuñla fiğān ideni şād itmek iken
 Āh işitdükçe işüñ ‘āleme dād itmek iken
 Bunca feryādum işitdün dimedün dād ideyin
 Sen ki dād itmeyesin ben kime feryād ideyin

V

Kırulaldan berü bu hayme-i zerrīne tınāb
 Kapuñı halka penāh eyledi Rabbü’l-erbāb
 Hālını hep saña ‘arz eyler iken şeyh ile şāb
 Sende inşāf ide ey husrev-i seyyāre cenāb
 Bunca feryādum işitdün dimedün dād ideyin
 Sen ki dād itmeyesin ben kime feryād ideyin

VI

Āzerīveş reh-i ‘ışkuñda olup efgende
 Seni terk eylemezem nite ki cānum tende
 ‘Arz-ı hāl itmege yok ğayrıya tākāt bende
 Senün ihsānuña kalmışdı ümīdüm sende
 Bunca feryādum işitdün dimedün dād ideyin
 Sen ki dād itmeyesin ben kime feryād ideyin

20.

[Ġazel-i Celāl Beg] Tesdīs-i Cinānī

Mef’ulü Mefā’ilü Mefā’ilü Fe’ulün

I

Halkuñ ne ‘aceb hikmet olur ‘ağd ile halli
 Her hāle münāsib görünür cümle maḥalli
 Eyler kimisi fikr-i terakkī vü te‘allī
 Gelmiş kimine ‘ālem-i süflīde tesellī
 Hallāk-ı cihān ‘āleme kılduğda tecellī
 Her şey’i birer hāl ile kılmış mütesellī

II

Olmuş kimisi cümle cihān mülkine sulṭān
 Başında ğam-ı tañtana-i şevket-i dīvān
 Ammā kiminün kudreti yok müflis [ü] ‘uryān
 Her birisi hālince yine hurrem ü handān
 Hallāk-ı cihān ‘āleme kılduğda tecellī
 Her şey’i birer hāl ile kılmış mütesellī

III

Geymiş kimisi cāme-i zer-baft [u] zer-endūd

IV/2. Bu mısra vezne uymamaktadır.

Peşmîne geyüp kimi gezer müflis ü merdūd
 Hırmānladur kimisi kimi vāşıl-ı maḳşūd
 Hıkmēt bu ki her biri yine ḫāline ḫoşnūd
 Ḥallāḳ-ı cihān ‘āleme ḳılduḳda tecellī
 Her şey’i birer ḫāl ile ḳılmış mütesellī

IV

Olmış kimisi mīr ü kimi şahne-i ḳādī
 Ğavḡası olur derd ü belā-yı müteḳāzī
 Belki şorar iseñ yine müstaḳbel ü māzī
 Her birisi ḫālinden olur şākir ü rāzī
 Ḥallāḳ-ı cihān ‘āleme ḳılduḳda tecellī
 Her şey’i birer ḫāl ile ḳılmış mütesellī

V

Erbāb-ı ğınā devlet ü iḳbāline maḡrūr
 Aşḫāb-ı hüner faẓl u kemālātına mesrūr
 Zühhāda Cīnānī ḫarem ü cennet ile ḫūr
 ‘Uşşāḳa şadā-yı ney ü āvāze-i ṭanbūr
 Ḥallāḳ-ı cihān ‘āleme ḳılduḳda tecellī
 Her şeyi birer ḫāl ile ḳılmış mütesellī

21.

[Mu‘aşşer-i] ‘Ālī

Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün

I

Yine bir serv-i āzāde ḳul oldum ihtiyārumla
 Görinmez derde düşdüm dīde-i gevher-nişārumla
 Tuyurdum rāz-ı pinhānum cihāna āh u zārumla
 ‘Adū oldum dil-i dīvāne gibi yār-ı ğārumla
 Müyesser olmadı mesrūr olam şabr u ḳarārumla
 Göñül bir yaña gitdi ḳaldı [cān] cism-i nizārumla
 Barışmaz yılduzum ḫayfā o mihr-i tāb-dārumla
 ‘Aceb ḫālüm n’olur āḫır benüm bu intizārumla

III/2. müflis ü: faḳr ile D.

III/3. hırmānladur kimisi: hırmān iledür kimi D. (Bu mısra TY 1724’de vezne uymamaktadır)

IV/3. belki şorar iseñ: līkin şorar olsañ D.

V/1. iḳbāline: iḳbāl ile D.

V/2. kemālātına: kemālāt ile D.

21. TY 1724: 14^b; Mecmuada bu şiirin başlığında “tercī‘-i bend” yazmaktadır. Fakat bu şiir, Gelibolulu Muştāfā ‘Ālī Dīvānı’nda s. 424’de yer alan 1. mu‘aşşerdir.

I/1. āzāde: bālāya D.

I/4. ‘adū oldum dil-i dīvāne gibi yār-ı ğārumla: dem-ā-dem ḫatırum maḫzūn ḳaldum inkisārumla D.

I/5. müyesser olmadı mesrūr: müyessir olmadum hem-bezm D.

Eger haşr olamazsam ol kıyāmet-ķad nigārumla
Gezem maḥşerde sīnem dōgerek seng-i mezārumla

II

Niçün ser-keşlik eyler bilmem ol serv-i hırāmānum
Ne kanlar dōkdüğün görmez mi her dem çeşm-i giryānum
Niçe bir hār-ı miḥnet birle şad-çāk ola dāmānum
Alınmaz mı ölince dest-i miḥnetden girībānum
İşitmez mi ‘aceb şeb-tā-seḥer feryād u efgānum
Yaḥūd görmez mi āh itdükçe dūd-ı āteş-efşānum
Bu ğamdan çāk olursam ayrılırsa sendedür cānum
Mezārum sengine naķş eylesün bu beyti yārānum
Eger haşr olamazsam ol kıyāmet-ķad nigārumla
Gezem maḥşerde sīnem dōgerek seng-i mezārumla

III

Şeb-i hicrān-ı yāre hergiz ey dil ḥadd u ğāyet yok
O meh-rū saña yār olmağa baḥtuñda ‘ināyet yok
Ne kevkebdür bu kevkeb kim nuḥūset var sa‘ādet yok
Ne maķşūd idinürseñ māni‘i çok ehl-i himmet yok
N’olur böyle bu miḥnetden ki dildāruñda şefķat yok
Şunun kim baḥtını o taşā kim başuñda devlet yok
Hele ben bildüğüm bu kim firāķa hiç nihāyet yok
Ölürsem şimdilik ḥāṭırda bundan ğayrı fikret yok
Eger haşr olamazsam ol kıyāmet-ķad nigārumla
Gezem maḥşerde sīnem dōgerek seng-i mezārumla

IV

Uşanmaz mı ‘aceb ol bī-vefā cevır ü cefāsından
Ḥicāb itmez mi Ḥaķķuñ maḥzarında mübtelāsından
Dehānı gibi hergiz bir ‘alāmet yok vefāsından
Ṭotalum şāh imiş lāyık mı ‘ār itmek gedāsından
Ḥāzer kılsun ğarībūñ nāle-i bī-intihāsından
Ḳulından şerm-sār itmezse ḥavf itsün Ḥudāsından
Ferāğat eylemez çünkim bu ben ḥāke ezāsından

I/10. sīnem: gögsüm D.

II/7. çāk: ḥāk D., sendedür: sīneden D.

II/10. sīnem: gögsüm D.

III/2. yār: rām D., baḥtuñda: baḥtuñdan D.

III/4. māni‘i: māni‘üñ D.

III/5. n’olur böyle bu miḥnetden ki dildāruñda şefķat yok: ser-i kem-baḥtuñı ur taşā kim başuñda devlet yok D.

III/6. şunun kim baḥtını o taşā kim başuñda devlet: ihānet kaşd ider ağyār yāruñdan ri‘āyet D.

III/10. sīnem: gögsüm D.

IV/2. maḥzarında: maḥzarından D.

IV/5. ḥāzer kılsun ğarībūñ nāle-i bī-intihāsından: ḥalāş itmez dil-i dīvānemi hicrān belāsından D.

IV/6. itsün: itmez D.

IV/7. eylemez çünkim: eylemezmiş çünki D.

Şaklasun rûz-ı maḥşer eşk-i çeşmüm mâcerâsından
Eger ḥaşr olamazsam ol kıyâmet-ḳad nigârumla
Gezem maḥşerde sînem dögerek seng-i mezârumla

V

Gören rûyın o mâhuñ mâ'ıl olmaz ḥûr u ğilmâna
Rızâsın gözleyen baḳmaz riyâz-ı ḥuld u Rıdvâna
Emânum bir nefes yâd eylemem feryâd u efgâna
Su'âl itsün melekler çekdügüm âlâmı mîzâna
Eger dünyâda derd-i fûrḳati irmezse pâyâna
Zîyâ virmezse mihr-i vaşl-ı dil-ber şâm-ı hicrâna
Niçe biñ zaḥm irişsün bir dem içre cism-i 'uryâna
Benüm bu 'ahdüm ey 'Âlî irişdür cümle yârâna
Eger ḥaşr olamazsam ol kıyâmet-ḳad nigârumla
Gezem maḥşerde sînem dögerek seng-i mezârumla

22.

Gazel-i Nişârî Tahmîs-i Helâkî

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

I

Fâriğ ol keyfîyyet-i idrâk-i bâ-taḳlîdden
Kesb-i şevḳ eyle raḥîḳ-i meclis-i tefrîdden
Güş kıl bu maṭla'ı ol rind-i 'âlem-dîdden
Cür'a-nûş-ı 'ışḳ olan mey-ḥâne-i cāvîdden
Neşvedâr olmaz şarâb-ı sāğar-ı Cemşîdden

II

Gülşen-i âmâl belki ḥâr-ı ḥasretle ṭola
Yâ semûm-ı ye's ile gül-berg-i iḳbâlûñ şola
Rind olan gül-deste-i dünyâyı almaz bir pula
Böyledür luṭf-ı hevâ-yı bâğ-ı 'âlem kim ola
Ehl-i dil gül-çîn-i ḥırmân gül-bün-i ümmîdden

III

Olmadı gitdi tecelliyyât-ı 'ışḳa dil maḥal
Çeşm-i câna perde oldu âz manend-i sebel
Âfitâb ile ne mümkün şeb-pere itmek cedel
Şâhid-i maḳşûdı görmez çeşm-i bî-nûr-ı emel
Rû-nümâ olsa eger âyîne-i ḥurşîdden

IV/8. şaklasun rûz-ı maḥşer: şakınsun ehl-i maḥşer D. (Bu mısra, TY 1724'de vezne uymamaktadır)

IV/10. sînem: gögsüm D.

V/3. emânum: zebânum D., eylemem: itmezin D.

V/7. bir: bu D.

V/10. sînem: gögsüm D.

22. TY 1724: 15^b; Helâkî Dîvânı: 7. musammat, s. 26.

IV

Ḥācegān-ı ʿışķa dil gerçi sipeh-sālārdur
 Genc-i medfūn-ı derūnı maḥzenü'l-esrārdur
 Bād-ı vuşlat hemān bir nesne gördüm vardur
 Çār-sū-yı ʿışķ içinde ḥayl-ı kıymetdārdur
 Eşķ-i çeşm [ü] ḥūn-ı ʿaşık laʿl [ü] mürvārīdden

V

Ġonçezār-ı vaḥdet olsun tāze dā'im şolmasun
 Keşret-i ḥār-ı sivā ile **Helākī** tolmasun
 Ḥāşılı bād-ı ḥazān-ı ye's aña yol bulmasun
 Nev-bahāristān her dem nāleden dūr olmasun
 Bülbül-i ṭab' uñ Nişārī gülşen-i tevḥīdden

23.

Müseddes-i ʿUlvi

Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn

I

Ḥalk-ı ʿālemden birez gönlüm cüdā olsun dirin
 Ārzū-yı cāh-ı devlet hep hebā olsun dirin
 Āsitānuñ bulmağa senden rızā olsun dirin
 Kuluña gāhī cefā gāhī vefā olsun dirin
 Gönlümi қо ʿışķuñ ile mübtelā olsun dirin
 ʿĀkıbet bir şāha kıl olur saña olsun dirin

II

Cevrüne şabr eylemezsem vaşluña şād olmayam
 Seng-i miḥnetden kaçarsam ġamdan āzād olmayam
 Āsitānuñ yād idersem ḥayr ile yād olmayam
 Ġayrı şāha kıl olursam hergiz āzād olmayam
 Gönlümi қо ʿışķuñ ile mübtelā olsun dirin
 ʿĀkıbet bir şāha kıl olur saña olsun dirin

III

Naķd-i ʿömri yoluña çünkim revān itsem gerek
 Ḥançer-i müjgān ile teslīm-i cān itsem gerek
 Gizlü rāzum ʿāleme bir bir ʿayān itsem gerek

IV/1. dil gerçi: gerçi dil D.

V/2. keşret: ḥasret D.

23. **TY 1724: 16^a; Ulvī Dīvānı: 20. musammat, s. 159.**

I/3. āsitānuñ bulmağa: bendeñ olmağa şehā D.

I/4. cefā: vefā D., vefā: cefā D.

II/2. ġamdan āzād: hergiz ābād D.

II/3. yād: terk D.

II/4. ġayrı: özge D., hergiz: ġamdan D.

III/1. çünkim: rūḥum D.

Âh şāhum diyü yollarda figân itsem gerek
Gönlümi қо ‘ışkuñ ile mübtelâ olsun dirin
‘Âkıbet bir şāha kul olur saña olsun dirin

IV

Ol şehüñ eyvânına dirsem n’ola dārü’s-selām
‘Arş [u] ferş itmiş serîrinde felek hürşîd ü cām
Kaşrınıñ etrâfına bakdum bir üstâd-ı benām
Şafha-i dīvârına bu maṭla‘ı yazmış tamām
Gönlümi қо ‘ışkuñ ile mübtelâ olsun dirin
‘Âkıbet bir şāha kul olur saña olsun dirin

V

‘Ulviyâ gülzâra vardum kılmağa def‘-i melâl
Virdi bir dīvân elüme ol gül-i bâğ-ı cemâl
Bir tefe’ül idicek geldi bu nazm -ı pür-hayâl
Okıyup ol şāha karşı eyledüm bir ‘arz-ı hâl
Gönlümi қо ‘ışkuñ ile mübtelâ olsun dirin
‘Âkıbet bir şāha kul olur saña olsun dirin

24.

[Ġazel-i Revānî] Tesdîs-i Āzerî

Fā‘ilâtün Fā‘ilâtün Fā‘ilâtün Fā‘ilün

I

Gerçi âyîn-i vefâ düşmez senüñ mu‘tâduña
Muttasıl disem cefâ ammâ ki düşmez aduña
Hasteñe rahm eylemek bir kerre gelmez yâduña
Bî-[sebeb] şemşîr çekmiş ‘âşık-ı nâ-şâduña
Sen mi öğretdüñ cefâyı ġamze-i cellâduña
Hüb ta‘lîm eylemişsün âferîn üstâduña

II

Gözlerüñ hün-rîzlik fennini taḥşîl eylemiş
Mübtelâlar kanını dökmekde ta‘cîl eylemiş
Hısmını efzûn idüp luṭfını taḳlîl eylemiş
Yok kuşûrı mekteb-i ‘ışk içre tekmîl eylemiş
Sen mi öğretdüñ cefâyı ġamze-i cellâduña
Hüb ta‘lîm eylemişsün âferîn üstâduña

III

Bendeñe lâyıķ görüp derd ü belâdan ġayrısın

IV/2. itmiş: olmuş D., serîrinde: serîrine D., hürşîd ü: destinde D.

V/1. kılmağa: itmege D.

V/2. virdi: şundı D.

V/3. nazm: fâl D.

V/4. şāha: şāh-ı hüsne D., eyledüm: itdüm D.

Eylemezdüñ düşmene cev̄ ü cefādan ğayrısın
 Görmez idi ehl-i dil zevk ü şafādan ğayrısın
 Bilmez idi ‘ aşıkā mihr [ü] vefādan ğayrısın
 Sen mi öğretdüñ cefāyı ğamze-i cellāduña
 Hüb ta‘ līm eylemişsün āferīn üstāduña

IV

Dergehüñden redd idüp aġyārı ki mehcūr tūt
 ‘ Āşık-ı dil-ħasteden derd ü belāyı dūr tūt
 Kullaruñ ğam-nāk olur her dem gehī mesrūr tūt
 Pādişāhum şordıġum ‘ ayb olmasun ma‘ zūr tūt
 Sen mi öğretdüñ cefāyı ğamze-i cellāduña
 Hüb ta‘ līm eylemişsün āferīn üstāduña

V

Āzerīnün itdügi feryād u āh u vāh için
 Çarħa āteşler şalan sūz-ı dil-i güm-rāh için
 Mehbiṭ-i rūḥu’l-emīn ol şāh-ı ālī-şān için
 Toġrı söyle ‘ ālemi var eyleyen Allāh için
 Sen mi öğretdüñ cefāyı ğamze-i cellāduña
 Hüb ta‘ līm eylemişsün āferīn üstāduña

25.

Ġazel-i Latīfī Taḥmīs-i Siyāhī

Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün

I

Münevver kıldı eflāki yüzüñ ey meh ziyālıķdan
 Yaraşur serv-ķaddüñe dem ursa muntehālıķdan
 Ferāġat eyledi şandum seni ben pūr-cefālıķdan
 Gözüm yaşını baħr itdüm firāķuñla cüdālıķdan
 Senüñle kanı ā zālīm şu şı[z]mazdı aralıķdan

II

Niyāz itmek düşer dā’im gül-i ra‘ nāya bülbülden
 Niyāz itdükçe nāz itmek gerekdür bülbüle gülden
 Çevirdüñ yüzüñi āħir alınca göñlümi benden
 [...]

Ġaraż bu mıydı ey zālīm senüñle āşınālıķdan

III

Cihān içre saña beñzer kanı bir dil-ber-i ra‘ nā
 Ĥaṭ-ı reyḥān ü ‘ anber-bū yüzi gül ķāmeti bālā
 Kāmer-şūret güneş-ṭal‘ at melek-siret perī-simā
 Bugün ḥüsn ü melāḥatda bulunmaz hıç saña hem-pā

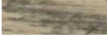
25. TY 1724: 17^a; Bu şiir, Siyāhī Dede Dīvānı’nda bulunmamaktadır.
 II/4. Mecmuada bu mısra eksiktir.

Virilmiş saña şāhum güzellik şun‘ -i Hālîkdan

IV

Dem-ā-dem dest-i hier ile nigāra çāk olup yağa
Revā mı âteş-i hierüñ beni hāk eyleyüp yağa
Teraḥḥum kılmaya sensin gözümden kanlu yaş ağa
Oluben ḥüsnüñe ġarrā iñen cevritme ‘ uşşāka
Ġurūr ile nice şehirler düşüpdür pâdişāhlıktan

V

Siyāhî gonçeler içre görüp ol verd-i handānı
Gönül virdi n’ola bülbül gibi eyleyse efgānı
Gözinüñ yaşı kan oldu demidür eyle iḥsānı
Laṭîfî yoluña cân kıla cânı
Ne var rahm eyleyüp sen daḥî geçseñ bî-vefālîkdan

26.

Gazel-i Nev‘î Taḥmîs-i Âhî

Fā‘ilâtün Fā‘ilâtün Fā‘ilâtün Fā‘ilün

I

Sen şeref burcında cânā mihr-i enversin hele
Āsumān-ı ḥüsnde ferḥunde aḥtersin hele
Dürc-i nāz u şivede pâkîze gevversin hele
Nāz iderseñ yaraşur mümtāz dil-bersin hele
Öldürürseñ ġam degül sultān-ı kişversin hele

II

Merdüm-i çeşm-i dil-i ehl-i nazarsuñ dōstum
Seng-dilsuñ gerçi ammā sîm-bersin dōstum
Ḥüsne ‘ âlemde şāh-ı baḥr u bersin dōstum
Ḥande kılsañ vechi var gül-berg-i tersuñ dōstum
‘ İşveler kılsañ yaraşur nāz-perversin hele

III

Gerçi çokdur ḥublar sen cümleden mergūbsın
Ne cevānsın serv-ḳadsuñ bî-bedel maḥbūbsın
Ḥaṭ u ḥāl ile bugün bir fîte-i āşūbsın
Gülmez iseñ şiveden bir gonçe-i maḥcūbsın
Bilmez isen nāzdan rūḥ-ı muşavversin hele

IV

Fāş olupdur sînede ġamzeñle bir rāz-ı nihān
Yüz sürer her dem ayaġuñ tozına āb-ı revān
Gülsitān-ı ‘ âleme ḥüsnüñle virdüñ tâze cân
Rāḥat-ı cānsın otursañ ṭursañ āşūb-ı cihān

Şalınup seyr eyleseñ serv-i şanavbersin hele

V

İltifātuñ olmadı cānā dil-i bīmāre hīç
 Gelmedi ‘ışķuñda aşlā **Āh**-i bī-çāre hīç
 İşidür misin ne dirler hāķ sen dil-dāre hīç
 Nev‘iyā aġyār ile şöhet yaraşmaz yāre hīç
 Saña meyl itse düşer merd-i suhan-versin hele

27.

[Gazel-i Şürî] Tesdīs-i Āzerî

Mefā‘îlün Mefā‘îlün Mefā‘îlün Mefā‘îlün

I

Kelāma iktidārum yok nice hālüm şorarsuñ sen
 Cünün-ı ‘ışķ ile mecnūn olandan ‘aķl umarsın sen
 Sözūñ arturdu sūzum cānuma odlar yaķarsın sen
 Dilersuñ baña merhem urmaķ ammā niştersin sen
 Gel ey nāşih ķo pendı hāl-i dilden bī-habersin sen
 Beni dīvāne kıldı ol perī bilmem ne dirsın sen

II

Beni kim men‘ider ol gözleri mekkār ‘ışķından
 Ne mümkündür ola hālī gönül ol yār ‘ışķından
 Beni ta‘yīb idersin gerçi kim dildār ‘ışķından
 Naşihatle ferāġat eyleyim mi yār ‘ışķından
 Gel ey nāşih ķo pendı hāl-i dilden bī-habersin sen
 Beni dīvāne kıldı ol perī bilmem ne dirsın sen

III

Beni ‘uşşāķa teşyī‘eylemekden vāz gelmezsin
 Çekersin tiġ-i ta‘na hīç aramızdan talmazsın
 Maħabbet pīşesi düşvārdur idrāk kılmazsın
 Degüldür ihtiyārum elde sen aħvālümü bilmezsin
 Gel ey nāşih ķo pendı hāl-i dilden bī-habersin sen
 Beni dīvāne kıldı ol perī bilmem ne dirsın sen

IV

Beri eyle beni luţf ile zāhid ta‘n-ı düşmenden
 Bilürsin derdümi āhir bu hāletler gider senden
 Kerem kıl şimdilik vāķıf degülsin vāz gel benden
 Baña dünyāda yegdür kūy-ı dil-ber şaħn-ı gülşenden
 Gel ey nāşih ķo pendı hāl-i dilden bī-habersin sen
 Beni dīvāne kıldı ol perī bilmem ne dirsın sen

27. TY 1724: 18^a.

III/2. Bu mısra vezne uymamaktadır.

III/4. Bu mısra vezne uymamaktadır.

V

Beni kūyında gördi **Āzerī** zāhid su'āl itdi
 Fiğān u zāra bā' iş şordı istifsār-ı hāl [itdi]
 Duyınca hālūmi teşnī' idüp ceng ü cidāl itdi
 Bu beyti okudum ol dem ki 'arz-ı infī'āl itdi
 Gel ey nāşih қо pendi hāl-i dilden bī-ḥabersin sen
 Beni dīvāne kıldı ol perī bilmem ne dirsın sen

28.

Tahmīs-i 'Ālī Ġazel-i Bākī*Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün*

I

İrdi eyyām-ı şafā mihr ü maḥabbet demidür
 Kalmadı dilde keder şanma cerāḥat demidür
 Yitiş ey sākī meded rāḥ ile rāḥat demidür
 Dem-i şubḥ irdi getür bādeyi şöḥbet demidür
 Mey-i nāb ile pür it sāğarı 'işret demidür

II

Tutdı āheng dilā āha şadā-yı kūh-sār
 Rāstī çıkdı ḥüseynīye fiğānum her-bār
 İtme 'uşşāka yiter cevruñi kânün ey yār
 Çok belā çekdi senün çeng-i gamuñdan dil-i zār
 Nāyveş nāleler eylerse şikāyet demidür

III

Sitem-i ṭa' n-ı 'adū ile gönül zār u nizār
 Bir baña cevru cefā miḥnet-i hicr-i dildār
 Āh u efgāna enīs olsa 'aceb mi nā-çār
 Yār ise maḥrem-i ağıyār gönül hem-dem-i zār
 Gözlerüm kan akıdursa n'ola ġayret demidür

IV

İstedi kūyuñı dil itmege me'vā şimdi
 Aña bir çāre meded bulmadı kaṭ'ā şimdi
 Kaldı bī-çāre vü āvāre dirīğā şimdi
 'İşkuñı şaklar idüm sīnede ammā şimdi
 Āh idersem beni 'ayb eyleme fūrkat demidür

V

Gerçi cān ile gönül oldu anuñ müştākı
 'Āliyā kākūli sevdāya şalup 'uşşākı
 Āh kim derd ü elem tutdı yine āfākı
 Miḥneti dil ser-i zūlfinde çeker ey Bākī
 Kāfiristāna düşen kimsede miḥnet demidür

29.

Ġazel-i ‘İşmeti Tahmīs-i Cevrī*Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün*

I

Reh-i ‘ışķuñda pā-māl oldum ümmīd-i vişālūñle
 İrişdi āh u zārūm çarķa endūh u melālūmle
 Sirişķūm lāle-gūn oldı ğam-ı ruhsār-ı alūñle
 Şafā sürmek müyesser olmadı seyr-i cemālūñle
 ‘Aceb mi kūşe-i miñnetde eglensem hayālūñle

II

Şafā-yı vuşlatuñla şād idersūñ dā’im aġyārı
 Velī yād eylemez luţfı ile hergiz bu ğam-ķ’ārı
 Zebūn itdi belā-yı derd-i hicrūñ cism-i bīmārı
 Ne mümkün oldı ‘arz [itmek] saña hāl-i dil-i zārı
 Ne rahm idüp beni şād eyledūñ bir kez vişālūñle

III

N’ola seylāba ğarķ itsem cihānı eşķ-i ħasretle
 ‘Aceb mi çāk olursa ħaste cismūm tıġ-i fūrķatle
 Gül-i rüyūñdan ayrı qaldı dil yüz biñ melāletle
 Koyup ğitdūñ beni kūnc-i belāda derd ü miñnetle
 Mükedder oldı aĥvālūm ğam u hicr ü melālūñle

IV

Görenler bu leţāfetle şehā sen māh-ı tībānı
 Göze göstermese tañ mı felekde mihr-i rahşānı
 Kemāl-i ħüsn ile sensin cihānuñ şāh-ı ħübānı
 Güzellikde nazīrūñ yok durur ey Yūsuf-ı şānı
 Cihānı bende itdūñ kendūñe ħüsn-i cemālūñle

V

Cefānı terk idüp ‘uşşāķuñla luţf-ı firāvān it
 Dil-i zārı şafā-yı vuşlatuñla şād u ħandān it
 Şarāb-ı la‘lūñ ile **Cevrī**-i bīmāre dermān it
 Kerem kııl ‘İşmeti yā leblerūñden buse iĥsān it
 Efendūm qandur ol dil-teşneyi āb-ı zülālūñle

30.

Müseddes-i Rūḫi Bağdādī*Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn*

29. TY 1724: 19^a; Bu şiir, Cevrī Dīvānı’nda bulunmamaktadır.
 30. TY 1724: 19^b; Bağdatlı Rūḫi Dīvānı: s. 215-16.

I

Āh kim ol dem ki başdum ‘ālem-i ‘ışķa ķadem
 Çıkdı istiķbālūme derd ü belā vü renc ü ğam
 İrdi bir hālet baña kim kendümi bildüm ‘adem
 Āh u zāra başladum cān u gönülden dem-be-dem
 Ğuşşadan ben hāste-dil bir lahza hālī olmadum
 Geçdi ‘ömrüm āh ile ‘ālemde bir dem gülmedüm

II

Dōstluķ her kime itdüm itdi düşmenlük baña
 Kim baña cev̄ eylediyse ben vefā itdüm aña
 Bir yaña ʿn-ı raķīb ü cev̄-i dil-ber bir yaña
 Kāngı birin söyleyin el-hāşıl ey hem-dem saña
 Ğuşşadan ben hāste-dil bir lahza hālī olmadum
 Geçdi ‘ömrüm āh ile ‘ālemde bir dem gülmedüm

III

Zevķ dirler anı ben ‘ālemde bir kez görmedüm
 Açmadum hīç göz ‘anādan zevķden dem urmadum
 Ğayrılar tek şād olup zevķ ü şafālar sürmedüm
 Pister-i ğamdan bulup şihhat dirīġa ʿurmadum
 Ğuşşadan ben hāste-dil bir lahza hālī olmadum
 Geçdi ‘ömrüm āh ile ‘ālemde bir dem gülmedüm

IV

Encümāsā h‘āb görmez çeşm-i giryānum benüm
 Giceler hālķı uyutmaz āh u efġānum benüm
 Mużtaribdūr derd-i ‘ışķ-ı yār ile cānum benüm
 Cevri çok bir hūnīdūr ġāyetde sulţānum benüm
 Ğuşşadan ben hāste-dil bir lahza hālī olmadum
 Geçdi ‘ömrüm āh ile ‘ālemde bir dem gülmedüm

V

Şöyle olmuşdur mükedder ʿab‘-ı pür-şāfum eger
 Şāfī mey içsem virür elbetde cāna bir keder
 Kalmamışdur hāşılı bende şafādan bir eşer
 Muttaşıl Rūhī gibi ġuşşayla evķātum geçer
 Ğuşşadan ben hāste-dil bir lahza hālī olmadum
 Geçdi ‘ömrüm āh ile ‘ālemde bir dem gülmedüm

31.

I/1. dem: gün D.

I/2.  ıkdı: geldi D.

II/2. kim baña cev̄ eylediyse ben: ġayr cev̄ ird k e ben ‘ arz-ı D.

II/4. söyleyin: söyleyem D., el-hāşıl: ve’l-hāşıl D.

III/1. anı ben ‘ālemde bir kez: var ben ‘ālemde anı D.

IV/4. bir h n d r: b -rah mdur D., sul  num: c n num D.

31. TY 1724: 20^a; Arpaem n -z de Mustaf  S m  kendi D v n’ındaki 107. gazele tahmis yapmıştır.

[Gazel-i Sâmi] Tahmîs-i Sâmi Çelebi

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

I

Gehî gîsû-yı yâri seyr ider dîvâne düşdükçe
 Geçer kendünden ammâ vâdî-i hırmâna düşdükçe
 O servüñ sâyesine cân atup mestâne düşdükçe
 'A tâ-sâz-ı dil ol 'âşıkıların dâmâna düşdükçe
 Yine kayd eyle cânâ defter-i ihsâna düşdükçe

II

Harâb eyler harâbât ehlin ol engüş ü sîmîn-sâk
 Neler gösterdi 'uşşâka göre ol sîne-i berrâk
 Egerçi yolına cân virmege üftâde diller oldılar müştâk
 Meded ey şüh-ı mâder-zâd u âşüb-ı cihân 'uşşâk
 Halâş eyle gamuñla hancer-i bürrâna düşdükçe

III

El irse nañl-i âmâle bir maşşûdı kim virmez
 Şehâ her sifle-meşreb desti künc-i 'işrete irmez
 Bu meclis ehl-i dâniş meclisidür ecnebî girmez
 Devir bü-yı şarâbı zâhid-i bed-hû şafâ virmez
 Hücûm-ı keyf ile mey-hânede peymâne düşdükçe

IV

Şu' â-ı şem' -i rüyûñla yanup yakılmada âfâk
 O kâfir mâcerâyâ haste-diller cümleten müştâk
 Şudâ' -ı gam helâk eyler bizi kâr eylemez tiryâk
 Getür bü-yı laţîfi 'atşe-rîz olsun dil-i 'uşşâk
 Şabâ râhuñ düşürse turre-i cânâne düşdükçe

V

Cihânı yakdı yandurdu dilâ ol âteş-i bî-dûd
 Cemâl-i bî-naẓîrin hoş yaratmış vâhid-i ma' bûd
 Olur gâhî meh-i ruhsârı tâbân u gehî nâ-bûd
 Niğâb eyler ruñ-ı pür-tâba ol dildâr-ı şerm-âlûd
 Nidem gîsû-yı 'anber-fâma zerrîn-şâne düşdükçe

VI

O taħammül eylemez bârına nâ-dânuñ
 Olur âzürde hâtır nâlesinden hayl-i mestânuñ
 Karartmış rüyını nezzâre-i 'âşık o ziyânuñ
 Degildür zülf-i şeb-gün şem' -i ruhsârında cânânuñ
 İder dūd-ı siyeh zâhir per-i pervâne düşdükçe

VII

Felekde görmedüm rüy-ı dil illâ gördüğüm mâtem

Ancak bu tahmis Dîvân'da yer almamaktadır.

II/3. Bu mısra vezne uymamaktadır.

III/1. Bu mısra vezne uymamaktadır.

Nice şabr itsün āyā bunca hicr ü miḥnete ādem
 Olursa bezm-i dünyāda şafā-yı ‘ışk ile hem-dem
 Bulur **Sāmī** ḥarābāt ehli neşve hem-çü cām-ı Cem
 Kelām-ı la‘l-i cānān ḥalka-i rindāna düşdükce

32.

Muḥammes-i Cinānīü'l-Merḥūm

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

I

Geh lāle-şifat cür' a-keş-i gūşe-i bāğ ol
 Geh gül gibi mey-ḥāneye var bezme çerāğ ol
 Ḥāşıl gerek āgyāra uyup bizden ırağ ol
 Bülbüllerüñi aḥma gerek hem-dem-i zāğ ol
 Her kanda iseñ pādişehüm dünyede sağ ol

II

Sen kişver-i ḥüsn içre bugün şāh-ı cihānsın
 Dil mürdelerün ḳālībına rūḥ-ı revānsın
 İllerle ḥıram idici bir serv-i revānsın
 Gerçi bilüriz dīde-i 'uşşāka nihānsın
 Her kanda iseñ pādişehüm dünyede sağ ol

III

'Azm itmek içün cānib-i 'uşşāka şitābān
 Ferdāya şalup itmiş iken 'ahd ile peymān
 Dūr eyledi senden beni çün zulm ile devrān
 Şimden girü zannum bu ki yok görmege imkān
 Her kanda iseñ pādişehüm dünyede sağ ol

IV

Ol dem kanı kim cām-ı leb-i la'lün idüp nūş
 Ḥizmetde idüp şevḳün ile ḡāliye berdūş
 İtdiyse firāḳuñ beni şimden girü bī-hūş
 Luṭf eyle güzel başuñ içün itme ferāmūş
 Her kanda iseñ pādişehüm dünyede sağ ol

V

Dūr oldu ise n'ola gözüñden bu **Cinānī**
 Raḥm eyle gönülden daḥı dūr eyleme anı

32. TY 1724: 20^b; **Cinānī Dīvānı: 25. musammat, s. 252-53.**

I/3. bizden: benden D.

II/2. ḳālībına rūḥ-ı revānsın: ḳālīb-ı bī-rūḥına cānsın

III/2. iken: idüñ D.

IV/2. idüp: idüm D., ḡāliye: ḡāşiye D.

IV/3. beni şimden girü bī-hūş: meyi şimdi beni bī-hūş D.

IV/4. luṭf eyle güzel başuñ içün itme: āgyāre uyup eyler iseñ n'ola D.

V/2. raḥm: luṭf D.

İtsün o ğam-ı hicr ile tenhâda figânı
 Sen gün gibi geşt eyle görüp cümle cihânı
 Her kanda iseñ pâdişehüm dünyede şağ ol

33.

Ġazel-i Yahyâ Tahmîs-i Muhibbî

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

I

Bi-ḥamdi'llāh ne bir fikrüm ne bir bâtıl ḥayālüm var
 Ne bir zerrāk [u] sālūsum ne mekr ü şer ü âlüm var
 Sa'âdet ehliyem Ḥaḫdan benüm ferḥunde fālüm var
 Ġanîdür 'ışk ile gönlüm ne māl ü ne menālüm var
 Ne vaşl-ı yâre ḥandānum ne hicrāna melālüm var

II

Ḥaḫîkat sırrını ehl-i mükāşifden açar gönlüm
 Hevâ-yı 'ışk ile pervāz idüp dâ'im uçar gönlüm
 Dem-â-dem Hızr elinden çün ḥayât âbın içer gönlüm
 Ne şağ olmak murādımdur ne ölmekden kaçır gönlüm
 Cihānda ḥaste-i 'ışk olalı bir ḥoşça ḥālüm var

III

Ḥudā ḥalk itmedin nūr-ı Muḥammedden nüh eflâki
 Medâr-ı çarḫ hergiz kalmadı bu küre-i ḥâki
 Baña esrârı gösterdi saña tesbîḫ ü misvâki
 Ben ol ḥayrân-ı 'ışkam kim yitirdüm 'aql u idrâki
 Ne 'âlemden ḥaberdârum ne kendümden ḥayālüm var

IV

Ḥarâbât ehliyem gâh mest [ü] gâh olur ḥayrân
 'Alâ'îkden mücerred eylerem dil mülkini seyrân
 Ḥayâl-i yâr ile külḥen baña gülşen gelür ey cân
 Ne meyl-i külbe-i aḫzân ne seyr-i şoḫbet-i yârân
 Ne ta'n-ı zâhid-i nâ-dân ne ceng ü ne cidālüm var

V/4. geşt eyle görüp: seyr eyle gezüp D.

33. TY 1724: 21^a; Muhibbî Dîvânı, s. 1746.

I/1. bir: bed D.

I/2. mekr ü şer: zerḫ ü mekr D.

I/5. hicrāna: hicrāndan D.

II/1. gönlüm: cânım D.

II/2. idüp: urup D., gönlüm: cânım D.

II/3. gönlüm: cânım D.

II/4. gönlüm: cânım D.

III/2. kalmadı bu küre-i ḥâki: kalmadın bir kerre ḥâki âfâkı D.

IV/1. gâh mest [ü] gâh olur ḥayrân: ben gâh ser-mest gehî ḥayrân D.

IV/2. Eyleyem: eyeleyem D.

IV/3. ey cân: her ân D.

V

Periřān olmadın dil defterinüñ köhne evrākı
 Kesil sen hāḡ-ı ‘ālemden gel ey cān iste Ḥallākı
 Ser-ā-ser mülküñ olmış tūt **Muḥibbī** cümle āfākı
 Cihān fānīdür ey Yaḡyā *hüve’l-Ḥayyü hüve’l-Bākī*
 Değişmem atlas-ı ḡāşa benüm bir köhne şālum var

34.

Tesdīs-i ‘Örfī

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

I

Dilā her ne ümīd eylerseñ ol dergāhdan iste
 Dimezler saña var bir mürşid-i güm-rāhdan iste
 Ne baḡt [u] ṭālī‘-i bedden ne mihr ü māhdan iste
 Ne şeyḡ-i şöhret-āyīn ü ne ehl-i cāhdan iste
 Ne ‘ābidden ne zāhidden ne mīr ü şāhdan iste
 Yüri yoḡdan seni var eyleyen Allāhdan iste

II

Niyāzı cānib-i dergāh-ı Ḥaḡḡa it ki ḡādirdür
 Degül a‘ māl ü eşkāle ḡalup ‘abde nāzırdur
 Bu sūzı gūş-ı hūş ile işit bürhān-ı bāhirdür
 Umūrında ser-ā-ser hāḡ-ı ‘ālem ḡünkü ḡaşırdur
 Ne ‘ābidden ne zāhidden ne mīr ü şāhdan iste
 Yüri yoḡdan seni var eyleyen Allāhdan iste

III

Ḥudānuñdur cihān ḡaḡına ḡod mebzül olan ni‘ met
 Naşībün irişür gūşışle virme kendüñe zaḡmet
 Gözüñ aç ‘ayn-ı cānuñ ḡaplamasun perde-i ḡaflet
 Sözüñ ḡarc eyleyüp yoḡ yire itme kimseye minnet
 Ne ‘ābidden ne zāhidden ne mīr ü şāhdan iste
 Yüri yoḡdan seni var eyleyen Allāhdan iste

IV

Elüñ çek ḡaḡ-ı ‘ālemden idin bir kūşe-i me’vā
 Dimişler kimseden ḡiḡ kimseye yoḡ fā’ide aṣlā
 Kelāmum gevherin ṭaḡ gūş-ı cāna eyleyüp ıṣḡā
 Tazarru‘lar idüp baş aç du‘āya ḡaldur el ammā
 Ne ‘ābidden ne zāhidden ne mīr ü şāhdan iste
 Yüri yoḡdan seni var eyleyen Allāhdan iste

V

V/2. sen: bu D.

V/4. hüve’l-Ḥayyü hüve’l-Bākī: “O, diridir ve O (Allah), ölümsüzdür.”

Vücûduñ cāmesin ‘Örfî inen teng eyleyüp kaçma
 Atup tîr-i murādâtı nişāna yayuñı yaşma
 Kılıcuñ mihmānum diyü el dîvārına aşma
 Menāşib isteyüp kimse kapusına ayak başma
 Ne ‘ābidden ne zāhidden ne mîr ü şāhdan iste
 Yüri yokdan seni var eyleyen Allāhdan iste

35.

Tesdîs-i Huzûrî

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

I

Saňa hicrân belâsı hep bu çarh-ı bî-vefânuñdur
 Şefâ‘ at merhamet şefkat resûl-i Kibriyânuñdur
 ‘A tâ vü lûtf u bahşış Hâlik-i kevn ü mekânuñdur
 Dilâ bî-hûde zann itme bu söz bir nükte-dânuñdur
 Erenlerden ümîdüñ kesme himmet evliyânuñdur
 Tevekkül kıl vişâl-i yâre çün virmek Hudânuñdur

II

Firâkıñdan şafâ kesb eyle yârûñ olma bî-gâne
 Derûnuñ derdini cânûnda şakla açma nâ-dâna
 Çerâğ-ı sîneñi yandur getir şevk ile meydâna
 Göñül râh-ı maḥabbetten eger düşdüñse hicrâna
 Erenlerden ümîdüñ kesme himmet evliyânuñdur
 Tevekkül kıl vişâl-i yâre çün virmek Hudânuñdur

III

Belâ vâdisinüñ mecnûnı olma bî-ser ü bî-pâ
 Recâyı kaṭ‘ idüp hicrândan itme kimseye şekvâ
 Olursañ cân ile tâlib seni maḥrûm ide ḥâşâ
 Eger başûnda ‘aqluñ var ise ey ‘âşık-ı şeydâ
 Erenlerden ümîdüñ kesme himmet evliyânuñdur
 Tevekkül kıl vişâl-i yâre çün virmek Hudânuñdur

IV

Ġam-ı hicrân beni öldürdi gördüm ğayra yok tedbîr
 Varup ağladum itdüm bir ‘azîze ḥâlûmi takrîr

35. TY 1724: 22^a. Bu şiir, “Küçük, S. (1989). Fuzulî’nin Yeni Bir Şiiri. *Fırat Üniversitesi Dergisi (Sosyal Bilimler)*, 3(2), 245-248.” ve “Atik Gürbüz, İ. (2019). İBB Atatürk Kitaplığı “K403” Numaralı Mecmuanın MESTAP’a Göre Tasnifi. *Dîvan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*(22), 37-110.” adlı çalışmalarda Fuzulî’ye ait gözükrken “Bellibaş, A. (2014). *Milli Kütüphane 06 HK 319/1 No’lu Şiir Mecmuası (İnceleme-Metin-Dizin)*. Adıyaman: Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.” adlı çalışmada ve TY 1724’de Huzûrî’ye ait gözükmektedir.

Firāk eyyāminuñ hep ser-güzeştin söyledüm bir bir
 Bu derde çāre olmaz mı didüm didi baña ol pîr
 Erenlerden ümîdün kesme himmet evliyānuñdur
 Tevekkül kıl vişāl-i yāre çün virmek Hüdānuñdur

V

Yüri ālūde-dāmān ol maḥabbet ḥāk-i rāhında
 Bekā yokdur bilürsin ‘ākıbet devlet külāhında
Huzūrī aldanup qalma cihānuñ ‘izz ü cāhında
 Murāda irmek isterseñ bu ‘ālem tekyegāhında
 Erenlerden ümîdün kesme himmet evliyānuñdur
 Tevekkül kıl vişāl-i yāre çün virmek Hüdānuñdur

36.

Müseddes-i Lebībī

Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün

I

Şitā eyyāmı geçdi şimdi nevbet nev-bahāruñdur
 Olupdur yemyeşil baḥr ile ber ‘ālem kenāruñdur
 Şalın deryā-yı ‘ışka çünki ol māhī şikāruñdur
 Tevekkül bir Hüdā ile ‘ināyet Kird-gāruñdur
 Vücūduñ zevraḥın şal baḥr-i ‘ışka rüzgāruñdur
 Hüdānuñdur oñarmaḥ şanma ey dil rüzgāruñdur

II

Bu gülzār-ı cihānda bir schī-kāmet ele girmez
 Bu yolda virmeyince başuñı devlet ele girmez
 Ğanīmet bil bu devri mevsim-i vuşlat ele girmez
 Gözüñ aç dem bu demdür biñde bir fırsat ele girmez
 Vücūduñ zevraḥın şal baḥr-i ‘ışka rüzgāruñdur
 Hüdānuñdur oñarmaḥ şanma ey dil rüzgāruñdur

III

Açıldı gül gibi gülzār-ı ‘ālem sebzēzār oldı
 Şalındı serv-ḳadler seyr-i bāğa der-kenār oldı
 Nevāya başlayan bülbul çemende şad-hezār oldı
 Hevālar i‘tidāl üzre muvāfıḳ rüzgār oldı
 Vücūduñ zevraḥın şal baḥr-i ‘ışka rüzgāruñdur
 Hüdānuñdur oñarmaḥ şanma ey dil rüzgāruñdur

IV

Bugün meydān-ı ‘ışk içre hūner-verlik idem dirseñ
 Ḳoyup ortaya başuñ ya‘ni serverlik idem dirseñ
 Bu dehr-i pîre-zende sende bir erlik idem dirseñ
 Bu deryā-yı ḥaḳīḳatde şināverlik idem dirseñ

Vücûduñ zevrağın şal baħr-i ‘ışķa rūzgāruñdur
Hudānuñdur oñarmağ şanma ey dil rūzgāruñdur

V

Lebībī kūşe-i ħalvetde işüñ āh u vāveylā
Ĥayāl-i kākül-i dil-berle düşdi başuñ sevdā
Güzeller zevrağ-ı şahbā ile çekdürmede tenhā
Nice bir āh idersin geñ-yağada vāle vü şeydā
Vücûduñ zevrağın şal baħr-i ‘ışķa rūzgāruñdur
Hudānuñdur oñarmağ şanma ey dil rūzgāruñdur

37.

Müseddes-i Semā‘ī

Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün

I

Bi-ħamdi’llāh ki bī-nām u nişānuñ adımız yoğdur
Dil-i virānemüzden özge bir ābādımız yoğdur
Ezelden mağhar-ı ‘ışķuñ bizüm icādımız yoğdur
Elemeler cümle bizdendür ile isnādımız yoğdur
Belā dildendür ol dildār elinden dādımız yoğdur
Göñüldendür şikāyet kimseden feryādımız yoğdur

II

Ne derd-i hicr-i yāri çekmege bir merd kâbildür
Ne tedbīr-i taħammül eylesek ma‘ kûle kâ’ildür
Söze gelse velī dānā-dil ü insān-ı kāmildür
Ağar şu gibi ārām eylemez her serve mā’ildür
Belā dildendür ol dildār elinden dādımız yoğdur
Göñüldendür şikāyet kimseden feryādımız yoğdur

III

Düşersem ħāk-i pāy-i yāre rūy-ı i‘ tizār üzre
Görüp ol serv şalmaz sāyesin ben ħāk-sār üzre
Şafā-yı ħātırım yoğ muttaşıl ħalb inkisār üzre
Sözün toğrusı bu kim dā’im olmaz ber-ğarār üzre
Belā dildendür ol dildār elinden dādımız yoğdur
Göñüldendür şikāyet kimseden feryādımız yoğdur

IV

Bizüm erbāb-ı ‘ışķa şıdğ ile iğrārımız vardur
Riyā ehlinden ibā eylerüz inkārımız vardur
Biz özge ħāceyüz herkesle bir bāzārımız vardur
Dükenmez şuğlımız efkār olınmaz kārımız vardur
Belā dildendür ol dildār elinden dādımız yoğdur
Göñüldendür şikāyet kimseden feryādımız yoğdur

V

Geh olur fūrkatı yād eylerüz vuşlatda ḥandānuz
 Geh olur vuşlatı fikr eylerüz fūrkatde giryānuz
 Gehī evkār-ı ‘ışk u gāh mest ü gāh ḥayrānuz
Semā’ī gibi gāhī mübtelā-yı derd-i hicrānuz
 Belā dildendür ol dildār elinden dādımız yokdur
 Göñüldendür şikāyet kimseden feryādımız yokdur

38.

Müseddes-i Tîgî

Mefā’îlün Mefā’îlün Mefā’îlün Mefā’îlün

I

Vefā ehline kārūñ çünki olmışdur cefā kılmak
 Ḥaṭā-yı maḥz imiş senden temennā-yı vefā kılmak
 Umarken cān u dilden vaşl ile zevk [ü] şafā kılmak
 Neden ben ‘āşık-ı mazlūmı hicre mübtelā kılmak
 Nedür ey çarḥ-ı zālīm yāri yārinden cüdā kılmak
 Murād ehlin esīr-i dām-ı bī-dād-ı belā kılmak

II

Felekde bir zamān devr itmeyüp kuṭb-ı murād üzre
 Olursın āşık-ı ser-geşte aḥvāle ‘inād üzre
 Geçerken rüzigārı birbiriyle ‘adl u dād üzre
 Olurken cān ile ten gibi dā’im ittiḥād üzre
 Nedür ey çarḥ-ı zālīm yāri yārinden cüdā kılmak
 Murād ehlin esīr-i dām-ı bī-dād-ı belā kılmak

III

Maḳām idinmiş iken gülşen-i kūyında cānānuñ
 Ḥuṭūr itmezdi ḥāṭırdan cefāsı ḥār-ı hicrānuñ
 Ḥased idüp nizām-ı ḥāline āḥir bu nālānuñ
 Perīşān eyledi cem’iyyetüm ‘aksine devrānuñ
 Nedür ey çarḥ-ı zālīm yāri yārinden cüdā kılmak
 Murād ehlin esīr-i dām-ı bī-dād-ı belā kılmak

IV

Olup dāḥil derūnı ḥalka-i cem’iyyet-i yāra
 Şafā sürdüm dir iken vaşl ile devrinde bir pāre
 Şunarsın cām-ı zehr-i ḳahruñı āḥir bu ḡam-ḥāra
 Dönersin māni’-i bezm-i vişāl olmaḳda aḡyāra
 Nedür ey çarḥ-ı zālīm yāri yārinden cüdā kılmak
 Murād ehlin esīr-i dām-ı bī-dād-ı belā kılmak

V

Beni çün ol meh-i bī-gāneveşle āşinā kılduñ

Vefā vü mihr ile evvel derûnum pür-şafâ kılduñ
 Cefāya dūş idüp **Tîgî** gibi mübtelâ kılduñ
 Niçün âvāze itdün ya niçün cev̄ ü cefâ kılduñ
 Nedür ey çarḥ-ı zālīm yāri yārinden cüdâ kılmak
 Murād ehlin esīr-i dām-ı bî-dād-ı belâ kılmak

39.

[Maṭla‘ -ı ‘Ulvi Tesdīs-i] Tîgî

Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün Mefā‘ ilün

I

Baṇa kemlik şatanlar dā’imā eylikle yād olsun
 Zevālüm isteyenler gün gibi rüşen-nihād olsun
 Quşûrum gözleyen kāmillerün ‘ömri ziyād olsun
 Mükāfātı dimem bir muktezā-yı ‘adl ü dād olsun
 Yıkanlar ḥatır-ı nā-şādumı Yā Rabbi şād olsun
 Benim-çün nā-murād olsun diyenler ber-murād olsun

II

Sitemkerlikde çün ol bî-vefā yār oldu ağyāra
 Cefāsından şafalar kesb idüp zevk itmedür çäre
 Naşīb olan belādur muttaşıl çün ‘āşık-ı zāra
 Dil-i zārum elemden ḥazz ider incinmez āzāra
 Yıkanlar ḥatır-ı nā-şādumı Yā Rabbi şād olsun
 Benim-çün nā-murād olsun diyenler ber-murād olsun

III

Göñül oldukça pür-ğam cümle ḥalkı şād-mān ister
 Ne deñlü zār u nā-kām olsa dehri kām-rān ister
 Cihānı şanma kendü gibi zār u nā-tüvān ister
 Meşeldür gerçi dirler yıkılanı yıkılan ister
 Yıkanlar ḥatır-ı nā-şādumı Yā Rabbi şād olsun
 Benüm-çün nā-murād olsun diyenler ber-murād olsun

IV

Revān olunca rūḥum ḥāne-i vîrāne-i tenden
 Kimesne istemem rencide-ḥatır olduğın benden
 Qabûlümdür ne gelse cev̄-i yār u qahr-ı düşmenden
 Murādı bu dil-i nā-kāmuñ Allāhum budur senden
 Yıkanlar ḥatır-ı nā-şādumı Yā Rabbi şād olsun
 Benüm-çün nā-murād olsun diyenler ber-murād olsun

V

Murād üzre felekde görmeyüp şenlik yüzün üstād
 Ḥarāb-ābād ‘ālemde çeker bîn cev̄ ile bî-dād

39. TY 1724: 23^b; Mecmuada bu şiir her ne kadar “Müseddes-i Tîgî” başlığını taşıyor olsa da ‘Ulvi’nin gazeline yapılmış bir tesdîsdir. ‘Ulvi Dîvânı, 500. gazel, s. 476.

Olup derd ü belâ vü dehr-i dūna **Tîġiyā** mu‘ tād
 Qoyup bu maṭla‘ ı hūzn ile gitdi ‘ Ulvī-i nā-şād
 Yıқанlar hāṭır-ı nā-şādumı Yā Rabbi şād olsun
 Benüm-çün nā-murād olsun diyenler ber-murād olsun

40.

Tesdīs-i Tîġī

Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün

I

Nihāl-i tāzesin yokdur nazīrūñ serv-ķāmetde
 Tamām a‘ lāluġuñ var hūsn-i bī-ḥaddūñ nihāyetde
 Yoluñda sāyeveş pā-māl olup hicrūñle ġāyetde
 Alup ayaġumı dest-i ecel şahrā-yı fūrķatde
 Eger dāmānuña irmezse destüm dār-ı vuşlatda
 Elüm yaķañda ey serv-i ser-efrāzum kıyāmetde

II

Ruḥuñ devrinde bulmışdur kemāl-i hūsn mehveşlik
 Yaķışmaz saña bu cāh u celāl ile pūr-āteşlik
 Ser-i zülfinden irüp hāṭıra dā‘im müşevveşlik
 Nihāyet bulmayup serv-i bülendūñde bu ser-ķeşlik
 Eger dāmānuña irmezse destüm dār-ı vuşlatda
 Elüm yaķañda ey serv-i ser-efrāzum kıyāmetde

III

Ġam-ı hicrūñle olmaz şevķ-i mihrūñ sīneden zā‘il
 Degüldür pertev-i hūrşide zīrā taġ u taş ḥā‘il
 Benümle ḥaşr olup ma‘ķüle olmazsañ eger ķā‘il
 Bu ḥāke naḥl-i ķaddūñ olmayup el-ḥāşılı mā‘il
 Eger dāmānuña irmezse destüm dār-ı vuşlatda
 Elüm yaķañda ey serv-i ser-efrāzum kıyāmetde

IV

Düşelden kūhsār-ı fūrķate hicrūñle sulṭānum
 Pür oldı pençe-i ġamdan girībānumla dāmānum
 Yoluñda ḥāke yeksān eyleyüp bu cism-i ‘uryānum
 Alup Ḥaķ ḥazreti bu derd ü ḥasretle benüm cānum
 Eger dāmānuña irmezse destüm dār-ı vuşlatda
 Elüm yaķañda ey serv-i ser-efrāzum kıyāmetde

V

Saña dirsem cefāyı terk idüp ‘uşşāķa iḥsān it
 Dimem aġyāra luṭf idüp özüñ ālūde-dāmān it
 Yoluñda şu gibi pāk olanuñ ķadrini iz‘ān it
 Muḥaşşıl **Tîġī**-i dil-ḥastenūñ derdine dermān it

Eger dāmānuña irmezse destüm dār-ı vuşlatda
Elüm yaқаnda ey serv-i ser-efrāzum kıyāmetde

41.

Müseddes-i Tîgî

Mefā'îlün Mefā'îlün Mefā'îlün Mefā'îlün

I

Öter tās-ı felek her demde feryād ile zārumdan
Yanar hūrşid tāb-ı tîğ-i āh-ı pür-şerārumdan
Şınar mir'āt-ı çarhuñ 'aksi qalb-i pür-figārumdan
Tolar dünyā yüzi zerrāt-ı cism-i hāksārumdan
Şıma āyine-i qalbüm hāzer kıl inkisārumdan
Beni hāk ile yeksān eyleme şaқın gubārumdan

II

Gerek İskender-i dehr ol gerekse Hüsrev-i Pervîz
Baқup çeşm-i haқāretle dime bir zerreye nā-çîz
Şikeste-hātır itme ben faқîri eylegil perhîz
Dilerseñ olmaya her pāresi bir haңçer-i ser-tîz
Şıma āyine-i qalbüm hāzer kıl inkisārumdan
Beni hāk ile yeksān eyleme şaқın gubārumdan

III

Baņa yüz gösterüpdür şāhid-i devlet diyü her bār
Çevirme yüzüñi ehl-i fenādan itme istikbār
İder mir'āt-i dilden inkisār qalbini izhār
Görinür nice yüzden saña şaқın şüret-i aғыār
Şıma āyine-i qalbüm hāzer kıl inkisārumdan
Beni hāk ile yeksān eyleme şaқın gubārumdan

IV

Baқup āyine-i dīv-i sipihre 'ayn-ı 'izzetle
Görürsün kendüñi gāyet büyük esbāb-ı devletle
Yıқarsun hātırum her dem benüm dest-i haқāretle
Gözün aç gāfil olma 'āmil [ol] işbu naşihatle
Şıma āyine-i qalbüm hāzer kıl inkisārumdan
Beni hāk ile yeksān eyleme şaқın gubārumdan

V

Düşer mi saña qadrin bilmeyüp erbāb-ı 'irfānuñ
Beni bir göresin hizmetde eşhāş ile dünyānuñ
Sözi budur muhaşşıl saña **Tîgî**-i sühandānuñ
Dilerseñ şınmaya mir'āt-i qadr u 'arz u 'unvānuñ
Şıma āyine-i qalbüm hāzer kıl inkisārumdan
Beni hāk ile yeksān eyleme şaқın gubārumdan

42.

Tesdīs-i Tīgī*Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün***I**

Düşelden miḥnet-i hıcre unıtdum yār u ağıyārı
 Belā-yı hıcrūñ ise cānuma kār itdi āzārı
 Perīşān oldı dār-ı ğurbet içre şabrımuñ varı
 Bu ğamlarla kime i' lām idem ḥāl-i dil-i zārı
 Benüm cānum ne bilsün olmayan miḥnet giriftārı
 Belā āzürdesi ğurbet perīşānı ğam efgārı

II

Şafā-yı ḥatırım yok miḥnet-i hıcrān ise her-bār
 Belā-yı fūrkat itdi cān ile dilden beni bızār
 Diyār-ı ğurbet içre āşinādan qalmadı deyyār
 Bu yād illerde qaldum derd ü ğamla bī-kes ü nā-çār
 Benüm ḥālüm ne bilsün olmayan miḥnet giriftārı
 Belā āzürdesi ğurbet perīşānı ğam efgārı

III

Ḥuzūra varmadum bir dem gelüp bu miḥnet-ābāda
 Belādan fāriğü'l-bāl olmadum hiç dār-ı dünyāda
 Getürmez āşinā bu ğurbet içre çün beni yāda
 Ne ḥāl ile tesellī ire ğamdan kalb-i nā-şāduñ
 Benüm ḥālüm ne bilsün olmayan miḥnet giriftārı
 Belā āzürdesi ğurbet perīşānı ğam efgārı

IV

Maḥabbet şehrīnūñ evvel konağı kūy-ı miḥnetdür
 Belā vādīlerinūñ āhiri derbend-i ḥasretdür
 Nice yıldur maḳāmum hıcr ile ser-ḥadd-i ğurbetdür
 Meded yok varmağa ğam-ḥāneme bilmem ne ḥāletdür
 Benüm ḥālüm ne bilsün olmayan miḥnet giriftārı
 Belā āzürdesi ğurbet perīşānı ğam efgārı

V

Benüm miḥnet ile yārān şafā yār oldıgum bilmez
 Ğarīb-i ğurbet ü bī-yār u ğam-ḥār oldıgum bilmez
 Belā-yı hıcr ile **Tīgī** dil-efgār oldıgum bilmez
 Şanur hoş-ḥālem ammā ğamla bīmār oldıgum bilmez
 Benüm ḥālüm ne bilsün olmayan miḥnet giriftārı
 Belā āzürdesi ğurbet perīşānı ğam efgārı

43.

Müseddes-i Tîgî*Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün*

I

Yine dîvâne dil sevdâ-yı zülf-i müşk-fâm itdi
 Hevâ-yı kâkül-i 'anber şemîm [ü] fikr-i hâm itdi
 Sevüp bir saçları Leylâyı rûzın tîre şâm itdi
 Olup Mecnûn-şîfat ya'ni ki terk-i neng ü nâm itdi
 Tabî'at şöhre-i şehre olmağa meyl-i tamâm itdi
 Ne pinhân ideyin sevdâ beni rüsvâ-yı 'âm itdi

II

Yitürdüm gerçi 'aqlı 'ışk ile ey yâr-ı sîmîn-ten
 Cünûn vādîlerin öğrendi gönlüm her ziyân bir fen
 Olaldan gün gibi mihr-i cemâlün 'âleme rûşen
 Benüm iki gözüm zâhir bu maḥfî nesne yok sende
 Tabî'at şöhre-i şehre olmağa meyl-i tamâm itdi
 Ne pinhân ideyin sevdâ beni rüsvâ-yı 'âm itdi

III

Beni zencîr-i bend-i kâkül-i yâr itdi dîvâne
 Baña kâr eylemez şimden girü efsûn u efsâne
 Olup dârü's-şîfâ-yı gâmda Mecnûn ile hem-ḥâne
 N'ola Ferhâdveş yüz tütmasam kühsâr u yabana
 Tabî'at şöhre-i şehre olmağa meyl-i tamâm itdi
 Ne pinhân ideyin sevdâ beni rüsvâ-yı 'âm itdi

IV

Olup esrâr-ı ḥaṭṭ-ı yâr ile âşüfte vü ḥayrân
 Ğubâr-ı cismüm itdi gird-bâd-ı 'ışk ser-gerdân
 Gezüp şahrâ-yı derd ü miḥneti Mecnûn gibi 'uryân
 Ğam-ı Leylâ ile olsam yiridür 'âleme destân
 Tabî'at şöhre-i şehre olmağa meyl-i tamâm itdi
 Ne pinhân ideyin sevdâ beni rüsvâ-yı 'âm itdi

V

Taşavvur eyleseñ mihr ü maḥabbet ḳahr u miḥnetdür
 O mâhuñ mihrinüñ ḥod evveli mîm-i melâmetdür
 Maḥabbetle melâmet 'âşıḳa 'ayn-ı sa'âdetdür
 Meşeldür Tîgîyâ dirler egerçi şöhet âfetdür
 Tabî'at şöhre-i şehre olmağa meyl-i tamâm itdi
 Ne pinhân ideyin sevdâ beni rüsvâ-yı 'âm itdi

44.

[Maṭla‘-ı Nev‘î] Tesdīs-i Tîgî

Mefā‘îlün Mefā‘îlün Mefā‘îlün Mefā‘îlün

I

Ne mümkindür ṭurup ol şāhdan yolda selām almak
 Ne kābildür varup vaşl için ağızından peyām almak
 Naşib olmaz çü la‘ l-i yārdan zevk-i müdām almak
 Olaydı bāri a‘ dā rağmına gül gibi cām almak
 Egerçi hayli müşkildür kişi dünyāda kām almak
 Bütün dünyā deger ammā ‘adūdan intikām almak

II

Taḥammül kıl cefā vü cevrine ağıyār-ı mezmūmuñ
 Meşeldür bu ezelden yirde qalmaz āhı mazlūmuñ
 Alursın kinūñi şabr eyler ise cān-ı mağmūmuñ
 Bir adı Müntakımdür Ḥazret-i Qāhhār u Qayyūmuñ
 Egerçi hayli müşkildür kişi dünyāda kām almak
 Bütün dünyā deger ammā ‘adūdan intikām almak

III

Murādātı ne kim itdiyse Qassām-ı ezel kısmet
 Naşibi oldı erbāb-ı dilūñ [ol dem] ğam u miḥnet
 İrişmez gerçi kim taqdire tağyir eyleseñ himmet
 Zen-i dehre başılmaz merd olan dā’im çeker ğayret
 Egerçi hayli müşkildür kişi dünyāda kām almak
 Bütün dünyā deger ammā ‘adūdan intikām almak

IV

 ḥile-cū şol dem ki pūr-ı Zāl-i devrānı
 Düşürdi çāha qahr ile idüp mekr ile dostānı
 Urup cān-ı ‘adūya āh ile bir tır-i bürrānı
 Bu ma‘nāyı diyüp ol demde teslīm eylemiş cānı
 Egerçi hayli müşkildür kişi dünyāda kām almak
 Bütün dünyā deger ammā ‘adūdan intikām almak

V

Beķā yokdur cihān mülkinde çünkim cümle fānīdür
 ‘Adūdan soñra bir dem zindegān-ı cāvidānīdür
 Olanlar düşmene ğālib cihānuñ pehlevānıdur
 Dimişler Tîgîyā anlar ki dehrūñ kām-rānıdur
 Egerçi hayli müşkildür kişi dünyāda kām almak
 Bütün dünyā deger ammā ‘adūdan intikām almak

45.

[Maṭla‘-ı ‘Ulviḥ Tesdīs-i] Tîḡi

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

I

Dil-berün ‘āşıkına cev̄ ile bî-dādı alur
 ‘Āşıkun̄ yok yirine nāle vü feryādı alur
 Nîk ü bed cümle ge er şanma ğam u şādî alur
 Devlet anuñ ki hemān hayr ile bir yādı alur
 Kāmilün̄ gitse vü udı nice icādı alur
 Sen da ı a ılag r kim er  l r adı alur

II

Oynadup  argeh-i nîl de felek zıll-ı hay l
 G ster r birbiri ardınca hez r n e   l
 Aldanup a a ba a alma mi  l-i e   l
 İdeg r ş ret-i f n   ılag r kesb-i kem l
 K mil n̄ gitse v  ud  nice ic d  alur
 Sen da ı a ılag r kim er  l r adı alur

III

B -be  dur bu cih n devleti ğ yet de dil 
 ‘Āşık  ş hid-i b z r ide mi lu f [u] vef 
 Er odur aldamayup anı ‘ac z-ı d ny 
 Bula fa r ile fen  i re kem l ile be  
 K mil n̄ gitse v  ud  nice ic d  alur
 Sen da ı a ılag r kim er  l r adı alur

IV

Olayın dirse  eger peyrev-i r h-ı merd n
 İdeg r ‘ı   ile ta   l-i kem l   ‘irf n
 Olmadın   k-i fen  i re v  udu  pinh n
 C n ile sen de bu d ny da  o bir n m u ni  n
 K mil n̄ gitse v  ud  nice ic d  alur
 Sen da ı a ılag r kim er  l r adı alur

V

T  iy  fenn-i bel  atda olup r h-n m n
 Yazdı  izdi nice  st d ş r   ile m t n
 Olıca  nazm ile d v n-ı fe   hat me   n
 A durur ‘Ulv  yi bu ma la‘-ı  ikmet mazm n
 K mil n̄ gitse v  ud  nice ic d  alur
 Sen da ı a ılag r kim er  l r adı alur

45. TY 1724: 26^a; Mecmuada bu  iir her ne kadar “M seddes-i T  i” ba lı ını ta ıy r olsa da ‘Ulvi’nin gazeline yapılmı  bir tesd sdir. ‘Ulvi D v n , 96. gazel, s. 248-49.

46.

Terkīb-i Bend-i Āzerī*Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün*

I

Kemāl-i ḥüsn ile mümtāz u bî-bedelsin sen
 Nazîri yok iki 'âlemde bir güzelsin sen
 Seni ne vech ile medḥ eylesem maḥalsin sen
 Cihānda pertev-i envār-ı lem-yezelsin sen
 Fiḡān ki zerre kadar ḡadr-i ḥüsni bilmezsin
 Fürûḡ-ı meş'ale-i bedr-i ḥüsni bilmezsin

II

Hemişe mā'ıl olursın hevā-yı aḡyāra
 Dimezsın uğrayasın āh-ı 'āşık-ı zāra
 Tayanma ḡurre olup rūzgār-ı ḡaddāra
 Ḡubār-ı ḡaṭ gelür āḡir o verd-i ruḡsāra
 Dem-ā-dem aḡmadasın baḡr gibi her yaña
 Ḥayıflar ey dūr-i pākīze acıdum saña

III

Zarīf ü nāzik ü ḡoş-ṭab' u nūkte-dān olasın
 Güzeller içre şehen-şāh-ı kām-rān olasın
 Rumūz-ı 'ışkı bilür 'ārif-i cihān olasın
 Söz añlar ehl-i ma'ārif geçer cevān olasın
 Saña düşer mi erāzille hem-nişin olmaḡ
 Enisi ehl-i dilūn nāle vü enin olmaḡ

IV

Cemālūne gele bir gün iriše ḡaṭṭ-ı siyāh
 Yüzüni görmege ṭālibler ide istikrāh
 Ḥicāb ile idüp erbāb-ı 'ışka sende nigāh
 Dilerseñ itmeyesin ḡasret ile nāle vü āh
 Ri'āyet eyle bilüp şimdi ḡadr-i 'irfānı
 Ḥazer kıl aşşı ider şanma soñ peşimānı

V

Belā-yı 'ışkuñ ile Āzerī perişān-ḡāl
 Revā mı ola 'adū maḡrem-i ḡarīm-i vişāl
 Müyesser olmadı çünkim murād-ı mā-fi'l-bāl
 Ḳapuñdan ayrılup oldum muḡīm-i künc-i melāl
 Unıtma kūşe-i ḡamda ḡoyup dil ü cānum
 Ḳuluñı ḡāh ḡöñüldeñ çıkarma sulṭānum

47.

46. TY 1724: 26^b.47. TY 1724: 27^a.

[Gazel-i Şānī] Tesdīs-i Tīgī

Mef'ulü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

I

Burc-ı felekde hüsñ ile bir meh-cebînsin
 Dürc-i şadefde dāne-i dürr-i semînsin
 Gün gibi zîb ü zîver-i rûy-ı zemînsin
 Her vech ile güzeller içinde güzînsin
 Yokdur bahāne hüsñüñe bir nāzenînsin
 'Aybuñ budur hemān ki erāzil-nişînsin

II

Olduñ kemāl-i hüsñ ile maqbûl-i ehl-i dil
 Halk-ı cihānı luṭfuñ ile eyledüñ hacil
 Āfāk içinde ey meh-i bî-mihr şöyle bil
 Yanuñda āfītāb senüñ zerrece degül
 Yokdur bahāne hüsñüñe bir nāzenînsin
 'Aybuñ budur hemān ki erāzil-nişînsin

III

Yūsuf göreydi mālîk olup hüsñ ü behcetüñ
 Minnet bilürdi cān-ı 'azîzine hizmetüñ
 Mısr-ı ğamuñda çekmedin ālām-ı fūrkatüñ
 İhvān-ı pür-sitem ne bilür kadr [u] kıymetüñ
 Yokdur bahāne hüsñüñe bir nāzenînsin
 'Aybuñ budur hemān ki erāzil-nişînsin

IV

Hüsñ ü cemālüñ olalı mümtāz u bî-bedel
 Oldı her işüñ aḥsen ü her cünbişüñ güzel
 Hüb itdi naḳş-ı pāküñi üstād-ı lem-yazel
 Nāzük tenüñe rûḥ-ı muşavver disem maḥal
 Yokdur bahāne hüsñüñe bir nāzenînsin
 'Aybuñ budur hemān ki erāzil-nişînsin

V

Görmek dilerseñ aḥsen-i taḳvîmüñi eger
 Mir'ât-i ḳalb-i Tīgī'ye eyle şafā-naẓar
 Ey nūr-ı dîde ḥāṭıruña gelmesün keder
 Gösterme vech-i pāküñi aġyāra ḳıl ḥazer
 Yokdur bahāne hüsñüñe bir nāzenînsin
 'Aybuñ budur hemān ki erāzil-nişînsin

48.

[Maṭlā'-ı Fuzûlî Tesdīs-i] Tīgī

48. TY 1724: 27^b; Mecmuada bu şiir her ne kadar "Müseddes-i Tīgī" başlığını taşıyor olsa da Fuzûlî'nin gazeline yapılmış bir tesdîsdir. Fuzûlî Dîvânı, 254. gazel, s. 618-19.

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

I

Şol zamān kim 'arızuñ şem' -i şeb-i deycūr idi
Şehr içinde gün gibi mihrüm saña meşhūr idi
Rūz u şeb seyr-i ruḥuñla ḥatırüm mesrūr idi
Cismüme şıgmazdı cānum şevk ile maḡrūr idi
Ey hoş ol günler ki ruḥsāruñ baña manzūr idi
Çeşm-i ümmīdüm çerāğ-ı vaşldan pūr-nūr idi

II

Geh perīşān gāh cem' olup fitīl-i şem' var
Geh gülerdüm şevk ile gāh ağlar idüm zār zār
Sūz-ı 'ışkuñla olup pervāneāsā bī-ḡarār
Derdümi yanmağ idi ḥālüm saña leyl ü nehār
Ey hoş ol günler ki ruḥsāruñ baña manzūr idi
Çeşm-i ümmīdüm çerāğ-ı vaşldan pūr-nūr idi

III

Seyr iderdüm 'ālemi sen mihr-i 'ālem-tāb ile
Geçmez idi rūz u şeb 'ömrüm ḥayāl-i ḥ'āb ile
Hem-dem idüm leblerüñ gibi şarāb-ı nāb ile
Tolmaz idi cām-ı mey gibi göz[üm] ḥūn-āb ile
Ey hoş ol günler ki ruḥsāruñ baña manzūr idi
Çeşm-i ümmīdüm çerāğ-ı vaşldan pūr-nūr idi

IV

Zulmet-i şām-ı firāḡuñ bilmez idüm neydügin
Şubḥ-ı vaşla iştıyāḡuñ bilmez idüm neydügin
Çarḥ-ı pūr-kīn ü nifāḡuñ bilmez idüm neydügin
Böyle sūz u iḥtirāḡuñ bilmez idüm neydügin
Ey hoş ol günler ki ruḥsāruñ baña manzūr idi
Çeşm-i ümmīdüm çerāğ-ı vaşldan pūr-nūr idi

V

Eglenürdi ḥatırüm dā'im cemāl-i yār ile
Mu' tenem olmışdı cānum devlet-i dīdār ile
Yoğ idi hergiz 'alāḡam şoḡbet-i aḡyār ile
Düşmemişdüm fūrḡate **Tīḡī**-şıfat biñ zār ile
Ey hoş ol günler ki ruḥsāruñ baña manzūr idi
Çeşm-i ümmīdüm çerāğ-ı vaşldan pūr-nūr idi

49.

Tesdīs-i Āzerī

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

I

Didi ol meh çāk ider tīgüm girībānuñ senüñ
 Hāke şemşīr-i dem-ālūdum doker ıanuñ senüñ
 İrgürür zaḥmum şaḫın eflāke efgānuñ senüñ
 Ben didüm bu cān u dil ser-geşte ḫayrānuñ senüñ
 Çekmezüm ğam dökse ıanuñ tīg-i bürrānuñ senüñ
 Vehmüm andandur ki pür-ḫūn ola dāmānuñ senüñ

II

Çünkü öldürmek muḫarrerdür beni cānum şaḫın
 Ğayr eliyle tıtma luṭf ile girībānum şaḫın
 Kendi şemşīrūñle çāk it cism-i ‘ uryānum şaḫın
 Der-miyān it dāmenüñ gül-berg-i ḫandānum şaḫın
 Çekmezem ğam dökse ıanuñ tīg-i bürrānuñ senüñ
 Vehmüm andandur ki pür-ḫūn ola dāmānuñ senüñ

III

Olmadı vaşl-ı lebūñden dōstum kāmum benüm
 Bezm-i ‘ ıřḫ içre şikest itdi ğamuñ cāmum benüm
 İstemişsin levḫ-i ‘ ālemden gide nāmum benüm
 Gel ıo iḫdām eyleme serv-i gül-endāmum benüm
 Çekmezem ğam dökse ıanuñ tīg-i bürrānuñ senüñ
 Vehmüm andandur ki pür-ḫūn ola dāmānuñ senüñ

IV

Vehm ider dirlerse tīgüñden benümçün her denī
 İl sözün ğuş eyleme sulṭānum aldarlar seni
 Diñleme ‘ uşşāk ḫaḫḫında kelām-ı düşmeni
 Ḥançerüñden şanma rû-gerdān olam ‘ ömrüm beni
 Çekmezem ğam dökse ıanuñ tīg-i bürrānuñ senüñ
 Vehmüm andandur ki pür-ḫūn ola dāmānuñ senüñ

V

Olsa cānā şeş-per-i endühdan şad-pāre ten
 Zerrece şemşīr-i ğamdan münḫarif olmaz beden
 Dönmezem biñ zaḥm urursañ sen gözi cellāddan
 Āzerīveş şīr-i ṭab‘ um ‘ arşa-i ‘ ıřḫ içre ben
 Çekmezin ğam dökse ıanuñ tīg-i bürrānuñ senüñ
 Vehmüm andandır ki pür-ḫūn ola dāmānuñ senüñ

50.

Müseddes-i Āzerī

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

I

Hīç yanından ayırmaz o perī aĝyārı

Kana ğark eyleyeyin dīde-i güher-bārı
 Hārdur gülşen-i ‘ālemde gülün ğam-ğ̃ārı
 Görmesün gözlerüm añmañ baña ol mekkārı
 Māye-i nağd-i hayāt olsa eger dīdārı
 Ölümümdür benüm ağıyār ile görmek yārı

II

Şüretim çekdi benüm tā ki Hudā ‘izz ü cell
 Kõnmadı āyīne-i fıtrātuma
 Pāklikde bu cihān içre gönül oldu meşel
 Böyle halk itdi muhaşşıl beni Hallāk-ı ezel
 Māye-i nağd-i hayāt olsa eger dīdārı
 Ölümümdür benüm ağıyār ile görmek yārı

III

Gezme her dūn ile ey kişver-i hūsnūñ şāhı
 ‘Āşık-ı şādıkuñ ol hāline nāzır gāhı
 Şanma bu ‘arşada nā-merd dil-i güm-rāhı
 Pāk-bāzum reh-i ‘ışk içre bugün v’allāhı
 Māye-i nağd-i hayāt olsa eger dīdārı
 Ölümümdür benüm ağıyār ile görmek yārı

IV

Bir gül-i lāle-ruḥ u gönçe-fem olmağ diñile
 Sāğar-ı la‘l-i lebi cām-ı Cem olmağ diñile
 Nāmı hūbān arasında ‘ālem olmağ diñile
 Kevkebi neyyir-i burc-ı kerem olmağ diñile
 Māye-i nağd-i hayāt olsa eger dīdārı
 Ölümümdür benüm ağıyār ile görmek yārı

V

Kā’ıl ol her ne cefā eyler ise yār saña
 Gonçedür hārdan ayrılmasını itme recā
 Gözüñe karşı gezer ğayr ile ol māh-liķā
 Gāfil olma gözüñ aç dime şaķın Āzeriyā
 Māye-i nağd-i hayāt olsa eger dīdārı
 Ölümümdür benüm ağıyār ile görmek yārı

51.

Tedsīs-i Āzerī

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

I

Şanmañuz ‘ālemde ancağ māh-ruhsār isterüz
 Şivekār u işveger şūḥ-ı sitemkār isterüz
 Hüsn-i hulķa t̃alibüz biz hūb-eṭvār isterüz

Bağmazuz her mäh-rûya özge dîdâr isterüz
 ‘Âşıkuz biz ‘âşıkun kâdrin bilür yâr isterüz
 Virmezüz bî-mihre dil yâr-ı vefâdâr isterüz

II

Dil kapuñdan ta‘na-i düşmenle dâ’im dürdür
 Ben hâzîn olmağda iller vaşl ile mesrûrdur
 Sa‘ylar kim eyledüm yoluñda nâ-meşkûrdur
 Sen meh-i nâ-mihre virmezsem gönül ma‘zûrdur
 ‘Âşıkuz biz ‘âşıkun kâdrin bilür yâr isterüz
 Virmezüz bî-mihre dil yâr-ı vefâdâr isterüz

III

Bî-ser ü pâ bu cihân mülkini gezdük sū-be-sū
 Görmedük bir hem-dem ü hem-derd yâr-i nîk-hū
 Her kimi gördük fenâ bezminde bulduk telh-gū
 Bunca demdür eylerüz bâzâr-ı dehri cüst ü cū
 ‘Âşıkuz biz ‘âşıkun kâdrin bilür yâr isterüz
 Virmezüz bî-mihre dil yâr-ı vefâdâr isterüz

IV

Dehrden ey h‘âce ancağ mihrdür maqşûdumuz
 İsterüz sermāye-i şıdķ u şafādan sūdumuz
 Qā’ilüz bu yolda hāk olsun ten [ü] tābūdumuz
 Böyle halk itmiş bizi rûz-ı ezel ma‘būdumuz
 ‘Âşıkuz biz ‘âşıkun kâdrin bilür yâr isterüz
 Virmezüz bî-mihre dil yâr-ı vefâdâr isterüz

V

Āzerî biz şahid-i bâzâra meyyâl olmazuz
 Cevre mâ’il yâr için şūrîde-aḥvāl olmazuz
 Pûte-i ‘ışķında her sîmîn-tenün kâl olmazuz
 Cismimiz hāk eyleyüp bu yolda pâ-māl olmazuz
 ‘Âşıkuz biz ‘âşıkun kâdrin bilür yâr isterüz
 Virmezüz bî-mihre dil yâr-i vefâdâr isterüz

52.

Müseddes-i Āzerî

Meḥ’ülü Fā’ilātü Meḥā’ilü Fā’ilün

I

Hergiz gönül bırakmadı feryād u zārını
 Terk itmedi nigārını terk itdi varını
 Şādıklık itdi tıttı der-i şehriyārını
 Tâ ḥaşr olunca çekdi ğam-ı intizārını
 ‘İşk ehli ol durur ki görem diyü yārını

Cānı çıķınca bekleye kūy-ı nigārını

II

Derd ü belā-yı fūrķat ile ĥaste-ĥāl ise
 Bir zerre tende tākati yok bī-mecāl ise
 Şabr itmedür devāsı anuñ her ne ĥāl ise
 İrmek vişāl-i yāra ne deñlü muĥāl ise
 ‘Işķ ehli ol durur ki görem diyü yārını
 Cānı çıķınca bekleye kūy-ı nigārını

III

Çeşm-i ġazāl-ı yāri koyup Kays-ı mübtelā
 Āhūlar ile eyledi ülfet o bī-nevā
 Tağlarda gezdi yār işiginden olup cüdā
 Erbāb-ı ‘ışķ n’ola aña virmese rızā
 ‘Işķ ehli ol durur ki görem diyü yārını
 Cānı çıķınca bekleye kūy-ı nigārını

IV

Yārūñ kilāb-ı kūyı ile ülfet eylesem
 Zevķ-i vişāle irmege bir ĥalet eylesem
 N’ola cihāndan el çeküben ‘uzlet eylesem
 Yār işigini beklemegi ‘ādet eylesem
 ‘Işķ ehli ol durur ki görem diyü yārını
 Cānı çıķınca bekleye kūy-ı nigārını

V

Kūyında gördi Āzeriyā çün beni o yār
 Derd-i firākı cānuma itmiş tamām kār
 Didi helāk ider seni āĥir bu intizār
 Didüm ki ey ser-āmed-i ĥübān rüzgār
 ‘Işķ ehli ol durur ki görem diyü yārını
 Cānı çıķınca bekleye kūy-ı nigārını

53.

Tesdīs-i Āzerī

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

I

Añmaduñ bir kez ġam-ı ‘ışķuñla giryān olduġum
 Fūrķatūñle ĥāñķā[h]-ı ġamda mihmān olduġum
 Şimdilik ġuş itmedüñ kūyında nālān olduġum
 Reh-ġüzāruñda sirişķüm gibi ġalţān olduġum
 İşidürsin bir zamān ĥāk ile yeksān olduġum
 İşte gitdüm sağ esen ħal imdi ķurbān olduġum

II

Ben kuluñ ğamz eyleyüp saña ‘adū-yı bed-güher
 ‘Āķıbet şalduñ diyār-ı ğurbete bī-pā vü ser
 Tīr-i āhum eyleyüp ey seng-dil bir gün eşer
 Merhamet idüp şorarsañ ben ğarībūnden haber
 İşidürsin bir zamān hāk ile yeksān olduğum
 İşte gitdüm sağ esen kal imdi kurbān olduğum

III

Redd idüp kapuñdan ey mihr-i sipihr-i mekremet
 Kılmađuñ ben zerre-i nā-çize hergiz merhamet
 Cism-i bīmārumda kalmadı ümīd-i ‘ākıbet
 Şimdi sen cevri ile öldürmeñ ne lāzım ‘ākıbet
 İşidürsin bir zamān hāk ile yeksān olduğum
 İşte gitdüm sağ esen kal imdi kurbān olduğum

IV

Dem mi vardur hātır-ı āzürdemi incitmedüñ
 Resm-i cevri hūy idüp semt-i vefāya gitmedüñ
 Çok cefālar eyledüñ bir kez terahhum itmedüñ
 Bunca demlerdür kapuñdan nālemi işitmedüñ
 İşidürsin bir zamān hāk ile yeksān olduğum
 İşte gitdüm sağ esen kal imdi kurbān olduğum

V

Dōstum kūyuñda āhir terk idüp cān u seri
 Āzerīveş vādī-i hicrāna düşdüm serseri
 Aldı düşmenler elümden sen gül-i nāzük-teri
 ‘Ömrüñ efzūn eylesün Hāk sağ olursuñ ey perī
 İşidürsüñ bir zamān hāk ile yeksān olduğum
 İşte gitdüm sağ esen kal imdi kurbān olduğum

54.

Müseddes-i Ža‘fī

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

I

Nice şerh eyleyeyin şerha-i hūn-efşānum
 Nice keşf eyleyeyin sırr-ı ğam-ı pinhānum
 Ya nice yakılayum nār-ı dil-i sūzānum
 Kalmadı zerre kadar söylemege imkānum
 Hiç derdüm dimege kimseye yok dermānum
 ‘Işk bir hālete ırgürdi beni sultānum

II

Ne ğam-ı ‘ışkuñı çekmeklige tākāt vardur
 Ne gönül bir nefes eglenmege fırsat vardur

Ne gözüm yaşı benüm akmaya sâ' at vardur
 Gözde nem başda belâ dilde cerâhat vardur
 Hîç derdüm dimege kimseye yok dermānum
 'Işk bir hâlete ırgürdi beni sultānum

III

Olalı 'âşık-ı şūrīde-dil ü âvâre
 Dökerin yaşımı şular gibi tırmaz yâre
 Gelmeye 'âleme bir bencileyin bî-çâre
 Nice 'arz eyleyeyin hālūmi sen dildâre
 Hîç derdüm dimege kimseye yok dermānum
 'Işk bir hâlete ırgürdi beni sultānum

IV

Bülbül-i haste-dilūn böyle iken zâr itme
 Nâhun-ı fūrkat ile cismīni efkâr itme
 Gıtdügince koma hicrân ile bīmâr itme
 Künc-i ğamda göregel ben kuluñı 'âr itme
 Hîç derdüm dimege kimseye yok dermānum
 'Işk bir hâlete ırgürdi beni sultānum

V

Za'fryem zülf-i dil-âvîzüñe meftûn oldum
 Kākülūñ fikri düşelden dile mecnûn oldum
 Ruĥlaruñ görmeyeli haste vü maĥzûn oldum
 Ne diyem hâşılı günden güne maĥbûn oldum
 Hîç derdim dimege kimseye yok dermānum
 'Işk bir hâlete ırgürdi beni sultānum

55.

Müseddes-i Vechî

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

I

Ġarĥa-i baĥr-i vişâl olsa ten-i 'uryānum
 Ĥaste-i ĥançer-i hicr olsa dil-i nālānum
 Ne anuñla söyünür nâr-ı dil-i sūzānum
 Ne bunuñla bulınur derd-i dile dermānum
 Ne vefādan ne cefādan mütesellî cānum
 Ĥaste-i 'ışkâ 'ilâc olmaz imiş sultānum

II

Dāmen-i vaşluñ ile yaşımı gözden silemem
 Ĥançer-i hicrūñ ile ĥat'-ı 'alāĥa kılamam
 Kāfire daĥı bunı virmeye Mevlâ dilemem
 Ĥâşılı çâre nedür neyleyeyin hîç bilemem

Ne vefādan ne cefādan mütesellī cānum
 Haste-i ‘ışķa ‘ilāc olmaz imiş sulṭānum

III

Gonçeveş hār-ı belā kıana boyadı bedenüm
 Çāre yok gül gibi elden kıoyam ol sīm-tenüm
 Bu ‘acebdür bilüp aḥvālüm o şīrīn-dehenüm
 Ṭurmadın baña ‘ilāc itmede ammā ki benüm
 Ne vefādan ne cefādan mütesellī cānum
 Haste-i ‘ışķa ‘ilāc olmaz imiş sulṭānum

IV

Her kıaçan āyīne-i kıalbe keder virse cefā
 Pāk eylerdi anı maşķala-i mihr ü vefā
 Şimdi bir ‘āleme irdüm elemünle cānā
 Kıalmadı ḥāṭırada ḥāṭıra-i mihr ü vefā
 Ne vefādan ne cefādan mütesellī cānum
 Haste-i ‘ışķa ‘ilāc olmaz imiş sulṭānum

V

‘Işķdur zāt aña kıahr ile luṭf iki şıfāt
 Ṭālib-i zāt şıfāt ile kıaçan bula şebāt
 Ber-ṭaraf oldu göñülden ğam [u] maḥv işbāt
 Haste-i ‘ışķuñ olaldan dil-i **Vechī** bi’z-zāt
 Ne vefādan ne cefādan mütesellī cānum
 Haste-i ‘ışķa ‘ilāc olmaz imiş sulṭānum

56.

Tesdīs-i ‘Azmi

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

I

Şanemler içre dil virdük görüp bir nā-müselmānı
 Akıtduk şu yirine nice demler dīdeden kıanı
 Ḥalāş itmek müyesser olmadı ğamdan dil ü cānı
 Ne çāre aşşı itmezmiş kışıye soñ peşīmānı
 Ne emdük la‘l-i cānānı ne çekdük sīneye anı
 Beriyüz cümle ḥazlardan ne rūḥānī ne cismānī

II

Gelelden ‘azm idüp mülk-i ‘ademden bu fenā şehre
 Şu deñlü giryeler itdük ki döndi yaşımız nehre
 Meger taḥmīrimüz ālūde olmuş zehr-i pür-kahra
 Biz ol ‘āşķırlaruz zevķ ü şafādan almayup behre
 Ne emdük la‘l-i cānānı ne çekdük sīneye anı
 Beriyüz cümle ḥazlardan ne rūḥānī ne cismānī

III

Gider ğayr ile seyre gün gibi her şubḥ-dem tenhā
 Yimez hīç zerre deñlü ‘āşık-ı āvāreden pervā
 İder Hızr-ı lebi dā’im ‘acebdür baña istiğnā
 Sikender gibi olduĸ ṭālib-i āb-ı ḥayāt ammā
 Ne emdük la‘l-i cānānı ne çekdük sīneye anı
 Beriyüz cümle ḥazlardan ne rūḥānī ne cismānī

IV

Düşelden şevk-i la‘l-i yāre geçdük cām-ı şahbādan
 Cihāndan göz yumup her vech ile geçdük temāşādan
 Şorarlarsa ḥaber biz ‘āşık-ı rüsvā vü şeydādan
 Taḥassürler gidüp zevk almaduĸ lezzāt-ı dünyādan
 Ne emdük la‘l-i cānānı ne çekdük sīneye anı
 Beriyüz cümle ḥazlardan ne rūḥānī ne cismānī

V

Ḳalup ‘Azmi belā küncinde bī-şabr u sükūnuz biz
 Leked-küb-ı edānī pāy-māl-i dehr-i dūnuz biz
 Şikeste-ḥāṭıruz gerdün elinden baĸrı ḥūnuz biz
 Belā-yı hıcre düşdük şimdi ğāyetde zebūnuz biz
 Ne emdük la‘l-i cānānı ne çekdük sīneye anı
 Beriyüz cümle ḥazlardan ne rūḥānī ne cismānī

57.

Müseddes-i Āzerī

Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün

I

Ḳanı bir ḥaşletün cānā dil-ārālanmadan ğayrı
 Ya bir kārūn mı var ḥüsn ile ra‘nālanmadan ğayrı
 Ya bir ḥālet mi itdün ḥalka zībālanmadan ğayrı
 Ya nem gördün benüm yoluñda şeydālanmadan ğayrı
 Ne mihr itdün baña ḳahr ile ğarrālanmadan ğayrı
 Güzeller şāhı neñ gördük temāşālanmadan ğayrı

II

Gönül ḥalvet serāyında belāña eyledüm mesken
 Ğam u endüh [u] miḥnet bir dem eksik olmadı benden
 Cemālünsüz gülistān-ı cihān oldu baña külḥen
 Senün ben cān ile ḳurbānuñ oldum ey perī ya sen
 Ne mihr itdün baña ḳahr ile ğarrālanmadan ğayrı
 Güzeller şāhı neñ gördük temāşālanmadan ğayrı

III

Olaldan mihr-i ruḥsāruñ sipihr-i behcetün māhı

Dil-i miskīnün eksik olmadı āh-ı seḥergāhı
 Beni iller gibi yād eylemezsin luṭf ile gāhı
 Efendüm şorduğum ‘ayb olmasun luṭf eyle bi’llāhi
 Ne mihr itdün baña ḳahr ile ġarrālanmadan ġayrı
 Güzeller şāhı neñ gördük temāşālanmadan ġayrı

IV

İşigünde raḳībe dā’imā ‘izzetler eylersin
 Gice tā şubḥ olunca şevḳ ile şoḥbetler eylersin
 Dil-i zāra cefāya cān ile raġbetler eylersin
 Yine ṭurmaz vefā itdüm diyü minnetler eylersin
 Ne mihr itdün baña ḳahr ile ġarrālanmadan ġayrı
 Güzeller şāhı neñ gördük temāşālanmadan ġayrı

V

Olaldan ḥaste-i ‘ışḳuñ dil-i şūrīde vü şeydā
 Yoluñda ölmek oldı **Āzeri**ye maṭlab-ı a’lā
 Bilürken yoluña cān virdüğüm ey ġonçe-i zībā
 İdüp ifnā vücūdum eyledüm şoḥbetden istiḳrā
 Ne mihr itdün baña ḳahr ile ġarrālanmadan ġayrı
 Güzeller şāhı neñ gördük temāşālanmadan ġayrı

58.

Tesdīs-i Cinānī

Mefā’īlün Mefā’īlün Mefā’īlün Mefā’īlün

I

Ḳadūñ naḥlinde yir yok ḥalkā bālālanmadan ġayrı
 Ḳanı bŷy-ı vefā ḥaddūñde ra’ nālanmadan ġayrı
 Ne luṭf itdün ‘aceb ‘uşşāḳa zībālanmadan ġayrı
 Ne ḥāşıl işigünde baña şeydālanmadan ġayrı
 Ne mihr itdün baña ḳahr ile ġarrālanmadan ġayrı
 Güzeller şāhı neñ gördük temāşālanmadan ġayrı

II

Beni nālān idüp hecrūñle rŷvā-yı cihān itme
 Raḳīb-i nā-sezāyı vuşlatuñla kām-rān itme
 ‘Adūnuñ gel kerem ḳıl tīr-i ṭa’ nına nişān itme
 Vefā itdüm diyü aġyāre ḳarşu imtinān itme
 Ne mihr itdün baña ḳahr ile ġarrālanmadan ġayrı
 Güzeller şāhı neñ gördük temāşālanmadan ġayrı

III

Benümle gitmeden bezm-i şarāba nefret eylersin
 Varup aġyār ile mey-ḥānelerde ‘işret eylersin

58. TY 1724: 31^b; Cinānī Dīvānı: 58. musammat, s. 299-300.
 II/1. nālān idüp: redde eyleyüp D.

Dil-i zârı gamuñla mübtelâ-yı miñnet eylersin
Yine nâz eyleyüp hikmet budur kim minnet eylersin
Ne mihr itdüñ baña qahr ile garrâlanmadan gayrı
Güzeller şâhı neñ gördük temâşâlanmadan gayrı

IV

Esîr-i ‘ışk idelden göñlümi ol kâdir ü muṭlaḳ
Kılup cevri ü cefâlar zûlm ider dâ’imâ nâ-haḳ
Olurken her denî deryâ-yı iḥsânuñda müstaḡraḳ
Şehâ incinme gel bi’llâh di ‘ayb olmasun şormaḳ
Ne mihr itdüñ baña qahr ile garrâlanmadan gayrı
Güzeller şâhı neñ gördük temâşâlanmadan gayrı

V

Dil-i mehcûrımı luṭfuñla şâd itdüñ mi bir laḫza
‘Aceb ol nâ-murâdı ber-murâd itdüñ mi bir laḫza
Şeh-i hüsn olalı hîç ‘adl ü dâd itdüñ mi bir laḫza
Cinânîyem beni luṭfuñla yâd itdüñ mi bir laḫza
Ne mihr itdüñ baña qahr ile garrâlanmadan gayrı
Güzeller şâhı neñ gördük temâşâlanmadan gayrı

59.

[Ġazel-i Ḥayretî] Taḥmîs-i Ḥayretî

Mef’ülü Mefâ’ilün Mef’ülü Mefâ’ilün

I

Gülzâr-ı ezel içre bir bülbül idüm cānâ
Bir ḡonçe-i gül görsem pür-ḡulgul idüm cānâ
Çün rûz-ı ezelden de ben bî-dil idüm cānâ
Ne âteş [ü] bād u ne âb u gil idüm cānâ
Sen serv-i hevâ-baḫşa ben mâ’il idüm cānâ

II

Dil rûz-ı elest içre yâr idi
İçer idi alup cām öperdi lebin
‘Aḳlını mey-i vaḫdet almışdı bu mehcûruñ
‘Âlemde henüz adı yâd olmadın engûruñ
Ḥum-ḥâne-i vaḫdette ben ḳanzil idüm cānâ

III

III/4. yine nâz eyleyüp hikmet budur kim: temâşâ bûyına tenhâda gâhî D.

IV/2. cevri ü cefâlar zûlm ider: bî-hûde cevri zûlm idersin D.

IV/4. şehâ: begüm D.

V/1. mehcûrımı luṭfuñla: maḫzûnumı vaşluñla D.

V/4. Cinânîyem: Cinânîveş D.

59. TY 1724: 32^a; Ḥayretî kendi *Dirvân*’ındaki 1. gazele tahmis yapmıştır. Ancak bu tahmis *Dirvân*’da bulunmamaktadır.

Dīvāne idüm öldüm yoğ idi baña tedbîr
 Hüsrev idi ne Şîrîn olmamış idi taşvîr
 Kûh-ı ğamı kesmişdüm komamış idüm bir yir
 Dağı gili Ferhâduñ olmamış idi taḥmîr
 Ben rāh-ı meşakḳatde pā-der-gil idüm cānā

IV

Bilmez idi aşlā bu gerdiş ü bu gerdün
 Añlamaz idi ‘ālem dānā mı idi yā dūn
 Qandaydı Süleymān ya İskender ü Eflātūn
 Leylîye henüz Mecnūn olmamış idi meftūn
 Ben vādî-i ḥayretde lā-ya‘ kıl idüm cānā

V

Qudsî n’ola pāk olup şu gibi revān aḳsa
 Yüz ursa işigūñde dā’im yüzüñe baksa
 Her demde bunı okur cān ḥizmetüñe çıkḱsa
 ‘İşk eyledi āvāre ben Ḥayretîyi yoksa
 Her ḥizmetüñe cānla müsta‘cil idüm cānā

60.

Tevbe-nāme-i Sülūkî Be-şüret-i Taḥmîs

Fe‘ilātūn Fe‘ilātūn Fe‘ilātūn Fe‘ilūn

I

Nice bir aldanalum bu felek-i mekkāra
 Nice bir dilde hevā vü heves-i emmāre
 Biz dağı pey-rev olup kâfile-i ebrāra
 Gelüñüz yüz tūtalum bārgēh-i Ğaffāra
 Cān u dilden geledüm tevbe vü istiğfāra

II

Ṭoğrı göster bize tevfiḳ-i İlāhî yolunı
 Sa‘y idüp tā çekelüm cürm-i melāhî yolunı
 Qoyalum bâdiye-i fışḱ u menāhî yolunı
 Ṭūtalum Ka‘be-i tevfiḳ-i İlāhî yolunı
 Böyle yabanda ‘abes gezmeyelüm āvāre

III

Her ki dünyāya gelüp dār-ı ‘ademden çıkḱdı
 Cāy-ı emn aradı bulmadı ḳademden çıkḱdı
 Nicesi maḥrem iken şaḥn-ı ḥaremden çıkḱdı
 Mülk-i bâḳî dir iken bâğ-ı İremden çıkḱdı
 Yine mağrūr olur ādem bu fenā gülzāra

IV

60. TY 1724: 32^b.

II/5. Müstensih ‘abeş kelimesini “عبس” şeklinde yazmıştır.

Vüs' at-ı miḥnet-i gerdūna bulunmaz pāyān
 Ḥadd-i miḳyās-ı ferāsetle olunmaz iz' ān
 Toğrusı bunca tefekkürle oluban ḥayrān
 Çarḫ-ı kec-revde ḳalır ' aql-ı mühendis ḥayrān
 Bir yirin uyduramaz cedvel ile pergāra

V

' Aqlımız rūz-ı cezā ile olursa nic' olur
 Ḥālimüz anda daḫı müşkil olursa nic' olur
 Āhiret mezra' ı bī-ḥāşıl olunca nic' olur
 Bu taşavvurlar eger bâtil olursa nic' olur
 Ḳatı ḥayret yiridür gel gözün aç bī-çāre

VI

Kendimüz cezm kılup ḡayrıyı men' itdügimüz
 Nā-pesendide nice vaz' -ı pesend itdügimüz
 ' Ucb ile zerḳ ü riyā yollarına gitdügimüz
 ' Aceb ol tã' at ü taḳvā diyü zu' m itdügimüz
 Varıcaḳ n' olsa gerekdür nazār-ı Cebbāra

VII

Kārimuz sehv ü ḥaṭā cürm ü zelīl her sã' at
 Ḥayf kim eylemedük Ḥaḳḳa yarar bir tã' at
 Perde-i ' işmeti çāk eyledi bād-ı ḡaflet
 Ḳatı el virdi hevā ḡāyet açıldıḳ ḡāyet
 İşimüz ḳaldı kemāl-i kerem-i Settāra

VIII

Nefḥasın bülbul-i cān her kime kim diñletdi
 Dil-i nālān **Sülūk**i veş anı inletdi
 Ḡayrı pür-neşve dilin şanma ki ḡüyā itdi
 Bāḳıyī lezzet-i vaşluñ tãma' ı söyletdi
 Tūtıyī şevḳ-i şekerdür getüren ḡüftāra

61.

Müseddes-i Cinānī

Meḥ' ulü Fã' ilātü Meḥ' ilü Fã' ilün

I

Tır-i ḡamuñ ḥam eyledi ḳaddüm kemān gibi
 Pür-yāre oldı sīne dil-i nā-tüvān gibi
 Beñzüm şarardı hicr ile berg-i ḥazān gibi
 Eşküme ' aceb mi çağlasa āb-ı revān gibi
 Bī-çāre dil sever seni cisminde cān gibi
 Sen aña bī-vefālīḳ idersin cihān gibi

II

Bir lahza ‘ışret itmegi sensüz bilüp harām
 La‘lün ğamıyla kan yударum ben ‘ale’d-devām
 Sen rüz u şeb elünde tutup cām-ı lāle-fām
 ‘ışretdesin raķib ile ey serv-i hoş-ħurām
 Bī-çāre dil sever seni cisminde cān gibi
 Sen aña bī-vefālīk idersin cihān gibi

III

Dil künc-i ğamda hicr ile maħzūn u bī-ħuzūr
 Sen ğayrılarla şām u seher şād u pür-sürūr
 Rāh-ı vefāda eyler iken sa‘y-ı bī-ķuşūr
 Lāyık mıdur ki eylesin ben ğaribi dūr
 Bī-çāre dil sever seni cisminde cān gibi
 Sen aña bī-vefālīk idersin cihān gibi

IV

Herkes ğamuñla bencileyin mübtelā mıdur
 Şāyeste-i mürüvvet ü luṭf [u] ‘aṭā mıdur
 Sevdüm didümse sen boyı servi ḥaṭā mıdur
 Bi’llāh toĝrı söyle efendi revā mıdur
 Bī-çāre dil sever seni cisminde cān gibi
 Sen aña bī-vefālīk idersin cihān gibi

V

Kūyuñda bu **Cināni**-i şeydā gedā olup
 Yıllar durur ğamuñla gezer bī-vefā olup
 Bā‘ış nedür [ki] çak bu kadar bī-vefā olup
 Varduñ ‘adū-yı zālīme benden cüdā olup
 Bī-çāre dil sever seni cisminde cān gibi
 Sen aña bī-vefālīk idersin cihān gibi

62.

Tesdīs-i Cinānī

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

I

Ḥūblardan bir nefes ḥālī degül kāşānemüz
 Tā ezelden ‘ıyş içün bünyād olunmış ḥānemüz
 Rind-i dūrd-āşām olanlar söyleyüp efsānemüz
 Bezm-i ‘ıyş içre n’ola nūş itseler peymānemüz
 Geçdi Mecnūn ‘ışķdan geçmez dil-i mestānemüz
 İllerūñ uşlandı uşlanmaz bizüm dīvānemüz

III/1. dil: ben D.

IV/2. ‘aṭā: vefā D.

V/2. bī-vefā: mübtelā D.

62. TY 1724: 33^b; **Cinānī Dīvānı**: 86. **musammat**, s. 340.

II

Zülf-i hūbānuñ anı bend itdiler zencīrine
 Şerbet-i la‘l ile çok sa‘y eyledüm tedbīrine
 Bulmadum bir çāre hiç tedbīrimüñ te‘şīrine
 Gerçi tābi‘dür tarīķ-i ‘ışķ içinde pīrine
 Geçdi Mecnūn ‘ışķdan geçmez dil-i mestānemüz
 İllerüñ uşlandı uşlanmaz bizüm dīvānemüz

III

Kūh-ken kim sevdi Şīrini maḥabbet eyleyüp
 Bī-sütündan cān atup gitdi itā‘at eyleyüp
 Kıldı ‘Azrā terkin Vāmıķ inābet eyleyüp
 ‘Āķıbet Leylī hevāsından ferāğat eyleyüp
 Geçdi Mecnūn ‘ışķdan geçmez dil-i mestānemüz
 İllerüñ uşlandı uşlanmaz bizüm dīvānemüz

IV

Cān virür bir nev-cevāna zār-ı bīmār olmağa
 Kaşdı cām-ı ‘ışķ ile ser-mest ü evkār olmağa
 Sa‘y ider dā‘im ğam-ı hicr ile efkār olmağa
 Hāşılı hiç meyli yok bir laḫza hūş-yār olmağa
 Geçdi Mecnūn ‘ışķdan geçmez dil-i mestānemüz
 İllerüñ uşlandı uşlanmaz bizüm dīvānemüz

V

Aldı ‘aķlın ‘arz-ı ruḫsār eyleyüp cānāneler
 Āşinā-yı ‘ışķ olaldan ta‘n ider bī-gāneler
 Hūş-yār olup **Cinānī** veş nice mestāneler
 Geldi hep dārü’ş-şifādan uşlanup dīvāneler
 Geçdi Mecnūn ‘ışķdan geçmez dil-i mestānemüz
 İllerüñ uşlandı uşlanmaz bizüm dīvānemüz

63.

Ġazel-i Mesīḫī

Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilūn

1. Ol leb-i cān-baḫş-ı ‘ālem kim Mesīḫ-i şān’dür
 Hāķ budur siḫr itmede çeşmi cihān fettānidur

II/1. itdiler: eyleyüp D.

II/4. pīrine: yirine D.

III/1. kim: kem D.

III/2. itā‘at: nedāmet D.

IV/1. virür: virüp D., zār-ı bīmār: ‘āşık-ı zār D.

IV/3. dā‘im: dāğ-ı D.

V/4. geldi hep dārü’ş-şifādan uşlanup: uşlanup dārü’ş-şifādan çıķdı hep D.

63. TY 1724: 34^a; Mesīḫī Dīvānı: 52. gazel, s. 148. (Bu şiir, Dīvān’da yedi beyittir)

1b. budur: bu kim D.

2. Sâkiyâ zülfüne karşı çün kadeh seyr eyleye
Şanuram kim aḥşama karşı ayak seyrânıdır
3. Ben hele şol deñlüce bildüm ki ḥüsn içre o mäh
Göz terâzûsıyla Mışruñ Yûsuf-ı Ken'ânıdır
4. Kâpusında kanlu yaşum kıldı müjgândan 'aşâ
Ya'ni hem şu başıdır hem ol şehüñ derbânıdır
5. Sensüz ârâm eylemez küyuñda gönlüm ey perî
Cennet-i firdevs dîdâr ehlinüñ seyrânıdır
6. Ey büt-i Çîn ger saña tapsa **Mesîhî** tañ degül
Kim yüzüñle zülfüñ anuñ dînidür îmânıdır

64.

Güfte-i Cem

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Yağdı odlara meni fûrkat elümden ne gelür
Olmadı olmaz ise vuşlat elümden ne gelür
2. Vuşlatuñdur şanemâ devletüm ammâ n'ideyin
Baña yâr olmadı ol devlet elümden ne gelür
3. Bûse-i la' lüne cân virürem girmez ele
Çünkü bulunmaz aña kıymet elümden ne gelür
4. Gözlerüñ ḥastesidür cân u göñül şıḥhat için
Ger lebüñ virmez ise şerbet elümden ne gelür
5. Ḥâcetüm bu idi kim ğamzeñ oķı cāna ire
Çün kabûl olmadı bu ḥâcet elümden ne gelür
6. Ḥaṭṭuñ ey dost getürdi yine tezvîr ile âh
Khanımı dökmek için ḥuccet elümden ne gelür

2a. seyr: devr D.

3a. mäh: yâr D.

5b. seyrânıdır: zindânıdır D.

64. TY 1724: 34^a; Cem Sultân Dîvânı: 53. gazel, s. 100.

1b. olmadı: ölmedin D.

2a. ammâ: illâ D.

3a. la' lüne cân: la' lüne biñ cân D.

7. Hele ben yoluña cāndan dil ü cān terk ideyin
Sen eger kılmaz iseñ minnet elümden ne gelür
8. Cān virüp derdüñ alursam n'ola her laḥza şehā
'İşk şehrinde budur şan' at elümden ne gelür
9. **Cem** niçün zülfüne irişmeye didüm didi yār
Aña budur ezelī kısmet elümden ne gelür

65.

Nehārī

Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün

1. Cemālün tāze güllerle müzeyyen bāğa dönmişdür
Ne bağ ey yañağı lāle tamām uçmağa dönmişdür
2. Kızarmış lāle-ruḥsāruñ şarāb-ı ergavāniden
Şakā'ikle kıızıl gülden bezenmiş bāğa dönmişdür
3. Haṭ-ı sebzün ki devr itmiş 'izāruñ lālesin cānā
Kızıl gül çevresin almış yeşil yaprağa dönmişdür
4. Teferrüc eyle gel sīnem ki gül gül yāreler birle
Ter ü rengin çiçeklerle ṭonanmış ṭağa dönmişdür
5. Geyüp al ey kad-i dil-cū revān olalı çeşmümden
Akar kanlu yaşum şöyle Kızılıрмаğa dönmişdür
6. Vücūdum şīşe-i ğamdur içimde kalb-i pür-ḥūnum
Hüseyn için kıızıl kana yunan ṭoprağa dönmişdür
7. **Nehārī** bu kara beñler nigāruñ yañağı üzre
Kızıl elmaya mühr için konulmuş dāğa dönmişdür

66.

Mesīhī

Fe'īlātün Fe'īlātün Fe'īlātün Fe'īlātün

1. Sünbülün Hind vilāyetlerinün 'anberidür

65. TY 1724: 34^b.

66. TY 1724: 34^b; Mesīhī Dīvānı: 44. gazel, s. 142. (Bu şiir, Dīvān'da yedi beyittir)

Ruḥdağı ḥāl ü ḥaṭuñ Rûmili dil-berleridür

2. Nâlişümden şaḫın ey Ḥusrev-i şîrîn-leb kim
Dil-i Ferhâd çü âh eyleye tağlar eridür
3. Her mehüñ vaşlı metâ‘ına virür cân naḫdin
Şöyle beñzer ki bizüm yıldızımız müşterîdür
4. Dirhem-i jâleyi ḥarc itse n’ola mihrüñe dil
Kendinüñ yüzi şuyı kendinüñ alnı deridür
5. Şâ‘irüñ lâfı çok ammâ ki **Mesîḥî** bendeñ
Sözlerüm bîkr dūrür dirse sözünüñ eridür

67.

Mesîḥî

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Bezmümüz yine müşerref eyledi cānāneler
Göklere çıksa ‘aceb mi na‘ra-i mestāneler
2. Ben şarāb-ı la‘l-i dil-berden geçerdüm zāhidā
Korḫaram şırlar sipāh-ı tevbemi cānāneler
3. Şem‘-i bezme āhımız şöyle ḥarāret virdi kim
Bāl ü perden mirvaḥa yaptı aña pervāneler
4. Sākīyā karşı lebün öpdükleriyçün dā‘imā
Ehl-i bezme gör ne ḫanlar yutdılar peymāneler
5. Dil-rübālar geldiler çıksun **Mesîḥî** cān [u] dil
Şoḥbet-i ḥāş içre çün lâyıḫ degül bî-gāneler

68.

Mesîḥî

4a. dil: gül D.

4b. kendinüñ yüzi şuyı: kendü yüzi şuyıdur D.

67. TY 1724: 35^a; **Mesîḥî Dīvānı**: 64. gazel, s. 156.

1b. ‘aceb mi: yiridür D.

2b. sipāh: şalāḫ D.

4a. dā‘imā: āl ile D.

4b. yutdılar: yutdurur D.

68. TY 1724: 35^a; **Mesîḥî Dīvānı**: 50. gazel, s. 147. (Bu şiir, Dīvān’da altı beyittir)

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Seyl-i eşküm cüst ü cüyünda dem-â-dem cār'dür
N'eylesün sen serv-ğaddün ' aşık-ı dīdārıdur
2. Çevre yanunda görinen lāleler ey serv-ğad
Her birisi bir şehīdün dīde-i hūn-bārıdur
3. Kaşıyup kirpüklerüm kana boyadıgum bu kim
Ey gül-i cennet hayālün yollarınuñ hārıdur
4. Yūsuf-ı Mısr-ı cemāle müşterilenme ' Azīz
Kim kumāşı işbu dükkānuñ kamu bāzārıdur
5. Tūt-ı tab' ın **Mesīhī** bendenün güyā iden
Bir şeker-leb dil-berün āyīne-i ruhsārıdur

69.

' Amrī

Me' ulü Me' ā' ilü Me' ā' ilü Fe' ulün

1. Sīnem ki şehā ğamzeñ oqınuñ siperidür
Yir yir görinen dāğlar anuñ kīneleridür
2. Yağsañ beni biñ nāz ile incinmeyem ey dost
Her dāğ ki senden ire gül-berg-i țarīdür
3. Hāsret oqı kim göz yaşı peykānıdur ey dost
Derd ile cigerden gelen āh-ı şehīdür
4. Cān nağdini işār ideyin ayağuna gel
Öldür beni kim baña ' ināyet nazarıdur
5. Uyğuda bulup būsesin aldum dir imişsin
Dil-ber saña ' **Amrī** ne kim eylerse yiridür

70.

Hilālī

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

-
69. TY 1724: 35^a; ' Amrī Dīvānı: 16. gazel, s. 52.
1b. kīneleridür: āyīneleridür D.
70. TY 1724: 35^b; Hilālī Dīvānı: 26. gazel, s. 95. (Bu şiir, Dīvān'da yedi beyittir)

1. Vird idüp derd -i ruḥuñ zikrini dil yād eyler
Her seḥer murğ-ı çemen gibi ki feryād eyler
2. İctimā' ını raḳībūñ benüm āhum tağıdur
Ḥār u ḥāşāki perişān nitekim bād eyler
3. Red idersin ne içün ' aşık-ı bīmārı didüm
Didi kim ḥaste ḳulı ḥ'āceler āzād eyler
4. Her kaçan sögse tebessümle lebin depredüben
Şevḳ ile öldürüben rûhumuzı şād eyler
5. Açsa ḥurşid-i ruḥın Leylî-i zülfin götürüp
Dil-i mecnûn-ı **Hilālî**yi feraḥ-şād eyler

71.

Kemāl

Mefā'ılün Mefā'ılün Fe'ülün

1. Didüm bir cām şun la' lüñden ey yār
Didi bitmiş senüñ saña yüri var
2. Didüm ' ışka mı düşeyin ya oda
Didi kim ' ışka düşme oda düş var
3. Didüm var mı lebüñden baña dermān
Didi nice şorarsın hey kişi var
4. Ne lü 'lü 'dür dişüñ kim ğayretinden
Düşüp şuya boğuldı dürr-i şeh-vār
5. **Kemāl** eyle taḥammül hicr-i yāre
Şıfātü'l- ' ışk telakḳî ' ale'n-nār

72.

-
- 1a. derd: verd D.
 - 1b. çemen: seḥer D.
 - 2b. ḥāşāki: ḥāşāke D.
 - 3b. ḳulı: ḳulın D.
 - 4a. her kaçan sögse: sögse gördükçe D.
 - 4b. şevḳ ile: şevḳden D.

71. TY 1724: 35^b; Bu şiir, Şeyḫü'l-islām Kemāl Paşa-zāde Dīvānı'nda bulunmamaktadır.

72. TY 1724: 35^b; Bu şiir, "Kartal, A. (2006). *Basîrî ve Türkçe Şiirleri*. Ankara: Akçağ Yayınları."

Başıri

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ey gönül ger Leylîyi görmek dilerseñ yarı gör
Ger dilerseñ görmege Mecnûnı ben bîmârı gör
2. Serv-i ra' nâ gerçi çok gördün velî gel ey şabâ
Nâz gülzârında bitmiş ol kad-i reftârı gör
3. Gözlerüm bîmârdur la' lûnden umar dil şifâ
Ey Mesîhüm bir nefes luţf eyle ben bîmârı gör
4. İstemezseñ ey gönül kim çâk ola ten cübbesi
Yaķanı hicrân elinden vaşl ile kırtarıgör
5. Dost dîdârın **Başıri** görmek isterseñ eger
H̱âb-ı ğafletden başiret çeşmini uyarıgör

73.

Ahmed

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ey perî hüsni dil-âşubuñ kimün bostânıdur
Anı hurrem gösteren bu eşkimün bārânıdur
2. 'Āşık öldürmek tatalum muķtezâ-yı hüsni imiş
Tîĝ-i hicrân ile öldürmek kimün fermânıdur
3. Nice bir sengin-dilünle tîz idersin ğamzeñi
Ol hod efsünla bilinmiş sihr okı peykânıdur
4. 'Işık bazarında çeşmüm bir terâzû kurdı kim
Kaşlarıñ sevdâsı anuñ keffe-i mîzânıdur
5. Hârdan bir havlıda gülşen görüp şandım ki ben

adlı çalışmada s. 76'da bulunmaktadır. (Bu şiir, mezkûr çalışmada yedi beyittir)

1b. ben bîmârı gör: gel ben zârı gör BŞ.

3a. gözlerüm bîmârdur: gözlerün bîmârıdur BŞ.

3b. ben: gel BŞ.

73. TY 1724: 36^a; Ahmed Paşa Dîvânı: 89. gazel, s. 161-62. (Bu şiir, Dîvân'da 13 beyittir)

1a. ey perî hüsni dil-âşubuñ kimün bostânıdur: sebze hattında ruĥuñ bir lâle-i Nu'mânîdür D.

1b. anı hurrem gösteren: k'anı rengin eyleyen D.

2b. öldürmek: katl itmek D.

5a. ben: bu D.

Müdde'iler meclisinde **Ahmed**ün dīvānıdır

74.

Yahyā

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. ' Aks-i müjgân ile ey dil-ber-i şîrîn-ḥarekât
Şanuram ruhların i' rāb konılmış āyāt
2. Kuvvet-i kalb olur ey māh güler yüz senden
Yoksa hiç saña muḳābil mi olurdu mir'āt
3. Zevḳdür lāzım olan ni' met içinde olana
Neydügin lezzet-i sükker ne bilür çub-ı nebāt
4. Göz mi açdurdı bize hūr [ü] cinān-ı eyyām
Fikr-i bî-ḥaşıl-ı dünyā ile geçdi evḳāt
5. Herkese nuṭḳ-ı revān-baḥş virilmez **Yahyā**
Himmet-i Hızır gerek kim bulına āb-ı ḥayāt

75.

Yahyā

Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün

1. Dün neydi cevānān ile meydān-ı ḥarābāt
Bāzice-i tıflān idi pīrān-ı ḥarābāt
2. Her şubḥ varur himmet umar pīr-i muḡāndan
Zühḥād ile baḥş itmege rindān-ı ḥarābāt
3. Sākī yine ābād idegör ḳaşr-ı şafāyı
Gördük ki yıkılmış yatur erkān-ı ḥarābāt
4. Vaşf eylemeñüz mey-kede[de] füşāt-ı bāḡı
Ġāyet şıkılır gūşe-nişinān-ı ḥarābāt
5. Maḳşūduñ irişmekse fenā içre fenāya
Yahyā olagör sākin-i vīrān-ı ḥarābāt

5b. meclisinde: şöḫbetinde D.

74. TY 1724: 36^a; **Şeyḫü'l-islām Yahyā Dīvānı**: 26. gazel, s. 51.

4a. hūr [ü] cinān-ı eyyām: cevır ü cefā-yı eyyām D.

75. TY 1724: 36^a; **Şeyḫü'l-islām Yahyā Dīvānı**: 27. gazel, s. 52.

76.

Yaḥyā

Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün

1. Bu āşūba mey-i la' lün midür şahbā mıdur bā' is
Kıyāmet mi kıpar ol kāmēt-i bālā mıdur bā' is
2. Yüzüme yār bakmaz söylesem redd-i cevāb itmez
Günāhum var mı yoksa nāz u istiğnā mıdur bā' is
3. Bilürken bī-bekā olduğunu ābda olan naḡşuñ
Bu meftūnluklara ārāyış-i dūnyā mıdur bā' is
4. Ḥalāş olmadı hīç cān-ı 'azīzüm şūr u ğavġādan
Bileydüm dīde mi āyā dil-i şeydā mıdur bā' is
5. Ezel bezmindeki cām-ı maḥabbet mestisin cānā
Belā-keş Kaysa Mecnūn olmaġa Leylā mıdur bā' is

77.

[‘Amrī]

Fā'īlātün Fā'īlātün Fā'īlātün Fā'īlün

1. Az u çok bir buse virse kılma cānān ile baḡş
Kim gedāya lāyık olmaz ehl-i iḡsān ile baḡş
2. Zāhid-i nā-ehle söz açma rumūz-ı 'ışkdan
Sırr-ı Ḥaḡḡa 'ārif iseñ kılma nādān ile baḡş
3. Dīnüm īmānum disem ben saña men' eyler raḡīb
Dīn için lā-būd ider kāfir müselmān ile baḡş
4. Baḡş ile biñ mürdeyi iḡyā ider bir ḡandede
İdemez 'İsā daḡı ol la' l-i ḡandān ile baḡş

76. TY 1724: 36^b; Şeyḡū'l-islām Yaḥyā Dīvānı: 33. gazel, s. 58.

3a. olduğunu ābda: oldıġın āb üzre D.

4a. 'azīzüm: za'īfüm D.

5a. cānā: Yaḥyā D.

77. TY 1724: 36^b; 'Amrī Dīvānı: 8. gazel, s. 44. (Bu şiir, Dīvān'da yedi beyittir)

2a. zāhid-i: zāhidā D.

5. ‘**Amriyā** taṣvīr-i ḥüsn itmekde aḳrānuñ mı var
Sen de bir üstädsın kılsañ [n’ola] cānānla baḥş

78.

Hilālī

Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Dil lebünden şarāb-ı nāb ister
Ḥastedür derdine cevāb ister
2. Ğamze-i dil-figārı dildāruñ
Ḥāne-i gönümi ḥarāb ister
3. Çeşm-i mesti şarāb-ı nāz içmiş
Dil-i biryāndan kebāb ister
4. Cān virür dil görince peykānın
Ḥaste-i teşne-dildür āb ister
5. Ey **Hilālī** yitişdi bezm-i bahār
Devr-i gülde gönül şarāb ister

79.

Hilālī

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. ‘İyd-ı ekberdür yine zeyn oldılar meh-pāreler
Her biri bir ğamze ile biñ dil ü cān pāreler
2. Ḥil‘at-ı ‘ıydın geyüpdür her biri bir reng ile
Ḳanına ḳaşd itdiler ‘āşıkларуñ el ḳaralar
3. Her biri ḥüsn iline sultān olupdur ḥükm ider
Ḥizmete bil bağlayupdur ‘āşık-ı bî-çāreler
4. Yā İlāhī sen bugün yüzlü perī-peykerleri

5a. aḳrānuñ: mānendüñ D.

5b. cānānla: Māniyle D.

78. TY 1724: 36^b; **Hilālī Dīvānı**: 24. gazel, s. 92.

3a. nāz: nāb D.

5b. gülde: güldür D.

79. TY 1724: 37^a; **Hilālī Dīvānı**: 22. gazel, s. 90.

2b. ḳaşd itdiler ‘āşıkларуñ: ‘āşıkларуñ ḳaşd itdiler D.

Şakla tā seyr itdügince encüm ü seyyâreler

5. Ey **Hilālî** kıl du‘ â kim dâ’imâ var olalar
Ol lebi aḥmer yüzi gül kaşı gözi qaralar

80.

Hilālî

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Kaçan âl ile ol gül târ-ı zülfin yüzde târmâr eyler
Qarâr u şabr-ı ‘uşşâkı ser-â-ser târmâr eyler
2. Helâk eyler yolında gördi her kim olmasa zârî
Gönül ol âfeti gördükçe her dem âh u zâr eyler
3. Baña dirseñ ki geç meyden şalâḥ-ı ihtiyâr ile
Geçüp meyden be hey şûfî bunı kim ihtiyâr eyler
4. Raḳîbi günde biñ kez nâz ile öldürse ‘âr itmez
Beni bir nâz ile öldürmege ol yâr ‘âr eyler
5. Süvâr-ı esb-i nâz olduğça ol mâh-ı kamer-ṭal‘ at
Hilālî bendeler yolında cismin ḥâksâr eyler

81.

Bâkî

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. Berg-i gülden ruḥı ol lâle-‘izâruñ terdür
Nükte fehm eyle begüm ḥaylice rengin yirdür
2. Murğ-ı dil nağmeleri şevkine gül ruḥlarınıñ
Ne şafâ-baḥş edâlar ne güzel yirlerdür
3. ‘Aynına şanma ğubârı ala erbâb-ı nâzar
Bizi ḥayrân iden esrâr-ı leb-i dil-berdür

80. TY 1724: 37^a; **Hilālî Dîvânı**: 17. gazel, s. 85.

1a. gül târ-ı zülfin: gül-nâr-ı zülfin D., târmâr: mâr D. (Bu mısra, TY 1724’de vezne uymamaktadır)

2a. olmasa: eylese D.

3b. meyden: andan D.

81. TY 1724: 37^a; **Bâkî Dîvânı**: 107. gazel, s. 122.

4. Mîve-i vaşlına bir kâmeti zîbâ güzelün
Zâhidâ her kim irişürse yitişmiş erdür
5. Cûy-ı hüsni âbı taşup çıkdı o servün biline
Bâkiyâ şanma miyânında turan hançerdür

82.

Nef'î

Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün

1. Nâz iderse gamzesi 'uşşâk-ı zâra nâz ider
Zülfî bir âşüftedür kim rûzgâra nâz ider
2. Böyle şûha mübtelâ olmak ne güç 'âşık degül
Bulsa cümle dil-berân-ı şîvekâra nâz ider
3. Çeşmi gâhî mest olur ruḥşat virür nezzâreye
Turmaz ammâ gamze ol 'ahd ü qarâra nâz ider
4. Dehre maḡrûr olma ey ḡâfil ki bunda âdeme
Ṭâli' i yüz döndürür gâhî sitâre nâz ider
5. Görmedüm **Nef'î** gibi 'âlemde 'âlî-meşrebi
Hem gedâ hem pâdişâh-ı kâmkâra nâz ider

83.

Fâ'izî

Müstef'îlün Müstef'îlün Müstef'îlün Müstef'îlün

1. Elde sebû ile kaçan bezme mey-âverân gelür
Leşker-i ḡam cevâbına gürz ile pehlevân gelür
2. Tesliyetün tarîkını pîr-i muḡân bilür hemân
Ḡamla varan cenâbına ḡurrem ü şâdmân gelür

4a. zîbâ: Ṭübâ D.

4b. irişürse: irişdiyse D.

5a. çıkdı: çıkmış D.

82. TY 1724: 37^b; **Nef'î Dîvânı**: 46. gazel, s. 253.

1b. kim: ki D.

5a. 'âlemde 'âlî-meşrebi: bir rind-i 'âlî meşrebi D.

83. TY 1724: 37^b; **Ḳafzâde Fâ'izî Dîvânı**: 22. gazel, s. 177.

3. Anı da böyle aındıran sāğar-ı zer-nigāridur
Yohsa bu gūne Cem gibi çok şeh-i kām-rān gelür
4. Cāmdan itmek isterin ben dahı tevbe şūfiyā
Neyleyin üstüme tutar sāk̄i dil-sitān gelür
5. Ġāfil iken bu rūzgār bezm-i şafādan al murād
Meclis-i ıyşı telh ider **Fā'izi**yā zamān gelür

84.

Bahāyī

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

1. Sāğarı 'aks-i ruḥ-ı sāk̄i ki pür-envār ider
Āteş-i Nemrūda feyz-i ḥālet-i gülzār ider
2. Bulmadın tır-i nigāh-ı yār şestinden ḥalāş
Sīne-i zaḥm āşinā-yı ehl-i derde kār ider
3. Nūr-baḥş-ı çeşm-i nā-binā-yı ḥurşid olmağa
Ḥāk-i pā-yı tūt̄yā sāyuñ ğubārı 'ār ider
4. Cür'a-i cām-ı murādı dem gelür sāk̄i-i feyz
Nev-'arūs-ı baḥtuma gül-gūne-i ruḥsār ider
5. Eyleyen fikr-i şerik-i ḥüsn-i bī-hem-tā-yı dost
Tār-ı 'ömrin rişte-i tesbīḥ ü istiğfār ider
6. Ey **Bahāyī** gāh olur bād-ı seḥergāh-ı niyāz
Şāhid-i iqbālī ḥ'āb-ı nāzdan bī-dār ider

85.

Naẓire-i İznikī İbrāhīm Efendi-zāde

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

1. Sīnesin 'aks-i ruḥ-ı yārūñ ki pür-envār ider
Yāsemīni gör ne ḥālet-baḥşdur gül-nār ider
2. Dil-rübānuñ āh kim tır-i nigāh-ı ğamzesi

3a. aındıran: egdüren D.

4a. şūfiyā: sāk̄iyā D.

84. TY 1724: 37^b; Şeyhülislām Bahāyī Dīvānı: 5. gazel, s. 65.

85. TY 1724: 38^a.

Bî-taharrük yan için öyle derûna kâr ider

3. Bâd eylerdi ğubâr-ı hâk-i pâyin tûtiyâ
Sifle konmaz ol hümâ-yı evc-i ʿizzet ʿâr ider
4. Şuʿle sümʿa mihr [ü] mâha nûr-bağş olsa n'ola
Hâtır-ı dil-ğasteyi pür-tâb ol ruhsâr ider
5. Yâr kıaddın serve teşbîh iden istiğfâr için
Sübhaâsâ dâne-i eşkine âhın yâr ider
6. Bağt-ı yâr olsa enîn ile niyâz-ı ʿâşıkân
Dil-rübânı hâbgâh-ı nâzdan bî-dâr ider
7. ʿİlm-i nazm itdüm güher şiʿr-i Bahâyî silkine
Lîk tabʿum bî-bahâ inşâd-ı sihr işâr ider

86.

Necâtî

Mefʿûlû Fâʿilâtü Mefʿâʿîlû Fâʿilün

1. Devr-i ruhuñda ʿâşıkâ şun laʿl-i nâblar
Gül mevsiminde içilür ince şarâblar
2. Elden koma ayağı diyü muttaşıl baña
Câm-ı Cemûñ hikâyetin eyler habâblar
3. Añlamayan hayâlini mecmûʿa-i gülüñ
ʿÂrif [degüldür okusa] yüz biñ kitâblar
4. Göstermesün şakın saña barmağ hisâbını
Mâh-ı felek ki nağd-i hayâtuñ hisâblar
5. Bir yaña oldı hâl ü haṭ u zülf-i müşg-bâr
Cân gülşenini kapladı tutdı ğurâblar
6. Yârüñ cemâli nûrı güneşden ʿayân iken
Kimden dürür **Necâtî**ye bunca hicâblar

87.

-
86. TY 1724: 38^a; **Necâtî Dîvânı**: 105. *gazel*, s. 187. (Bu şiir, *Dîvân*'da yedi beyittir)
3b. Mecmuada bu kısım boş bırakılmıştır. Bu kısım şairin *Dîvân*'ından tamamlanmıştır.
87. TY 1724: 38^b; **Revânî Dîvânı**: 109. *gazel*, s. 239.

Revânî

Mef'ûlû Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

1. Şol bî-nevâ ki bir güzelün mübtelâsıdur
‘Ayb itme zâhid anı ki gönül belâsıdur
2. Yüksek tutarsa yâr gibi kendüyi güneş
Ta'n itmeñüz aña ki güzellik hevâsıdur
3. Ol kebk-i hoş-hırâmı ne var şayd eylemek
Gönlüm kuşıyla sine ki şâhın yuvasıdur
4. Ey müşg-i nâfesini viren hâk-i pâyına
Şat turma ol derisine tolu bahâsıdur
5. Cânâ **Revânî**ölse lebünçün ‘aceb degül
Zîrâ sipâhinün yidügi kan bahâsıdur

88.

Mantıkî-i Rûmî

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1. Ne zevk-i bâde-i bî-ğış ne vaşl-ı yâr-ı dil-keş var
Hemân bir rûzgâr-ı nâ-hoş u hâl-i müşevveş var
2. Şakın tokınmasun ben hâke taraf-ı dâmen-i nâzuñ
Nihân hâkister-i sinemde dil dirler bir âteş var
3. Baş egmez ‘âşık-ı pâke düşürmez sâyesin hâke
El irmez küşe-i dâmânına bir serv-i ser-keş var
4. Çerâğ-ı şem'-i hüsninden yakar mihr-i cihân-ārâ
Felek mişlin getürmez bir hilâl-ebrû-yı mehveş var
5. Dil-i güm-geştemüzden bir haber yok **Mantıkî** dirler
Ser-i küy-ı belâda hâne tutmuş bir cefâ-keş var

1b. zâhid anı ki: zâhidâ anı D.

3a. eylemek: itmege D.

4a. ey müşg-i nâfesini viren hâk-i pâyına: fikr itme sînesin ki yürek oynamasıdur D.

4b. şat turma ol derisine tolu bahâsıdur: haţ-ı lebini aña şakın cân tasasıdur D.

88. TY 1724: 38^b; **Mantıkî Ahmed Efendi Dîvânçesi**: 8. gazel, s. 118.

89.

Nev'î

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Lebûn cāmına beñzer yok dehānuñ fikri nādirdür
Bunuñ keyfiyyeti ta' bir olunmaz zevke dā'irdür
2. Ğaraž mihr-i cemālūñ dilde taşvîr itmedür yoḥsa
Kişi deyr-i cihānda bir iki günlük misāfirdür
3. Qoyup sırr-ı dehānuñ bilmek ister cevher-i ferdi
Şu kim ḥikmetde kāmil oldı ' aklı ehl-i zāhirdür
4. Olur şā' ir ögüp göge çıkarsa kâmetūñ ammā
Miyānuñla dehānuñ vaşfına geldükde kâşirdur
5. Zāmīrūñden geçen zāhir budur bir ' aşık öldürmek
Ne emrūñ var ise kıl Nev'î-i bî-çāre ḥāzırdur

90.

Sultān Cem

Fā' ilātūñ Fā' ilātūñ Fā' ilūñ

1. Dil şaçuñdan oldı sevdāyî mizāc
Şerbet-i la' lūñ buyur aña ' ilāc
2. Dil-berā kūyuñ faḫîri olayın
Ḥāk-i pāyuñsuz gerekmez taht u tāc
3. Ḥatt-ı müşgīnūñ olaldan āşikār
Müşg-i Çine ḳalmadı hergiz revāc
4. Ḥacc-ı vaşla irmege sa'y eylerem
Ka' be ḳapuñda çü vardur ihtiyāc

89. TY 1724: 38^b; Nev'î Dīvānı, 99 gazel, s. 289.

1a. fikri: gibi D.

2a. mihr-i cemālūñ dilde: gün ruḥlarıñ cān içre D., yoḥsa: ' ömrüm D.

3b. kāmil: kâşır D.

4b. miyānuñla dehānuñ: dehānuñla miyānuñ D., geldükde: geldükçe D.

90. TY 1724: 39^a; Cem Sultān Dīvānı: 26. gazel, s. 87. (Bu şiir, Dīvān'da yedi beyittir)

1b. buyur: dūrür D.

4a. irmege: gelmişem D.

4b. Ka' be ḳapuñda: Ka' be-i ḳapuñda D., ḳapuñda çü vardur: ḳapuñda vardur D.

5. Ta' ne taşın atma **Cem** gönline kim
Taşa döymez şişe-i nāzūk-mizāc

91.

Nazmī

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Derdünle şöyle öğrendi mizāc
K'eylemez dermān ile hīç imtizāc
2. Hüsrevā bulsam ayağın toprağın
Başum içün idinürdüm başa tāt
3. Zülf-i pür-Çinün eyā hūb-ı Hātā
N'ola ger misk-i Hotenden alsa bāc
4. Yāre dil naqdın geñez virmez 'adū
Şāh-ı kâfirden alur darbī harāc
5. Devlet anūn kim cihānda **Nazmiyā**
Kimseye qalmaya 'arz-ı ihtiyāc

92.

Yahyā

Me' ūlū Fā' ilātū Me' ūlū Fā' ilün

1. La' l-i lebünle bāde-i nāb itdi imtizāc
Alışdı biri biri ile iki ter-mizāc
2. Söyleñ tabībe yok yire 'arz-ı devā ider
Bīmār-ı derd-i 'ışk qabūl eylemez 'ilāc
3. Artarsa n'ola hāşıl-ı derd ü metā' -ı ğam
Sultān-ı 'ışk istemez ey dil harāc u bāc
4. Kāmil nişār-ı gevher iderken sūkūnda

-
91. TY 1724: 39^a; Edirneli Nazmī Dīvānı: 1113. gazel, s. 708. (Bu şiir, Dīvān'da yedi beyittir)
2b. başa: ben de D.
92. TY 1724: 39^a; Şeyhü'l-islām Yahyā Dīvānı: 36. gazel, s. 61.
2a. devā: ilāc D.
3b. bāc: tāt D.
4a. gevher: cevher D., sūkūnda: sūkūtda D.

Câhil kemâl-i cehli ile eyler ibtihâc

5. **Yahyâ** metâ‘-ı ğam ki dirîğâ kesâdda
Kâlâ-yı cehl bulmada günden güne revâc

93.

Şem‘î

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Taht-ı pîrüzî felek olursa mihr altunlu tâc
Var iken hâk-i derûn itmez bu gönlüm ihtiyâc
2. Şöyle bîmâr olmuştam efkâr-ı çeşm-i yâr ile
Cümle ‘âlem ger tabîb olur[sa] itmezler ‘ilâc
3. Âh idüp göz yaşların dökme bulutdan nem kapar
Tâzedür gül yaprağından dil-ber-i nâzûk-mizâc
4. Toymadı gönlüm gözüm hüsnuñ temâşâ itmeden
Yimeden cennet ta‘âmın toya mı her gözi aç
5. Tâc-ı zerrîn-i sa‘âdet ister iseñ **Şem‘iyâ**
Tut gözüñ nergis gibi ken[dün]de dâ‘im gözüñ aç

94.

Ca‘fer

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Kâtib-i eşküm düzüp kirpüklerümden hâmeler
Şafha-i ruhsârüm üzre yazdı fûrkat-nâmeler
2. Nev-‘arûs-ı hüsnuñi reşk eyleyüp gülşende gül
Ruhların gül-güne düzdi geydi rengin câmeler
3. Leblerüñ sırrını ‘allâmü’l-guyûb olan bilür
Kim anı keşf itmede dil-tengdür ‘allâmeler
4. Tañlama zülfüñ görüp diller perişân olduğın

4b. câhil: nâkıs D.

5a. ğam ki: faẓl D.

93. TY 1724: 39^b; Pirizenli Şem‘î Dîvânı: 23. gazel, s. 445-46.

94. TY 1724: 39^b; Tacizâde Ca‘fer Çelebi Dîvânı: 52. gazel, s. 358.

2a. hüsnuñi: hüsnuñe D.

‘Ādet oldur şeb irişse tağılur hengāmeler

5. **Ca’ ferā** ol Hızr-ḥaṭṭuñ yazmağa vaşf-ı lebin
Āb-ı hayvāndan midād it ney-şekerden ḥāmeler

95.

Ferruḥī

Fā’ ilātūn Fā’ ilātūn Fā’ ilātūn Fā’ ilūn

1. Şehre girmiş ol şanem meh gibi nānın gezdürür
Yanına düşmüş rakīb it gibi cānın gezdürür
2. Rīsmān-ı zūlfine aşmış o ḳurbān olduğum
Kim görürse dir kemān-keşdür kemānın gezdürür
3. Turre-i zūlf ile şan ol tıfl-ı cān cān-bāzdur
Çenber itmiş ḥalka ḥalka rīsmānın gezdürür
4. Hüsñ bāzārında bir kāfir ışıldur ol şanem
Cer idüp ḥalkı çerāğ u şem’ dānın gezdürür
5. **Ferruḥī** ol sidre-ḳāmet kūyına vardukça sen
Güşe güşe gülşen-i bāğ-ı cinānın gezdürür

96.

Ferruḥī

Fe’ ilātūn Fe’ ilātūn Fe’ ilātūn Fe’ ilūn

1. Hūblar buse içün bezm-i müdām eylediler
‘Ahd ü peymānı bize şimdi tamām eylediler
2. Elde kimüñ tolusun dökdi ḥelāl iken ezel
Ki şarābuñ şuçı ne soñra ḥarām eylediler
3. Ruḥlaruñda ḳoma ey Yūsuf-ı sālī şaḳuñı
Rumeli Mısrı alup ğāret-i Şām eylediler
4. Zāhidā fūrḳate şaldıysa güzellerini āh
Ne saña neylediler baña selām eylediler

95. TY 1724: 39^b.

96. TY 1724: 40^a.

5. **Ferruḥī** şehri⁷ güzellerle şarāb içdigiçün
Ne ḥatīb ü ne mü'ezzin ne imām eylediler

97.

Mesīḥī

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Gerçi 'arūs-ı ḥüsnüñe zülfüñ niḳāb olur
Korkum budur ki arada dā'im ḥicāb olur
2. Ḥatṭ-ı lebünle yazdı yine gönlüme ğubār
Her kanda ise fitneye bā'ış şarāb olur
3. Meh-pāreler durur n'ola tıfl ise ḥublar
Her birisi zamān ile bir āfitāb olur
4. Dīvār-ı kaşrı şemsesidür āfitāb-ı çarḥ
Ol şehriyār-ı ḥüsn ne 'ālī-cenāb olur
5. Diler **Mesīḥī** kuyuña irişse vaşluñı
Bilür ki Ka'be içre du'ā müstecāb olur

98.

Bākī

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Baḳ cām-ı 'ıyşa āy^{me}-i pür-şafā budur
Gel gör ḥabāb-ı sāğarı necm-i hüdā budur
2. La'l-i nigāra cān disem işbāta ḳādirem
Erbāb-ı 'ışk içinde bugün müdde'î budur
3. Gönlüm aḳıtdı şimdi beni tırmaz aḡladur
Ol şūḥ-ı dil-sitān ile hep mācerā budur
4. Ağyār diñler oldı pes-i perdeden bizi
'Ālemde ehl-i 'ışḳa görünmez belā budur

97. TY 1724: 40^a; **Mesīḥī Dīvānı**: 43. gazel, s.141.

2a. yazdı yine gönlüme: irdi yine cānuma D.

5a. kuyuña: vaşluñı D., vaşluñı: kuyuña D.

98. TY 1724: 40^a; **Bākī Dīvānı**: 57. gazel, s. 98. (Bu şiir, Dīvān'da yedi beyittir)

2b. içinde: öñinde D.

5. **Bākī** kelâmı cümleden a‘lâ gelür baña
Hakk-ı suhanda hâşıl efendi edâ budur

99.

‘İlmî

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. ‘Âşık-ı dil-ğasteyi gerdün-ı dūn bīmār ider
Bir şeker-ğand itse zehr-âb ile biñ azar [ider]
2. Rūzgār eyler gülün cāyın teh-i evrāk-ı gül
Pisterin ehl-i kemālün bülbulāsâ hār ider
3. Olsa bir merd-i cihān Manşūr-ı ‘ālem ‘ākıbet
Başına biñ derdden dünyā-yı dūnı dar ider
4. Pür ider nāl-i vücūdın ‘âşıkun dağ ile çarğ
Gerdiş-i yād âşinā ehl-i derūnı zār ider
5. Ger hezār o gülşene bir dem güler yüz gösterür
Hâriş-i hār ile âhir hâtırın bızār ider
6. Bî-te’emmül sihrini ‘İlmînün inkār eylese
‘Ârif-i merd [ü] hünerdür fazlını ikrār ider

100.

Şem‘î

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Ne hūnîdür gözün sākî ki bağrumdan kebâb ister
Döküp nâ-hak yire kanum gözüm yaşın şarâb ister
2. Düşüp mey-ğâne-i ‘ışka gönül rüsvā-yı ‘ām olsa
Baña ne sākî-i bezm-i ezel mest ü harâb ister
3. Seni begler arasında anuñcün ihtiyâr itdüm
Kul olmaz degme bir şaha gönül ‘ālî-cenâb ister
4. Güzellik âsumânında melek-simâ güzeller çok

5a. gelür baña: edâ ider D.

99. TY 1724: 40^b; Bu şiir, ‘İlmî Dede Dîvânında bulunmamaktadır.
100. TY 1724: 40^b; Prizrenli Şem‘î Dîvânı: 42. gazel, s. 458-59.

Ayuñ on dördine beñzer gönül bir âfitâb ister

5. Kâmer gibi mücellâ itmege cân naḳdinüñ ḳalbin
Gönül bir âfitâbuñ ḥâk-i pâyından türâb ister
6. Nice zühd ü [nice] taḳvâ ne dirsın bilmezem şûfî
Bahâr eyyâmı gül devri benüm gönülüm şarâb ister
7. Şarâb-ı la‘l-i dil-berden içüp ḳanmak diler her dem
Nice divânedür **Şem‘î** görüñ âteşden âb ister

101.

Bâkî

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

1. Gönül bir rind-i ‘âlem-süz u şüh u şeh-levend ister
Ki ‘ışḳ odına yakmağa dil ü cândan sipend ister
2. Belâ-yı bend-i zülfünden ḥalâş it cân-ı miskîni
Esîr-i miḥnet-i ‘ışḳuñ ne bend ü ne kemend ister
3. Ḳarar itmez gönül murḡı bu bâḡuñ degme şâḥında
Nihâl-i ḳadd-i dil-ber gibi bir serv-i bülend ister
4. Mezâḳın zehr-i ḳahr-ı miḥnet-i eyyâm telḡ itmiş
Lebünden ‘âşık-ı bî-şabr u dil bir pâre ḳand ister
5. Murâdı sîneye ol serv-i sîm-endâmı çekmekdür
Semend-i ṭab‘-ı **Bâkî** bir gümüşden sîne-bend ister

102.

İshâk

Mef‘ülü Fâ‘ilâtü Mefâ‘îlü Fâ‘ilün

1. Mecnûn ḡam-ı maḥabbet-i ‘ışḳı neden bilür
Bu bir belâ durur bunı şâhum çeken bilür
2. Var ey ümîd-i vaşl iden ol dil-firîbden

6b. devri: vaḳtı D.

101. TY 1724: 41^a; **Bâkî Divânı**: 143. gazel, s. 139.

102. TY 1724: 41^a; **İshâk Çelebi Divânı**: 56. gazel, s. 101.

1a. ‘ışḳı neden: ‘ışḳuñ ne D.

2a. iden: uman D.

Ol bî-vefâyı sen ne bilürsün seven bilür

3. Cāndan şaķın maħabbeti sırrın [dilā] kim ol
Her kişiye dinür mi ne lāzım bilen bilür
4. Bülbülli ne çekdigüni ħār-ı ğuşşadan
Şanmañ ki bilmez ol gül-i nāzük-beden bilür
5. Hicrün ğüninde ķanlara ğarķ itdügi bu kim
Dil mācerā-yı ‘ıřķuñı hep dīdeden bilür
6. Ne yirdeyin ne gökde ğamuñdan ne çekdigüm
Kim bilmez ise yiri göğü yaradan bilür
7. **İshāk** Ħaķ bilür ki cemāl-i nigārsuz
Göñlüm bihişti ğuşe-i beytü’l-ħazen bilür

103.

İshāk

Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün

1. Zuhūr-ı pertev-i ħüsnün fūrūĝ-ı mihre ğālibdür
Anuñçün hep ğüneş yüzlü ğüzeller saña rāĝıbdur
2. Gözüm izin tozın göñlüm ķapu derbānlıĝın gözler
Biri beglük hevāsında biri iksīre tālībdür
3. Bu dünyā acısın def itmege bir hem-dem istersün
Ėam-ı dil-ber gibi olmaz iñen tatlı muřāhibdür
4. Kiři maħbūba dil vermek ‘acebdür dirseñ ey řūfī
Sevüp cān virmemek ğorseñ ‘acāyibden ‘acāyibdür
5. Mey ü maħbūba virdi dil ķamu varın velī cānın
Nigārā sen perī-ruĥsāra řaķlar baĥş-i ğā’ibdür
6. Ėüzeller řoĥbetidür ortaya geldi yine ‘āřıķ
Ne buyurduñ begüm bāĝçe řuvarmaĝa münāsibdür

103. TY 1724: 41^a; **İshāk Ėelebi Dīvānı**: 75. gazel, s. 111.

1a. fūrūĝ-ı: be-ĝāyet D.

1b. hep: her D., rāĝıbdur: ğālibdür D.

2a. ķapu: ķapuñ D., gözler: ister D.

4a. dil: cān D., dirseñ ey: dir ey D.

5a. dil ķamu varın velī: varımı göñlüm dili D.

7. Günāha girme hāṣā engel olmaz şöhbete **İshāk**
Leb öpmekden kaçır şanma hemān қоçmağa rāğıbdur

104.

İshāk

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'îlū Fā'ilün

1. Yārūn kaçan ki hatt-ı ğubārı tırāş olur
Esrār-ı 'ışk şūret-i hūsninde fāş olur
2. Cem' olsa dilde bir yire gelse sipāh-ı ğam
Sīnemde dāğ-ı 'ışk kāmūsına baş olur
3. Çokdur nişānı 'āşık-ı miskīn olanlaruñ
Zāhir 'alāmeti bu ki çeşminde yaş olur
4. Ceng olsa 'aql u 'ışk arasında 'aceb mi kim
Ayık ki meste oluşı elbet şavaş olur
5. Eksük degül demüñde ğam [ve]zāyifi
İshāk tā ölinceye dek ol ma'āş olur

105.

Şem'î Dede

Mefā'îlün Mefā'îlün Fe'ülün

1. Ne hoş cādūdur ol zūlf-i mu'anber
İdinmiş mähı bālīn mihri pister
2. Tolaşmış kaddüñe zūlf-i dırāzuñ
Benüm 'ömrüm nitekim serde ejder
3. Nedendür mācerā-yı eşk-i çeşmüm
Ola yanuñda kan ile berāber
4. Çeküben Zū'l-fikār-ı ğamzesini

7b. rāğıbdur: tāyibdür D.

104. TY 1724: 41^b; **İshāk Çelebi Dīvānı**: 46. gazel, s. 96.

2b. 'ışk: hicri D.

4b. elbet: bî-ebed D.

5b. ölinceye dek ol ma'āş olur: ölince kifāf-ı ma'āş yiter D.

105. TY 1724: 41^b; **Prizrenli Şem'î Dīvānı**: 50. gazel, s. 463.

Göñüller mülkini feth itdi Haydar

5. Yüri cām iç lebi yādına **Şem'î**
Kim aña teşne-dildür âb-ı Kevşer

106.

Ferd-i Ğarrā

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Başda sevdā-yı hevā-yı zülf-i yār eksük degül
Mürtefi' yirdür anuñçün rüzigār eksük degül

107.

Nev'î

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Nedür bu tavr-ı laṭīf [ü] nedür bu hoş reftār
Nedür bu la' l-i şeker-bār u lezzet-i güftār
2. O şive ile tekellüm o nāz ile ḥande
O ğamze ile baqışlar o nergis-i bīmār
3. O Türk ü çeşm-i kemān-keş o nāvek-i müjgān
Ol ebruvān-ı muḳavves o ğamze-i Tātār
4. Meded o nāz u revişler meded o cünbişler
Ḳomadı zerrece dilde sükün u şabr u qarār
5. O naḥl-i kāmēt-i mevzün nedür te' ālā'llah
Fütāde sāye-şifat aña cān-ı **Nev'î** zār

108.

Nev'î

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Ḥayāl-i çeşm-i maḥmūruñ dil-i efgāra düşmişdür

106. TY 1724: 41^b.

107. TY 1724: 42^a; Nev'î Dīvānı: 132. gazel, s. 309.

2b. ğamze ile: ğamzelerle D.

4a. o: bu D.

108. TY 1724: 42^a; Nev'î Dīvānı: 146. gazel, s. 317.

İki mestānelerdür gūşe-i hammāra düşmişdür

2. Çemende kōrkarın ‘uryān kōçarlar kadd -i bālāsın
Dirīgā ol elif-kāmet miyān-ı hāra düşmişdür
3. Libās-ı cism-i şad-çākūm benüm bāzār-ı dehr içre
Şatılmaz ‘aybı var zīrā öñinde pāre düşmişdür
4. Anı bir lu‘b ile beñzer uçurmuş yārdan vā‘ız
Niçe demdür ki zāhid vādī-i inkāra düşmişdür
5. Ser-i kūyuñda çok üftādelər Nev‘ī kuluñ ammā
‘Aceb āvāre düşmişdür ‘aceb bī-çāre düşmişdür

109.

Nev‘ī

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Ne rāh-ı ‘ışka nihāyet ne baħr-ı şevke kenār
Ne tende tāb ile kuvvet ne cānda şabr u qarār
2. Ne rüz-ı fūrķate āħir ne şām-ı hıcre seħer
Ne gözde h‘āb u ne başumda devlet-i bīdār
3. Ne fıkır ü hūşı var ayık ne ‘aklı yok mestem
Ne şıhħat üzre yatur sağ ne ħod yürür bīmār
4. Yoğ ol nigār ile bir vech ile münāsebetüm
Ne baña dost u ne düşmen ne yār u ne ağyār
5. Firāk Nev‘īyi şol resme telħ-kām itdi
Cihānda lezzet-i ‘ışka idem gibi ikrār

110.

Nev‘ī

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1b. mestānelerdür: mestāne dil-ber D.

2a. kadd: naħl D.

109. TY 1724: 42^a; Nev‘ī Dīvānı: 135. gazel, s. 310. (Bu şiir, Dīvān’da altı beyittir)

2b. ne başumda: ne ħod başda D.

3b. yatur sağ ne ħod yürür: yürür sağ u ne yatur D.

5b. ikrār: inkār D.

110. TY 1724: 42^b; Nev‘ī Dīvānı: 103. gazel, s. 291.

1. Meclis-i hüsne haṭ-ı la' li 'aceb revnaḳdur
Mey-i nāb ile içi toptolu bir zevraḳdur
2. Hūblar eylediler şive kitābın ezber
Fenn-i hūsn içre velī bāb-ı vefā muḡlaḳdur
3. Kimsenüñ üstine düşmez getür ey bād bize
Kīmyāya o mehūñ izi tozı elyaḳdur
4. Ḳadrimüz ṭāḳ-ı felekde ne ḳadar yüksek ise
Göñlimüz aña göre biñ ṭabaḳa alçaḳdur
5. Rişte-i zülfüñi parmaḡa ṭolar Nev'î zār
Ġarazı ben bilürüm ince bilün şarmaḳdur

111.

Nev'î

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Gelse 'aceb mi lāle vü gülden baña ferāḡ
Her mäh-çihre mihri ile sine dāḡ dāḡ
2. Zencir-i sīm olursa eger cüy-ı sebzazār
Ṭutmaz beni o zülf-i semensüz çemende bāḡ
3. Gül gibi büy-ı luṭfuñı aḡyāra tām idüp
Virme efendi luṭf ile ḡār ü ḡasa dimāḡ
4. Şüfî semā' u zıkr ile rü'yā degül müfîd
Çün yok ḡabāb [u] cām gibi sende göz ḳulaḡ

112.

Nev'î

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Yaraşdı sā'id-i yāre sevād-ı noḡṭa-i dāḡ
Şu ṭıfla döndi ki besler ḳolında beççe-i zāḡ

4a. felekde: felekden D.

5b. ben bilürüm: biz bilürüz D., bilün: bili D.

111. TY 1724: 42^b; Nev'î Dīvānı: 214. gazel, s. 357. (Bu şiir, Dīvān'da beş beyittir)

3a. tām: 'ām D.

112. TY 1724: 42^b; Nev'î Dīvānı: 213. gazel, s. 357. (Bu şiir, Dīvān'da altı beyittir)

2. K linda d   ların  alk a  alk a zeyn itdi
 ik r-ı mur -ı dil-i ehl-i   i  a  urdu  uza 
3. O d  -ı sur  ile c n  o s  id-i bill r
Ba iret ehline besd r cih nda  e m    er  
4. Der na n r-ı fir  u la urd  um d   m
Ecel pey mına r z-ı  amu da  utdu  ula 
5. Ne a  ı **Nev   **ya  lm   ya  a  imi    n kim
    r [u] la  l  ne  asret  ar b-ı n ba yasa 

113.

 zer 

Mef  l  F  il t  Mef     F  il n

G rd m   ad y  kend  ne d n hem-dem eyled  n
Eks ldi s z-ı   i  um efendi kem eyled  n

114.

M fred

F  il t n F  il t n F  il t n F  il n

Ey g   l  atlan bel ya  ıl ta amm l itme lec
  n buyurmu dur *e - abru mift  u l-ferec*

115.

Z t 

Fe il t n Fe il t n Fe il t n Fe il n

1.  o  imi   o bet-i mey y [r]-ı vef d r olıca 
Bir y zi g l lebi m l  urresi  arr r olıca 
2. A zın  pmek diled m yok didi yok dime did m
Didi bir nesneye yok mı dinil r var olıca 
3. Dir imi  beni seven bende-i girift r gerek

5b.     r [u] la  l  ne:  ay t-ı la  l  ne D.

113. TY 1724: 42^b.

114. TY 1724: 43^a.

1b. e - abru mift  u l-ferec: ‘‘Sabır kurtulu un anahtarıdır.’’ (Bu mısra, vezne uymamaktadır)

115. TY 1724: 43^a; Bu  iir, **Z t  D v n **’nda bulunmamaktadır.

Sözi var mı ‘acabā bende giriftār olıcağ

4. Ne ki cevruñ var ise cāna dirīğ eylemedüñ
Dünyede sencileyin ola şehā yār olıcağ
5. Ayagūñ tozına **Zātī** yüzini sürdüğini
Dir gören buncılayın ola hevādār olıcağ

116.

Ġazel-i Nā-ma‘ lūm

Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilūn

1. Zeyn iden bāğ-ı cihāmı gül midür bülbül midür
Dillerüñ ārām-ı cānı gül midür bülbül midür
2. Nev-cevānum ‘āşığ olmuş hālın ağlar bülbüle
Bā‘ış-i ‘ışk-ı cevānı gül midür bülbül midür
3. Bülbül olmuş bir gül-i ra‘nāya ammā bilmedüm
İñleden devr-i zamānı gül midür bülbül midür
4. Geh tebessüm geh terennüm eyleyüp diller alur
Bilmem ol gönçe-dehānı gül midür bülbül midür
5. Dil-rübālar bī-nevālar mecma‘ ıdur dergehi
Bu riyāzuñ bāğbānı gül midür bülbül midür

117.

Yahyā

Mefā‘ilūn Fe‘ilātūn Mefā‘ilūn Fe‘ilūn

1. Hemīşe merdüm-i çeşmüm ‘izār-ı yāra bakar
Gözüm o penceredür şahn-ı lālezāra bakar
2. Zamān gelür yine zerrīn kadeh alur eline
Çemende nergis-i şehlā hemān bahāra bakar
3. Nesīm-i luṭfuñadur intiżārı fülk-i dilūñ
Çok oldu sâhil-i miñnetde rûzgāra bakar

116. TY 1724: 43^a.

117. TY 1724: 43^a; Şeyhü'l-islām Yahyā Dīvānı: 72. gazel, s. 97.

4. Seni gelür işidüp bâğa yâsemen cânâ
Çıkup o şevk ile dîvâre reh-güzâra bakar

5. Ne i‘tibâr bu evzâ‘a merd olan **Yahyâ**
Ne zillate nazar eyler ne i‘tibâra bakar

118.

Şem‘î

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. ‘Âr idermiş beni öldürmege ol sîm-tenüm
Varayın yalvarayın boynuma takup kefenüm

2. Hulle-i cennet olursa çekeyin çâk ideyin
Dem-i vuşlatda baña hâ‘il olur pîrehenüm

3. Tek beni zülf-i dil-âvîzüñe ber-dâr eyle
Çekeyin pâdişehüm kendi elümle resenüm

4. Tuymaya girsem eger mûr-ı za‘îfüñ gözine
Ey Süleymân-ı zamân şöyle hayâl oldu tenüm

5. **Şem‘î** Ğem gûşe-i mey-hâneyi virmem felege
Gülşen-i bâğ-ı cinândan baña yegdür vaţanum

119.

Ğabûlî

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Fe‘ûlün

1. Bahâr oldu icâzet ‘ıyş u nûşa
Otursun ğonçe-lebler gûşe gûşe

2. Güzeller esb-i nâza nâzükâne
Süvâr olup gelürler kışa kışa

3. El urma halka-i tesbîhe şüfî
Ne hâlet-bağş olursa hûşe hûşe

118. TY 1724: 43^b; Prizrenli Şem‘î Dîvânı: 116. gazel, s. 507. (Bu şiir, Dîvân’da sekiz beyittir)

4a. mûr-ı za‘îfüñ: zerrece mûruñ D.

5a. gûşe-i mey-hâneyi virmem felege: künc-i ğamuñ virmezem ey meh felege D.

119. TY 1724: 43^b; Ğabûlî Dîvânı: 389. gazel, s. 720.

1a. oldu: irdi D., ‘ıyş u nûşa: ‘îş[e] nûşa D.

3b. olursa hûşe hûşe: olur ser-hoşa hûşe D.

2. Taşlar ile döğünürsem yine rahm itmezsün
Dil-i senginüñe nisbet güzelüm taş nedür
3. Miḥnet-i derd ü belâdur işidenlerden ırağ
Reh-i ‘ışķuñda şorarsañ baña yoldaş nedür
4. Olsa biñ cānum eger her birini sulṭānum
Cān virürdüm yoluña virmege bir baş nedür
5. Es‘ada söyle[nüz] ‘āşık degülem dir imiş
Rüy-ı zerdinde ya ol kanlu aķan yaş nedür

122.

Güvāhī

Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün

1. Firāķuñ şām-ı miḥnetdür ne miḥnet miḥnet-i dünyā
Vişālün şubḥ-ı rāḥatdur ne rāḥat rāḥat-ı ‘uķbā
2. Düşüp her zülf-i Leylāya dil-i Mecnūn çeker ğuşşa
Ne ğuşşa ğuşşa-i Vāmıķ ne [Vāmıķ] Vāmıķ-ı ‘Azrā
3. Göricek çeşm-i müşgini didi ehl-i nażar nergis
Ne nergis nergis-i ğülşen ne ğülşen ğülşen-i zībā
4. Ruḥuñ ğülzārına karşı olupdur murğ-ı dil bülbül
Ne bülbül bülbül-i vālā ne vālā dāne-i şeydā
5. Cemālün bağına ḥaylī virüpdür ruḥlaruñ zīnet
Ne zīnet zīnet-i lālā ne lālā lāle-i ḥamrā
6. **Güvāhī** medḥ it ol şāhı [...]
Ki ķonmış başına efser ne efser efser-i kisrā

123.

‘Ulvī

122. TY 1724: 44^a.

6a. Mecmuada bu kısım eksik bırakılmıştır.

6b. Mecmuada bu mısra “ki ķonmış başına efser ne efser efser-i Hürmüs ne Hürmüs Hürmüs-i Kisrā” şeklinde yazmaktadır.

123. TY 1724: 44^a; ‘Ulvī Dīvānı: 159. gazel, s. 284. (Bu şiir, Dīvān’da dört beyittir)

Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün

1. Ne rāzum açmağa maḥrem ne bir ğam-ḥ̣ār-ı hem-dem var
Belā küncinde ağlar baña ancaḫ çeşm-i pür-nem var
2. Gözüm merdümleridür baña her dem ağlayan ḥālın
Baña incinme sulṭānum ara yirde benüm nem var
3. Añılmaz meclis-i 'irfānda sāḳī cām-ı Cem hergiz
Maḥabbet bezmidür bunda niçe cām u niçe Cem var
4. Temāşā eyleyenler on sekiz biñ 'ālemi dirler
Bu çeşm ü kāmēt ü zülf [ü] dehende özge 'ālem [var]
5. Felek cevrin güzel derdin 'adū ṭa' nın çeker gönlüm
Nice mesrūr olam 'Ulvī bu deñlü ğuşşa vü ğam var

124.

[Ümīdī]

Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün

1. Ruḥuñ 'arz eyle cānā şūret-i Raḥmānı görsünler
Ḥīrām it nāzeninüm ḳudret-i Yezdānı görsünler
2. Ḳamer-ṭal' at güneş-behcet sehī-ḳāmēt beşer-şūret
Melik görmek dilerlerse Meḥemmed Ḥānı görsünler
3. Güzelde cezbe olmasa meşelde anı yok dirler
Nic'olur cezbeyi seyr eylesünler anı görsünler
4. Şular kim görmek isterler gül-i sīr-āb şāḥında
Elinde ol nihāl-i nev-resūñ fīncānı görsünler
5. Bu nazm-ı güher-āmīzūñ irerse ğuş-ı cānāna

1 ab. Bu beyit Dīvān'da bulunmamaktadır.

2a. baña: saña D., ağlayan: ağlayup D.

4b. dehende: dehenden D.

5a. güzel derdin 'adū ṭa' nın: 'adū ṭa' nın güzel derdin D.

124. TY 1724: 44^b; Mecmuada bu şiirin başlığında "Nihānī" yazmaktadır. Fakat bu şiirin *Ümīdī Ahmed Dīvānı*'nda s. 252'de yer alan 92. gazel olduğu görülmüştür.

2a. ṭal' at: çihre D., behcet: ṭal' at D., sehī-ḳāmēt: perī-peyker D.

3a. meşelde: meşeldür D.

3b. seyr: seyrān D.

4a. gül-i sīr-āb şāḥında: gelüp seyrān ḥālinde D.

Ümîdî nic'olurmuş bendeye ihsânı görsünler

125.

Ḳabûlî

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Ey gönül âvâresin pür-yâresin şad-pâresin
Derdi çok dil-ḥastesin dermânı yok bî-çâresin
2. Zevk odur yârûn senüñle geh küse geh barışa
Nâz ide ol gelmeye sen varasın yalvarasın
3. Açmasın ol gönçeye râzuñ saña ol açılur
Sen nihân itseñ ol gül-i ra' nâ bilür âvâresin
4. Reng-i rûyuñdur gül-i gülşende ruḥsârûñ gibi
Var mıdur bâd-ı şabâ evrâḳ arasın arasın
5. Müttehemdür kâkül-i dil-ber gönül almağ ile
Söyle dildâra **Ḳabûlî** anı yusın ṭarasın

126.

Ḳabûlî

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Herkese mihr [ü] vefâ 'uşşâḳa nâz itmek neden
Ġayra iḥsân ehl-i dilden iḥtirâz itmek neden
2. Raḥm idüp nâ-dâna luṭfuñ nâ-maḥalle bezl idüp
Nâz u istiḡnâ maḥallinde niyâz itmek neden
3. Düşmene taḥşîş idüp mihr ü vefâyı 'âşîḳa
Cevr ü nâz itmek neden anı da az itmek neden
4. Fâş idersin sırruñ andan şaklamazsın gönçeveş
Açılup her ḥâra ey gül keşf-i râz itmek neden

5b. nic'olurmuş bendeye ihsânı: nic'olur luṭf eyle istiḥsânı D.

125. TY 1724: 44^b; **Ḳabûlî Dîvânı: 330. gazel, s. 691.**

3b. ol gül-i ra' nâ: eger ol gül D. (Bu mısra, TY 1724'de vezne uymamaktadır)

4a. reng-i rûyuñdur: renklü rû yoḳdur D.

4b. bâd-ı şabâ evrâḳ arasın arasın: görsün şabâ gülzârı varsun arasın D.

126. TY 1724: 44^b; **Ḳabûlî Dîvânı: 282. gazel, s. 669.**

4a. andan: ilden D.

5. Yād-ı zülf-i yār ile her şeb **Ḳabūlī** bilmezem
Böyle bir endīşe-i dūr u dırāz itmek neden

127.

Ḳabūlī

Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Tırdı ḳaddūñ ḳıyāma sulṭānum
Biz de uyduḳ imāma sulṭānum
2. Ḳılmađuñ iki cānibe naẓarı
Degmedük bir selāma sulṭānum
3. Nāme göndermedüñ yazup ḳuluña
Hīç düşer mi bu nāma sulṭānum
4. Luṭf idüp ḳılmađuñ ḥavāşa naẓar
İltifātuñ ‘avāma sulṭānum
5. Gerçi eksüklidür **Ḳabūlī** ḳuluñ
Eksügin tut tamāma sulṭānum

128.

Kātibī

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Pāyuña yüz sürmege ben ḥāke himmet yok mıdur
‘Āşık-ı bī-çāreñe hergiz ‘ināyet yok mıdur
2. Cevr ile ‘uşşāḳı öldürdüñ bugün ey serv-ḳad
Ḳāḍī olmaz mı yarın rüz-ı ḳıyāmet yok mıdur
3. Mey içüp maḥbūb sevmek tıtalum olmuş günāh
Ḥalk içinde zāhidā hergiz zarāfet yok mıdur
4. Cānını Şīrīn için Ferhād teslim eylemiş
Ben ḳuluñda ḥusrevā ol deñlü ğayret yok mıdur

127. TY 1724: 45^a; **Ḳabūlī Divānı**: 227. gazel, s. 642.

4a. luṭf idüp ḳılmađuñ: ğam degül ḳılmasañ D.

128. TY 1724: 45^a.

5. Baş koyanlar ışiginde irdiler hep devlete
Kātībī yohsa senüñ başuñda devlet yok mıdur

129.

Muḥiṭī

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Her ne deñlü cevır iderse cāna yār incinmezüz
Zulm ile ol şāh iderse iftiḥār incinmezüz
2. Gülşen-i kūyında ol ğonçe-dehānuñ dem-be-dem
Bülbül-i dil nāleler kılsa hezār incinmezüz
3. Ḥalvet-i ḥāşına maḥrem itmesün aġyārı tek
Ger bizi maḥrūm iderse ol nigār incinmezüz
4. Ger şafā vü ger cefā hoş tut sen anı ey göñül
Her ne kılsa emr onuñ ol Kirdgār incinmezüz
5. Dehr elinden yār içün irse **Muḥiṭī** sengler
Şīşe-i ḳalbe dem-ā-dem inkisār incinmezüz

130.

[Ḥayretī]

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Lebünden bendeñe bayramlık iḥsān eyle sulṭānum
Sevindür bir yetimem şād u ḥandān eyle sulṭānum
2. Niçe bir rûze-i fûḳat beni şimden girü luṭf it
Ya vaşluñ 'ıydına ırgür ya ḳurbān eyle sulṭānum
3. Şunup la' lün şarābından beni mest-i müdām eyle
Gedā isem n'ola himmetle sulṭān eyle sulṭānum
4. Açıl gül güller açılson cemālün gülsitānından
Hezārān bülbül o gülşende nālān eyle sulṭānum

129. TY 1724: 45^a; Bu şiir, **Muḥiṭī Dīvānı**'nda bulunmamaktadır.

130. TY 1724: 45^b; **Ḥayretī Dīvānı**: 284. gazel, s. 307-308.

1b. yetimüm: yetimi D.

4a. gülsitānından: gülsitānında D.

4b. hezārān bülbül o gülşende: hezārı yine bülbül gibi D.

5. Çü 'ıyd-ı ekber irdi **Hayretî** bendeñ de öksüzdür
Vişālũñ h'ânına bir laḫza mihmân eyle sulṭānum

131.

İshāk

Fā' ilātũn Fā' ilātũn Fā' ilātũn Fā' ilũn

1. Ger gedā isem n'ola ğam mülkinũñ sulṭānıyam
Sen kemān-ebrũ nigāruñ ḫulıyam ḫurbānıyam
2. Bir iki gün 'ömrüm oldukça bu miḫnet-ḫānede
Ḥon-ı ğamdur yidigũm derd ü belā mihmānıyam
3. Ey ğam-ı dildāra çokdan mı esîr olduñ diyen
Dünyede kendũm bilelden vāle vũ ḫayrānıyam
4. Bāğ-ı ḫüsnũñ sen gül-i ra' nāsı isen dōstum
Bezm-i gülzārınuñ ben bülbül-i nālānıyam
5. Şabr didükleri nedür **İshāk** bilmezsũñ gibi
Kim anuñ gibi nigāruñ zār u ser-gerdānıyam

132.

Nev'î

Fe' ilātũn Fe' ilātũn Fe' ilātũn Fe' ilũn

1. Māye-i naḫd-i ḫayāt olsa eger didārı
Ölümümdür benũm aġyār ile görmek yārı
2. Dilde peykān yiter tiğ-i cefālar ne belā
Elem-i ḫār olıcaḫ neyleyeyũm gülzārı
3. Ḳoçdururmuş bilin ol serv-i revān cān virene
Gel miyāncı olalum eyle gönũl bāzārı

5a. 'ıyd-ı ekber irdi: irdi 'ıyd-ı ekber D.

131. TY 1724: 45^b; **İshāk Çelebi Dīvānı: 168. gazel, s. 162.**

1a. gedā isem n'ola: gedāyiyem ne var D.

4b. bezm-i gülzārınuñ ben bülbül-i nālānıyam: ben de ğam gülzārınuñ bir bülbül-i giryānıyam D.
(Bu mısra, TY 1724'de vezne uymamaktadır)

5a. didükleri: didigũñ D.

5b. anuñ: tenũñ D., nigāruñ: kişinũñ D.

132. TY 1724: 45^b; **Nev'î Dīvānı: 535. gazel, s.544.**

2a. peykān: peykānı D., tiğ: dāğ D.

4. Neye döndürdi ğam-ı nokta-i hâl-i leb-i yâr
O ten-i zâr u nizâr ile görüñ pergârı
5. Ey tabîb-i dil ü cân ko lebüñ emsün **Nev'î**
Men' iderler mi şudan hiç ölecek bîmârı

133.

Hayretî

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Bir semen-sîmâyı seyr itdüm bugün hammâmda
' Aşık olmuş ağlayup yaşlar döker hammâm da
2. Bir kıyâmet nâzenîn-kâmet durur itse kıyâm
Nûrdan bir serv-i nâz olur hemân endâmda
3. Kâtib-i kudret ezel bezminde hatt-ı la' lini
Bir muhayyel şi' rdür yazmış kenâr-ı câmda
4. Gözlerüñ gûyâ iki kâfir harâmîler dürür
Dîn ü îmân gâret eyler kişver-i İslâmda
5. Kullaruñla serverâ ' ıyş-ı müdâm it sen müdâm
Hayretî bir merhabâya râzıdur eyyâmda

134.

Sa' dî

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Dehenüñ hokka mıdur söyleye ey yâr nedür
Katı hayrânam aña k' andaki esrâr nedür
2. Jâle midür görinen gonçe-femünde cânâ
Yohsa dendân mıdur ol dür-i şehvâr nedür
3. Pâk-dâmân geçinür serv gibi ol gonçe
Ya yanınca sürinen hârveş ağıyâr nedür

5a. emsün: öpsün D.

133. TY 1724: 46^a; **Hayretî Dîvânı**: 411. gazel, s.389.

2a. itse: k'itse D.

134: TY 1724: 46^a; Bu şiir, **Sa' dî Dîvânı**'nda bulunmamaktadır.

4. Ne için bahş olunur mûy-miyânında anuñ
Kıl kadar söz yiri yok yok yire güftâr nedür

5. Toğrılık şatar ise saña o serv ey **Sa‘dî**
Ya rakīb-i hâr ile itdügi bāzâr nedür

135.

Nev‘iyā

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Yār işi ey dil kolay ammā ğam-ı aġyār güç
Vaşl-ı gül āsān velī şabr-ı cefā-yı hâr güç
2. Bî-sebeb güftâr müşkil āşinālîk mümteni‘
Böyle istiġnā şatan dildâr ile bāzâr güç
3. Bir oñılmaz yaradur ‘ışk u maḥabbet yarası
Hāşılı şarılmayınca çāre yok tīmâr güç
4. ‘Arz-ı hāle yok ‘aded kūyına varmak ḥod muḥāl
Mest-i ‘ışkam şöyle kim güftâr güç reftâr güç
5. Nev‘iyā esrār-ı ‘ışkı şaklamak āsān degül
Mey içüp keyfiyyetini itmek izhâr güç

136.

Kerīmî

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Siper kılmak bu sinem nāvek-i aġyāra müşkildür
Taḥammül eylemek her demde zaḥm-ı ḥāra müşkildür
2. Vefālar eyledükçe her dem aġyār-ı siyeh-rūya
Cefāna şabr kılmak ‘āşık-ı bî-çāre müşkildür
3. Düşersün pençe-i ‘ışkına sen ol çeşmi şeh-bāzuñ
Ḥalāşa çāre ey murğ-ı dil-i āvāre müşkildür

4a. Bu kelime mecmuada “olunur mı” şeklinde yazmasına karşılık vezin dolayısıyla “olunur” şeklinde alınmıştır.

135. TY 1724: 46^a; Nev‘î Dīvānı: 42. gazel, s. 255.

4a. ‘aded: meded D., varmak ḥod: ḥod varmak D.

136. TY 1724: 46^b.

4. Firâķuñla dil-i miñnet-zede mecrûhdur ğāyet
Vişālũñ merhemini şarmazsañ aña çāre müşkildür
5. Cihānda bî-ħad ü pāyān iken mümtāz-ı dil-berler
Göñül virmek **Kerimî** şahid-i bāzāra müşkildür

137.

Ĥayretî

Fe' ilātũn Fe' ilātũn Fe' ilātũn Fe' ilũn

1. Yād-ı la' lũñ dil-i bīmāra şafālar getürür
Ey tabīb-i dil ü cān ya' nî şifālar getürür
2. Yanuma geldi gözüm yaşına raħm itdi raķīb
Başıma gör bu sitārem ne belālar getürür
3. Şūfiyā bezm-i şafāyı nice biz terk idelũm
Ĥalbimüz şāf idüben rûħa şafālar getürür
4. Felege virme burayı didi kūyında görüp
Didüm ey meh beni buraya bu rālar getürür
5. **Ĥayretî** gelmez eli boş ayağuñ toprağına
Mā-ħazar tuħfe du' ā ile şenālar getürür

138.

'Atāyî

Fe' ilātũn Fe' ilātũn Fe' ilātũn Fe' ilũn

1. Ruħuña nisbet ile mihr ü meh ey yār nedür
Femũñe nisbet ile ğonçe-i ğülzār nedür
2. Ehl-i 'ıřķa kelimātuñ ne ' aceb zevķ virür
Söyle ey ğonçe-dehen lezzet-i ğüftār nedür
3. Genc-i ĥüsnũñe tılısm olmağ içün mi cānā
Yohsa ol zülf-i siyeh mi ğörinen mār nedür
4. İtmesem bār-ı ğam-ı 'ıřķa taħammül ne ' aceb

137. TY 1724: 46^b; Ĥayretî Dīvānı: 103. gazel, s. 200.

3a. bezm-i şafāyı nice biz: biz mey-i şāfı nice D., idelũm: eyleyelũm D.

3b. idüben: kılup D.

138. TY 1724: 46^b; Bu şiir, Nev' î-zāde Atāyî Dīvānı'nda bulunmamaktadır.

Bu dil-i pür-elemün çekdügi her bār nedür

5. Vaşlına irmek ‘Aṭāyī eger olsaydı naşīb
Naḳd-i cānı yolına eylemek işār nedür

139.

Ḥayretī

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Sensüz eglenmez gönül uçmağ ile
Murğ-ı vaḥşī eglenür mi bāğ ile
2. K̄ara zülfünle gönüller şayd ider
Murğ-ı çābük-bāzı olur ağ ile
3. Lālezār olmuş durur sīnem benüm
Bezm-i ğamda tāze tāze dāğ ile
4. Sāḳiyā baḥr-i ğama ğarḳ olmadın
Dest-gīr ol zevraḳ-ı ayağ ile
5. Olmazuz hem-dem raḳībe Ḥayretī
Hem-nefes olur mı bülbül zāğ ile

140.

[Ṭālī‘ī]

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

1. Ey dīde ciger ḳanını durmazsın azarsın
Beñzer ki yine yāre yeñi nāme yazarsın
2. Dil-ḥastelerin çā[h]-ı zenaḥdan yaña şalduñ
‘Āşıḳlara niçün şanemā ḳuyı ḳazarsın
3. Ḥāk-i rehinün zerrece tozın göremezsın

139. TY 1724: 47^a; Ḥayretī Dīvānı: 413. gazel, s. 390.

2a. zülfünle: zülfiyle D.

2b. bāzı olur: bāz olurmuş D.

3b. bezm-i ğamda: sūz-ı ğamdan D.

5a. olmazuz: olımaz D.

140. TY 1724: 47^a; Mecmuada şiirin başlığı “Raḳībī” olmasına rağmen bu şiirin Ṭālī‘ī’ye ait olduğu tespit edilmiştir. *Ṭālī‘ī Dīvānı*, Bibliothèque Nationale de France, Supplement Turc 270, vr. 190b.

Ey bād-ı şabā yil peyk olup ne gezersin

4. Ey eşküm eger yumşadasın göñlini yārūñ
‘Älemde hemān sikkeyi mermerde kıazarsın
5. Yazup yañılup **Ṭāli‘** **ī**‘rūnde raķībi
Zinhār añayım dime hemān biti bozarsın

141.

Kābenā

Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilūn

1. Şem‘-i cem‘ a beñzedürlerse ruḥ-ı zībālaruñ
Ṭuṭışur pervānelerle ‘āşık-ı şeydālaruñ
2. Dil degül gūyā olan ağzuñda ey şirīn-dehen
Ṭūṭi gibi kıand-ḥiz la‘l-i şeker ḥārālaruñ
3. Gice kıağı cem‘ a şem‘ olduñ eyā nūr-ı başar
Yine ḥāb-ālūde ancaķ nergis-i şehlālaruñ
4. Yaşuma öykündiler var ise ġāfil çağlayup
Bād anuñçün yüzlerine kef virür deryālaruñ
5. **Kābenā** her biri başķa başına baş çekmede
Kıatı ser-keşlikleri var kıāmet-i bālālaruñ

142.

Naşībī

Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilūn

1. Āh elinden her yüzi gül ġonçe-i zībālaruñ
Ḥāline raḥm eylemezler bülbul-i şeydālaruñ
2. Ben saña ‘arz-ı niyāz itsem idersüñ mihrüñ az
Kıatı çokdur a begüm ‘uşşāķa istiġnālaruñ
3. Sīm-i eşküm bi‘‘aded ‘arz eylesem kıılmaz naķar
‘Aynına dünyāyı almaz nergis-i şehlālaruñ

141. TY 1724: 47^a.

142. TY 1724: 47^b.

4. Olmadı şāhid muvāfıķ saña çün ey müdde‘î
Bildiler tezvîr imiş ‘ışķında hep da‘vālaruñ
5. Vaşf-ı dendānında yārūñ naẓm-ı güher-bārımız
Ey **Naşībî** deldi bağrın lü’lū’-i lālālaruñ

143.

Veysi

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Āh kim olsa gerek pūşış-i tābūt-ı fenā
Ĥil‘at ü pādīşeh ü ĥırķa-i peşmīn-i gedā
2. Bir bahāya şatılur dest-i ecelden āĥir
Zer-nişān efser-i şāhān [u] külāh-ı fuķarā
3. Bir olur külbe-i dervīş ile ķaşr-ı şāhī
Āteş-endāz olıcaķ şā‘ıķa-i ķahr-ı Ĥudā
4. Serdī-i bād [u] hevā cānımuza ķār itdi
Saña ķaldı işimiz ey kerem issi Mevlā
5. **Veysī** haste-dile ķudret-i luţf itme dirīğ
Şol zamān kim ola dem-beste zebān-ı bülleğā

144.

İşhāk

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. El şunar dāmenine ol gül-i nāzūk bedenüñ
Elleri ķuriya gülzār-ı cihānda dikenüñ
2. Kesile gülşen-i ‘ālemde nihāl-i ‘ömri
Seni ey gonçe-dehen zūlm ile benden kesenüñ
3. Baķmadı dīdelerüm bir daĥı vech-i Ĥasana
Gün gibi zāhir olaldan berü vech-i ĥasenüñ
4. İrmedi dāmenine destimüz ol serv-ķadüñ

143. TY 1724: 47^b; **Veysi Dīvānı**: 3. gazel, s. 189.

5a. luţf: nuţķ D.

5b. şol: ol D., kim: ki D.

144. TY 1724: 47^b; **Bu şiir, İşhāk Çelebi Dīvānı’nda bulunmamaktadır.**

Yok yire bār-ı belāsın çekerüz irişenün

5. Ṯob-ı ğabğabla helāk eylemek ister **İshāk**
Yohsa ol şāh-ı cihān kal‘ a mı şandı bedenün

145.

‘Ubeydī

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Gönlüm alduñ hey begüm bu dil-rübālîklar nedür
Kul idindün ‘ālemi bu pādîşālîklar nedür
2. Senden ayırmam diyü gönlümden ayırdun beni
Hāy ‘ömrüm hāşılı yā bu cüdālîklar nedür
3. Āşinālarla idersin yādîklar çün müdām
İtmedün ‘ahde vefā bu bī-vefālîklar nedür
4. Bendeñe ‘ahd eylemişdün kim vefālar idesin
Yādlarla yā bu deñlü āşinālîklar nedür
5. Gāh ağlar gāh inlersin ‘**Ubeydī** derd-mend
Düşmedünse fūrķate bu mübtelālîklar nedür

146.

Şemsi

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Her kimün uçdı dili murğı hevā vü hevese
Anı şayyād-ı felek āl ile koydı káfese
2. Sīneye çekdi yine ‘aks-i ruḥ-ı cānānı
Göreyin āyṁeyi uğrasun āḥir nefese

145. TY 1724: 48^a; ‘Ubeydī Dīvānı: 46. gazel, s. 60.

2a. ayırmam: ayrılmam D.

3a. yādîklar çün: yārîklar sen D.

3b. Bu mısra, Dīvān’da sekizinci mısradır.

4b. Bu mısra, Dīvān’da altıncı mısradır.

5a. ağlar: ağlarsın D., gāh: geh D.

146. TY 1724: 48^a; Şemsi Dīvānı: 368. gazel, s. 586.

1a. uçdı dili murğı: murğ-ı dili uçdı D.

3. Dil-i ‘uṣṣākı şikār itmege çıķduķda o yār
Seg-i kūy ile beni bir yire taķsun merre se
4. Sīneye çekdüm idi tıfl iken ağladı nigār
Koyına girse ‘aceb mi kuzucuķdur melese
5. **Şemsiyā** nūr-ı Muḥammed eger olmazsa delīl
Kūy-ı cānāna varılmaz kaķı yollar perese

147.

‘Ulvī

Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün

1. Bizümle kūy-ı cānāna gelen gelsün giden gitsün
Şala erbāb-ı ‘irfāna gelen gelsün giden gitsün
2. ‘Adem mülkine maḥmil bağladum ben gitdüm ey ‘āşık
Cemāl-i yāri seyrāna gelen gelsün giden gitsün
3. Kimi mescidde varsun kimi mey-ḥāneye gelsün
Var ey dil söyle yārāna gelen gelsün giden gitsün
4. Cinānı añma vā‘iz kūy-ı cānān var iken baña
Hele evvel bu meydāna gelen gelsün giden gitsün
5. Bizüm ğam-ḥānemüz bir tekyedür yārān için ‘Ulvī
Gider teklīfī rindāna gelen gelsün giden gitsün

148.

Muḥibbī

Mefā‘īlün Mefā‘īlün Fe‘ūlün

1. Güzeller nāz ile reftār iderler
Dönerler ğonçeveş ğüftār iderler

3a. çıķduķda: bindükçe D.

3b. taķsun merre se: tıķsun ferese D.

4b. girse: girdi D.

5a. eger: saña D.

147. TY 1724: 48^a; ‘Ulvī Dīvānı: 470. gazel, s. 460.

3a. kimi mescidde: kimisi mescide D., gelsün: girsün D. (Bu mısra, TY 1724’de vezne uymamaktadır)

4a. cānān: dil-ber D., baña: şimdi D.

5b. teklīfī: teklīf D.

148. TY 1724: 48^b; Muḥibbī Dīvānı: 1134. gazel, s. 645.

2. Koyup âşıkların ol mâh-rûlar
Raķīb ile varup bāzār iderler
3. Dün ikrār itmiş iken buse ey yār
‘ Aceb n’oldı bugün inkār iderler
4. Güzellerden vefā gelmek ‘ acebdür
Cefā ister iseñ bisyār iderler
5. **Muhibbī** sırr-ı ‘ ışkı itme izhār
Şakın Manşürveş ber-dār iderler

149.

Güfte-i Sultān Murād

I

Görinmez görünmez dādı görünmez
Şunda bir zālīm var kanı görünmez
Hasretüñle dādum derdüm yeñilmez
Şunda bir zālīm var kanı görünmez

II

Şabāhı oldı bülbül dādı öter yüceden
Baña bir haber dādum lebi gönçeden
Yine ayrı düşdüm dādı bili inceden
Şunda bir zālīm var dādum kanı görünmez

III

Fürkatüñle dādı ciger biryāndur
Gözlerümden akan yaş ile kandur
Gel mey içelüm devr-i zamāndur
Şunda bir zālīm var dādı kanı görünmez

150.

Murabba‘

Mef‘ülü Mefā‘ilün Mef‘ülü Mefā‘ilün

I

2a. koyup: görüp D., mâh-rûlar: mâh-ı nev D.

3a. itmiş iken buse ey yār: eylemişken buse-i yār D.

4a. gelmek: ummak D.

4b. ister iseñ: dirseñ igen D.

149. TY 1724: 48^b; Bu şiirde belli bir vezin bulunamamıştır.

150. TY 1724: 48^b; Bu murabba, mecmuada eksik yazılmıştır.

Bir ğamzesi mestâne kaşdı itdi dil ü cāna
 Ƙıldı beni dīvāne düşdüm yine hicrāna
 Būlbūl gibi zār oldum āzürde-i hār oldum
 Bī-şabr u ƙarār oldum düşdüm yine hicrāna

II

Gördüñ dil-i meyyālüm cevri itmede ol zālīm
 Bilmem nic'olur hālüm düşdüm yine hicrāna

151.

‘Ulvī

Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün

1. Şehā kūyuñda göñlüm bir gedā-yı müstemendüñdür
 Erenler haqqı cān u başa ƙalmaz bir levendüñdür
2. Gülinden gülşeninden ‘ālemüñ ‘uzlet viren halka
 Nihāl-i dil-pesendüñ ƙāmet-i serv-i bülendüñdür
3. Sevüp her bir sitemkārı şikāyet ƙılma tālī‘den
 Seni ey dil iden rüsvā-yı ‘ālem kendü kendüñdür
4. Cefā taşın atup incinme yār itdükçe düşnāmı
 Gerek dögsün gerek sögsün göñül hoş tut efendüñdür
5. Nazar ƙıl ‘Ulvīye şāhum ƙapuñda bunca yıldur kim
 Faƙīrüñdür haƙīrüñdür ƙuluñdur derd-mendüñdür

152.

[Bāƙī]

Müfred

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Yād ider lebleri yanında nebātuñ adın
 Var ise bilmez o şīrīn-dehen ağzı dadın

151. TY 1724: 49^a; ‘Ulvī Dīvānı: 166. gazel, s. 289.

1a. bir: kim D.

1b. cān u başa: baş u cāna D.

2a. gülşeninden ‘ālemüñ: gülbeninden gülşenüñ D.

2b. nihāl-i dil-pesendüñ ƙāmet-i serv-i bülendüñdür: cemāl-i dil-pesend güle nihāl-i ser-bülendüñdür.

5a. şāhum ƙapuñda: ƙapuñda şāhā D.

5b. faƙīrüñdür haƙīrüñdür: ğarībüñdür faƙīrüñdür D.

152. TY 1724: 49^a; Bāƙī Dīvānı: 374. gazelin 1. beyiti, s. 239.

153.

[Bâkî]

Ferd

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

Dil giriftâr-ı belâ dil-ber hevâyî n'eylesün
 Dâma düşmez [ü] yire konmaz hümâyı n'eylesün

154.

[Bâkî]

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Şubh-dem ey fâhte bihûde fiğân eyleme
 Çün girersin her gice bir serv-i bâlâ koynına
2. Niçün ağlarsın felekden bilsem ey şeb-nem seni
 Girmeseñ bāri hele bir verd-i ra' nā koynına

155.

‘Ulvî

Mef' ūlū Fâ' ilātū Mef' ūlū Fâ' ilün

1. Ey dil hikāyet-i ğamı nā-dāna söyleme
 Mecnūn-ı 'ışk iseñ n'ola yabana söyleme
2. Dirler ki söz güher dūrūr eyle bu pendi gūş
 Hem-rāz diyü sirruñı yārāna söyleme
3. Kıl āşinā kelāmuñı baħr-i ma' ān'īem
 Fikr ile söyle her sözi bī-gāne söyleme
4. Çāh-ı nedāmet içre kalursın zamānede
 Yūsuf-mişāl vāqı' añ ihvāna söyleme

153. TY 1724: 49^a; Bâkî Dīvānı: 370. gazelin 1. beyiti, s. 238.

1b. [ü] yire: yirlere D.

154. TY 1724: 49^a; Mecmuada şiirin başlığında “kıt'a” yazmaktadır. Ancak bu şiir, Bâkî Dīvānı'nda s. 264'de yer alan 430. gazelin 2. ve 3. beytidir.

2b. girmeseñ bāri hele: çün girürsin her zamān D.

155. TY 1724: 49^a; ‘Ulvî Dīvānı: 599. gazel, s.530.

2a. güher dūrūr: güherdür D., pendi: bendi D.

3a. ma' ān'īem: ma' ān'īye D.

4a. zamānede: gönül şaķın D.

5. Şi' ründe añma kışsa-i Ferhâdî 'Ulviyâ
Şîrînle ser-güzeştüni efsâne söyleme

156.

'Ulvi

Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün

1. Dil-beründen şaķınma cânı şaķın
Eyleme cânuña ziyânı şaķın
2. Vireyin cümle hânmanı saña
Almamağ itme hânım anı şaķın
3. Yok yire zâyî' itme evķatı
Tîz geçer 'ömrünüñ zamânı şaķın
4. Seyr-i dîdâra irdük ise göñül
Özleme gülşen-i cinânı şaķın
5. Şaķla cism-i laţîfin âfetden
Yâ Rab ol şüh [u] dil-sitânı şaķın
6. Gele şâyed yoluña ey hünî
Zulm ile dökme bunca kanı şaķın
7. 'Ulviyâ tutmasun cihânı şerer
Yaķma âhuñla âsumânı şaķın

157.

'Ulvi

Müfte' ilün Mefâ' ilün Müfte' ilün Mefâ' ilün

1. Şubha dek ağıladuķ bu şeb toğmadı mäh-pâremüz
Tâli' imüz açılmadı düşkün imiş sitâremüz
2. Hañçer-i ğam cerâhatın bâde yuyup arıtmadı
Merhem ile oñılmadı ķaldı yürekde yâremüz

5b. Şîrînle: nazm eyle D.

156. TY 1724: 49^b; 'Ulvi Dîvânı: 421. gazel, s. 431.

1b. eyleme cânuña: cân ile eyleme D.

4b. özleme: üzilme D.

157. TY 1724: 49^b; 'Ulvi Dîvânı: 213. gazel, s.315.

3. Dīdede āb u başda ḥāk serde hevā gönülde táb
Derdimüzün devāsı yok bulmadı kimse çāremüz
4. Gözlerimiz ḥabābveş ol boyı servi gözedür
Şu gibi gerçi alçağuz yüksegedür neẓāremüz
5. Ğarḳa-i mevc-i eşk olup göz yumalum zamāneden
Çeşm-i ḥasūd ‘Ulviyā görmeye tā ki kāremüz

158.

‘Ulvī

Meḥ̄ ulū Fā‘ilātū Mefā‘ilū Fā‘ilūn

1. Hüsni kitābın ol şeh-i ḥubān açar ḳapar
Ṭāvūs şeh-perin dem-i cevḻān açar ḳapar
2. Bülbül ğarībe olmadı tīmār gerçi kim
Gül defterin nesīm-i gülistān açar ḳapar
3. Girmez metā‘-ı vaşl ele bunca zamāndur āh
Dollāb-ı çarḥı ḥ̄āce-i devrān açar ḳapar
4. Şarf itdi naḳd-i eşkini yākūt la‘ lūne
Şarrāf-ı dīde bir ḳurı dükkān açar ḳapar
5. Eş‘ār-ı ‘Ulvīye gözi düş oldı var ise
Mecmū‘ asını nāz ile cānān açar ḳapar

159.

Nev‘ī

Fe‘ilātūn Mefā‘ilūn Fe‘ilūn

1. Gönülüm alduñ daḥı ‘itāba ne borç
Şīve şatduñ ya bu ‘azāba ne borç

3a. serde: elde D., táb: nār D.

3b. bulmadı: bilmedi D.

158. TY 1724: 49^b; ‘Ulvī Dīvānı: 189. gazel, s. 302.

1a. kitābın: niḳābın D.

3a. vaşl ele bunca zamāndur: vuşlat ele niçe demdür D.

3b. dollāb-ı çarḥı ḥ̄āce-i devrān: ṭullāb-ı çarḥı ḥ̄āceye devrān D.

4b. dīde: dehr D.

159. TY 1724: 50^a; Nev‘ī Dīvānı: 43. gazel, s. 256.

2. Dāmenüm hār-ı hasret eyler çāk
Ser-i kūyuñdaki kilāba ne borç
3. N'ister ol māha karşı hıç bilmem
Hey begüm gökde āfitāba ne borç
4. Oğlaruñ naqd-i cānı [eñ şoñ] alır
Bu taķāzā ile şitāba ne borç
5. Ne şorar hūn-ı Nev'īyi ğamzeñ
Oldı bir bī-güneh hisāba ne borç

160.

Rūhī

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Nice Bağdādı ögüp yürimesünler şu' arā
Kim olur hūbları biri birinden a' lā
2. Bir vilāyet xanı Bağdād gibi kim güzeli
Hem suhan-dān ola hem şūh ola hem ehl-i vefā
3. Gerçi dil-berleri hoş-ıtab' dur İstanbuluñ
Bunlaruñ var lisānında velī özge şafā
4. İhtilāt ile maħabbet olur ammā bunlar
Bir nazarda dil-i 'uşşāķı iderler yağma
5. Beni nālān iden ey **Rūhī** bu meh-rūlardur
Bir cefākārdur adın demek olmaz ammā

161.

[‘Ālī]

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Cām-ı mey üstine bir bencileyin dıtrer yok

160. TY 1724: 50^a; Bağdatlı Rūhī Dīvānı: 23. gazel, s. 317.

1b. olur: ola D.

3b. bunlaruñ: anlaruñ D.

5a. nālān: bītāb D., meh-rūlardur: meh-rūlardan D.

5b. demek: söylemek D.

161. TY 1724: 50^a; Gelibolulu Muştafā ‘Ālī Dīvānı: 670. gazel, s. 831.

Baňa pīrān-ı ħarābātda bir beñzer yok

2. Bir elüm dāmen-i dil-berde bir el sāğarda
Reh-i ‘ işyānda ayak başmadığım bir yir yok
3. Derd ü ğam aldı beni yarım ağız yāre varup
Derd-mendün budur aĥvāli diyü söyler yok
4. Der-i dil-berdeki derd ehlin uyutmaz zārum
Deli gönlüm o şifā-ĥānede bir ister yok
5. Çeşm-i bīmāruñ için ĥaste yaturmış ‘Ālī
Gözlerinden nazar olmazsa anı gözler yok

162.

Ṭālī‘ī

Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün

1. Nigāh-ı ‘ işve ser-ĥoş hem ĥırām-ı nāz mestāne
Periştān kākül-i ‘ anber-şiken ser-bāz mestāne
2. Girişme āteşi çün ‘ işve mest-i cām-ı istiġnā
Hem-āġuş-ı teġāfül ğamze-i ğammāz mestāne
3. Müheyyā bezm-i ‘ işret yār ser-germ-i mey-i ülfet
Zebān-ı ārzü bī-tāb [u] keşf-i rāz mestāne
4. Ĥalāş olmak ne derd ‘ āfiyet emr-i muĥāl ancak
Ĥadeng-i nāvek-i müjgān şayd-endāz mestāne
5. Ser-engüş-i ĥayālin Ṭālī‘ī bilmem ne siĥr eyler
Şarīr-i naġme-i kilik-i suĥan-perdāz mestāne

163.

Ṭālī‘ī

Fā‘īlātün Fā‘īlātün Fā‘īlātün Fā‘īlātün

1. Ġamze hem-düş-ı teġāfül ‘ işve mest-i cām-ı nāz
Nāvek-endāz-ı nigāh āmāde-i hengām-ı nāz

3a. varup: egüp D.

162. TY 1724: 50^b.

163. TY 1724: 50^b.

2. Korkarın Hızır u Mesîhâyı ider mest-i niyâz
Sâķ-î hüsnuñ elinden sâķar-ı ibrâm-ı nâz
3. Dide leb-rîz-i nigâh ammâ edeb nezzâre men^ç
Âteş-endâz-ı metâ^ç -ı şabr hem peygâm-ı nâz
4. Murğ-ı dest-âmûz-ı dil mümkün midür olmak hâlâş
Tâ'ir-i kudsî ider ol ğamze şayd-ı dâm-ı nâz
5. Ol nigâh-ı nâz-perver ol hırâm-ı işve-rîz
Tâli^çî eyler seni bî-şabr u bî-ârâm-ı nâz

164.

Mesîhî

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Fe'ûlün

1. Kapuñda çeşmüm iken halka-i der
Niçün âhenger aña halka ider
2. Çü gündüz ihtiyâc olmaz çerâĝa
Abeş yanar yakılır şem^ç -i hâver
3. Dükendi şanma gözden gevher-i eşk
Ki şu akduĝı yirden yine akar
4. Güneşden rüşen olduĝı izâruñ
Olupdur âlem içre gündün ezher
5. **Mesîhî** öldüĝine acımazdı
Kıalaydı bir dahı şîrîn suhanver

165.

Mesîhî

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Fe'ûlün

1. Müjeñ kim sineden imân uğurlar

164. TY 1724: 50^b; Mesîhî Dîvânı: 53. gazel, s. 149. (Bu şiir, Dîvân'da yedi beyittir)

3b. yine: girü D.

4a. izâruñ: cemâlün D.

5b. şîrîn: yâr-ı D.

165. TY 1724: 51^a; Mesîhî Dîvânı: 72. gazel, s. 164.

İki göz arasında cân uğurlar

2. Alur gönlümi sinemden hayālūñ
Yanar tennūr-ı dil biryān uğurlar
3. Ne hoş cerrāh olur üstād-ı ğamzeñ
K'ırağdan neşter ile kan uğurlar
4. Şabā yili kapar gonçe külāhın
‘Ömerveş efser-i sulţān uğurlar
5. **Mesîhî** muhteri‘ dūr pîşesinde
Degüldür şan‘at-ı dīvān uğurlar

166.

Şābit

1. *Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün*
Dağı humār-ı şebāneyle der-firāş yatur
Yatağda avlıyalum ol ğazālî taş yatur
2. Girüp liḥāfuña çün Mağribî-i ğisū-dār
Senūñle her gice ol zülf-i müşğ-pāş yatur
3. Sirişk-i hūn akıdup cāme-ḥ‘āb-ı fürkatde
Gözüm şabāḥa deġin kan içinde yaş yatur
4. Gürisne-çeşm-i maḥabbet nevāl-i vuşlatuña
Ne deñlü hırş ile aş yirse bî-ma‘āş yatur
5. Metā‘-ı vuşlata bağ teng tenge yaşdanmış
Bu şehr-bend-i maḥabbetde çok kumāş yatur
6. O ser-tırāşı görüp kıl-barak gibi ağıyār
Ġam ile pister-i miḥnetde nā-tırāş yatur
7. Raḳīb-i seg dağı der-kayd-ı ḥ‘āb iken **Şābit**

1b. arasında: arasından D.

2b. tennūr-ı dil: tennürdan D.

3a. cerrāh: üstād D., üstād: cerrāh D.

4b. ‘Ömerveş: ‘Ömer şan D.

166. TY 1724: 51^a; Bosnalı Alaeddin Şābit Dīvāmı: 71. gazel, s. 386. (Bu şiir, Dīvān’da sekiz beyittir)

2a. liḥāfuña: firāşuña D.

5a. vuşlata: fitneye D.

Yatağda avlıyalum ol ğazālî taş yatur

167.

Şābit

Meʿūlū Fāʿilātū Mefāʿilū Fāʿilūn

1. Dendān-ı raḥne-dārı ki cevher mişālidür
Çıkmış Gedik Muḥārebesinden Celālidür
2. Memnūn idük vücūdını ḳaldursa rūzgār
Turreñ bu kişverūñ sebep-i iḥtilālidür
3. Yatdukça ḥāb-ı nāza o naḥl-i ser-āmedūñ
Ḳaddi serāy-ı vaşla döşenmiş nihālidür
4. Fıkr eyledükçe laʿl-i şeker-ḥand-i nāzuñı
Sīnem nebāt-ḥāne-i Mışruñ ḥayālidür
5. Maḥrem degülse şeyḥe görünmek ḥarām olur
Bintü'l-ineb ki pīr-i muḡānuñ ḥelālidür
6. Būy-ı vefā ümīd olunur gül bu bāğda
Āl-i Muḥammedūñ gül-i bāğ-ı cemālidür
7. **Şābit** ne deñlü dil-siyeh-i cürm iseñ yine
Ümmīdimüz Muḥammed ü Aşḡāb u Āl'dür

168.

Revānī

Fāʿilātūn Fāʿilātūn Fāʿilātūn Fāʿilūn

1. Ḳaḡı 'aşık kim senūñ zülfüñe gönül bağlar
Ḳaralar geyüp bulutlar anuñ için ağlar
2. Dā'imā ḥandān şurāḡı dā'imā giryān ḳadeḥ

167. TY 1724: 51^a; Bosnalı Alaeddin Şābit Dīvānı: 120. gazel, s. 410.

3a. naḥl-i ser-āmedūñ: serv-i revān hemān D.

5a. ḥarām olur: ḥarāmdur D.

7a. yine: n'ola D.

168. TY 1724: 51^b; Revānī Dīvānı, 89. gazel: s. 227.

1a. gönül: gönlin D.

1b. geyüp: geymiş D.

2a. ḥandān: giryān D., giryān: ḥandān D.

Bu cihāndur kimisi güler kimisi ağlar

3. Ey şeker-leb dir gören ağyārlar içre seni
Hem-dem olmuş tūt̃īye hayfā ki şimdi zāğlar
4. Gūyiyā bezm-i belāda def durur s̃inem benüm
Kim aña her yañadan bir nehr olupdur dāğlar
5. Dağlar gibi cefāsın çekdigümçün añladum
Hey benüm çekdigümi çekmez **Revānī** tağlar

169.

Necātī

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Kendüyi ta' rīf idermiş müşg-i ter
Öksüz oğlan göbegin kendi keser
2. Terk-i ser idüp ezilür la' lüñe
Rāstī şarb aşılāsıdur şeker
3. Bī-vefādur itdügiçün çok günāh
Qalbūñi taş eylemişdür dādger
4. 'Arz-ı hāl eyler isem gūş eyle gūş
Söz güherdür pādīşāhum söz güher
5. 'Işk bezminde mey-i ğamdan murād
Bī-ğaber olmağ imiş aldum ğaber
6. İdeyin rüsvā ne 'avretdür cihān
Zerre deñlü himmet itsün baña er
7. Göze görünmez **Necātī** şī' ri līk
Bir perīdür ādemi bī-hūş ider

3a. Bu kelime mecmuada müstensih tarafından “لرغيارلر” şeklinde yazılmıştır.

4b. bir nehr: pullar D.

5a. añladum: ağların D.

169. TY 1724: 51^b; **Necātī Dīvānı**, 165. gazel, s. 220. (Bu şiir, Dīvān'da sekiz beyittir)

2a. idüp: ider D., la' lüñe: karşıña D.

3b. eylemişdür dād-ger: itdi Allāhum meger D.

4a. 'arz-ı hāl eyler isem: hālūmi eşküm didi D.

170.

Necātī*Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün*

1. Mest olur murğ-ı çemen gül yaqalar çäk eyler
‘Ärif-i vaḥdet olanlar bunu idrāk eyler
2. Kimi kim bād-ı fenādan şaķına pīr-i muḡān
Bir iki cūr‘ a ile ḥākini nem-nāk eyler
3. Yok dime ḥāşiyet-i bādeye kim luṭf-ı kerīm
Gülde bũ eyleyüben ef‘ ĩde tiryāk eyler
4. Tutamaz şūfī melāmet oķına sīne siper
Yine bu şīveleri ‘āşık-ı bī-bāk eyler
5. Hele cārüb-ı müjem kıomadı yoluñda ġubār
Ki miyān-beste olanlar yolını pāk eyler
6. Yā Rab ol ḥoķķa-i la‘ līn ne müferriḥdür kim
Her nefes nice **Necātī**yi ferāḥ-nāk eyler

171.

Mesīḥī*Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün*

1. Her cānibe hercā‘i güzeller kim aķarlar
Ġayrıları şuya vü meni oda yaķarlar
2. Erkān-ı kıalenderlere kıolaşma kim anlar
Şol taḥta çıķan pādişeh taḥta kıaķarlar
3. Kıılmaġa meremmet bu kıühen kıubbe-i çarḥı
Encüm diyü her gice niçe mīḥ kıaķarlar
4. Gülşende lebüñden çü şoram sebzelere rāz
Sen söyle diyü ġonçenüñ aġzına baķarlar

170. TY 1724: 52^a; Necātī Dīvānı: 181. gazel, s. 228. (Bu şiir, Dīvān’da yedi beyittir)
3b. eyleyüben: yaradur u D.

171. TY 1724: 52^a; Mesīḥī Dīvānı: 57. gazel, s. 151. (Bu şiir, Dīvān’da yedi beyittir)
2a. kıolaşma kim: ulaşma ki D.
3a. Kelime müstensih tarafından “مزمت” şeklinde yazılmıştır.
3b. gice niçe mīḥ: gice mīḥ D.

5. Ser-hoş şanuban maḥkeme-i gülşen içinde
Şeb-nemler üşüp gonçenüñ ağzını koḡarlar
6. Ğafletde iken alma **Mesîḥî**yi eyā mevt
Hiç bir kişiy e uyur iken el mi yuḡarlar

172.

Ḳaşıde-i Bākî Efendi Berāy-ı ‘Alî Paşa

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Rūḡ-baḡş oldu Mesîḥā-şıfat enfās-ı bahār
Açdılar dīdelerin ḡāb-ı ‘ademden ezhār
2. Tāze cān buldı cihān irdi nebātāta ḡayāt
Ellerinde ḡarekāt eyleseler serv ü çenār
3. Döşedi yine çemen naṭ‘-ı zümür-rūd-fāmın
Sīm-i ḡām olmış iken ferş-i ḡarīm-i gülzār
4. Yine ferrāş-ı şabā şaḡn-ı ribāt-ı çemene
Geldi bir ḡāfile ḡondurdu yüki cümle bahār
5. Leşker-i ebr çemen mülkine aḡın şaldı
Ṭurma yaḡmāda yine niteki yaḡı Tātār
6. Farḡına bir nice per ṭaḡınur altun telli
ḡayl-i ezhāra meḡer zanbaḡ olupdur serdār
7. Dikdi leşkergeḡ-i ezhāra şanavber tūḡın
ḡaymeler ḡurdu yine şaḡn-ı çemende eşcār
8. Döşedi mihr-i felek yolları dībālar ile
İtdi teşrīf çemen mülkini sulṭān-ı bahār
9. Şubḡ-dem velvele-i nevbet-i şāḡı mi degül
Şavt-ı murgān-ı ḡoş-elḡān [u] şadā-yı kūhsār
10. Çemen eṭṭālınüñ uyḡuların uçurdu meḡer
Şubḡ-dem ḡulgule-i fāḡte gül-bāḡ-ı hezār

172. TY 1724: 52^b; Bākî Dīvānı: 18. kaside, s. 30. (Bu kaside, Dīvān’da elli beş beyittir)
10a. meḡer: yine D.

11. Dāye-i ebr yine gonçelerün şeb-nemden
Başına akçe dizer niteki etfāl [ü] şıgār
12. Mevsim-i rezm degüldür dem-i bezm irdi diyü
Sūsenün hañçerini tutdı ser-ā-pā jengār
13. Semenün sīne-i sīmīnin açup bād-ı seher
Güllerün tügmelerin çözdü yine nāhun-ı hār
14. Pīrehen berg-i semen gūy-ı girībān şeb-nem
Gülsitān oldı bugün bir şanem-i lāle-‘ izār
15. Zīb ü fer virmek içün rüy-ı ‘arūs-ı çemene
Yāsemen şāne şabā māşıta āb āy medār
16. Dür ü yāķūt ile bir naħl-i muraşsa‘ şandum
Ergavān üzre dökilmiş kaţarāt-ı emţār
17. Şiše-i çarħda gör bunca muşanna‘ naħli
Nice ārāste kılmiş yine şun‘ -ı Cebbār
18. Berg-i ezhārı hevā şöyle çıkardı felege
Pür-kevākib görünür günbed-i çarħ-ı devvār
19. Dem-i ‘İsā dirilür būy-ı baħūr-ı Meryem
Açdı zanbaķ Yed-i Beyzāyı kef-i Mūsāvār
20. Cām-ı zerrīni tolu bāde-i gül-reng itmiş
Gül-i ra‘ nā seheri kılmağ içün def‘ -ı humār
21. Zanbağun gonçesidür bāğa gümüşt bāzū-bend
Za‘ ferān ile yazılmış aña haţţ-ı tūmār
22. Dehen-i gonçe-i ter dürlü leţā ‘if söyler
Gülüp açılsa ‘aceb mi gül-i rengin-ruhsār
23. Güher-i fırsatı aldurma şaķın devr-i felek
Sīm ü zerle gözünü boyamasun nergisvār
24. Cām-ı [mey] kaţreleri sübhā-i mercān olsun
Gelünüz zerķ ü riyādan idelüm istiğfār

13b. güllerün tügmelerin çözdü yine: çözdü gülşende gülün dügmelerin D.

17a. muşanna‘ : muraşsa‘ D.

25. Lāle şahrāyı bugün kân-ı Bedaḥşān itdi
Jāle gülzāra nişār eyledi dürr-i şehvār
26. Dāmenin dürr ü cevāhirle pür itdi gül-i ter
Ki ide ḥāk-i der-i Ḥazret-i Paşaya nişār
27. Şāhib-i seyf ü qālem mālīk-i cām u ḥātem
Āşaf-ı Cem-[‘] azamet dāver-i Cemşīd-vaḳār
28. Āsumān-pāye hümā-sāye [‘] Alī Paşa kim
İremez ṭāḳ-ı celāline kemend-i efkār
29. Şāḥ-ı gül neşv ü nemā bulsa nem-i luṭfindan
Ola her gonçe-i ter bülbul-i şīrīn-güftār
30. Āb u gıl müşg ü gül-āb ola çemen şahnında
Būy-ı ḥulḳıyla güzār itse nesīm-i eşār
31. Ṭab[‘] -ı vekḳādın eger āteş-i raḥşān görse
Ḳızarur aḥker-i sūzān nitekim dāne-i nār
32. Güneşi keff-i zer-efşānına beñzer dir idüm
Almasa māha [‘] aṭā eyledüğün āḥir-i kār
33. Şöyledür keff-i güher-pāşı yemīn itmek olur
Ki [‘] aṭāsından irer baḥre ğinā kāne yesār
34. Manzar-ı ḳaşr-ı sa[‘] ādetden anuñ re’yi gibi
Rūy göstermedi bir şāhid-i ḥurrem-dīdār
35. Bāğ-ı cūdında nihāl-i kereminden dirilür
Luṭf-ı bī-minnetinüñ mīvelerinden her bār
36. Manzar-ı himmetinüñ küngüre-i rif’ atine
İremez şarşar-ı ṭūfān-ı fenā birle ğubār
37. İşigi taşı imiş yüz sürececek ḥayf diyü
Taşdan taşā döger başını şimdi enhār
38. Serverā cānı mı var devletün eyyāmında

27a. seyf: tığ D.

31b. kızarur: kızara D.

Sünbülün tırresine el uzada şâh-ı çenâr

39. Eylemez kimse bugün kimse elinden nâle
Bezm-i ‘ işretde meger muṭrib elinden evtâr
40. Şer‘ a uymaz n’idelüm nâle vü zâr eyler ise
Gerçi kânûna uyar zemzeme-i mûsîkâr
41. Geşt iderken çemen-i medḥ ü şenâñı ḥâṭır
Lâyih oldu dile nâ-gâh bu şi‘ r-i hemvâr
42. Gül gibi gülşene kılsañ n’ola ‘ arz-ı dîdâr
Ḥayli dökildi saçıldı yoluña faşl-ı bahâr
43. Reşk-i dendānuñ ile ḥançere düşdi jâle
Berg-i sūsende gören itdi şanur anı qarâr
44. Geçemez çenber-i gîsû-yı girih-gîrûnden
Gerçi kim za‘ f ile bir kılca qalupdur dil-i zâr
45. Turreler mülk-i çemen nâfe-i müşğîn ol ḥâl
Gözün âhû-yı Ḥoten ğamzeleründür Tâtâr
46. Dil-i mecrûḥa şîfâ-baḥş ruḥ u la‘ lündür
Gül-be-şekkerle bulur kuvveti ṭab‘ -ı bîmâr
47. Koma **Bâkî** kuluñı cür‘ a-şîfat ayaḳda
Dest-gîr ol aña ey dâver-i ‘ âlî-mîḳdâr
48. Bâĝ-ı medḥünde olur cümleye ğâlib tenhâ
Baḥş için gelse eger bülbül-i ḥoş-naĝme hezâr
49. Puḥtedür ğayrılar eş‘ ârı velî puḥte piyâz
Ḥâm ‘ anberdür eger ḥâm ise de bu eş‘ âr
50. Ḥâm var ise eger micmere-i nazmumda her
Dâmen-i luṭfuñ anı setr ide ey faḥr-i kibâr
51. Baḥr-i eş‘ âr yiter urdı sûtür emvâcın
Demidür k’ide du‘ â dūrlerini zîb-i kenâr

45a. mülk-i çemen: milket-i Çîn D.

50a. nazmumda her: nazmumda D.

50b. ide: ider D.

52. Lâlelerle bezene niteki deşt ü şahrâ
Niteki güller ile zeyn ola dest ü destâr
53. Nitekim lâlelere şeb-nem ola üftâde
Güllere bülbül-i şeydâ geçine ‘âşık-ı zâr
54. Gül gibi hurrem ü handân ola rûy-ı bahtuñ
Sâgar-ı ‘ıyşuñ ola lâle-şıfat cevherdâr

173.

Velehu’l-Merhûm

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Gülşene altun varaklar zeyn idüp bād-ı hazân
Güyyâ zer-küblar dükkânı oldu gülsitân
2. Rîşte-i bārân gümüş tel sîm-keş ebr-i harîf
İki çarha döndiler kûy-ı zemîn ü âsumân
3. Berg-i bîdi bağda âb-ı revân üzre görüp
Didiler akmış gılâfından bu tîğ-i zer-nişân
4. Reh-güzâr-ı bâğa ser-tâ-pâ dökilmiş berg-i zer
Şandum altun tepsiler konmuş simât-ı husrevân
5. Bağda gerdân ider evrâkı şanmañ gird-bād
İndiler seyyâreler kıлмаğa seyr-i böstân
6. Perr ü bâl açmış yeşil tûtı gibi berg-i çenâr
Zerd olup ser-pençe-i şeh-bâza dönmişdür hemân
7. Râygân aldum şanurdu la‘l u yâkûtı velî
Şimdi naqd altun şayar tırmış nihâl-i ergavân
8. Kınlu yaş dökmiş ruḥ-ı zerd ü ğubâr-âlûdına
Var ise dehrüñ fenâsın aındı mîr-i ‘âşıkân
9. Salṭanat tâcın giyen ‘âlemde mağrûr olmasun

52a. deşt: dest D.

52b. niteki: nitekim D.

53a. ola: olup D.

173. TY 1724: 54^a; Bâkî Dîvânı: 22. kaside, s. 42.

2b. kûy-ı: güyyâ D.

6a. gibi: iken D.

Nice sultân börkin almışdur begüm bād-ı hāzān

10. Gerçi merdāne şoyındı girdi meydāne dıraht
Geldi kış başdı velikin virmedi aşlā amān
11. Dest-bürd-i şarşarı āhır görüp şāh-ı çenār
Didi el arkası yirde āferinler pehlevān
12. Jāle vü berg-i hāzāndan pür-zer ü gevher çemen
Gülşene varın nişār itdi meger deryā vü kân
13. Gevher-i sîr-âb şeb-nem gūşvāre zer varak
Şahñ-ı bostān oldı gūyā çār-sū-yı zer-gerān
14. Şöyle beñzer kim haţ-ı āyāt-ı rahmetdür çemen
Bād-ı şubh itmişdür altun hall ile yir yir nişān
15. Bir yeşil ğarrā zer-efşān kâğıd olmuşdur çemen
Yaraşur yazılsa ger medh-i edīb-i nükte-dān
16. H̱āce-i ‘ālī-nazar ser-çeşme-i fażl u hüner
Dāver-i ferhunde-ahter kām-bağş u kām-rān
17. Āfitāb-ı ‘ālem-ārā-yı sipihr-i fażl o kim
Buldı re’y-i enver[i] fażl ile nūr u fer cihān
18. Ayağı toprağıdur kuhl-i cevāhir encüme
Āsitānı hākidür iklil-i fark-ı Farḳadān
19. Rūzgāruñ şiddetinden gülşen-i bahtı maşūn
Nitekim bād-ı hāzāndan şahñ-ı gülzār-ı cinān
20. Şafḥa-i āyīne-i ‘ālem-nümā-yı ṭab‘ına
Cümle-i dünyā vü mā-fihā muşavverdür ‘ayān
21. Rāh-ı bāğa berg-i zer düşmiş degüldür serverā
Reh-güzāruñda yüzün ferş itdi māh-ı āsumān
22. Eyleyüpdür feyz-i hūrşīd-i kemāl-i şun‘ ile
Zāt-ı pākūñ gevherin perverde kân-ı *Kūn fe-kān*

13a. gūşvāre: gūşvār-ı D.

17b. fażl ile: feyziyle D.

22b. Kūn fe-kān: “Ol deyince oluverir” (*Kur’an-ı Kerīm*’deki ayetlerde kūn fe-yekūn şeklindedir. Bakara (2/117), Al-i İmrān (3/47,59), En’ām (6/73), Nahl (16/40), Meryem (19/35), Yasin (36/82),

23. Meclisünde kalb-i şâfî gibi altun olmayan
Kâl ocağında halâş olmaz kılursañ imtiḥân
24. Āfet-i bād-ı ḥazāndan tā ebed maḥfūz olur
Bāğ-ı dehre ḥüsn-i tedbîrûñ olursa bâğbân
25. Şarşar-ı ğam fikrüm evrâkın perîşân eyledi
Çihre-i zerdüm belâdan buldı reng-i za‘ ferân
26. Cür‘ a-i cām-ı belâ-encām-ı ğam bî-hüş idüp
‘ Ākıbet kıldı ḥumâr-ı derd [ü] miḥnet ser-girân
27. Cür‘ aveş ayakda koydı sâķ-ı devrân beni
Dest-gîr ol ey emîr-i meclis-i devr-i zamân
28. Himmetûñ şimşâdınûñ şâḥ-ı bülendi var iken
Kanda yapsun şâh-bâz-ı ṭab‘-ı **Bâķî** âşiyân
29. Destüme alsam kalem nazm-ı bedî‘ ümle benem
Nîze-bâz-ı ‘ arşa-i mülk-i ma‘ânî vü beyân
30. Ben kemend-endâz-ı meydân-ı belâgat olalı
Ḥalka-i teslîme geçmişdür ser-i gerden-keşân
31. Pehlevân-ı ‘ arşa-i nazmum diyen ferzâneler
Bir iki zâr u zebûnumdur za‘ if ü nâ-tüvân
32. Muttaşıl şi‘ rüm yazarken ḥâme ṭurmaz deprenür
Neydür anı gūiyâ lertzân ider âb-ı revân
33. Bâğ u bostân içre tā oldı bisât-ı sebzeve
Şubḥ-dem bād-ı ḥazāndan kaṭre-i şeb-nem çekân
34. Her seḥer şaḥn-ı zümür-rüd-gün-ı gerdün üstine
Āfitâb altun ṭabaķdan tā ola gevher-feşân
35. Mesned-i rif‘ atde genc-efşân-ı iḥsân ol müdām
‘ Ömr ü devlet pâydâr iķbâl ü ‘ izzet câvidân

surelerinde geçer.

23a. kalb-i şâfî gibi altun: kalbi altun gibi şâfî D.

23b. ocağında: ocağından D.

33a. oldı: ola D.

33b. bād: berg D.

174.

Velehu'l-Merhûm*Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlün*

1. Urınup farkına bir tâc-ı mücevher sünbül
Oldı iklîm-i çemen tahtına server sünbül
2. Şeh-levendâne şikest eyledi taraf-ı külehin
Gögsinüñ dügmelerin çözdü ser-â-ser sünbül
3. Oldı gülşen yine bir dil-ber-i müşğîn mergûl
Şol kadar virdi aña zînet ü zîver sünbül
4. Çihre gül sîne semen çeşm-i mükâhhal nergis
Haft çemen gönçe dehen ca' d-ı mu'anber sünbül
5. Yazdırup misk ile boynına hamâ'il tahtı
Kendüye itmek için halkı musahhar sünbül
6. Beñzer ol bûy-ı dil-âvîz ile mûy-ı yâre
Başlar üzre n'ola [ger] eyler ise yir sünbül
7. Yine gömgök dere batmış çıka geldi çemene
Nev-bahâr oldı diyü virdi haberler sünbül
8. Beden-i pâki neden böyle olurdu hoş-bû
Olmasa müşğ ü gül-âb ile muhammer sünbül
9. Var ise bencileyin 'âşık-ı dîdâr olmuş
Gömgök itmiş döginüp cisini yir yir sünbül
10. 'İşk sevdâlarına uğramasa olmaz idi
Mûy-ı jülîde ile bir ten-i lâğar sünbül
11. Yine Fir'avn-ı şitâ ceysine Mûsâ mânend
Eyledi elde 'aşasını bir ejder sünbül

174. TY 1724: 55^a; Bâkî Divânı: 24. kaside, s. 46-49. (Bu şiir, Divân'da kırk yedi beyittir)

5a. misk: müşğ D.

7b. oldı: irdi D.

9a. dîdâr olmuş: zâr olmuşdur D.

9b. gömgök: gök gök D.

10a. olmaz: kalmaz D.

12. Sâkiyâ zevraķı sür bād-ı bahâr esdi yine
Sebbezâr oldı çemen aķđar [u] lenger sünbül
13. Nev-^ç arūs-ı çemene mâşıtadur faşl-ı bahâr
Kim anuñ hâme-i müşgînine beñzer sünbül
14. Şahn-ı gülşende yatupdur seherî varsa eger
Ki takınmış seherî başına güller sünbül
15. Bürüdi kendinüñ eţrâfını bâl ü per ile
Yine tāvūs-şifat cilveler eyler sünbül
16. Yine ferrâş şabâ destine cārüb aldı
Ki ide hizmet-i hâk-i der-i dâver sünbül
17. Fâzıl-ı dehr Mehemmed Çelebi kim eflâk
Bâğ-ı fazlında toķuz dânelü bir ter sünbül
18. Geldi bir Hindî-yı bî-çâre-şifat işigüne
Ėarazı bu ki kapuñda ola çâker sünbül
19. Bâğ-ı luţfuñda meh ü mihr iki aķķar nergis
Keremüñ gülşenine sünbüle kemter sünbül
20. Bûy-ı hulķuñla güzâr eylemese bâğa nesîm
İdemez halk dimâğını mu^ç atţar sünbül
21. Bulsa bârân-ı sehâñ ile eger neşv ü nemâ
Ėad-i bâlâ çeke mânend-i şanavber sünbül
22. Ebr-i cûduñdan eger irse nem-i ihsânuñ
Gidere dūd-ı kebūdı vire âzer sünbül
23. Nûr-baķş olsa eger bâğa çerâğ-ı luţfuñ
Şem^ç vār eyleye eţrâfı münevver sünbül
24. Ger toķınsa nefes-i luţf u dem-i ihsânuñ
Bitüre hâre gül ü lâle vü mermer sünbül
25. Cür^ç a-rîz olsa eger gülşene cām-ı keremüñ

12b. çemen: yem-i D.

14a. seherî: gice D., eger: meger D.

16a. şabâ: şifat D., aldı: almış D.

22a. ihsânuñ: in^ç âmuñ D.

- Ṭuta nergis-şıfat elde ẓadeḥ-i zer sünbül
26. Ḥāline ‘ayn-ı ‘ināyetle nazar eyler iseñ
Göz açup ide nazar niteki ‘abher sünbül
27. Bezmüne gelmek ile bu ne kerāmetdür kim
Dimeye şayf u şitā bitüre micmer sünbül
28. Dāne ḥaṭ jāle nuḳaṭ nefḥa-i müşgīn ma‘ nā
Yazdı levḥ-i çemene bir ğazel-i ter sünbül
29. Ğam-ı ğīsūn ile āşüfte degül ger sünbül
Ne içün böyle perişān olur ekşer sünbül
30. Var ise turrelerüñ bāğ-ı cinān sünbülidür
Çopmadı bāğda ol resme mu‘anber sünbül
31. Olamaz reh-güzerüñ ḥākine hem-pā ‘anber
İdemez kākülüne kendüyi hem-ser sünbül
32. Ğonçenüñ cānı mı var öykine la‘l-i lebüne
Zülfüne kaç başı var ola ber-ā-ber sünbül
33. Bāde-i la‘lüne hem-şīre şarāb-ı gül-fām
Zülf-i müşgīn-i semen-sāña birāder sünbül
34. Ḥüb olur ‘arızuñ üstinde o ḥaṭṭ-ı müşgīn
Āb-ı nāb içre ṭurur tāze vü hoş-ter sünbül
35. Lāle reşk-i ruḥ-ı gül-gūnuñ ile pā-der-gil
Ğam-ı zülfünle perişān u mükedder sünbül
36. Nice teşbīḥ idem ağzuña bir ebkem ğonçe
Nice nisbet kılam ol zülfe ber-ā-ber sünbül
37. Dūdlar çıkdı yanup reşk-i ruḥuñ şevķine bāğ
Cā-be-cā şanma çemende görünenler sünbül
38. Ruḥlaruñ üzre yatur zülf-i semen-sā gūyā

26a. nazar: nigāh D.

30b. bāğda: bāğdan D.

31a. reh-güzerüñ: reh-güzeri D.

31b. kākülüne: ṭurrasına D., (Bu beyit, Dīvān’da 19. beyittir)

37a. şevķine: nārına D.

Gül-i terden idinür kendüye pister sünbül

39. Hâṭ-ı müşğīn-i leb-i la' lüne mānend olamaz
Bulsa ger perveriş-i çeşme-i Kevşer sünbül
40. Yaraşur vaşf [u] ruḥuñ şevkine defter yazsam
Kâğıdı berg-i gül ola ḥaṭ-ı defter sünbül
41. Levḥ-i ḥâṭırda ḥaṭuñ naḳşını taşvır itdüm
Olmadın şafḥa-i güلزāra muşavver sünbül
42. Nazm-ı eşḥāşa kıyās eyleme **Bākī** şî' rin
Ola mı her giyeh-i ḥuşke ber-â-ber sünbül
43. Gerçi sünbül çoğ olur gülşen-i ' âlemdür bu
Lîk rengin ü muṭarrā olımaz her sünbül
44. N'ola ḳadr ü şerefün sāl-be-sāl olsa mezîd
Her yıl arturma[da]dur dāneyi dirler sünbül
45. Götürüp tā ki şehen-şāh-ı bahāruñ tūğın
Getüre cünd-i şitā üstine leşker sünbül
46. Ser-i a' dāña ṭaḳa seng-i melāmet güller
Ola düşmenlerünün başına şeş-per sünbül

175.

[Fā'iz]

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Kaçan gelür diyü āyā o mehveşün ḥaberi
Uçar gözümde ḥayāl-i ḥamām-ı nāme-beri
2. Düşer mi şānuña ey şeh-süvār-ı kişver-i nāz
Helāk eylesin cevır ile fütādeleri
3. Mürüvvet it baña sākī şarāb-ı şāfī şun
O def' iderse ider dildeki olan kederi
4. Güşāde olmadı şad ḥayf gonçe-i ümmîd

39a. olamaz: olmaz D.

40a. vaşf: zülf D., şevkine: vaşfına D.

175. TY 1724: 57^a; Edirneli Fā'iz Dīvānı: 57. gazel, s. 178-179.

Nesīm-i āh-ı dilüñ zāhir olmadı eşeri

5. Ne dem ki ‘azm ide kūy-ı habībe Fā’iz-i zār
Fiğānı hem-reh olur seyl-i eşki rāh-beri

176.

Ḳaşıde-i Bākī Efendi Berāy-ı Sultān Meḥammed Ḥān

Mefā’ılün Mefā’ılün Mefā’ılün Mefā’ılün

1. Bi-ḥamdi’llāh refīḳ oldu yine tevfiḳ-i Rabbānī
Muzaffer kıldı sultān-ı cevān-baḥt u cihānbānı
2. Ḳudūm-ı şāh ile ḥalkuñ bugün başına gün toğdı
Yine tāb-ı rikābından cihānı kıldı nūrānī
3. Eşi‘ a bāl ü per oldu güneş zeyn itdi etrāfın
İrem tāvusu gibi şubḥ-dem gösterdi cevḫānı
4. Yine ol sancaḳ-ı zerrīn-ser [ü] sīmīn-ḳabā kıldı
Livā-yı şubḥ-ı nūrānī gibi rüşen bu eyvānı
5. Cihān emn ü emān buldı yine şemşīr-i pūlādın
Belā Ye’cūcına sedd eyledi İskender-i şānī
6. Yıkıldı ḥānumān-ı baḥtı berbād oldu a‘ dānuñ
Revān oldu nesīm-i fetḥ ile taḥt-ı Süleymānı
7. Bisāt-ı emni baş itdi basīt-i arza iḳbālī
Ne deñlü ḳılsa ta‘ zīmi felek ol şāha erzānī
8. Dür ü gevher nişār itsün yoluna ebr-i bārānī
Ser-ā-ser atlas u dībā döşetsün mihr-i raḥşānī
9. Güneşdür ṭal‘ atı gūyā cihāndan def‘ ü ref‘ itdi
Zalām-ı zulm [u] ‘udvānı ḍalāl-i küfr ü ‘işıyānı
10. Şeh-i kişver-sitān Sultān Meḥammed Ḥān-ı Ġāzī kim
‘Adūnuñ ‘ırḳını ḳaṭ‘ eyledi şemşīr-i bürrānı
11. Süleymān gibi ḥaşr oldu livāsı zıllına ‘ālem
Ziyāde leşker-i mūr u melaḥdan ādem oğlanı

176. TY 1724: 57^a; Bākī Dīvānı: 14. kaside, s. 25-27.

9b. ‘işıyānı: tuğyānı D.

12. ‘Adūyı dil-figār itdi pelengāsā şikār itdi
Muḥaşşal āşikār itdi neberd-i Şīr-i Yezdānı
13. Didi Behrām-ı düşmen kām gördi ɗarb-ı şemşīrin
Ḳoluña kuvvet ey rūz-ı neberdūñ Şāh-ı Merdānı
14. Şüreyyā şanmañ üstinde görince şīr-i gerdūnı
Atıldı āsumāne kūhsār-ı ɗahr ɗaplanı
15. Elinden şol ɗadar düşmen yimişdür bozdoğanı kim
Ḳızıl elmadan ayvā ɗopdı nā-geh işidüp anı
16. Çalındı kūslar ɗabl u neḳāre şaldı āvāze
Düğün bayram idi gūyā ğuzāta ceng meydānı
17. Kimi şemşīr-bāz oldı kimi cān-bāz bu ḥalḳuñ
Temāşā eyleseñ ol günde görseñ ḥāl-i insānı
18. Ser-encām-ı ‘adū āḫir ne ḥāle irişe dirken
Hezārān kelleler ɗob itdi nā-geh ɗarḫ ɗevġānı
19. Dil-āverler oyunlar oynadı küffāre ol gün kim
Gören bāzīçe-i taḳdīrūñ oldı deng ü ḫayrānı
20. Çıkup yelkenliler Rūmī siperden bād-bānlarla
Yine gösterdiler cūş [u] ḫurūş-ı baḫr-i ‘ummānı
21. Nehengāsā dil-āverler ‘adūyı yutdılar gitdi
‘Aceb deryā imiş ḥaḳḳā bu leşkerġāh-ı ‘Oşmānī
22. Ser-i bī-maġz-ı düşmenden fezāda kelleler ɗoldı
Sibā‘-ı kūh u deşte ɗıldılar tertīb-i mihmānī
23. Meger kim uğramış gerdūn öninde seyl-i ḫūn içre
Şafaḳ şandı seḫergeh ḥalḳuñ arasındaki ɗanı
24. Dem-i a‘ dā ile deşt-i cihānı lālezār itdi

13b. neberdūñ: veġānuñ D.

14b. ɗahr: ɗahrı D.

15a. şol: ol D.

18a. ‘adū: cadū D., irişe: irişür D.

22a. kelleler: kāseler D.

23b. seḫer-geh: şebān-geh D., ḥalḳuñ arasındaki: ḥalḳ dāmānındaki D.

Sipāh-ı berķ-reftār-ı Tatāruñ tīr-bārānı

25. Hūdāvendā sen ol İskender-i pāk[īze]-meşrebsin
Aķıtdı ıab[ ] -ı pākūñ ayağına Āb-ı hayvānı
26. Ne cūnbiş kıldı kim āhır dil-i düşmende yir itdi
Meger gösterdi ol [nīze] hırām-ı kadd-i hūbānı
27. Mişāl-i hālķa-i zūlf-i girih-gīr-i ĥam-ender-ĥam
Biri birine koydı tīg-i ķahruñ kāfiristānı
28. Licāmuñda sitām olmaķ yaraşur ķarĥuñ ecrāmı
Semendūñ sīne-bendinde gül-i zer māh-ı tābānı
29. Bilürsūñ anı murğ-ı beyza-i pūlād-ı nuşretdür
  Aceb mi dāne divşürse elinde tīg-i bürrānı
30. Hemān āyīne-i sırr-ı Hūdādur ıab[ ] -ı şāhāne
Müberrā ğıll u ğışdan ķalb şāf [u] sāde sulţānı
31. Mücellā sīnesi āyīnedār-ı şāhid-i ğaybı
Muşaffā ĥatırı şüret-pezīr-i rāz-ı pinhānı
32. Hemān oldur niyāzum senden ey Keyĥüsrev-i şānı
Ki ğuş-ı hūşa mengüş eyle dürr-i pend-i pīrānı
33. Sikendersūñ ķarīnūñ feylesūfān-ı cihān olsun
Ĥakīmān-ı zamāne hıķe şaymaz şaĥş-ı nā-dānı
34. Niyāz it Ĥaķķa ey **Bākı** vüçüdın hıfz idüp Bārı
Ĥaĥālardan nigeĥdār olsun ol Dārā-yı devrānı
35. Hūdāvendā Hūdā sen zāt-ı pāke ĥırz-ı cān itsün
Du[ ] ā-yı müstecāb-ı tā'ifān-ı   arş-ı Raĥmānı
36. Belā gird-ābına şalsun   adūñı nā-bedīd itsün
Fenā deryāsına ğarķ eyleyen Fir[ ] avn u Hāmānı
37. Hemīşe fetĥ-i fīrūzı livāña iltivā itsün
Ĥapuña ilticā kılsun cihānuñ ĥān u ĥaķanı

30b. ķalb: ķalbi D.

34a. idüp: ide D.

35a. sen: ol D., itsün: olsun D.

177.

Hafî*Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün*

1. Ruḥı üzre ki düşüp zülf-i perākende yatur
Şanki sünbül döşenüp lâle-i gülşende yatur
2. Göreli gül yanağı rengini ol gonçe-lebüñ
Ḥacletinden kızarupdur yüzi şermende yatur
3. Müşterî ol mehüñ ister ayağı toprağını
Eyle cān virmek ile şandı ki yanında yatur
4. Göñül āzāde idi bende iken şimdi anuñ
Derd-i zülfinde esîr oldu düşüp anda yatur
5. Toldı kıan ile yürek derd ile toğrandı ciger
Bağrumı päreledi gör ki varup kıanda yatur
6. Dil şacı güşelerin mesken idindi ki **Hafî**
Buña her kıanda ki şām olsa ğarîb anda yatur

178.

Hafî*Mefā‘îlün Mefā‘îlün Mefā‘îlün Mefā‘îlün*

1. Nesîm-i şubḥ-dem zülfüñ kaçan depretse cān dıtrer
Ne cān kim tende reşkinden ser-â-ser üstüñ~ân dıtrer
2. Ne envār-ı tecellîdür cemālüñ pertevi ey meh
Kim [anuñ] mihri şevkınden zemîn ü āsumān dıtrer
3. Şabā beñzer ki kıaddüñden ḥaber virüp durur serve
Kı ḥayretde kıalup şahn-ı çemende her zamān dıtrer
4. Gözüñ cellādı çekdükçe dem-â-dem ğamzeñüñ tığın
Düşer endāmuma lerze şamarlar içre kıan dıtrer

177. TY 1724: 58^b; Bu şiir, “Dinçer, S. (2010). *Hafî Hayatı, Sanatı, Şiirleri*. Kırıkkale: Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.” adlı çalışmada bulunmamaktadır.

178. TY 1724: 58^b; Bu şiir, agt.’de s. 62’de yer almaktadır. (Bu şiir, mezkûr çalışmada yedi beyittir)
4b. endāmuma: endāmına HŞ.

5. **Hafî** la‘l-i lebûn vaşfın nice şerh itsün ey dil-ber
Ki ańduqça anı her dem dehân içre zebân dıtrer

179.

Fazlî

Fe‘ilâtün Mef‘ilün Fe‘ilün

1. Yine kılsuñ nażar görünür yâr
Leyse fi‘d-dârı ğayruhû deyyâr
2. Cümle eşyâ maķarr-ı kudretidür
Çün ‘arîfân ber-ân inkâr
3. Cümle bir reng ile mülevvendür
‘İşk u ma‘şûk u ‘âşık u ağyâr
4. Cümle bir çeşmeden bulur neş’e
Bâğ-ı ‘âlemde lâle vü gül ü hâr
5. ‘Ârife bir işâre kâfidür
Eyleme **Fazliyâ** sözüñ tekrâr

180.

Fazlî

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Olalı sen serv-ķad ü gül-ruķa ağyâr yâr
Eylerem bûlbûl gibi ey ruķları ğûlzâr zâr
2. Olalı gül gül ruķuñ bezm-i ‘adûda bâdeden
‘Andelîb-i dil ķeker bâğ-ı belâda hâr hâr
3. Kalmadı cem‘iyyet-i hâtır şehâ ‘uşşâķda
Yâd-ı zûlfûñle perişân eyleyelden târ târ
4. Döştlar ol ‘âşıkun mi‘râcıdur ‘ayb eylemeñ

5a. şerh itsün: medh ider HŞ.

179. TY 1724: 58^b; Bu şiir, Kara Fazlî Dîvânı ve Kutup (Seyyid) Osman Fazlî Dîvânı’nda bulunmamaktadır.

1b. Leyse fi‘d-dârı ğayruhû deyyâr: “Evde (kâinâtta) ev sahibinden (Allah’tan) başkası yoktur.”

180. TY 1724: 59^a; Bu şiir, Kara Fazlî Dîvânı ve Kutup (Seyyid) Osman Fazlî Dîvânı’nda bulunmamaktadır.

Ger beni zülfi kemendinde dil-dâr dâr

5. **Fazlî**ym ger bâğa varsam sensüz ey gül görünür
Gönçe peykân serv nâvek çeşmüme gül-nâr nâr

181.

Edîbî

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Boynuña şalmış gibi ey dil kemend-i zülfi bend
Derd-i 'ışk-ı yâri çokdan mı çekersin derd-mend
2. Bend-i zülfünden çekilmem gayrıya dil bağlamam
Sökse müjeñ a' zâmı cânâ bend bend
3. Redd olunmayup sözüñ nuṭkuñ tutulur mı ola
Eylemişsün zâhidâ erbâb-ı 'ışka nuṣṣ u pend
4. Pây-mâl olduğça yoluñda senüñ üftâdeler
Eylesünler bâri naḥl-i kıdd-i servüñ ser-bülend
5. Cismüme biñ zaḥm urursa bir güle baḥsun hemân
Ey **Edîbî** kâ'ilem eylerse daḥı riş-ḥand

182.

Hişâlî

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. 'Âşık olmuşsın seni almış o la' l-i nüş-ḥand
Kendüñi çaḳ böyle virmişsin yazıklar derd-mend
2. Çeşm-i ḥün-rizüñ cihânı kırdı sulṭānum yitiş
'Âlemi virdi ḥarâba bir deliḳanlu levend
3. Hâşıl[1] 'ömrüm dürür kıddüñ nihâli isterüm
Tâ kıyâmet ırmeye bād-ı havâdişden gezend
4. 'İşk-ı ḥübân ile mey gitmez dilinden vâ' izüñ

4b. Bu mısra vezne uymamaktadır.

181. TY 1724: 59^a.

2b. Bu mısra vezne uymamaktadır.

182. TY 1724: 59^a; Bu şiir, Peşteli Hişâlî Dîvânı'nda bulunmamaktadır.

Men‘ ider bezm ehlini gūyā ki eyler nuṣḥ u pend

5. Hūb idersin lebleri vaṣfın **Hıṣālī** dil-berūn
Ṭab‘ -ı gevher-sencūni ḥaḳḳā iderler hep pesend

183.

Vaṣfī

Fe‘ilātūn Fe‘ilātūn Fe‘ilātūn Fe‘ilātūn

1. Yine dil boynına zūlf-i siyehūn şaldı kemend
Dem mi vardır ki şehā geçmeye bend üstine bend
2. Ben dimezdüm ki düşüp bendüne rüsvāyuñ olam
N’ideyin kim dil-i dīvāneme kār itmedi pend
3. Leb-i sükker-şikenūn nisbet idermiş özine
Aña bir iş ideyin kim eriyüp maḥv ola ḳand
4. Sen revān olalı arduñca yaşum oldı revān
Ḳanḳı gülşende seni istesin ey serv-i bülend
5. Gönlüñüñ meyli levend ise şehā **Vaṣfīye** gel
Ḳanı anuñ gibi bir oñmaduḳ āvāre levend

184.

Revānī

Mef‘ulū Fā‘ilātū Mefā‘ilū Fā‘ilūn

1. Şevḳūñle atmaz idi ḳamer burcına kemend
Olmasa āhumuñ güzelüm himmeti bülend
2. ‘Uşşāk müflis olmaz idi böyle ğālibā
Sīmīn-bedenler olmasa ‘ālemde zelle-bend
3. Lāyık mı kākülūn gibi yanuñca şalına
Her aşılası yüzi ḳara oñmaduḳ levend
4. Haṭṭuñ selāmını getirür bāğ u rāğdan
Eyler şabā benefşeye anuñla riş-ḥand

183. TY 1724: 59^b; **Vaṣfī Dīvānı**: 10. gazel, s. 68.

4b. istesin: isteye D.

184. TY 1724: 59^b; **Revānī Dīvānı**: 40. gazel, s. 199.

4a. rāğdan: rāğda D.

5. Ol cān ṭabībīne eli irmez **Revān** mūñ
Hīç çāre bulmadı aña bī-çāre derd-mend

185.

Āhī

Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn

1. Haddūñūñ māh-ı felek mihr ile ser-gerdānıdur
Ḳaddūñūñ serv-i sehī āşüfte vü hayrānıdur
2. Gizleme zūlf-i ' araḳ-rīzūñ külāhuñdan çıkar
Dil-berā çün yüzūñūñ ebr gül-āb efşānıdur
3. ' Aks-i la' lūñle gören dir çeşm-i pür-eşküñ benüm
Dürr-i mercānla müzeyyen şayrefī dükkānıdur
4. Gülsitānda berg-i gül şanmañ dağılmış bāddan
Küşte-i hār-ı ḡam olan ' andelībūñ ḳanıdur
5. Hūzn-i Ya' ḳūb ile **Āhī** mübtelā ḳılan beni
Mışr-ı hūsnūñ ol şeker-leb Yūsuf-ı Ken' ānıdur

186.

Āhī

Mef' ulū Fā' ilātū Mefā' ilū Fā' ilūn

1. Dirler ki ' āşıḳ olana yā şabr u yā sefer
Şabrum dükendi vācib olupdur baña sefer
2. Dil bir yaña çeker ü cān bir yaña beni
El-ḳışşa vācib oldı baña bir yaña sefer
3. Görsem yüzūñi göñlüme ölmek gelür hemān
Zīrā begüm mübārek ola gün toḡa sefer

185. TY 1724: 59^b; **Āhī Dīvānı**: 24. gazel, s. 13.

5a. ḳılan: ḳıldı D.

186. TY 1724: 60^a; **Āhī Dīvānı**: 15. gazel, s. 9-10.

1b. vācib: lāzım D.

2a. ü: saña D. (Bu mısra, TY 1724'de vezne uymamaktadır)

3b. ola: olur D.

4. 'Işkuñ müsâfirin gel inen yaqma gün gibi
Â kıblegâh-ı Ka' be-i maqşûdum â sefer

5. Dil-ber maħallesinden ırağ itmek **Âhî**
Yazuq degül mi eyleye bir mübtelâ sefer

187.

Âhî

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Dillerin kessün benüm derd [ü] dilümden hâmeler
Ben qara yazuluya ħarf atmasunlar nâmeler
2. Derd ile yaqsun beni bu qanlı qanlı dâğlar
Qarşuma qoqsun seni altun beñeklü câmeler
3. Nâme gibi ben qara yazulu bağı yufqayı
Tırmadın döküp gözi yaşını ağlar hâmeler
4. Ben müşevveş-dil ġarībün ħâtırın yazmağ için
Ey perî-peyker selâm eyler saña ser-nâmeler
5. Qışsa-i ħüsnin oqur **Âhî** meger kim Ħamzanuñ
Qışsa-ğ'ân gibi üşüpdür başına hengâmeler

188.

Âhî

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Şaçların çözsün bulutlar ra' d kılsun nâleler
Qabrüm üzre ħaşre dek yansun yaqılsun lâleler
2. Şâh-ı gül devrânıdur yilsün yöpürsün bād-ı şubħ
Şâhid-i servün ayağına şu döksün jâleler

4a. müsâfirin gel: müsâfirini D.

5a. itmek: itme D.

187. TY 1724: 60^a; **Âhî Dîvânı: 23. gazel, s. 13.**

3a. yufqayı: yufkaya D.

3b. tırmadın döküp gözi yaşını: durmayup yaşlar döküp ħâlüme D.

4a. ben müşevveş-dil ġarībün ħâtırın yazmağ için: ben qara yazulıya ħarf atmaq için dem-be-dem D.

188. TY 1724: 60^a; **Âhî Dîvânı: 21. gazel, s. 12.**

1b. yaqılsun: göyünsün D.

2b. şâhid-i servün: gonca vü servün D.

3. Hâstelikden şöyle tenhâyam bu gurbet-ğânede
Penbe ile ağzuma şu tamzırur tebhâleler
4. Kân yudup ölenlerüñ derd-i derûnın yazmağa
Bir varakdur lâlenüñ bağrında her pergâleler
5. Şol kadar od yakdı âhum başlarına **Âhî** kim
Göklere ağdı geçüp benden fiğân u nâleler

189.

Lâmi'î Çelebi

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Hüsñ meydânında ol iki kemân-keş kaşlar
Pehlevânlardur ki urmuş birbirine başlar
2. Kaddüñ üzre zülfüñi resm idemezler gerçi kim
Serde kuşlar kondurur tutsa kalem nakkâşlar
3. Şanuram rahmet yağar gökden bu ben bî-çâreye
Âsitânından başuma ursa bir kaç taşlar
4. Şol kadar şalduñ cefâ tîğini dil mülkinde kim
Toptoludur sinemüñ meydânı kanlu başlar
5. Kurtula mı mevc-i ğamdan fülk-i dil kim dem-be-dem
Bahre döndi çeşme-i çeşmümden akan yaşlar
6. Gül yüzüñ mecmû' asından tâze hüsniyyâtdur
Şol nevâlar kim bahâr irdükçe bülbül başlar
7. İncelüp kaddüñ gibi olmuş dü-tâ ey **Lâmi'î**
Ol kadar nâz u cefâbârın çeker ol kaşlar

4b. bağrında: ağzında D.

189. TY 1724: 60^b; **Lâmi'î Çelebi Dîvânı: 106. gazel, s. 224.**

2b. serde: serve D.

3b. başuma ursa bir kaç: beni dil-ber kaçan kim

4b. toptoludur sinemüñ meydânı: sinemüñ meydânını pür kıldı D.

5a. kurtula: kurtulur D.

6a. hüsniyyâtdur: hüsniyyât okur D.

190.

‘Amrî

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Ay yüzünde şun‘ -ı Yezdândur hilâlî kaçlar
Yazmaya bu nağşî göz nûrın döküp nağkâşlar
2. Kimden öğrendün leb-i şîrînüñe dil virmegi
Bâreka’llâh âferîn üstâduña sâbâşlar
3. Ölürem bu deñlü nâza döymeze didükçe yâr
Kaş u gözin oynadur şîveyle nâza başlar
4. Nerd-i ‘ışka döşenüp Ferhâd u Mecnûn kodı baş
‘İşk oyunu bir oyundur anda oynar başlar
5. Başa iltür şem‘ veş giryân u sūzân olmağı
‘Amrî-i şūrîde-hâle baş koşan evbâşlar

191.

‘Amrî

Fe‘ilâtün Mefâ‘ilün Fe‘ilün

1. Hüsni ili sancağın çeker kad-i yâr
Olsa tañ mı güzellere serdâr
2. Beñlen ey pâdişâh-ı hüsni ü cemâl
Şalın ey serv boylı lâle-‘ izâr
3. Cân ise borcum aldı ğamzelerün
Hañçerüñe begüm ne borcum var
4. Hey meded ğamzeler füsünından
Kalmadı dilde şabr u qarâr
5. Dil kebüterlerin şikâr eyler
Perçemün şeh-per açsa şâhînvâr

190. TY 1724: 60^b; ‘Amrî Dīvānı: 15. gazel, s. 51.

3b. oynadur: oynadup D.

5b. evbâşlar: qallâşlar D.

191. TY 1724: 60^b; ‘Amrî Dīvānı: 13. gazel, s. 49. (Bu şiir, Dīvān’da dokuz beyittir)

2a. beñlen: beglen D.

4b. şabr u qarâr: şabr u cānda qarâr D.

6. ‘Āşıkam tatlu tatlu sözlerüñe
Söyle ey tūtî-i şeker-güftār
7. Zebūr-ı ‘ışk okı ‘Amrî
Eyle Dāvūd nağmesin tekrār
8. Zülmi ḥadden geçürdi ğamzelerüñ
İşidür Āşaf-ı zamān zinhār

192.

‘Amrî

Fe‘ilātün Mef‘ilün Fe‘ilün

1. Sīnemi ḥançer-i sitemle yarar
Anda kirpükleri ḥadengin arar
2. ‘Anber-āmiz eser nesīm-i şabā
Yā Rab ol mäh kākülin mi ṭarar
3. Severüm didüğüm diler dil-ber
Ağzuma söğmege bahāne arar
4. Baḥt anuñ kim öper düşinde seni
Devlet anuñ ki sīnesine şarar
5. ‘Amriyā çek cefāyı ‘āşık iseñ
Nāza ḳatlan güzellere bu yarar

193.

Remzî

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. La‘l-i cān-baḥşuñla ey gül-rū-yı ḥandānuñ mı var
‘Ārız-ı yāra mu‘ārız olmağa cānuñ mı var
2. Ṭal‘at ile ey güneş meşhūr-ı ‘ālemsin velî
Ol mehūñ menşūr-ı ḥüsni gibi ‘unvānuñ mı var

7a. Zebūr-ı ‘ışk okı ‘Amrî: okı ‘Amrî Zebūr-ı ‘ışkı okı D.

192. TY 1724: 61^a; ‘Amrî Dīvānı: 17. gazel, s. 53.

193. TY 1724: 61^a; Remzî Dīvānı: 51. gazel, s. 235-36.

3. Hānçerüñden kesb ider cânlar hayât-ı sermedî
Âh elünde yoḥsa Hızrum âb-ı hayvānuñ mı var
4. Ben marîz-i ‘ışķam ey Mecnûn ne derdüñ var senüñ
Tağ u şahrâ seyr idersin dâğ-ı hicrānuñ mı var
5. Derdüme dermān idem diyü çekersin derd-i ser
Ey tabîb evvel senüñ başuña dermānuñ mı var
6. Gelmez olduñ şöḥbete peymāne-i ‘ahdi şıduñ
Yoḥsa ‘ömrüm ğayrilerle ‘ahd ü peymānuñ mı var
7. Gülşen-i kūyuñda var gerçi hezārān bülbülün
Ya‘ ni **Remzî** gibi bir murğ-ı hoş-elḥānuñ mı var

194.

Şem‘î Dede

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Germ olursın ey gönül gün yüzlü cânānuñ mı var
Şubḥ olunca sînede bir māh-ı tābānuñ mı var
2. Cān bağışlar ğonçe-[leb] gün yüzlü cânānuñ mı var
Zāhidā ya‘ nî senüñ de dünyede cânuñ mı var
3. Hâtem-i la‘ lüñle nerm itdüñ cihānı ey perî
‘Ālemi mûm eyledüñ mühr-i Süleymānuñ mı var
4. Yār ışiginde bizi ednā görürsün zāhidā
Bir melek-ruḥsār ile göklerde seyrānuñ mı var
5. Degme bir naķş-ı nigāruñ ḥüsni evşāfın idüp
Ol Mesîḥā-dem yanında añmağā cânuñ mı var
6. Sidreye baş egmeyüp Tübāya virmezsın selām

3a. hānçerüñden kesb ider cânlar hayât-ı sermedî: inleyüp eşk-encümin izhâr idersin her gice D.

3b. âh elünde yoḥsa Hızrum âb-ı hayvānuñ mı var: ey felek gün yüzli bir hercâyî cânānuñ mı var D.

6a. şöḥbete: Remzîye D.

7a. gülşen-i kūyuñda var gerçi hezārān bülbülün: nuṭķa gelseñ rām olup ağızuña baķar ins ü cân D.

7b. ya‘ ni Remzî gibi bir murğ-ı hoş-elḥānuñ mı var: yoḥsa pinhān ey perî mühr-i Süleymānuñ mı var D.

194. TY 1724: 61^b; Prizrenli Şem‘î Dīvānı: 41. gazel, s. 458. (Bu şiir, Dīvān’da dokuz beyittir)

2a. gün yüzlü cânānuñ mı var: gül yüzlü dil-ber sevmedüñ D.

Ey gönül yanuñca bir serv-i hırāmānuñ mı var

7. Yirde gökde mişli yok bir āfitābum var benüm
Ey felek ya‘ nı senüñ de mäh-ı tātānuñ mı var
8. Başıña odlar yakup feryād idersin **Şem‘iyā**
Cevri çok dünyā gibi zulm issi sulṭānuñ mı var

195.

Zātī

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Nolduñ iñlersin felek hercā‘i cānānuñ mı var
Her maḳāmı seyr ider bir mäh-ı tātānuñ mı var
2. Beñzüñi ey bōstān faşl-ı ḥazān mı itdi zerd
Yoḥsa başı taşra bir serv-i hırāmānuñ mı var
3. Ağlayup feryād idersin her nefes ey ‘andelīb
Ḥār ile hem-sāye olmış verd-i ḥandānuñ mı var
4. Yoluña cānā revān itsem gerek cānum didüm
Yüzime biñ ḥışm ile baḳdı didi cānuñ mı var
5. Zülf-i dil-ber gibi ey **Zātī** perişānsın yine
Cevri bī-ḥad yoḥsa bir yār-ı perişānuñ mı var

196.

Neylī

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Zinde-i āb-ı ḥayāt-ı va‘de-i kemmūnıyuz
Dil-rübānuñ biz vefā itmezse de memnūnıyuz
2. Bādemüz itdi ğubār-āmīḥte sāḳī-i ‘ışḳ
Mest ü ḥayrān-geşte-i ḥaṭṭ-ı leb-i mey-gūnıyuz
3. Sebze-i gül-gūn gibi ḥalkuñ kimi zerd ü sefid

195. TY 1724: 61^b; **Zātī Dīvānı**: 406. gazel, s. 406.

1b. her maḳāmı seyr ider: seyr ider her menzili D.

4a. cānā: cānum D., cānum: cānā D.

196. TY 1724: 62^a; **Aḥmed Neylī Dīvānı**: 87. gazel, s. 311.

3a. sebze-i gül-gūn gibi: oldu kendüm-gūn kimi D.

Defter-i şun' uñ meger evrāk-ı gūn-ā-gūnıyuz

4. Māye-i idrākımız olsa hum-ı meyde n'ola
Hikmet-i Yūnān-ı 'ışkuñ şimdi Eflātūnıyuz
5. Dürr-i nābuñ şanma silk-i şöhetüñ **Neylī** bizi
Biz bu genc-i 'ālemüñ bir gevher-i maḥzūnıyuz

197.

Tahmīs-i Cevrī Gāzel-i Makālī

Mefā'īlūn Mefā'īlūn Mefā'īlūn Mefā'īlūn

I

Ne çeşm-i eşk-bārumdan benüm eksüldi nem bir gün
Ne imkān oldu teskīn-i ḥarāret eyleyem bir gün
Derūnumdan idüp zāhir 'alevler sūz-ı gam bir gün
Bu āteşdān-ı sīnemden çıkup nār-ı elem bir gün
Bu heft evreng-i minā-rengi kōrkum bu yaḥam bir gün

II

Cefādūr 'āşık-ı dil-ḥasteye mehveşlerüñ kārı
Sitemdür ḥusrevān-ı mülk-i ḥüsnüñ resm [ü] kirdārı
Vefā ümmīd idüp bīhūde kılma nāle vü zārı
Dilā ḥübān-ı 'ālemden elüñ çek añ vefādārı
Cefāya yüz tutar biñ yıl eger kılsa kerem bir gün

III

Çemenzāra nazar kıl nüşā-i şun'-ı İlāhīdür
Degül nergis Ḳubād u Ḥusrevüñ zerrīn külāhıdur
Cihān bāğında her gül bir otağ-ı pādīşāhīdür
Fenā deşinde her bir lā[le] bir Cem bārgāhıdur
Var andan 'ibret al koyma el[üñ]den cām-ı Cem bir gün

IV

Ṭayanma müttekā-yı zer-keş-i cāha ḥuzūr ile
Şaḳın kim ḥāk ider bālinüñi devrān ḡurūr ile
Alup cām-ı şafā-yı destüñe zevk ü sürūr ile
İñen ayıklama rāh-ı fenā ḳumın ḡurūr ile
Niçe ser kelle-i ḥürşid olur ḥāk-i ḳadem bir gün

V

Benüm vaşf-ı leb-i cānānedür **Cevrī** gibi kārūm
Anuñcün böyle şīrīn oldu ḡüftār-ı şeker-bārum

5a. dürr-i nābuñ: dürr-i nābı D.

197. TY 1724: 62^a; Cevrī Dīvānı: 4. musammat, s.359-60.

I/3. derūnumdan: derūnumda D.

IV/2. ḡurūr: mūrūr D.

‘ Aceb mi ehl-i nazm içre şafâ-bahş olsa güftârum
N’ola itse güşâde hâtır-ı yârânı eş‘ ârum
Maķâlî düşmez ağzumdan benüm ol gonçe-fem bir gün

198.

Tahmîs-i Nâmî Gâzel-i Süheyli

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

I

O miskîn hâllerle bâğ-ı ruhsârı Hotenlenmiş
Leb-i la‘li çemenlenmiş ‘izârı yâsemenlenmiş
N’ola olsa hezâr-ı dil o gülşende vâtanlanmış
Açılmış tal‘at-nesrini haķķâ nesterenlenmiş
Bülend olmuş nihâl-i hoş-ıırâmı nârvenlenmiş

II

İrüp ‘ahd-i cevânî zâhir [olmuş] anda şun‘-ı Hâķ
‘ Aceb ra‘nâlığı var câme-i sebzine müstağrak
Bedenlenmiş tarâvet bağlamış ol serv-ı kadd ancak
Bahâr-ı hüsni virmiş gülşen-i didârına revnaķ
Yeşiller geymiş ol naħl-i semen-simâ çemenlenmiş

III

Dirîğâ çeşm-i ‘uşşâķa görünmez ol perî-şûret
Varup bir kadrini bilmezler ile eylemiş ülfet
Taķılmış yanına bir kaç rakîb-i dîv-i [bed]-sîret
‘ Aceb mi itmese şimden girü hâl ehline rağbet
Erâzil kısmına olmuş muķârin ehremenlenmiş

IV

Dimiş ol tûṭî‘i hüsni [ü] melâḥat düşmen-i zâģa
Virenler naķd-i cânı gelsün metâ‘-ı vaşlum almaģa
Bu sözden lâle-i hünîn kefenveş başdan ayaģa
Vücûdın kaplamış kanlu yaş ile penbe-i dâģa
Dil-i şûride güyâ ölmesin bilmiş kefenlenmiş

V

Yine kimlerle Nâmî bilmem ol hünî refîķ olmuş
Nigâh-ı ģamze-i hün-rîzi kaṭṭâ‘-ı tarîķ olmuş
Gül-i ruhsârı güllâb-ı ‘araķ içre ģarîķ olmuş
Kızarmış bâde mülden çihre-i âli ‘aķîķ olmuş
Yine içmiş Süheyli ol dūr-i yek-tâ Yemenlenmiş

V/5. ağzımdan: ağzından D.

198. TY 1724: 62^b; Ahmed Nâmî Dîvânı: 4. musammat, s. 101-102.

II/3. ancak: el-ḥaķ D.

III/2. bir: her D.

IV/2. cânı: cân D. (Bu mısra, TY 1724’de vezne uymamaktadır)

V/4. bâde: tâb D.

199.

Tahmīs-i ‘Ālī*Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün***I**

Süzilsün çeşm-i mestün devlet-i bîdârı görsünler
 Bozilsun bend-i zülfün bendeler dîdârı görsünler
 Çözilsün tügmeler mir’ât-ı pür-envârı görsünler
 Çıkar pîrâhenün tâ kudret-i Settârı görsünler
 Meded rûh-ı muşavver nic’olurmuş bârı görsünler

II

Lebünden bûse almak mürde cân bulmak kadar vardır
 Şaçuñ koçmak hayât-ı cavidân bulmak kadar vardır
 Miyânun koçmacık genc-i nihân bulmak kadar vardır
 Vişâlün câna almak râygân bulmak kadar vardır
 Ne var bir himmet it şeydâlar ol âşârı görsünler

III

Meger bir kâse içre misk-i terdür hırz için hâlî
 Yahûd mülk-i melâhat şâhınun tuğ-ı perişânı
 Konupdur başuñ yâhûd hümâ-yı baht-ı sultânî
 İnanmaz görmeyen çak başdan ey şûh-ı cihân anı
 ‘Arağ-çînün çıkar ol turre-i tarrârı görsünler

IV

Ruğuñ zülf içre gösterdün kıyâmetden nişânsın sen
 Günün mağribde toğmış fitne-i âhîr zamânsın sen
 Ne mâhiyyetsin âyâ yâ neden nâ-mihribânsın sen
 Ser-â-ser dehri vîrân eyleyen genc-i nihânsın sen
 Münecimler qosunlar gayrı sen mekkârı görsünler

V

O meh-rû baht-ı ‘Ālî gibi gaddâr olmak istermiş
 Kerem semtinden el çekmiş sitemkâr olmak istermiş
 Qırup ‘âşıqların cellâd u hûn-hûâr olmak istermiş
 Muhaşşal zulme meyl itmiş cefâkâr olmak istermiş
 Yitişşünler meded üftâdeler yalvarı görsünler

200.

Müseddes-i Tîgî Çelebi

199. TY 1724: 63^a; Gelibolulu Muştafâ ‘Ālî Dîvânı: 1. muhammes, s. 382.

III/1. meger: dilâ D., kâse içre: kâse-i pür D.

IV/1. ruğuñ zülf içre: kad-i bâlânı D.

IV/4. ser-â-ser: ser-â-pâ D.

200. TY 1724: 63^b.

Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün

I

Meylüm benüm ol ğamzesi ħün-ħ'āra mı olsun
Yā ol müjesi kâtil [ü] ğaddāra mı olsun
Yā ol şaçı müşġin [ü] siyeh-kāre mi olsun
Şad-çāk tenüm cevır ile pür-yāre mi olsun
Her dil-ber için sīnede bir yāre mi olsun
N'itsün dil-i sevdā-zede biñ pāre mi olsun

II

Bir şerħa çeküp sīneme her ğamzesi kıttāl
Eyler dil-i mecrūhumı almağda niçe mekr ile āl
Cism ise pür-efġār u dil-i zār ise meyyāl
Bu ħātır-ı meyyāl ile bilmem nic'olur ħāl
Her dil-ber için sīnede bir yāre mi olsun
N'itsün dil-i sevdā-zede biñ pāre mi olsun

III

Gülzār-ı melāħatda kimi serv-i ser-efrāz
Gül gibi kimi bülbüle dem-sāz u ħoş-āvāz
Nergis gibi dā'im kiminüñ ğamzesi ğammāz
El-ħāşılı her birisi bir vech ile mümtāz
Her dil-ber için sīnede bir yāre mi olsun
N'itsün dil-i sevdā-zede biñ pāre mi olsun

IV

Ĥāl-i ruħı yağıdı birinüñ sīneme yüz dāğ
Şaldı ser-i zülfi birinüñ gerdenüme bāğ
Mecnūn gibi itdi birisi meskenümi dağ
Şemşir-i sitekle kıomayup bir yirümi şağ
Her dil-ber için sīnede bir yāre mi olsun
N'itsün dil-i sevdā-zede biñ pāre mi olsun

V

'Ālemde 'aceb miħnet imiş derd-i maħabbet
Bu derde düşen bulmaz imiş ħiç selāmet
Bir dil-ber ile dil idemez çünkü kıanā' at
Tīġi bu hevādan kesilüp eyle ferāġat
Her dil-ber için sīnede bir yāre mi olsun
N'itsün dil-i sevdā-zede biñ pāre mi olsun

201.

Taħmīs-i Beyānī Ġazel-i Şāfī

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün

II/2. Bu mısra vezne uymamaktadır.

201. TY 1724: 64^a; Beyānī-i Karahisārī Divānı: 144. musammat, s. 265-66.

I

Eyledi tā kim ezel gevher-i yek-dāne seni
 Virdi hıfz itmek için hāzin-i dūr-dāne seni
 Getürince ne belā çekdi bu meydāna seni
 Bildi bir dürr idigün atmadı yabana seni
 Toğduğun gibi şarup şarmaladı ana seni

II

Evvelā bu ki vücūd ‘ālemine gelmek için
 Hızmetinde çü şabā şubh u mesā yilmek için
 Sa‘y idüp Ka‘be-i kūyna varup irmek için
 Sırrın izhār idüben kendüyi bildürmek için
 Koydı Hallāk-ı ezel hey’et -i insāna seni

III

Sen bir āzāde idün bende-i nā-çār olduñ
 Hūn -ı Ya‘kūb gibi hasret ile zār olduñ
 Göz açup h‘āb-ı ‘ademden niye bīdār olduñ
 Raḥm-ı māder gibi zindāna giriftār olduñ
 Mālik idince Hudā Yūsuf-ı Ken’āna seni

IV

Gün gibi virdi şeref dehre şafā -yı kalbün
 Vāsi‘ olsa n’ola her demde fezā-yı kalbün
 Reşk ider ehl-i ḥased görse ğmā-yı kalbün
 Sükker-i nazm ile mir’āt-ı şafā-yı kalbün
 Diledürse n’ola tūtī gibi yārāna seni

V

Diñle pendini **Beyān**ünñ ilet başa işi
 Kendüye himmet itmese kalur ayakda kişi
 Gitse jeng āymeden rūşen olur gösteriş
 Maḥlaşuñ Şāfī’ise terk ide gör ğıll u ğış
 İrgüre himmet-i ‘ālī dahı aqrāna seni

202.

Tahmīs-i Tīgī Gazel-i Nef’ī

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün

II/4. sırrın izhār idüben: ço bu bilmezliği kim D.

II/5. hey’et: şüret D.

III/1. bir: ki D.

III/2. hūn: hüzn D., gibi: çeküp D.

III/5. Ken’āna: ‘irfāna D.

IV/1. şafā: ziyā D.

V/2. kendüye himmet itmese: itmese kendüye himmet D. (Bu mısra, TY 1724’de vezne uymamaktadır)

V/5. aqrāna: ihsāna D.

202. TY 1724: 64^b.

I

Çekerin cevrimini bir kaşı kemânı severin
 Ğamzesi tîrine olmağa nişânı severin
 Bağlayup zülfine dil mûy-miyânı severin
 Mâ'îlüz cezbe-i dildâra hem anı severin
 Bir güzel çihrede ân olsa ben anı severin

II

‘Ayn-ı iz‘ân ile meydâna çeküp hûbânı
 İsterin kim ola hoş-h‘âce vü meh-i Ken‘ânı
 Göricek sîret ü şûretde muḳayyed anı
 Dilerin hûsni gibi hulkı güzel cânânı
 Muṭlaḳâ böyle olan şûh-ı cihânı severin

III

Göricek bir yüzi gül ḡonçe-leb dil-dârı
 İderin ‘ışkı ile açmadan anuñ zârı
 Şaklayup nâmeni gönlümde mu‘ammāvārī
 Severin zâhir ü bâtın göricek her yârı
 ‘Arz-ı hâle meded olmazsa nihânī severin

IV

Sevmeyüp her meh-i bî-mihr-i cihân-âşûbı
 Degme Rüstem sitemüñ olmaz iken maḡlûbı
 Degülem gerçi [ki şıpsavdi görüp her hûbı]
 Sevmezin sevmezin ammâ sevicek maḡbûbı
 Nerede var ise bir âfet-i cânı severin

V

Hâş u ‘âma taḳılan lâle-‘izârı sevmem
 Hûsn-i Yûsufla geçen köhne bahârı sevmem
 Ger Züleyhâ-yı zamân olsa da ḳarı sevmem
 Ne ḳadar nâzûk ü nerm olsa nigârı sevmem
 Ne ḳadar âfet-i cân olsa cevânı severin

VI

Bir nazar ‘ayn-ı ‘inâyetle nigâh itdüm aña
 Şu gibi aḳdı göñül sūy-ı bedenden o yaña
 Münkeşif olmadı bu ‘ilm-i zarūrī çü saña
 İḡtiyâr elde degül şūfī ne dirseñ di baña
 Severin hâşılı ol rûh-ı revânı severin

VII

Tîḡiyâ ḳalbe şafâ virse küdüret def‘i
 Mümkün olmasa idi meyl ü maḡabbet ref‘i
 Olsa ‘ışkı zarar[1] maḡz-ı mişâl-i ef‘î
 Çâre yok bir güzeli sevmemege ey Nef‘î

II/2. Bu mısra vezne uymamaktadır.

III/1. Bu mısra vezne uymamaktadır.

Saňa lâzım mı dimek işte fülânı severin

203.

Tahmîs-i Hasan Gazel-i Mişâlî

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

I

Şunar cām-ı fenâyı baňa çarh-ı pür-sitem bir gün
İder bî-hüş sâkî-i felek mânend-i Cem bir gün
Kılur yirüm belâ vü derd ile künc-i 'adem bir gün
Tabîbüm öldürür ben hâste-hâli derd ü ğam bir gün
Eger ğam-hâneme rencîde kılmazsañ kadem bir gün

II

Şeb-i fûrkatde çıkşa yiridür gökyüzine âhum
Düşerdük rāh-ı 'ışka ölmedeñ bir kerre hem-râhum
Hümâveş evc-i istignâda pervâz eyledük şâhum
Nice irsün kıyâmet kâmetüne 'ömr-i kûtâhum
Baňa hierüñde biñ yılca gelür ey pür-sitem bir gün

III

Müheyyâ olsa meclis cām-ı şahbâ eylese devri
Yitişse neşve-i bâde içilse tolular fevri
Kızarsa tâb-ı mülden gül gül olsa ruhlaruñ nevri
Şeb-i fûrkatde ben pervâneye itdüklerüñ cevri
Saňa ey şem'-i rüşen yana yana ağlasam bir gün

IV

Gubâr-ı hatt-ı la'li cānı eyler vâle vü şeydâ
İşitse lâl-i şîrîn maqâlin tûtî-i gūyâ
Ne hikmet var kelâm-ı rûh-bahşında Mesîhâsâ
Söze gelse ider bir demde nice mürdeler ihyâ
Baňa ölsem de açmaz ağzın[ı ol] 'İsî-dem bir gün

V

Yine şâd ol **Hasan** kim saňa kıldı tâlî'-i yârı
Taķınmış ğamzeden dil-ber yanına tîĝ-i hûn-h'ârı
İşitdüm germ olup meclisde hem ol âl jengârı
Dimiş bir gün varup kaţ' ideyin başın kalemvârî
Gelür başa Mişâlî her ne yazdıysa kalem bir gün

204.

Tahmîs-i Beyânî Gazel-i Şafî

Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlün

203. TY 1724: 65^a.

204. TY 1724: 65^b; Beyânî-i Karahisârî Dîvânı: 143. musammat, s. 264.

I

Top idüp atdı felek ‘arşa-i meydāna beni
 Dest-i çevgān-ı kazā şaldı bu meydāna beni
 Kimse yokdur ki varup aīlada yārāna beni
 Kim bilür atmayalardı katı yabana beni
 Taş toğuraydı toğurmağdan ise ana beni

II

Yok durur hāşılı hīç Haḫka yarar bende ‘amel
 Cümle bī-hūde durur māzī eger müstaḫbel
 ‘Acabā kim ide bu mes’ele-i müşkili ḫal
 Bilmezin ḫazret-i lā-yūs’el ‘ammā yef’al
 Ne içün koydı ola şüret-i insāna beni

III

Benem ol vālih-i rüsvā-yı cihān u denī-dil
 Pāy-māl-i reh-i miḫnet-zede-i lā-ya’kıl
 Gelmedinse bu vücūd ‘ālemine ve’l-hāşıl
 Ḳā’il idüm ki yatam ḫ’āb-ı ‘ademde niçe yıl
 Ḳābil idince Ḥudā Yūsuf-ı Ken’āna beni

IV

İl düşmen baña [vü] kimseyle benüm yok ḫarbüm
 Çok velī dest-i sitem ile cefādan ḫarbum
 Bunca derdüm var iken bir de aña muḫtaribem
 Yalñuz bu ne belādur ki şafā-yı ḫalbüm
 Bā’ış-ı ḫıkd u ḫased eyledi yārāna beni

V

Künc-i miḫnetde **Beyānī** günüm oldu şeb-i tār
 Rūzgārumsa gelüp geçmededür leyl ü nehār
 Gün gibi rif’ate irgürse sipihr-i ḡaddār
 Ḳomasa maḫlaş-ı Şāfī gibi ayaḫda ne var
 Bāri fi’l-cümle ḫarīn eylese yārāna beni

205.

Taḫmīs-i Meşrebi Ġazel-i Haḫanī

I/1. meydāna: devrāna D.

II/4. Bu mısra, vezne uymamaktadır.

II/5. şüret: hey’et D.

III/1. cihān u denī-dil: cihān-ı bī-dil D.

III/4. ḫ’āb: ḫāh D.

III/5. Yūsuf-ı Ken’āna: şüret-i ‘irfāna D.

IV/1. düşmen baña: baña düşmen D., benüm yok: yok benüm D. (Bu mısra, TY 1724’de vezne uymamaktadır)

IV/2. ile: birle D.

IV/5. eyledi: eyleye D.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

I

‘Azamet važ‘ın idüp şāh-ı mu‘azzamcasına
Ceng düşmez bize Sührāb ile Rüstemcesine
Sākīyā vahşeti қо mūnis ol ādemcesine
Şun şarāb-ı lebūñi aǵzuma emsemcesine
Cām-ı la‘lūñle şafālar sürelüm Cemcesine

II

Bizüz ol rind-i ħarābāt-ī bezm-i gerdün
Kimi Loḳmān Ḥekīm ü kimimüz Eflātūn
Pādişāhān-ı cihān böyle қоmışdur ḳānūn
Sākīyā sāǵarı bezm ehline zemzemle de şun
Zemzem ile içelüm bādeyi zemzemcesine

III

Biñ ħicāb ile geçer tahtuñ öñinden şehā
Göze görünmege cūr’et mi ider bād-ı şabā
Reşk ider salṭanat-ı şānuña cümle dünyā
Bir Süleymān-ı eḳālīm-i ümemsin ki şehā
Yaraşur bezl-i kerem destüñe ḥātemcesine

IV

Söyle māhiyyetūñ ey yār-ı ser-efrāz nedür
Bize keşf it bilelüm bu yüce pervāz nedür
Saña nisbet suḥan-ı Ḥāfız-ı Şīrāz nedür
Dem-i cān-baḥş-ı bedī‘üñdeki i‘cāz nedür
Nedür ol ḥüsn-i edā ‘İsī-i Meryemcesine

V

Feth idüp **Meşrebiyā** memleket-i ‘irfānı
Şevketüm debdebese tutdı bu çār-erkānı
Ḥusrev-i Rūm u ‘Acemdür ḳapuñuñ derbānı
İrdi āvāze-i naẓmuñ felege Ḥāḳānī
‘Alem-i devlet ü ḥāḳan-ı mu‘azzamcasına

206.

Rāşid Efendinüñdür

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Yanumda dōstluḳdur āşikārece ‘adāvetler
‘Adāvetden beterdür zāhir-i a‘raẓ maḥabbetler
2. Berāy-ı kārdu da‘vā-yı iḥlāş itdügi ḥalḳuñ
Dürüḡ-ı maşlaḥat-āmizdür şimdi şadāḳatler

3. Beni āzār-ı zaḥm -ı āşinādur öldiren yoḥsa
Teselliye baḳınca cān-ı ‘ālemdür şemātetler
4. Ḥisāb-ı ‘ömr ḡāyet cān-güdāzdur ehl-i dünyāya
‘Aceb mi ‘akreb olsa ādemūn ḳoynında sâ‘atler
5. Maḳāl-i remz maḥşûş-ı lisān-ı ḥāl-i ĩmādur
İder bu nükteye ebrûsı ḥübānuñ işāretler
6. Kirāma **Rāşid** evvel va‘de gerçi deyn imiş ammā
Duyūn-ı i‘tibārīden berīdūr şimdi zımmetler

207.

Taḥmīs-i Neşāṭī Ġazel-i Şabrī

Mefā‘īlūn Mefā‘īlūn Mefā‘īlūn Mefā‘īlūn

I

Ne bāḡuñ servisin ser-der-hevā-yı kāmētūñ kimdür
Ne şāḥın verdisin mecrūḥ-ı ḥār-ı ḥasretūñ kimdür
Ne kānuñ la‘lisin ḥ‘āhiş-nümā-yı kıymetūñ kimdür
Ne burcuñ māhısın pertev-perest-i ṭal‘atūñ kimdür
Ne bezmūñ şem‘isin pervāne-i bī-ṭāḳatūñ kimdür

II

Geçer mi ‘ömr-i ‘āşık dāḡ-ı ḥasretle cefālarda
Ḳalur mı kūşe-gīr-i hicr olup künc-i belālarda
‘Aceb kimdür nedīm-i bezm-i ḥāşuñ mübtelālarda
Kimūñle leb-be-leb zānū-be-zānūsın şafālarda
Sebūveş hem-nişīnūñ cāmveş hem-şoḥbetūñ kimdür

III

Neden ehl-i dile dā‘im cefā-yı çarḡ-ı dūn-perver
Kimi cevrūñle dem-beste kimi pür-dāḡ-ı ḡam yek-ser
Cihānda var mı bilmem luṭfuña bir vech ile manzar
Olurken cāna resm-i dāḡ-ı minnet şundıḡuñ sâḡar
Senūñ ey çarḡ-ı dūn memnūn-ı cām-ı ‘işretūñ kimdür

IV

3a. zaḥm: raḥm D.

3b. cān-ı ‘ālemdür: cāna minnetdür D.

4a. Bu kelime müstensih tarafından “كزادر” şeklinde yazılmıştır.

5b. ebrûsı ḥübānuñ: ebrûları yāruñ D.

207. TY 1724: 66^b; Neşāṭī Dīvānı: s. 124.

III/1. cefā-yı çarḡ-ı dūn-perver: cefā ey çarḡ-ı dūn-perver D.

III/1. manzar: maḡzar D.

III/4. minnet: miḡnet D.

Şafâ-yı vaşl ile el-ḥaḳ geçen demler ‘aceb demdi
 Dimâğ-ı cân mu‘aṭṭar elde dâ’im zülf-i pür-ḥamdı
 Muḥaşşıl zevḳ o zevḳ-i cân-fezâ ‘âlem o ‘âlemdi
 Şikâr-ı şaḥne-i hicrânun oldum ben hele şimdi
 ‘Aceb âsûde ser-mest-i ğurûr-ı vuşlatun kimdür

V

Ḥoşâ ol dem ki olup maḥrem-i [bezm-i ḥoş] -âyîñün
Neşâṭîveş çekerdüm silk-i medḥe la‘l-i rengîñün
 İderdüm ḥükmin icrâ anda kilḳ-i gevher-âyîñün
 Maḳâmın bilsün ehl-i şevḳden kim tutdı Şabrîñün
 ‘Aceb şimdi terennüm-rîz -i bezm-i midḥatun kimdür

208.

Taḥmîs-i Resmî Ğazel-i Aḥmed

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

I

Ṭağıdup zülfün beni âşüfte-ḥâl itmek neden
 Ben perîşân rûzgârı pây-mâl itmek neden
 Nâz ile ğamzeñ süzüp ğunc [u] delâl itmek neden
 Şol kara ḳaşun çatup göñlüm melâl itmek neden
 Hey elâ gözlüm bizümle mekr ü âl itmek neden

II

Çün ḥarîm-i kūyünı beytü’l-ḥarem itdün baña
 Merve ḥaḳḳiçün şafâ rüknin maḳâm itdün baña
 Lîḳ soñra zecr ile ḥoş intikâm itdün baña
 Âyet-i ḥüsnünle sen vaşlun ḥarâm itdün baña
 Ben ḥarâmî ğamzeñe ḳanum ḥelâl itmek neden

III

Olalı ol şun‘-i Ḥâliḳ maḫhar-ı âşâr-ı ‘ışḳ
 Zâhir oldı ḥalk içinde gün gibi esrâr-ı ‘ışḳ
 Ḳılmağa envâr ile cân mülkini envâr-ı ‘ışḳ
 Ḥüsn-i ḳandîlin uyarmış nûr-ı Ḥaḳdan nâr-ı ‘ışḳ
 Zâhidâ inkâr-ı nûr-ı zü’l-celâl itmek neden

IV/1. şafâ-yı vaşl ile el-ḥaḳ geçen demler ‘aceb demdi: gönül dirken vişâlün oldı şevḳ-efgen hele şimdi D.

IV/2. dimâğ-ı cân mu‘aṭṭar elde dâ’im zülf-i pür-ḥamdı: ferâmüş eyledün biñ nâ-tüvânı sen hele şimdi D.

IV/3. muḥaşşıl zevḳ o zevḳ-i cân-fezâ ‘âlem o ‘âlemdi: dile künc-i firâḳı eyledün mesken hele şimdi D.

V/1. Mecmuada bu kısım eksik bırakılmıştır. Bu kısım şairin *Divân*’ından tamamlanmıştır.

V/3. anda: elde D., âyîñün: aginün D.

V/5. rîz: sâz D.

IV

La'lini şordum şekerden dürcdür tıldı didi
 Zülfın aındum sünbül-i terdür semen oldı didi
 Ruğlarına lâle didüm hışm idüp dil-ber didi
 Leblerinde haţ görüp an aqladum güldi didi
 Sâye-i ebrûm için yañlış hayâl itmek neden

V

Gördüm ol meh gösterür zülfiyle şekl-i lâm u dâl
 Didüm ey cân dil mi dilersin eyleme âl
 Didi dil n'olur var ey bî-çâre nedür aña hâl
 Didüm âhir cân ise maşşud-ı nâzuñdan me'âl
 Didi evvel 'âşıkâ fikr-i me'âl itmek neden

VI

Gönlümü zülfi hevâsı eyledi şeydâ benüm
 Cânumı mest [itdi] zülfün şevki bî-şahbâ benüm
 Hâlüme kılmaz nazar ol gözleri şehlâ benüm
 İllerin göñlin yapa yıķduķça yâr illâ benüm
 Şırça göñlüm şundugınca pây-mâl itmek neden

209.

Tahmîs-i Cevrî Ėazel-i Fuzûlî

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

I

Mağabbet âteşinden kimse sūzân olmasun yâ Rab
 Gözinden kimsenün her dem akan an olmasun yâ Rab
 Kimesne mübtelâ-yı 'ıřķ-ı cānān olmasun yâ Rab
 Benüm tek hiç kim zâr u perişān olmasun yâ Rab
 Bu kâfirler esîri bir müselmān olmasun yâ Rab

II

'Aceb mi 'ālemi efsürde kılsa nāle-i serdüm
 Nazar kılmaz yolında hāke sürsem çihre-i zerdüm
 Beni öldürmek ister bilürem ol nāz-perverdüm
 Görüp endişe-i atlümde ol māhı budur derdüm
 Ki bu endişeden ol meh peşimān olmasun yâ Rab

III

Çekersem her ne deñlü cevri bî-pāyānın ol servün
 Elümden tā kıyāmet şalmazın dāmānın ol servün
 Görüp cismümde zaħm-ı nāvek-i müjgānın ol servün
 Çıkarmak itseler tenden çeküp peykānın ol servün

209. TY 1724: 68^a; Cevrî Dîvânı: 3. tahmîs, s. 358. (Bu şiir, Dîvân'da yedi benddir)

I/5. bu kâfirler esîri bir müselmān: esîr-i derd-i 'ıřķ u dāğ-ı hicrān D.

II/2. kılmaz: itmez D.

Çıkan olsun dil-i mecrûh [u] peykân olmasun yâ Rab

IV

N'ola rāh-ı cefāda hāk idersem cism-i pā-mālüm
O yolda zāhir oldı şāhid-i maḳşūda ahvālüm
Vefā vü mihrine ṭalib degüldür ḳalb-i meyyālüm
Cefā vü cevruñe mu' tādum anlarsuz n'olur ḥālüm
Cefāsına ḥad ü cevrine pāyān olmasun yâ Rab

V

Dökerdüm ḥün-ı eşki şaydı yārūñ āl ile olsa
Virürdüm naḳd-i cānı zevḳ-i vuşlat māl ile olsa
Cefası kākı her dem dil-i meyyāl ile olsa
Dimem kim 'adli yok yâ zulmi çok bir ḥāl ile olsa
Göñül mülkine andan ğayrı sulṭān olmasun yâ Rab

VI

İdenler meskenin **Cevrî**-şıfat mey-ḥāne küncinde
Olur Cemşid-i 'ālî-menzilet mey-ḥāne küncinde
Olup maḳşūda vāşıl 'ākıbet mey-ḥāne küncinde
Fuzülî buldı genc-i 'āfiyet mey-ḥāne küncinde
Mübārek mülkdür ol mülk vîrān olmasun yâ Rab

210.

Tahmîs-i Güftî Ğazel-i Mantıķî

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

I

Zîr-i ğisūsında seyr eyleñ ruḥ-ı meh-siretin
Eylemiş şem' -i şeb-ārā-yı melāḥat ṭal' atın
Meclis-efrüz olmak istemiş çerāğ ' işretin
Şem' -i bezm arturmasun pervānenüñ germiyyetin
Rūzigār eyler perişān ḳorḳarın cem' iyyetin

II

Ser-girān-ı cām-ı ḳahr-ı rūzigār olduḳ yiter
Mübtelā-yı ṭālî' -i nā-sāz-kār olduḳ yiter
Zehr-i nūşān-ı raḥîḳ-i cevri-yār olduḳ yiter
Şerbet-i telḥ-i cefādan ḥişşedār olduḳ yiter
Bilsek ey sākî mey-i luṭfuñ daḥı keyfiyyetin

III

Hîç göstermez 'izārın şāhid-i āmālümün

IV/2. oldı: olursa D.

IV/3. mihrine: mihrinde D.

IV/4. cevruñe: cevri ile D.

V/4. bir: her D.

V/5. andan: iden D.

Zîveri olmuş vesah âyîne-i iqbâlimûn
 Gûşı pürdür zîbağ idbâr ile iqbâlimûn
 Gûşına feryâd kâr itmezse çarh-ı zâlimûn
 Dîde-i bahtuñ birez uçursa h̃âb-ı râhatın

IV

Ey gül-i ruhsârını çeşm-i şabâdan dūr iden
 Şem‘ -i luṭfin bezm-i erbâb-ı recâdan dūr iden
 Âstîn-i himmetin luṭf u ‘ aṭâdan dūr iden
 Sâye[sin] dervîş-i bî-berg [ü] nevâdan dūr iden
 Şaklasun ârâyiş-i tâbûta naḥl-i kâmetin

V

Bezm-i iqbâlûn olup derd-i seri şimden girü
 Olmazuz meftûn-ı derd-i sāgarı şimden girü
 Kâm içün lâzım mıdur h̃âhiş-keri şimden girü
 Biz ki ceyb-i hırkaya çekdük seri şimden girü
 Başına çalsun felek zıll-ı hümâ-yı devletin

VI

Güftiyâ cām-ı mürüvvetden haber yok kimsede
 Ya‘ nîbâğ-ı cûddan bir berg-i ter yok kimsede
 Ka‘ r-ı deryâ-yı seḥâvetden güher yok kimsede
 Mantıķı bûy-ı ḥaķîkatden eşer yok kimsede
 Aldılar gûyâ ki bîḥ-i âdemûn ḥâşiyetin

211.

‘Aṭâyî

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. Nev-bahâr oldı güzeller yine seyrâna çıkar
 Ṭonanup gül gibi her biri gülistâna çıkar
2. Hûblar bâdeye meyl eyledi nev-rûz irişüp
 Yine şoḥbet göresin ‘âşık-ı nâlâna çıkar
3. Yağalar çâki iner lâle-şîfat dāmâna
 Ğulğul-ı bezm-i şafâ günbed-i gerdâna çıkar
4. ‘İşkuñ âvâreleri şevk ile mânend-i ḥabâb
 Baş göstermez iken her biri meydâna çıkar
5. ‘Aḳlum aldı diyü ‘uşşâk şikâyetler ider

211. TY 1724: 69*; Nev‘î-zâde Aṭâyî Dîvânı: 86. gazel, s. 182-83.
 1b. gül gibi her biri: her biri gül gibi D.

ƘorƘarın bu dil-i dīvāne daħı dīvāna çıkar

6. Bezm-i meyde dökilüp sīm-i sirişk-i ‘ uşşāk
Sen de ey dīde-i ğam-dīde ħarīfāne çıkar
7. Eyleseñ rāh-ı maħabbetde ne deñlü tek ü pū
Ey ‘ **Aṭāyī** ötesi vādī-i hicrāna çıkar

212.

Nābī

Meḥ’ülü Fā’ilātü Meḥā’ilü Fā’ilün

1. Ṭa’ n itme zāhid ehl-i ğamın sūz u tābına
Seyr it ‘ izār-ı dil-beri baĸ āb u tābına
2. Bülbül fiġānı kesme ki ne-ş’küfte ğonçenüñ
Düzd-i nesīm girmeye tā cāme-ħ’ābına
3. Devrān aĸıtdı cevır ile seyl-āb-ı eşkini
Bu köhne ħānenüñ sebeb oldı ħarābına
4. Şanmañ şafaĸ tutuşdı ser-i dāmen-i felek
Bezm-i belānuñ āteş ururken kebābına
5. **Nābī** ne ħoş zamīr-şinās oldı rüzgār
Yārüñ nezāket ile toĸundı niĸābına

213.

Nābī

Fe’ilātün Fe’ilātün Fe’ilātün Fe’ilün

1. Ħişşeme ĸanda ki bir dil-ber-i meh-pāre çıkar
Ṭālī’ ümdür ya sitemkār [u] ya āvāre çıkar
2. ĸanda bir dil-ber -i düzdīde zuhūr eyler ise
Yine baĸsañ bir ucı ğamze-i mekkāra çıkar

5b. dīvāne: şeydā D. (Bu mısra, TY 1724’de vezne uymamaktadır)

6a. dökilüp: dökilür D.

212. TY 1724: 69^b; **Nābī Dīvānı**: 780. gazel, s. 943. (Bu şiir, Dīvān’da yedi beyittir)

3a. eşkini: çeşmümi D.

213. TY 1724: 69^b; **Nābī Dīvānı**: 72. gazel, s. 447. (Bu şiir, Dīvān’da altı beyittir)

2a. dil-ber: fitne D.

3. Gice kimlerle şarāb içdügin ol mest-i gurūr
Evvel inkār ider ammā şoñı ikrāra çıkar
4. Gelse mizān-ı cemāl ortaya ey Yūsuf-ı hüsn
Katı çok kimselerün ipligi bāzāra çıkar
5. Çāre-ḥāhāne kime derdümi açşam **Nābī**
Benden efzūn o da ser-geşte [vü] bī-çāre çıkar

214.

‘İşmetī

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Vaz‘-ı nā-sāzını dehrün gören ādem de disün
Bilinür nesne degül meşreb-i ‘ālem ne disün
2. Güle hem-ḥābe-i ḥār olma demek mümkün mi
Bülbül olmuş tūtalum bezmine maḥrem ne disün
3. Bī-vefāsın dimesden gerçi şıkılmaz o perī
Başsa ādem yine her ḥālī müselleme ne disün
4. Sen de inşāf ide ey muğ-beçe gördükde seni
Hāy cānum dimesün bu dil-i pür-ğam ne disün
5. ‘İşmetī sūz-ı dilin didi o şūḥa ammā
Şimdi fūrkatde ğam-ı hicr ile hem-dem ne disün

215.

‘İşmetī

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Ḥaberdār olmaduñ gitdüñ dilün āh u enīninden
Şikāyet şehr-i hüsnün bir cevān-ı nāzenininden
2. Nigāh-ı iltifātından ‘adūlar behre-yāb ammā
O meh-rūnuñ cefādur vāyemüz çīn-i cebīninden

214. TY 1724: 69^b; ‘İşmetī Dīvānı: 65. gazel, s. 81.

5a. didi: derdi D.

215. TY 1724: 70^a; ‘İşmetī Dīvānı: 71. gazel, s. 85.

1a. olmaduñ gitdüñ: olmadı gitdi D.

3. Harîf-i bezmgâh ol perde-pûş-ı izz ü nâz olma
Hâzer kıl bülbülün ey gönçe âh-ı âteşininden
4. Humârın def e ey cân-ı belâ-keş çâre bulmazsın
İçersin sâķî-i dehrün mey-i derd-âferininden
5. Münâsibdür kümeyt-i kill-i tab um cilvegâh itse
Bu şî rün ‘İşmetî hazz eyledüm gâyet zemîninden

Tazmînât-ı Besmele-i Şerîf

216.

Fâ ilâtün Fâ ilâtün Fâ ilün

Bi’smi’llâhi’r-raḥmâni’r-raḥîm
Hançer-i havfest be-dîv-i racîm

217.

Lâ

Fâ ilâtün Fâ ilâtün Fâ ilün

Bi’smi’llâhi’r-raḥmâni’r-raḥîm
Hest çehâr âyet-i vech-i qadîm

218.

Baba Tûrâbîyyü’l-‘Acem

Fâ ilâtün Fâ ilâtün Fâ ilün

Bi’smi’llâhi’r-raḥmâni’r-raḥîm
Miftaḥ-ı ebvâb-ı cedîd ü qadîm

219.

Şeref

Fâ ilâtün Fâ ilâtün Fâ ilün

Bi’smi’llâhi’r-raḥmâni’r-raḥîm
Naḥl-i ümîd âmed ü şimşîr-i bîm

3a. bezmgâh: bezm-i kâm D.

216. TY 1724: 70^a.

217. TY 1724: 70^a.

218. TY 1724: 70^a.

219. TY 1724: 70^a.

220.

Mîr Hüsrev*Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün*

Bi'smi'llâhi'r-raḥmâni'r-raḥîm

Maṭla' -ı dîbâce-i nazm-ı qadîm

221.

Sipihri*Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün*

Bi'smi'llâhi'r-raḥmâni'r-raḥîm

Hest be-şûret çü ' aşâ-yı Kelîm

222.

Velehu*Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün*

Bi'smi'llâhi'r-raḥmâni'r-raḥîm

Hâcib-i gülzâr -ı kelâm-ı qadîm

223.

Qabûlî*Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün*

Bi'smi'llâhi'r-raḥmâni'r-raḥîm

Besmeledür ism-i Hudâ-yı kerîm

224.

Nevâyî*Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün*

Bi'smi'llâhi'r-raḥmâni'r-raḥîm

Zîkr idene keşf ola sırr-ı ' azîm

220. TY 1724: 70^a.221. TY 1724: 70^a.222. TY 1724: 70^a.

1b. Mecmuada "gülzâr" kelimesi iki defa yazılmıştır.

223. TY 1724: 70^a; Bu beyit, Kabûlî Dîvânı'nda s. 801'de yer alan dokuz beyitlik şiirin ilk beyitidir.224. TY 1724: 70^a.

225.

Lā*Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün*

Bi'smi'llāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm
 Dīv ü perī dār-ı dāreyn ism-i bīm

226.

Lā*Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün*

Bi'smi'llāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm
 Mevc-i nuḥustest ez-baḥr-ı ḳadīm

227.

Şeyḥ Nizāmī*Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün*

Bi'smi'llāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm
 Hest kilīd-i der-i genc-i ḥakīm

228.

Ḳadīmī*Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün*

Bi'smi'llāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm
 Zülf-i siyeh-tāb cemāl-i ḳadīm

229.

Laṭīfī-i Ḳastamonī*Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün*

Bi'smi'llāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm
 Maṭla' -ı mevzūn-ı kelām-ı ḳadīm

225. TY 1724: 70^a.

226. TY 1724: 70^b.

227. TY 1724: 70^b.

228. TY 1724: 70^b.

229. TY 1724: 70^b.

230.

Lā*Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün*

Bi'smi'llāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm

Ḳabza-i şemşir kelām-ı ḳadīm

231.

Vücūdī*Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün*

Bi'smi'llāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm

Ziver-i 'unvān kelām-ı ḳadīm

232.

Lā*Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün*

Bi'smi'llāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm

Şaf-şiken-i leşker-i dīv-i recīm

233.

‘İşmetiyyü’l-Ḳādī*Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün*

Bi'smi'llāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm

Fātiḥ-i gencine-i nazm-ı ḳadīm

234.

Muhyī Çelebi*Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün*

Bi'smi'llāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm

Sünbül-i gülzār kelām-ı ḳadīm

230. TY 1724: 70^b.231. TY 1724: 70^b.232. TY 1724: 70^b.233. TY 1724: 70^b; Bu şiir, ‘İşmeti Dīvānı’nda bulunmamaktadır.234. TY 1724: 70^b; Bu şiir, Muhyī Dīvānı’nda bulunmamaktadır.

235.

‘Ahdî

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Bi’smi’llâhi’r-raḥmâni’r-raḥîm

Keştî-i Nûhest ü ‘aşâ-yı Kelîm

236.

Hîşâlî-i Budunî

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Bi’smi’llâhi’r-raḥmâni’r-raḥîm

Fâtih-i ebvâb-ı cinân-ı kerîm

237.

Şâdık Çelebi

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Bi’smi’llâhi’r-raḥmâni’r-raḥîm

Kıfl-güşâ-yı der-i genc-i kerîm

238.

Zeynî-i Belgradî

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Bi’smi’llâhi’r-raḥmâni’r-raḥîm

Câmi‘-i esrâr-ı kelâm-ı qadîm

239.

Yaḥyâ Beg

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Bi’smi’llâhi’r-raḥmâni’r-raḥîm

Serv-i gülistân-ı kelâm-ı qadîm

Müfredât-ı Şettâ

235. TY 1724: 70^b.236. TY 1724: 70^b; Bu şiir, Peşteli Hîşâlî Dîvânı’nda bulunmamaktadır.237. TY 1724: 70^b.238. TY 1724: 70^b.239. TY 1724: 70^b; Bu şiir, Şeyhü’l-islâm Yaḥyâ ve Taşlıcalı Yaḥyâ Dîvânı’nda bulunmamaktadır.

240.

Meʿülü Fāʿilātü Mefāʿilü Fāʿilün

Tek ʈursun ebruvānuña taḳlīd idüp hilāl
Devr-i felekde bir daḥı meh-pārelenmesün

241.

Lā*Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün*

Ḳanı ol dem ki öperdüm geh zebānın geh lebin
Ol gözi bīmār şimdi dil ağız virmez yatur

242.

Lā*Meʿülü Fāʿilātü Mefāʿilü Fāʿilün*

Bilmem cigerde ğamzeñ oḳı ḳanda batdı kim
Cānuma geḳdı anı arayı arayı [...]

243.

[Fuzūlī]*Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün*

Nīl-gün fūtaya şardı beden-i ʿuryānın
Şan benefşe içine düşdi muḳaşşer bādām

244.

Kāmī*Feʿilātün Mefāʿilün Feʿilün*

Ġonçe ile başıldı gülşende
Ṭomruġa ḳondı bülbül efgende

240. TY 1724: 70^b.

241. TY 1724: 71^a.

242. TY 1724: 71^a.

1b. Mecmuada bu kısım eksik bırakılmıştır.

243. TY 1724: 71^a; Mecmuada bu şiirin başlığında “Lā” yazmaktadır. Ancak bu şiir, Fuzūlī Dīvānı’nda s. 306’da yer alan 182. gazelin 3. beytidir.

244. TY 1724: 71^a; Kāmī Dīvānı: 125. müfred, s. 322.

245.

[Belîgî]

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

Sözümüz añlayamaz şûfî bizüm kâl ehli

Bî-zebân söyleşelüm var ise bir hâl ehli

246.

Hâlimî

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

Biricik söylemedi yâre niyâz itdüm çok

Kâtı sengîn-dil imiş hâk buña aşlâ söz yok

247.

Ni‘ metî

Mef‘ulü Fâ‘ilâtü Mefâ‘ilü Fâ‘ilün

Her pâresin kulağı kadar eylerin dimiş

Tîğ-i nigâr öyle çalındı kulağuma

248.

Kıt‘ a-i Hâtemî

Fe‘ilâtün Mefâ‘ilün Fe‘ilün

1. İçelüm içelüm şarâb içelüm

Niçe bir [...] âb içelüm

2. Âhiretde olur şarâba hisâb

Biz anı bunda bî-hisâb içelüm

249.

Ferd

Mefâ‘ilün Fe‘ilâtün Mefâ‘ilün Fe‘ilün

245. TY 1724: 71^a; Mecmuada şiirin başlığında “Lâ” yazmaktadır. Ancak bu şiirin “Kaplan, Y. (2019). Belîgî ve Dîvânçesi. *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*(22), 359-448.” adlı çalışmada 83. gazelin ilk beyti olduğu görülmüştür.

246. TY 1724: 71^a.

247. TY 1724: 71^a.

248. TY 1724: 71^a.

1b. Mecmuada bu kısım eksik bırakılmıştır.

249. TY 1724: 71^a.

Murādımız o gülün dilde dāğı kılmağdur
Ġaraż şoñında kişinün çerāğı kılmağdur

250.

Ümīdī

Mef'ulü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

Dil virdigüm saña diyeli cevre başladı
Cânâ ne çäre kendi dilimüz belâsıdur

251.

Ferd

Mef'ulü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

Beñzetmiş özin kâmet-i dil-cūsına yârin
Başında kavağ yili eser dağı çenârın

252.

Nikābī

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Ĥāk-i pây-i yâr içün tırmaz yiler bād-ı seher
Kendüyi göstermez ammâ sürmeyi gözden kapar

253.

Ferd

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

Dükendi nağd-i eşküm gözlerüm ağardı pîr oldum
Cevānum baña raḥm itmez mi pîr oldum faḳîr oldum

254.

Ferd

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

250. TY 1724: 71^a; Ümīdī Ahmed Dīvānı: 40. gazelin 3. Beyiti, s. 199.

1a. başladı: başladuñ D.

1b. kendi dilimüz: n'eyleyelüm dil D.

251. TY 1724: 71^a.

252. TY 1724: 71^a.

253. TY 1724: 71^a.

254. TY 1724: 71^a.

Yüz sürer dāmānuña bir gün Zeliḥā-yı ümīd
Sen hemān ey Yūsuf-ı Mısr-ı dil istifāde ol

255.

Ferd

Meḥ'ülü Fā'ilātün Meḥ'ülü Fā'ilātün

Esbāb-ı bezm-i 'işret āmāde oldı ancaḳ
Baḥt el virürse şoḥbet teşrīf-i yāre ḳaldı

256.

Ferd

Meḥ'ülü Meḥ'ülü Meḥ'ülü Fe'ülün

Maḥbūb u meye tevbe buyurmuş yine zāhid
Buyurduḡını itmeyelüm tevbeler olsun

257.

Keyfī

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Yüz çevirür nāşih-ı bed-lehçe rüy-ı ḥūbdan
Vechi yok yüz söylesün ben geçmezem maḥbūbdan

258.

Hüdāyī

Meḥ'ülü Fā'ilātü Meḥ'ülü Fā'ilün

'Uşşāḳı görse yolda nazar eylemez o yār
Dimez ki yoluma gelür ol şūḥ-ı şivekār

259.

Ferd

Meḥ'ülü Meḥ'ülü Meḥ'ülü Fe'ülün

Gönlüm senüñ ey sāḳ-ı ğam hem-demüñ olsun

-
255. TY 1724: 71^b.
256. TY 1724: 71^b.
257. TY 1724: 71^b.
258. TY 1724: 71^b.
259. TY 1724: 71^b.

Esbābı ile cām-ı şafā ‘ālemüñ olsun

260.

Ferd

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

‘Āşıkı ārāyiş-i fitrāk-i cev̄r itme yiter
Terki lâzımdur saña ey şehsüvārūm el-ḥazer

261.

Nahîfî

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

Dinilse çeşmine nergis o mest-i nâzın eger
Lisân-ı ḥāl ile dir ğamzesi ve fîhi nazar

262.

‘Azmi

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Seyr idenler ruḥ-ı zîbāsını hep ḥayrāndur
Ḥüsni ruḥsāre-i dil-ber ne ‘aceb seyrāndur

263.

Ferd

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Fe‘ülün

Vişālün bağınıñ kurbı benümdür
Murādum senden ancak bir dönümdür

264.

Ferd

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

Başum üzre dir recā itseñ metā‘ -ı vuşlatı
Rinddür başdan şavar ‘uşşāk miḥnet ülfeti

260. TY 1724: 71^b.

261. TY 1724: 71^b; Bu şiir, Nahîfî Süleyman Efendi Divanı’nda bulunmamaktadır.

262. TY 1724: 71^b.

263. TY 1724: 71^b.

264. TY 1724: 71^b.

265.

Ferd*Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün*

İtmesün da' vā-yı merd 'ālemde olan zen-perest
 Āşinā-yı rūḥ olan hīç olur mı ten-perest

266.

Ḥasan*Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün*

Her zūlf-i perīṣāna gönül virmegi қо
 Bir pāre dilā kendüni düşür niçe bir bū

267.

Semā' i*Mef' ūlū Mefā' ilū Mefā' ilū Fe' ūlün*

Gel dürme yüzün gönçe gibi olma cefā-cū
 Bir pāre açıl ey gül-i ra' nā niçe bir bū

268.

Ferd*Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün*

Kebābāsā belā bezminde gördüm ḳalb-i 'uşşāḳı
 Muḥālif devr elinden bir dem ağlar bir zamān inler

269.

Şābit*Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ūlün*

Cevānı zabṭ idem dirseñ eger sen
 Oṭāña koy çıkarma hīç içinden

265. TY 1724: 71^b.266. TY 1724: 71^b.

1a. Bu mısra vezne uymamaktadır.

267. TY 1724: 71^b.268. TY 1724: 71^b.269. TY 1724: 71^b; Bu şiir, Bosnalı Alaeddin Şābit Dīvānı'nda bulunmamaktadır.

270.

‘Ālī

Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün

1. Binā-yı ğam gibi aḥvāl-i ‘ālem ber-ḳarār olsa
Sa‘ādet ḳalsa bāḳī ‘izz ü devlet pāydār olsa
2. Vücūdum zevraḳın gird-āb-ı fūrḳatden ḥalāṣ itse
İrişdürse diyār-ı vuşlata bir rûzgār olsa
3. Güzer ḳılsam nesīm-i āh ile gülzār-ı ‘ālemden
Fenā bulsa tarīḳ-i ğamda cismüm ḥāk-sār olsa
4. İrür elbette āsīb-i ecel bād-ı ḥazānāsā
Murādum naḥli bāġ-ı dehr içinde mīvedār olsa
5. Olurdum ‘Āliyā erbāb-ı ‘ışḳuñ beyt-i ma‘mūrı
‘İmāret ḳılsa gön̄lüm mülkini bir şehriyār olsa

271.

Fevrī

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

1. Ey peyk-i şabā ḥālūmi var yāre ḥaber vir
Dil derdini luṭf eyle o dildāra ḥaber vir
2. Uğrarsa yoluñ kūyına ol serv-i revānuñ
Ben bülbülinüñ zārın o gülzāra ḥaber vir
3. Ḳan yutdığını bu dil-i bīmār dem-ā-dem
Bi’llāh var ol ğamze-i ḥün-h‘āra ḥaber vir
4. Ben ḥaste ne çekdügimi bālīn-i belāda
Luṭf eyle var ol gözleri bīmāra ḥaber vir
5. **Fevrī**ye ne zecr itdüğünü ḥār-ı melāmet
Ol bülbül-i gūyā gül-i bī-ḥāra ḥaber vir

270. TY 1724: 72^a; Gelibolulu Muṣṭafā Ālī Dīvānı: 1247. gazel, s. 1108.

4b. murādum: murāduñ D.

5a. ‘ışḳuñ: naḫmuñ D.

5b. mülkini: kişverin D.

271. TY 1724: 72^a.

272.

Kıṭʿa*Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün*

1. Ey gönül her yaña pervâz eyleme
Hâlünü bil serçeyi bāz eyleme
2. Kimsenün rāzın kimesne şaklamaz
Kimseyi sen saña hem-rāz eyleme

273.

Rubāʿī*Meṣʿulün Fāʿilün Meṣʿilün Fāʿ*

Şormak isterdüm lebi rāzın didi
Küllü sırrın cāvezeʿl-işneyini şāʿ
 Geldi haṭṭuñ ḥaddüne didüm didi
Küllü ʿilmin leyse fiʿl-kırṭāsi zāʿ

274.

Kemāl Paşa-zāde*Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün*

Kışṭār-ı ʿālem içre çarḥ bir ḥırmen gibi
 Görinen encüm degül dūr-dāne-i erzen gibi

275.

[Leʿālī]**ʿAcem-zāde Meḥemmed Çelebiüʿl-Üsküdārī***Feʿilātün Meṣʿilün Feʿilün*

1. Şarılınca miyān-ı yāre nitāk
Piç ü tābından oldı ṭākati ṭāk
2. Nāzeninā emince ḳand-i lebün

272. TY 1724: 72^a.273. TY 1724: 72^a.

2. Küllü sırrın cāvezeʿl-işneyini şāʿ: “İkiyi aşan her sır yayılır.”

4. Küllü ʿilmin leyse fiʿl-kırṭāsi zāʿ: “Kağıtta olmayan (yazılmamış) bütün bilgiler kaybolur

274. TY 1724: 72^a; Bu şiir, Şeyḥüʿl-islām Kemāl Paşa-zāde Dīvānı’nda bulunmamaktadır.275. TY 1724: 72^b.

Cân-ı şîrîn eritdi ehl-i mezâk

3. Şafahât-ı ruḥı heyâkil-i nûr
Tâb-ı ruḥsârı ḥikmetü'l-işrâk
4. Tûrfa ma' cûn olup gider suḥanuñ
Düşmene zehr ü dostu tiryâk
5. Ruḥı vaşfını pâk-edâ itdüñ
Âferinler **Le'âliyâ** yüzüñ aḳ

276.

Yahyâ

Me'ûlû Me'fâ'îlû Me'fâ'îlû Fe'ûlûn

1. Cânâ ḥaṭ-ı yâkûtı yazan ol dehen üzre
Bir nokṭa ḳomış surḥ ile gûyâ zekân üzre
2. Ol ḥâl-i siyeh 'ârız-ı zîbâña yaraşmış
Zülfüñ ne güzel düşmüş o vech-i ḥasen üzre
3. Zülfünde gönül ğamzeñ ile eglenür ey mâh
Cân-bâz gibi tîğ ile oynar resen üzre
4. Pîrâheni ḥıfz eyler eser yilden o mâhı
Ditrer durur ol dil-ber-i nâzûk-beden üzre
5. **Yahyâ** o şehüñ cevher-i la'lini söylet
Yâkûtı ne dem kim ṭuta dürr-i 'Aden üzre

277.

Yahyâ

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Ḥişşedâr olmazsa 'âşık ṭâli' -i firûzdan
Nice şâd u ḥurrem olur 'ıyddan nev-rûzdan
2. Neylesün nev-rûz u 'ıyduñ geldigin erbâb-ı 'ışk

276. TY 1724: 72^b; Şeyhü'l-islâm Yahyâ Dîvânı: 309. gazel, s. 334.

2a. ol ḥâl-i siyeh: ḥâl-i siyehüñ D.

4b. dil-ber-i nâzûk-beden üzre: Yûsuf-ı gül-pîreñen üzre.

5b. ne dem kim: neden kim D.

277. TY 1724: 72^b; Şeyhü'l-islâm Yahyâ Dîvânı: 227. gazel, s. 302.

Âteş-i ğam gitse kânûn-ı dil-i pür-sûzdan

3. Câme-i in'âm ehl-i cāha kıomaz ihtiyāc
Şākırüz elṭāf-ı hūrşīd-i cihān-efrūzdan
4. Ğarbdan dağı yakında geldi bād-ı nev-bahār
Kıomadı bir nesne zīr-i ḥākde meknūzdan
5. Ğonçe tıflın açmadı **Yahyā** hezāruñ nağmesi
Bī-ḥaberdür dağı ol 'uṣṣāḳdan nev-rūzdan

278.

Yahyā

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

1. Yıkdı gönlüm āşiyānın yār itdi tārumār
Añlamam kim şāh-bāz-ı 'ıṣṣāḳ ide anda ḳarār
2. Āb-ı ḥayvān olsa da vaşluñ getürmem gönlüme
Ḥayli demdür şīşe-i ḥāṭırda vardur inkisār
3. Câme-i tenden şıkıldı şimdi Cem -i nā-tüvān
Ḥil'at-ı in'ām-ı çarḫı kendüye eyler mi bār
4. Evc-i istiğnādadur pervāzı bāz-ı himmetün
Ḥamdüli'llāh kim ḳanā'at şaydın itmişdür şikār
5. Rūzgāruñdan der-i ümmīdi dīvār idegör
Ḳonmasun dirseñ derün-ı ḥāṭıra **Yahyā** ğubār

279.

Yahyā

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

1. Mey midür sāḳī midür mest-i ḥarābı inleden
Sen misin yā 'ıṣṣāḳ mı muṭrib rūbābı inleden

278. TY 1724: 73^a; Şeyḫü'l-islām Yahyā Dīvānı: 47. gazel, s. 72.

2a. getürmem: getürmen D.

3a. Cem: cān D.

3b. çarḫı: ḥalkı D.

279. TY 1724: 73^a; Şeyḫü'l-islām Yahyā Dīvānı: 270. gazel, s. 295.

1a. sāḳī: sāğar D.

2. Mûrı gör gendümle ‘ ıyş eyler şikâyet eylemez
Ârzü-yı şehd ü sükkerdür zübâbı inleden
3. Ağlamazdı sîh-i miñnet deldüğinden bağrını
Âteş-i sūzân-ı ‘ ışkūñdur kebâbı inleden
4. Seng-diller döymeye çarh-ı sitemger cevrine
Ğuşşa-i devrân degül mi âsiyâbı inleden
5. Bir gözi bîmâruñ ey **Yahyâ** teb-i hicrânıdır
Pister-i ğamda dil-i pür-ıztırâbı inleden

280.

Nâdirî

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

1. Dil-i sūzânı ol şūh-ı kemândarum nişân eyler
Semenderdür hadengi âteş içre âşiyân eyler
2. Olup şanduka-i sînemde dāğum tabla-i tîrūñ
Ceresdür dil pes-i şandukada her dem figân eyler
3. Meger kim hoşka-bâz-ı hîlegerdür ‘ ışk-ı mekkâruñ
Ki kalbüm hoşkasında mihre-i hâlūñ nihân eyler
4. Firâz-ı bâm-ı ‘ ışka çıkmāğā ‘ azm eyledi cānum
Anuñ çün sînem üzre şerhalardan nerdübân eyler
5. Hañın oñşar eliyle dil-rübâ ey **Nâdirî** gūyâ
Çalem barmağların levh-i ruhunda imtiñân eyler

281.

Hâletî

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

1. Dem-â-dem yâre karşı eşkümi düşmen revân eyler
Mañabbet ehli ammâ qâbil olmaz aña kan eyler

2b. sükkerdür: şekkerdür D.

280. TY 1724: 73^a; **Ganî-zâde Nâdirî Dîvânı**: 29. gazel, s. 236.

2b. her dem: dâ‘im D.

281. TY 1724: 73^b; **Azmizâde Hâletî Dîvânı**: 184. gazel, s. 301. (Bu şiir, Dîvân’da yedi beyittir)

1a. eşkimi: eşkini D.

2. Çıkar dil-ber şerâr-ı âhumı gördükçe kûyında
Olur bir fitne zâhir her kaçan encüm kırân eyler
3. Zemîn-i dilde pinhân eyleyen gencîne-i ‘ışkuñ
Aña dâğ-ı gamuñla şinede yir yir nişân eyler
4. Per ü bâlin şikest eyler ‘adûnuñ seng-i ta‘ nından
Şu murğ-ı dil ki serv-kâmetinde âşiyân eyler
5. Vefâya ‘ahd iderse yıl geçer ey **Hâletî** dil-ber
Kaçan kim va‘ de-i cevı eylese ammâ hemân eyler

282.

Hayretî

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Gözleruñ nergis yüzüñ gül sözleruñ kând-ı nebât
Ruħlaruñ şeftâl üsı sükker-i lebüñ âb-ı hayât
2. Beydağ-ı hâl-i ruħuñ at şaldı şâhum üstine
Gör ne yüzlerden ruħuñ üstinde rûhum kıldı mât
3. ‘Iyş u nüş ile vefâlar kıl şehâ ‘uşşâkuña
Çün bilürsün kimseye bâķî degüldür kâ’inât
4. Çeşm-i mestüñ dem-be-dem ‘uşşâka hançer çekdügi
Hep raķibüñ başı altından kopar bu hâdişât
5. Dil düşelden kaşlaruñ tuğrâsına iki gözüm
Hayretî ma‘ zül iken kılduñ yine ehl-i berât

283.

Hayretî

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Bu fenâ evde vefâdan görmedüm hergiz nazar

2ab. Bu beyit, Dîvân’da bulunmamaktadır.

3b. gamuñla: gamuñdan D.

5a. dil-ber: itmez D.

282. TY 1724: 73^b; Bu şiir, Hayretî Dîvânı’nda bulunmamaktadır.

283. TY 1724: 73^b; Hayretî Dîvânı : 62. gazel, s.174.

1a. hergiz nazar: aşla eser D.

Niçe yaşlar yaşadı hattâ ağardı çeşm-i ter

2. Sen gerek luṭf u gerek ḳahr eyle baña ey şanem
Her ne kim gelse Ḥudādan bilürem ben ḥayr u şer
3. Şaklayup tîr-i ḥavādişden vücūd-ı pāküñi
Yiridür tutsun felek ḳarşuña çarḥı bir siper
4. Ağlamaḳdan döndi bir gird-āba düşmiş mūya ten
Göreyin şimden girü nār-ı maḥabbet nem yaḳar
5. **Ḥayretî** ehl-i hüner çokdur velî ‘ayb olmasun
Görmedüm ben kimse ‘aybın görmemek gibi hüner

284.

Gülşenî-zāde Ḥāletî Efendi

Meṣṣ ulü Meṣṣ ilün Meṣṣ ulü Meṣṣ ilün

1. Bu derdüme ‘ālemde dermān ola mı yā Rab
Hicrān -ı ḡama bilmem pāyān ola mı yā Rab
2. Ağlamaḡ ile ‘ömrüm geçer mi ‘aceb yoḡsa
Bu dīde-i giryānum ḥandān ola mı yā Rab
3. Sensüz benüm aḥvālüm ḡāyet de mükedderdür
Bu müşkilüm eyā āsān ola mı yā Rab
4. Devr eyler idüm yārūñ kūyını gice gündüz
Ol devr ile bir daḡı devrān ola mı yā Rab
5. Terk eyleyüben cevri ‘ahdine vefā idüp
Bu **Ḥāletî**ye cānān mihmān ola mı yā Rab

285.

Ġāzî Girāy Ḥān

Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilātün Fe‘ ilün

1b. niçe: bunca D.

2a. u: it D.

284. TY 1724: 74^a; **Ḥāletî-i Gülşenî Dīvānı**: 14. gazel, s. 55.

1b. hicrān: şahrā D.

2a. yoḡsa: yā Rab D.

285. TY 1724: 74^a.

Berfden post giyer küh dil-āver er idi
 Āfitāb-ı ruḥuñı gördiği sā' at eridi

286.

Zihni Çelebi

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

La' lüne karşı şeker kelle geçinür er idi
 Çāşnī-i lebüñi gördüğü demde eridi

287.

Derviş Paşa

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

Şu' leden tel taşınur şem' -i dil-āver er idi
 Heybet-i nār-ı gamum gördi ser-ā-pā eridi

288.

Lā

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

Nukre-i zer gibi ḥüsn-i dil-ber sīmīn-ber idi
 Sā' id-i yārı görüp pūte-i gamda eridi

289.

Lā

Müstef' ilātün Müstef' ilātün Müstef' ilātün Müstef' ilātün

Qadr-i vişālūñ 'ıyd-ı sa' ādet şām-ı firākuñ rüz-ı kıyāmet
 Zevk āḥir oldu gam zāhir oldu gelmek irādet gitmek icāzet

290.

Lā

Fe' ulün Fe' ulün Fe' ulün Fe' ul

286. TY 1724: 74^a.

287. TY 1724: 74^a.

288. TY 1724: 74^a.

1. Bu mısra vezne uymamaktadır.

289. TY 1724: 74^a.

290. TY 1724: 74^a.

Selāmetü'l-insān fi hıfzü'l-lisān
Sükûtü'l-lisān selāmetü'l-insān

291.

‘Ubeydī

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Dağlar şabr idemez sūz-ı dile baş degül
 Āteş-i ‘ışka demürler döyemez taş degül

292.

Ġanī-zāde

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Sufre-i ‘āşık olan yolına dil-dāde gerek
 Fākadan sāde vü sīm ü zeri āmāde gerek

293.

Lā

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Reh-i vaşlına anuñ t̄alib olup rāğıb olan
 Yā Ġanī kimse gerek yāhu Ġanī-zāde gerek

294.

Rıf‘atī

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

Hayāt-efzā-yı ‘ālem rūḥ-baḥş-ı mürde-i ğamsın
 Hemān ben ḥastenüñ cānı degülsin cān-ı ‘ālemsin

295.

‘Ubeydī

1a. Selāmetü'l-insān fi hıfzü'l-lisān: “Kişinin selameti dilini tutmasındadır.”

1b. Sükûtü'l-lisān selāmetü'l-insān: “Dil sükût ettiğinde insan selamettedir.” (Bu mısra vezne uymamaktadır)

291. TY 1724: 74^a; ‘Ubeydī Dīvānı 196. gazel, s. 435

292. TY 1724: 74^a; Bu şiir, Ġanī-zāde Nādirī Dīvānı’nda bulunmamaktadır.

293. TY 1724: 74^a.

294. TY 1724: 74^a.

295. TY 1724: 74^b; ‘Ubeydī Dīvānı: 227. gazel, s. 459.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Perde-i şerhi cemāline niķāb eylesesün
Gülsün ol Yūsuf-ı gül-çihre hicāb eylesesün
2. ‘İllet idüp eger isterse cevāb ağzından
Bir ağız düşmen[üm]e dōst cevāb eylesesün
3. Ğam-ı haṭṭuñla ğubār olana ğāyet yokdur
Beñlerüñ dāne döküp anı hisāb eylesesün
4. Yādlarla şalınup şöhbete varma ki gönül
Kendüyi āteş-i ğayretle kebāb eylesesün
5. Bezm-i ağıyārda cām-ı meye meyl eyleme kim
Bu ‘Ubeydī gözi yaşını şarāb eylesesün

296.

Fevrī

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Dime hicr-i nigār ey dil ya sendendür ya bendendür
Ne sendendür ne bendendür bu çarḥ-ı pür-fitendendür
2. Tuyulmak ‘ışk-ı ‘āşık şerḥa-i zaḥm-ı bedendendür
Bilinmek şıdk-ı Yūsuf çāk-i zeyl-i pîrehendendür
3. Firākuñ āhiri vuşlatdur inkār itme kim zîrā
Ḥalīlu’llāh Āzerden gül-i hoş-bū dikendendür
4. Ḥaṭ-ı sebzüñ [ki] her dem tazedür şolmaz yanağıñda
Cināndan ḥazret-i Ādem getürdigi çemendendür
5. Gözümde ‘aks-i la‘l ile sirişküm ‘ayn-ı la‘l oldı
Bilünmez **Fevriyā** gerçi o ‘aynuñ başı kândandur

297.

Derūnī

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Ḥurrem ol ey dil şafā-yı ‘işret-i cānāndur

296. TY 1724: 74^b.

297. TY 1724: 74^b.

Hoş-dem ol zevk ü şafası ' âlemün seyrândur

2. Rüşen itdi bezmimiz geldi bu şeb ol meh-liķā
Tal' at-ı ğarrâsı el-haķ neyyir-i raḥşândur
3. Geçmez oldı zühd ü taķvānuñ kesādı var ḳatı
Durma ey sāķī metā' uñ süregör devrândur
4. Dil-rübālar her taraf zevk ü şafāda şād-kām
' Āşıķ-ı āvāreler maḥzūn ' aceb seyrândur
5. Çekmesünler ğam **Derūnī** rindler şimden girü
Sāġar-ı ' işret çekilsün devr-i Aḥmed Ḥândur

298.

Ḳabūlī

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Meyün bir ḳatresi ' ıyş ehline biñ cāndan yegdür
Tehī peymāne ḳahveyle ṭolu mey-ḥāneden yegdür
2. Tevekkül şāḥibi baş egmez ey dil şāh-ı devrāna
Gedā ki ehl-i ḳana' at ola ol sulṭāndan yegdür
3. Cefā eylerse dil-ber baña ğāyet ḥaḳ ider gönlüm
Anuñ cevri cihānuñ itdüġi iḥsāndan yegdür
4. Yüzüme baķmayup geçdikçe olur ḥāṭırum mesrūr
Ol iġmāz iltifāt-ı şāh-ı ' ālī-şāndan yegdür
5. **Ḳabūlī** iki sözle yāre maḳşūdum edā itdüm
Maḥallinde iki söz bir bütün dīvāndan yegdür

299.

Ḳabūlī

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

298. TY 1724: 75^a; **Ḳabūlī Dīvānı**: 119. gazel, s. 591.

1b. mey-ḥāneden: fincāndan D.

2a. baş egmez ey dil: ey dil baş egmez D.

2b. gedā ki: gedā D., ola: olsa D. (Bu mısra, TY 1724'de vezne uymamaktadır)

3a. gönlüm: cānum D.

299. TY 1724: 75^a; **Ḳabūlī Dīvānı**: 44. gazel, s. 552.

1. Ol ki māha nūr tevcīh eyleyüp rû koymış ad
Nûrdan bir nûn peydâ kılmış ebrû koymış ad
2. Sîmden bir levha taşvîr itmiş üstâd-ı ezel
Rişteler taḥrîr idüp etṛāfına mû koymış ad
3. Şem‘-i kāfūrî fūrûzân eyleyüp gerdûn dimiş
Ḥalka-i dūd-ı siyāh-ı şem‘ e gîsû koymış ad
4. Çihre-perdâz-ı teşāvir-i nigāristân-ı kıuds
Bir cemāl-ārāyiş itmiş rûy-ı nigû koymış ad
5. Gülşen-ārâ-yı bahāristân-ı nûzhetgâh-ı üns
Bir nihâl-i dil-firîbe ḳadd-i dil-cû koymış ad
6. Dürce yok la‘lden bir dürc kılmış fem dimiş
Jâleler derc itmiş ol dürc içre lû‘lû‘ koymış ad
7. Nokṭa deñlû nuṭfeyi nuṭṭa getürmiş ol Ḥakîm
Ḥikmeti gör kim **Ḳabûlî**-i suḥan-gû koymış ad

300.

Bākî

Mefā‘îlün Mefā‘îlün Mefā‘îlün Mefā‘îlün

1. Ger ol şîrîn-dehen dil-teng iderse teng-i şekkersin
Ġam-ı la‘lin çeküp kanlar yudarsa kân-ı gevhersin
2. Gör ey tûṭî ne şekker-rîz olupdur ḥoḳḳa-i la‘li
Egerçi dūrre-i dürc-i feşāḥat nûkte-perversin
3. Senüñ kâruñ hevâyılıḳdur ancak ey kebûter sen
Hevâ-yı ‘ışḳ-ı dil-ber n’eydügin bilmezsin oynarsın

1a. nūr tevcīh eyleyüp: nūr u fer tevcīh idüp D.

2a. sîmden bir: bir mücellâ D.

3a. eyleyüp gerdûn: eylemiş gerden D.

4b. bir cemāl-ārāyiş itmiş rûy-ı nigû: sâde bir peyker güşāyiş eylemiş rû D.

5b. bir nihâl-i dil-firîbe: dıraḥt ārāyiş itmiş D.

6a. dürc yok la‘lden bir dürc kılmış: bir müdevver la‘lden bir ḥoḳḳa düzmiş D. (Bu mısra, TY 1724’de vezne uymamaktadır)

6b. derc itmiş ol dürc içre: dizmiş anuñ içinde D.

300. TY 1724: 75^a; **Bākî Dīvānı**: 347. gazel, s. 228.

1a. ger ol şîrîn-dehen dil-teng iderse: dilâ teng olsañ şîrîn-dehenden D.

1b. yudarsa: yudarsañ D.

4. Çekilmiş kıddün eflâke dökilmiş sünbülün hâke
Leṭâfet gülşeninde bir nihâl-i sâye-güstersin
5. Leṭâfetde tenün bir sükkerî pâlûdedür dirsem
Hemân incinmek istersin inen nâzûk inen tersin
6. Muraşşâ' cāmdur ağzuñ leb-â-leb sükkerî şerbet
Mu' anber şem' dür kıddün ki ser-tâ-pâ mu' atıarsın
7. İşün altun ider kâr-ı maḥabbet rûy-ı zerd ile
Hezâr aḥsent [ey] **Bâkî** bugün fennünde zer-gersin

301.

Ḳaşıde-i Maḳālî

Fe'ûlün Fe'ûlün Fe'ûlün Fe'ûlün

1. Şadefveş ger olmasa şad-pâre ḥâtır
Nişâr itmek olurdu sözde cevâhir
2. Eger mâni' olmasa ebr-i mevâni'
Zuhûrum olur[dı] güneş gibi zâhir
3. Bilürdi nedür şîve-i şâhid-i nazm
Nizâmî benümle olaydı mu' âşır
4. Diyeydi görüp 'unşurî bâreka'llâh
Vireydüm söze imtizâc-ı ' anâşır
5. Ben ol şâh-bâz-ı hümâyûn cenâḥum
Muḥaḳḳar şikârum inen nesr-i ṭâ'ir
6. Çü oldum giriftâr-ı dâm-ı havâdiş
Şikest itdi devrân per ü bâlüm âḥir
7. Benüm hem-çü Ya' ḳûb-ı güm-geşte ferzend
Benüm her belâya çü Eyyûb-ı şâbir
8. Ṭinâb-ı emel ser-be-ser hep güsiste
Beden za' fa yüz tutdı çün köhne çâdır

7b. aḥsent Bâkî: aḥsent ey Bâkî D.

9. Cefā-yı felek hāric-i merkez-i vecd
Kevākib-i Hallāk murād üzre dā'ir
10. Tūtalum ki 'allāme-i 'aşr imişsin
Ne hāşıl çü yok iltifāt-ı ekābir
11. Nice iltifāt ola erbāb-ı nazma
Ki kalmadı hūrd u berzūñ oldı şā'ir
12. Metā' olur erzān kaçan bir diyāra
Gele kārvin kārvin üzre tācir
13. Nişār itmek ister şenā dūrlerini
Yine cūş idüp tab'-ı deryā maķāţir
14. Aña kim odur şān-ı 'ālī-merātib
Aña kim odur zāt-ı gerdūn me'āşir
15. Hıdīv-i memālik-sitān-ı belāgat
Güzīn-i güzīnān mehīb ü bahādır
16. 'Alī Şīr-i şānī Celālī Beg ol kim
Zebān-ı lāl vaşfında hem 'aql-ı kâşır
17. Der-i devleti secdegāh-ı ahālī
Ayağı tozı tāt her bü'l-mefāhır
18. Sözi güher-i dūrretü't-tāt-ı 'ālim
Haţ-ı güher-efşānı silk-i cevāhır
19. Zemīn görmedi böyle pākīze gevher
Zamān bulmadı böyle bir cins-i fāhır
20. Kerem fıtrī'anda kerāmet cibilli
Ma'ārif tabī'ı ma'āniye kādır
21. Degül harf-i mechūli ma' lūmıdur hep
Eger emr-i gā'ib ü ger emr-i hāzır
22. Vaķār ile kūhsār ider baķş-i rüçhān
N'ola üstine sūrse yol her müsāfir

11b. Bu mısra vezne uymamaktadır.

16b. Bu mısra vezne uymamaktadır.

23. Eyā luṭf-ı ṭab‘ ıyla meşhūr-ı ‘ālem
Veyā ḥüsn-i nazmıyla ‘āleme nādir
24. Sen ol nükte-perdāz şāhib-keremsin
Ne ḥācet saña ‘arz-ı mā-fi’z-zamā’ir
25. Beni saña ğamz itse ğammāz inanma
Muḳarrer dūr[ür] mü ’mine buġz-ı kāfir
26. Ben ol nākis-i dūn olam ḥāşe li’llāh
Ki benden ola böyle bed ḳavl-i şādır
27. Eger cürm itdümse el-‘afv el-‘afv
Velī bī-günāhum Ḥaḳ üstümde ḥāzır
28. Ḳadīmī ḳuluñ çākerüñdür **Maḳālī**
Revā görme kim ola āzürde-ḥātır
29. Gerekdür ola medḥ-i zāt-ı şerīfün
Şenā eyle evvel du‘ā eyle āḥir
30. Nitekim ola ḥaḳ-ı ‘ālem felekden
Felāketle şākī sa‘ādetle şākır
31. ‘Adū ki felek ḥaşm ü aḥter mu‘ātib
Saña ‘avn-ı Bārī ola ‘avn u nāşır

302.

Ḳaşıde-i Maḳālī

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

1. Bir şeb ki alup destüme elmās-ı tefekkür
Deldüm çıkarup baḥr-i suḥandan nice biñ dūr
2. Dür her biri ammā nice dūr gevher-i şeb-tāb
Lāyıḳ ki bu gevherden ola gūş-ı cihān pür
3. Yaḳdum bu gice [şubḥa] deġin revġan-ı fikret
İtdüm nice bī-hüde ḥayālāt-ı taşavvur

4. Geh t̃ālī[‘] -i naḥs ile idüp ceng ü cidālī
Geh çarḥa ḥıdīvāne çeküp t̃ıġ-i tehevvr
5. Cān olmuş idi sākīn-i [‘]uzlet-kede-i ġam
Dil ḳalmış idi ġarḳa-i deryā-yı taḥayyūr
6. Nā-gāḥ görüp p̃īr-i ḥıred didi bu ḥālī
Ey baḥr-ı suḥan sende nedür bunca taḡayyūr
7. Didüm elem [ü] derd ile āzürde-i dehrem
Didi yūri bir devlet işigine yüzün sür
8. Didüm ḳanı bir devlet işigine varup ben
Yüz şevḳ ile mālīde idüp rŭy-ı tefāḥur
9. Didi der-i şadru’l-[‘]ulemā ḥ[‘]āce efendi
Ḥāk-i deri olmaġa çeker çarḥ taḥassūr
10. Oldur [‘]ulemā şadrına serdār-ı mu[‘] azzam
Dārā [‘]azamet dāver-i bī-[‘]ucb u tekebbūr
11. Bir merd-i faḳīr olsa der-i luṭfına mensūb
Elbette ider ḳadr ile eflāke taşaddur
12. Erbāb-ı sa[‘] ādetle ider devlet ile faḥr
Lāyık baña devlet ide anuñla tefāḥur
13. Vaşf-ı kef-i dŭr-pāşı ile kām-ı baḥr-ı telḥ
Ḥaḳ söz gelür erbāb-ı mezāḳa bilürüz mŭr
14. Āzāde olup olsa daḥı başına sultān
Bulmaz ḳulı olmaḳ[da] şeref mertebesin ḥŭr
15. تعریف چه حاجت که بهر کس کنم اورا
فضلش چه رسد ست بسرحد تواتر
16. Naẓmuñ güheri buldı **Maḳālī** çü maḳāmın
Şimden girü [‘]ālemde suḥan defterini dŭr
17. Maṭlŭb[a] müyesser demidŭr başla du[‘] āya
Dergāḥ-ı Ḥaḳa ya[‘] ni ki şıdḳ ile yüzün sür

13a. Bu mısra vezne uymamaktadır.

18. Tâ encüm ile zeyn ola her şeb tütük-i çarh
Altında kıla cilve ‘arūsân-ı meh ü hür

19. Bâb-ı keremüñ haşre degin ola güşâde
Her t̃alibi maṭlûbına ol bâbda ırgür

303.

Maḳālî

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Şeb ki encümden ola kaçır-ı felek pür-encümen
Şem‘-i bezm-efrûzdur âhum aña ey sîmîn-ten
2. Şem‘-i cem‘-ârâ-yı gülşendür ruḥuñ şevḳiyle gül
Her taraf pervânelerdür aña murgân-ı çemen
3. Şem‘-i ‘âşıḳdur meger ol güher-i yek-dâneye
Dem-be-dem aşdâf-ı çeşminden döker dürr-i ‘Aden
4. Hâle şem‘-i mâha dir kim var yûri ey bü’l-heves
Dâ’ireñ gör kim ruḥ-ı dildâra öykünmek neden
5. Berk-i âhum şu‘lesinden lem‘alardur mihr ü mâh
Ey **Maḳālî** dil virelden şem‘-i rûy-ı yâre ben

304.

Maḳālî

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

1. Ḥayâlün şâhına yaşum bu çeşm-i eşk-bâr üzre
Teferrücgâh için bir kaçır-ı ‘âlîdür bıñar üzre
2. Bu cism-i nâ-tüvânumda görinen müylar şanma
Çemenlerdür ki bitmiş cā-be-cā köhne mezâr üzre
3. Gözi yaşıyla Ferhâduñ eşerdür dūd-ı âhından
Aḳan şular biten sünbül degüldür kühsâr üzre
4. Ne cānib kim ḳadem başduñ yüzüm ol yirde ferş olsun
Ne yir kim sâye şalduñ ḥâk olam ol reh-güzâr üzre

303. TY 1724: 77^a.

304. TY 1724: 77^a.

5. Ben öldükde güzer kııl gel nigā[r] kabrüm üstinde
Görenler diyeler nūr itdi gördük bir mezār üzre

6. **Maḳālī** ṭa' n-ı cāhilden ne ğam erbāb-ı 'irfāna
Atarlar ṭaşı elbette nihāl-i mīvedār üzre

305.

Maḳālī

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Bu āteşdān-ı sīnemden çıkup nār-ı elem bir gün
Bu heft-evreng-i mīnā-rengi kōrkum bu yaḳam bir gün
2. Göñül hūbān-ı 'ālemden elün çek al vefādārı
Cefāya yüz tatar biñ yıl eger itse kerem bir gün
3. Fenā deşinde her bir lāle bir Cem bārgāhıdur
Var andan 'ibret al elden düşürme cām-ı Cem bir gün
4. Ğurūr ile iñen ayıklama rāh-ı fenā kumın
Nice ser kelle-i Cemşīd olur hāk-i ḳadem bir gün
5. 'Aceb mi ehl-i naẓm içre şafā-baḥş olsa eş'arum
Maḳālī düşmez aḡzumdan benüm ol ğonçe-fem bir gün

306.

Maḳālī

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Tābiş-i mihr-i ruḥuñ lāle-i ḥamrā ne bilür
Reviş-i ḳāmetüñi serv-i dil-ārā ne bilür
2. Yimedi ḳand-i lebün görmedi mir'āt-ı ruḥuñ
Söylemek neydüğini ṭuṭ'ı gūyā ne bilür
3. Ḳaşr-ı a' lā-yı melāḥatda Süleymān sensin
Ey perī-rū seni her nā-kes ü ednā ne bilür
4. Mīve-i vaşluñı maḳşūd idinen ḥām-ı ṭama'

305. TY 1724: 77^b.

306. TY 1724: 77^b.

Lezzet-i derd [ü] ğam-ı ʿışkuñı cānā ne bilür

5. Ey **Maḳālī** dile kār eyledügin ḥār-ı cefā
Bezm-i ʿişretde müdām ol gül-i raʿnā ne bilür

307.

Maḳālī

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Gidersün ʿişve güller ol gül-i ruḥsārı görsünler
Ḳosun feryādı bülbüller bu āh u zārı görsünler
2. Neden pür-rengdür ḳalbün diyen aḥbāb-ı jeng-ālūd
Senün levḥ-i ruḥuñda ol ḥaṭ-ı jengārı görsünler
3. Şavulmaz bir belādur nāvek-i tīr-i ciger-dūzuñ
Görinmez bir belādur ol perī-ruḥsārı görsünler
4. Girībānum ḥalāş olsun diyenler dest-i hicrāndan
Düşüp pāyına dāmān gibi yalvarı görsünler
5. **Maḳālī** ey şanem ʿışkuñla döndi bir heyūlāya
Anı seyr itmeyenler şüret-i dīvārı görsünler

308.

Maḳālī

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Bu ne ābā-yı ʿulvīden şehā ḥayrūʾl-ḥalefsin sen
Nice ḥayrūʾl-ḥalef sermāye-i ʿömr-i selefsin sen
2. Şeref burcında toğmış yıldızuñ bir şaʿd-ı ekberdür
Saʿādet āfitābı ya meh-i burc-ı şerefsin sen
3. Şikest irgürmesün seng-i ḥavādiş saña sultānum
Mürüvvetle keremle añılur şāh-ı Necefsin sen
4. Murādum Ḳanberün olmaḳdur ey şeh āsitānuñda
Pür olmuş maʿrifet gevherleriyle bir şadefsin sen

307. TY 1724: 78^a.

308. TY 1724: 78^a.

5. **Maḳālī** tîr-i maḳşûduñ nişâna irmedi hergiz
Melâmet oḳlarına gerçi demlerdür hedefsin sen

309.

Maḳālī

Mefā'îlün Mefā'îlün Mefā'îlün Mefā'îlün

1. Kime varup dil-i pür-derdimüñ dermânını şorsam
Helâküm kaşdına ol dem şunar bir kâse-i pür-sem
2. Meger sen bir şikeste şîşesüñ tırmaz içüñde âb
Ne mümkindür seni ey kûze-i çeşmüm görem bî-nem
3. Meşeldür baña dirler dem deme uymaz anuñçündür
Bugün yaşlar döker dün kan dökerdi merdüm-i dîdem
4. Çekilmez imtinânı bu ribât-ı vaḥşet-engîzün
Sivişdürsün reh-i 'uḳbâya yâ Rab pây-ı lağzîdem
5. **Maḳālī** başumı top eyledüm meydân-ı 'ışḳ içre
Şorarlarsa eger çevgân-ı zülfünle diyem güyem

310.

[Ḳabûlî]

Fā'îlâtün Fā'îlâtün Fā'îlâtün Fā'îlün

1. Göñlüm aldı nâz ile bir gözleri ala yine
Gözleri alalaruñ cânlar fedâ alayına
2. Âl tûṭîdür femün güyâ şekerdür leblerün
Anı seyr itmek dilerseñ destüñe al âyîne
3. Ârzü-yı dâne-i ḥâlünle taraf-ı pâyuña
Saḳf-ı gerdündan kebûterveş niçe alay ine
4. Ehl-i 'ışḳ alayınıñ alay-ı ğamdur yidügi
Bu simât-ı bezm-i ğamdur bunda çok ala yine

309. TY 1724: 78^a.

310. TY 1724: 78^b; Yazmada şiirin başlığında Maḳālī yazmaktadır. Fakat bu şiirin *Ḳabûlî Dîvânı*'nda s. 692'de yer alan 333. gazel olduğu tespit edilmiştir.

1a. nâz: âl D.

3a. pâyuña: bâmuña D.

4b. bunda: daḥı D.

5. Ey **Ḳabūlī** yār ile bir kez olur alış viriş
Şanma kim bir gönlün alan bir daḡı ala yine

311.

Lā

Mefā'īlün Mefā'īlün Fe'ūlün

Tekebbür birle bakma her faḳīre
Ki virmez şālını yüz biñ ḡarīre

312.

Aḡmed Paşa

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Ben yatam ḡarşumda ol lāyık mı ayaḡın ṡura
Serv-i nāzum diñ ben öldükde namāzum ḳılmasun

313.

Ḥükmī

Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün

Bu devr içre göñül şehri nice āsūde-ḡāl olsun
Siyeh zülfi yoluñ başı ḡarāmī çeşmi şubaşı

314.

Berḳī

Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün

İller şafāda dem-be-dem ḳısmet baña derd ü elem
El-ḡükmü li'llāh ey şanem çün böyledür ceffe'l-ḳalem

315.

311. TY 1724: 78^b.

312. TY 1724: 78^b; Mecmuada şiirin başlığında “Ahmed Paşa” yazmasına karşılık bu şiir, Latîfî'nin *Tezkiretü's-Şu'arâ ve Tabsiratü'n-Nuzamâ* (Canım, 2018, s. 108) ve Aşık Çelebi'nin *Meşa'irü's-Şu'ara* (Kılıç, 2018, s. 73) adlı tezkiresinde Yavuz Sultan Selim'e isnat edilmektedir. Bu şiir, *Yavuz Sultan Selim Dîvânı* ve *Ahmed Paşa Dîvânı*'nda bulunmamaktadır.

313. TY 1724: 78^b.

314. TY 1724: 78^b.

1b. *El-ḡükmü li'llāh*: “Hüküm Allah'ındır.” (En'am 6/57, Yûsuf 12/40, Mü'min 40/12).

315. TY 1724: 78^b; Nev'î-zāde 'Aṡāyî Dîvânı: 52. gazel, s. 168.

Nev'î-zâde 'Aṭâyî

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

Gül-ruḥân kim ḳad-i bâlâ ile kâkül ḳodılar
Naḥl-i güldür şanasın farkına sünbül ḳodılar

316.

Yahyâ

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Dil degüldür ḳafes-i cismüme bülbül ḳodılar
Dâğlar aṇlamañuz yir yir aña gül ḳodılar
2. Şabruñı ğâret idüp aldılar ağuñ şemsüñ
Sende **Yahyâ** ya tecemmül ya taḥammül ḳodılar

317.

[Lâ]

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Her umûruñda dilâ bunca bu tedbîr nedür
Yâ ezel *naḥnü ḳasemnâ*daki taḳdîr nedür
2. Ḳatl-i 'uṣṣâḳ ise maḳşûd yiter tîr-i müjeñ
Çeşm-i ḥûn-rîz ile 'uryân iki şemşîr nedür
3. Beni öldürmege 'ahd itmiş idi ḥûnî gözün
Ḳanı ol 'ahd-i vefâ bunca bu te'ḥîr nedür
4. Şol ḳadar âh iderüm dil-bere hîç kâr itmez
'Aceb enfâs-ı Mesîḥâdaki te'sîr nedür
5. Merḥabâ itdi gelüp 'âlem-i rü'yâda ḥabîb
Vâḳı'â söyle mu'abbir buña ta'bir nedür
6. Dâ'imâ ol ḥarem-i yâre ne yoldan varılır
Aña reh-ber kim olur çâre vü tedbîr nedür

316. TY 1724: 78^b; Şeyḥü'l-islâm Yahyâ Dîvânı: 98. gazel, s. 123.

2a. ağuñ şemsüñ: eşk-i çeşmüñ D.

2b. ya tecemmül ya: ne tecemmül ne D.

317. TY 1724: 78^b.

1b. naḥnü ḳasemnâ: "Biz taksim ettik." (İsrâ 17/31).

318.

Ḳıṭ‘a-i Ğarrā*Meḥ‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘îlü Fā‘ilün*

1. Her kim ki bâde-i gül-gündan el çeküp
Tiryākîlerle hem-ser olup düşdi ahveye
2. Bir kırmızı yañaklu güzel duteri oyup
Meyl itdi bönlük eyledi bir ara ahbeye

319.

[Bāḳî]*Meḥ‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘îlü Fā‘ilün*

Gerdün-ı dūna ‘āḳil iseñ ılma i‘timād
Dönsün piyāle devr-i amerden budur murād

320.

Ḳabūlî*Meḥ‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘îlü Fā‘ilün*

1. aşduñ egeri cān u dilüñ birisinedür
İkisi de fedā yoluña birisi nedür
2. Senden bir iki maṭlabımız var iki gözüm
Būs-ı lebüñ dūr[ür] birisi biri sinedür
3. Hicr ü viṣāl dirler iki nesne var imiş
Gördük anuñ birisini yā birisi nedür
4. Ol görinenler ey perîdendān u leb degül
Biri anuñ ‘aḳîḳ-i Yemen birisi ne dūr
5. aşdı **Ḳabūlî** ol ıya baışlı āfetüñ
Cān ile dilden ikisinüñ birisinedür

318. TY 1724: 79^a.

1a. Bu mısra vezne uymamaktadır.

319. TY 1724: 79^a; Mecmuada bu şiirin başlığında “Lā” yazmaktadır. Ancak bu şiir, Bāḳî Dīvānı’nda s. 89’da yer alan 38. gazelin 1. beytidir.320. TY 1724: 79^a; Ḳabūlî Dīvānı: 107. gazel, s. 585. (Bu şiir, Dīvān’da altı beyittir)

2a. bir iki maṭlabımız var iki gözüm: murādum ikidür iki gözüm iki D.

2b. būs-ı lebüñ dūr[ür] birisi: birisi būs-ı la‘l-i lebüñ D.

4a. ol görinenler ey perîdendān u leb degül: dendān u leb degül görinen ol güherlerüñ D.

321.

Ḳabūlī*Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün*

1. Dil alsa gördüğün demde dil-ārāda kemāl olsa
Murāduñ añlasa 'ālemde dildār ehl-i ḥāl olsa
2. 'Adū kām almasa rām olmasa 'ālemde her güle
Aña sevmek sevilmeḳ mā-ḥaṣal emr-i muḥāl olsa
3. Elüñe kāse alsañ lāleāsā gülle germ olsa
Müdāmī āl görsek gül gül alsañ elün āl olsa
4. Kemāl ü 'ilm ile ma' lüm-ı 'ālem alsañ el-ḥāşıl
Dilā ehl-i kemāl alsañ kelāmuñda me'āl olsa
5. **Ḳabūlī** mäh-rûlarda vişāle va' de olmasa
Dem-i vaşl-ı dil-ārā her dem ü her mäh u sāl olsa

322.

Ḳabūlī*Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün*

1. Cism-i pākin görmek isterseñ şoyup ḥammāma koy
Olmaz ol sīmīn-beden gibi efendi pāk-şoy
2. Ol tezerv-i ḥoş-ḥırāmuñ şimdi ey şeh-bāz-ı dil
Şaydınñ eyyāmıdur zīrā raḳībi daḥı toy
3. Tañ mı pest olsa nazardan serv-i bālā-yı çemen
Ḳadd-i yāre uymadı başka başına çekdi boy
4. Āb-ı istiḡfār ile çirk-i günāh-ı ḡayrı yu
Naḳş-ı ḡayrı levḥ-i dilden tiḡ-i irfān ile yuy
5. Ḥazret-i 'İsā da alsañ yaramazsuñ düşmene

321. TY 1724: 79^a; **Ḳabūlī Dīvānı: 368. gazel, s. 709.**

3a. kāse alsañ lāleāsā: lāleāsā kāse alsañ D., olsa: alsañ D.

4a. kemāl ü 'ilm: kemāl-i 'ilm D.

322. TY 1724: 79^b; **Ḳabūlī Dīvānı: 427. gazel, s. 738.**

3a. nazardan: nazarda D.

4a. ḡayrı: cismi D.

Ey **Ḳabūlī** sūzen-i zerle gerekse gözin oy

323.

Ḳabūlī

Mefā'ilün Fe'ilâtün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Bülend-ḳad bize bir şūḥ-ı şeh-levend gerek
Ya kendüye ḳişinüñ himmeti bülend gerek
2. Girân ü tünd ü gerekmez nigâr-ı nâzûk olan
Güşâde-ṭab' u sebûk-rûḥ u dil-pesend gerek
3. Kemende çek dili pend ü naşîḥate çekme
Efendi pend gerekmez deliye bend gerek
4. Güzelde nâzûk ü nezâket gerek velî 'âşîḳ
Ġarîb ü ğam-zede vü zâr u müstemend gerek
5. **Ḳabūlī** ṭâlib-i vaşl-ı nigâr olan 'âşîḳ
Niyâz-mend gerekdür niyâz-mend gerek

324.

Ḳabūlī

Mef'ulü Fā'ilâtü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Murġân-ı murġzâr ki merġûle-senc ola
Şaḥn-ı çemen mişâl-i serây-ı sipenc ola
2. Şağ ola bir ḳişi de ele sāġar almaya
Her ne içerse içine renc [ü] firenc ola
3. 'Âḳil ki degme bend ile dil-beste olmaya
Lâ-büd esîr-i silsile-i pür-şikenc ola
4. Sulṭân-ı mülk-i ḥüsn ü melâḥat odur k'anuñ
Ḥürşîd ile şu'a-ı ruḥı pençe penc ola

323. TY 1724: 79^b; **Ḳabūlī Dīvânı**: 211. gazel, s. 635.

1b. ya kendüye ḳişinüñ himmeti: ya himmeti ḳişinüñ kendüye D.

2a. girân ü tünd ü gerekmez: girân-tünd gerekmez D.

4a. nâzûk: nâz D. (Bu mısra, TY 1724'de vezne uymamaktadır)

324. TY 1724: 79^b; **Ḳabūlī Dīvânı**: 383. gazel, s. 717.

3a. bend: ḳayd D.

5. Āhır harāb olup yıkılır hāne-i dili
Anuñ ki ey **Ḳabūlī** ruḥ-ı yāri genc ola

325.

Ḳabūlī

Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün

1. Belā şıdk ehline rûz-ı ezelden ola gelmişdür
Gül-i ḥandān imiş peymāne ammā şola gelmişdür
2. Ḳatı güm-rāh idi şūfī ṭarīḳ-i 'ışka toḡrıldı
Şıḡarsa vechi var şimdi şaḳalın yola gelmişdür
3. Şikār olmaz geçer ol şāh-bāz-ı evc-i ḥüsn ammā
Niçe bāzūdan uçmışdur hezārān ḳola gelmişdür
4. Gelür seng-i nedāmet her kişinüñ başına āhır
Gerek merd ü gerek zen itdüğini bula gelmişdür
5. Ne cevruñ var ise yāruñ **Ḳabūlī** çek efendüñdür
Ġazab sultāna vü cevre taḥammül ḳula gelmişdür

326.

[Faşīḥ]

Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün

1. Dimek cānāneyi rām eyler idüñ sīm ü zer virseñ
O ḥunī iltifāt itmez yolında cān ü ser virseñ
2. Bir iki cām-ı meyle gül gül itseñ rûy-ı dildarı
Yine sâḳī o gülzār-ı cemāle zīb ü fer virseñ
3. Virürsüñ düşmene şeftāl ular bâḡ-ı 'izāruñdan
Ne var ey naḥl-i nev-bin ḥāke de bir berg [ü] ter virseñ

5a. olup:olur D.

325. TY 1724: 80^a; **Ḳabūlī Dīvānı**: 116. gazel, s. 589. (Bu şiir, Dīvān'da altı beyittir)

2a. şūfī: zāhid D.

4a. başına: yolına D.

5a. cevruñ: cevri D.

5b. cevre: şabr u D.

326. TY 1724: 80^a; Mecmuada şiirin başlığında Faşīḥ yazmaktadır. Ancak bu şiirin *Fasīḥ Ahmed Dede Dīvānı*'nda s. 160'da yer alan 235. gazel olduğu tespit edilmiştir. (Bu şiir, Dīvān'da yedi beyittir)

4. İdersün bûy-ı zülf-i yârı bizden ey şabâ imsâk
Dil-i âşüftenün hâli nedür bâri haber virseñ
5. Çekilseñ reh-güzâr-ı dilden ey seyl-âb-ı hûn-ı eşk
O ser-gerdân-ı kûy-ı yâra bir lahza güzer virseñ
6. **Faşıhî** eyleyüp tevcîh-i çeşm-i luţfuña mazhar
Ma'ânî mülkini ey pâdişâh-ı baħr ü ber virseñ

327.

Ferd

Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlün

Seyr idenler ruħ-ı zîbâsını hep hayrândur
Hüsn-i ruhsâre-i dil-ber ne 'aceb seyrândur

328.

Ferd

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

O Rûmî dil-berün ey dil dilinde şanma lüknet var
Murâdınca dili dönmez dehânı tengdür gâyet

329.

Ferd

Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün

Lükneti var dime şaķın bî-vuķûf
Ayrılamaz tatlı dilinden ħurûf

330.

Berberiyye-i Şâbit Efendi

Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlün

1. Naķl ider Çorlıda bir kâşif-i râz
Bir cevân-pâre-i dil-dâde-nevâz

5b. ser-gerdân-ı: ser-gerdâna D.

327. TY 1724: 80^a.

328. TY 1724: 80^a.

329. TY 1724: 80^a.

330. TY 1724: 80^a.

2. Eli uz ağızı uz berber idi
Eli ağzına uyar dil-ber idi
3. Ber-kemāl idi güzellik terlik
Şan‘ atı olmuş idi berberlik
4. Şan‘ atı ol ne ki fitne-hırām
Tîğ-i itmişdi tırāş
5. Müşterî baksa eger sînesine
Nağd-i cāmı koyar âyînesine
6. Aşmış ol mûy-ı miyân-ı mergûb
Piş-i nezzâreye bir âyîne tōb
7. Gösterür ‘ âleme döndükçe şafâ
Başka bir ‘ âlem olur zevk-i nemâ
8. Görinür âyînesinde fi’l-hâl
Küre-i hey’et-i iklîm-vişâl
9. Ğamzesi nişter idi hûn-efşân
Nîgeh-i zâlimi tîğ-i bürrân
10. Kendi şākird nigāhı üstād
Çeşm-i hûn-h‘âresi tās-ı faşşād
11. Şeyh ü şāb itdi tırāşına heves
Baş açuķ şîftesi oldı herkes
12. Berber iskemlesi kürsî oldı
Şeyh Efendiyle ehibbâ tōldı
13. İtdi dükkânına ol şūh-ı zarîf
Kırşehir vâ‘ izi rişinden lîf
14. Saçlı şeyh oldı hevāya mağlûb
N’ola gîsûların itse cārûb
15. Kādîya cum‘ a idi yevm-i tırāş
Eyledi hafta sekiz ‘ ışkını fāş
16. Hefte harfî gibi ol bî-çāre
Yañılurdu günini hem-vāre

17. Maraž-ı 'ışk ile kan aldurdı
Hiç ne dil kaldı ne cân aldurdı
18. Şan' atı kaşd idi ol pîş-nihād
Nice kan dökmiş idi ol cellād
19. Mübtelānuñ çoğın sındürdi
Kimi şişe kimi diş çekdürdi
20. Bir yire gitse eger üstādı
Kullanurdu bir 'acā'ib vādī
21. Ya' n' k'alduğda başına buyruk
'Āşık-ı zāra şalardı kuyruk
22. Şīve vü nāz ile gerden kırarak
Naqd-i cânı çıkarurdu burarak
23. Şāneāsā toğunursa teline
Şoñra virürdi şağalın eline
24. Nā-tırāşuñ biri meftūnı idi
Ser-i jūlidesi mecnūnı idi
25. Yürise bir yire ol serv-i revān
Taķılurdu aña ol taşma kıran
26. Kāra şābūn gibi gāh u bī-gāh
Ezilürdi o cevāna her gāh
27. Peştemālı ucı gibi miskīn
Sürinürdi yüzi toprağa hemīn
28. Cismini nāle ile itdi hilāl
Kulağa hiç kōmadı ol gül āl
29. Geçmedi būs u kenāra bilegi
Eline girmedi sīmīn bilegi
30. İrmedi kākül-i müşgīne eli
Kesdi mikrāz ile tūl-ı emeli
31. Çıkmadı şāh-nişīn-i kereme

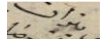
Düşdi na' leyni gibi cāy-ı ğama

32. Gördigüm ğamzesi şuyın viremez
Sözini usturaveş kesdüremez
33. Dām kaşd itdi o kebke ol zağ
Çekdi dükkān-ı hayāl öñüne ağ
34. Ya' n' uğratmağ için bir hāle
Düşdi endişe-i mekr ü āle
35. Kösreden geçme bilegli kāfir
O havālīde dönerdi fır fır
36. Vardı dükkāna melūl ü ğam-nāk
Saṭl-ı berber gibi çeşmi nem-nāk
37. Dīdesi şīşe-i haccāmāsā
Kān kuyusuydı pelīdūñ ammā
38. Didi ol āfete giryān giryān
Üstüne şihhat eyā rūḥ-ı revān
39. Pederüm kim gelüp olurdı tıraş
Şimdi bālīn-i helāke kōdı baş
40. Hastedür āh işidür āh bilür
Hālīni Hāzret-i Allāh bilür
41. Uğramış bir maraž-ı cān-gāha
Derd ile kalmış işi Allāha
42. Kān oturmuş dil-i mecrūhında
Bir ramak kaldı hemān rūḥında
43. Cān virüp derd ile cān almadadur
Didiler cāresi kān almadadur
44. Ne kadar zahmet ise gel fi'l-hāl
Nīşter-i ğamzeñ ile bir kān al
45. Nīşter-i 'ışkuñı dermān eyle
Kōç başuñçün anı kurbān eyle

46. Derd ile nâleleri cāndandur
Raḥm kıl merḥamet īmāndandur
47. Yitiş ol ḥasteye ey rūḥ-ı revān
Ola şoñ demde refīķi īmān
48. Merḥamet kılmaz iseñ müşkil olur
Ḥaste-i ‘ışkūñ ecelsiz de ölür
49. Gūş idüp bu sözi ol ğonçe-dehen
Merḥamet kopdı hemān ḳalbinden
50. Ser-i bālīnine gelseñ ey ḥūr
İndi dirlerdi şehīd üstine nūr
51. Doldı şeb-nemle iki nergis-i ter
Ġamze oldu şuvarılmış nīşter
52. Şıġayup ḳolunı tīz-ender-tīz
Oldı her bir nigeḥi bir nebtīz
53. Ġamzesi tīġini merriḥ-i felek
Meh gibi çarḥa çıkardı öġerek
54. Öñüne düşdi o şaḥş-ı ḳallāb
Bu da alup puşadın itdi şitāb
55. Şandı ağlatmış anı renc-i peder
Dilde bilmez ki yatur babalar
56. Der-i bīmāra varınca ol māḥ
Gūşına girdi derūñi bir āḥ
57. Dil-i ‘āşık gibi cüst ü çālāk
Eyledi ḳapu giribānını çāk
58. Bāb-ı ta‘zīmde ol ğonçe-lebe
İltiyām ile döşendi ‘atebe
59. Çıkdı ḳaşr üzre o mihr-i ümmīd
Nitekim çārüm-i çarḥa ḥūrşīd
60. Gördi bir bezm-i Şüreyyā tertīb
Hāle[veş] sufra-i meclis pür-zīb

61. Çeşm-i nergis kamaşur zînetden
Ağzın açmışdı kadeh hayretten
62. Pây-ı hizmetde turur çeng ü rebâb
Cây-ı 'işretde döner sîh-i kebâb
63. Hum yatur şîşe-i rahşende yürür
Ehl-i meclis oturur cām yürür
64. Bir kucağ nây yatur behre-nevâ
Şanki kullukda dögülmişdi 'aşâ
65. Halka-i meclis-i 'işret-girdâb
Ser-nigün teşne kadeh aña habâb
66. Almış etrâfını hayl-i eşrâr
Halka-i encümeni halka-i mâr
67. [Engerek yüzli yılan dilli kilâb]
Mârveş zehrlenür idi şarâb
68. Haste-i âteş-i dilden pür-dâğ
Oturanlar hepsi itden sağ
69. Bir yatur yok hum-ı meyden gayrı
İnlemez ortada neyden gayrı
70. Gördi bu dâ'ireyi çün o perî
Tuydı tolâb idigün döndi geri
71. Kurtulup dâ'ireden çün pergâr
Cedvelâsâ çizeyin şandı kenâr
72. Ardına düşdi biri zelle mişâl
Halka-i bezme çevirdi fi'l-hâl
73. Âh idüp hurdeyi duydı cānān
Şanki kākül başına kopdı tūmān
74. Añladı dâ'ireden dollābı

67a. Mecmuada bu mısra eksik bırakılmıştır. Bu mısra, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi, TY 105, vr. 20a-22b'den tamamlanmıştır.

- Def gibi kızdı ruh-ı pür-tâbı
75. O şurâhî gibi ser-keş çelebi
Ele virdi boğazı şişe gibi
76. Lîka-i maḥberede çün ḥāme
İki ayağla tutuldu dāma
77. Zîr ü bālāya bakup ol kûdek
N'eylesün yir pek idi gök yüksek
78. İdüp âḥir elif-i ḳaddini lām
Egîlup virdi ol eşḥāsa selām
79. Biñ hoş-āmedle idüp istînās
İtdiler şadr-ı şafāya iclās
80. 'Araḳ ü bādeye beñzer yokdur
Aḳ çeşmeyle kızıl muşlukdur
81. İtdi şeş-ḥāne ḳadeḥlerden nūş
Aldı altıyı ol āfet bir hoş
82. Sākz-i maştaba ayak ṭoladı
Ya' nî ol tâze nihāli şuladı
83. Ṭoluya ṭutdılar erbāb-ı ḳalāl
Mest olup düşdi yire sāye-mişāl
84. Döşenüp 'arşa-yı 'işretde bisāt
Eşḳıyā zümresine çıḳdı simāt
85. Eyleyüp bir iki mānca
Şaldılar Aḳpıñara şan ḳanca
86. Ḳurdu 'işret-gehe bir nice pelîd
[Çār-miḥ üstine bir cîsr-i sefîd]
87. Fülkesi şafḥa-i sîmînden aḳ
Şukḳa gül-berg [ü] sefîd ü berrāk

86b. Mecmuada bu mısra eksik bırakılmıştır. Bu mısra, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi, TY 105, vr. 20a-22b'den tamamlanmıştır.

88. Eylemiş halka miyânın teslîm
Ya' nî'bel virmiş o bünyâd-ı ' azîm
89. Olıcağ kâmeti ham-geşte kemer
Cısr idi cûy-ı murâd üzre meger
90. Geçdi bir bir üzerinden eşrâr
Şan Çataköpriyi aldı küffâr
91. Çaldı ses çıkmadı ol şahş-ı le'îm
Tabl-ı ' ıyş-ı dili der-zîr-i kelîm
92. Her gelen urdı birer yol gülle
Yedi yol ağzına döndi zülle
93. Açılup kâle-i ' ıyş-ı câvîd
Çıkdı külçeyle tefâriğ-i ümîd

331.

Zihni

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Tedârük pâ-y-bend-i turre-i dildâra müşkildür
Begüm dîvâne-i zencîr-i ' ışka çâre müşkildür
2. Meded bi'llâh meded ol zülf-i kâfir-kîşe dil virmek
Müselmânlar ta' alluğ rişte-i zünnâra müşkildür
3. Ne deñlü müşkil olsa zaħm mümkindür aña merhem
Dil[i] şerh eylemek derd-i derûnı yâre müşkildür
4. Esîr-i bend-i zülfün her şikende ögle pürdür kim
Taħammül eylemek ol zülf-i müşgîn-târa müşkildür
5. Toyınca yâri görmek nice mümkindür baña **Zihni**
Gözüm yaşdan dolar ruhsârına nezzâre müşkildür

332.

Ferd

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

331. TY 1724: 83^b.

332. TY 1724: 83^b.

Şatılık itmiş metâ' ın yâr bu eyyâmda
Peştemâle bağlamış gördüm bugün hâmmâmda

333.

Ferd

Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlün

Vaşl-ı kâfûr teni zağm-ı dile merhemdür
Ol perî yârelere şarıla çün âdemdür

334.

Nâbî

Me'ûlû Fâ'îlâtü Me'ûlû Fâ'îlün

1. Yanmış derûnı mağdemüñe intizâr ile
Şâh-ı çenâr pençeleşür rûzgâr ile
2. Geldükçe nağd-i hûşumızı şarf ider gider
Yokdur bizüm muhâsebemüz nev-bahâr ile
3. Dil-berle olmayınca harâbatı neyleyelüm
Girsin mi kimse meykedeye ihtiyâr ile
4. Gül-çîn-i kâm odur var ise rûzgârda
Gül-geşt-i bağ ide bir iki gül-î izâr ile
5. Olsun harâm zevk -i maḥabbet o meste kim
Nâbî kanâ' at itmeye bûs u kenâr ile

335.

Bâkî

Me'ûlû Me'ûlû Me'ûlû Fe'ûlün

1. Hûrşîd-i ruḥuñ kendüyi kim göstere cânâ
Minnet mi kalur mihr-i ziyâ-güstere cânâ

333. TY 1724: 83^b.

334. TY 1724: 83^b; Nâbî Dîvânı: 738. gazel, s. 914.

2b. yokdur: çokdur D.

3a. dil-berle: dil-berler D.

5a. zevk: cām D.

335. TY 1724: 84^a; Bâkî Dîvânı: 1. gazel, s. 72. (Bu şiir, Dîvân'da sekiz beyittir)

2. Bir yirde ki pertev şala envār-ı tecellî
Hâcet mi kalur mihr [ü] meh-i envere cānā
3. Haşr ide mi bir yirde senüñle beni devrân
Hasret kala mı yoḥsa dem-i maḥşere cānā
4. Sen seng-dilüñ şol ki derûnında yir eyler
‘Ālemde hemân sikke qazar mermere cānā
5. Şûret mi bulur bir daḥı ol devr-i ruḥuñda
Yüz virmedüñ âyine-i İskendere cānā
6. Zer şaklamaya gonçe-sıfat ‘âkıl odur kim
Gül gibi olan naḥdi qoya sāğara cānā
7. Ben şāh-naẓar rind-i cihān aña direm kim
Nergis gibi göz dikmeye sîm ü zere cānā
8. Tûṭî gibi hoş nükteler öğretti dehānuñ
Bâkî gibi üstād-ı suḥan-pervere cānā
9. Redd olmaz o leblerden olan ṭurma du‘ā kııl
Dārâ-yı cihān Şāh-ı Ferīdûn-fere cānā

336.

Bâkî

Meḥ ulü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Cām-ı şarāb la‘l-i nābuñ mübtelâsıdur
Şol bûseler ki andan alur qan bahâsıdur
2. Rişteyle bağlayup lebin ol şüh didi kim
Mihmân-ı ḥûñ-ı vaşluma bu diş kirâsıdur
3. Haṭṭ-ı ruḥuñ ki daḥı ḥicâb-ı ḥafâdadur
‘İşk ehlinüñ efendi görünmez belâsıdur
4. Bālâ-yı ser-nişîmen-i şeh-bâz-ı ‘ışkıdur
Farqumda na‘l şûreti şāhın yuvasıdur

5ab. Bu beyit, Dîvân’da bulunmamaktadır.

336. TY 1724: 84^a; **Bâkî Dîvânı: 80. gazel, s. 109.**

1a. nābuñ: lebüñ D. (Bu mısra, TY 1724’de vezne uymamaktadır)

5. **Bākī** suhanda saña bugün hem-cenāh yok
Ṭab‘-ı bülendün evc-i belāgat hümāsıdur

337.

Zātī

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

Şu deñlü bī-kes olmışdur ki Zātī ölicecek anı
Bulutlar şu koyup bārān yuyup yiller götürmüşdür

338.

Bākī

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Dilā bezm-i cihānda kimse āhir pāyidār olmaz
Müdām elden koma ayağı fırsat ber-karār [olmaz]
2. Şakın Mecnūnı şanmañ ehl-i ‘ışkuñ ihtiyārıdur
Güzel sevmekde zīrā kimseye hiç ihtiyār olmaz
3. Kenār itsem diyen ol gevheri ka‘r-ı yem-i ğamdan
Kenāra çıkmasun hergiz ki gevher der-kenār olmaz
4. Ne kanlar ağların hecrinde yārūñ derd-i fūrkatden
‘Aceb bir dem mi vardur çeşm-i pūr-hūn eşk-bār [olmaz]
5. Ol āhūyı saña şayd ola şanma iltiyāmından
Öñünce kaçır ammā **Bākīyā** āhir şikār olmaz

339.

Bākī

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Dil-rübālarla ‘aceb keşreti var her yoluñ
Geçemez hūblarından gönül İstanbuluñ
2. Nic’olur işler ise dāğlaruñ ey abdāl
Çürimiş rāh-ı maḥabbetde bir iki pūluñ

337. TY 1724: 84^a; Zātī Dīvāmı: 147. gazel, s. 147.

338. TY 1724: 84^b; Bākī Dīvāmı: 195. gazel, s. 162.

339. TY 1724: 84^b; Bākī Dīvāmı: 267. gazel, s. 193.

2a. işler ise dāğlaruñ: dāğlaruñ işler ise D.

3. Dökilür kaçreleri ‘ aşık-ı mehcūr ađlar
Yılduzı düşkün olur pādışehüm ma‘ zülün
4. Bend-i fūrkatde koma bendeyi āzād eyle
Öldürürseñ de eger kaçmaz efendi kuluñ
5. Yoluña **Bākī**’i dil-ħaste revān eyler idi
Tuħfe-i cān-ı ħaķīr olsa eger maķbülün

340.

Bākī

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Serv-kāmetler iki yanın alurlar yoluñ
Rāh-ı gūlzāre döner yolları İstanbuluñ
2. Ne ‘ aceb dāđlaruñ işler ise ey dil-i zār
Çürimiş nerd-i maħabbetde bir iki pūluñ
3. Devr-i ğamzeñde senün kimseye ħançer çekmez
Boynuma alurın ey şūħ-ı dil-ārā koluñ
4. Kād-i bālāya göre şīve-i reftār gerek
Ey şanavber bize ‘ arz itme iñende tūluñ
5. Añlamaz dehr-i denī merdüm-i dānā ħadrin
Bākīyā minnetini çekmeyelüm her gūluñ

341.

Rūhī

Mef‘ulü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ulün

1. Kılduñ ğiçerek gūşe-i çeşm ile işāret
‘ Uşşāķı biri birine şalduñ be hey āfet
2. Kūyuñda ğamuñla ğeçinürler nice yıldur
‘ Uşşāķa dinilse yiridür ehl-i velāyet

4a. bendeyi: bendeñi D.

340. TY 1724: 84^b; **Bākī Dīvānı**: 266. gazel, s. 193.

341. TY 1724: 85^a; **Bađdatlı Rūhī Dīvānı**: 86. gazel, s. 359.

1b. şalduñ: kaçduñ D.

3. Mey şoḥbetidür ʔolular iç sāk-ī bezme
Al buse-i ruḥsārını ber-vech-i ʔarāfet
4. Āsān idi rez duḥterinüñ terkini urmaḳ
‘Ālemde güzel sevmeden olsaydı ferāḡat
5. Cān geldi yeñiden beden-i mürdeye şandum
Rūḥī gelicek ʔabrüme ol ʔadd-i ʔıyāmet

342.

Rūḥī

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Ceyb-i pīrāhenüñ ey dil-ber-i şīrīn-ḡarekāt
Çeşme-i Hızrdur anda bedenüñ āb-ı ḡayāt
2. Yād-ı la‘lünle baña zehr içirürlerse eger
Dehenümde olur ol zehr benüm ḡabb-ı nebāt
3. Dün göñül nāle vü zār ile ʔıyāmetler idüp
‘Arşā-i kūyuñı itmişdi zemīn-i ‘araşāt
4. Ḥūblar ‘āşık-ı bī-çāreye raḡm itmezler
Yok o bī-raḡmlaruñ var ise dīninde zekāt
5. **Rūḥī**-i zārı esīr itdi kemend-i zūlfüñ
Daḡı min-ba‘d o miskīne yok ümmīd-i necāt

343.

Rūḥī

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Yolında öldüğüm ol yār-ı cāna kim söyler
Ġarīb mevtini şāḡ-ı cihāna kim söyler
2. Belā-yı ‘ışkına dil virmedük meger var mı
Senünçün ey göñül ol dilsitāna kim söyler

3a. bezme: bezmüñ D.

342. TY 1724: 85^a; Bağdatlı Rūḥī Dīvānı: 74. gazel, s. 352. (Bu şiir, Dīvān’da altı beyittir)

2b. olur ol zehr benüm: benüm ol zehr olur D.

3b. itmişdi: itmişdür D.

343. TY 1724: 85^a; Bağdatlı Rūḥī Dīvānı: 158. gazel, s. 407.

1b. mevtini: sırrını D.

3. İcāzet ister imiş[sin] yolında virmege cān
Bu sözi başdan o nā-mihribāna kim söyler
4. Şikāyet itdügimüz kendi bahtımızdandır
Saña ey āfet-i devr-i zamāne kim söyler
5. Eger benüm dir iseñ kimde sūz-ı ʿışkuñ var
Tapuña derdini gör yana yana kim söyler
6. Yüzüñe medh ideni dost şanma bir ben isem
Yoluñda medhüñi gör gāʾibāne kim söyler
7. Revā mı **Rūḥī**yi katl idesin gel inşāf it
O gidicek ğazeli ʿaşıkāne kim söyler

344.

Rūḥī

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Ne burcuñ mähısın āyā ki ḥüsn-i bā -kemālün var
Ne mülküñ şāhısın yā Rabb ʿuşşāka celālün var
2. Güzeller dil-rübālık şivesin taḥşıl ider senden
Senün ey rūḥ-ı şānī özge semtün özge ḥālün var
3. Çok işdür ʿaklı mebhūt eylemek başdan bu ḥāletler
Degül ḥadd-i beşer şāhum senün bilmem ne ḥālün var
4. Eline her müjeñ bir tiğ-i zehr-ālūd alup tırmış
Şaf-ı ʿuşşāk-ı miḥnet-sāza beñzer kim kıtālün var
5. Kāpuñdan nice yıldur dūram ammā sendedür gönüm
Beni ger ğayra māʾıldür diseñ yañlış ḥayālün var
6. Ne sensüz şabr mümkindür ne senden ğayr ile ülfet
Ne defʿ-i hicr kābildür ne imkān-ı vişālün var

5a. kimde: kimse D.

6a. yüzüñe medh ideni: yüzün ki medh ideyin D., bir: biri D.

6b. gāʾibāne: ğarībāne D.

344. TY 1724: 85^b; Bağdatlı Rūḥī Dīvānı: 169. gazel, s. 416.

1a. bā: pür D.

3b. ḥālün: ālun D.

4b. kim: bir D.

7. Beni öldürmede fūrkat sen aġyār ile vuşlatda
‘ Aceb kimlerlesin şimdi kimünle ittışālūñ var
8. Hevā-yı ‘ ışk ile bir hāle vardum kim görenler dir
Ne geldi başuñā bī-çāre kim bunca melālūñ var
9. O şūhūñ meyli var aġyāra dirdūñ geldi hep şimdi
Ne ‘ ālī-ṭab‘ sın **Rūhī** ne zībā intikālūñ var

345.

Rūhī

Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilūn

1. Ol perīnūñ kim kemend-i kākūl-i müşkīni var
Pāy-bend olmuş benüm gibi nice miskīni var
2. Resmdür ‘ uşşāka dirsən māh-rūlardan cefā
Kāngı meh-rūnuñ senūñ gibi dil-i sengīni var
3. Çekmedin dünyādan el virmek ne mümkündür ṭalāk
Nev-‘ arūs-ı çarḥuñ ey ḥāce ağır kābīni var
4. Çarḥa istiġnā ol eyler kim bu deyr-i köhnede
Hışt u ḥākinden zemīnūñ pister ü bālīni var
5. Çeşm-i zāhir-bīn ile bīnā geçer zāhid velī
Biz aña bīnā dirüz kim dīde-i ḥaḳ-bīni var
6. Eylemezler dāḥil-i meclis ölümdeñ kōrkānı
Sālikān-ı vādī-i ‘ ışkuñ ‘ aceb āyīni var
7. Nīş olur nūşuñ şaḳın aldanma şeker-ḥandine
Ġāfil olma **Rūhī**yā ebrūlarīnuñ çīni var

346.

Rūhī

7a. sen: seni D., vuşlatda: ‘ işret D.

9a. şimdi: çıkdı D.

345. TY 1724: 85^b; Bağdatlı Rūhī Dīvānı: 385. gazel, s. 562-63.

1a. ol: o D.

346. TY 1724: 86^a; Bağdatlı Rūhī Dīvānı: 604. gazel, s. 706.

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Yüzün şarardı mey-i ergavāndur istedüğün
Bilün büküldi sehī-kaḍ cevāndur istedüğün
2. ' Aceb mi sübḥadan el çekseñ ey esīr-i hūş
Şarāb u nuḳl u mey ü gülsitāndur istedüğün
3. Sehī-kaḍ olsa güzel nāzūk olsa dirmişsin
Senün de beñzer o nāzūk miyāndur istedüğün
4. Kocalduñ ey deli gönlüm nedür bu ṭul-ı emel
Kemend-i kākül-i ' anber-feşāndur istedüğün
5. Hevā-yı nefis ile ten -perver olmaduñ bilürüz
Lebindedür nazaruñ ḳūt-ı cāndur istedüğün
6. Tevessül it fuḳarāya yıķık göñüllere gir
Senün ki cān gibi genc-i nihāndur istedüğün
7. Cemāle meyl ḥaṭādur dimişsin ey şūfī
Bu i' tiḳād ile andan cināndur istedüğün
8. ' Aceb mi yārsuz olsañ cihānda ey **Rūḥī**
Senün ki yār-ı faşīḥu'l-lisāndur istedüğün

347.

Rūḥī

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Nūş eyleyüp şarābını deyrün ḳabaḳ ḳabaḳ
Seyr idelüm cihānı senünle ayak ayak
2. Devr-i ruḥuñda bulmadı bir kūşe-i ferāğ
Bu köhne bāğı aradı gönlüm bucaḳ bucaḳ
3. Gülzāra gel ki ḳılmağ içün pāyuña nişār
Cem' itdi jāle dūrlerini gül ṭabaḳ ṭabaḳ

2b. mey ü gülsitāndur: gül-i gülsitāndur D.

5a. ten: cān D.

347. TY 1724: 86^a; Bağdatlı Rūḥī Dīvānı: 601. gazel, s. 704.

2a. ferāğ: fīrāḳ D.

4. Bir nükte bulmadum ki ruḥuñ vaşfı olmaya
Gözden kitâb-ı ʿışkı geçürdüm varak varak
5. Tayy-ı mekâna kâdir iseñ rāh-ı ʿışka gir
Zâhid bu yolda menzil alınmaz konak konak
6. Mestâne uğradum bu gice kūy-ı dil-bere
Ağyar-ı nâ-bekârı kaçurdum soğak soğak
7. Görmez giceyle uyḥu yüzün çeşm-i ḥün-feşân
Ol mâhi **Rûhiyâ** aramağdan yatağ yatağ

348.

Rûhî

Feʿilâtün Feʿilâtün Feʿilâtün Feʿilün

1. Cân viren yoluña dirler ki çoçar ince belün
Bende cân kalmadı sen ḥançere urduğda elün
2. İl söziyle beni öldürmege evden çıkma
Ġarazı ey meh ile mihr temâşâdur elün
3. Ne şafâdur ki olup ḥâlet-i meyle bî-hüş
Düşesin pâyına bir kâmeti bâlâ güzelün
4. Ne gül añlar dil-i zârı ne temâşâ-yı nücûm
Yirde gökde bedelin görmedük ol bî-bedelün
5. Eylemiş ḥüsnine dünyâyı kulağdan ʿâşık
Rûhiyâ ḥağ bu ki fettân-ı zamândur ġazelün

349.

Rûhî

Mefâʿilün Feʿilâtün Mefâʿilün Feʿilün

1. Vefâ vü mihr eşeri rûzgârda yokdur
Olursa da hele ol şivekârda yokdur

4a. bulmadum: bulmadı D.

5a. kâdir: mâlik D.

348. TY 1724: 86^b; **Bağdatlı Rûhî Dîvânı**: 616. gazel, s. 714.

2b. ey meh ile mihr: a güzelüm şimdi D.

349. TY 1724: 86^b; **Bağdatlı Rûhî Dîvânı**: 171. gazel, s. 418.

2. Senüñle bahş-i cemāl itmege mecāl gerek
Bu ħod zamānede bir gül-‘ izārda yoǧdur
3. Vişāle [va‘ de] virürsin bıraǧma ferdāya
O deñlü şabr dil-i bî-ķarārda yoǧdur
4. Felekde cām-ı mey-i ‘ıyşdan olan maħrūm
Hemān benem ki yirūm bezm-i yārda yoǧdur
5. Şikāyet eylemezin ġayrılar gibi yoħsa
Derūnumuñ ġamı bir dil-figārda yoǧdur
6. Görüp yolında seni çignemez geçer şanma
Bu merĥamet göñül o şeh-süvārda yoǧdur
7. Bir ehl-i luţf güzel isterin dimiş **Rūḫī**
Ķosun bu fikri ki ol bu diyārda yoǧdur

350.

[Şun‘ī]

Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilūn

1. Gülşen içre her şehir bülbüller eyler zembeme
Çağırup dir ‘ıyş idüñ zîrā irişmez dem deme
2. Hālūmi gör nice oldu senden ayru dōstum
Zecri zecre hecri hecre derdi derde ġam ġama
3. ‘Arızuñda cān virüp ister zenaḥdānuñı dil
Ka‘be ehli meyl ider elbette āb-ı zembeme
4. Hōşdur kim yār ile her giceler tā şubḥa dek
Sîne-ber-sîne vü leb-ber-leb olasın fem feme
5. Yār ile yār oldu [Şun‘ī] geçüben aġyārdan

2a. mecāl: kemāl D.

350. TY 1724: 87^a; Mecmuada bu gazelin başlığında ve makta beytinde mahlas olarak Bākī yazsa da bu gazel, Gelibolulu Sun‘ī’ye aittir. Gelibolulu Sun‘ī’Dīvānı: 173. gazel, s. 110.

1b. idüñ zîrā: u nüş eyleñ D.

2b. zecri zecre hecri hecre derdi: zecr zecre hecr hecre derd D.

3a. zenaḥdānuñı: zenaḥdānuñda D.

3b. ka‘be ehli meyl ider elbette: ka‘bede olan ider meyl D.

4a. hoşdur kim yāriyle her giceler: hoşdur ol kim her gice yāriyle D.

5a. yār ile yār oldu Bākī geçüben: yār yār oldu saña Şun‘ī geçüp D.

Bu cihāndur yār olur iyü iyüye kem keme

351.

Bākī

Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün

1. Açıl bāğuñ gül ü nesrini ol ruhsarı görsünler
Şalın serv [ü] şanavber şive-i reftarı görsünler
2. Kāpuñda hāşıl itdi bu devāsuz derdi hep gönlüm
Ne derde mübtelā oldı dil-i bīmārı görsünler
3. Açıldı dāğlar sīnemde çāk oldı girībānum
Maḥabbet gülşeninde açılan gül-nārı görsünler
4. Ten-i zārumda pehlüm üstüḥ'ānı sayılur bir bir
Beni seyr itmeyen aḥbāb mūsīkārı görsünler
5. Güzeller mihribān olmaz demek yañlışdur ey **Bākī**
Olur va'llāhi bi'llāhi hemān yalvarı görsünler

352.

Bākī

Mef'ulü Fā'īlātü Mefā'īlū Fā'īlün

1. Yazdı bahār āyet-i ḥüsnüñ varaḳ varaḳ
Gül muşḥafından okudı bülbül sebaḳ sebaḳ
2. Rāh-ı ḡamuñda bulmadı hiç emn ü rāḥatı
Tātār-ı 'ışkuñ eyledi yaḡmā konaḳ konaḳ
3. Yād-ı lebüñle 'işret içün bōstānlara
Allāh çekildi bāde-i gül-gün kabaḳ kabaḳ
4. Kaddüñ nihāli ruḡlaruñ alı gerek bize
Gül deste deste tāze fidanlar kucaḳ kucaḳ
5. **Bākī** işigi ḥākine düşmiş niyāz ider

351. TY 1724: 87^a; **Bākī Dīvānı**: 55. gazel, s. 97.

3a. oldı: itdüm D.

352. TY 1724: 87^a; **Bākī Dīvānı**: 242. gazel, s. 183. (Bu şiir, Dīvān'da yedi beyittir)

2a. rāh-ı ḡamuñda: 'ışkuñ yolında D., hiç: dil D.

2b. 'ışkuñ: ḡamzeñ D.

Miskīn fütāde ‘āşık-ı bî-dil babak babak

353.

Emrî

Mef'ülü Fā'ilātün Mef'ülü Fā'ilātün

1. Bülbül gibi figānum derd ile yana yana
Tutdı cihānı irmez gül yüzli bōstāna
2. Hecrūñ hikāyetinūñ biñde birini ey dil
Şerh eyleyeydi gelmez haşre degin beyāna
3. Didüm ki āsitānuñ öpmege el irişmez
Didi var ebleh olma el irmez āsitāna
4. Öldürdi tîr-i ğamzeñ kaşuñ kemānı ile
İçdi ħarāmî çeşmūñ kanumı kana kana
5. Āhından ey yüzi gül incinme **Emrî**ñ kim
Bülbül şadāsı revnaķ virmez mi bōstāna

354.

‘Ulvî

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

1. Bitmez yüregüm yâreleri işler oñılmaz
Şabr eyliyelüm çäre nedür bitmez iş olmaz
2. Peymāne gibi hasret-i la' lüñle dem-ā-dem
Bir dem mi geçer dîdelerüm kanla tölmez
3. Günden güne artarsa n'ola ħüsn-i dil-ārā
Gülzâr-ı cinānuñ gül-i ra' nâları şolmaz
4. Bir ğamzesi fettān bulup sevmiş o dūnı

353. TY 1724: 87^b; **Emrî Dîvânı**: 499. gazel, s. 263.

2a. ey: bu D.

2b. eyleyeydi: eylese idi D., degin: dek D.

3b. āsitāna: āsumāna D.

4b. ħarāmî: şurāhî D.

354. TY 1724: 87^b; **Derzi-zāde ‘Ulvî Dîvânı**: 215. gazel, s. 316.

4a. dūnı: ħūnî D.

Şanmañ ki kişi itdüğini bulmaya olmaz

5. ‘Ulvi¹ kuluñı hışm ile redd itdi didiler
Ol şâh-ı keremden bu cefâlar hiç umulmaz

355.

Revânî

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Fe‘ülün

1. Güzel sevmek gönül çün saña hûdur
Cefâsın çek anuñ kim sâde-rûdur
2. Haatı irişmedin seyr eyle hüsnin
Tekâsül eyleme gün gicelüdür
3. Gönül virmiş dūrūr zülfüñle zâhid
Kara çullarda koyan anı budur
4. Maḥabbet meclisinde ay ile gün
Nigârūñ ‘ışkına iki töludur
5. **Revânî** buseye ‘ahd itdügiçün
Turup ağzında yâri öpmelüdür

356.

Zâtî

Fe‘ilâtün Mefâ‘ilün Fe‘ilün

1. Haṭṭuña virdüñ ey nigâr yüzi
Bâd-ı âhum kıparmasun mı tozı
2. Añma ey dost düşmeni kerem it
Baña öğretme gütdüğüm toñuzı
3. Sûz[1] meclisde nây-ı nâlemüzüñ
Didi sâzendeye götür kıpuzı

4b. itdüğini bulmaya olmaz: kışıye itdüğini bulmaz D.

5a. itdi didiler: eyledi dirler D.

355. TY 1725: 87^b; **Revânî Dîvânı**: 68. gazel, s. 215-216. (Bu şiir, Dîvân’da yedi beyittir)

3a. zülfüñle: zülfüñe D.

5a. itdügiçün: itdüğince D.

356. TY 1725: 88^a; **Zâtî Dîvânı**: 1769. gazel, s. 487. (Bu şiir, Dîvân’da yedi beyittir)

2a. añma: öğme D.

4. Yār ile seyr iderken aġyāruñ
Çıka geldi bize ʔoġındı gözi
5. **Zāt**ñmũñ zāt-ı bī-naẓīrũndür
Fikri göñlinde vü dilinde sözi

357.

Necātī

Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün

1. Gel ey şūfī baña Hāḡdan temennā kıl du'ā eyle
Di kim dā'im anı bir dil-rübāya mübtelā eyle
2. Ümīdüm devletüm budur sa'ādetlü işigũnden
Kesilmesün 'alāḡam tek vefā itme cefā eyle
3. İle kimse yaramaz ey gül-i ra'nā-yı bōstānī
Cefā vü cevr [ü] miḡnetde ne eylerseñ baña eyle
4. Eger pervāne gibi eylemezseñ yanmadan pervā
Dil-i şeydāyı yalıñ yüzlülerle āşinā eyle
5. **Necātī** cān virüp alduñ ayaġı tozını yārũñ
Yüzi yabanda bulmışsın gözũne tūtiyā eyle

358.

Lā-edri Kā'ile

حسن زبصره بلال از حبش سهيل از روم
ز خاك مگه ابو الجهل اينچه بوالعجبست

359.

Nev'ī

4a. iderken aġyāruñ: iderdük aġyārı D.

357. TY 1725: 88^a; **Necātī Dīvānı**: 534. **gazel**, s. 421.

1a. şūfī baña Hāḡdan temennā kıl: zāhid temennā kıl baña Hāḡdan D.

2a. budur: varum D.

3b. miḡnetde: miḡnetden D.

5a. cān virüp alduñ ayaġı tozını yārũñ: ayaġı ʔopraġını cān virüp alduñ çün D.

5b. yüzi: yüri D.

358. TY 1725: 88^a.

359. TY 1725: 88^a; Bu şiir, **Nev'ī Dīvānı**'nda bulunmamaktadır.

Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün

1. Dil yâresinüñ merhemi yok çâre görünmez
Bir derd ü belâdur çekilür yâre görünmez
2. Dil yâresi bir pâre hele bitmek olurdu
Bir şarılıcağ dil-ber-i meh-pâre bulunmaz

360.

Bâkî

Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün

1. Başlar kesilür zülf-i perîşānuñ ucından
Çanlar dökilür ğamze-i fettānuñ ucından
2. Peykân-ı belâ cānuma işler geçer oldu
Ey kaşları yâ nāvek-i müjgānuñ ucından
3. Dil dārbın urur qalbe firāqūnda dem-ā-dem
Çan ağlasa çeşmüm n'ola peykānuñ ucından
4. Yüz sürmek umar pāyüñe üftādeler ammā
Nevbet mi deger kimseye dāmānuñ ucından
5. Murğ-ı dil-i **Bâkî**yi görüñ fāhteāsā
Efgān ider ol serv-i hīrāmānuñ ucından

361.

Bâkî

Mef' ulü Fā' ilātün Mef' ulü Fā' ilātün

1. Açdı gülüñ niqābın bād irdi gülsitāne
Gösterdi rüy-ı [bahtı] āyīne-i zamāne
2. Şāh-ı şükūfe döndi bir sīm-ten nigāra
Her bir nihāl-i mevzūn bir serv-ğad cevāna
3. Bülbülde şavt-ı rengīn güllerde şüret-i Çīn

360. TY 1725: 88^a; **Bâkî Divānı**: 356. gazel, s. 232.

1b. fettānuñ: bürrānuñ D.

3b. çeşmüm: zaḥmum D.

361. TY 1725: 88^b; **Bâkî Divānı**: 470. gazel, s. 281.

Faṣl-ı bahār zamānı gülşen nigār-ḥāne

4. Fāḥir libāsa koydı eşcār-ı bağ-ı devrān
Bādām-naḡṣṣ̄ kemḥā geydürdi ergāvāna
5. Mektūbın elde tutmuş zanbaḡ reh-i çemende
‘Arz ide tā ki ḥālın sultān-ı kām-rāne
6. Ya‘nī o şāh-ı ḡābil ol nükte-dān-ı kāmīl
Şāḥib-ḡırān-ı ‘ādīl Sultān Selīm Ḥāna
7. Zāt-ı kerīmī vaşfın **Bāḡī** ne resme kılsun
Melḥūz olan ma‘ānī mümkün degül beyāna

362.

Emrī

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Beni sen hecr-i miyānuñla nizār eylersin
Gizleyüp ḡaşlarıñuñ nūnını zār eylersin
2. Gösterürsin ile şol çeşm ü ḡad ü rā ḡaşuñı
‘Aşıḡa ‘arz-ı cemāl itmeḡe ‘ār eylersin
3. Nāz idüp şol iki ḡālūñ birisin gizleme kim
Nāzuñı sen beni yandurmaḡa nār eylersin
4. Çeşm ü ḡālın idüp ey zülf [ü] ‘izārında nihān
Dār-ı dünyāyı bu miskīnūñe dar eylersin
5. Göriceḡ ḡāl-i nigārı lebi altında revān
Emrīñuñ yaşını ey dīde bñār eylersin

363.

Maḡālī

3b. zamānı: mānī D.

5b. kām-rāne: kām-kāra D.

6a. ḡābil: muḡbil D.

7a. resme: ḡüne D.

362. TY 1725: 88^b; **Emrī Dīvānı**: 387. gazel, s. 207-208.

3a. şol: ol D.

4a. ḡālın: ḡālūñı D., idüp ey zülf: idüp zülf D.

363. TY 1724: 89^a.

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Zülfünden istedi kese bir 'anberin teli
Miḳrāz sevindi ditredi meşşātanuñ eli
2. Ta'rif idince ḳaddüñi gülşende bād-ı şubḥ
Her bir nihāl iki büküldi didi belī
3. Zülfün yazılsa ḥaṭṭ-ı ruḥuñ üzre vechi var
Mergüb olur nazarda ğubār üstine celī
4. Kimdür ki boynu bağlu ḳuluñ olmaya görüp
Rūyuñda ḥalka ḥalka o ca'd-ı müselseli
5. Oldı **Maḳālī** şafḥa-i sīnem kitāb-ı ışk
Her-sū sirişk-i çeşmüm anuñ surḥ-ı cedveli

364.

Maḳālī

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Şeh-i sipāh-ı belānuñ benüm 'alemdārı
Elümde dūd-ı dilüm bir livā-yı jengārı
2. 'Aceb mi bağruma taşlar başam terāzūvār
Çü yok o Yūsuf-ı ḥüsnüñ benümle bāzārı
3. Raḳībe mihr ider ol yār-i bī-vefāyı görüñ
Şalar güneş gibi ḥāk-i siyāha envārı
4. Fiġān ki ğuşına irmez gülüñ ne müşkil ḥāl
Hezār iderse hezārān nāle vü zārı
5. **Maḳālī** şaḳlamağa 'aks-i la'l-i gevherini
İki gözüm iki şanduka-i şadef-kārı

365.

Maḳālī

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

1. Raḥm yok yārda hiç ḥālī dige-r-gün olana

364. TY 1724: 89^a.

365. TY 1724: 89^a.

Acımaz tîğ-i sitemle cigeri hûn olana

2. Gülüp açılmağ olurdı çemen-i ğamda ‘aceb
Her lebi gönçe için hâtırı maḥzûn olana
3. Kemterin pāye felek kevkebe-i rif‘atine
Saḥa ey burc-ı şeref kevkebi maḥrûn olana
4. ‘Âşıkın ḥāl-i perîşānını ‘âşıkdan şor
Şor cünûn nüktelerinden yine mecnûn olana
5. Bir **Maḳālî** gibi vaşşāf gerek sulṭānum
Sen hümā menzilet ü ḳadri hümāyûn olana

366.

Bākî

Müstef‘ilün Müstef‘ilün Müstef‘ilün Müstef‘ilün

1. Āb-ı ḥayāt-ı la‘lüne ser-çeşme-i cān teşnedür
Şun cür‘a-i cām-ı lebûn kim Āb-ı ḥayvān teşnedür
2. Cān la‘lin eyler ârzû yâr içmek ister ḳanımı
Yâ Rab ne vādîdür bu kim cān teşne cānān teşnedür
3. Āb-ı zülāl-i vaşluña muḥtāc tenhā dil degül
Ḥāk üzre ḳalmış ḥuşk-leb deryā-yı ‘ummān teşnedür
4. Bezm-i ğamında cān u dil yandı yakıldı sāḳiyā
Depret elûn sür ayağı meclisde yārān teşnedür
5. Cānā zülāl-i vaşluñı aġyār umar ‘uşşāk umar
Āb-ı şehāb-ı rahmete kāfir müselmān teşnedür
6. Giryān o Leylîveş n’ola şahrāya şalsa **Bākî**yi
Mecnûnuñ āb-ı çeşmine rîğ-i beyābān teşnedür

367.

Maḳālî

Meḥ‘ülü Fā‘ilātü Meḥ‘ilü Fā‘ilün

366. TY 1725: 89^b; **Bākî Dīvānı**: 69. gazel, s. 104.

6b. rîğ: ḥāk D.

367. TY 1725: 89^b.

1. Başum şikeste eyle eyā kaşları hilāl
Kūyuñda tut ki artık ola bir şınuḡ sıfāl
2. Mehden ḡaber getürdi felekde tutuldı dil
Gerçek ki yokdur ilçiye ey mäh-rū zevāl
3. Misk-i Ḥaṭā demek ḡaṭ-ı müşḡinüñe ḡaṭā
Teşbīh eylemek lebüñi sükkere vebāl
4. Müjḡānlaruñ ḡayālī derünında ‘āşıḡuñ
Ey naḡş-ı ḡüb her biri bir süzen-i ḡayāl
5. Şol resme yazdı dilde şehā ḡaṭṭ-ı la‘ lüñi
Almış **Makālī** var ise Yākūtdan mişāl

368.

Ḳınalı-zāde

Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Beni zemm itmeden ḡasūda ne sūd
Kendinüñ zişt ḡūyı zāhir olur
2. Zemm olunduḡça neşr olur hūnerüm
Ezseler miski būyı zāhir olur

369.

Ḳıṭ‘a

Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Der-i devlet-me’āba sulṭānum
Ger mecāl olsa derdümi dirdüm
2. Līk ḡābil degül ne taḡrīre
Vü ne taḡrīre āh kim derdüm

370.

Vişālī

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Fe‘ülün

368. TY 1725: 89^b.

369. TY 1725: 89^b.

370. TY 1725: 90^a.

1. Yüzüñ mäh-ı cihân-ârâ mıdur ki
Siyeh zülfüñ şeb-i *Esrâ* mıdur ki
2. Leţâfetde ‘aceb ey ğayret-i hür
Ruĥuñ gül kâmetüñ tûbâ mıdur ki
3. İderler kâmetüñ Tûbâya teşbîh
O da kıddüñ gibi a‘ lâ mıdur ki
4. Ğaţ-ı la‘ lûñle ‘âlem mest [ü] medhûş
Lebüñ dârü mıdur kîmyâ mıdur ki
5. Ğazîz-i ğamda mehcûruz derûnî
Vişālî ‘âlem-i bālâ mıdur ki

371.

Bākî

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. N’ola dehr içre nişānum yoğ ise ‘Ankâyam
Ne ‘aceb seyl gibi çağlamasam deryâyam
2. Göze göstermez ise tañ mı beni her ednâ
Ki nazar fark idecek mertebeden a‘ lâyam
3. İltifât eylemezem zerre kadar nâ-dâna
Âsumân-ı hünere mihr-i cihân-ârâyam
4. Şûretâ gerçi gedâ şeklin urındum ammâ
Mesned-i memleket-i ma‘rifete Dârâyam
5. **Bākî**yâ dîn-i Muhammed ĥaķiçün ‘âlemde
Dem-i cân-baĥş ile nazm içre bugün ‘İsâyam

372.

Yahyâ

Me‘ülü Fâ‘ilâtü Me‘ülü Fâ‘ilün

1. Bülbül şetâreti gül-i ĥandânı güldürür

1b. *Esrâ*: “Yürüttü.” (İsrâ 17/1).

371. TY 1725: 90^a; **Bākî Dîvânı**: 315. gazel, s. 214.

372. TY 1725: 90^a; **Şeyhü’l-islâm Yahyâ Dîvânı**: 95. gazel, s. 120.

Taklîd-i zâğ kebk-i hırâmânı güldürür

2. Olmaz mı bir laṭife-i ḡaybiyye âşikâr
Bezm-i belâda ‘âşık-ı giryânı güldürür
3. Ḥattın ḡubârı aḡladur ey dil-rübâ beni
Gerçi ḡubâr merdüm-i ḡayrânı güldürür
4. Dil-ber gelince bezme yüzi güldi ‘âşıkun
Ol tıfl-ı şüh mürde-i bî-cânı güldürür
5. **Yahyâ**yı aḡladursa eger yâr ḡam degül
Müşkil budur ki düşmen-i nâ-dânı güldürür

373.

Yahyâ

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Bîm-i reh bilmez şeb-i târikde tenhâ gelür
Senden ey meh-rû ḡayâlün baña bî-pervâ [gelür]
2. Gönderürseñ yüz biñ istignâ ile düşnâm-ı telḡ
Şanma düşnâm ile senden baña istignâ [gelür]
3. Cânına toḡunmayınca bilmez âdem n’olduḡın
Tîr-i dil-düz-ı maḡabbet şöyle nâ-peydâ gelür
4. Beñzer ey pîr-i muḡân rez duḡterine bulaşur
Kûyuña ‘âkil varan erbâb-ı dil şeydâ gelür
5. Cân çekişmekde kapuñda her gelen **Yahyâ** gibi
Fitne vü âşübı artırma şehâ ḡavgâ gelür

374.

Bâkî

Meḡ‘ülü Fâ‘ilâtü Meḡ‘ilü Fâ‘ilün

1. Fermân-ı ‘ışka cân iledür inḡıyâdımız
Ḥükm-i kazâya zerre kadar yok ‘inâdımız

2b. giryânı: nâlânı D.

373. TY 1725: 90^b; Şeyḡü’l-islâm Yahyâ Dîvânı: 101. gazel, 126.

374. TY 1725: 90^b; Bâkî Dîvânı: 192. gazel, s. 161. (Bu şiir, Dîvân’da altı beyittir)

1a. iledür: var D.

2. Baş egmezüz edānīye dünyā-yı dūn için
Allāhadur tevekkülümüz i' timādımız
3. Biz müttekā-yı zer-keş-i cāha tayanmazuz
Ḥaḳḳuñ kemāl-i luṭfinadur istinādımız
4. Zühd ü şalāḥa eylemezüz ilticā hele
Tutdı egerçi 'ālem-i kevni fesādımız
5. Minnet Ḥudāya devlet-i dünyā fenā bulur
Bākī kalur şaḥīfe-i 'ālemde adımız

375.

İshāk

Mefā'ilün Mefā'ilün Fe'ülün

1. Seni bu ḥüsn ile görse firişte
Virüpdür tatlu cānın perverişte
2. Saña var ise dāyeñ süd yirine
Geçerdi kendüden evvel görüşte
3. Cefāyı arturur yalvarduğumca
Ne ḥāşiyet ḳomış Ḥaḳḳ yalvarışta
4. Kimesnem yok nigāra Ḥaḳḳa ma'lüm
Ġamuñdan ğayrı bilişde görüşte
5. Yüze yüz didüñ **İshāk**a cefāñı
Başına geldi bir bir cümle işte

376.

Bākī

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Bahār [u] bāğ ise maḳşūd ḥüsn-i yāri görüñ

375. TY 1725: 90^b; **İshāk Çelebi Dīvānı**: 241. gazel, s. 203.

1b. Dīvān'da dördüncü mısradır.

2b. Dīvān'da ikinci mısradır.

5a. didüñ: didüm D.

5b. bir bir cümle: cümle bir bir D.

376. TY 1725: 91^a; **Bākī Dīvānı**: 257. gazel, s. 189.

Ġaraz cinān ise kūy-ı nigāra varı görüñ

2. Metā' -ı zühed ü riyā varmasun mı yağmāya
Çemen diyārına leşker çeken bahārı görüñ
3. Mey içdigüm lebi yādına bildi beñzümden
Ne reng virdi baña cām-ı hoş-güvārı görüñ
4. Görüñ bu nükte-i rengini gūşvār idinüp
Ruḥına şevk viren la' l-i ābdārı görüñ
5. Piyāle devrini devrāndan öğrenür **Bākī**
Felekde gerdiş iden cām-ı zer-nigārı görüñ

377.

Bākī

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Her kaçan göñlüme fıkır-i 'arız-ı dil-ber düşer
Güyyā mir'āta 'aks-i pertev-i ḥāver düşer
2. Ger ölürsem ḥasret-i ḳaddiyle ol servüñ beni
Bir yire defn eyleñüz kim sāye-i 'ar' ar düşer
3. Ṭañ mı ğam öldürse meydān-ı melāmetde beni
Bu neberd-i 'ışḳdur anca dil-āverler düşer
4. Anuñ için varmazam ben kūyuña giryān olup
Ḥāk-i rāhuñ ḳorḳaram cānā gözümde ter düşer
5. 'Arız [u] gül-günüñi vaşf itse **Bākī** her kaçan
Şi'ri ey gül-çihre anuñ böyle rengin-ter düşer

378.

Ḥayālī

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Ġonçe ağzına düşer mi jāleyi dendān ide

3a. içdigüm: içdügün D.

4a. görüñ: güler D., nükte: güfte D.

377. TY 1725: 91^a; **Bākī Dīvānı**: 119. gazel, s. 127.

5a. gül-günüñi: ruḥsāruñi D.

378. TY 1725: 91^a; **Ḥayālī Bey Dīvānı**: 70. gazel, s. 378.

Her seher gülzârda kaçd-ı leb-i cânân ide

2. Serve yol mîdur alup murğ âşiyânın başına
Kendüyi râh-ı vefâda bir kıla akrân ide
3. Uñmasun gül bitmesün sünbül eger ol lâle-ruh
‘Ârız u zülfün katında da‘ vî-i rüchân ide
4. Lâle lâyık mı alup sevdâ-yı hâlün başına
Tîğ-i miñnetle tenin hem çâk ide hem kan ide
5. Öykünürse nâleme bülbül **Hayâlî** göreyin
Bâğbân anı kafes küncinde der-zindân ide

379.

Necâtî

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. Nice kâkül nice sünbül nice hoş-bûdur bu
Dil-i ‘uşşâkı perîşân idici budur bu
2. Gözümün penceresin yapmağa emr eyledi şer‘
Ki nigârün harem-i hüsnine karşıdur bu
3. Ne gönül kodı ne göz zülf ü ruh [u] ‘ârız-ı dost
Oda yanmaz şuya batmaz nice cādûdur bu
4. Umaram haşrda cân oynadüğumdan duyalar
Mâh-rûlar diyeler birbirine odur bu
5. Umaram düşde görem vaşluñı ey Yûsuf-ı ‘ahd
Kulları şâh-ı cihân göstere uyhudur bu
6. Gözlerün sa‘ yı budur cânı bedenden ayıra

2b. bir kıla: Kays ile D.

3a. sünbül: bülbül D., ol: ey D.

379. **TY 1724: 91^b; Necâtî Dîvânı: 446. gazel, s. 373.**

1a. sünbül nice hoş-bûdur: mû sünbül-i gül-bûdur D.

2a. emr: hüküm D.

3a. zülf ü ruh [u]: hâl-i ruh-ı D.

5a. umaram düşde görem vaşluñı ey Yûsuf-ı ‘ahd: yürü yıllarla yilersen yitemezsin ey dil D.

5b. kulları şâh-ı cihân göstere uyhudur bu: şu cihetten ki perî şîveli âhûdur bu D.

6a. gözlerün sa‘ yı budur cânı bedenden ayıra: tenime ayrı irer cânuma ayrı sitemin D.

Ġamze-i şūḥ [u] cefā-pīşe-i ebrūdur bu

7. Yine sihr itdi **Necātī** nice söz nice ğazel
Leb-i dil-ber şıfatında bir içim şudur bu

380.

Revānī

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. N'ola dirlerse saña 'āşık-ı şeydādur bu
Hele dirler saña da dil-ber-i ra' nādur bu
2. Her denīnūñ sözine uyma beni itme helāk
Olma mağrūr begüm ḥüsnüñe dünyādur bu
3. Baqamaz kimse güneş yüzüñe gözler kımaşur
Kişinūñ 'aqlı gider özge temāşādur bu
4. Kimi ağlar kimi iñler kimi feryād eyler
Bilmezem kūy-ı ḥabībümde ne ğavġādur bu
5. Vaşf-ı ḥaddūñle gören şi'r-i **Revānī**yi didi
Bāġ-ı cennetde açılmış gül-i ra' nādur bu

381.

[Cem]

Ġazel-i Nā-Makṭa'

Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün

1. Dil yandı yüzün şem' ine pervāne midür bu
Cān düşdi şaçuñ bendine dīvāne midür bu
2. Her lahza firāk-ı ğamuñ olur dile mihmān
Yohsa şanemā anlar için ḥāne midür bu
3. Zülfüñe gönül düşdi görüp ḥāl-i siyāhuñ
Dil murġını dāma düşüren dāne midür bu

6b. ġamze-i şūḥ [u] cefā-pīşe-i ebrūdur bu: tiġ-i ḥün-riz-i cefā-pīşeden ayrudur bu D.

380. TY 1724: 91^b; **Revānī Dīvānı**: 316. **ġazel**, s. 361.

1a. 'āşık-ı şeydādur: dil-ber-i ra' nādur D.

1b. saña: baña D., dil-ber-i ra' nādur: 'āşık-ı şeydādur D.

5b. ra' nādur: zībādur D.

381. TY 1724: 91^b; **Cem Sultān Dīvānı**: 260. **Ġazel**, s. 219.

4. Vîrâne-i dilde bulunur genc-i hayâlûñ
Ol genci nihân itmege vîrâne midür bu
5. La' lûñ **Ceme** cām şunacağın cān ile şordı
Ol tevbe unutturıcı peymāne midür bu

382.

Emrî

Mefā'îlün Mefā'îlün Mefā'îlün Mefā'îlün

1. Nedür ol 'anber-i gîsû nedür ol müşk-bār ebrû
Bulınmaz şeş-cihetde saña beñzer hiç çār-ebrû
2. Meşābîh oldı beñler ruħlaruñ alnuñ müşār-ı kadr
Meṭālî' şerhine beñzer ḥaṭuñ metn-i menār -ebrû
3. Dü-çeşmüm mecma' u'l-baḥreyn iden zülfüñ karasıdur
Cebînüñ aḳ deñizdür aña olmışdur kenār ebrû
4. Meḥemmed nām ile Yūsuf-liḳā Maḥmūd ṭal' atsin
Gözüñ 'ayn-ı 'Alîdür ğamzelerle Zü'l-fiḳār ebrû
5. Dıraḥt-ı şîveden ḳadd-i bülendi yārüñ ey **Emrî**
Olupdur dāne dāne ḥāller ile berg ü bār ebrû

383.

Bāḳî

Fe'îlātün Fe'îlātün Fe'îlātün Fe'îlün

1. Ğonçeler içre nihân eyleme gül-berg-i terüñ
Ya' nî seyr eyleyelüm sîneñi çözü tūgmelerüñ
2. Revnāḳ-ı ḥüsne ḥalel virmez o ḥaṭṭ-ı müşğîn
Arturur belki şeb-i tār şu' ā' ın ḳamerüñ
3. 'Āşıḳa kuḥl-i cilā yārüñ ayağı tozıdur
Ḥāşılı bendesiyüz 'ārif-i şāḥib-naḳaruñ

382. TY 1724: 92^a; Bu şiir, Emrî Dîvânı'nda bulunmamaktadır.

383. TY 1724: 92^a; Bāḳî Dîvân: 277. gazel, s. 197-98. (Bu şiir, Dîvân'da yedi beyittir)

4. Cümle tedbîr pes-i perdede üstâduñdur
İhtiyârî mi şanursın harekâtın şuverüñ
5. Şi‘r-i Bâkîye kulağ tutmasa zâhid ne ‘aceb
Söz güherdür ne bilür qadrini nâ-dân güherüñ

384.

Güfte-i Hüseyn Baykara

چيست پنهان زیر دامن توای سیمین بدن

385.

Cevâb-ı Hüseynî-i Şâ‘ire

نقش سَم آهو ی چینست بر برک سمن

386.

Haydarî

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

Her ne kan yutdum ise hañcer-i bürrânuñdan
Geçdüm ey hünî cüdâ eyleme tek yanuñdan

387.

Yahyâ

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Nân-ı huşk ile kanâ‘at gibi bir ni‘met mi var
Künc-i istîgnâ gibi bir küşe-i râhat mı var
2. Kimden eylersün ricâ kime idersün ilticâ
Kanı bir ehl-i mürüvvet kimsede himmet mi var
3. ‘İzzet-i dünyâ için memnûnı olmam kimsenüñ
Çekmege bâr-ı belâ-yı minneti tākāt mı var
4. Her kaçan varsañ şafâ geldüñ dinür her güşeden

4a. perdede: perdeden D.

384. TY 1724: 92^a.

385. TY 1724: 92^a.

386. TY 1724: 92^a.

387. TY 1724: 92^b; Şeyhü’l-islâm Yahyâ Dîvânı: 108. gazel, s. 133.

Varacak pîr-i muğân dergâhıdur minnet mi var

5. Nice demdür sa‘y idersün faẓl u dāniş kesbine
Yohsa **Yahyâ** ma‘rifet aşhâbına rağbet mi var

388.

Mine'l-ekâbir

المرءة والطفل الصغير يظنان
أنَّ الرُّجل على كلِّ شيءٍ قدير

389.

Rubâ‘î

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Mağzeni ‘ışkuñ gönüldür leb kilîdi dil dili
Bu kilîdüñ dâ‘imâ dilinde olur müşkili
Müşkili gayrı kilîdüñ ol durur k’açılmaya
Bu kilîdüñ turfe kim açıldığıdur müşkili

390.

Yahyâ

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Gün yüzüñ mâhiyyet-i hüsnî kemâhî gösterür
Nûr-ı Hâkkı yine ol şem‘-i İlâhî gösterür
2. Bir alay olsa güzeller hep teveccüh yâredür
Halk-ı ‘âlem birbirine pâdişâhı gösterür
3. Çîn-i ebrûdan inen rağbet görünmez ‘âşıka
Meylini ‘âşıklara luṭf[la] nigâhı gösterür
4. Ey hilâl-ebrû cemâlün ḥaqqı baḳ âyineye
Bir muşaffâ âbdur kim ‘aks-i mâhî gösterür

388. TY 1724: 92^b.

389. TY 1724: 92^b; Mecmuada şiirin başlığında her ne kadar “rubâ‘î” başlığı bulunsa da bu şiir rubâ‘î nazım şekline özgü ahreb ve ahrem adı verilen vezinlerle yazılmamıştır.

390. TY 1724: 92^b; Şeyhü'l-islâm Yahyâ Dīvânı: 104. gazel, s. 129.

3b. ‘âşıklara: ‘uşşâka D.

4b. âbdur: nûrdur D.

5. Her ne deñlü dilde pinhân eylese ‘ışk âteşin
‘Âşıkun sūz-ı derūnı dūd-ı âhı gösterür
6. Toğrı yoldur maşşada şapmañ reh-i mey-ḥāneden
Zāhide şormañ ṭarīḳ-i ḥānḳāhı gösterür
7. Menba‘-ı iḥsānı **Yahyā** kimden eylese su’āl
Hep şehā ol dergeh-i devlet-penāhı gösterür

391.

Kınalı-zāde

Meḥ ulü Fā‘ilātü Meḥā‘ilü Fā‘ilün

1. Bir gül-‘izār gördüm aña zār olam gibi
Bir serv sevdüm aña hevādār olam gibi
2. Çok baḳdum ol ‘izāra olam gibi mübtelā
Perhīz itmedüm şuya bīmār olam gibi
3. Baḥt-ı siyāh ucından olup tīre rūzgār
Bir kāküli kemende giriftār olam gibi
4. Gördüm gice düşümde hem-āgūş olmuş ay
Ṭālī‘ müsā‘id ola saña yār olam gibi
5. Hışm ile çekdi tīgini boynuñ uzat didi
Şükrāne-i ‘**Alī** ki sebük-bār olam gibi

392.

Rubā‘ī

Meḥ ulü Meḥā‘ilü Meḥā‘ilü Fe‘ülün

Cānum vireyüm yoluña ey serv-i revānum
Bir busecik iḥsān ile gel āfet-i cānum
Gel eyle teraḥḥum baña kim çıkmaya cānum
Bir zerre ḳadar ḳalmadı hiç şabr u ḳarārūm

7a. iḥsānı: iḥsānuñ D.

391. TY 1724: 93^a.

392. TY 1724: 93^a; Mecmuada şiirin başlığında her ne kadar “rubā‘ī” başlığı bulunsa da bu şiir rubā‘ī nazım şekline özgü ahreb ve ahrem adı verilen vezinlerle yazılmamış olup rubā‘ī nazım şeklinin kafiye düzenine de sahip değildir.

393.

Ḳıṭ‘a*Meṣ‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün*

1. Dâğ urdı dile lâleveş ol ‘arız-ı gül-nâr
Yağdı beni meded hây ol iki ruhsâr
2. Mecnûn gibi tağlarda gezersem n’ola her bâr
Virâne gönül oldu yine derde giriftâr

394.

Vefât-ı Bâkî*Meṣ‘ülü Fā‘ilâtün Meṣ‘ülü Fā‘ilâtün*

Bâkî Efendi gitdi ‘uqbâyâ biñ sekizde (1008)

395.

Ḳınalı-zâde*Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün*

1. ‘Aceb mi haṭ getürdiyse nigâruñ la‘l-i cānānı
Mezāk ehli ḳatında mu‘teberdür haṭṭ-ı reyḥānı
2. Didüm zülfüñ saçup ruhsâruña ‘uşşâḳı ağlatma
Didi devr-i bahâruñ eksük olmaz ebr ü bārānı
3. Dür ü mercân şaçar üstüme her dem merdüm-i dide
Göreyin yaşı çoğ olsun bizi ğarḳ itdi [...]
4. Şehîd-i tiğ-i ‘ışḳ olanlara ḳanıp durur şâhid
Dil-i mecrûḥ o da‘vâyı iderse şâhidi ḳanı
5. Begendi şi‘rûmi dil-ber lebinden bûseler virdi
Didi taḥsîn ‘Alî şîrîn sözüñe cānlar erzānı

396.

393. TY 1724: 93^a.

1b. Bu mısra vezne uymamaktadır.

394. TY 1724: 93^a.

395. TY 1724: 93^a.

3b. Mecmuada bu kısım eksik bırakılmıştır.

396. TY 1724: 93^b; Bağdatlı Rûḥî Dîvânı: 174. gazel, s. 420.

Rūḥī*Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün*

1. Benüm gibi ḥam-ı ebrūña meyl ider yokdur
Maḥabbetünde bugün yāyumı çeker yokdur
2. Ḥadeng-i cevruñe biz sīnemüz gerer tūruruz
Belā-keşān-ı reh-i ‘ışkda ḥazer yokdur
3. Bizüm ki nīm-nigāhuñ virür tesellāmuz
Teğāfül eyleme iğmāz-ı ‘ayna yir yokdur
4. Cemāl-i yārda nūr-ı Ḥudāyı görmezler
Bu deñlü ḥalkda bir şāḥib-i naẓar yokdur
5. Ḥadeng-i āhuma karşı göğüs gerüp tırma
Şakın şakın ki қаzā tırine siper yokdur
6. Cefā-yı yāre er ol tek hemān taḥammül kı
Gel ey raķīb ki bizden saña zarar yokdur
7. Şikāyet eyleme meh-rūlaruñ cefāsından
Maḥabbetünde senüñ **Rūḥi**yā eşer yokdur

397.

Qıṭ‘a-i Ğarrā

1. جانا بهشت صحبت یاران همدست
دیدار شخس نامتناسب جهنمست
2. دنیا خوشست مال عزیز ست و جان شریف
الار فقیق بر همه چینری مقدمست

398.

Naẓīm*Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün*

Böyle dimiş sābıķan-ı vāķıf olan ḥikmete
Feyz-i Ḥudā uğramaz[mış] dā‘ire-i devlete

397. TY 1724: 93^b.398. TY 1724: 93^b; Bu şiir, Yaḥyā Naẓīm Dīvānı’nda bulunmamaktadır.

399.

Şākīb*Meʿūlū Fāʿilātū Mefāʿilū Fāʿilūn*

1. Ol hūsn -i tābdāra ki ʿuṣṣāk baqđılar
Mirʿāt [u] āfitābı naẓardan bıraқdılar
2. Mezmūm-ı hāḡ bāde-gūsārān degül hemān
Ser-rişte-i mezemmeti her pāya taşdılar
3. Düşdi miyāna penbe vü āteş gibi tezād
Hussād o deñlü birbirine hāḡı taşdılar
4. **Şākīb** temāyül itmedi ol serv-i hoş-hırām
Çün āb -ı dīde sūyına ʿuṣṣāk aqđılar

400.

عن الفزدق خر شعراء لاسلام

اغتنم برداً لربيع سيما وقت السحر
واجتنب برداً لحرير ان تردفع الضرر

401.

Āhī*Feʿilātūn Feʿilātūn Feʿilātūn Feʿilūn*

1. Hük-m-i taqđirūne kim irmedi tedbīr senūñ
Fikr ü tedbīr benüm kısmet ü taqđir senūñ
2. Bir başum bir kılıcuñ bir ben ü bir sen berü gel
Bu cihān böyle olur biri benüm bir senūñ
3. Tīrūne karşı senūñ sīne siper eylemişem
Berü gel ceng idelüm sīne benüm tīr senūñ

399. TY 1724: 93^b; Kātīb-zāde Şākīb Dīvānı: 99. gazel, s. 265. (Bu şiir, Dīvān'da beş beyittir)

1a. hūsn: rūy D.

2b. mezemmeti: melāmeti D.

4b. āb: eşk D.

400. TY 1724: 93^b.

401. TY 1724: 94^a; Āhī Dīvānı: 52. gazel, s. 25.

1a. kim: çün D.

1b. fikr ü tedbīr: fikr-i tedbīr D., kısmet ü taqđir: kısmet-i taqđir D.

2a. bir ben ü bir sen: bir sen ü bir ben D.

2b. biri: bir D., benüm bir senūñ: benüm ü bir senūñ D.

4. Birisi kana tanıkdur birisi ʿışka güvāh
Şāhid-i eşk benüm ol haṭ-ı tezvīr senüñ
5. Kūyınñ dār-ı şifāsına varup **Āhī** didi
Uşta dīvāne benüm bend ile zencīr senüñ

402.

Revānī

Fāʿilātūn Fāʿilātūn Fāʿilātūn Fāʿilūn

1. Āsitānında yaturdum üstüme geldi ḥabīb
Ḥaste şağalmalu olsa kapuya gelür ṭabīb
2. Ben didüm cānā senüñ kendi ġarībūndür gönül
Yüzime bakup gülüp dil-ber didi vaʿllāh ġarīb
3. Ol şeh-i ḥübāna öykünmek diler her gün güneş
Geh giyer zerrīn külāhın geh giyer altunlu şīb
4. Dīnüm ĩmānum meded zūlfūñ tolaşmasun dile
Kāfir-i ʿışk olana ḥācet degül hergiz celīb
5. Kānı ol dem ki **Revānī** yüz süre ayağūña
Degme bir üftādeye devlet begüm olmaz naşīb

403.

Bākī

Feʿilātūn Feʿilātūn Feʿilātūn Feʿilūn

1. Ser-i kūyuñ şanemā cennet-i aʿlā bilürin
Müntehā kāmētūñi Sidre [vü] Ṭübā bilürin
2. Seni Yūsufıla güzellikde şorarlarsa baña
Yūsufı bilmezin ammā seni raʿnā bilürin

4a. kana: cāna D.

402. TY 1724: 94^a; **Revānī Dīvānı**: 22. gazel, s. 188. (Bu şiir, Dīvān'da yedi beyittir)

4a. meded: disem D.

4b. celīb: sālib D.

5a. ki: kim D., süre: sürem D.

5b. begüm: naşīb D.

403. TY 1724: 94^a; **Bākī Dīvānı**: 363. gazel, s. 235.

3. Zā 'il olmaz heves-i zülf-i siyāhuñ başdan
Hāşıl olmayacağıñ gerçi bu sevdā bilürin
4. Bilmezin n'eyleye derd [ü] ğam-ı cānāne baña
Ne müdārāya meded var ne müdārā bilürin
5. **Bāķi**yā gülşen-i firdevsi baña ' arz itme
Āsitānın ben anuñ cennet-i a' lā bilürin

404.

Bāķi

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Cihānuñ ni' metinden kendi āb u dānemüz yegdür
İlün kāşānesinden gūşe-i vīrānemüz yegdür
2. Ğınā şadrındaki mağrūr [u] nā-āsūde serverden
Fenā bezminde h'āb-ālūd olan mestānemüz yegdür
3. Ta' akkul vechine ğaflet hicābın çekme ey zāhid
Bizüm andan tegāfūl gösteren dīvānemüz yegdür
4. Hezārān zahmet ile hāşıl olmuş bir gül-i terden
Leb-ā-leb bāde-i gül-reng olan peymānemüz yegdür
5. Hümā-yı evc-i ' izzet gibi ğayretsizden ey **Bāķi**
Maħabbet şem' ine şeh-per yağan pervānemüz yegdür

405.

Bāķi

Me' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. İtdi şikār gönlümi bir şūh-ı şeh-levend
Müjgānı tır ü kaşı kemān turesi kemend

3a. siyāhuñ başdan: siyāhım dilden D.

4b. müdārā: müdāvā D.

5b. cennet-i a' lā: menzil ü me' vā D.

404. TY 1724: 94^b; Bu şiir, **Bāķi Dīvānı**'nda bulunmamaktadır. Hasan Çelebi *Tezkiretü's-Şu'arā* adlı eserinde bu gazelin Nāmī mahlaslı bir şaire ait olduğunu ancak bazı kişilerce Nāmī mahlasının **Bāķi** olarak değiştirildiğini dile getirmiş ve bu şiiri Nāmī'ye isnat etmiştir (Sungurhan, 2017, s. 835-36).

405. TY 1724: 94^b; **Bāķi Dīvānı**: 34. gazel, s. 87. (Bu şiir, **Dīvān**'da altı beyittir)

2. Bu cism-i zerd ü [zār u] nizār ile nice bir
Yanam firāk āteşine nitekim sipend
3. Telh-i şarāb-ı ğuşşa-i devrānı def ider
Şīrīn lebin dehānuma alsam niteki kıand
4. Her dūna şāh-ı gül gibi meyl itme dōstum
Düşmez giyāha hem-ser ola serv-i ser-bülend
5. A‘ dā yanuñda ħurrem ü ħandān u şādmān
Bākī yanuñda zār u dil-efgār u derd-mend

406.

Qıṭ‘a-i Der-Ḳahve

Fe‘ilātūn Fe‘ilātūn Fe‘ilātūn Fe‘ilūn

1. Nefesūñden senūñ ey ḳahve meşām-ı cāna
Būy-ı Raḥmān irişür belki Yemenden geldūñ
2. Āşinālık ḳoḫusı geldi Üveysīsūñ sen
Ya‘lemu’llāh sezerem semt-i Ḳarenden geldūñ

407.

Qıṭ‘a

Fe‘ilātūn Mefā‘ilūn Fe‘ilūn

1. ‘Aḳlı yokdur cihānda anuñ kim
Ṭaşa ṭopraġa ḥarc ider mālı
2. İşbu dār-ı ġurūra neñ şıġmaz
Neñe yitmez bu ḳubbe-i ‘ālī

408.

Beyt-i Mergūb

[Cinānī]

2b. firāk: firākuñ D.

5b. yanuñda: ġamuñda D.

406. TY 1724: 94^b.

2b. Ya‘lemu’llāh: “Allah bilir.”

407. TY 1724: 94^b.

408. TY 1724: 94^b; Cinānī Dīvānı: s. 305-306.

Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün

Ferāğat kıl şu dil-berden ki vardur nice oynası
Geç ol serv-i sehīden kim haremnden taşradur başı

409.

Necātī

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

1. Gerçi sen bu lebler ile halk-ı 'ālem cānısın
Şordığım 'ayb eyleme bi'llāh kimüñ cānānısın
2. Tāc-ı devletdür senüñ başuñda müşgīn kākülün
Kim güzeller şāhısın hem hūblar sulṭānısın
3. Gözimün nūrı vü gön̄lümün sürürüdür ṭabīb
Haste gön̄lüm çāresi hem derdimün dermānısın
4. Mürdeye cānlar bağışlar söze geldükçe lebün
Anuñ içün saña 'ālem dir ki ādem cānısın
6. Gerçi nāzīkdür **Necātī** hūblar şayd itmede
Diller almağda velī sen de cihān fettānısın

410.

Necātī

Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün

1. Didüm hüsñüñ berātında nedür zülf-i siyāh egri
Didi bu Rūmdur ey dil olur tevķī' -i şāh egri
2. Benüm serv-i ser-efrāzum raķībün varma yanına
Elif ulaşa lāma ger olur bī-iştibāh egri
3. K̄ara zülfün şaçuñ hağdur dimiş tezvīrini ḥaṭṭuñ

-
409. TY 1724: 95^a; **Necātī Dīvānı**: 424. gazel, s. 359-60. (Bu şiir, Dīvān'da altı beyittir)
2a. senüñ: meger D., müşgīn: miskīn D.
3a. ṭabīb: ṭapuñ D.
3b. çāresi hem: çāresisin D.
410. TY 1724: 95^a; **Necātī Dīvānı**: 602. gazel, s. 459. (Bu şiir, Dīvān'da dokuz beyittir)
1b. ey dil: derviş D.
2a. varma yanına: yanına varma D.
2b. elif ulaşa: elif ki ulaşa D., ger olur: olur D.
3a. zülfün: yüzli D., tezvīrini: tezvīrine D.

El ursun muşhaf-ı hüsne degülse ol güvâh egri

4. Kaşuñ sevdāsına zāhid maḳām idindi mihrābı
Ḳad ü zülfüñ hayāliyle olur geh toğrı gāh egri
5. Elā ey āfitāb üzre hilāli bilmeyen kimse
Gör ol hūrşid-ruhsārı giyer zerrin külāh egri
6. Boyuñ şimşādını ayru görürmiş servden nergis
Biri iki görür lā-büd şu kim eyler nigāh egri
7. **Necātī**ye ölüm yegdür ma‘āza’llāh bu dirlikden
Raḳīb-i rū-siyeh toğrı ola ben bī-günāh egri

411.

Nā’ilī

Meḥ ulü Fā‘ilātü Meḥā’ilü Fā‘ilün

1. Cūlar o deñlü şāf ki rūḥ revānlanur
Feyz-i nesim-i şubḥ ile ezhār cānlanur
2. Gāhī kızarsa ruḥları meyden o naḥl-i nāz
Bāzū-yı dāğdārın açup ergavānlanur
3. Mey-ḥāne cür‘alarla Bedeḥşān u her ḥumı
Yāḳūt-ı nāb [u] la‘l-i müzāb ile kānlanur
4. Çıkmaz benefşe sünbül ile başa n’eylesüñ
Ṭurmuş çemende boynın eger nā-tüvānlanur
5. Geçmiş serir-i meykedeye rind-i bāde-h‘ār
Muḥtāc-ı fūls-i aḥmer iken kāmranlanur
6. Bağrın felek kebāb u sirişkin şarāb ider
Mihmānına o kāse-siyeh mey zebānlanur
7. Kilk-i siyāh-ı māşıṭakār elde **Nā’ilī**
Kuḥl-i cevāhır-i suḥana mīldānlanur

5a. bilmeyen: görmeyen D.

5b. giyer: gezer D.

6b. eyler: ider D.

7a. ma‘āza’llāh bu dirlikden: bu dirlikden ma‘āza’llāh D.

411. TY 1724: 95^a; Nā’ilī Dīvānı: 44. gazel, s. 174.

2a. gāhī: meyden D., meyden: gāhī D.

412.

Baba Nevāyī*Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün*

Ḥayāl-engiz idüp cādū gözünge sürme tartsın
Meni bu halk ara rüsvā kılgıya göz qarardupsın

413.

Rūḥī*Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün*

1. Esir-i ' işkuñ olanlarla ülfetün yokdur
Maḥabbet ehline kaṭ' ā maḥabbetün yokdur
2. Raḳīb-i ḥāra vefā eylemek neden geldi
Senün ḥod ey gül-i ra' nā o ' ādetün yokdur
3. Kemāl-i ḥüsnüne söz yok hemān budur ' aybuñ
Ki ehl-i dillere şāhum ri' āyetün yokdur
4. Mürüvvet adını añmaz yanuñda ehl-i vefā
Bilürler ey şeh-i ḥüsn ol mürüvvetün yokdur
5. Ne mümkün idi der-i yāra gitmemek ammā
Bilürsün ey dil-i şūrīde raḡbetün yokdur
6. Vefāya lāyık olan ' aşıkā idersin cevır
Zarīf-ṭab' degülsin ferāsetün yokdur
7. Taḥammül eyledüğün luṭfa ḥaml idüp **Rūḥī**
Şanurlar ol gül-i terden şikāyetün yokdur

414.

[Ḥayālī]*Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün*

1. Dil-rübālar kim benüm şabr u qarārum aldılar

412. TY 1724: 95^b.413. TY 1724: 95^b; Bağdatlı Rūḥī Dīvānı: 172. gazel, s. 418-19.414. TY 1724: 95^b; Mecmuada bu şiirin başlığında “kıṭ' a” yazmaktadır. Ancak bu şiir, Ḥayālī Bey Dīvānı'nda s. 151'de yer alan 58. gazelin 1. ve 2. beytidir.

Çekdiler evvel elümden ihtiyārum aldılar

2. Kānlu yaşumdan çemen gülzāra virdi reng-i rū
Uçdılar bülbülli feryād u zārum aldılar

415.

Zātī

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Gün gibi ‘arz-ı cemāl itmez iseñ bize şabāḥ
Ey güneş yüzlü senünle ne selām u ne şabāḥ

416.

Bākī

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Seyre çıksun ne temāşā ola meydān göresin
Bir iki gün hele şabr eyle temāşā göresin
2. Leb-i cān-baḥşı ile mürdeler iḥyā itsün
Nic’olur mu‘cize-i Ḥazret-i ‘İsā göresin
3. Şūret-i mihrine ey dil katı maḡrūr olma
‘Ākıbet saña ne yüz göstere dünyā göresin
4. Beni bu şūret-i zībā ile aldar ammā
Bī-vefādur felek-i āyīne-sīmā göresin
5. **Bākī**yā cilve kıılır şāhid-i maḡşūd ol dem
Ki gönül āyīnesin pāk ü mücellā göresin

417.

Ḥayālī

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

-
415. TY 1724: 95^b; Bu şiir, **Zātī Dīvānı**’nda bulunmamaktadır.
416. TY 1724: 96^a; **Bākī Dīvānı**: 384. gazel, s. 243. (Bu şiir, **Dīvān**’da yedi beyittir)
- 1a. meydān: peydā D.
- 3b. ‘ākıbet saña ne yüz göstere dünyā: bī-vefādur felek-i āyine-sīmā D.
- 4a. beni bu: seni bir D.
- 4b. bī-vefādur felek-i āyine-sīmā: ‘ākıbet saña ne yüz göstere dünyā D.
- 5a. şāhid-i maḡşūd: şūret-i iḡbāl D.
417. TY 1724: 96^a; **Ḥayālī Dīvānı**: 65. gazel, s. 375.

1. Leṭāfet bāğına serv ol giriftār-ı ḥazān olma
Girüp ḳanına ‘uṣṣāḳuñ nihāl-i ergavān olma
2. Ḥicābı ref‘ idüp cānān ile ben cāna cān oldum
Yüri yanumda ey sāye baña bār-ı girān olma
3. İnen devlet müheyyā kılsalar ṣāhuñ görüp ey dil
Gedā-yı kūy-ı cānān ol ṣeh-i ‘ālī-mekān olma
4. Vücūduñ üzre her perr-i meges bir sāyebān olsun
Ḳanā‘ at mülkine ṣāh ol gedā-ṭāb‘ -ı cihān olma
5. Yüri bī-naḳṣ-ı bī-rengüñ temāṣāsında ḥayrān ol
Ḥayālī ‘āṣıḳ-ı reng-i ruḥ-ı her dil-sitān olma

418.

Emrī

Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün

1. Uçur cān murgını mağlūb-ı çeşm -i nā-tüvān olma
Hümā-pervāz ol ammā kim ḥarīṣ-i üstüh‘ān olma
2. Beni ḥālī ḥayālī ey meges gāyet za‘īf itdi
Kerem kıl üstüme ḳonma baña bār-ı girān olma
3. Raḳībe luṭf idüp baḳma beni bir gör ḥalīlüm hep
Kimine āteṣ-i sūzān kimine gülsitān olma
4. Çü hīç bir nesnenüñ yoḳdur ṣebātı dehr-i fānīde
Yirinme guṣṣaya **Emrī** sürūra ṣādmān olma

419.

Kirāmī

Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün

3a. inen: iki D., ṣāhuñ: ṣānın D.

5a. bī: bir D., rengüñ: rengin D.

418. TY 1724: 96^a; Emrī Dīvānı: 478. gazel, s. 253. (Bu şiir, Dīvān’da beş beyittir)

1a. çeşm: cism D.

2a. gāyet: şöyle D.

3a. bir gör: görüp D.

4a. hīç: her D., ṣebātı dehr-i fānīde: beḳası dehr-i fānīdür D.

419. TY 1724: 96^a.

1. Dem-â-dem serv-i ser-sebz ol giriftâr-ı hazân olma
Varup ağıyar gönline girüp hâtır nişân olma
2. Vücûd-ı sâlik-i râh-ı fenâya bir kabâ yüküdür
Yüri ey câme-i Cemüm baña bâr-ı girân olma
3. Hâbâbâsâ başuñ kaldurmayup illere ayakda
Varup her bezme sâķī-i şūh-ı dîl-sitân olma
4. Şalınma ğayrilerle serv gibi pāk-dāmân ol
Kızarup soñra hacletden nihâl-i ergavân olma
5. Hâm-ı zülfinde bir mesken qarardup ey dil oldukça
Gice kanda olursa anda ol ‘âlî-mekân olma
6. **Kirâmî** göz diküp sîm ü zer-i dünyâya nergisvâr
Ġinâ-yı kâlbi terk idüp gedâ-çeşm-i cihân olma

420.

Nihânî

Meʿûlû Fâʿilâtün Meʿûlû Fâʿilâtün

1. Zülfüñ hevâ’î idüp ey mäh-rû şehâbı
Mihr âteşine yakdı ruhsâruñ âfitâbı
2. Meclisde ayak üzre tırmağa tākati yok
Câm-ı hevâ o deñli mest eyledi hâbâbı
3. Ser-geştelikde baña beñzer şanurdı kendin
Hâlüm revân diyüp döndürdi âsiyâbı
4. Gözde hayâli uçar hâl-i ruh-ı nigâra
Teşbih idüp dirîğâ uçurdılar zebâbı
5. La’li gülâcına çün miskîn ezilmek ister
İller ezer **Nihânî** bi’llâh misk-i nâbı

421.

3b. Bu mısra vezne uymamaktadır.

420. TY 1724: 96^b; Bu şiir, “Kaplan, Y. (2010). Nihânî (İbrahim Çelebi) ve Gazelleri. *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 5(4), 1272-1303.” adlı çalışmada s. 1299’da yer almaktadır.
421. TY 1724: 96^b; Bu şiir, agm.’de s. 1301’de yer almaktadır.

Nihānī*Mefā'īlün Mefā'īlün Fe'ūlün*

1. Hicāb itdi görüp zülf-i nigārı
Kızardı gülşenüñ zülf-i nigārı
2. Lebine öykünürmiş tañ mı sākī
Ele alursa cām-ı hoş-güvārı
3. Derūnı kanlu yaşlarla pür oldı
Lebüñ dil-ḥaste idelden enārı
4. Ruḥuñ âteş şalaldan dehre ey gül
Yağup kül eyledi 'ışkuñ hezārı
5. **Nihānī**nüñ n'ola dīvānı olsa
Diyār-ı naẓmuñ oldı şehriyārı

422.

Necātī*Me'ūlū Fā'ilātü Mefā'īlū Fā'ilün*

1. Ḥaqqā budur ki şahn-ı cihān kem konağ degül
İllā ki 'ömr kâfilesi oturağ degül
2. Eşcār egerçi her varağı bir kitābdur
İdrāki olmayana cihān bir varağ degül
3. Dildāra senden olur [ise] bu' d-ı maşrıkeyn
Sa'y it gönül ki 'aşığa Bağdād ırak degül
4. Bir dem mi vardur ey gözi ser-mest ceng için
Ol ğamzeler bizüm ile kılıç bıçağ degül
5. İder **Necātī** cennet-i dergāhuñ ārzū
Dünyāda gerçi ki bu heves olacağ degül

422. TY 1724: 97^a; Necātī Dīvānı: 338. gazel, s. 315. (Bu şiir, Dīvān'da dokuz beyittir)

4a. ceng için: ü cengcüy D.

4b. ol ğamzeler: ki ol ğamzeler D.

5a. ider: eyler D.

5b. heves: hevā D.

423.

Rūhī*Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün*

1. Bahār-ı ‘ārızuñuñ kim ruñuñ gibi güli var
Hezār bencileyin nağme-sāz bülbüli var
2. O mest-i ‘işve sürer ‘ālemüñ şafāsını kim
Ruñuñ gibi güli vü leblerüñ gibi müli var
3. Çekerse ‘ālemi hep kendi cānibine n’ola
Elinde ol şanemüñ kim kemend-i kāküli var
4. Cemāl-i yār meger bāğ-ı hülldür ki müdām
Benefşesi semeni nergisi vü sünbüli var
5. Öürse **Rūhī**-i bī-dil cefāda āh itmez
Belā-yı ‘ışk-ı nigāra ‘aceb taħammüli var

424.

Yahyā*Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün*

1. Nān-ı huşk ile qanā‘at gibi bir ni‘met mi var
Künc-i istiğnā gibi bir gūşe-i rāhat mı var
2. Kimden idersüñ ricā kime idersüñ ilticā
Qanı bir ehl-i mürüvvet kimsede himmet mi var
3. ‘İzzet-i dünyā içün memnūnı olmam kimsenüñ
Çekmege bār-ı belā-yı minneti tākāt mi var
4. Her kaçan varsañ şafā geldüñ dinür her gūşeden
Varacak pīr-i muğān dergāhıdur minnet mi var
5. Nice demdür kesb idersüñ fażl u dāniş sa‘yına

423. TY 1724: 97^a; **Bağdatlı Rūhī Dīvānı**: 218. **gazel**, s. 449.

2a. ‘işve sürer ‘ālemüñ şafāsını kim: mest-i ‘ālem-i ‘ışkuñ şafāsını gör kim D.

2b. leblerüñ: ‘ārızuñ D.

4b. semeni: semen u D.

5a. cefāda: cefādan D.

424. TY 1724: 97^a; **Şeyhü’l-islām Yahyā Dīvānı**: 108. **gazel**, s. 133.

2a. idersüñ: eylersin D.

5a. kesb: sa‘y D.

Yohsa **Yahyā** ma‘ rifet aşhābına rağbet mi var

425.

Bākī

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Dilā bülbül şanurdum ben hemān gülşende dil-dāde
Belā bu güllerün ruhsārına şeb-nem de üftāde
2. Nümüne gonçe-i gülşen leb-i rengin-i Şirine
Nişāne lāle-i şahrā dil-i hūnīn-i Ferhāda
3. Disem bir buse vir cānā dir ihsān itdi mi Leylā
Cemāli bāğınun şeftālīsından Kays-ı nā-şāda
4. İştüdük āhiretde hūr u Kevşer var imiş ammā
Nazır olur mı hey şūfī mey ü maḥbūba dünyāda
5. Sözüm diñle muğannī nağmesin gūş eyle ey **Bākī**
Garaž saña naşihatdur kulağ tut kavī-i üstāda

426.

Şabri

Mef‘ulü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Gönlümde mihrün ister idüm ki nihān ola
Pinhān olur mı hiç o ki günden ‘ıyān ola
2. N’ola raķibe yolda elüm gögsüme kosam
Kaşdum budur ki sinede dāğum nihān ola
3. Ağyār meclis içre emer leblerün müdām
Şakın efendi bil ki ara yirde kan ola
4. Mağrūr olup güzellige cevır itme ‘aşıķa
Şāyed nedāmetin çekesin bir zamān ola
5. Ferdāya şalma va‘ de-i vaşluñla gel beni
İhsān odur efendicigüm [ki] hemān ola

425. TY 1724: 97^b; **Bākī Dīvānı**: 449. gazel, s. 272.

426. TY 1724: 97^b; Bu şiir, **Şabri-i Şākir Dīvānı**’nda bulunmamaktadır.

6. Lâyık mı nâ-murâd qalam böyle ben hemân
Herkes yanuñda pâdişehüm kâm-rân ola

7. Şabriyi böyle ‘âşık u âşüfte eyleyen
Artuq kim olacaqdur o şûh-ı cihân ola

427.

Qıṭ‘a-i ‘Ubeydî

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. Yazduğun şüret-i bî-ma‘nîlerün ey Mânî
Rûhı olsa getürürlerdi aña îmanı
2. Ğamze-i mesti hayâli göze mihmân olıcaq
Şiş kebâb itdi ciger pâreleri müjgânı

428.

Beyt-i Nihânî

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

‘Ârızun mihri ile rûşen idüp hercâ’î
Gelmedün gice bize yûri bire hercâ’î

429.

Bâkî

Meṣ‘ûlû Fâ‘ilâtü Meṣ‘ûlû Fâ‘ilün

1. Gül-gün qabâsı ol şanemün şanki lâledür
Cism-i laṭîfi lâle-i hamrâda jâledür
2. Qarşumda allar geyüp ol lâle-ruḥ yine
Gül-günlerle ‘aqlum alır şan piyâledür
3. Tâq-ı cefâda manzara-i çeşm-i dil-rübâ
Kûy-ı belâda hâne-i câna havâledür

427. TY 1724: 97^b; ‘Ubeydî Dîvânı: 320. gazel, s. 530.

1a. bî-ma‘nîlerün: büt-ḥânelerün D.

2b. ciger: çeker D., pâreleri: pârelerin D.

428. TY 1724: 97^b; Bu şiir, “Kaplan, Y. (2010). Nihânî (İbrahim Çelebi) ve Gazelleri. *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 5(4), 1272-1303.” adlı çalışmada s. 1299-1300’de yer alan gazelin 1. beyitidir.

429. TY 1724: 98^a; Bâkî Dîvânı: 84. gazel, s. 111.

4. Sünbül dağınmış alnına şanmañ o gül-‘ izār
Çıkmış külāh-gūşeye tār-ı külāledür
5. Kūyuñdan itse ‘azm-i sefer cān-ı mübtelā
Zād-ı reh aña ğuşşa vü nāle nevāledür
6. Bir bezme mīr-i meclis olupdur göñül aña
Baħr-i muħīṭ cūr‘ a vü gerdün piyāledür
7. **Bākī** sipihr āhum oķına siper tutar
Fark-ı felekde zāhir olan şanma hāledür

430.

Emrī

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Beni şol resme za‘īf eyledi ħālūñ hevesi
Biçsem olurdu ħabā egnüme perr-i megesi
2. Müjeler şanma ki yüz yire koyup ağlamadan
Yapışur gözlerüme yollaruñuñ ħār u ħası
3. Çarħa āhum şu ħadar virdi ħarāretler kim
Gündüzin düşmez elinden güneşüñ mirvaħası
4. Şanurın bād-ı şabā ħāke şaçar berg-i güli
Gelse reftāra ger ol şāh-süvāruñ feresi
5. Murğ-ı ħüsnini nigār elden uçurdu **Emrī**
Ķara telden yine yapar ki ħaṭı bu ħafesi

431.

Emrī

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

6a. aña: k’aña D.

430. TY 1724: 98^a; **Emrī Dīvānı**: 536. gazel, s. 282.

1a. resme: deñlü D.

1b. biçsem olurdu ħabā: ger ħabā diksem olur D.

2b. yapışur gözlerüme: yapışupdur gözüme D.

3a. ħarāretler kim: ħarāret nitekim D.

4a. şaçar: döker D.

5b. ki ħaṭı bu ħafesi: aña ħaṭ bu ħafesi D.

431. TY 1724: 98^a; **Emrī Dīvānı**: 8. gazel, s. 16-17. (Bu şiir, Dīvān’da altı beyittir)

1. Nağd-i eşküm gördi ol pîr olası söğdi baña
Bu meşeldür kim erenler nağde kılmışdur du' â
2. Didiler başuñ yarar ol yâr-ı sengîn-dil şaķın
Başumı teklîf idüp didüm ki yararsa n'ola
3. Ey kaşı yâ tayanup mülk-i fenāya gitmege
Cānuma tîrûñ durur ucı demürli bir ' aşā
4. Bağlayayın zülfi zencîrine dildāruñ seni
Eyleyeyin ey dil-i dîvāne bu bendi saña
5. Çeşm ü ruhsârına öykünse n'ola nergisle gül
Anlaruñ yüzün gözin açmışdur ey **Emrî** şabā

432.

Rûhî

Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. İnsān odur ki mālîk-i ṭab' -ı selîmdür
Münkād-ı emr ü nehy-i Kelām-ı Qadîmdür
2. Biz bir bölük maḥabbet esîri gedālaruz
Yok kimseye ' adāvetimüz Ḥaḳ ' alîmdür
3. Ehl-i vefāya dā'im olur mānî' -i vişāl
Ağyār-ı kîne-cū-yı belā -yı ' azîmdür
4. Ādem girince zevke düşüp çıkmak istemez
Kūy-ı ḥabîb ḥaḳ bu ki bâğ-ı na' îmdür
5. Qo gelmesün raķîb-i bed-ef' āl kūyuña
Cennetde n'eyler ol ki maķāmı caḥîmdür
6. Redd eylemek revā degül ey pâdişāh-ı ḥüsn
Kūyuñda göñlimüz nice yıldur muķîmdür
7. **Rûhî** ' aceb mi ḥaşrda ' afv olsa cürmimüz

4b. eyleyeyin: egleyeyin D.

432. TY 1724: 98^b; **Bağdatlı Rûhî Dîvânı**: 213. gazel, s. 445. (Dîvân'da bu şiir sekiz beyittir).

3b. kîne-cū-yı belā: kîne-cū ne belā D.

4a. girince: geçer nice D.

Hallâkımuz bizüm ki ğafūr [u] raḥîmdür

433.

Rûhî

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Şafâ kesb idecek eyyâm geldi mevsim-i güldür
Bu faşl-ı hûbda yâ Rab bizi bir nice gün güldür
2. Felekden ağlamak ehl-i mezâka nâ-münâsibdür
Huşûşâ böyle demlerde ki eyyâm-ı gül ü müldür
3. Cihân bâğı degül cennetde yokdur belki mânendi
Ser-i zülf-i siyâhuñ haq bilür yek-dâne sünböldür
4. Yine destârı başdan çıkdı bî-tâb olduğum oldur
Baña ey bu ne sevdâdur diyen gör ol ne kāküldür
5. Beni bî-tâb gördükçe tebessüm eyler ol gönçe
Bilür kim ḥande-i gül bâ' iş-i feryâd-ı bülbüldür
6. Ziyâd olduğça ḥüsnuñ arturursın mihrüñi ğayra
Ġurūr-ı ḥüsnuñ ey meh iktizâsı ḥod tegâfüldür
7. Gel inşâf it nice râz-ı dilin keşf itmesün **Rûhî**
Sözi dâ'im şurâḥî-i meyüñ meclisde kulkuldur

434.

Rûhî

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Bırakdı iştîyâk-ı râḥ-ı vaḥdet vecde 'uşşâkı
Edir ke 'sen u nâvilhâ elâ yâ eyyühe 's-sâķī
2. Koyup luṭf-ı 'amîmüñ ğayra 'arz-ı ihtiyâc itmem
İlahî ente ḥallâķī İlahî ente rezzâķī

7b. ğafūr [u] raḥîmdür: ğafûru'r-raḥîmdür D.

433. TY 1724: 98^b; **Bağdatlı Rûhî Dîvânı**: 353. gazel, s. 541.

3b. bilür: bu kim D.

7b. şurâḥî-i meyüñ: şurâḥîñüñ meye D.

434. TY 1724: 99^a; **Bağdatlı Rûhî Dîvânı**: 1105. gazel, s. 1032.

1b. *Hâfiz-ı Şirazî Dîvânı*'nın ilk gazelinin birinci mısraıdır: "Ey saki ! döndür kadehi, herkese sun, bana da ver." (Gölpinarlı, 2016, s. 9)

3. Ne mümkün devlet-i dünyā-yı dūna i‘tibār itmek
‘Arefnā külle şey’in ḥālīk illā veccheke’l-bākī
4. Virüp her şey’e isti‘dādı deñlü luṭf itmişsin
Kimin cennet ṭalebkārı kimin dīdār müştākı
5. Hemīşe vaşf-ı ḥaṭṭuñla geçer evkātı **Rūḥī**nüñ
N’ola eş‘ārınuñ şıyt u şadāsı ṭutsa āfākı

435.

Rūḥī

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Qaddüñe irmek umar dil ne temennādur bu
İremez kimse buña ‘ālem-i bālādur bu
2. Dil-i şūrīdeyi men‘ itme ruḥuñ seyrinden
Gül-i ra‘nā ise ol bülbul-i şeydādur bu
3. Va‘de-i vaşluñı ferdāya şalarsuñ nice bir
Şabrimuz kalmadı ey şūḥ ne ferdādur [bu]
4. Hāl u ḥaṭla ruḥ-ı zībāñı görenler dirler
Be ne ra‘nā be ne zībā be ne ğarrādur bu
5. Doyamaz kimse tecellā-yı cemāl-i yāra
Özge ḥāl özge cemāl özge temāşādur bu
6. Rindler meykedede ehl-i vera‘ mescidde
Hāy u hūy itmede bilmem ki ne ğavġādur bu
7. İstemezsuñ koyasın bir dem elüñden zülfin
Koya ey **Rūḥī**’i şūrīde ne sevdādur bu

436.

Rūḥī

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

4b. kimin: kimi D.

5a. ḥaṭṭuñla: pākuñla D.

435. TY 1724: 99^a; Bağdatlı Rūḥī Dīvānı: 897. gazel, s. 896.

436. TY 1724: 99^a; Bağdatlı Rūḥī Dīvānı: 898. gazel, s. 897.

1. Buña ‘arız demek olmaz gül-i âl ancak bu
Bağanuñ ‘aqlı gider özge cemâl ancak bu
2. Şu‘arâ kıddüñe şimşâd demekden ne biter
Mîve-i nâz virür tâze nihâl ancak bu
3. İrseler vaşluña emr olsa didüm ‘uşşâka
Gülüp ol şüh didi emr-i muhâl ancak bu
4. Suhan-ı dūzaḡ u cennet [nice] bir ey şūfī
Hâlden söyle sözüñ var ise kâl ancak bu
5. Maṭlabuñ devlet-i dünyâdur o da beş günlük
Bilmezin ötesini ḡāb u ḡayâl ancak bu
6. ‘Āşık oldur irişe ‘ışk ile bir ḡâlete kim
Diye dem-beste görenler anı lâl ancak bu
7. Şâfluḡda buña beñzer ḡanı bir şî‘r-i laṭîf
Rūḡiyâ şî‘r degül āb-ı zülâl ancak bu

437.

Rūḡi

Mefā‘îlün Mefā‘îlün Mefā‘îlün Mefā‘îlün

1. Elin öpsem raḡībūñ dimeñüz ‘arza ḡaleldür bu
Kesemedüḡin eli öp başa ḡo dirler meşeldür bu
2. Göñül endîşe-i hicrân iderken kendüden gitdi
Uyanmak ihtimâli yok daḡı ḡāb-ı eceldür bu
3. Yolında āḡ u vāḡ iden esîre ḡadd u ḡāyet yok
Bırakmış kâ’ināta velvele bir bî-bedeldür bu
4. Ayak ṭoladuḡiḡün baña zülf-i ser-keşüñ ey meh
Kimi uzun kimi kışa disem ḡam çekme eldür bu

2b. virür: biter D.

5a. maṭlabuñ: maṭlūbuñ D.

7a. buña: baña D.

437. TY 1724: 99^b; **Bagdatlı Rūḡi Dīvānı**: 899. gazel, s. 898.

1b. Bu mısra vezne uymamaktadır.

4a. ey meh: meh D.

4b. disem: dise D.

5. Lebûn âb-ı hayâtın benden özge içmemiş yokdur
Yoluñda öldüğüm çün baña sulţānum maḥaldür bu
6. Gözüñ vaşfıyla her bir mışra‘ ı bir dām-ı şoḥbetdür
Şikār itmiş nice çeşm-i ğazāl ı bir ğazeldür bu
7. Cemālin seyr iderken **Rūḥi**yā çeşminden alınma
Temāşacı ziyān görmez dimişler bir meşeldür bu

438.

Rūḥi

Mef‘ulü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Baḳdukça şevḳ ğālib olur māh-ı envere
Hem-şehri çıḳdı gibi o ḥurşid-peykere
2. Zülfünden ayru döndi dil-i bî-ḳarārimuz
Bir âşiyānesini yitürmiş kebūtere
3. Baḡrı delinmemişde olur mı maḥabbetüñ
Girmez hevā açılmasa bir evde pencere
4. Başda hevā-yı Çîn-i Ḥoten var velī ne sūd
Baḡlandı ḳaldı göñlüm o zülf-i mu‘ anbere
5. Ağyāra mihr [ü] **Rūḥi**ye ḳahr eylemekdesin
Ey şūḥ kim taḥammül ider bu cefālara

439.

Şināsī

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Tāb-ı meyden ruḥuñ üzre görinen al nedür
Almaḡa ḳişver-i ‘aḳlı bu ḳadar āl nedür
2. Ger yüzüñ Ka‘be degülse yüzi ḳıblem anda
Ḥacerü’l-esvede beñzer o siyeh-ḥāl nedür
3. Göriceḳ vādī-i ğamda beni Ḳays-ı nā-şād

438. TY 1724: 99^b; **Bagdatlı Rūḥi Dīvānı**: 918. gazel, s. 911.

2a. döndi: dutdı D.

3a. delinmemişde: delinmemişdi D.

439. TY 1724: 100^a; **Bu şiir, Şināsī Dīvānı’nda bulunmamaktadır.**

Didi Mecnûn o saçı Leylâ ile hâl nedür

4. İhtiyârûn yoğ ise bâde-i nâba zâhid
Bezme gelmekde ya bu şûret-i ihmâl nedür
5. Derd-i ışkûnla senûn şimdi **Şinâsî** miskîn
Ser-i kûyuñda yatur haste vü pâ-mâl nedür

440.

Fuzûlî

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Şöyle ser-mestem ki idrâk itmezem dünyâ nedür
Ben kimem sâķi olan kimdür mey [ü] şahbâ nedür
2. Gerçi cânândan dil-i şeydâ için kâm isterem
Şorsa cânân bilmezem kâm-ı dil-i şeydâ nedür
3. 'Âşıkı ma' şûkdan müstağni eyler bir vişâl
'Âşıkı ma' şûkdan her dem bu istiğnâ nedür
4. Hîkmet-i dünyâ vü mâ-fîhâ bilen 'ârif degül
'Ârif oldur bilmeye dünyâ vü mâ-fîhâ nedür

441.

Mesîhî

Mef' ulü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ulün

Yağmur tamar ise n'ola çarh-ı kühendin
Kim yapılalı kubbesi olmadı meremmet

442.

Fuzûlî

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

Ey Fuzûlî âh u feryâduñ incidüpdür 'âlemi

-
440. TY 1724: 100^a; Bu şiir, Fuzûlî'nin *Leylâ vü Mecnûn Mesnevisi*'nde yer almaktadır (Ayan, 2016, s. 312). Bu şiirin beşinci beyti 99a'da müfred olarak yazılmıştır.
441. TY 1724: 100^a; Mesîhî Dîvânı: 18. gazel, s. 125.
1a. n'ola: ne 'aceb D.
442. TY 1724: 100^a; Bu şiir, Fuzûlî'nin *Leylâ vü Mecnûn Mesnevisi*'nde yer almaktadır (Ayan, 2016, s. 312). Mecmuada 99a'da yer alan şiirin beşinci beytidir.
1a. Bu mısra vezne uymamaktadır.

Ger belâ-yı ‘ışk ile hoşnûd iseñ ğavgâ nedür

443.

Neşâtî

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

1. Göñül ‘arz itse hâlin sen şeh-i hûbâna olmaz mı
Düşüp geh pâyûña geh gûşe-i dâmâna olmaz mı
2. Yiter mecrûh-ı tîğ-i ğamze olduk ğonçe-i la‘lûñ
Nemek-rîz-i tebessüm olsa zaħm-ı câna olmaz mı
3. Bu tâb-ı hüsñ ile gel bezme teşrîf eyle de seyr it
Sebûlar şem‘üñe sâgar gibi pervâne olmaz mı
4. Göñül kim ‘ârız -ı pür-tâbuña âyînedür dâ‘im
O müşğîn turreye müjgân-ı çeşmüm şâne olmaz mı
5. Bulup tenhâ seni bir gün **Neşâtî** reh-güzâruñda
Biraz aħvâlini ‘arz itse güstâhâne olmaz mı

444.

Riyâzî

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

1. Lebûñ mey-günını seyr eyleyen mestâne olmaz mı
Görenler sen perî-rû dil-beri dîvâne olmaz mı
2. Hayâlûñ kalb-i nâ-şâdumda bir kerre kerem kılsañ
Çadem başsañ ne var bu külbe-i aħzana olmaz mı
3. Ğamuñla söyleşilmez dirler erbâb-ı hîred ammâ
Anuñ sâķî cevâbı bir iki peymâne olmaz mı
4. Dil-i ‘âşık gibi aña nedendür çâkler düşmek
Çabâ-yı tengi yohsa ğonçe-i ħandâna olmaz mı

443. TY 1724: 100^a; Neşâtî Dîvânı: 135. gazel, s. 210.

4a. ‘ârız: ‘arz D.

4b. çeşmüm: çeşm D.

444. TY 1724: 100^b; Riyâzî Dîvânı: 583. gazel, s. 594. (Bu şiir, Riyâzî Dîvânı’nda yedi beyittir)

1a. lebûñ: leb-i D.

2a. nâ-şâdumda bir kerre: nâ-şâdumdadur sen de D.

3a. ğamuñla: ğam ile D.

5. Tamām itmiş dil-i zāruñ işin ol ğamze-i ħūn-rîz
Ya şimden şoñra kaçdı ey **Riyāzî** cāna olmaz mı

445.

Manṭıķî

Mefā'īlūn Mefā'īlūn Mefā'īlūn Mefā'īlūn

1. 'İnānın çeşm-i giryān aldı dest-i ihtiyārumdan
Şavulsun baña seng-i rāh olanlar reh-güzārūmdan
2. Çerāğı âteş-i kahr-ı İlāhîden yaķar āhum
Hāzer itmek gerek sūz -ı dil-i dūzaḥ-şerārūmdan
3. Ne ṭālî' dūr ki çeşm-i ḥ'āb-nāk-i baḥtum açılmaz
Kıyāmet fitnessi peydā olurken āh u zārūmdan
4. Derūnında görür[sin] lāleveş bir dāğ-ı ḥasret var
Hevā-yı 'ārızuñla bitse gül ḥāk-i mezārūmdan
5. Sürersin üstine ben ḥāk-sāruñ raḥş-ı bî-dādı
Niçün āyîne-i ḥüsni şaķınmazsuñ ğubārūmdan
6. Ya dest-āvîz-i miḥnetle gelür ya tuḥfe-i ğamla
Uşandum ḥaşılı āmed-şüd-i leyl ü nehārūmdan
7. Eker toḥm-ı maḥabbet nār-ı miḥnet ḥaşıl itmekdür
Şorarsañ **Manṭıķî** bāğ-ı cihānda kārzārūmdan

446.

Neşāṭî

Fā'īlātūn Fā'īlātūn Fā'īlātūn Fā'īlātūn

1. Dil niyāz itmekde dil-ber nāz bilmez n'eydüĝin
Nev-zuhūr-ı 'işvedür dem-sāz bilmez n'eydüĝin

445. TY 1724: 100^b; **Manṭıķî** Ahmed Efendi ve Dīvānçesi: 21. gazel, s. 131. (Bu şiir, Dīvān'da sekiz beyittir).

2a. çerāğı: çerāğın D.

2b. sūz: dūd D.

3b. peydā: bî-dār D.

5b. ḥüsni: ḥüsñüñ D.

7a. eker: eküp D., nār: bār D.

446. TY 1724: 101^a; **Neşāṭî** Dīvānı: 96. gazel, s.185-86.

2. Bezm-i ğamda dil ki dā'im zevk-yāb-ı nāledür
Nağme-i hālet-fezā-yı sāz bilmez n'eydügin
3. Keşf-i rāz itmekde dil dā'im nigāh-ı şūhına
İhtirāz-ı ğamze-i ğammāz bilmez n'eydügin
4. Cünbüş-i dāmān-ı nāzın güllerin seyr itmeyen
Süz-ı bülbül şu'le-i āvāz bilmez n'eydügin
5. Āteşin lehçeyle şi'r-i ābdārum görmeyen
Tarz-ı sihr ü şīve-i i'cāz bilmez n'eydügin
6. Olmayan nakş-ı hayālümle Neşāti āşinā
Resm-i kilik-i 'Örf-i Şīrāz bilmez n'eydügin

447.

Emrī

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Leblerün ğonçe yañağuñ gül-i handān olmış
Hüsnuñ ey serv-i sehi tāze gülistān olmış
2. Kāküli cīm anuñ qaddi elif qaşları nūn
Ne diyem anı ki başdan ayağa cān olmış
3. 'Anberin kākülini sünbüle beñzetdüğine
İşidüp ol şanemuñ zülfi perişān olmış
4. Halka halka görinen kākül-i pür-çini degül
Dīdelerdür ki anuñ hüsnine hayrān olmış
5. Hāset-i la' lūñ ile cān virür **Emrī** şanemā
Gözleri kan aqıdur üstine giryān olmış

448.

4a. nāzın: nāzdan D.

447. TY 1724: 101^a; **Emrī Divānı**: 242. gazel, s. 133.

2b. anı: aña D.

3a. kākülini sünbüle beñzetdüğine: kāküline sünbüli beñzetdüğini D.

4a. pür-çini: pür-çin D.

5b. gözleri: gözlerüm D.

448. TY 1724: 101^a; **Neşāti Divānı**: 122. gazel, s. 202.

Neşâtî

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Gıtdüñ ammâ ki kuduñ hasret ile cânı bile
İstemem sensüz olan şöhet-i yârânı bile
2. Devr-i meclis baña gird-âb-ı belâdur sensüz
Mey-i zehr-âb-ı sitem sâgar-ı gerdânı bile
3. Bâğa sensüz baķamam çeşümüme âteş görünür
Gül-i ħandânı degül serv-i ħırâmânı bile
4. Sînenen derd ile bir âh ideyüm kim dönsün
‘ Aksine çarĥ-ı felek mihr-i dıraĥşanı bile
5. Ĥâr-ı fūrkatle **Neşâtî**-i ħazînüñ vâ-ĥayf
Dâmen-i ülfeti çâk oldı giribânı bile

449.

Faşıĥ Dede

Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün

1. Ne dem ki katl ile ‘ uşşâķa mihribân bulunur
Ĥadeng-i ġamzesine mihr ü meh nişân bulunur
2. O genc-i ĥüsne berây-ı nişâr-ı şevķ-i ħudüm
Gelürse ĥâne-i vîrâne kimde cân bulunur
3. Hevâ-yı ‘ işķda murġ-ı bülend-pervâza
Ne câyġâĥ-ı tenezzül ne âşiyân bulunur
4. O mâha olmadı itmek nigâĥ bî-pervâ
Ne demde baķsam ‘ adûlar nigâĥbân bulunur
5. **Faşıĥ** naķd-i sirişķüm ider beni tefrîĥ
Yanumda her ne zamân istesem revân bulunur

450.

‘İşmetî

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

449. TY 1724: 101^b; Bu şiir, Faşıĥ Aĥmed Dede Dîvânı’nda bulunmamaktadır.
450. TY 1724: 101^b; ‘İşmetî Dîvânı: 66. gazel, s.82.

1. İtmesün mi murğ-ı dil kendin perişân her zamân
Tünd-bâd-ı ğam güzergâhında tutmuş âşiyân
2. Ol siyeh-mest âfetün şimdi kim uğrar yanına
Ġamzeler hūnīn cebīn pür-çīn ebrūdur kemân
3. Bâde-i gül-rengde gūyâ bilürin her ḥabâb
Nev-‘ arūs-ı câme kırmış la‘ l-gūn bir sāyebân
4. Olmadı bir ğonçe hergiz zīb-i destâr-ı emel
Gülşen-i ümmīdden bir gül kıpırmaz bâğbân
5. Yüz sürölmez pâyine ol nâzenīnün ‘İşmetī
İtmeyince cismīni yıllarca ḥâk-i âsitân

451.

Rūḥī

Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilūn

1. Ġam degül kıan ağlasam ol serv-i gül-ruḥsârsuz
‘Âşıkam bulmaz tesellī ḥâtırum dildârsuz
2. Yârsuz ister beni ağyâr ümmīdüm bu kim
Dâ’im ola yârsuz ağyâr u ben ağyârsuz
3. Böyle kılmış ḥikmet ey bülbul ezelden iktizâ
Kim ne yâr ağyârsuz ola ne ğonçe ḥârsuz
4. Cismde cân gibidür gözde ḥayâl-i rûy-ı yâr
Olmaya yâ Rab ne ten cânırsuz ne göz dīdârsuz
5. Yanmasun yakılmasun ölsün mi **Rūḥī** neylesün
Gel sen inşâf it nice şabr eyler âdem yârsuz

452.

Feyzī

2b. ebrūdur: ebrûlar D.

451. TY 1724: 101^b; Bağdatlı Rūḥī Dīvāmı: 489. gazel, s.632. (Bu şiir, Dīvân’da yedi beyittir).

2b. dâ’im ola: ola dâ’im D., ben: yâr D.

4b. olmaya yâ Rab: olsun ey Rūḥī D.

5a. Rūḥī: ‘âşık D.

452. TY 1724: 102^a; Bu şiir, Topkapılı Feyzī Dīvām’nda bulunmamaktadır.

Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün

1. Düşüp hāk üzre zāhir oldı dillerde perişanı
Şabā tahrik ider var ise zülf-i ' anber-efşanı
2. Senün ey fitne-cū hāl ü haṭuñla zülf-i müşgīnün
Harāb itdi bizi āhir alup ' aql u dil ü cānı
3. Şalın nāz ile gel reftāre sīnem üzre cevlan it
Kerem kıl ey riyāz-ı behcetün serv-i hırāmānı
4. İştüdüm ol perī bī-gānelerle seyr-i bāğ itmiş
Nice şabr eylesün ādem ' aceb mi itsem efgānı
5. Pür oldı dāğ-ı hicrān ile sīnem seyre gelsün yār
Yine ezhār ile zeyn eyledüm şahn-ı gülistānı
6. Senün **Feyzī** bu şi'r-i dil-keşün nāzük-edālarla
Unutdursa n'ola erbāb-ı ṭab' a nazm-ı Selmānı

453.

Derviş Faşih

Meḥ'ülü Fā'ilātü Mefā'īlū Fā'ilün

1. Zeyn itdi laht-ı dil müje-i eşk-bārımız
Güller bitürdi feyz-i maḥabbetle hārımız
2. Bir şeb gelür ki ğurre-i ümmīd olur bedīd
Eyler felek tamām-ı meh-i intizārımız
3. Dest-i hıreddenden aldı maḥabbet ' inānı āh
Ser-geştegi-i dilde nedür ihtiyārımız
4. Şeh-bāz-ı çeşmün uçdı hemān h'āb-ı rāhatı
Kuhsār-ı intizāra düşelden şikārımız
5. Elbet tereşşuh-ı mey-i ümmīd olur **Faşih**
Cām-ı felekde eyler eşer inkisārımız

454.

453. TY 1724: 102^a; Faşih Ahmed Dede Divanı: 189. gazel, s. 133.

4b. düşelden: düşürdün D.

454. TY 1724: 102^a; Şabri-i Şakir Divanı: s. 141.

Şerîf Şabri

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Baña seyr itdüren dehri mey-i feyz âferînümdür
Elümde gerden-i minâ şurâhî dūr-bînümdür
2. O şayyādum ki şîr-i çarh tîründen hālāş olmaz
Pes-i seng-i belā vādî-i miḥnetde kemînemdür
3. Baña dā'im neşâtı dār-ı yı gâmla şunar dā'im
Meger 'ayyār-ı gerdün düşmen-i cān-ı ḥazînümdür
4. Getürmem ḥâtıra bād-ı hevā-yı kākülün şimdi
Ğubār-ı ḥaṭ-ı nev-ḥîz-i 'izāruñ dil-nişînümdür
5. Silāh-ı fîkr[i] gayrı der-miyān-ı ḥâtır itmey ben
Reh-i ma'nāda **Şabri** feyz-i Rabbānî mu'înümdür

455.

Faṣîḥ

Me'ûlū Mefâ'îlū Mefâ'îlū Fe'ûlūn

1. Ey dil nice bir keş-me-keş-i bûd u nebûd it
Âsâyiş eger ister iseñ maḥv-ı vüçûd it
2. Cismüñi girān-bār-ı ḥ'āhişden idüp şāf
Şeb-nem gibi var 'ālem-i bālāya şu'ûd it
3. Tā key idesin cilvegeh-i sürme-i ğaflet
Çeşm-i demüñi maḥzar-ı envār-ı şühûd it
4. Ey bülbül-i dil naḫşına aldanma bu bâğuñ
Var gülşen-i yek-reng-i ma'ânide sürûd it
5. Yak âteşe bülbülleri ḥākistere döndür
Feryāduñı ey sūḥte-i dil şu'le-nümûd it
6. Ḥaṭtuñ var ise nāz u niyāzı ile 'ıṣṣuñ
Ferhād gibi küh ile var güft ü şinîd it

3a. dā'im: cām-ı D.

4b. 'izāruñ dil-nişînümdür: 'izār-ı dil-nişînümdür D.

455. TY 1724: 102^b; Faṣîḥ Ahmed Dede Dīvānı: 29. gazel, s. 43.

3b. demüñi: dilüñi D.

7. Vir naqd-i dili emti‘a-i ‘ışka **Faṣīḥā**
Ne fıkı-i zebān eyle ne endiṣe-i sūd it

456.

Fehīmü’l-merḥūm

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

1. Ey dil yine bu girye ne dīvāne mi olduñ
Keyf-i nigeḥ-i yār ile mestāne mi olduñ
2. Ḥūrşīd ṭavāf itmede şad şekl ile bâbuñ
Ol mihr-i kamer-çihreye hem-ḥāne mi olduñ
3. Ey şūḥ nedür ‘āşıkuña böyle teğāfūl
Ḳurbānuñ olam gayrıya cānāne mi olduñ
4. Ne ğamze vü ne ‘ışve vü ne luṭf-ı tebessüm
Tekrār meger bendeñe bî-gāne mi olduñ
5. Ḥākistere düşmüşsin eyā çarḥ-ı kebūdī
Bir māh-ruḥuñ şem‘ine pervāne mi olduñ
6. Ey zāhid-i bî-zevḳ yiter ehl-i dile ṭa‘n
Mestāne mi dīvāne mi ferzāne mi olduñ
7. Biñ çeşm-i kevākible felek şaydına nāzır
Bu dāmda ey ṭa‘ir-i dil dāne mi olduñ
8. Mecnūn gibi efsūn-ı nigāhıyla ‘ademsin
Dīvāne **Fehīm** āḥ ki efsāne mi olduñ

457.

Faṣīḥ

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Gülşen-i ḳudsüm dem-i ‘İsī nesīmümdür benüm
Şubḥ-ı feyzüm bûy-ı pîrāhen şemīmümdür benüm

456. TY 1724: 102^b; **Fehīm-i Ḳadīm Dīvānı**: 175. gazel, s. 538.

2a. ḥūrşīd: ḥūrşīdi D., şekl ile bâbuñ: reşk ile māhuñ D.

3a. teğāfūl: tecāhül D.

457. TY 1724: 103^a; **Faṣīḥ Aḥmed Dede Dīvānı**: 300. gazel, s. 199.

2. Ben o pür-cürmem ki hırmen hırmen-i nār-ı caḥīm
Lālezār-ı şahın-ı gülzār-ı na'īmümdür benüm
3. 'Ālemi sīr-āb-ı mā'ü'l-feyz-i ma' nī eyleyen
Nāvdān-ı gülşen-i ṭab' -ı kerīmümdür benüm
4. Kays-ı dīrīn-āşinā-yı çeşm-i şüh-ı Leylīyem
Āhuvān-ı deşt ü der-bār-ı kadīmümdür benüm
5. Şā'ir-i sihr-āferīn-i remz ü imāyam **Faṣīḥ**
Çeşm-i dil-ber şahid-i zihn-i selīmümdür benüm

458.

Faṣīḥ

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Meysüz karar eyleyemem meşrebüm budur
Zühhād-ı huşka meyl idemem mezhebüm budur
2. Bizden dirîğ itme gehī iltifātuñı
Senden hemîşe iki gözüm maṭlabum budur
3. Geh'arīzuñ hayāl iderem gāh kākülün
Endîşe-i tesellî-i rüz u şebüm budur
4. Teşrîf iderse hānemi ol meh degül ba'id
Āşār-ı ṭālī'üm şeref-i kevkebüm budur
5. İtsem su'āl-i hāl-i dilin gösterür **Faṣīḥ**
Zülf ü ruḥuñ ki bā'ış-i tāb u tebüm budur

459.

Seyyid Şabri

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Kerem bu teşne dile la'l-i yārdan gelmez
Zülāl-i merḥamet ol çeşmesārdan gelmez

458. TY 1724: 103^a; **Faṣīḥ Aḥmed Dede Dīvānı**: 126. gazel, s. 99.

2a. iltifātuñı: bir nigāhuñı D.

459. TY 1724: 103^a; **Şabri-i Şakir Dīvānı**: s. 146.

1a. yārdan: yārān D.

2. Şabâdan itme gönül hâk-i pâyını ümîd
Bu deñlü luṭf u kerem rûzgârdan gelmez
3. Ruḥından ayrılamaz dil bahâr-ı vaşfında
Mişâl-i kebk-i deri lâlezârdan gelmez
4. ‘Azâb-ı âteş-i dūzaḥ olur şafâsı baña
Şu mey ki destüme ol gül-‘îzârdan gelmez
5. Peyâm-ı vaşl degül şimdi baña ey **Şabri**
Selâm-ı sâde daḥı ol nigârdan gelmez

460.

Fehîm Çelebi

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Bir ḥayât için ḳazâ bilmem ne nâz eyler baña
Ben şehîd-i ğamzeyem ‘İsî niyâz eyler baña
2. Bî-tekellüf maḥrem-i ḥalvet-sarây-ı ğamzeyem
Çeşm-i şūḥ-ı dil-berân ifşâ-yı râz eyler baña
3. İstemez kâlâ-yı vaşlı ola târâc-ı nigâh
Perde-i zülfin anuñçün nîm-bâz eyler baña
4. Seng-i mi‘yâr-ı cünûnam ben ki şarrâf-ı ḥired
Feyz-i temyîz ile ‘arz-ı imtiyâz eyler baña
5. Şâh-ı istiğnâ-sipâham ben **Fehîmâ** çarḥ-ı dūn
Ḥavf ile biñ dürlü vaż‘-ı dil-nevâz eyler baña

461.

Şabri

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

1. Şikest olduysa peymâne sebû düşüñde pür-şahbâ

2a. pâyını: pâyına D.

3a. vaşfında: vaşlında D.

5a. vaşl: vaşlı D.

460. TY 1724: 103^b; **Fehîm-i Ḳadîm Dîvânı**, 6. gazel, s. 312.

3a. vaşlı: ḥüsni D.

4b. temyîz ile: temyîzümle D.

461. TY 1724: 103^b; **Şabri-i Şâkir Dîvânı**: s. 126.

Ne ğam yirsin başuñ sağ olsun ey rind-i kadeh-peymā

2. Şalınca ‘ārızuñ pertev-ḥabāb-ı zevrak-ı cāma
Gice şandum ki kandīl indi keştī-i meye cānā
3. Kesüp destümde bir na‘l üstine dāğ urdı luṭf itdi
Anı ol gül-‘izārum bağladı altun ile gūyā
4. Mey-i ḥūn sirişkiyle olurdu Kaysa şahrāda
Deve tabanı sāgar naḳş-pāy-nāfe-i Leylā
5. Mücellā ola dirseñ şafḥa-i dil yine ey Şabri
Sürülsün muttaşıl sāgar mişāl-i mūhre-i minā

462.

Şabri

Mefā‘īlūn Mefā‘īlūn Mefā‘īlūn Mefā‘īlūn

1. Şu deñlü būy-ı mey kıldı mu‘aṭṭar bezm-i müşgāsā
Şurāḥīnūñ o dem ḳan geldi burnından degül şahbā
2. O çeng-i sebz günü ḥalka-i meclisde seyr eyleñ
Kenār-ı havz-ı ‘işretde egilmiş servdür gūyā
3. Ne senden ḥaz ider erbāb-ı ğam meclisūne dehrūñ
Ḥuşuşā kim tehī devr eyleye bu sāgar-ı minā
4. Dönüp ‘aks-i ruḥuñla āteşīn-mir’āte ey sāķī
Şurāḥīnūñ gözi nūrını aldı cām-ı bezm-ārā
5. Degül regler zemīn-i cism-i şad-çākinde Şabrīnūñ
Nihāl-i nāvekūñ biḥ-i ṭa‘alluḳ bağladı cānā

463.

Fehim

Mef‘ūlū Mefā‘īlū Mefā‘īlū Fe‘ūlūn

1. Şanmañ ki muġān zāhide peymāne şunarlar
Bir güldür o kim zümre-i rindāna şunarlar

462. TY 1724: 103^b; Şabri-i Şākir Dīvānı: s. 126.

1a. kıldı: ḳaldı D.

2b. servdür: serverdür D.

463. TY 1724: 104^a; Fehīm-i Kādīm Dīvānı: 49. gazel, s. 368.

2. Bir gönçe-lebe rûhumı teslîm iderem ben
‘Uşşâka beni tuhfe-i cânâne şunarlar
3. ‘Arz itsem o şâha dil-i pür-şekvemi lâyıķ
Bî-dâd-keşân ruk‘ ayı sultâna şunarlar
4. Müjgânı iki şaf sipeh-i tîğ-be-kefdür
Kim birbirine cengde merdâne şunarlar
5. Cem‘-i dil-i ‘uşşâkı dağıtısa n’ola çeşmi
Yüz biñ ‘asese bir iki mestâne şunarlar
6. Âyîne-i kalbüm ele al itme şikeste
Ey sâde-ruh añ ol demi kim şâne şunarlar
7. Hübân kimine şunmada mey kimine zehr-âb
Bilmem saña bî-çâre **Fehîm**â ne şunarlar

464.

Fehîm

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. Rind-i ‘ışķam baña bir rind-i cihân olsa güzel
Ėamze-i mesti gibi nâdiredân olsa güzel
2. Ėamzeler eyler iken itse tebessüm gâhî
Bâ‘ iş-i fitne vü hem fitne-nişân olsa güzel
3. Hûn-ı ‘uşşâka dahı tıfl iken olsa mu‘tâd
Perveriş-yâfte-i şîre-i cân olsa güzel
4. Şâfam âyîne-sıfat naķş [u] nigârı sevemem
Sâde levhem baña başdan başa ân olsa güzel
5. Ehl-i dil olmayıcaķ dil-bere mâ’il olamam
Ben **Fehîm**em baña gönlümce cevân olsa güzel

465.

2b. beni: belî D.

5a. cem‘-i dil-i ‘uşşâkı: cem‘-i dili ağyâra D.

464. TY 1724: 104^a; **Fehîm-i Qadîm Dîvânı**: 184. gazel, s. 550.

465. TY 1724: 104^a; **Tıflî Ahmed Çelebi Dîvânı**: 101. gazel, s. 274.

Tıflî

Meʿûlû Meʿâʿilû Meʿâʿilû Feʿûlûn

1. Mir 'ât-ı dile hışm ile mestâne bakarsın
Mağşûd şikest itmek ise ya ne bakarsın
2. Geh âb gibi meşreb-i rindâna muvâfık
Geh âteş olup bu dil-i vîrâna bakarsın
3. Âvâre kebûter gibi gitmek hevesiyle
Gelseñ de eger meclise yabana bakarsın
4. Mağrûrsın ey gamze-i hod-bîn ü hod-ârâ
Sen fitnede ol zülf-i perişâna bakarsın
5. Âmâde idüp ruḡ' a-i eş' âruñı **Tıflî**
Ol pâdişeh-i mülket-i 'irfâna bakarsın

466.

Şâbir

Meʿûlû Fâʿilâtü Meʿâʿilû Fâʿilûn

1. Kâlâ-fürûş-ı derd iledür cümle kârimuz
Hep bu mu'âmeleyle geçer rûzgârımız
2. Pîrân-ı hânḡâha irâdet getürmezüz
Ammâ ki sâde-rûlar alur ihtiyârımız
3. Meclis tamâma irdi ise gam degül hele
Âḡûş-ı dilde ḡaldı ḡayâl-i nigârımız
4. Ol bülbülüz ki gonçeleri ḡâr olur bize
Bâḡ-ı ümîde uğrasa geşt ü güzârımız
5. Ḳaşd eylemiş helâküme cellâd-ı gamzesi
Şâbir hemân o devletdür intizârımız

467.

Şâbir

2b. vîrâna bakarsın: dîvâne yaḡarsıñ D.

4a. mağrûrsın: ma' zûr ṡur D.

466. TY 1724: 104^b; Şâbir Pârsâ Dîvânı: 88. gazel, s. 110.

467. TY 1724: 104^b; Şâbir Pârsâ Dîvânı: 89. gazel, s. 110-11.

Meʿ ūlū Fāʿ ilātū Meʿ fāʿ ilū Fāʿ ilūn

1. Meʿlūf-ı sūzdur dil-i miḥnet-şināsımız
Kalmadı hîç âteş-i ğamdan hirāsımız
2. İtmez o seng-dil bize bir âşinā nigāh
Biñ kerre sūde olsa ruḥ-ı iltimāsımız
3. Mihr-i cemāl-i yāre muḳābil ḳomış dili
Revzen-güşā-yı ḳaşr-ı maḥabbet esāsımız
4. Biz çāk çāk idüp girerüz âteş-i ğama
Peşm-i semender olsa da zāhid libāsımız
5. Başt-ı muḳaddemāt idegördük vişāl içün
Ammā netice bulmadı **Şābir** ḳıyāsımız

468.

Şābir

Fāʿ ilātūn Fāʿ ilātūn Fāʿ ilātūn Fāʿ ilūn

1. Ser-be-ser fāş eylemişken ʿāleme efsānemüz
Sırr-ı ʿışḳı gizlemek ister dil-i dīvānemüz
2. Hāz idermiş yār yıḳmaḳdan dil-i ʿuşşāḳını
Mümkin olsa bizde ābād eylesek vīrānemüz
3. Ol ḳadar nā-āşināyuz baḥt-ı nā-hemvāre kim
Şemʿ olsaḳ fiʿl-meşel miḳrāz olur pervānemüz
4. Gör şafā-yı ʿışḳı kim bir külbe-i aḫzān iken
Geh cemāl-i yār ile gülşen olur kāşānemüz
5. Rezmġāh-ı ʿışḳda çün terk-i serdür merdlik
Şābir işbāt-ı vüçüd eyler dil-i merdānemüz

469.

4b. zāhid: Şābir D.

5b. Şābir: herġiz D.

468. TY 1724: 104^b; Şābir Pārsā Dīvānı: 90. gazel, s. 111. (Bu şiirin sadece ilk beyti *Şābir Dīvānı*'nda yer almakta olup diġer dört beyit *Dīvān*'da farklıdır).

1a. ser-be-ser: mū-be-mū D.

469. TY 1724: 105^a; Şābir Pārsā Dīvānı: 157. gazel, s. 156.

Şābir

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. ' Āleme sūz düşer āh-ı seḥergāhumdan
Felege lerze gelür nāle-i cāngāhumdan
2. Çarḥ-ı bī-gāne reviş gösterür erbāb-ı dile
Beni a' lā bilür ammā reviş-i āhumdan
3. Hāzer ey fevc-i ' adū şarşar-ı āhum vardur
Rüft ü rüb-ı ḥas u ḥāşāka ser-i rāhumdan
4. Himmetüm tīrini ' an-kaşd-ı şikār eylemesem
Hiç bir kerre yañılmazdı nişāngāhumdan
5. Kışşa-i ' ışkı bilüp söylerüm ammā **Şābir**
Diñleyüp ḥişşe alur yok dil-i āgāhumdan

470.

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

Haṭ ber-āverde olan dil-bere eyleñ rağbet
Kanda gitseñ yidilür bir kıl ile bī-zahmet

471.

Şābir

Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Gūş-ı felek ker oldı fiğānum dükenmedi
Dünyāyı tıtdı rāz-ı nihānum dükenmedi
2. Ben şem' -i bezm-i miḥnetem eksilmez āteşüm
Zīrā henüz rişte-i cānum dükenmedi
3. Der-kār eyle tişe-i ğamzeñ ki sīnede
Çokdur cevāhirüm daḥı kānum dükenmedi
4. Mānend-i çeşm olam gibi memnūn-ı feyz-i dil

4a. himmetüm tīrini ' an-kaşd-ı şikār eylemesem: kaḥza-i dest-i dilümden atılan tīr-i niyāz D.

4b. hiç bir kerre yañılmazdı: āh eger ' aksine dönmezse D.

470. TY 1724: 105^a; Bu beyit, mecmuada 469. şiirin devamı olarak yazılmıştır. Fakat kafiye düzeni açısından beyitin bu şiire ait olmadığı tespit edilmiş ve bu şiire ayrı bir numara verilmiştir.

471. TY 1724: 105^a; Şābir Pārsā Dīvānı: 200. gazel, s. 182.

Kim çok dem oldu eşk-i revānum dūkenmedi

5. Sūdā-gerān-ı ʿışkda üstād iken yine
Şābir metāʿ-ı dilde ziyānum dūkenmedi

472.

Riyāzī

Feʿilātūn Feʿilātūn Feʿilātūn Feʿilūn

1. Būse vaʿd eylese de laʿl-i şeker-bārlaruñ
Yine anlatmaz anı şīve-i güftārlaruñ
2. Cezbe-i şevk hezār itdügi teʿşīri bilür
Hep budur tutduğı dāmān güli hārlaruñ
3. Böyle temkīn-i cemāl ile kıyāmet kopsa
Bulmaya yine hālel şīve-i reftārlaruñ
4. Kelle-i mihri dağı eyledi ser-germ-i heves
Ziyeti lāleler ile ser ü destārlaruñ
5. Ey **Riyāzī** sebağ-ı ʿışka vire şūretler
Bulsa feyz-i nazaruñ ʿāşık-ı dīdārlaruñ

473.

Riyāzī

Fāʿilātūn Fāʿilātūn Fāʿilātūn Fāʿilūn

1. İstemem ol zaḥmı kim biñ derde dermān olmaya
Ḥançer-i elmās ile dest ü girībān olmaya
2. Ol büte dil virme kim bir cünbiş-i müjgān ile
Dāmen-i imāna şad büt-ḥāne efşān olmaya
3. Ben ḥisāba şaymazın ol eşki kim her kaṭresi
Beyza-i pūlādı şad şemşīr-i bürrān olmaya

472. TY 1724: 105^b; **Riyāzī Dīvānı**: 308. gazel, s. 435. (Bu şiir, Dīvān'da yedi beyittir)

2ab. Bu beyit, Dīvān'da bulunmamaktadır.

4a. dağı: yine D.

473. TY 1724: 105^b; **Riyāzī Dīvānı**: 532. gazel, s. 562.

1b. hançer: deşne D.

4. Puhte tutmazlar yine ol sîne-i sūzānı kim
Her bün-i mūyında bir tūfān-ı nīrān olmaya
5. Ey **Riyāzī** söz midür ol kim gönülden kopmaya
Belki her harfı bir âteş-pāre-i cān olmaya

474.

Ḥaylī-i Burusevī

Meḥ'ulü Meḥā'īlū Meḥā'īlū Fe'ulün

1. Meclisde 'adū hem-dem-i cānān olayazdı
Şavuldı kazā yoḥsa hemān ḳan olayazdı
2. Doḳındı şabā zūlf-i dil-āvīzine yāruñ
Hep ḥātır-ı 'uṣṣāk perīṣān olayazdı
3. Tīṣeyle seri Kūh-kenūñ ṣaḥn-ı belāda
Az ḳaldı hemān gūy ile ḥevgān olayazdı
4. Rīzān idicek cūr'asını yār zemīne
Üftādeleri ḥāk ile yeksān olayazdı
5. Ey **Ḥaylī** o şūḥuñ gelicek ḡamzesi ḥıṣma
Her kirpügi bir ḥançer-i bürrān olayazdı

475.

Ḥaylī

Meḥ'ulü Meḥā'īlū Meḥā'īlū Fe'ulün

1. El tīḡe urup ḥıṣm ile ḡayre naẓar itdūñ
Ḳaşduñ ben idüm sen anı şāhum siper itdūñ
2. Geh dergehüñe geh der-i hicrāna düşürdūñ
Derdūñle beni pādīṣehüm der-be-der itdūñ
3. Hem göñlümi hem 'aḳlumi hem şabrumı alduñ
Ey şūḥ-ı cefā-pīşe baña sen neler itdūñ
4. Ağyāra elüñ öpdürüp ey ḳadd-i ḥenārum

4a. sîne-i sūzānı: sīnesi sūzānı D.

474. TY 1724: 105^b.

475. TY 1724: 106^a.

Erbāb-ı ğamuñ sūz-ı dilin beş beter itdün

5. Koçdurmaz idün çünki bilin **Ḥaylī**-i zāra
Ey serv niçün yok yire kıddün kemer itdün

476.

Ḥaylī

Meʿ ūlū Meʿāʿ ilū Meʿāʿ ilū Feʿ ūlūn

1. Ğarķ eyledi hūn-āb-ı sirişkūm teni cānā
Şimden girü sen kıanda bulursuñ beni cānā
2. Bī-cān olayum ğamze-i hūn-rīz [ü] müjeñle
Cānum gibi sevmezsem eger ben seni cānā
3. Her hār ü ğasuñ saña eli irmeye dirseñ
Çek serv-i ser-efrāz gibi dāmeni cānā
4. Kār itmedi hergiz dil-i sengīnūñe el-ħaķ
Nerm eyler iken āhum odı āheni cānā
5. Pervāne iken kıadrini bil **Ḥaylī**-i zāruñ
Mūmlar yaķasuñ bulmayasuñ sen anı cānā

477.

Nefʿ ī

Fāʿ ilātūn Fāʿ ilātūn Fāʿ ilātūn Fāʿ ilūn

1. Hem kıadeķ hem bāde hem bir şūķ sāķīdür ğoñūl
Ehl-i ʿ ıřķuñ ğāşılı şāķib-meżāķıdır ğoñūl
2. Bir nefes dīdār içün biñ cān fedā itsem gerek
Nice demlerdür esīr-i iştıyāķıdır ğoñūl
3. Dīde-i mihrūñ kıo ğāk olsun yolında cān u ten
Ben ölürsem ʿ ālem-i maʿ nāda bāķīdür ğoñūl
4. Zerredür ammā ki tāb-ı āfitāb-ı ʿ ıřķ ile
Rūzgāruñ şemse-i tāķ [u] revāķıdır ğoñūl

476. TY 1724: 106^a.

477. TY 1724: 106^a; Nefʿ ī Dīvānı: 84. gazel, s. 267-68.

2a. gerek: n'ola D.

3a. dīde-i mihrūñ: dildedür mihrūñ D.

5. İtse **Nef̣î** n'ola ger gönlüyle dâ'im bezm-i hâş
Hem kadeh hem bade hem bir şuh sâkîdür gönül

478.

Şâbir

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Meşâm-ı cāna bûy-ı zülf-i 'anber-sâyı ben virdüm
Dil-i âşüfteye sermāye-i sevdâyı ben virdüm
2. Dehānuñ yād olındı eyledüm tavşîf-i dendānuñ
Bilinmezken o beyt-i muğlağa ma' nâyı ben virdüm
3. Maḥaldür çāk çāk itsek dil-i maḥzūnumı zîrā
Eñ evvel destüñe şemşîr-i istiğnâyı ben virdüm
4. Ser-i bāzār-ı ğamda şarf-ı maḥdūr itdiler ammā
Metā'-ı 'ışka kālā-yı dil-i şeydâyı ben virdüm
5. Cemüñ cem' iyyetin dildāra yād itdüm didi **Şâbir**
O bezm erbābına hep sāğar-ı şahbâyı ben virdüm

479.

Şâbir

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Ne cān-ı nā-tüvānda bir ser-i mû şabra tākāt var
Ne derd-i 'ışkdan gönlümde bir lahza ferāğat var
2. Egerçi reşk-i güldür ol perinüñ mäh-ı ruhsārı
Tebessüm-rîzî-i çeşminde ammā başka ḥālet var
3. Sehergeh ol kadar feryād u efğān itdi bülbul kim

478. TY 1724: 106^b; **Şâbir Parsa Divānı**: 142. gazel, s. 146.

1a. meşâm-ı cāna bûy-ı zülf-i 'anber-sâyı: metā'-ı 'ışkuña naḥd-i dil-i şeydâyı D.

1b. dil-i âşüfteye sermāye-i sevdâyı: ğurūr-ı hüsni saña âh ey hercā'ı D.

3a. maḥzūnumı: maḥzūnumuz D.

4a. ser-i bāzār-ı ğamda şarf-ı maḥdūr itdiler ammā: esîr oldum kemend-i zülf-i yāre ihtiyārımla D.

4b. metā'-ı 'ışka kālā-yı dil-i şeydâyı: dil-i divāneye ser-māye-i sevdâyı D.

5b. hep: hem D.

479. TY 1724: 106^b; **Şâbir Parsa Divānı**: 60. gazel, s. 89.

Başında derdmendüñ şanki sevdâ-yı maḥabbet var

4. ‘ Aceb mi Bî-sütûnda tîşe ursa Kûh-ken dâ’im
Anuñ da kendi miḳdârı ḳadar göñlinde himmet var
5. Şaḳın ey bü’l-heves vādî-yi ‘ ıṣṣa düşme Şābirveş
Ki anda derd dirler şimdi bir meşhûr ‘ âdet var

480.

Şābir

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Ne ‘azm-i kūy-ı nigâr itmege zamân bulunur
Ne eglene dil-i āvâre bir mekân bulunur
2. Ne yüzle ‘arz idelüm ḥâl-i zârı dildâra
Ne ıṣṭilâḫımız añlar ne tercemân bulunur
3. Birez de ‘âlem-i şabr u sükûnı seyr idelüm
Ġarîb illere düşdük ne hem-zebân bulunur
4. Kesildi ḳalmadı ‘âlemde şimdi naḳd-i murād
Metā‘-ı derd ü felâket cihân cihân bulunur
5. Kimünle ülfet ü şoḫbet murād ider Şābir
Belâ budur ki oda ḥaşma mihribân bulunur

481.

Şabri

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

1. Cevrün çeker inler dil-i nâ-şād elüñden
Feryād senün ey şeh-i bî-dād elüñden
2. Dil dâ’ireveş sille-i ḥûr dest-i ğamuñdan
Ey zülf-i siych ḥāşılı feryād elüñden
3. Zannum bu ki maḥşerde de mazlûm ğam-ı ‘ ıṣṣ

5a. bü’l-heves: nev-heves D.

480. TY 1724: 106^b; Bu şiir, Şābir Parsa Dīvānı’nda bulunmamaktadır.

481. TY 1724: 107^a; Şabri-i Şākir Dīvānı: s. 171.

3a. ğam-ı ‘ ıṣṣ: dil-i ‘ ıṣṣ D.

urtulmaya ey amzesi cell d el nden

4. L yık mı ab  b  da her la za hez r n
Esb b-ı ne  tı ola ber-b d el nden
5. S k -i su ansın unulur   leme ** abri**
Peym ne-i p r-feyz-i H d  d d el nden

482.

R z y 

Mef  l  Mef   l  Mef   l  Fe  l n

1.   yra idemez      -ı b -  re ik yet
Senden sa a ey [dil-ber-i] meh-p re ik yet
2.       ki vir p y re g   l a ladı h lin
Bir ru  a unup eyledi h nk ra ik yet
3. C n ri tesi c n  d ye m zr b-ı fir  a
Vu latda iken d  mez a evt ra ik yet
4. Disem ba a derd    amu  itd  ini bir bir
 tsem o  ab b-i dil-i b m ra ik yet
5. Derd-i dili a y ra a  lsun mı **R z y **
Hi  b lb le d    n mi ide h ra ik yet

483.

Ne  tı

Mef   l n Mef   l n Mef   l n Mef   l n

1. G r p s z-ı der num ol  adar erm   hi  b eyler
Ki d  im r yına h kisteri  te  ni  b eyler
2. G   l bismilgeh-i  amda o mur  -ı ri te ber-p dur
Ki her dem havf-ı ti  -i  amzesiyle  zt r b eyler

3b.  amzesi cell d:  amze-i cell d D.

482. TY 1724: 107^a; **R z y  D v n **: 15. **gazel**, s. 122.

3a. d ye m zr b-ı fir  a: d yemez  arf-ı fir  a D.

483. TY 1724: 107^a; **Ne  tı D v n **: 41. **gazel**, s. 151.

1a. der num: der n D.

2a. ri te ber-p dur: p r-bel dur kim D.

2b. ki her dem: dem- -dem D.

3. Düşürmez ğamzeler mestâne elden sāğar-ı nâzı
Görün dâri' l-emân-ı şabır da bir gün ħarâb eyler
4. Virür bir keyf-i tâze her nigâh-ı mesti 'uşşâka
Şarâb-ı nâz kim çeşmin o şūhuñ nīm-ħ'âb eyler
5. Ne lâzım ğamzeler çekmek **Neşâtî** tîğ-i ser-tîzin
Gönül kim nağd-i cân îşârına tırmaz şitâb eyler

484.

Riyâzî

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Seyl-i eşküm ħayme-i nüh-âsumânı kıaldurur
Belki şâh-ı Sidreden biñ âşiyânı kıaldurur
2. Âferinler zür-ı bâz-ı bâde-i merd-efgene
Sineden ğam gibi bir bād-ı girânı kıaldurur
3. Bir teveccühle görünseydi gedâ-yı kûy-ı 'ışk
Şadr-ı cāhından şeh-i gerdün-mekânı kıaldurur
4. Bir qarâr üzre degüldür gerdiş-i dolâb-ı çarħ
Bunı ħâk-i zillile ilterse anı kıaldurur
5. Ey **Riyâzî** tab' -ı da' vîdâr-ı pür-zûram benüm
Tâk-ı da' vâya aşılmış biñ kemânı kıaldurur

485.

Şerîf Şabrî

Mef' ulü Mefâ' ilü Mefâ' ilü Fe' ulün

1. Germ olmayıcağ nağmeleri sâz-ı niyâzuñ
Gelmez gözine bâdesi peymâne-i nâzuñ
2. Şâd-âb-ter olmaz çemenistân-ı ħaķîķat
Mestâneleri ağlamasa 'ışk-ı mecâzuñ

5b. kim: ħod D.

484. TY 1724: 107^b; **Riyâzî Dîvânı**: 68. gazel, s. 296. (Bu şiir, Dîvân'da yedi beyittir)

4b. ilterse: indürse D.

485. TY 1724: 107^b; **Şabrî-i Şâkir Dîvânı**: s. 157.

3. Luṭf itmez idüñ ey leb-i yâr olmasa baña
Sultân-ı melâhatda eger ḥaṭ-ı cevâzuñ
4. İtmez dil ü cân nâle ile derdüñi ifşâ
Bülbülleri dem-beste olur gülşen-i râzuñ
5. Geh cennet ü geh ṭurre-i ḥûr añduñ uzatduñ
Vâ' iz bizi şıkdı suḥan-ı devr ü dırâzuñ
6. İhmâli қо ebrûları miḥrâbına yâruñ
Kıl secde ki ey şeyḥ geçer vaḳt-i namâzuñ
7. Yâruñ n'ola **Şabri** gibi iḥsânın umarsaḳ
Bizde ḳulıyuz ol şeh-i ' uşşâḳ-ı nevâzuñ

486.

Fehîm

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Vâlih-i ' ıṣṣam cünün yâr-ı ḳadîmümdür benüm
Şâh-ı sevdâ-leşkerem Mecnûn nedîmümdür benüm
2. Gülsitân-ı ' âlem-i rûḥam gülümdür la' l-i yâr
Bülbül-i cânım dem-i ' İsâ nesîmümdür benüm
3. Nuṭḳa âğâz eylese ṭuṭî-i nefis-i nâṭıḳa
Şâf-dil mir'ât aña ṭab' -ı selîmümdür benüm
4. Sînem içre rûz u şeb ḥûn-ı cigerle beslerem
Ṭıfl-ı ğam perverde-i nâz u na' imümdür benüm
5. Diye ' âlemde görüp derd-i dilüm bir gün o mâh
Nev-şüküfte sünbül-i bâğ-ı **Fehîm**ümdür benüm

487.

Vecdî Beg el-Merḥûm

5b. şıkdı: şıdkı D.

486. TY 1724: 107^b; **Fehîm-i Ḳadîm Dîvânı**: 224. gazel, s. 600.

2b. bülbül-i cânım: bülbülem cân ü D.

3a. nâṭıḳa: nâṭıḳam D.

5a. ' âlemde: ḥâkümde D., derd: dūd D.

5b. şüküfte: şüküfe D., bâğ: ḳabr D.

487. TY 1724: 108^a; **Vecdî ve Dîvânçesi**: 10. gazel, s. 79-80.

Mef'ulü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Luṭf-ı felek ki illere ābı şarāb ider
Dil-teşne-i maḥabbete baḥri serāb ider
2. Ğamdan egerçi herkes alur ḥişşe lîk çarḥ
Hep baña cān-güdāz olanı intiḥāb ider
3. Ger āh idersem āhumı gerdün-ı şîvekār
Ser-maṭla' -ı sitāreme ebr-i ḥicāb ider
4. Şad-āferin seḥā-yı ğalaṭ-baḥş-ı dehre kim
Ağyāra luṭfı cevri baña bî-ḥisāb ider
5. **Vecdî** taḥammül eyle sipihrün cefāsına
Bir gün olur ki eyledüğinden ḥicāb ider

488.

Bākî Efendi el-Merhûm

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

1. Nağamāt eylemege başladı şanma anı sen
Ehl-i 'ıṣṣuñ şanemā âteşin üfler ney-zen
2. Meclis-i 'ıṣṣda ney-zen ne çalar yanumda
Sûz-ı 'ıṣṣuñla ser-âğāz idicek nāleye ben
3. Şem' lâzım degül ey sākî' bize meclisde
Şu' le-i cām-ı şeb-efrûz çerāğ-ı rûşen
4. Şaḥn-ı gülzāra düşersek demidür jāle-şıfat
Nev-bahār oldı gül açıldı güzellendi çemen
5. Ğonçeler tügmelerin çözdü bahār oldı diyü
Sînesin açdı giribānını çāk itdi semen
6. **Bākî** ye 'ıṣret ü 'ıyş itmege hecründe yiter
Nāle ney gözyaşı mey fikr-i vişālün gülşen

4b. luṭfı cevri: luṭf u cevri D.

488. TY 1724: 108^a; **Bākî Dîvânı**: 358. gazel, s. 233.

1b. 'ıṣṣuñ: sūzuñ D.

2b. sūz-ı 'ıṣṣuñla: ğam-ı hecründe D.

3a. bize: yiter D.

489.

Manṭıķī Çelebi Raḥimehu'llāh*Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün*

1. 'Andelībün alma ey gül eşk-i çeşm-i pür-nemin
Nağş iden āb üzre nağş itmiş güzellik 'ālemin
2. Başına tel şokdı mağrūrāne sünbül gör hele
Rūzgāruñ pençesinden kırtarur mı perçemin
3. Kıoyınına girdi şabā āheste āheste gülün
Birbirine kıatdı bülbül nağme-i zīr ü bemin
4. Nīşter-i āzārını elden kıomaz bir laḥza ḥār
Yohsa şeb-nem zaḥm-ı gülden eksük itmez merhemini
5. Kıabza-i teşḥīrine girse 'aceb mi rūzgār
Kıullanur ğonçe Süleymān-ı zamānuñ ḥātemini
6. Sīnesin çāk itse sāķī şunsa la' līn n'eylerüz
'Ālemün āyīne-i İskender ü cām u Cemin
7. **Manṭıķī**nün kıaddi dāl olsa hilālāsā n'ola
Toğduğı ğünden çeker çarḥuñ kemān-ı Rüstemin

490.

Bāķī*Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün*

1. Ğönül aķdı ğözüm yaşı gibi ol serv -i dil-cūya
Niçün meyl itmez ol serv-i ḥırāmānum aķar şuya
2. Baña devlet yüzini ğöstermeyen baḥt-ı siyāhumdur
Kıara zülfün ki çekmiş perde ol ruḥsār-ı nīğuya
3. Şu 'āşık kim senün 'ışķuñ belāsından helāk oldu
Şan ol bīmārdur şıḥḥat yitişdi vardı uyḥuya
4. Felekde ay u ğün sen şehriyāruñ şehir-i 'ışķında

489. TY 1724: 108^a; **Manṭıķī Aḥmed Efendi Dīvānçesi**: 25. gazel, s. 137.

6b. İskender ü cām u Cemin: İskenderin cām-ı Cemin D.

490. TY 1724: 108^b; **Bāķī Dīvānı**: 458. gazel, s. 276.

1a. serv: kıadd D.

Kesilmiş başlardır ki dikildi burc u bārūya

5. Yine cisminde **Bākī** hançerüñle yaralar çizdi
Şanasın sâde-rû bir dil-rübâyı çekdi pehlûya

491.

Yahyâ

Meḥ'ülü Meḥā'îlû Meḥā'îlû Fe'ülün

1. Her katre-i eşküm ki aķar ķan arasında
Lü'lü' gibidür şubķa-i mercân arasında
2. Zülf-i siyehinden kesilür mi dil-i şeydâ
Bir râbıţadur cân ile cânân arasında
3. Olmaķda güzellikde o meh Yûsuf-ı şânî
Bir fitne ķopar ķorķarın ihvân arasında
4. Faşl itmese aralarını hançer-i hicrân
Ėavķa uzanurdu ten ile cân arasında
5. **Yahyâ** beni mi buldı hemân kâfir-i zülfi
Bend eyleyicek bunca müselmân arasında

492.

Bākī

Meḥ'ülü Fā'ilâtü Meḥā'îlû Fā'ilün

1. Cânâ şafaķda şanma tûlû' itdi mâh-ı nev
Yaķdı cihânı 'ışķum odı şaldı bir 'alev
2. Destâr-ı h'âce ķalka -i şûfî ridâ-yı şeyķ
Devr-i lebûñde meykedelerde yatur girev
3. Tıtdı ķemende nâle-i bûlbûl cihânı lîk
Gülde ne ķâre olmasa gûş-ı suķân-şinev
4. Öykündüķi ķün işigüñe ey şeh-i cihân

4b. ki: kim D.

491. TY 1724: 108^b; Şeyhül-islâm Yahyâ Dîvânı: 308. gazel, s. 333.

492. TY 1724: 109^a; Bākī Dîvânı: 400. gazel, s. 250.

1b. 'ışķum: 'ışķuñ D., şaldı: çıķdı D.

2a. ķalka: ķırķa D.

Dağı ne k lpl r dağa efl ke m h-ı nev

5. **B k **  ek imdi c m-ı  am-ı bezm-i f r atin
Kim didi sa a y r gibi b -vef y  sev

493.

B k 

Mef  l  F  il t  Mef   l  F  il n

1. C nlar fid  ma abbet-i c n ne ser deg l
Erb b-ı     a terk-i ser itmek h ner deg l
2. B  -ı     d i inde dil  m  ve-i vi  l
Bir m  ve-i   r  bd r olur biter deg l
3. Perv ned r ki ya dı perin     -i   huma
Far -ı felekde m n  asif olmu    mer deg l
4.       r-i hecr yaralar dur elem viren
Za m-ı   deng-i   avs-ı   az  ol   adar deg l
5.   ki cih na virmedi bir y r-ı s deyi
B k  es r-i   ayd-ı nuk    [u]   ver deg l

494.

  b   

Mef   l n Mef    l n Mef    l n Mef    l n

1. Ne de  l  cev r iderse ol g zi mest na incinmez
G n l mest ned r mest neye mest ne incinmez
2. Beni sevmez dimi  dil-ber i itd m   ayli incind m
Efendi   anma kim ins n olan ins na incinmez
3. Dil-i d n ya     n-ı merd-i c hilden elem gelmez
Mu  arrer      il u d n  olan d n ya incinmez
4. Neden incinmek ey dil     ne-i a  y r ile y re
Cef -y     r ile b  b l g  l-i   and na incinmez

493. TY 1724: 109^a; **B k  D v n **: 290. Gazel, s. 209.

494. TY 1724: 109^a; **  b    D v n **: 165. Gazel, s. 612.

2b. ins na: b  t na D.

3b. d n ya: n -d na D.

5. Ne deñlü zılm ü cevır itseñ **Ḳabūlī** ḥaz ider andan
Sezā -yı dergehüñdür ol gedā sulṭāna incinmez

495.

Bākī

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Göñül almağa gelür şiveye āğāz eyler
Dil-i bī-çāreyi ben ‘arz idicek nāz eyler
2. Ne hümā kaydı ser-i zülfi hevāsında baña
Göñül ol mertebelerden yüce pervāz eyler
3. Ḳāmet-i nahle göre ḥālet-i reftār olsa
Yine bu şiveyi ol serv-i ser-efrāz eyler
4. Göreyin ṭur seni bir laḥza disem yollarda
Baña ol şūḥ-ı cihān şiveyi ṭurmaz eyler
5. Bend-i zülfinden elem çekme inen ey **Bākī**
Seni ağıyardan ol kayd ile mümtāz eyler

496.

Neşāṭī

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Ciger kanıyla itmiş şöyle rengin lānesin bülbül
Ki gāhī gül şanup egler dil-i dīvānesin bülbül
2. Şunarken bir tolu peymāne her gül bezm-i gülşende
Nice zabṭ eylesün ya nāle-i mestānesin bülbül
3. Semender-meşreb olmak şu‘le-pūş olmak gerek ‘āşık
‘Aceb mi eylese dā‘im şererden dānesin bülbül
4. Şarāb-ı bezmgāh-ı ḥasretün ḥün-ābe-i dildür

5a. zılm ü cevır: cevır ü zılm D.

5b. sezā: gedā D.

495. TY 1724: 109^b; **Bākī Dīvānı**: 126. *gazel*, s. 131.

2a. hevāsında: nevāsında D.

496. TY 1724: 109^b; **Neşāṭī Dīvānı**: 81. *gazel*, s. 176.

3a. pūş: nūş D.

N'ola eylerse dā'im şu'leden peymānesin bülbul

5. Boyanmış hūn-ı dilden tāb düşmüş verd-i ra' nāya
Şanur fānūs-ı al olmuş **Neşātī** lānesin bülbul

497.

Şabri

Fā'ilātūn Fā'ilātūn Fā'ilātūn Fā'ilūn

1. Mest-i şevk olsağ 'aceb mi vaşl-ı yār eyyāmıdır
Bülbul-i pür-cüş iden zīrā bahār eyyāmıdır
2. Bāz-ı ğamzeñ şayd idüp dil murğın içsün xanını
Mevsim-i hūn-ı kebūterdür şikār eyyāmıdır
3. Varmazuz mey-hāneye la'l olsa ferşi bādeden
Şimdi 'azm-i bāğ u seyr-i lālezār eyyāmıdır
4. Serv gibi tırma bir yirde mişāl-i cūybār
Bāğdan bāğa şalın geşt ü güzār eyyāmıdır
5. Nergis-i mestūñ gözi tōldı görünce şeb-nemi
Bezm-i vaşl u girye-i bī-ihtiyār eyyāmıdır
6. Muṭribe katlanma sāķī şun meyi gülşende ter
Sāz [u] neyler şavt-ı dil-sūz-ı hezār eyyāmıdır
7. Ağlama **Şabri** cefā-yı çarḥdan āsūde ol
Ḥamdüli'llāh 'adl-ı şadr-ı dād-kār eyyāmıdır

498.

'Arzī Efendi

Mef'ulū Mefā'ilū Mefā'ilū Fe'ulūn

1. Sīnemde olan yāreleri yāre dimezler
Her yāreyi bildüm ki gönül yāre dimezler
2. Tīg-i ğam ile hañçer-i elmās-ı sitemle
Bīñ pāre de olsam yine pür-yāre dimezler

497. TY 1724: 109^b; **Şabri-i Şākir Dīvānı**: s. 136.

6a. gülşende ter: gülşendeyüz D.

498. TY 1724: 110^a.

3. Çeşmine tegâfüller ider ğamzesi bilmez
Mestânelerüñ sırrını hüşyâre dimezler
4. Ol la' l-i nemek-sâra olan merhem-i râzı
Güş-ı heves [ü] zaḥm-ı dil-i zâra dimezler
5. Ḥamyâze-i zaḥm-ı ciğer âğuşuñı 'Arzî
Merhem-kede-i ğamze-i dil-dâra dimezler

499.

Bâkî

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Şalınan kūyında ol serv-i semen-simâ mıdur
Gülşen-i cennetde şâḥ-ı Sidre vü Tübâ mıdur
2. Zaḥm-ı sinem üzre cânâ kanlu peykânuñ senüñ
Ġonçede pinhân olan berg-i gül-i ra' nâ mıdur
3. Mürde-i derd [ü] ğama cânlar bağışlar cür' ası
Sâkiyâ bi'llâh mey-i aḥmer dem-i 'İsâ mıdur
4. Ġamzeñ içre dış midür ya ğonçe içre jâle mi
Kevkeb-i dürri midür ya lü'lü-yi lâlâ mıdur
5. **Bâkî**-i dil-ḥasteye cevri-i firāvân itmeden
Kaşduñ öldürmek midür ya nâz u istiğnâ mıdur

500.

[Bâkî]

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Şâḥ-ı gülde jâle düşmiş ğonçe-i ra' nâ mıdur
Şâḥ elinde yâ muraşşa' sāğar-ı şahbâ mıdur
2. Zînet-i bağ u bahâr olmuş nihâl-i ergavân

499. TY 1724: 110^a; **Bâkî Dîvânı**: 120. gazel, s. 128

2a. üzre: içre D.

3b. aḥmer: ḥamrâ D.

4a. ğamzeñ: ağzuñ D.

5b. öldürmek midür ya: öldürmek mi yoğsa D.

500. TY 1724: 110^a; **Bâkî Dîvânı**: 123. gazel, s. 129.

‘İdgehde şalınur maḥbūb-ı müsteşnâ mıdur

3. Mevc urur bād-ı seḥerden sebze-i ter mi ‘aceb
Yâ bisât-ı bezm-i ‘ıyş olmuş yeşil ḥārâ mıdur
4. Şu gibi zencîr ile tutmaz dil-i dīvāneyi
Ḥâşılı âvârelik vaḳti bahâr eyyâmıdur
5. Dehre meftûn olma ey **Bâkî** felek râm oldı tut
Bî-vefâ dünyâ hele ben bildüğüm dünyâ mıdur

501.

Bâkî Efendi

Meḥ ulü Fâ‘ilâtü Mefâ‘ilü Fâ‘ilün

1. Turmaz yanumda ḥançerini vaşf ider o yâr
Ya‘nî baña tokındurur ol şuh-ı şîvekâr
2. Ğâyet de teşne idi gönül âb-ı vaşlına
Şusuzlğımı kesdi o şemşîr-i âbdâr
3. Zülfi elinden almağa cân-ı belâ-keşi
Boynın kulağın öpdî girîbân u gûşvâr
4. Yâḳût u la‘li birbirine urdı lebleri
İdüp nişâr sözde nice dürr-i şâhvâr
5. Ḥaylî dimâğ bağladı ‘âlemde **Bâkî**yâ
Ḥâl-i nigâra beñzeyeli nâfe-i Tatâr

502.

Bâkî

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. Eylesün la‘lini dermân dil-i bîmâra meded
Döstlar işte ben öldüm baña bir çâre meded

2b. şalınur: şaḳınur D.

4a. zencîr ile: zencîrler D.

501. TY 1724: 110^b; **Bâkî Dīvânı**: 48. gazel, s. 94.

1a. o yâr: nigâr D.

2b. şusuzlğımı: şusuzlğını D.

502. TY 1724: 110^b; **Bâkî Dīvânı**: 40. gazel, s. 90.

2. Zahm-ı sînemden okuñ pârelerin hep alma
Tursun Allâhı severseñ hele bir pâre meded
3. Güher-i cāmı yitürdük bizi ğam öldüriyor
Sākīyā gel bulı vir kıanda ise ara meded
4. İhtirāz itmedüñüz aldılar elden cāmı
Vākıf itmeñ şakınuñ kimseyi esrāra meded
5. Gice tenhā ışığı hākine yüzler süreyüm
Şakınuñ kimse haber virmesün aġyāra meded
6. Mededüñ kalmadı feryād u figān eyleyicek
Saña kimden ire ey **Bākī**-i bî-çāre meded

503.

Qıt'a

[Kemāl Paşa-zāde]

Mefā'īlün Mefā'īlün Fe'ulün

1. Kaçan el virse devlet bir kişıye
Adūsı dağı aña izzet eyler
2. Hudā göstermesün yüz döndürürse
Ehıbbā dağı andan nefret eyler

504.

'Ulvi

Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün

1. Yitişdi nev-cevānum serv-i bālā oldu gitdükçe
Açıldı gül gibi ol ğonçe ra' nā oldu gitdükçe
2. Ayakdaşum bulunmazken beyābān-ı maḥabbetde
Reh-i ıışk içre sāyem baña hem-pā oldu gitdükçe
3. Şalınsa cem' olur ol serv-kaddüñ seyrine uşşak

503. TY 1724: 110^b; Şeyhü'l-islām Kemāl Paşa-zāde Dīvānı: s. 353.

504. TY 1724: 111^a; Derzi-zāde 'Ulvi Dīvānı: 539. gazel, s. 496.

1a. yitişdi: irişdi D.

2a. ayakdaşum: ayakdaşınım D.

3a. şalınsa: şalınursa D.

Dinilmez vaşf-ı dildârı temâşâ oldu gitdükçe

4. Gözümden kaçre kaçre dökilen eşk-i güher-bârum
Dürildi bir yire ırgildi deryâ oldu gitdükçe
5. Ğamuñ afyûnı ‘Ulvîñüñ şu deñlü aldı kim ‘aqlın
Yitürdi gitdüğü yolu muğerrâ oldu gitdükçe

505.

Vecdî

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. Nice vaşf itsün o şühî dil-i hoş-dem ne disün
Mişli yok beñzedicek hüsn-i müselleme ne disün
2. Ne niyâza mütehammil ne recâdan mahzûz
O periye nice söz söylesün âdem ne disün
3. Her kişi dil-berinüñ luğfını vaşf itdükde
Ey cefâ-cû dil-i bî-çâre-i pür-ğam ne disün
4. Nâmına mürde iken virdi hayât-ı tâze
Âb-ı hayvân dimesün bâdesine Cem ne disün
5. Kõmaduñ söz yiri i‘câz suğanda **Vecdî**
Böyle mu‘ciz-nefese ‘İsî-i Meryem ne disün

506.

Vecdî

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

1. Güle ‘arz-ı cemâl it lâleveş ‘ışkuñla dâğ olsun
Zamân-ı devlet-i hüsnüñde ol dağı çerâğ olsun
2. Görüp ‘aks-i müjem incinme rûy-ı tâbdârũnda
O hâr-ı ter gül-i ruhsârũna dîvâr-ı bâğ olsun

3b. dinilmez: dinlemez D., dildârı: refârı D.

5a. kim ‘aqlın: ‘aqlın kim D.

5b. yolu: yolın D.

505. TY 1724: 111^a; **Vecdî ve Dîvânçesi**: 49. gazel, s. 121.

4a. tâze: ebedî D.

506. TY 1724: 111^a; **Vecdî ve Dîvânçesi**: 52. gazel, s. 124.

3. Dem-i gül-geştedür gūşe-nişînânı ayaklandur
Meded imdād-ı reftâr ile sākî ber-ayağ olsun
4. Şeb-i ʿişretde yansun şemʿ-i zevke şuʿle-i sâgar
Elinde cām-ı dāğ-ı cān-ı eyyām-ı ferāğ olsun
5. N'ola Bākî vü Nefʿî gitdügin yād itmese yārān
Zarūret mi çekerler tāze şîʿre **Vecdî** şağ olsun

507.

Kıtʿa

Feʿilātün Feʿilātün Feʿilātün Feʿilün

1. Hîç bildün mi bu emvât kabirde n'eyler
Her giyâhı dil olup saña naşîhat eyler
2. Üstühʿân-ı serini kâse idüp yollarda
Her geçenden el açup yaʿni duʿâ cer eyler

508.

Müfred

Mefāʿilün Mefāʿilün Mefāʿilün Mefāʿilün

Zülûf [ile] ruḥın ol mäh niķâb itmese gāhî
Baķılmazdı o ḥūrşid-i cihân-tāba kemāhî

509.

Müfred

Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilātün Fāʿilün

Didüm [ey] dil-ber gidersün yādigāruñ vir baña
Didi fikrümle ḥayālüm yādigār olsun saña

510.

Müfred

4a. yansun: yaksun D., zevke: zevki D.

4b. elinde: elümde D.

507. TY 1724: 111^b.

508. TY 1724: 111^b.

509. TY 1724: 111^b.

510. TY 1724: 111^b.

Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün

Getür āyine-i 'ālem-nümāyī cām-ı şahbāyī
Benüm de sāḫiyā görsün gözüm bir pāre dünyāyī

511.

Müfred

Mef'ülü Mefā'īlū Mefā'īlū Fe'ülün

Mey-ḥāneye bir nice gün oldı giderüm yok
Almış beni şevḳ-i la' lūñ ḥaberüm yok

512.

Müfred

Mef'ülü Mefā'īlū Mefā'īlū Fe'ülün

Vaşluñ ḥaberin illere fāş itdi dimişler
Va'llāhi efendi benüm andan ḥaberüm yok

513.

Müfred

Mef'ülü Mefā'īlū Mefā'īlū Fe'ülün

Dīvāneyem aḥvāl-i cihāna nazarum yok
Mest-i mey-i engūram üzümde ḥaberüm yok

514.

Ġāzī Girāy Ḥān

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

Berfden post giyer kūh dil-āver idi
Āfitāb-ı ruḥuñı gördügi sā' at eridi

515.

Zihni Çelebi

511. TY 1724: 111^b.

1b. Bu mısra vezne uymamaktadır.

512. TY 1724: 111^b.

513. TY 1724: 111^b.

514. TY 1724: 111^b; 508- 511. şiirler arası vr. 73a'da da bulunmakta olup mükerrer yazılmıştır.

515. TY 1724: 111^b.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

La‘lüne karşı şeker kelle geçinür er idi
Çāšnī-i lebūnī gördügi demde eridi

516.

Dervîş Paşa

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Şu‘leden tel taşınur şem‘-i dil-āver er idi
Heybet-i nār-ı ğamum gördi ser-ā-pā eridi

517.

Müfred

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Nukre-i zer gibi hüsni dil-ber sīmīn-ber idi
Sā‘id-i yārı görüp pūte-i ğamda eridi

518.

Müfred

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

Felāh ümmidini itmez gönül erbāb-ı devletden
Müşahhaş olmayınca tā saķāmet istikāmetden

519.

Münācāt-ı ‘Arabī

يااله الخلق رب العالمين
اقض حاجتى و حاج المسلمين

520.

[Cevrī]

Tārīḫ-i Cülūs-ı Hān Meḥammed

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

516. TY 1724: 111^b.

517. TY 1724: 111^b.

1a. Bu mısra vezne uymamaktadır.

518. TY 1724: 111^b.

519. TY 1724: 111^b.

520. TY 1724: 111^b; Cevrī Dīvānı: s. 295.

Cihāna pādīšāh olduğda tārīhin didi Cevrī
Cülūs-ı Hān Mehemmed eyledi āsūde dünyāyı (1058/1648-49)

521.

‘Ālī

Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün

1. Binā-yı ğam gibi aḥvāl-i ‘ālem ber-ḳarār olsa
Sa‘ādet ḳalsa bākī ‘izz ü devlet pāydār olsa
2. Vücūdum zevraḳın gird-āb-ı fūrḳatden ḥalāş itse
İrişdürse diyār-ı vuşlata bir rüzgār olsa
3. Güzer ḳılsam nesīm-i āh ile gülzār-ı ‘ālemden
Fenā bulsa ṭarīḳ-i ğamda cismüm ḥāksār olsa
4. İrür elbette āsīb-i ecel bād-ı ḥazānāsā
Murādum naḥl[i] bāğ-ı dehr içinde mīvedār olsa
5. Olurdum ‘Āliyā erbāb-ı ‘ışḳuñ beyt-i ma‘mūrı
‘İmāret ḳılsa gönölüm mülkini bir şehriyār olsa

522.

Fevrī

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

1. Ey peyk-i şabā ḥālūmi var yāre ḥaber vir
Dil derdini luṭf eyle o dildāra ḥaber vir
2. Uğrarsa yoluñ kūyına ol serv-i revānuñ
Ben bülbülinüñ zārın o gülzāra ḥaber vir
3. Ḳan yutduğunu bu dil-i bīmār dem-ā-dem
Bi’llāh var ol ğamze-i ḥün-ḥāra ḥaber vir
4. Ben ḥaste ne çekdüğini bālīn-i belāda
Luṭf eyle var ol gözleri bīmāra ḥaber vir

521. TY 1724: 112^a; Gelibolulu Muştafā ‘Ālī Divānı: 1247. gazel, s. 1108.

4b. murādum: murāduñ D.

5a. ‘ışḳuñ: naḫmuñ D.

5b. mülkini: ḳışverin D.

522. TY 1724: 112^a.

5. Zülfî hevesi eyledüğünü beni Mecnûn
Ol Leylî-şîfat zülfî siyehkâra haber vir
6. Kân itdüğünü lâle gibi bağrumı fûrkat
Ol gonçe-dehen ol ruḥı gül-nâra haber vir
7. **Fevriye** ne zecr itdüğünü ḥâr-ı melâmet
Ol bülbül-i gûyâ gül-i bî-ḥâra haber vir

523.

Müfred

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

Yandı ya vuşlat şebinde sîne şahrâsında âh
Ol şafâlar zevkler maḳbûl-i dildâr olmalar

524.

Müfred

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

Sâ'id-i sîmîn-i sâḳîdür bizi mest eyleyen
Bâdede şanmañ kerâmet ol yed-i beyzâdadur

525.

Müfred

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

Şanma aldı jâlesin verd-i sefidin âfitâb
Yapdı şâbûn müdevverden uçurdu bir ḥabâb

526.

Ḳabûlî

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Fe' ulün

1. Çemen gülzâra dil lâle tudaḳdur
Gül ü nergis aña gözdür ḳulaḳdur
2. Oḳuñla sîne pürdür ey ḳaşı yâ

523. TY 1724: 112^a.

524. TY 1724: 112^a.

525. TY 1724: 112^a.

526. TY 1724: 112^b; Ḳabûlî Dîvânı: 126. gazel, s. 594.

Aña terkeş dinürse mǎ-şadağdur

3. ‘ Aceb mi hāşıl-ı ‘ ömri biçerse
Felek dihkān u mǎh-ı nev orağdur
4. ‘ Arūs-ı dehre gök zerrīn cibinlik
Felek bir al vālādan duvağdur
5. **Qabūlī** nāzır olma şeş cihāta
Bilinmez dār-ı dünyā kaç bucağdur

527.

Nev‘ī

Mefā‘īlün Mefā‘īlün Fe‘ulün

1. İder ezber perī-şüret güzeller
Gıdā-yı rūğdur tāze ğazeller
2. Unutdı tıfl-ı dil mǎzīleri hep
Varurdı mekteb-i ‘ ışka ezeller
3. Başında olmasa sevdā-yı hūbī
Tağınmazdı nigārum kara teller
4. ‘ Adem mülki nice bālādudur gör
Sehī-ğadlerde şāhid ince beller
5. Urursañ seng-i cevı ile rağibi
İde Nev‘ī anı ğarb-ı meşeller

528.

Müfred

[Ağmed Paşa]

Mef‘ulü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

Ğam çekmeyince kıymeti artar mı ‘ āşıkuñ
Ğan yutmayınca bulmadı hiç i‘tibār la‘l

2b. aña: n’ola D., terkeş: tır-keş D.

3a. ‘ aceb mi: biçerse D., biçerse: ‘ aceb mi D.

4b. felek: şafağ D.

527. TY 1724: 112^b; Nev‘ī Dīvānı: 119. ğazel, s. 301.

528. TY 1724: 112^b; Bu şiir, Ağmed Paşa Dīvānı’nda s. 48’de yer alan 12. kasidenin 6. beytidir.

529.

Müfred*Fe' ilātün Mefā'ilün Fe' ilün*

Kişi kan yutmayınca lāle gibi
Şāf-dil olıma piyāle gibi

530.

Müfred*Fe' ilātün Mefā'ilün Fe' ilün*

Devletün kim bülend-i tāk durur
Çār dīvārı ittifaḳ durur

531.

Müfred*Fe' ilātün Mefā'ilün Fe' ilün*

İttifaḳ itmeyince ḥayl ü ḥaşem
Ne Ferīdün iriṣdi mülke ne Cem

532.

Müfred*Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün*

Neydi yārūn dün gice kūyında bīdār olmalar
Ağlamalar işigin yaşıdanmalar zār [olmalar]

533.

Müfred*Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün*

Benüm devletlü sulṭānum aḳībetün ḥayır olsun
Yidügin bal ile bekmez yüridüğüñ çayır olsun

529. TY 1724: 112^b.530. TY 1724: 112^b.531. TY 1724: 112^b.532. TY 1724: 112^b.533. TY 1724: 113^a.

534.

Müfred

[Şeyhî]

Mef'ulü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

Devrân ki hâdişât ile her gice yüklüdür
Gün toğmadın neler toğa kim bilür nâ-gehân

535.

Müfred

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

Ne nevmîd ol ne handân ol ki 'âlem ber-çarâr olmaz
Ne bilür ne toğırur şeb zen-i gerdün ki hāmildür

536.

Müfred

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

Elem-i hicri beyân itmege başlar mı döyer
İftirāk âteşine yanmağa taşlar mı döyer

537.

Kıta

Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Dem-be-dem dil firāk-nâmesini
Yāra 'arz itmege şabâya virür
2. Nice divânedür görüñ anı kim
Od ile penbeyi hevâya virür

538.

Müfred

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

-
534. TY 1724: 113^a; Bu şiir, *Şeyhî Divânı*'nda s. 83'de yer alan şiirin 6. beyitidir.
1b. bilür: bile D. (Bu mısra, TY 1724'de vezne uymamaktadır)
535. TY 1724: 113^a.
536. TY 1724: 113^a.
537. TY 1724: 113^a.
538. TY 1724: 113^a.

Yoluñda terk-i ser itmek olur çün bā' iṣ-i vuşlat
Metā' -ı vaşluña āsān imiş sermāye-i devlet

539.

Müfred

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

İderlerse gedālar dest-būsa sa'y u himmet
Eger būs-ı leb-i la' lūñ olur ise cāna minnet

540.

Müfred

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

Elüñden geldügi iḥsānı sulṭānum dirīğ itme
Tekellüfsüz öp[ebil]mekdür ancak 'āşıkā maḫşūd

541.

[Nev'î]

Müfred

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

Nā-murādī müşkil ammā özge müşkildür bu kim
Cümle 'ālem ber-murād ola ḳalam ben nā-murād

542.

[Nev'î]

Müfred

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

Olmadı devlet müsā' id ḳıldı istiğnā murād
Rūzgār el virmedi ḳalduḳ ayakda nā-murād

543.

Müfred

539. TY 1724: 113^a.

540. TY 1724: 113^a.

541. TY 1724: 113^a; Bu şiir, Nev'î Dīvām'nda s. 258'de yer alan 47. gazelin beşinci beyitidir.

542. TY 1724: 113^a; Bu şiir, Nev'î Dīvām'nda s. 258'de yer alan 47. gazelin birinci beyitidir.

543. TY 1724: 113^a.

Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün

Haṭ-ı sebzüñ gelüp ruḥsāruña yaraşdı ğāyet de
Benüm serv-i ser-efrāzum güzellendük nihāyetde

544.

Müfred

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Şafḥa-i ruḥsāruñ üzre ol haṭ-ı nev-ḥāste
Yazılur geh ḥāric ez-defter gehī nev-yāfte

545.

Müfred

[‘Ulvī]

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

Haṭṭı geldükde vefā eyledi ol yār saña
Ey gönül Hızır yitişdi haṭ-ı dildār saña

546.

Müfred

Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün

Nihāl-i bağ-ı cennet benüm serv-i ḥırāmānum
Şalınmaḳ her sulṭānum

547.

Taḥmīs-i İbnü'l-Kemāl

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

I

Güş-ı murğ-ı dīle gökden gelür āvāz-ı ḥurūs
Eyleme kendüñi tezyīn çü mişāl-i ṭāvūs
Deyr-i ‘ālemde ne dir diñle şadā-yı nāḳūs
Vaḳtidür na‘ ralaruñ diñle ne dir ṭabl ile kūs
Ḳanı Keyḥüsrev [ü] Dārā ḳanı yā Keykāvūs

544. TY 1724: 113^a.

545. TY 1724: 113^a; ‘Ulvī Dīvānı: 17. gazelin 1. beyti, s. 203.

546. TY 1724: 113^a.

1ab. Bu beyit, mecmuadaki mürekkep akmasından ve silinmeden dolayı okunmamaktadır.

547. TY 1724: 113^b; Bu şiir, Şeyḥü'l-islām Kemāl Paşa-zāde Dīvānı’nda bulunmamaktadır.

II

Murğ-ı dil-bâz ecelden bulamaz istihlâş
 Câm-ı pür-zehrin içre felegün ‘âm ile hâş
 Yok ecelden kişi kurtulmağa bir cây-ı menâş
 Olımadı kılıcından ecelün Zâl hâlâş
 Bulımadı marâz-ı mevte şifâ Câlinûs

III

Dime hüküm eylemişem dehre dil-âverlik ile
 Dutmuşam ‘âlemi başdan başa serverlik ile
 Server oldur ki geçe ‘ömri kalendarlik ile
 Er degüldür o ki dünyâyı duta erlik ile
 Er odur pîre-zen-i dehr ile olmaz me’nûs

IV

Bülbül-i kuds iken cāna kafes oldu bu ten
 Anı âzād idegör kesr-i kafes eyleyüben
 Karamul şâhını kıl sidre budagında vatan
 Sen melekden ulu insân iken ol gökde [vü] sen
 Hâk-i süflide kalasın kanı ‘âr u nāmûs

V

Erlik it pîre-zen-i dehre şağın aldanma
 Şûret-i hüsni görüp anı cevândur şanma
 Âteş-i hîlesine key şağın anuñ yanma
 Pîre dünyâ yüzüne güldüğüne inanma
 Kim olupdur er ‘acûze nice dāmāda ‘arûs

548.

Üveysî Sellemehu’llâh

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

1. Eyâ ey kavm-i İstanbul bilün taḥkîk oluñ âgâh
 İrişür nâ-gehân bir gün size kahr ile hışmu’llâh
2. Kıyâmet koptı siz dünyâdan el çekmez uşanmazsınız
 Zamân-ı devr-i Mehdîdür nüzûl itmekde Rûhu’llâh
3. Yapup dünyâ evin virân idersiz hâne-i dîni
 Ne Fir‘avn yaptı ne Şeddâd binâlar bu şekil bi’llâh
4. Fiğânı âh[1] mazlûmuñ eger kim göklere irse

548. TY 1724: 114^a; Veysî Dîvânı: 26. kaside, s. 155. (Bu şiir, Dîvân’da 67 beyittir)

2a. siz dünyâdan: dünyâdan siz D.

4a. fiğânı âh[1]: fiğân u âhı D.

Teraḥḥum eyleyüp hergiz dimezler yirde qalmaz âh

5. Yetîme şefkat itmezsiz alursız göz göre mâlın
[Degül mi] ḥâzır u nâzır buña râzı mıdur Allâh
6. Nice bî-çârenüñ zulmen yıqarsız ḥâtırın her dem
Degül mi mü 'minüñ qalbi a zâlim yoḥsa Beytu'llâh
7. Ne şer' u'llâha tâbi' siz ne ḥod kânûna kâ' ilsiz
Cihânı dürlü bid' atle ḥarâba virdüñüz eyvâh
8. Ne dîne tapduñuz bilmem ne mezheb tutduñuz ḥâşâ
İmâmlar qavline uymaz buyurmaz dört Kitabu'llâh
9. Qurup bir dâm-ı tezvîri qomışlar maḥkeme nâmın
Qanı seccâde-i Aḥmed qanı aḥkâm-ı şer' u'llâh
10. Bugün taḥḳîr idersiz dîni idüp ḥîle-i şer' i
[Şef]â' at mi ider yarın size ol ḥaḳ Ḥabîbu'llâh
11. ' Aceb münkir misiz ḥaşre kıyâmet yoḥsa qopmaz mı
Size yâ ümmetüm dir mi bu fi'l ile Nebîyyu'llâh
12. Zamâne uydı nisvâna döşendi ekşer oḡlana
Ekâbir tapdı hemyâna olup yâr-ı ' aduvvu'llâh
13. Sözüne uydı Ḥavvânuñ şıdı emrini Mevlânuñ
Sürüldi çıkdı cennetden görüñ Âdem Şafîyyu'llâh
14. Nice dostluḳ ider şeytân bizümle eski düşmendür
Budur mü 'minlere qaşdı ki ide kâfir-i bi'llâh
15. Sitanbul qavminüñ zulm ü fesâdı ḥadden aşmışdur
[Budur qorqum] yaḳînlerde irişe bir belâ nâ-gâh
16. Yahûdî gibi mel' unlar ' aceb bî-bâk ü bî-teklîf

4b. eyleyüp: itmeyüp D.

7b. ḥarâba: fenâya D., eyvâh: va'llâh D.

9a. qomışlar: dimişler D., nâmın: adın D.

10a. idersiz: idüp D., idüp: idersiz D.

11a. ḥaşre: ḥaşr-ı D.

11b. mecmuada fi'l kelimesinin yerine fazl kelimesi yazılmıştır. Fakat anlam dolayısı ile *Dîvân*'da yer alan fi'l kelimesi alınmıştır.

13a. şıdı: şıyup D.

16a. ' aceb bî-bâk ü: şadra geçerler D.

Varup evlerine girse kim itmez andan istikrâh

17. Nedendür böyle hâ'inler emānet şāhibi olmak
‘ Aceb hîç ehl-i İslāmda bulunmaz mı emīnu’llāh
18. Çakıldı çaķmaķ-ı fitne tutuşdı büsbütün dünyā
Nice ulaşmasun āteş begüm İstanbula gāh gāh
19. Çalışur bir tarīķ ile seferden kılmağa hergiz
Kanı bir atlanur gider gazāya fī-sebīli’llāh
20. Sepetlerde kılıç tīmār ze‘āmet oldı başmaķlık
Vezīrlar hāşıdur ekşer kimi sulţānlaruñ ey şāh
21. Bozulmasına dünyānuñ sebeb paşa vü ağalar
Fesād u fitneye bā‘ iş bulardur şübhesüz her gāh
22. İdinmiş kalfa-yı iblīs re’īsi daķı defterdār
Tarīķ-i salţanat evvel degüldür bunlara hem-rāh
23. Eger taķşīl-i emvālde tekāsül itseler sehven
‘ Azāzilveş olur ‘azlı olur merdūd-ı hem-dergāh
24. Cihānda hırsız u hem yankesici kim durur dirseñ
‘ Ases başı ile taķķīķ şubaşıdur inan bi’llāh
25. Bulardan daķı azlemdür efendüm kāzi-‘ askerler
Cihānı irtişā ile harāba virdiler va’llāh
26. Faķīr ‘ālimleruñ ‘ömri geķer ‘azl ile zilletde
Olursañ mürteşī cāhil bulursın ‘izzet ü hem cāh
27. ‘ Acebdür ‘izz ü devletde cemī‘an Arnavud Boşnaķ
Çeker devrinde zilletler şehā Āl-i Resūlu’llāh

16b. varup evlerine girse kim itmez: kapudan baksa bir mü'min iderler D.

18a. çaķıldı çaķmaķ-ı fitne: çaķıldı fitne çaķmaķı D., büsbütün dünyā: kibrīt-i dünyā D.

19a. hergiz: herkes D.

21a. paşa vü ağalar: paşalar ağalar D.

21b. her gāh: va’llāh D.

22a. kalfa-yı iblīs re’īsi daķı defterdār: kalfa iblīs re’īs küttāb u defterdār D.

22b. salţanat evvel degüldür: şeyţānetde ol degül mi D.

23b. olur: ider D.

24b. ile: birle D.

26a. zilletde: zilletle D.

28. Huzûr-ı Hakkâ vardukda olursız anda hem mes'ûl
Size tefvîz olunmışdur emânetdür 'ibâdu'llâh
29. Bir alay muzhîk u dilsüz cücelerle qarîn olma
Şeyâtîn kavmine uyma degüldür fî'l-i zıllu'llâh
30. Nice fetḥ olısar Bağdad imâmlar eylemez imdâd
Bulardan yüz çevirmişdür 'azîzüm evliyâu'llâh
31. Eger bir er zuhûr itse kerâmet gösterüp halkâ
Aña şeytân'dür dirler dimez münkirler eyva'llâh
32. Bugün 'adl eyleyüp halkâ idersin luṭf u ihsânı
Yüzün aḳ olısar yarın maḳâmuñ zıll-ı 'arşu'llâh
33. 'Aceb gizlendi 'ârifler bulunmaz oldı kâmiller
Görinmez oldılar şimdi sükûta vardı ehlu'llâh
34. Ṭarîḳ -i müstaḳîm üzre degüldür şeyḫ [ü] vâ' izler
Şapınca reh-nümâ yoldan nice halk olmasun güm-râh
35. Hemân bir hây [u] hûy ile yıḳar cāmî' leri şūfî
Ḳanı evrâd ile esmâ ḳanı tevḥîd-i zıḳru'llâh
36. Boğaz yırtmağ ile olmaz ḥulûş-ı ḳalbe sa'y eyle
Gice gündüz ḳoma dilden *lâ ilâhe illa'lâh*
37. Devâm-ı zıḳre meşḡul ol göñülden mâ-sivâ gitsün
Ki pür-nûr olup ḳalbüñ dola esrâr-ı sırru'llâh
38. Eger bir zerrece 'ışḳ-ı İlahî olsa ḳalbünde
Fenâ dünyâya bakmazdın olurdın hem fenâ fî'llâh
39. Gerek va'z u ḥiṭâbetler gerek ders ü imâmetler
Virilmez olsa ücretler oḳunmazdı Kitâbu'llâh

28a. anda hem: evvelâ D.

31b. dimez münkirler eyvallâh: dimezler kim veliyyu'llâh D.

34a. ṭarîḳ: şîrât D.

36a. yırtmağ: ötmek D.

36b. lâ ilâhe illa'llâh: diyüp Allâh illâ'llah D. (Bu mısra, TY 1724'de vezne uymamaktadır)

37b. ki pür-nûr olup: ki ta pür-nûr ola D., sırru'llâh: 'ışḳu'llâh D.

38b. hem: sen D.

39b. Kitâbu'llâh: Kelâmu'llâh D.

40. Anuñçün diñlemez vâ' iz sözi qoymaz qulağa halk
Mü'essir mi olur pendî gönülde ola ğayru'llāh
41. Qanı bir mürşid-i kāmîl Muḥīṭî gibi dünyāda
İderdi aqçasuz vâ' z u naṣīḥat ol veliyyu'llāh
42. Qanı ol zat-ı pākīze Esedu'llāh gibi sultān
Olupdur mesken ü me'vā aña şimdi civāru'llāh
43. Ben ol deryā-yı bî-pāyāna nisbet qaṭreyem ancak
Hemān keşf aña olmışdur kamu esrār-ı 'ilmu'llāh
44. Nice yıllar olup a' mā cihānı görmez olmuşken
'Azîzün himmeti birle olupdur yine luṭfu'llāh
45. O pîrüm Haq nazar itdi gözümde perdeler gitdi
Ağ u qarayı fark itdi bi-ḥamdi'llāh bi-ḥamdi'llāh
46. Bir ocaq oğludur aşlum diyār-ı Qonya mevlūdum
Benem ol ḥāk-i pāyi Mevlevî başumda durur külāh
47. Hüva'llāh ismine zātum ezelden maẓhar olmuşdur
Anuñçün 'ilm-i cifr ile baña keşf oldı sırru'llāh
48. Ne dirlerse disünler hîç qayırmaz münkir-i bî-dîn
Bi-ḥamdi'llāh v'el-minne virildi baña kenzu'llāh
49. Qanā' at kenzine vāşıl olanlar oldı aĝniyādandur
Kerāmet mülkine dāḥil olanlar evliyāu'llāh
50. Cihānuñ şāhına dervîş olanlar ser-fürü itmez
Ne lâzım ğayrı qapuya ki meftūḥ ola bābu'llāh
51. Faḳîre luṭf idüp anuñ du'ā-yı ḥayr-ı himmetle

40a. sözi: sözin D.

40b. ola: olsa D.

42a. pākīze Esedu'llāh gibi: pākāsā 'uluvvü'l-himme bir D.

43b. hemān keşf aña olmuşdur: aña mekşûf imiş el-ḥaq D.

45a. o pîrüm: uyurdum D.

46b. başumda durur külāh: başda külāh va'llāh D. (Bu mısra, TY 1724'de vezne uymamaktadır)

48a. hîç: qo D.

49a. aĝniyādandur: şāhenşāh D. (Bu mısra, TY 1724'de vezne uymamaktadır)

49b. dāḥil: mālîk D., evliyāu'llāh: aĝniyādandur D.

50b. lâzım: ḥācet D., meftūḥ: meftūn D.

51a. faḳîre: faḳîri D.

Göñül birliğini eyleñ bizümle ey ricâlu'llâh

52. Getürme ƙalbüne şübhe günâha yok yire girme
Her işde var durur ƙikmet ü elbetde murâdu'llâh
53. Kitâb-ı Cifr-i câmi' de muşarraḥ ism ü resm ile
Bunı taḥkîk bilün taḥkîk ḥurûc ider bi-emri'llâh
54. Ne ḥavfum var ne murâdum şeh [ü] paşa vü ağadan
İki 'âlemde maḫşûdum hemân ancaḫ rızâu'llâh
55. Özine olmışuz ta'yîn Qazaḫlar ile cengdeyüz
'Aceb mi kâfiristâna düşerse mü'min-i bi'llâh
56. Göñülde deñlü yok [durur] ğaraż va'llâhi bi'llâhi
Bütün dünyâya ḥizmetdür murâdum ḥasbete'n li'llâh
57. Ne deñli sa'y iderlerse anuñ def' ine imkân yok
Virilmiş cânib-i Haḫdan şunulmuş aña seyfu'llâh
58. Üveysî çekme ğam târiḫ dur[ur] elbette şâhib-seyf
Zuhûr itmek muḫarrerdür bi-emri'llâh bi-izni'llâh

549.

Ġazel-i Âzerî Taḥmîs-i Yahyâ

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

I

Şâh-bâzum ƙuluña daḫı şikâr olmaz mısın
Merhem-i riş-i dil [ü] cân-figâr olmaz mısın
Bezm-i vaşla daḫı şem'-i şu'ledâr olmaz mısın
Bunca yıl ğam-ḥ'ârûñ oldum ğam-güsâr olmaz mısın
Baña yâr oldı ğamuñ sen daḫı yâr olmaz mısın

II

52b. ƙikmet ü elbetde: elbette bir ƙikmet D.

53b. bunı: şunu D.

54a. ḥavfum var ne murâdum şeh [ü] paşa vü ağadan: ḥavf u ne murâdum var beg ü paşa ağalardan D.

55a. özine olmışuz ta'yîn Qazaḫlar ile cengdeyüz: öziye olmışuz me'mûr Qazaḫlar birleyüz el'ân D.

56a. göñülde deñlü yok [durur]: göñülde zerrece yokdur D.

57a. imkân yok: yok çâre D.

58b. zuhûr: ḥurûc D., bi-izni'llâh: bi-emri'llâh D.

549. TY 1724: 115^b; Bu şiir, Şeyḫü'l-islâm Yahyâ ve Taşlıcalı Yahyâ Divânı'nda bulunmamaktadır.

Bādveş dā'im idüp eṭrāf-ı dehri cüst ü cū
 Gūşe gūşe arayup 'ālemde bir yār-ı nigū
 Āsitānında koyup her şubḥ-dem her şām rū
 Ḥāk-i pāy-i yār olam diyü idersin ārzū
 İntizār ile daḥı ey dil ğubār olmaz mısın

III

Dā'imā yārūñ yanında ğamz ile açup dehen
 Zemm idermişsin raķībā 'āşıkın dildāra sen
 Gel nifāķı pīşe itme fāriğ ol bu fitneden
 Ey nigāra ḥāke şal 'uşşāķı diyü pend iden
 Sen de bir gün bu cihānda ḥāk-sār olmaz mısın

IV

Ḥaste-i 'ışķam velī şormaz ṭabībūm ḥālūmi
 Gūşına koymaz fiğānum görmez eşk-i alūmi
 İ'tibār itmez sözüme diñlemez aķvālūmi
 Yād idinmez bunca yıldur yanarum aḥvālūmi
 Daḥı ey dāğ-ı nihānum āşikār olmaz mısın

V

Dünyeden iğmāz-ı 'ayn it gözün aç ey kārđān
 Nāzır olmaz devlet-i dünyāya dānā-dil olan
 Ḥoş dimiş **Yahyā** bu beyti ol edīb-i nükte-dān
 Aç gözün meyl itme cāha ḥ'āb-ı ğafletden uyan
 Āzerī hiç düşde şāh u şehriyār olmaz mısın

550.

Āzerī

Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn

1. Pāye-i 'ālī recā itmez kapuñda ḥāk olan
 Taḥt-ı şāhı istemez menzilgehi eflāk olan
2. 'Āķıbet cām-ı sürūr-encām-ı vaşlı nūş ider
 Sāğar-ı miḥnet-fezā-yı hecrle ğamnāk olan
3. Cānına minnet bilürken yoluña cān virmegi
 Baş u cān kaydın çeker mi 'āşık-ı bī-bāk olan
4. 'Aķl u idrāk ile hem-rāḥ olma rāḥ-ı 'ışķda
 Menzil almaz pāy-bend-i rişte-i idrāk olan
5. Seyr ider āḥir 'izār-ı şāhid-i maķşūdını
Āzerī naķş-ı ğarazdan levḥ-i ḳalbi pāk olan

551.

Kınalı-zāde*Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün*

1. Bağladum anuñ içün dīde-i nā-bīnāyı
Görmeyem ğayr ile tā kim o melek-sīmāyı
2. Dem degüldür görinen bil ki dil-i hūnīnüm
Dīde tākına gelür görmege sen ra‘ nāyı
3. Ayağūñ tozını ayırma gözümnden cānā
Görsün ol baht-ı siyeh bir iki gün dünyāyı
4. Bulanur dīde getürmez şanemā hīç ğubār
Ruħuñ üzre göricek ol haṭ-ı ‘anber-sāyı
5. İtme şekvā bu kadar nāz ile istiğnādan
Göresin haṭṭı gelince **Hasan** istiğnāyı

552.

‘İlmī-i Edirnevī*Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün*

1. Halka halka idüp ol zülf-i ‘abīr-āsāyı
Boynuma taḫdı yine silsile-i sevdāyı
2. İrmesün şubḥ-ı vişāle şeb-i hicrūñ cānā
Beñzedürsem ruħuña mihr-i cihān-ārāyı
3. Halk cümle ne ‘aceb emrūñe rām olsa şehā
Çekdi menşūr-ı maḥabbetde kaşuñ tuğrāyı
4. Eylerem cūy gibi eşk-i firāvānı revān
Der-kenār itmege serv-i semen-sīmāyı
5. Her kaçan vaşf-ı leb-i la‘ lūñe āğāz itse
‘İlmī söyletmez olur tūt-ı şekker-ḥāyı

551. TY 1724: 116^b.552. TY 1724: 116^b.

4b. Bu mısra vezne uymamaktadır.

553.

İbn-i Kemāl*Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün*

Taşaddur kılsa nā-dān ğam degül fevķinde dānānuñ
Olur üstinde ħār ü ħas güher altında deryānuñ

554.

Emrī*Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'īlū Fā'ilün*

Gerdün fezā-yı ıřķda bir gökçe lāledür
Baħr-i muĥīṭ o lālede bir kaṭre jāledür

555.

Ġazel-i H'āce Efendi*Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün*

1. Sūz-ı cāna řu seper yok dīde-i pūr-nem gibi
Bu dil-i nā-řāduma eglence olmaz ğam gibi
2. Şöyle öğrenmiş gönül hicrāna kim vaşl istemez
Gūşe-i fūrķatde ħurķat daħı bir 'ālem gibi
3. Her kimi görsem ğam-ı hicrān ile ser-geştedür
Çarķ-ı ser-gerdān daħı hicrān ğamından ħam gibi
4. Yolına düşdüm ğubār-ı ħāk-i pāyuñ özleyüp
Dimedi bir kerre bu bī-çāre üftādem gibi
5. Rāĥatumdur her cerāĥat tīr-i ğamzeñden řehā
Nīřüñi nūř añlarum zaħmuñ gelür merhem gibi
6. Acımaz mısın gözüm yaşını merdüm-zādedür
Ağlamaķdan gitdi 'aynum oldı dem'üm dem gibi
7. Ĥamdüli'llāh bende-i sulṭān Murāduz kim anuñ
Dergehinde nice biñ memlūk var Ĥātem gibi

553. TY 1724: 116^b; Bu şiir, Şeyĥü'l-islām Kemāl Paşa-zāde Dīvānı'nda bulunmamaktadır.

554. TY 1724: 116^b; Emrī Dīvānı: 80. ğazel, s. 52-53.

555. TY 1724: 117^a.

556.

Zekeriyyâ Efendi*Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün*

1. Mürdeler ihyâ iden şimdi o 'İsî-dem gibi
La' l-i nâbı hâste-dil 'âşıklarına em gibi
2. İl içinde qadr ü kıymet bulmak isterseñ eger
Dest-bûsına o şâhuñ sa' y kıl hâtem gibi
3. Ol perî dâ'im rakîb-i dîve eyler iltifât
Da' vet itmez yanına bir dem beni âdem gibi
4. Olmadı metâ' -ı vaşla hergiz dest-res
Naqd-i 'ömri gerçi kim harc eyledüm dirhem gibi
5. Şi' riñüñ elfâzı rengîn ü ma' ânîsi daķık
Saña esrâr-ı ma' ârif **Meyliyâ** mülhem gibi

557.

Yahyâ Efendi*Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün*

1. Kaṭre kaṭre göz yaşın dök dîde-i pür-nem gibi
Göñline gir ey göñül ol gonçenüñ şeb-nem gibi
2. Dünyede nâm u nişân bulmak dilerseñ ey göñül
Bir mehüñ mihrini naķş it sîned e hâtem gibi
3. Kâse kâse baña kan yutdurdı sâķî-i felek
Eşk-i çeşmüm dîdeden n'ola gelürse dem gibi
4. Hânķâh-ı dehr doldı na' ra -i 'uşşâķdan
Câygâh-ı şîven ü menzilgeh-i mâtem gibi
5. Cür' a gibi 'âķıbet hâķ-i fenâdur menzilüñ
Ṭotalum kim salṭanat cāmını çekdün Cem gibi

556. TY 1724: 117^a.

4a. Bu mısra vezne uymamaktadır.

557. TY 1724: 117^a; **Şeyhü'l-islâm Yahyâ Divanı: 420. gazel, s. 448.**

2b. hâtem: merhem D.

3b. dîdeden: sînedden D.

4a. na' ra: nâle D.

6. Nice yıl gibi gelür bir ânı rûz -ı fûrkatûñ
Vaşluñuñ biñ sâl u mâhı gelmeye bir dem gibi
7. Yazda kışda eksük olmaz tâze dâğın sînede
Dâ'imâ **Yahyâ** maḥabbet gülşeni ḥurrem gibi

558.

‘Azmi-zâde

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. ‘Ömrümi yoluñda ḥarc itdüm senüñ dirhem gibi
Naḫd-i eşküm manḫıra geçmez yanuñda kem gibi
2. Böyle insāniyyet olmazdı dilâ ḡam-ḥāneme
Ol perīveş gelse da'vetsüz eger âdem gibi
3. Gerçi tiğ-i ḡamzesi başlar kesüp âfet geçer
Fitnenüñ hep başı ammâ kākül-i pür-ḥam gibi
4. Gül yüzüñ üftādesidür mihr-i ruḥsāruñ görüp
Kendüden gitse dil-i şeydā n'ola şeb-nem gibi
5. Dest-res bulmaḫ dilerseñ dest-būs-ı dil-bere
Seng-dil olmaḫ gereksin ey gönül ḥātem gibi

559.

Şerif Çelebi

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Rütbe-i 'ālî dilerseñ neyyir-i a'zam gibi
Mihr ile 'uşşāḫı ḫaldur ḫākden şeb-nem gibi
2. Leblerüñden emmekden özge bu dil-i bīmāruma
Fi'l-meşel āb-ı ḥayāt olsa gelür em sem gibi
3. Ḡam-güsār olur ḫaṭuñ esrārı la'lüñsüz velî

6a. rûz: derd D.

7a. yazda kışda eksük olmaz tâze dâğın sînede: ḫāk-rāh-ı āsitān-ı ḥ'āce-i 'ālem gibi D.

7b. gülşeni ḥurrem gibi: gülşenin pür-nem gibi D.

558. TY 1724: 117^b; Bu şiir, 'Azmi-zâde Ḥāletî Dīvānı'nda bulunmamaktadır.

559. TY 1724: 117^b.

2a. Bu mısra vezne uymamaktadır.

Olmaya hem-dem dil-i ğam-ġine cām-ı Cem gibi

4. Dāġ-ı mihrüñ gül gibi olmak dilerseñ âşikâr
Bir şanem nāmını naķş it sīneñe hâtem gibi
5. Ey **Şerîf** efsûn idüp ‘ uşşâķını
Ol leb-i cân-baķş ile zülf-i ham-ender-ham gibi

560.

Sîrozi

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

Büseñe cân virmiş idüm virdi buseñ baña cân
La‘lini ey ġonçe-leb ma‘nide öpdüm rāygān

561.

Yahyâ

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Sāk-ı bezmüñ alınmadı elinden cām-ı mül
Kopmadı şāķ-ı gül-i ümmîdden bir dāne gül
2. ‘Āşik-ı şeydâ kapuñda boynı baġlu bendedür
Gerden-i cânında dūd u pīç pīç āhı ġul
3. Kays-ı şeydâ kim şeh-i iķlīm-i istiġnâ idi
Eylemezdi atlas-ı çarķı seg-i Leylāya cül
4. Ben gözüm üzre yaşum şeb-nem gibi itmek nişār
Sen hemān güller gibi tek şād olup ey ġonçe gül
5. Şām-ı vaşluñ isterüm **Yahyâ** dırāz olduġını
Zülf-i yāri oķşayup dā‘im dirüm yā leyl tül

5a. Bu mısra vezne uymamaktadır.

560. TY 1724: 117^b.

561. TY 1724: 118^a; **Şeyhü’l-islām Yahyâ Dīvānı: 229. gazel, s. 254.**

2a. ‘âşik-ı şeydâ kapuñda boynı baġlu bendedür: bād-ı ġayretle çıkup ben saña göz açdırmazam D.

2b. gerden-i cânında dūd u pīç pīç āhı ġul: gel yakup ey kevkeb-i baķtum vücūdum itme kül D.

3a. Kays-ı şeydâ kim şeh-i iķlīm-i istiġnâ idi: ‘ārız-ı rengīnünün hergiz mişālın görmedüm D.

3b. eylemezdi atlas-ı çarķı seg-i Leylāya cül: şuları gözden geçirdüm gerçi kim mānend-i pül D.

4b. sen: tek D., tek: sen D.

562.

Yahyā

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Dime ibrām ile ol serve dilā rām olmaz
‘Āşıka mā’il olur böyle dil-ārām olmaz
2. Degme bir ağ ile olmaya gönül murğı şikār
Anı şayda kara zülfün gibi bir dām olmaz
3. Maḥv ider revnaḡ-ı ruḡsāruñı ḡaṭ-ı siyehüñ
Ḳaḡı gündür ki anuñ āḡiri aḡşām olmaz
4. Bende-i muḡlişe maḡşüş gerekdür keremüñ
Luṭf kim ‘ām ola ol ‘āşıka in‘ām olmaz
5. Dāver-i devr-i zamān şāh-ı cihānuñ **Yahyā**
Pāy-būsı gibi ehl-i dile bir kām olmaz

563.

Yahyā

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Dilā bār-ı vişāle dest-i himmetle irilmez mi
Nesīm-i şubḡ esmez mi o naḡl-i nāz egilmez mi
2. Tebessüm itdüğine ḡonçenüñ meftün olur bülbul
Derūnı ḡat ḡat olduḡı daḡı bī-çāre bilmez mi
3. Gönül senden kesilmez sen cefādan vāz gelmezsün
Yine incinme dirsün cān u dilden incinilmez mi
4. Gül-i bāḡuñ elinden dest-māli n’ola al olsa
Hezārān bülbulüñ bir dem gözi yaşı silinmez mi

562. TY 1724: 118^a; Şeyḡū’l-islām Yahyā Dīvānı: 137. gazel, s. 162.

1a. serve: serv D.

3a. ḡaṭ: zülf D.

563. TY 1724: 118^a; Şeyḡū’l-islām Yahyā Dīvānı: 408. gazel, s. 436.

1b. şubḡ: luṭf D.

2a. itdüğine: itdüğince D.

2b. olduḡı: olduğın D.

4a. elinden: elinde D.

4b. bir: her D.

5. Kayurmaz seyl-i ğam taşsun gerekse başdan aşsun
Kümeýt-i bâde-i gül-gün ile **Yahyâ** geçilmez mi

564.

Yahyâ

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Dil-i şeydâ n'ola meyl eylemezse vaşl-ı cânâna
Ne zaḥmetler çeküpdür alışınca derd-i hicrâna
2. Niçün cām-ı muşaffâyı getirmez sâķî-i meclis
Bizümle 'ahd ü peymân eylemiş ṭurmaz mı peymâne
3. Nihâl-i bânı ḳadd-i yâre beñzetmişdüm incinmiş
Anı nice yitişdürmüşler ol şâh-ı cihânbâna
4. Gice pervânelerle bezmi germ-â-germ idi şem' üñ
Seḥer baḳduk ne şem'-i meclis-ârâ var ne pervâne
5. Bu meclisden hemân 'uzlet-güzîñ olmak gerek **Yahyâ**
Taḥammül eylemez 'âķil olan evzâ'-ı mestâne

565.

Yahyâ

Mef'ülü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

1. Hem-râh idüp 'adûları hoş-ḥâl ider yürür
Ḥâk-i reh-i maḥabbeti pâ-mâl ider yürür
2. Ümmîdvâr vaşlı olunca ḳaçar müdâm
Seyr eyleñüz o lâle-ruḥı âl ider yürür
3. 'Ahd itmiş idi gelmege eglendi gelmedi
Ol naḥl-i tâze gelmede ihmâl ider yürür
4. Ol şâhı âh u nâle yürütmez belâ budur

564. TY 1724: 118^b; *Şeyḥü'l-islâm Yahyâ Dīvânı*: 355. gazel, s. 382.

2b. eylemiş: eyledi D.

4b. baḳduk: baḳdum D.

565. TY 1724: 118^b; *Şeyḥü'l-islâm Yahyâ Dīvânı*: 68. gazel, s. 93.

2a. vaşlı olunca: vaşluñ önünce D.

3a. itmiş idi: eylemişdi D.

3b. naḥl-i tâze: şâh-ı ḥüsn D.

Varur raķīb yanına idlāl ider yürür

5. Hicriyle bī-ķarār idüğün yāre ‘arz için
Yahyā sirişk-i çeşmini irsāl ider yürür

566.

Şerīf

Meḥ’ülü Fā’ilātü Mefā’īlū Fā’ilün

1. Erbāb-ı bezme duĥter-i rez āl ider yürür
Rindān-ı pāk-meşrebi meyyāl ider yürür
2. Üftādesini sāyeveş ol şehsüvār-ı nāz
Durmaz semend-i cevır ile pā-māl ider yürür
3. Abdālunı oldı ey yüzi meh çarĥ-ı bī-ķarār
Ebr-i siyāhı ‘ışķunı ile şāl ider yürür
4. Şāhā süvār-ı rahş-ı maĥabbet olalı dil
Ĥaylī belā vü ġam aña iķbāl ider yürür
5. Bulmaġa yirde gökde **Şerīfī** o mehveşi
Her yaña eşķ ü āhını irsāl ider yürür

567.

Derūnī

Mefā’īlün Mefā’īlün Fe’ülün

1. Görüp gülşende dün ol gül-‘izārı
Ĥicābından kızardı gül ‘izārı
2. Hüner kesb eylemekdür ‘ışķ-ı Vāmıķ
Cihānda çok durur yohsa ‘izārı
3. Ne hoş rengin hikāye itdi Cemden
Gice gülşende ġuş itdüm hezārı
4. Eşerdür cām-ı Cemle tāt-ı keyden
Cihān bāġınunı ey dil lālezārı

566. TY 1724: 118^b.

567. TY 1724: 119^a.

5. **Derûnî** sende kām almak dilerseñ
 Kōma elden ayağ-ı hoş-güvārı

568.

Yahyā

Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün

1. Döndi murād üzre felek cānān bizümdür bu gice
 Sākî tōlandur sāgarı devrān bizümdür bu gice
2. Bezm-i şarāb itmek gerek ref' -i hicāb itmek gerek
 Cānı kebāb itmek gerek mihmān bizümdür bu gice
3. Geldüñ dil-i maḥzūn ile çeşmi pūr itdüñ ḥūn ile
 Cām-ı mey-i gül-gūn ile meydān bizümdür bu gice
4. Bî-neş'e hūy u hāyı kō zāhid yūri ğavgāyı kō
 Ey müdde'î da' vāyı kō bürhān bizümdür bu gice
5. **Yahyā** ne hoşdur bezmimüz gülzāra geldük şanki biz
 Bülbülleri söyletmezüz efgān bizümdür bu gice

569.

Yahyā

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Yāre irişdüm sirişk-i çeşm-i nā-bīnāyile
 Ka' be-i 'ulyāya vardum gūyiyā deryāyile
2. Zülfüññ bir şemmesin umar nesīm-i nev-bahār
 Geşt [ider] Çīn ü Hıṭāyı tūrmaz ol sevdāyile
3. Dā'imā katl itmede 'uşşākı istignā ider
 Öldürür āḥir bizi ol şūḥ istignāyile
4. Mevc urur yatur çemen cānā yem-i aḥzar-mişāl
 Faşlıdur seyr ü kenāruñ zevrağ-ı şahbāyile
5. Bî-ḥisāb olduğına derdüm bu yitmez mi delīl

568. TY 1724: 119^a; Bu şiir, Şeyhü'l-islām Yahyā ve Taşlıcalı Yahyā Dīvānı'nda bulunmamaktadır.

569. TY 1724: 119^a; Şeyhü'l-islām Yahyā Dīvānı: 327. gazel, s. 353.

3a. katl itmede 'uşşākı: 'uşşākı öldürmekde D.

Ža‘ fdan cismümde **Yahyā** üstüh‘ānum şayıla

570.

Yahyā

Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilūn

1. Mihribānlık gördi hūrşīd-i cihān-efrūzdan
Germ olup bülbül nevāya başladı nev-rūzdan
2. Gonçeler açılma da görsek maḥabbet āteşin
Var mı bir dil kim ola ḥālī bu demde sūzdan
3. Sūzen-i dil-dūz-ı ḡamzeñ geçdi cāna gerçi kim
Geçmedi dil riştesi ol sūzen-i dil-dūzdan
4. Ḡamze-i cādū-yı dil-berde ne tāḡat var idi
Fitneler öğrenmese ol çeşm-i siḥr-āmūzdan
5. Meş‘ al-i gül şevḡine seyr ideḡor şeb-tā-seḡer
Giceyi farḡ itmek olmaz şimdi **Yahyā** rūzdan

571.

Müseddes-i Selmān

Mef‘ulū Fā‘ilātū Mefā‘ilū Fā‘ilūn

I

Atdı cefā eli beni mülk-i melāmete
İrmek müyesser ola mı ol şūḡ āfete
Şaldı felek firāk ile fülk-i felākete
Bād-ı belā çıkarmadı sūy-ı selāmete
Vā ḡasretā ki irmedüm ol serv-ḡāmete
Vā fūrḡatā ki ḡaldı bu ḡasret ḡıyāmete

II

Öldürmek istemiş beni şāh-ı semen-tenüm
Tek kendü kessün uşta ḡılıç uşta gerdenüm
Eflāke çıkḡdı hier ile feryād u şīvenüm
Ey raḡm idüp fiḡānuma ḡālüm şoran benüm
Vā ḡasretā ki irmedüm ol serv-ḡāmete
Vā fūrḡatā ki ḡaldı bu ḡasret ḡıyāmete

570. TY 1724: 119^b; Şeyḡū’l-islām Yahyā Dīvānı: 278. gazel, s. 303.
3b. dil: cān D.

571. TY 1724: 119^b.

III

Dildâr dilden ayru düşüp zâr u pür-melâl
 Gördüm bu köhne tekyede bir bâğ-ı pür-nihâl
 Dil murğı anda inler ü jülîde per ü bâl
 Oğur bu beyti sūz ile kıddin kılup hilâl
 Vâ ḥasretâ ki irmedüm ol serv-kāmete
 Vâ fūrkatâ ki qaldı bu ḥasret kıyāmete

IV

Vuşlat hevâsı ‘ömrümi çün eyleyüp telef
 Derd ehli geldi gözimün üstinde dutdı şaf
 Dür dökdi bunları göricek dîde çün şadef
 Hûn-ı dil aqdı gözden ü naqş oldu her taraf
 Vâ ḥasretâ ki irmedüm ol serv-kāmete
 Vâ fūrkatâ ki qaldı bu ḥasret kıyāmete

V

Dimiş o şeh ki öldi çü **Selmân**-ı bî-nevâ
 Vardum mezârına didüm ehlen ü merḥabâ
 Hâkinden irdi sem‘ üme pür-sūz bir şadâ
 Gūş eyleyüp figânlar ider idi dâ‘imâ
 Vâ ḥasretâ ki irmedüm ol serv-kāmete
 Vâ fūrkatâ ki qaldı bu ḥasret kıyāmete

572.

Nazîre-i Vâlihî

Meḥ‘ülü Fâ‘ilâtü Meḥ‘îlü Fâ‘ilün

I

Derd ü belâ vü miḥnet ü ğam yitdi nihāyete
 Hicr âhir oldu fūrkat irişdi ğāyete
 Tebdîl olındı kevkeb-i baḥtum sa‘ âdete
 Gird-âb-ı ğuşşadan yine çıqdum selāmete
 Minnet Hudāya irmişem ol serv-kāmete
 Şükrüm budur ki qalmadı ḥasret kıyāmete

II

Ol mäh-çihre ḥaste-dile mihribân olup
 Burc-ı şerefde sa‘ d ile baḥtum kırân olup
 Zevk ü şafâda ‘işret ile kām-rân olup
 Luṭf u vefâ-yı vuşlat ile şād-mân olup
 Minnet Hudāya irmişem ol serv-kāmete
 Şükrüm budur ki qalmadı ḥasret kıyāmete

572. TY 1724: 120^a.

I/1. Bu mısra vezne uymamaktadır.

I/2. Bu mısra vezne uymamaktadır.

III

Dest-i ecel irüp gül-i maşşûda irmedin
 Derd ile gonçeveş yüregüm kanla tölmadın
 Hicr ü firâk cüdâ [ile] ‘ömr âhîr olmadın
 Berg-i hazân gibi yüzümün rengi şolmadın
 Minnet Hudâya irmişem ol serv-kâmete
 Şükrüm budur ki kalmadı hasret kıyâmete

IV

Oldum egerçi ol meh için nice gün hazîn
 Fırkât şebinde eyleyüben nâle vü enîn
 Rûz u şâle irişüp oldum yine emîn
 Her şubh u şâm vird-i zebânum budur hemîn
 Minnet Hudâya irmişem ol serv-kâmete
 Şükrüm budur ki kalmadı hasret kıyâmete

V

Başup o şâh külbe-i aḥzânuma kadem
 Şundi elüme sâğar-ı sîm ile câm-ı Cem
 Nûş eyleyince kalmadı ḥâtırda hiç elem
 ‘Âlemde **Vâlihî** dahı şimden girü ne ğam
 Minnet Hudâya irmişem ol serv-kâmete
 Şükrüm budur ki kalmadı hasret kıyâmete

573.

Yahyâ*Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün*

1. Bir güzel sev kim aña her nev-cevân reşk eylesün
 Cân gibi sîneñde yir itsün cihân reşk eylesün
2. Sîne-i pür-dâğda dil murğı kılsun nâleler
 Sıklığı diñsün hezâruñ gülsitân reşk eylesün
3. Ülfet it faqr ile teşhîr it gedâlık ‘âlemin
 Şöyle hoş-ḥâl ol ki şâh-ı kâm-rân reşk eylesün
4. Olma ey rûḥ-ı revân ḥalvetde vü keşretde dūr
 Tâ görüp üns ü şafâmuz ins ü cân reşk eylesün
5. Çeşme-i hayvânuñ ağzı şuyın aqıtsun sözüñ
 Hızır işitsün anı **Yahyâ** bir zamân reşk eylesün

573. TY 1724: 120^b; Şeyḥü'l-islâm Yahyâ Dīvânı: 284. gazel, s. 309.

2a. dâğda: dâğdan D.

5b. bir: her D.

574.

Veysi

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Bend-i miḥnetde esīr itme dil-i nā-şadı
Olsun ey serv-i sehi-ķāmetinün āzadı
2. Kūyuñı bekler imiş ķaddüne üftāde geçüp
Keseyin olmaz isem ben oradan şimşadı
3. Revnaķ-ı dehr dilā şūret-i zībā iledür
Yārsuz n’eylesün ādem bu ḥarāb-ābādı
4. İtme ‘uşşāķa cefā ḥüsnüne mağrūr olma
Şabr-ı ‘āşık gibidür ḥublıguñ bünyādı
5. **Veysi**yā naķş-ı nigār eylemede müjgānum
Ser-fürü itdürür oldı ķalem-i Behzādı

575.

Yaḥyā

Me‘ülü Me‘ülü Me‘ülü Me‘ülü Fe‘ülün

1. Bir āfet-i devrān yine araladı şehri
Hercā’ āligi mihr gibi meh gibi şehri
2. Sensüz baña gülzārda her gül-bün-i gonçe
Şol mār görünür deheninde ola zehri
3. Zāhid gözedür diyü şarāb içmeyelüm mi
Öldürdi bizi def‘ idebilsek ğam-ı dehri
4. Çok kıymadılar duḡter-i rez sehl ele girdi
Ağırlıġına göre degülmiş hele mehri
5. **Yaḥyā** işimüz oldı bizüm şükr ü şikāyet

574. TY 1724: 120^b; **Veysi Dīvānı**: 56. gazel, s. 221.

2b. olmaz isem ben oradan: ben oradan olmaz isem D.

3a. dehr: deyr D.

575. TY 1724: 121^a; **Şeyḫü’l-islām Yaḥyā Dīvānı**: 415. gazel, s. 443.

2b. şol: bir D.

5a. oldı: itdi D.

La‘l-i lebinüñ gamzesinüñ luṭf ile ḳahrı

576.

‘İşmetî

Meḥ‘ülü Meḥā‘îlū Meḥā‘îlū Fe‘ülün

1. Olmazdı o şeh böyle iken meh gibi şehri
Ağyār-ı bed-endîş eger olmasa dehrî
2. İsterse vefā eylesün isterse cefā hep
Birdür yanımızda o şehüñ luṭf ile ḳahrı
3. Kār eyleye mi cām-ı lebin eyleyene nüş
Sākî-i felek şunsa eger kâse-i zehri
4. Cezb itse n’ola dilleri ol baḥr-ı melâḥat
Zîrâ aḳıdur kendüye deryâ nice nehri
5. Bir pâdişeh oldu gönül ‘İşmetî bende
Hüsni ile bugün gün gibi araladı şehri

577.

‘İşmetî

Meḥā‘îlün Meḥā‘îlün Meḥā‘îlün Meḥā‘îlün

1. Ḥaṭ-ı müşğînüñ eyler ḥâl-i ‘anber-buñı nâ-peydâ
Çemenzâr-ı melâḥat içre güyâ ḥabbetü’l-sevdâ
2. Leṭâfetde ruḥ-ı rengînüñ ey meh âb-ı şâfidür
Ḥaṭıñdur leşker-i Fir‘avn anı ğarḳ eyledi Mūsâ
3. Ğam-ı ḥaṭṭ-ı siyâhuñ öldürür ‘âşıkı ey mäh
Leb-i cân-baḥşuñ ammâ çeşme-i âb-ı ḥayât-efzâ
4. Ğubâr-ı ḥaṭṭını yâd eyleyüp ṭab‘a keder virme
Getürmez zerre miḳdârı keder âyinedür zîrâ
5. Ḥaṭ-ı sebzi ğamıyla künc-i miḥnetde o meh-rünüñ
Sirişküñ ağlamakdan ‘İşmetî oldu yem-i ḥazrâ

576. TY 1724: 121^a; Bu şiir, ‘İşmetî Dîvânı’nda bulunmamaktadır.

577. TY 1724: 121^a; Bu şiir, ‘İşmetî Dîvânı’nda bulunmamaktadır.

578.

Nābî Der-Sitāyîş-i Muşāhib Muşţafā Paşa*Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün*

1. Kimdür ol kim mey-i manşıbla olup şîrîn-kām
Aña hamyāze-i ‘azl olmaya āhîr encām
2. Çend rûze gül-i iķbāl-i çemenzâr-ı fenâ
İder elbette dimāğ-ı dile îrâş-ı zükām
3. Bezm-i iķbâlde ser-mest olanuñ hâli budur
Gâh peymāne çeker gâhi humâr-ı âlām
4. Olsa ârâste bir dem yine ber-çîde olur
Ber-ķarâr üzre degüldür tarab-ı gerdiş-i cām
5. Zîn-i hûrşîd ü rikâb-ı [meh] olur çîde yine
Zîr-i rân olsa yine tevsen-i çarh-ı bed-rām
6. Çerh-sây olsa eger küngür-i bezm -i iķbâl
Yine yok levha-i tākında anuñ naķş-ı devām
7. Ceys-i aķter tağılup bir gün olur kâse tehi
Mâhveş zîr-i nigîn olsa eger hıttâ-i Şâm
8. Geleli dehre ne mesmû‘ u ne manzûr oldu
Cilve-i şâhid-i kām olduğı ber-vefk-ı devām
9. Tûde-i rîk-i revândur felegüñ iķbâli
Her zamân ‘arşa-i digerde ider ķarb-ı hıyām
10. Güzer itmekdedür iķbâl [u] ruķûbet didüğüñ
Biri hûrşîd-i zemistân birisi resm -i ğamām
11. Ne ķadar encümen-efrûz ise şem‘ -i iķbâl
Bestedür târ-ı fetîlinde yine reng-i zālām

578. TY 1724: 121^b; Nābî Dîvânı: 12. kaside, s. 64-71. (Bu şiir, Dîvân’da 95 beyittir)

3b. gâhi: gâh D.

5b. yine: eger D.

6a. bezm: ķaşr D.

7a. tağılup: tağılur D.

8a. dehre: dehr D.

10b. resm: reşh D.

12. Meclis-i ‘ālemi geh rūşen ü geh tār eyler
Budur āyīn-i nizām-ı felek-i nā-fercām
13. Bāde pey-der-pey iken derd-i ser-i renc-i humār
Bezm-i ‘ālemde ‘aceb kimdür olan mest-i müdām
14. Kimse āzāde degüldür siteminden çarhuñ
Hālesin mäh-ı şeb-ārāya ider halka-i dām
15. Baħr-ı pür-şuriş-i devletde olurmuş kem-ħiz
Her zamān keşt-i ümmide muvāfık eyyām
16. Kāh-ı iqbāle esās olmaz inanma bulmaz
Penbe-i günbed-i pür-bād-ı ħabāb istiħkām
17. Kendü aħvāl-i dil-i ber-zede sāmānumdur
İtdüğüm ma‘ raz-ı vālā-yı kirāma i‘ lām
18. Ki çıķup kal‘ a-i dilden sipeh-i şevķ-āmūz
Dikdi burc-ı emele ceys-i ferāğat a‘ lām
19. Rağbet-i ħatır ile tevsen-i manşıbdan inüp
Ğayrınıñ itmiş iken destine teslīm-i zimām
20. Rūzgār āyīne-i kalbe virüp yine keder
Dili pür-ħun ider evzā‘ -ı ciger-süz-ı ğarām
21. İhtiyāriyle bile ‘azl ‘aceb ħālet imiş
Dile elbette virürmiş keder-i bī-hengām
22. Ādemüñ ħāne-i temkīnin idermiş vīrān
İ‘ tibārāt-ı keder-ħiz ğam-engiz-i li’ām
23. Gerçi kim kişver-i vīrāne-i kalbümde benüm
‘Azl ü naşb eylemez icrā-yı rūsüm-ı aħkām
24. Līk kem-furşat-i bed-menişāndan feryād
Ki virür vaşfları serd-i deyden peygām

13a. bāde pey-der-pey: bādeye der-pey D.

16b. penbe: bünye D.

20b. ğarām: ‘avām D.

21a. ihtiyāriyle bile: ihtiyārī ise de D.

24b. vaşfları: vaz‘ ları D.

25. Hāmdī'llāh ki degüldür dil-i ğam mu' tādum
Naşb ile kaçır-ı şafā ' azl ile ketm -i ālām
26. Līk mümkün mi bu evzā' a taḥammül kim ider
Ādemi her birinüñ bād-ı burūtı sersām
27. Kānı kendü kuluñam diyü perestişler iden
Eylemez yolda düçār olsa bile redd-i selām
28. Kānı ol terk-i edeb diyü ku'ūd eylemeyen
Eylemez şimdi mecālisde bulunduğça kıyām
29. Kānı gördükçe kemānveş ḥam iden kāmetini
Zahm açar tır-şifat şimdi şudūr itse kelām
30. Dil-pesend ola diyü puḥte suḥanlar arayan
İtmede neşter-i ser-tiz-i kâder nükte-i ḥām
31. Gevher-i gūş-ı kabûl eyleyen ednā suḥanuñ
Şimdi eyler suḥan-ı serd ile kaçd-ı ilzām
32. Mīmveş pā uzadur yā gibi pūşt üzre yatur
Eyleyen ' izzet için dāl-şifat kâddini lām
33. Ni' met-i cāha iden destini ser-pūş-endāz
Şoñra eyler dehenin kâse-i zehr-i düşnām
34. Kānı bindükçe rikāba aşılın çāpükler
Dest-i şekvāsın ider şoñra miyān-gīr-i licām
35. Rūy-māl itmege dāmānuña fırsat gözeden
Yapışup dāmenüñe cevır için eyler ibrām
36. Nerdübānlarda bağıl-gīrlige sür' atler iden
Nerdübān üzre ider sebķate şimdi iḳdām
37. Hele bigāneye söz yok odur andan me'mül
' Ayb olunmaz ne kadar eylese terk-i ikrām

25a. ḥamdi'llāh ki: li'llāhi'l-ḥamd D.

25b. ketm: künc D.

30a. ola: olsa D.

32a. pā uzadur: pāy uzadup D.

33a. endāz: du' ā D. (Bu mısra, TY 1724'de vezne uymamaktadır)

36a. sür' atler: sür' at D.

38. Terbiyet-kerde-i nân u nemek-i luṭfuñ iken
İ‘tibār itmez olur ḥāneñ içinde ḥuddām
39. Ḥizmetüñ bār-ı girān ‘add ider iken olmuş
İltifātuñ hevesi māye-i zeyn-i iḳdām
40. Mezhebinde saña eyler sitem ü nāzı ḥelāl
Şevḳ-i ḥizmetle iden dīdesine ḥ‘ābı ḥarām
41. Ḥizmete çāpük ü çālāk iden şedd-i niṭāk
Kāmına eylemez āmiḥte yek zerre ḥırām
42. Kanı birbirini ḥizmet içün sebḳat iden
Şimdi ikrāh ile birbirine eyler ibrām
43. Nāzaruñ şevḳine şeb-tā-be-seḥer ḳā’im iken
Rūz tā-şeb nigeh-i nāzın ider mest-i menām
44. Dest berhem-zen olursañ ne ḳadar şiddet ile
Ḳāmet-i nāzına itmez yine teklīf-i ḳıyām
45. Ḥ‘ābdan dīdesini bümveş itmez bīdār
Eyleyen ḥizmet içün şevḳ ile bāb-ı ḥammām
46. İntisāb itmege her gün biri āmāde iken
Şimdi her şeb biri itmekde firāra iḳdām
47. Bir daḥı ḥāneye ‘azm eylemez andan açılır
İktizā eyler ise birisine istiḥmām
48. İnfi‘āl itmege āmāde gürūh-ı etbā‘
‘Itḳ sevdāsına ser-beste cevārī vü ḡulām
49. Şarşar-ı ‘azl şalup tefriḳa bāḡ-ı ‘ıyşa
Ḥāneden manşıbuñ ardınca bile gitdi niṣām

39a. iken olmuş: olmuşken ezel D.

39b. iḳdām: endām D.

40a. nāzı: cevri D.

42a. birbirini: birbirisine D.

43a. iken: olan D.

45b. bāb-ı ḥammām: pertāb-ı ḥamām D.

47a. ḥāneye: ḥāneñe D.

48a. infi‘āl: inḡşāl D.

48b. ser-beste: dil-beste D.

50. İrişüp kâfile-i ‘azl olıcağ teng-güşā
Cāmesin eyledi tenhālīga tebdīl eyyām
51. Zīver-i ḥān iken evvel ni‘am-ı gün-ā-gün
Eyledi keşretini vaḥdete tebdīl eyyām
52. Sīr olur nazar-ı āzı tehi-ṭab‘ānuñ
Şahn-ı şadrında ide cılve-i nā-puḥte ṭa‘ām
53. Ḥānumuz kāse -i gerdūn gibi yek kāse iken
Nice toysun bir alay gürsine-çeşmān-ı hevām
54. Gitdi maşraf gibi āmed-şüd-i ḥācetmendān
Ḥāneden pāyini īrād gibi çekdi enām
55. Çeşme-i miḥberede baḥş-ı ḥayāt eyler iken
Merḳad-ı maḳlemede mürdeye döndi aḳlām
56. Defter-i dād u sited nüşha-i eş‘ār oldı
Sāl-i tāriḥi ḥisāb itmege ḳaldı erḳām
57. Ehl-i ḥācāta olurken eşer ‘ayn-ı ḥayāt
Dāğdur deyn temessüklerine naḳş-ı ḥutām
58. Alınur şimdi ‘avā’id yirine vaż‘-ı girān
Virilür şimdi hedāyāya bedel sāde selām
59. Mā-ḥaşal ṭurfe perişānlıḳ imiş ḥālet-i ‘azl
Ṭutmasun kimselerün dergeh-i naşbında maḳām
60. Ḳorḳarum bir gün ider ḥāne-i sāmānı ḥarāb
Eger itmezse telāfisini ol faḥr-i kirām

50b. eyyām: ziḥām D.

51b. tebdīl: taḥvīl D.

52a. olur: olur mı D.

52b. şadrında ide: vaḥdetde ider D.

53a. kāse: sufre D.

53b. toysun: dursun D.

55a. miḥberede: miḥbereden D.

56b. tāriḥi: tāriḥ D.

57a. eşer: eşeri D.

57b. dāğdur: dāğ urur D.

60a. ider: ide D.

60b. ol faḥr-i kirām: faḥr-ı eyyām D.

61. Zīb-i silk-i vüzerā ya‘ ni Muşāhib Paşa
Ki şükūhına göre teng gelür heft ecrām
62. Āşaf-ı şāf-meniş ‘ālim ü dānā-verziş
‘Āqıl-i pāk-reviş ‘ārif-i pākīze-kelām
63. Bihterīn-i vüzerā Āşaf-ı şānīde sezā
Nāmına eyler ise cevher-i evvel ikrām
64. Tūde-baḥşāy-ı güher ma‘ reke-ārāy-ı hüner
Meclis-efrūz-ı kerem ‘ātıfet-āmūz-ı kirām
65. ‘Arşa-i şānına bir tūb kıbāb-ı gerdūn
Pāye-i cāhına bir seng ḥayāl-i ibrām
66. Bāb[1] beytü’ş-şeref-i mihr-i münīr-i nev-rūz
Kef-i dest-i keremi dā’ire-i māh-ı tamām
67. Qāmet-i nāzına kūtāh qabā-yı eflāk
Cilve-i rif‘atine teng fezā-yı evhām
68. Dergeh-i merḥameti mevhibeye cāy-ı ku‘ūd
Bünye-i ‘ātıfeti mekremete cāy-ı kıyām
69. Neyyir-i qalb-i cihān-tābına ḥayrān ḥūrşid
Ḥançer-i şā‘ıka-sīmāsına lertzān Behrām
70. Zūlf-i ‘irfānına dil-beste ‘arūsān-ı ḥayāl
Çeşm-i idrākine dil-dāde sevād-ı ifhām
71. Dilidür mekteb-i ‘irfān deheni maşdar-ı vaḥy
Qalbi mir’āt-ı cilā-dāde-i rūy-ı ilhām
72. Gūşe-i çeşm-i suḥan-dānına olmaz ḥā’il
Tutuq-ı tevriye vü perde-serāy-ı ihām
73. Silk-i nazma çekilen vaşf-ı cihān-ārāyı

63a. şānīde: şānī ki D.

65b. ḥayāl-i ibrām: cibāl-i ehrām D.

67a. nāzına: ‘izzine D.

70b. dil-dāde: cān-dāde D.

71a. vaḥy: feyz D.

73a. ārāyı: ārāsı D.

- Derd-i efvāh-ı havāş u güher-i gūş-ı ‘avām
74. Nağd-i maẓmūn-ı ma‘ānī heves-i vaşfı ile
Gūşe-i kīse-i endīşede itmez ārām
75. Hāne-i himmeti ol mertebe ‘ālīdür kim
Gerden-i zühreyi būs eylemek ister leb-i bām
76. Çarhdaki māhı görür çāhdaki āb gibi
İder ol kimse ki dergāh-ı refī‘inde maḳām
77. Olur āyīn-i bahār-ı keremin vaşf idenüñ
Hānesinden dökilen ḳatre bahār-ı bādām
78. ‘Aşsesinden gül-i hūrşīd döker şubḥ gibi
Bāğ-ı re‘yinüñ iden güllerini istiṣmām
79. Māhda hāle degül ‘aks bırakmış çarḥa
Şaḥn-ı ḳaşrındaki fevvāre ile havz-ı ruḥām
80. Şaḥn-ı dehre ḳonalı ḳāfile-i inşāfı
Birbirine uçurur bāz ile şāhīn ḥamām
81. Eşer-i hıfzını seyr eyle ki tıttuḡı dem
Pürsiş-i ḥatır-ı şīrāna varurlar aḡnām
82. Āşafā midḥat-i evşāfuñ olunmaz taḥrīr
Cism-i nāẓımda ser-ā-pāy dehān olsa mesām
83. Tābe-gerden dil ü cān ḡarḳa-i iḥsānuñdur
Olayum vādī-i inkāra düşersem nā-kām
84. Līk lā-būd ḳalem-i şīve-perest-i şu‘arā
Tāze bir vādī-i nā-refte bulup itse ḥırām
85. Gonçe-i ḥatıruñ açmaḳ hevesiyle ḳalemüm

76a. çarhdaki: çarḥda D.

77b. hānesinden: ḥāmesinden D.

81a. eyle ki tıttuḡı: eyle ki teb tıttuḡı D.

81b. varurlar: giderler D.

82a. taḥrīr: taḳrīr D.

82b. ser-ā-pāy dehān olsa: dehān olsa ser-ā-pāy D.

84b. bulup: bulur D.

85a. ḳalemüm: ḳalemün D.

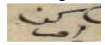
Oldı taşvîr-i dem-i ‘azle bu resme ressâm

86. Yoḥsa Allāh bilür sāye-i elṭāfuṇda
Kimseden zerre ḳadar görmedi ṭab‘um ālām
87. Mū-be-mū cümle-i ‘ālem saña pūṣīde degül
Ne idersen yine sen şağ [ol] eyā faḥr-ı enām
88. Ḳoma ḥasretle teḥī-dest dil-i maḥzūnı
İtmede ebḥire-i ‘azl dimāğum sersām
89. Kemterin bir nighüñ bendeñi iḥyā eyler
Gūşe-i çeşmüne mevḳūf hemān neyl-i merām
90. Sübḥa-gerdān-ı şenā ol yiter ey **Nābī**-i zār
Ne ḳadar nazmda maḳbūl ise de ṭul-ı kelām
91. Tā bu devletkede-i munḳalib-i ‘ālemde
Gāh ‘azl ü gehi naşb eyleye tebdīl-i maḳām
92. Gelmeyüp kevkeb-i iḳbāline yek zerre fütūr
Ḳuvvet-i bāzū-yı baḥtı bula gitdükçe ḳivām
93. Şuḳḳa-i rāyet-i iḳbālî olup ‘ālem-gīr
Ser ber-efrāḥte olduḳça livā-yı İslām

579.

Li-merḥūm Kemāl Paşa-zāde

Mef‘ūlū Fā‘ilātū Mefā‘īlū Fā‘ilūn

1. Bu fülk-i şeş-cihetde gönül çār-miḥ olup
Şaldı muḥīṭ-i ḥayrete mellāḥ-ı
2. Deryā-dil ol cihānda ki bu rūzgārdur
بحرى الرياح بما لا تشتهى السفن

85b. resme: yüzden D.

87a. ‘ālem: ḥālüm D.

87b. enām: kirām D.

88b. itmede: itmedin D.

93a. olup: ola D.

579. TY 1724: 124^b; Bu şiir, Şeyḥü'l-islām Kemāl Paşa-zāde Dīvānı’nda bulunmamaktadır.

580.

Derūnī*Mefā‘īlūn Mefā‘īlūn Mefā‘īlūn Mefā‘īlūn*

1. Şeherden hâzin-i devrân açup genc-i gülistânı
Nişâr itdi çemen eţfâline dil-ber çil Oşmānī
2. Nuķūd-ı berg-i ezhârı şabâ ol deñlü bezl itdi
Pür oldı dâmen-i kuhsâr u şahrâ ceyb ü dāmānı
3. ‘Arūs-ı gülşene gūyâ dūr ü güher nişâr oldı
Cibinlikdür muraşşa‘ her dıraht sāye sulţānı
4. Gülüp açılmış iken her tarafdan şahn-ı gülşende
Perişân eyledi geldi şabâ berg-i dırahtānı
5. Hevâlar mu‘ tedil hurrem **Derūnī** nev-bahâr iken
Şafâ-yı ‘işrete çeksek kenâra perde-i cānı

581.

Derūnī*Mefā‘īlūn Mefā‘īlūn Mefā‘īlūn Mefā‘īlūn*

1. İrişdi faşl-ı nev-rûzı cihân tâze bahâr oldı
Bezendi her nihâl-i bî-bedel naķş-ı nigâr oldı
2. Şalup gülşende gīsûlar perişân oldı sünbüller
Gülüp açılmada güller hevâlar müşk-bâr oldı
3. Elinde nergisün zerrîn kadeh ‘ıyşa şalâ eyler
Şafâ eyyâmıdur ya‘ nî fezâlar lâlezâr oldı
4. N’ola ol serv-i dil-cūnuñ olursam cüst ü cūyında
Aķar âb-ı revânāsâ gönüller bî-ķarâr oldı
5. Geçürme ‘ömri bî-hûde **Derūnī** gūşe-i ğamda
Zamân-ı ‘ıyş u ‘işret mevsim-i ğeşt ü güzâr oldı

582.

580. TY 1724: 124^b.581. TY 1724: 124^b.582. TY 1724: 125^a;

Rûhî

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

Şol kadar yâreledi tiğ-i firâkuñ beni kim
Ne belâ çekdigümi yaradan Allâh bilür

583.

Ferd

[Nev'î-zâde ' Atâyî]

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

Zencebîlâsâ çüki virür saķankûrdan nişân
Ol kebûter-bâza beñzer var mîdur kuş kaldıran

584.

Ferd

[Nev'î-zâde ' Atâyî]

Me' ulü Fâ' ilâtü Me' ulü Fâ' ilün

Ey kîr rûz u şeb senüñ işüñ haṭâ mîdur
Yârüñ koçundığı yire başmaķ revâ mîdur

585.

Yaḥyâ

Me' ulü Me' ulü Me' ulü Fe' ulün

Tenhâ gidelüm seyre dimiş emr o şûḥuñ
Yaḥyâ burada ḥâṭır-ı yârâna bakılmaz

586.

Ferd

Me' ulü Fâ' ilâtü Me' ulü Fâ' ilün

Sâķî ķo nâzı vaķt-i gül ü erġavân geķer
Bir nev-bahâr olinca daḥı ķoķ zamân geķer

-
583. TY 1724: 125^a; Bu şiir, “Donuk, S. (2015). Nev'î-zâde Atâyî'nin Hezliyât'ı. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(39), 70-110.” adlı çalışmada s. 97'de yer almaktadır.
584. TY 1724: 125^a; Bu şiir, agm.'de s. 92'de yer almaktadır.
585. TY 1724: 125^a; Bu şiir, Şeyḥü'l-islâm Yaḥyâ Dîvâmı'nda s. 166'da yer alan 141. gazelin 5. beytidir.
1a. şûḥuñ: şâḥuñ D.
586. TY 1724: 125^a.

587.

Ferd

[Bâkî]

Meʿûlû Mefâʿîlû Mefâʿîlû Feʿûlûn

Gitmez o mehûn râ gibi hançer kemerinden
 ʿÂşıklarınî öldürür âh işte burası

588.

Ferd

Feʿilâtûn Feʿilâtûn Feʿilâtûn Feʿilûn

Bâğa teşrîfin o gül-i raʿnânın
 Seyre çıkmazsa ʿaceb seyri çıkar cânânın

589.

Ferd

Fâʿilâtûn Fâʿilâtûn Fâʿilâtûn Fâʿilûn

Râhat olmaz nʿeyleyem sevdâ-yı zülfinden bu baş
 Şâhid-i berber beni üç günde bir itse tırâş

590.

Ferd

Mefâʿîlûn Mefâʿîlûn Mefâʿîlûn Mefâʿîlûn

Ne emdüm laʿl-i cânânı ne çekdüm sîneye anı
 Müyesser olmadı vaşlı ne rûhânî ne cismânî

591.

Ferd

Fâʿilâtûn Fâʿilâtûn Fâʿilâtûn Fâʿilûn

-
587. TY 1724: 125^a; Bu şiir, Bâkî Dîvânı'nda s. 297'de yer alan 508. gazelin 3. beytidir.
 1b. ʿâşıklarınî: üftâdelerin D.
588. TY 1724: 125^a.
 1a. Bu mısra vezne uymamaktadır.
589. TY 1724: 125^a.
590. TY 1724: 125^a.
591. TY 1724: 125^a.

Kimşeler görmiş degüldür cân bedenden çıkdığın
Hele ben gördüm gözümle işte cânumdur giden

592.

Ferd

[Bâkî]

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

Ol şanemden Bâkiyâ bir bûse da' vâ kı l yûri
Söylemezse öp hemân ağzın sükût ikrârdur

593.

Ferd

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

Ey baña seng-i melâmetden iden 'âr diyen
Benem ol başımı ortaya koyup yâr diyen

594.

Der-~~hak~~ı-1 Rûz-nâmecî-zâde

Me' ulü Me' ulü Me' ulü Fe' ulün

Tahvîl idegör ğayrıdan âlâyiş-i 'ışkı
Şûret vire dirseñ saña Rûz-nâmecî-zâde

595.

Berây-1 Etmekçi

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

Seyr ider cândan üftâde-i 'ışkın hemân
Etmegin alur o nân-ı püseri seyre varan

596.

Berây-1 Kâlaycı

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

592. TY 1724: 125^a; Bu şiir, Bâkî Dîvânı'nda s. 99'da yer alan 58. gazelin 7. beytidir.

593. TY 1724: 125^a.

594. TY 1724: 125^a.

595. TY 1724: 125^a.

596. TY 1724: 125^a.

Ol alaycı dil-beri gerdişler eyler nāzdan
 Āřık-ı bī-āreye uyruk şalar açmazdan

597.

Ferd

Mefā'īlūn Mefā'īlūn Mefā'īlūn Mefā'īlūn

Geçüp mey-hānede sāķī üzüm şuyın bile şıkduk
 Dilā pīr-i muġān ile bugün biz hem- aşır ıkduk

598.

Ferd

Fe'īlātūn Fe'īlātūn Fe'īlūn

Pādiřāhuñ ulı olduñ ünküñ
 Der-i devletde yedekçi at tut

599.

Berāy-ı Berber

Mef'ūlū Fā'īlātū Mefā'īlū Fā'īlūn

Ol ser-tırāşa bende olur şinesin gören
 or nad-i cānın üstine āyīnesin gören

600.

Berāy-ı Mü'ezzin

Mef'ūlū Mefā'īlū Mefā'īlū Fe'ūlūn

Āvāze-i şehr ile olar şehr-i maşabbet
 Ālemde mü'ezzin güzeli baña ıkarsa

601.

Berāy-ı Mü'ezzin

Fā'īlātūn Fā'īlātūn Fā'īlātūn Fā'īlūn

Niyyeti yārūñ nedür kim cümleye ılıñış řalā

-
597. TY 1724: 125^b.
 598. TY 1724: 125^b.
 599. TY 1724: 125^b.
 600. TY 1724: 125^b.
 601. TY 1724: 125^b.

Bir mü'ezzin dil-beri 'uṣṣāka kalkmış kāmete

602.

Ferd

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

Namāz ehline yokdur zerrece Haḳ emrine niyyet
Varup mescide gördüm dillerinde cümle ḳad ḳāmet

603.

'Aṭāyī

Meḥ'ülü Fā'ilātün Meḥ'ülü Fā'ilātün

Ḳaçmaz metā'-ı vaşlını bāzārdan o dil-ber
Ammā ki müşteriler aşığıdan dokerler

604.

Ferd

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Yār bir bir zülfine bend olanı ḳılmış raḳam
Bende vardum didi ki dīvāneye yokdur ḳalem

605.

Mişālī

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

Bir selāmuña senüñ degme miyüz ey meh-rū
Gele inşāf mıdur sende elüñ gögsüne ḳo

606.

Ferd

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

Ḳoçmağa māni' olursın gül-i nāzük-bedeni

602. TY 1724: 125^b.

603. TY 1724: 125^b; Bu şiir, Nev'î-zāde 'Aṭāyī Dīvānı'nda bulunmamaktadır.
1a. Bu mısra vezne uymamaktadır.

604. TY 1724: 125^b.

605. TY 1724: 125^b.

606. TY 1724: 125^b.

Girmesün aramıza boynuña al pîreheni

607.

Ferd

Mefā'îlün Mefā'îlün Mefā'îlün Mefā'îlün

Vücūdum zevrağın bād-ı fenāya virdi bir āfet

Varup baħr-i belāda fülk-i dil bir bāda

608.

Ferd

Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlün

Māh mı girdi 'aceb qoynuña yā sîne midür

Yohsa bir pāk mücellā gümüş āyîne midür

609.

Ferd

Me'ûlū Mefā'îlū Mefā'îlū Fe'ûlün

Ebrûlaruñ yanında o ğisû-yı girih-ğîr

Tesbîh dūrür aşılı mihrâb yanında

610.

Ferd

[Hâtemî]

Fā'îlâtün Fā'îlâtün Fā'îlâtün Fā'îlün

Sen dururken mihr ü māha baksa ey hürşid-ħad

Dilerüm Hâkdan çukurında bula şāhib-raşad

611.

Ferd

Mefā'îlün Mefā'îlün Mefā'îlün Mefā'îlün

607. TY 1724: 125^b.

608. TY 1724: 125^b.

609. TY 1724: 125^b.

1a. Bu mısra vezne uymamaktadır.

610. TY 1724: 125^b.

611. TY 1724: 125^b.

Namāza nice el degsün gerekse bir sen ol şūfī
Bir elde sâ' id-i sākī bir elde sāgar-ı bāde

612.

Müsemmen-i 'Ālī

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

I

Yine bir şāha esīr itdi beni devr-i zamān
Yine bir āteş ile oldı vücūdum sūzān
Ne nazīri bulunur ne olur aña aqrān
İ' tikkādum bu durur mişli bulunmaz el-ān
Nedür ol kāmēt-i bālā nedür ol nāz u ol ān
Doğrusın söyleyeyin aña kıyās ile hemān
Hecr-i Yūsufda benüm Yūsufumı görse ' ayān
Giryeden el yur idi Hāzret-i Pīr-i Ken' ān

II

Luṭf u kahrını görüp vuşlat ile hicrānuñ
Gerçi çok mihrine dil virmiş idüm devrānuñ
Görmüş idüm bu harāretlerini cānānuñ
Böyle rüsvālığı olmazdı dil-i nālānuñ
Bilemez kimse ne sihr itdügin ol fettānuñ
Nāzı çok kaṅğı birin şerḥ ideyin ben anuñ
Böyle mümtāz güzel nādir olur ' ālemde
Böyle meh-pāreye kim kādır olur ' ālemde

III

Muttaşıl gönlüm alup qalbümü cezb itmekde
Hāne-i qalb ise vīrān oluban gitmekde
Nāzlar şīveler itdükçe işüm bitmekde
Gözi şeh-bāzı da cān murḡını ürkitmekde
Gice gündüz dile cevri eyleyüp incitmekde
Bezme geldükçe bu ben ' āşıkı serkitmekde
Gitdi zulm ile harāb oldı dil-i vīrānum
Ağlasam ḥandeler eyler sevinür cānānum

IV

Ġayra dil virme diyü baña naşīhatler ider
Benden artuḡ o baña ' arz-ı maḥabbetler ider
Hīlelerle dil ü cān mülkini gāretler ider

612. TY 1724: 126^a; Gelibolulu Muştafā 'Ālī Dīvānı: 7. Müsemmen, s. 450.

I/5. nāz u ol ān: nāzla ān D.

II/3. görmüş idüm bu harāretlerini: bu harāretlerini görmüş idüm D.

III/2. qalb: şabr D.

III/7. vīrānum: nālānum D.

Gönlümi almada görseñ ne zarâfetler ider
Gerçi halk içre baña luṭf u ri‘ âyetler ider
Dem olur ğamzeler ile ne ihânetler ider
Kimseler tâze cevân sevmege meyl eylesesün
Tıfl-ı nev-reste seven vaşlına irsem dimesün

V

Ṭotalum şive vü nâz ile helâk ide beni
Düşmeye gerdenüme kākül-i ‘anber-şikenî
Dem-i vuşlatda girüp aramuza pîrehenî
Koymaya sîneye şarmağa o nâzük bedeni
O maḥalde baña yüz virmeye vech-i ḥasenî
Ne beni kıya anuñ ğamzesi ‘Âlî ne seni
Yine hiç cevır ü cefâsından anuñ ağlamazam
Terk idüp ol şanemi ğayrıya dil bağlamazam

613.

Çâr-ender-Çâr-ı Cinânî

Müstef‘ ilün Müstef‘ ilün Müstef‘ ilün Müstef‘ ilün

1. Ol sîm-ber virmez ḥaber tenhâ gezer kılmaz ḥazer
Kıl bir nâzar dirsem eger biñ nâz ider bakmaz geçer
2. Zülfüñ siyeh ruḥsâre meh sen bî-şübeh bir pâdişeh
Ben bî-güneḥ ḥâlem tebeh dil pür-veleh cân muḥtażar
3. Ḥâk oldı ten ey pür-fiten bu mekr ü fen her dem neden
Devletle sen kal sağ esen hicrûñle ben kıldum sefer
4. Gitsün kamu kavm-i ‘adû sen gel berü ey mâh-rû
Şimden girü ṭolsun sebû kılsun kedû def‘ -i keder
5. Virsem seri ben serserî ol ruḥları verd-i teri
Açmaz deri eyler beri ben çâkeri şâm u şeh
6. İden bulur şanma kalur bir gün olur vakti gelür
Ḥâlüm bilür şefkat kılrur ḥaḳḳum alur dirsem eger
7. Baḥr-i ‘atâ kân-ı şehâ şîr-i vegâ seyf-i Ḥudâ

IV/7. eylesesün: itmesün D.

V/1. beni: seni D.

V/2. gerdenüme: gerdenüñe D.

V/6. beni: seni D., seni: beni D.

613. TY 1724: 126^b; *Cinânî Dîvânı*, 20. kaside, s. 67.

5a. virsem: virdüm D., teri: tarî D.

Şehler aña nisbet gedā Sulţān Murād-ı nām-ver

8. Şāh-ı felek bī-müşterek tutar dilek virür yelek
Bī-reyb ü şek albi mihek reşk-i melek utb-ı beşer
9. Şaib-kerem ‘ālī-himem devrinde am maz-ı ‘adem
Dārā-aşem Sencer-‘alem makūmı hem bar ile ber
10. Kārı ‘amel zühdi meşel bilmez kesel ılmaz zelel
Söyler azel nazmı güzel hep bī-bedel ol şı‘r-i ter
11. Vālā-neseb nigū-aseb avrı ‘aceb alāı hep
Her rüz u şeb şormaz sebep sīm ü zeheb isān ider
12. Çaruñ mehi dehrüñ şehi ‘aşruñ behī amdan tehi
Şehler gehī gūyā zihī ol dergehi eyler maar
13. Zātı velī gūyā ‘Alī naşşı celī ‘ahdı belī
Şīr-i belī söyler velī şīrīn dili şehd ü şeker
14. Bāb[1] sened ben dāda sed yir aşm-ı bed andan leked
Tā ced-be-ced nesl-i esed bilmez ebed avf u aar
15. Tīr nīr-ı-rāy mülkinde key ser-cümle şey ‘adliyle ay
Kim ise mey gūş itse ney barında key anı diler
16. Güftārı a fikri adaq şehler seba alsa ea
Māh-ı asa mihr-i fala zībā-nesa nigū-siyer
17. ‘Alī-meniş bī-serzeniş dād u dihiş aña reviş
Altun gūmiş virmekdür iş bād ü beleş kim ılsa cer
18. ad nārven ru nesteren a yāsemen yāūd semen
Şīrīn-suan nāzūk-beden serv-i emen nal-i hūner
19. Vaşfinda kes bī-dest sen ıtñāba pes itme heves
Bu deñlü bes ey oş-nefes gel sözi kes ıl mutaşar

8b. utb-ı beşer: nev‘-i beşer D.

12a. behī: zihī D.

12b. zihī: rehi D.

13a. belī: melī D.

15b. diler: heder D.

17b. virmekdür: almakdur D.

19a. vaşfinda: vaşfına D., bī-dest sen: bī-dest-res D., itme: ılma D.

20. Hâk yeksere nuşret vire ‘avnî ire ol servere
Hâşmı kıra tîğî ura dâ’im göre fetḥ ü zafer
21. Rengî edâ olur şehâ rûḥa ğidâ cânâ şafâ
Dirsem revâ bu hoş-nevâ kıalsun **Cinânî**den eşer

614.

**Târîḥ-i Mühür-dâr-ı Muşâhib Paşa der-Çeşme-i Huşk-âb Bahrî Paşa Der-
tarîḥ-i Hezl**

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Bâreka’llâh çeşme-i ‘ayn-ı serâb
Teşne lebler itmesün ümmîd âb
2. Nâmın ihyâ itdi kırı çeşmenüñ
Şâhibü’l-ḥayrât olan ḥâne ḥarâb
3. Çeşme şanma tıfl-ı sengîn-dildür ol
Güş-mâl eyle gözinden gelmez âb
4. Çeşme şanma yolda ṭurmuş cerr için
Kâse vü zencîr ile bir bî-ḥicâb
5. Çeşme şanma şûret-i divârdur
Biñ perestiş eyleseñ virmez cevâb
6. Kâse[si] ünşâ zekerdür lûlesi
Lîk olmaz birbirinden behre-yâb
7. Bunuñ için olsalar yârân taleb
‘Âlemüñ olmaz du‘âsı müstecâb
8. Vezn iderdüm kıṭ‘a-i elmâs ile
Ger ṭoķınsa gözüme bir kaṭre âb
9. ‘Aynına gelmez ebed ṭûfân-ı Nûḥ
Pür hevâdur ḳalbi mânend-i ḥabâb
10. Baḥr-i mîzâna çıkarsañ delv ile

20a. nuşret: fırsat D.

21a. olur: oldur D.

Teknesine tamlamaz bir kaṭre āb

11. Fi'l-meşel aḳsa şuyı ter eylemez
Leblerin şafḥa-şümārān-ı kitāb
12. Şuyı gibi bulmadı tārīḥini
Hātif-i mu' ciz-dem [ü] ḥāzır cevāb
13. Gūş idenler vaşfını hep didiler
Rūḥ-ı Mevlānādan olup feyz-yāb
14. این نه چشمست و نه عینست و نه آب
سیمیا والله اعلم بالصواب

615.

Der-vaşf-ı Mecnū' a

Mefā'īlün Mefā'īlün Fe'ūlün

1. Zihī mecnū' a-i mevzūn u dil-keş
Ki ḥāvidür nice nazm-ı münīfe
2. Ḥaṭ u ḥālī ruḥ-ı dil-ber mişālī
Müzeyyen olmuş aña her şaḥīfe
3. Pür itmiş ḥurde-dānīn sözle beñzer
Cihānı geşt iden rind-i ḥarīfe
4. Yaḥūd beñzer nice eş'ār-ı pāki
İden ezber bir abdāl-ı zarīfe
5. Nedīm olur mecālisde bulınsa
Döner ḥalvetde bir yār-ı elīfe
6. Muḥaşşıl bir bahāristāna beñzer
Ki maḥrūn olmaya faşl-ı ḥarīfe
7. Muḥammesden ḳaşā'idden ḡazelden
Bedeldür nice dīvān-ı laṭīfe
8. Ḥuşūşā vaşf-ı faḥrū'l-mürselinde

Olup cāmi[‘] nice na[‘] t-1 şerīfe

9. Sebeb tahrīr ile cem[‘] iyyetine
Olan mazhar ola lutf-1 laṭīfe

616.

Li-Sultān Süleymān Hān eş-Şehirü be-Muḥibbī

Fā[‘]ilātün Fā[‘]ilātün Fā[‘]ilātün Fā[‘]ilün

1. Tīr-i āhum irdi eflāke dahı nālem henüz
Ey kamer bir şeb degülsin vākıf-1 hālem henüz
2. Cān u dil bāl [ü] perümdür yaqdı anı nār-1 ğam
Varabilmem kūyuña çün bī-per ü bālem henüz
3. İstedükçe vaşluñı şalduñ beni ferdālara
‘Ömr ta[‘] cıl itmede ben fīkr-i meh [ü] sālem henüz
4. Ol perī-rū yüzüm üzre bir qadem başsun diyü
Yüzümi hāk eyledüm yollarda pā-mālem henüz
5. Bu **Muḥibbī** hālını tahrīre almışdur qalem
Nice defter tldı şerḥ olmadı ahvālem henüz

617.

Muḥibbī

Fā[‘]ilātün Fā[‘]ilātün Fā[‘]ilātün Fā[‘]ilün

1. Yanmaz idi āteş-i hicr ile her dem cānımız
Güş-e-i çeşm ile ger kılsa nazar cānānımız
2. Korkaram kim sırr-ı ‘ışkuñ genci bir gün açıla
Key katı vīrān olupdur bu dil-i vīrānımız
3. Ey ṭabībüm çek elüñ Kānūnla olmaz Şifā
La[‘]l-i nāb-1 dil-ber olmuşdur hemān dermānımız
4. Ay olur hafta giçer göstermez oldı gün yüzün

616. TY 1724: 128^a; **Muḥibbī Dīvānı**: 1300. gazel, s. 725.

3b. itmede: itdi D.

4b. eyledüm: eyleyüp D.

617. TY 1724: 128^a; **Muḥibbī Dīvānı**: 1131. gazel, s. 739.

3a. ṭabībüm: ṭabībā D.

Göklere irse ‘aceb mi nâle vü efgânımız

5. Kim ki öğrenmek diler ‘ışkuñ rumûzın ser-be-ser
Okusun görsün **Muhibbî** defter-i dîvânımız

618.

Muhibbî

Meḥ ṭlū Fā‘ilātün Meḥ ṭlū Fā‘ilātün

1. Dil-ber benümle bir dem olduğı yokdur olmaz
Münis periye âdem olduğı yokdur olmaz
2. Didüm yüzüñi görsem andan ayağūñ öpsem
Didi ki bundan aqdem olduğı yokdur olmaz
3. Cevr ü cefāya mā’il çokdur güzeller ammā
‘Ahd ü vefāsı muhkem olduğı yokdur olmaz
4. Mihr umma dehr-i dūndan andan gelen cefādur
Kimse cihānda hurrem olduğı yokdur olmaz
5. Āh it **Muhibbî** her dem kim gördi yār maḥrem
‘Aşık olur mı bî-ğam olduğı yokdur olmaz

619.

Muhibbî

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Kudret-i şun‘-ı Hudādur sende olan kaş u göz
Kim göre hayret başaır döker anuñçün yaş göz
2. ‘Aql u şabrum bir uğurdan anı yağmā eyledi
Kimseye virmez emān bir laḥza ol cemmāş göz
3. Dīdeler yaş dökdügince kirpügüm cārūb olup

5a. ser-be-ser: ser-te-ser D.

618. TY 1724: 128^b; **Muhibbî Dîvânı**: 1301. gazel, s. 725.

2a. didüm yüzüñi görsem andan ayağūñ öpsem: bu ser-i ser-geşte sevdañ ile aşüfte olan D.

2b. didi ki bundan aqdem olduğı yokdur olmaz: ḥatırın cem‘ eyleyüp zülf-i perīşān istemez D.

5a. kim gördi: olmadı D.

619. TY 1724: 128^b; **Muhibbî Dîvânı**: 1349. gazel, s. 746-47.

1b. göre: görür D., döker: tolar D.

2a. anı: aldı D.

İşigün pāk itmege eyler özin ferrāş göz

4. Sırruñı ketm eyle didüm gönüme āh eyleyüp
Didi çün yeñilmez ider āhir anı kaç göz
5. Ey **Muhibbī** ‘āşıkun gör ne gelüpdür başına
Nice biñ yirden anuñ bağrında çıkdı baş göz

620.

Muhibbī

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Yāre dil gönder nihānī anı cānuñ tuymasun
Hālūñi taqrīr eyle kim zebānuñ tuymasun
2. Yan yakıl bir ‘uzv ‘uzvuñdan haberdār olmasun
Hūn-ı dil aqsun bu çeşm-i hūn-feşānuñ tuymasun
3. Taş işigin şubḥ ölince nice yıl bālīn idüp
Ney gibi inle velī kimse figānuñ tuymasun
4. Şöyle yan kim nār-ı ‘ışk ile vücūduñdan eşer
Kalmasun bir kes senūñ nām u nişānuñ tuymasun
5. Ol kemān-ebrū şıfat gönderse tīr-i ğamzesin
Sīneden geçsün velī bağruñda kanuñ tuymasun
6. Hāk-i pāyuñda yüzün sürsün yire ‘āşıklarun
Yürisün sāyeñ gibi serv-i revānuñ tuymasun
7. Ey **Muhibbī** sırruñı ketm eyle izhār eyleme
Şöyle şakla anı cān-ı nā-tüvānuñ tuymasun

621.

Muhibbī

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Hāmdüli’llāh ki yine tālīb-i cānānam ben
Bende-i ‘ışk olalı ‘āleme sulṭānam ben

4b. yeñilmez ider āhir anı: yaşum yeñilmez ider āhir D.

620. TY 1724: 128^b; **Muhibbī Dīvānı**: 2604. gazel, s. 1318-19.

5a. şıfat: güzel D.

621. TY 1724: 129^a; **Muhibbī Dīvānı**: 2687. gazel, s. 1356.

2. Bir adeḫ meyle cihān müşkili ḫall oldu baña
Her ne şorsañ baña şor mihr-i suḫan-dānam ben
3. Dāḡlar lāle vü gül sīnede serv oldu elif
Dōstum bir naẓar it nice gülistānam ben
4. Ruḫları üzre yine zülf-i perīṣānı görüp
Āh sevdāya düşüp ḫālī perīṣānam ben
5. Mest olur gāḫ **Muḫibbī** lebūñi zıkr idicek
Geh ġubār-ı ḫaṭı fikri ile ḫayrānam ben

622.

Muḫibbī

Meḫ'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Ey dil hevā-yı kākül içün zülf-i ḫamdasın
Şād ol göñül ki silsile-i bend-i ġamdasın
2. Yıllar durur bu ḫaste göñül ḫapusındadır
Bir kez dimez ki ḫaste-i miskīn ne demdesin
3. Öldürdi yār beni [bu] kūyı içinde āh
Hiç dimedi ki sen ḫarem-i muḫteremdesin
4. Her kim ki görse gözlerimüñ yaşını didi
Ol serv sāyesinde yine nāz u ni' amdasın
5. Ġarḫ itdi eşk fülk-i dili başdan aşdı āh
Beñzer **Muḫibbī** yine ki sen baḫr-i ġamdasın

623.

Muḫibbī

Meḫ'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

1. Göster yüzüñi alnuñı şems ü ḫamer olsun
Ṭamsun lebūñüñ yāri deñizler şeker olsun

4a. ruḫları: ruḫlarıñ D.

5b. fikri: fikrūñ D.

622. TY 1724: 129^a; **Muḫibbī Dīvānı**: 2641. *gazel*, s. 1335-36.

4b. yine: ne D. (Bu mısra, TY 1724'de vezne uymamaktadır)

623. TY 1724: 129^a; **Muḫibbī Dīvānı**: 2696. *gazel*, s. 1359-60.

2. Cānum bile yoluñda senüñ dil nedür ey dost
Tek gūşe-i çeşmüñle baña bir nazar olsun
3. At ğamze oķın sīneme dilden öte geçsün
Delsün cigerüm ğamzeleri reh-güzzer olsun
4. Sen serv-i sehī gibi şalın nāz ile her sū
Ben āh ideyin qarşuña қо bir eşer olsun
5. Her kim ayırur ‘āşıkı dil-ber kapusından
Budur dilegüm anı ki ol der-be-der olsun
6. Cān naķdini yolında **Muħibbī** ide īşār
Ol yār gelür diyü baña tek ħaber olsun

624.

Muħibbī

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Cām-ı la‘ lüñdür eyā meh sırrımı fāş eyleyen
Qatı göñlüñdür dem-ā-dem bağrumı baş eyleyen
2. İrmek [içün] vaşluña ħarc eyledüm cān naķdini
Ārzü-yı vuşlatuñdur beni қallāş eyleyen
3. Öykünelden ruħlaruña gül lebüne la‘ l-i surħ
Ol güneħdür birini ħār u birin taş eyleyen
4. Rāh-ı ‘ışķuñda yürür bir laħza ārām eylemez
Bu **Muħibbī**dür ğamuñ kendüye yoldaş eyleyen

625.

Muħibbī

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. ‘Ārız-ı cānāne baķsun gülşen ü yaz isteyen
Diñlesün cān bülbülin murğ-ı ħoş-āvāz isteyen

5a. kim ayırur: kim ki ırar D.

624. TY 1724: 129^b; **Muħibbī Dīvānı**: 2633. gazel, s. 1331-32. (Bu şiir, Dīvān’da beş beyittir)

625. TY 1724: 129^b; **Muħibbī Dīvānı**: 2493. gazel, s. 1267-68.

2. İhtiyār ider belā vü derd ü miḥnet ğam yükin
Dil virüp bir mäh-rüya şīve vü nāz isteyen
3. Ney gibi baĝrum delindi kâmetüm çeng oldı āh
Bezm-i ğamda nâlemi gūş eylesün sâz isteyen
4. ‘Arz kılsun yana yana şubḥa dek dil derdini
Şem‘ veş yaşın çoĝ itsün uyḥusın az isteyen
5. Ol hümā-pervāzı kıldum gör ne vech ile şikār
Gönlümün şeh-bāzına kılsun naẓar bāz isteyen
6. Rāz-ı ‘ışķa vāķıf oldum şol kadar ‘ālemde kim
Sīne gencīnem ṭolu gelsün berü rāz isteyen
7. Ey **Muḥibbī** bu ṭarīķ-i ‘ışķda ‘āşık degül
Gözleyüp mihr ü vefā cevır ü cefā az isteyen

626.

Muḥibbī

Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün

1. Göñül teslīm-i cān eyler elin yur kendü ḳanından
Ṭarīķ-i ‘ışķa kim girse geçır nām u nişānından
2. Bulurđı mürde cismüm cān olurđum tā ebed zinde
Lebinden cür‘a nūş itsem birez ‘İsī-deheninden
3. Metā‘-ı būseyi alsa virüp cān ışşı iderđün
Dil ü cān çünki anuñdur ne çıkar kendü yanından
4. İşitdüm cum‘a gün vā‘ız şerār-ı dūzaḥı añmış
Olupdur dūzaḥı kendi yaḳar odlar zebānından
5. Gözüm yaşını dökdükçe feraḥlar kesb ider göñlüm
Muḥibbī şem‘ olupdur şan güler kendü ziyānından

2a. ğam yükin: yüklerin D.

5a. kıldum gör ne vech ile: gör ne vech ile kıldum D.

7b. cefā az isteyen: cefā isteyen D.

626. TY 1724: 129^b; **Muḥibbī Dīvānı**: 2483. gazel, s. 1263-64.

2b. itsem: itse D., ‘İsī-deheninden: içsem dehānından D.

3a. būseyi alsa: būsesin alsañ D.

3b. dil ü cān: dilā D., çıkar kendü: çıkar gör kendü D.

5b. ziyānından: zebānından D.

6. Saña beg dirse bir kaç gün şakın dünyāya dil virme
Senüñ gibi nice yavru uçurmuş âşiyānından

627.

Muhibbî

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Virür ' âlemde bir kes yok haber yārūñ vefāsından
Velî şekvā şikāyet çok iden cev̄ ü cefāsından
2. Ayağdan düşmişem cānā elüm tūt dest-girüm ol
Didüm didi ki görmüş yok güzeller merhabāsından
3. Bugün mağrūr olup dime iletdüm başa ben ' ışkı
Haber virmedi virmez de kimesne intihāsından
4. Şakın dünyāya dil virüp içinde âşiyān itme
Senüñ gibi nice yavru uçurmuşdur yuvasından
5. Eger öldür ü ger dirgür muṭi'üm her ne eylerseñ
Olupdur kâni' söz açmaz saña varup hayāsından
6. **Muhibbî** la' l-i dildāra şarāb-ı nābı beñzetdüm
İşidüp habbe çāk idüp hurūş itdi şafāsından
7. Umaram rüz-ı zulmetde komaya kim şefi' dür ol
İki ' âlem münevverdür anuñ nūr-ı ziyāsından

628.

**Der-Na' t-ı Şerif Seyyidü'l-Enām ' Aleyhi Efḍalü'-l Taḥiyyatü ve's-Selām
Li-efḍalü's-Şi' rü'n-Nef' i-i Şirīn-Beyān**

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. ' Uḳde-i ser-rişte-i rāz-ı nihānīdür sözüm

6a. dil virme: aldanma D.

627. TY 1724: 130^a; **Muhibbî Dīvānı**: 2508. gazel, s. 1274-75.

1b. şikāyet çok iden: kılan çokdur anuñ D.

2a. ayağdan düşmişem: ayağda kalmışam D.

2b. didi ki görmüş yok: didi ki kim görmüş D.

6a. dildāra: dildārı D., nābı: nāba D.

6b. şafāsından: sevdāsından D.

628. TY 1724: 130^a; **Nef' i Dīvānı**: 1. kaside, s. 27-29.

- Silk-i tesbîh-i dūr-i seb‘ a’l-meşānīdūr sözüm
2. Bir güherdür kim nazîrin görmemişdür rûzgār
Rûzgāra ‘ālem-i ğayb armağanıdur sözüm
 3. Rûzgār ihsānumı bilmiş benüm yâ bilmemiş
‘Āleme feyz-i hayāt-ı cāvidānīdūr sözüm
 4. Ehl olan qadrin bilür ben gevherüm ħarc eylemem
‘Ālemün sermāye-i deryā vü kânıdur sözüm
 5. Bî-‘araz bir cevher-i şāfīdūr ammā muttaşıl
Ehl-i ṭab‘ uñ zīver-i tiġ ü sinānıdur sözüm
 6. Ya‘nî kim endişe-sencân-ı cihānuñ dā’imā
Hem şarîr-i kilki hem vird-i zebānıdur sözüm
 7. Bir benüm gibi cigerdār ehl-i ṭab‘ olmaz daĥı
Cevher-i tiġ-i қаzā-yı nā-gehānīdūr sözüm
 8. Ğamze-i dil-ber n’ola reşk eylese endişeme
Ĥırz-ı bāzū-yı dil-i şāhib-ķırānıdur sözüm
 9. Ol qadar pür-şīvedür gūyā ki bkr-i fikrimün
Ğamze-i merd-efgen-i nā-mihribānıdur sözüm
 10. Ol qadar dil-dūzdur gūyā ki bir şūḫ āfetün
Nāvek-i müşġin kemān-ı ebruvānıdur sözüm
 11. Āyet-i nūn ve’l-ķalemdür muşḫaf-ı sīnemde yā
Rüstem-i endişemün tīr ü kemānıdur sözüm
 12. Bir gülistāndur ḫayālüm dil-şüküfte bülbüli
Ol gülistānuñ laṭīf āb-ı revānıdur sözüm
 13. Bir şebistāndur devātum ḫāme zengī ḫādimi
Ol şebistānuñ ‘arūs-ı dil-sitānıdur sözüm
 14. Āferīniş tūṭ/-i endişeme bir dāmdur
Kim o dāmuñ dāne-i pür imtinānıdur sözüm

4a. gevherüm ħarc: cevherüm medḫ D.

11a. nūn ve’l-ķalem: “Hokka ile kaleme yemin olsun.” (Kalem Sūresi 68/1)

13a. devātum: ḫayālüm D.

15. Kimse inkâr idemez mâhiyyet-i endîşemi
Ehl-i reşkûn nüşa-i ‘ağd-i lisânıdur sözüm
16. Âfet-i ‘aynü’l-kemâl-i reşk kâr itmez baña
Def -i zağm-ı çeşm-i Hallâku’l-ma‘ânîdür sözüm
17. Hâk-i pâyum sürme eylerse ‘aceb mi rûzgâr
‘Unşur-ı rûh-ı Kemâl-i İsfahânîdür sözüm
18. İşte Hallâku’l-ma‘ânî şimdi geldi ‘âleme
Gûş [idûn] âşârını kim tercümânıdur sözüm
19. Şöñra gelsem dehre Hallâk-ı ma‘ânîden n’ola
Kâlib-ı huşk-ı hayâle rûh-ı şânîdür sözüm
20. Nüktede ‘âlem harîf olmaz baña gûyâ benüm
Her ne söylersem cevâb-ı len-terânîdür sözüm
21. Her ne söylersem kazâ mazmûnını işbât ider
Anı bilmez ki hitâb-ı imtiyhânîdür sözüm
22. Ben ne keşşâfım ne şâhib keşf ammâ ma‘nîde
Müşikâf-ı nüktehâ-yı âsumânîdür sözüm
23. Biñde bir ma‘nâyı nazım itmem yine bir lafz ise
Yoklasañ mecmû‘a-i râz-ı nihânîdür sözüm
24. Hâsid-i kec-rev hayâle râst gelmezse n’ola
Ehl-i dil yârâna her dem yâr-ı cânıdur sözüm
25. Ben cihân-ârâ şehen-şâh-ı cihân-ı ma‘nîyüm
Sözlerüñ de pâdişâh-ı kâm-rânıdur sözüm
26. Dönse şemşîr-i hatîbe n’ola şemşîr-i zebân
Mülk-i nazmuñ huṭbe-i emn ü emânıdur sözüm
27. Tab‘ımuñ bir tercümân-ı ter zebânıdur kalem
Hâmemüñ bir hem-zebân-ı nükte-dânıdur sözüm
28. Pâsbân olmış bir ejderdür kalem genc-i dile
Ki o gencüñ şeb-çerâğ-ı pâsbânıdur sözüm

21a. mazmûnını: mazmûnunun D.

26b. nazmuñ: nazmum D.

27a. tab‘ımuñ: tab‘ımuñ D.

29. Tā şabāh-ı haşre dek biñ mübtelāyı mest ider
Bezm-i ‘ ıŝkuñ neşve-i rıtl-ı girānıdur sözüm
30. Rind-i huşyāram harābāt-ı maḥabbetdür dilüm
‘ Āşık-ı hercā’ ĩyem vaḥdet nişānıdur sözüm
31. Olalı peygāmbere-i āḥir zamāna na‘ t-gū
Āb-ı rüy-ı ümmet-i āḥir zamānıdır sözüm
32. Na‘ t-ı şāhen-şāh-ı evreng-i nübüvvet kim anuñ
Feyz-i medḥiyle dilüñ cān-ı cihānıdur sözüm
33. Cān-ı ‘ ālem faḥr-ı ādem Aḥmed-i mürsel ki tā
Ḥaşr olunca na‘ t-gūy u na‘ t-ḥānıdur sözüm
34. Olalı ğavvāş-ı deryā-yı ḥayāl-i midḥati
Cevheri-i ṭab‘ ımuñ zīb-i dükānıdur sözüm
35. Ol kadar el virdi [ma‘ nā] feyz-i evşāfiyle kim
Gūiyā miftāḥ-ı genc-i şāygānıdır sözüm
36. Maşrıḳ-ı şubḥ-ı hidāyetdür şenāsiyle dilüm
Mihr-i ḳudsī kevkeb-i pertev-feşānıdur sözüm
37. Kevkeb-efşān āfitāb olmazsa ger ol maşrıkuñ
‘ İḳd-ı pervīn-i güsiste rismānıdur sözüm
38. Başlasam mi‘ rācını taḥḳıķe āb u tāb ile
Gevher-i şehvār-ı gūş-ı Ümmühānıdır sözüm
39. ‘ Add olunmaz mu‘ cizātı ḥadden efzūn neylesün
Gerçi kim bir rāvī-i mu‘ ciz beyānıdur sözüm
40. Gerçi ben dūram cenābuñdan hele şükrüm budur
Çihre-fersā-yı cenāb-ı āsitānıdur sözüm
41. **Nef’** ĩyem endişe-i na‘ t ile oldum kām-yāb
Nā-murādān-ı cihāna müjdegānıdır sözüm
42. Ḥāk-i pāy-ı na‘ t gūyānum ki ‘ arş-ı a‘ zamuñ
Zıkr ü tesbīḥ-i lisān-ı ḳudsiyānıdur sözüm

36b. kevkeb-i pertev-feşānıdur: pertev-i kevkeb-feşānıdur D.

43. Şād-kām oldum neşāt-ı feyż-i na‘ t-ı pāk ile
Şimdiden şoñra du‘ ā-yı şādmānīdūr sözüm
44. Tā ki ma‘ nā-yı laṭīf ü reng-i lafz-āmīz ile
Rūzgāruñ bir dil-āver dil-sitānıdur sözüm
45. Her dem endīşemden olsun rūḥına yüz biñ selām
‘Arşa dek īşāle peyk-i rāygānīdūr sözüm

629.

Tercī‘ -i Bend-i Sā‘ī

Mef‘ ūlū Mefā‘īlū Mefā‘īlū Fe‘ ūlūn

I

‘Ālemde şafā seyr-i ruḥ-ı yārı bilürsin
Ġam gelse sebep ḥīle-i aġyārı bilürsin
Mā‘il saña ol şūḥ-ı cefākārı bilürsin
Kec-revlik ider çarḥ-ı sitemkārı bilürsin
Ne kūyına bir fırsat olur varıbilürsin
Ne yārı bulup kapuda yalvarıbilürsin

II

Meclisde elin öpmege ibrām idemezsin
Ayaġına yüz sürmege iḳdām idemezsin
Bir ān yüzini görmeseñ ārām idemezsin
Nāmıyla daḥı ḥālūñi i‘lām idemezsin
Ne kūyına bir fırsat olur varıbilürsin
Ne yārı bulup kapuda yalvarıbilürsin

III

Şoldı elem-i ḥār ile ḥayfā gül-i alūñ
Āşüftesisin bir şeh-i iḳlīm cemālūñ
Lāyık mı cefā ide gelüp şormaya ḥālūñ
Bīmār olalı ḳalmadı reftāra mecālūñ
Ne kūyına bir fırsat olur varıbilürsin
Ne yārı bulup kapuda yalvarıbilürsin

IV

Gülşende açılsa ḳaçan ol ġonçe-i zībā
Feryād u fiġān eylese her bülbul-i ġuyā
Ey Sā‘ī dil-ḥaste idüp rāzuñı ifşā
Şanursın ola cümle muḳayyed saña dünyā

44a. reng-i lafz-āmīz: lafz-ı reng-āmīz D.

44b. dil-āver dil-sitānıdur: dil-ārā dāstānıdur D.

Ne kūyına bir fırsat olur varıbilürsin
Ne yâri bulup apuda yalvarıbilürsin

630.

Tahmīs-i Fevrī Ğazel-i Emānī

Mef'ūlū Mefā'īlū Mefā'īlū Fe'ūlūn

I

Cevr itme baa sen daı mānend-i felek gel
Hicrūnle gōñūl yāresine ekme nemek gel
Lāzım degūl ey aı kemān op u tūfeng gel
Öldürmege ben aste-dili tīgūnı ek gel
Cān nadini īār ideyūm yolua tek gel

II

Dil izi tozun kul-i cilā yirine gōrdi
Gözüm ayaı opraına urdı getürdi
Erbāb-ı naar āk-i derin sildi süpürdi
Kūyuda nice bencileyin yildi yüpürdi
Ey bād-ı abā yār īigine yilerek gel

III

Ey lev-i ruı asen-i tavīmde asen
Dīvān-ı cemālinde aı a-ı mu' ayyen
ūn muaf olur noa vū ī' rāb ile rūen
āl ü aunı defter-i üsnū varaından
Öldürme beni itme tırā eyleme ak gel

IV

La' lūn amı 'ōmrüm tenüme rū-ı muavver
Cān būy-ı 'abīr [ü] a u zūlfūnle mu' aar
Her gūn sitemū dāı bedende meh-i enver
Ger gice dil-i tīre ayālūnle mūnevver
Sen ey meh-i bī-mihr gerek gelme gerek gel

V

Fevrī gōrūp ol urre-i pūr-mūk-feānı
Dil balama zinhār mūlāyim anup anı
Gū eyle ne dir pend idūp ūstād-ı cihānı
Ba oma hevā-yı ser-i zūlf ile Emānī
Sevdā-zede olma ya yūri ekme emek gel

630. TY 1724: 132^a.

III/1. ruı: bu kelime mecmuada "ruuı" şeklinde yazmaktadır. Ancak vezin bu şekilde bozulduu için Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi, Revan 763'de bulunan *Fevrī Dīvānı* nüshasına bakılarak bu kelime ruı şeklinde alınmıtır.

631.

Ġazeliyyât-ı Nef'î Efendi*Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün*

1. Şâh-ı 'ışķam 'âlem-i ma' nâ müsellemdür baña
Ser-nigün peymâne-i Cem tâc-ı Edhemdür baña
2. 'Işķ ile gâhî ħarâbâta düşürsem gönümi
Bâzgüne tâc-ı Edhem sâġar-ı Cemdür baña
3. Her nefesde ħançer-i bürrân gibi bir zaķm açar
Hem-zebân-ı dil-nüvâz âh-ı dem-â-demdür baña
4. Ħalk-ı 'âlem bir nefes şâd olmaġa cânlar virür
Cânımuñ cânânı gûyâ dildeki ġamdur baña
5. 'Âşķam ammâ yine dûşîzegân-ı fîkrüme
Cebra'ilem Meryem-i endîşe maķremdür baña
6. Baña şor **Nef'î** hemân ķadr-i dür-i ġüftârıñı
Nükte-sencân-ı İlâhî cümle hem-demdür baña

632.

Velehu Ħarfü'l-bâ*Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün*

1. Göz uciyla 'âşķa geh luķf ider gâhî 'itâb
Bir su'âle yir ķomaz ol ġamze-i ħâzır cevâb
2. Çeşmi bezm-i fitne ķurmuş 'işve câm almış ele
Bâde-i nâz ile itmiş ġamzesin mest ü ħarâb
3. Lebleri üzre ġubâr-ı ħaķķ-ı nev-ġîzi degül
Nâfe-i âhû-yı çeşminden dökülmiş müşķ-i nâb
4. Çeşm-i mesti tiġ çekmiş ġamzeden bir ķahramân
Ebrû-yı müşġîni bir şemşîrden ħâlî kırâb
5. Nice tutsun tîr-i yâra sînesin **Nef'î** nişân
Anı ķor mı bir ķarâr üzre dil-i pür ızırâb

631. TY 1724: 132^b; Nef'î Dîvânı: 1. ġazel, s. 236. (Bu şiir, Dîvân'da yedi beyittir)632. TY 1724: 133^a; Nef'î Dîvânı: 10. ġazel, s. 239.

633.

Velehu

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Gönlümi her dem bir âteşdür kılan pür-ıztırâb
Kim ol âteşden bir aḥkerdür felekde âfitâb
2. Nâr-ı âhum tıtdı dehri yine maḥv olmaz felek
Ber-ḳarâr olmaḳ 'acebdür âteş üstinde ḥabâb
3. Gelse peykân-ı ḥadeng-i yâr ḳalmaz sūz-ı dil
Gör nice teskîn ider bir külhēni bir ḳaṭre âb
4. Âbdur peykân-ı yâr ammâ gelince sîneye
Olur âteş-pâre ol daḥı virür bir gûne tâb
5. Âb u tâb eksük degül şî' rûnde ey **Nef'î** senüñ
Yâr gâhî luṭf ider gibi saña [gā]hî 'itâb

634.

Velehu

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Bildirürdüm derdümi bir âh ile cānāna hep
Ḳorḳaram sūz-ı derūnumdan felekler yana hep
2. Gün gibi bilmem kimüñ ḡam-ḥānesin pür-şevḳ ider
Ḥalk-ı 'âlem mübtelâ bir âfet-i devrāna hep
3. Dāne virmez ḥırmeninden merdüm-i dānāya çarḥ
Bezî ider varını ammâ bulsa bir nā-dāna hep
4. Ceng iderler dīde[de] her şeb ḥayāl-i yâr için
Girseler müjgānlarum n'ola boyınca ḳana hep
5. Olmaz ey **Nef'î** bu vādīde benümle hem-' inān
Gelsün esb-i ṭab' ina maḡrūr olan meydāna hep

635.

633. TY 1724: 133^a; Nef'î Dīvānı: 11. gazel, s. 239-40.634. TY 1724: 133^a; Nef'î Dīvānı: 16. gazel, s. 241.635. TY 1724: 133^b; Nef'î Dīvānı: 30. gazel, s. 246. (Bu şiir, Dīvān'da beş beyittir)

Velehu Harfû'l-Cim

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Ölmek âsân ' aşık bir dem firâk-ı yâr güç
Böyle müşkil derd esîri hasteye tîmâr güç
2. ' Işk mühlik yâr gâfil mübtelâlar neylesün
Birbirine derdini inkâr güç ikrâr güç
3. Gerçi ' ışk izhârı bî-tâb olmayınca cürm olur
Dil-ber ammâ müdde' â fehm olıcağ inkâr güç
4. Olsa Nef'î n'ola ger endîşesiyle hem-zebân
Neylesün yâ şöhet-i yârân-ı [nâ]-hemvâr güç

636.

Velehu Harfû'r-râ

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

1. Yazanlar peykerüm destümde bir peymâne yazmışlar
Görüp mest-i mey-i ' ışk olduğum mestâne yazmışlar
2. Baña teklîf-i zühd itmezdi idrâk olsa zâhidde
Yazıklar [ki] anı ' âkil beni dîvâne yazmışlar
3. Benüm ' aşık ki rüsvâlıkı tutdı şöhetüm şehri
Yazanlar kıssa-i Mecnûnı hep efsâne yazmışlar
4. Nice zâhirdür ey Nef'î sözünden dildeki sūzuñ
Yazınca nüsha-i şî' rûñ kalemler yâne yazmışlar

637.

Velehu

Mefâ' ilün Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün

1. Ne tende cân ile sensüz ümîd-i şîhhat olur
Ne cân bedende ğam-ı fûrkatûñle râhat olur
2. Ne çâre var ki firâkuñla eglenem bir dem

636. TY 1724: 133^b; Nef'î Dîvânı: 33. gazel, s. 248. (Bu şiir, Dîvân'da beş beyittir)
3b. efsâne: yabana D.

637. TY 1724: 133^b; Nef'î Dîvânı: 38. gazel, s. 250. (Bu şiir, Dîvân'da altı beyittir)
2a. eglenem: eglenemem D.

Ne ṭālī'üm meded eyler vişāle furşat olur

3. Ne şeb ki kūyuña yüz sürmesem o şeb ölürin
Ne gün ki ḳāmetüñi görmesem ḳıyāmet olur
4. Belā budur ki alışdı belālaruñla gönül
Ġamuñ da gelse dile bā' iş-i meserret olur
5. Nedür bu ṭālī' ile derdi **Nef' Ġ**-i zāruñ
Ne şūḥı sevse mülāyim didükçe āfet olur

638.

Velehu

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

1. Maḥşer olmuş şaḥn-ı Kāğıdḥāne dünyā bundadur
Cennete dönmiş güzellerle temāşā bundadur
2. Bu da bir gündür ḳıyāmetden nişānı āşikār
İşte gör ol āfitāb-ı ālem-ārā bundadur
3. Dil-beruñ bālā-bülendi 'āşıḳuñ üftādesi
Bir yire gelmiş bugün a'lā vü ednā bundadur
4. Añmasun şūfī daḥı keşretde vaḥdet 'ālemin
Yāri tenhā avlayan 'uşşāḳ-ı şeydā bundadur
5. Cümleden ol gūne ser-mestān-ı şāhib-ḥālden
Nef' Ġ-i şūrīde vü bī-bāk ü rüs vā bundadur

639.

Velehu

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

1. Niçün şāḥ-ı nihāl-i gülde bülbül āşiyān eyler
Bu günde ḥod maḥabbet ehli terk-i ḥānmān eyler
2. N'ola bu demde 'āşıḳ mest ü dil-ber mey-perest olsa
Bu bir demdür ki hep şāḥ u gedāyı kām-rān eyler

638. TY 1724: 133^b; **Nef' Ġ Dīvānı**: 43. gazel, s. 252.

639. TY 1724: 134^a; **Nef' Ġ Dīvānı**: 39. gazel, s. 250-51. (Bu şiir, *Dīvān*'da altı beyittir)
1b. günde: günler D.

3. Ser-â-pâ nergis encüm gül meh-i tâbâna dönmişdür
Bahârûñ şan' atın gör kim zemîni âsumân eyler
4. Müzeyyen reng ü bûy ile dil-i Nef'î gibi rûşen
Meger ol cân-ı 'âlem gâh geşt-i gülsitân eyler

640.

Velehu

Mef'ûlû Mefâ'îlû Mefâ'îlû Fe'ûlûn

1. İhyâ iden endîşemi feyz-i nefesümdür
Endîşe benüm tıfl-ı dil-i nev-hevesümdür
2. Oldum güher-i feyz ile deryâ-yı ma'ânî
İ' râb u hurûf-ı suhanum hâ[r] u hasumdur
3. Ol kâfile-sâlâr-ı reh-i Ka'be-i ışkâm
Kim nâle-i uşşâk-ı şadâ-yı ceresümdür
4. Olsam n'ola Nef'î gibi Hallâk-ı ma'ânî
İhyâ iden endîşemi feyz-i nefesümdür

641.

Velehu

Mefâ'îlûn Mefâ'îlûn Mefâ'îlûn Mefâ'îlûn

1. Ol ebrûlar ki levh-i cebhe-i cânâne yazmışlar
Cemâlî matla'ıdır kim ser-i dîvâne yazmışlar
2. Degül gird-i lebinde hattı ol 'Îsâ-demûñ gûyâ
Du'â-yı Hızır bir mercândan fincâna yazmışlar
3. Şanurlar dūd-ı âhum halka halka evc-i a'lâda
Bir ejder[dür] ki sakf-ı künbed-i gerdâna yazmışlar

3b. şan' atın: şun' ını D.

4a. rûşen: gülşen D.

4b. gâh: gâhî D.

640. TY 1724: 134^a; Nef'î Dîvânı: 45. gazel, s. 253. (Bu şiir, Dîvân'da beş beyittir)

1a. endîşemi: endîşeyi D.

4b. endîşemi: endîşeyi D.

641. TY 1724: 134^a; Nef'î Dîvânı: 34. gazel, s. 248. (Bu şiir, Dîvân'da beş beyittir)

3a. dūd-ı âhum halka halka: halka halka dūd-ı âhum D.

4. Bu tarz-ı hâşa ey **Nef'î** yine şûret viren sensin
Naẓîre söyleyenler ekserî efsâne yazmışlar

642.

Velehu

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Çekdiğüm derdi ne hem-hâne ne hem-râh bilür
‘Âşıkam hâl-i dil-i zârumı Allâh bilür
2. Dâd o zâlimden eger böyle kalursa nâzı
Ne fîğân-ı şeb ü ne âh-ı şehergâh bilür
3. Söyleşilmez nigh-i şûhı ‘aceb müstağnî
Ne zebân-ı dil ü ne şîve-i dil-h'âh bilür
4. Gamzesi âteş-i sūzâna girer bir cādū
Ne dil-i şu' le-feşân ne 'alev-i âh bilür
5. Böyle dil-ber ne belâdur başuña ey **Nef'î**
Her nigâhını kazâ âfet-i cāngâh bilür

643.

Velehu Harfî' z-zâ

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Eşk ile sînedeki şerhayı nem-nâk iderüz
‘Âşıkuz mihr ü maḥabbet yolını pāk iderüz
2. Kendimüzden ne kadar bî-ḥaber itse bizi 'ışk
Ol kadar zevk-i gam-ı fūrḳati idrāk iderüz
3. Çekmesün diyü ta' ab girmede peykânı dile
Tîrüne karşı turup sînemüzi çāk iderüz
4. Yine sen istediğün yirde gezersin güzelüm
Cismümüz yok yire yoluñda hemân ḥāk iderüz
5. Naẓmumuzla n'ola kılsak gamı şevke tebdîl

642. TY 1724: 134^b; **Nef'î Dîvânı**: 48. gazel, s. 254.

643. TY 1724: 134^b; **Nef'î Dîvânı**: 56. gazel, s. 257.

Zehri ey **Nef'î** biz efsûn ile tiryâk iderüz

644.

Velehu

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. Esrâr-ı lebûñ söyleşürüz gerçi hamûşuz
Ammâ ki hum-ı mey gibi pür-cûş u hurûşuz
2. Cevrûñ çekerek zevk-i ğam idrâk olunur mı
Müşkil bu ki biz 'ışk ile bî-tâkat u hûşuz
3. Nâ-geh getüre diyü şabâ müjde-i vaşluñ
Başdan ayağa şâh-ı gül-i ter gibi gûşuz
4. Zâhid bizi kor ğayra şatar şimdi riyâyı
Tuymış bizi kim mu' tekid-i bâde-fürûşuz
5. **Nef'î** gibi tâ'ib degilüz dil-ber ü meyden
Biz anlar ile leb-be-leb ü dûş-be-dûşuz

645.

Velehu

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün

1. Gözi mey-ğâne-i nâz u kaşı mihrâb-ı niyâz
Yaraşur her ne kadar itse niyâz ehline nâz
2. Şabra tâkat mı kor âh itmemege dillerde
O girişme o hırâm ol nigh-i şabr-güdâz
3. Görmedüm ğamze-i fettânı gibi şüh-ı cihân
Şûret-i fitnede bir dil-ber-i 'uşşâk-nevâz
4. Böyle pîrâste vü bûkalemün-ğüsñ olmaz
Kendi güyâ ki melek ğamzeleri şu' bede-bâz

644. TY 1724: 134^b; **Nef'î Dîvânı**: 57. gazel, s. 257-58.

1a. söyleşürüz: söylemeyüz D.

2a. olunur mı: olunurdu D.

3a. getüre: getirür D.

645. TY 1724: 135^a; **Nef'î Dîvânı**: 65. gazel, s. 260-61.

2b. nigh: reviş D.

5. Güft [ü] gūy-ı dili bilmez görünür ğamzeleri
Şīvede her nigeḥi sāḥir-i ma' nā-perdāz
6. Dil-i Cibrīli şikār eylemek ister zülfi
N'ola eylerse hümā gibi yukardan pervāz
7. Sen de **Nef' ī** dilüñi kırtar eger kâdir iseñ
Sözi yâ silsile-i zülfi gibi itme dırāz

646.

Velehu Ḥarfü'ş-şın

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Şūfī'bu şūreti gel ma' nī-yi taḳvāya deġiṣ
Ḳalbi pāk it nemedi aṭlas u dībāya deġiṣ
2. Dem bu demdür be hey idrāksüz endiṣeyi ḳo
Kevşeri ḥavzı ile sāḡar-ı şahbāya deġiṣ
3. Feyz bir demde irer ādeme zinhār o demi
Bul ne bu 'āleme ne 'ālem-i ferdāya deġiṣ
4. Yoklasañ noḳtada mevcūddur esrār-ı ḥurūf
Rind iseñ ġafleti ḳo keşreti tenhāya deġiṣ
5. Olsa pür gevher-i esrār-ı ma' ānī 'ālem
Sen anı yine dil-i **Nef' ī** şeydāya deġiṣ

647.

Velehu Ḥarfü'l-ḳaf

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Ḥazṣ ider dil ġam-ı cānān ile bī-tāb olıcaḳ
Ol şafāyı bulamam mest-i mey-i nāb olıcaḳ
2. Ġam-ı 'ıṣḳuñ dile geldükçe ḳomaz cānda elem
Yir ḳalur mı kedere ḥānede aḥbāb olıcaḳ
3. Götürür tenden oḳuñ pārelerin eşḳ-i revān

646. TY 1724: 135^a; **Nef' ī** Dīvānı: 68. gazel, s. 262.

5b. anı yine: yine anı D.

647. TY 1724: 135^a; **Nef' ī** Dīvānı: 72. gazel, s. 263. (Bu şiir, Dīvān'da beş beyittir)

Has u hâşâki kıomaz hâkde seyl-âb olıcaķ

4. N'ola ğark olsa felek âb-ı hayât-ı suhana
Lûle-i hâme-i **Nef'î** gibi mîzâb olıcaķ

648.

Velehu

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Yâre derdüm diyemem bezm-i şarâb olmayıcaķ
Cürmüm ikrâr idemem mest-i harâb olmayıcaķ
2. Âfitâb ol ruĥ-ı pür-tâba nazîr olsun mı
Bu yaķar 'âlemi bir lahza niķâb olmayıcaķ
3. Cezbe-i hüsni göñül hattuña ta' lîķ eyler
Nice ĥall itmek olur anı kitâb olmayıcaķ
4. Tıtalum rûz-ı şümâr olsa kim eyler da' vâ
İtdigün zulme senün ĥadd ü ĥisâb olmayıcaķ
5. Sen bu rüsvâlığı ey **Nef'î** kıomazsañ elden
Yârdan yine saña ĥışm u 'itâb olmayıcaķ

649.

Velehu Ĥarfü'l-kâf

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Sînemi deldi müjeñ oķları tâ cānuma dek
Söyle ebrû-yı kemândârûña tıtsun çekerek
2. 'Âşık oldur ki raķîbi ola a' lâ ednâ
Sevdigin ya' nî seve yirde beşer gökde melek
3. Biricik ehl-i dil ü tab' a da gün gösterse
Bu kıadar 'aksine devr eylemese çarĥ-ı felek
4. Kıadrüm añlar kıatı az olsa n'ola ey **Nef'î**

4b. Nef'î gibi mîzâb: Nef'î mîzâb D.

648. TY 1724: 135^b; **Nef'î Dîvânı**: 73. gazel, s. 263-64.

649. TY 1724: 135^b; **Nef'î Dîvânı**: 75. gazel, s. 264. (Bu şiir, Dîvân'da beş beyittir)

3a. gösterse: göstere D.

4a. kıadrüm: kıadrin D.

Çok hünerdür gâzeli böylece pâkîze demek

650.

Velehu

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. O şeh cān u dile rahm eyleyüp dād itdügin görsek
Bir iki zār u nā-şādı felek şād itdügin görsek
2. Göñül ma' muresin cevriyle vîrân itdi ol zālîm
Gelüp inşāfa bir gün yine ābād itdügin görsek
3. Kūl itdi 'ālemi ref'târına ol serv-i āzādum
Ne var bir bendesin luţfindan āzād itdügin görsek
4. Nice biñ hānmānı bāda virmiş bir felekdür bu
Anı āhıyla bir 'āşık da berbād itdügin görsek
5. Ne mazmūnlar ne vādîler bulur seyr eylesen **Nef'î**
Yine bir tarz-ı hāş u taze îcād itdügin görsek

651.

Velehu Harfû'l-lam

Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlün

1. Tūtû'î mu' cize-güyem ne disem lâf degül
Çarh ile söyleşemem āy'nesi şâf degül
2. Ehl-i dildür diyemem sînesi şâf olmayana
Ehl-i dil birbirini bilmemek inşâf degül
3. Yine endîşe bilür kıadr-i dūr-i güftārum
Rūzgār ise denî dehr ise şarrāf degül
4. Girdi miftāh-ı der-i genc-i ma' ānî elüme
'Āleme bezl-i güher eylesem itlāf degül
5. Levh-i mahfūz-ı suhandur dil-i pāk-i **Nef'î**
Tab' -ı yārān gibi dükkānçe-i şahhāf degül

650. TY 1724: 135^b; Nef'î Dîvânı: 76. gazel, s. 264-65.

651. TY 1724: 136^a; Nef'î Dîvânı: 81. gazel, s. 266.

652.

Nef'î

Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlâtün Fâ'îlün

1. Bezm-i bâğ içre dönüp bir şem' -i cem' -efrûza gül
Virdi revnağ meclis-i şâhen-şeh-i nevrûza gül
2. Bülbüli nālân idüp urmazdı âteş cānına
Olmasa mā'îl eger ' âlemde sâz u söze gül
3. Ğonçe midür sebz-gün berk içre yâ almış ele
Bāde-i surh ile pür bir sâğar-ı pîrûze gül
4. Dehre mağrūr olma kim tācın düşürmezdi yire
Olmasa mest-i gurūr-ı devlet-i deh rûze gül
5. Tab' -ı Nef'îden ki bâğ-ı nev-bahār-ı feyzdür
Reng [ü] bû isterse gelsün eylesün deryûze gül

653.

Nef'î

Mefā'îlün Mefā'îlün Mefā'îlün Mefā'îlün

1. Bahār olsa yine seyr-i gülistān olduğın görsem
Güzel seyr eylemek ' uşşāka āsān olduğın görsem
2. Leṭāfetden görünse āsumānuñ ' aksi her yirde
Çemende başka bir ' âlem nümāyān olduğın görsem
3. Yine rez duḡterin peydā idüp ' azm-i kenār itsem
Ğamuñ ḡāṭırda nā-peydā vü pinhān olduğın görsem
4. Kızarsa gül gül olsa tāb-ı müliden rûyı cānānuñ
Ruḡ-ı cānānı hem gül hem gülistān olduğın görsem
5. Şafādan birbirinüñ sīnesin çāk itse dil-berler
Güzeller mest olup dest ü girībān olduğın görsem
6. Baḡup geh sīne-i cānāna geh cām-ı mey-i nāba

652. TY 1724: 136^a; Nef'î Dīvānı: 82. gazel, s. 267.653. TY 1724: 136^a; Nef'î Dīvānı: 90. gazel, s. 270.

1a. olsa: irse D.

4a. müliden rûyı cānānuñ: meyden rûyu ḡübānın D.

Dil-i dīvāne berr ü bahre sulṭān olduḡın görsem

7. Muḥaṣṣal böyle bir gün görmedin ölürsen ey **Nef̣ī**
Felek ben ölmedin ḥāk ile yeksān olduḡın görsem

654.

Velehu Ḥarfū'n-nun

Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün

1. Ğam-ı 'ıṣṣuñ ki hep ṣekvā ider 'uṣṣāḡ-ı zār andan
O dilden ḥazṣ ider hem dil daḡı bī-iḡtiyār andan
2. Ten-i zārum ḡo ḥāk olsun yoluñda cāna minnetdür
Hemān tek ḡonmasun ol dāmen-i pāke ḡubār andan
3. Gelince fīkr-i la' lūñ 'ārifāne ṣoḡbet eyler dil
Kebāb-ı pūr-nemek bundan ṣarāb-ı bī-ḡumār andan
4. Niḡün evvel görüṣde yārına cān virmemiṣ **Nef̣ī**
Bugünden böyle ḡıḡ maḡbūl olur mı i' tizār andan

655.

Velehu

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

1. 'Āṣıḡa ṡa'n itmek olmaz mübtelādur n'eylesün
Ādeme mihr ü maḡabbet bir belādur n'eylesün
2. ḡöñli dil-berden kesilmezse 'aceb mi 'āṣıḡuñ
Ğamzesiyle tā ezelden āṣinādur n'eylesün
3. N'ola ta' yīn itse zabṡ-ı mülk-i ḡüsni ḡamzeye
Zülfī bir āṣüfte-i ser-der-hevādur n'eylesün
4. Zülfine ḡalsa periṣān eylemezdi dilleri
Anı da taḡrīk iden bād-ı ṣabādur n'eylesün
5. Olmasa **Nef̣ī** n'ola dil-beste zülf-i dil-bere
ṡab'-ı ṣūḡı dāma düṣmez bir ḡümādur n'eylesün

654. TY 1724: 136^b; Nef̣ī Dīvānı: 102. gazel, s. 275. (Bu şiir, Dīvān'da beṣ beyittir)

655. TY 1724: 136^b; Nef̣ī Dīvānı: 104. gazel, s. 275-76. (Bu şiir, Dīvān'da altı beyittir)

656.

Yahyā

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Yār nerm olduğça geldi sîne-i efgāra hāz
Merhem olduğça mülāyim andan eyler yāra hāz
2. Nūş-ı dārū-yı lebüñdür haste-i 'ışka devā
Şerbet-i vaşluñdan olur 'āşık-ı bīmāra hāz
3. Bed-nihād ehl-i dili āzāra lāzım mı sebeb
Bülbül-i şeydāya zahm urmağda var mı hāra hāz
4. Miñnet-i derd ü belā hep hāz-ı rūhānī olur
Çekdigüm ālāmdan **Yahyā** gelürse yāra hāz

657.

Yahyā

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Bağrınıñ yağın eritdi şubha dek ağıtdı dem'
Yār önünde çok tenezzül eyledi dün gice şem'
2. Bād tahrik ideli zülfün perişāndur gönül
Ol perişanı ele al pādişāhum eyle cem'
3. Na' l kes dir yār nice diñlemez ādem sözün
Feyze isti' dād lāzım olmasa mānend-i sem'
4. Kāşki olsa vücūdum başdan ayağa bedr
Himmet-i mihr ile her kevkeb vireydi nūr u lem'
5. Cāna sultān-ı maḥabbet eyledi **Yahyā** hücūm
Ḳal' a-i ārām u ḥışn-ı şabrı itdi ḳal' u ḳam'

658.

Yahyā

-
656. TY 1724: 136^b; Şeyhü'l-islām Yahyā Dīvānı: 168. gazel, s. 193. (Bu şiir, Dīvān'da beş beyittir)
657. TY 1724: 137^a; Şeyhü'l-islām Yahyā Dīvānı: 169. gazel, s. 194.
 3b. Bu mısra, Dīvān'da 4a'dır; sem': bedr D.
 4a. Bu mısra, Dīvān'da 3b'dir; bedr: sem' D.
 4b. vireydi: virürdi D.
658. TY 1724: 137^a; Şeyhü'l-islām Yahyā Dīvānı: 170. gazel, s. 195. (Bu şiir, Dīvān'da beş beyittir)

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Halka halka zülfi dām u iki hāli iki zāğ
Murğ-ı dil şayd itmege beñ gösterüp kurmuş duzāğ
2. Eşk-i dīde cūy u güller dāğ u gül-bünler elif
‘Āşık olmışdur benüm gibi meger kim serve bāğ
3. Luṭf idüp çekdüñ elifler sīne-i bī-kīneme
Oldı ammā kim ḥasūduñ cānına her biri dāğ
4. Meclis olmaz kim o şāh için yanup yaqılmaya
İltifāt idüp n’ola **Yahyā**yı eylerse çerāğ

659.

Yahyā

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. ‘Ārız-ı zībāña virmiş ḥatt-ı müşgīnün şeref
‘Āşık-ı miskīninün ārāmı oldı ber-ṭaraf
2. Olmadı peydā melāḥat bahri mevvāc olalı
Dürr-i dendānuñ gibi bir lü’lū’-i la‘līn şadef
3. Bulmadı bir fūls-i aḥmerce yanuñda i‘tibār
Naḳdini çün eşk-i çeşmün yok yire itdüm telef
4. Sille-i āh-ı dilümden ey raḳīb eyle ḥazer
Dā’ireñ bil gögsüñi germe iñen mānend-i def
5. Gūşvār itmezse dürr-i nazmuñı **Yahyā** o şāh
Ḳadr u kıymet bulmaya dünyāda mānend-i ḥazef

660.

Yahyā

Mef’ulü Fā' ilātü Mefā’ ilü Fā' ilün

1. Bir dil-rübāya düşdi gönül mübtelāsı çok

2a. cūy u güller: cūy güller D., dāğ u gül-bünler: dāğ gül-bünler D.

2b. kim serve: bir sebze D.

659. TY 1724: 137^a; *Şeyhü'l-islām Yahyā Divānı*: 172. gazel, s. 197.

3b. naḳdini çün eşk-i çeşmün: naḳd-i hūn-ı eşk-i çeşmüm D.

5b. dünyāda: ‘ālemde D.

660. TY 1724: 137^a; *Şeyhü'l-islām Yahyā Divānı*: 174. gazel, s. 199.

‘Işkuñ şafası yok degül ammâ belâsı çok

2. Şehr-i cemâl o ğamze vü ebrû vü hâl ile
Hâkkâ ne cây-ı dil-keş olur dil-rübâsı çok
3. Biñ câna vir[me]se n’ola [bir] bûsesini yâr
Az olıcağ metâ‘ olur anuñ bahâsı çok
4. Hiç bir belâ mı var ki gönül anı bilmeye
Seyyâh-ı bî-karârûñ olur âşinâsı çok
5. Zülf-i siyâh-ı yârda var şad-hezâr çîn
El çek tolaşmadañ aña **Yahyâ** hâfâsı çok

661.

Yahyâ

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. ‘Işka kâbil dil mi yok şehr içre yâ dil-ber mi yok
Mest yok meclisde bilmem mey mi yok sâğar mı yok
2. Ğonçe-i dil açılup hâtır niçün şâd olmaya
Bâğda güller mi yok gülşende bülbüller mi yok
3. Görmezüz bir dil ki tûṭî gibi güftâr eyleye
Söyledür mi yok cihânda bilmezsin söyler mi yok
4. Niçün ebkâr-ı ma‘ânî beslemez erbâb-ı nazm
Yohsa **Yahyâ** gibi üstâd-ı suhan-perver mi yok

662.

Yahyâ

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Eglenür seyr-i ruḥuñ fikriyle dil bayrâma dek
Yohsa eylerdi sefer zülfuñ ğamıyla Şâma dek
2. Şubḥa dek küyuñ tolanduğ gün yüzüñ göstermedüñ
Çıkmaduñ ey mâh-ı tâbân bekledük aḥşâma dek

661. TY 1724: 137^b; Şeyḥü’l-islâm Yahyâ Dîvânı: 180. gazel, s. 205. (Bu şiir, Dîvân’da beş beyittir)

662. TY 1724: 137^b; Şeyḥü’l-islâm Yahyâ Dîvânı: 190. gazel, s. 215. (Bu şiir, Dîvân’da beş beyittir)

3. El vireydi ni' met-i vaşluñ eger bayrâmda
Ġam yimezdi şâ'im-i hicrânuñ ol eyyâma dek
4. Mâcerâmuz hâk-i pâ-yi yâre takrîr itmege
Ġitsün ey **Yahyâ** yaşum ol serv-i sîm-endâma dek

663.

Yahyâ

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1. Şalındı 'ıyd irişdi yine hûbânı Sitanbuluñ
Yine ârâste olsun Karamanı Sitanbuluñ
2. Şafâlar kesb idüp 'uşşâk olınsun merhabâ yir yir
Vefâ Meydânına gelsün cevânânı Sitanbuluñ
3. Döner hûrşid-i 'âlem-tâbına gerdün-ı gerdânuñ
Binüp dollâba her bir mâh-ı tâbânı Sitanbuluñ
4. Semend-i nâzla yügrük cevânlar seyre çıksunlar
Pür olsun hûblarla At Meydânı Sitanbuluñ
5. Bu şi' rûñ haq budur **Yahyâ** ki gâyet bî-naẓîr oldı
Pesend eylerse lâyıq ehl-i 'irfânı Sitanbuluñ

664.

Yahyâ

Mef'ülü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

1. Olmış şarâb-ı nâz ile mestâne gözlerüñ
Uymış yine o ġamze-i fettâna gözlerüñ
2. Başlar hemân süzülmege mânend-i şâh-bâz
Ġaşd eyledükçe şayd-ı dil ü câna gözlerüñ
3. Âdem ne deñlü şîr-dil olsa şikâr olur
İtse kaçan nigâh ġazâlâna gözlerüñ
4. Görseñ kitâb-ı mihr ü vefâyı sebağ sebağ

663. TY 1724: 137^b; Şeyhü'l-islâm Yahyâ Dîvânı: 195. gazel, s. 220.
1a. şalındı: şalınsuñ D.

664. TY 1724: 138^a; Şeyhü'l-islâm Yahyâ Dîvânı: 199. gazel, s. 224.

Ben söyledükçe bakmasa yabana gözlerün

5. **Yaḥyā** gibi şikār olur nice bî-çāre dil-figār
Ruḥṣat virince ğamze vü müjgāna gözlerün

665.

Yaḥyā

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

1. Ādem sayılmaz oldu kapuñda gedālaruñ
Yok mı ḥisābı pādişehüm mübtelālaruñ
2. Dil gitdi gerçi yirine kondı hezār ğam
Biri gider biñi gelür oldu belālaruñ
3. Dil pür-heves nesīm-i hevā ise hoş-nefes
Çık bāğa kim güzelliği vardur hevālaruñ
4. Cān naḳdini alup unudurlar revā mıdur
Resm-i vefāyı bilmedüğü dil-rübālaruñ
5. **Yaḥyā**dan özge kimseye tek eyleme vefā
Kā'ıldür ol ne deñlü olursa cefālaruñ

666.

Yaḥyā

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

1. Umulmaz mı o tıfl-ı şūḥdan şeftāl'lar virmek
Cihānda şimdi mi oldu nihāl-i tāze ber virmek
2. Leb-i şirīnün şun ağzuma cānā sözüm diñle
Olur tūṭiye güftā[r] itmege bā' iş şeker virmek
3. Hümā-yı 'ışk besdür āşiyān-sāz-ı ser-i **Yaḥyā**
Ne lāzım kendüsine Kaysāsā derd-i ser virmek

5a. Yaḥyā gibi şikār olur: Yaḥyā gibi olur D. (Bu mısra, TY 1724'de vezne uymamaktadır)

665. TY 1724: 138^a; Şeyḥü'l-islām Yaḥyā Dīvānı: 204. gazel, s. 229.

2b. biñi: biri D.

3a. nesīm-i hevā: nesīm-i bahār D.

666. TY 1724: 138^a; Şeyḥü'l-islām Yaḥyā Dīvānı: 205. gazel, s. 230. (Bu şiir, Dīvān'da beş beyittir)

667.

Yahyā

Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün

1. Görince hōd vücūduḡ maḥv olur ḡalmaz niṣān benden
Ne gördi ḡaçdı āyā ol meh-i nā-mihribān benden
2. Ne yüzden oldı ise mācerā-yı çeṣmi 'arz eyler
Varur her gün ayaḡuñ tozına eṣk-i revān benden
3. Ruḡı yādıyla dildāruñ ṣabāḡ olunca āh itdüm
Ḥarīfāne ḡeçindük ṣem' dil-berden duḡān benden
4. Seni çün zülfi bend itdi birez andan da feryād it
Nice yıldur idersin ey dil-i ṣeydā fiḡān benden
5. Leb-i cān-baḡşını emdürdi tūt kim ḡaşd-ı cān eyler
Ne virdi alıḡmaz **Yahyā** 'aceb ol bī-emān benden

668.

Yahyā

Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün

1. Olur gül gül ḡaçan ṣeftālīlar alsam 'izārından
Bu bāḡuñ mīvesi evvel iriṣürmiṣ bahārından
2. İletdün bū-yı zülfin nāfenün baḡrını ḡün itdün
O miskīni ḡıḡardun ey ṣabā āḡir diyārından
3. Yatur deṣt-i belāda tāb-ı ḡamdan teṣne-leb **Yahyā**
İçürmez mi o ḡünī daḡı tıḡ-i ābdārından

669.

Yahyā

Mef'ülü Mefā'īlū Mefā'īlū Fe'ülün

1. Sevdā-yı ser-i zülfünü elden ḡomam ey mäh
Ser-riṣte-i 'ıṣḡ eldedür *el-minnetü li'llāh*

667. TY 1724: 138^b; Şeyḡü'l-islām Yahyā Dīvānı: 269. gazel, s. 294.668. TY 1724: 138^b; Şeyḡü'l-islām Yahyā Dīvānı: 281. gazel, s. 306. (Bu şiir, Dīvān'da beṣ beyittir)669. TY 1724: 138^b; Şeyḡü'l-islām Yahyā Dīvānı: 306. gazel, s. 331.

1b. el-minnetü li'llāh: "Minnet Allah'adır."

2. ‘İşkuñ nice düşvār idügin her kişi bilmez
Bir ben bilürüm çekdügimi bir de bir Allāh
3. Her gice neler çekdigümi künc-i belāda
Dünyālara her şubḥ yayar āh-ı seḥergāh
4. İncinmez idüm çıkduğına ḥāne-i tenden
Cān olsa eger nāvek-i cānān ile hem-rāh
5. Hem āh iderin kaçduğına benden o māhuñ
Hem ḥavf iderin kim anı **Yahyā** tuta ol āh

670.

Yahyā

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Kanlu peykānı ki bu sīne-i ‘uryāna çıka
Beñzer ol gönçe-i nev-resteye dükkāna çıka
2. Oķuñuñ sīneye degdi birisi biri dile
Umarın pādişehüm birisi de cāna çıka
3. ‘Āşık-ı ḥaste-i hicrūñ nice çıkmaz cānı
Ḥançer-i yār ki kaşd-ı dil-i nālāna çıka
4. Reh-i ‘ışkıñdayuz ol serv-ķadūñ ey **Yahyā**
Ķorķaruz kim yolımız vādī-i hicrāna çıka

671.

Yahyā

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Bir niyāz ile lebin emdürdi çok nāz itmedi
Luṭf u iḥsānı baña çok sevdigüm az itmedi
2. Eyledi kânün-ı ‘uşşāķa mülāyım nağmeler
Muṭrib-i bezme hezār aḥsent nā-sāz itmedi
3. Cān u dilden şaķlayup ‘āşık ğamuñ esrārını

670. TY 1724: 138^b; Şeyḥü’l-islām Yahyā Dīvānı: 330. gazel, s. 356. (Bu şiir, Dīvān’da beş beyittir)

671. TY 1724: 139^a; Şeyḥü’l-islām Yahyā Dīvānı: 395. gazel, s. 423. (Bu şiir, Dīvān’da beş beyittir)

3a. şaķlayup: şaķladı D.

Åşināyān-ı qadīmi maḥrem-i rāz itmedi

4. Evc-i istiḡnādan ey **Yahyā** tenezzül eyleyüp
Himmetüm şeh-bāzı alçaqlarda pervāz itmedi

672.

Yahyā

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

1. Ol mäh-liḳā zülf-i siyehkārını çözdü
Şan Çin ü Hıṭā tāciridür bārını çözdü
2. Encüm taḡılup şanma tülü' eyledi hürşid
Ol sım-beden tügme-i zerkārını çözdü
3. Müjde idicek ey gül-i ter bād-ı ḳudūmuñ
Her ḡonçe hemān kīse-i dīnārını çözdü
4. **Yahyā** diledi şarıla aña kemerāsā
Ol kāfir-i bed-kīş ki zünnārını çözdü

673.

Yahyā

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

1. Sirişki dānesin deryā idince dem-be-dem dökdi
Gözi tutdı o kebk-i ḥüb u hoş-reftarı yem [dökdi]
2. Degül dāḡ u elif ten şafḥasında kātib-i miḥnet
Başumda yazılan ālāmı cem' itdi raḳam dökdi
3. Göñüller murḡını ḡüyā ki şayda dāmlar ḳurdı
Cemāli bāḡına dil-ber ki zülf ḥam-be-ḥam dökdi
4. Dil-i pür-ḥün ki bezm-i ḡamda ḳanlar aḡlar ey **Yahyā**
Şu meste döndü kim cāmını hem ṭoldurdu hem dökdi

672. TY 1724: 139^a; Şeyḥü'l-islām Yahyā Dīvānı: 426. gazel, s. 454. (Bu şiir, Dīvān'da beş beyittir)
2b. zerkārını: zer-tārını D.

673. TY 1724: 139^a; Şeyḥü'l-islām Yahyā Dīvānı: 400. Gazel, s. 428. (Bu şiir, Dīvān'da beş beyittir)
1b. gözi: gözüm D.
4a. aḡlar ey: aḡladı D.

674.

Yahyā

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Açdı dil bāl ü per-i himmeti pervâne gibi
Şevk ile şu‘le-i şem‘-i ruḥuṇa yane gibi
2. Halka-i zıkrde gör bağı delik ‘âşıklar
Dest-i kudretde döner sübḥa-i şad-dâne gibi
3. Dil mi virdüm saña kim şîve vü nāzuñ götürem
Ey felek cevri kıya cānuma cānâne gibi
4. Āşinādur dil-i **Yahyā** ile gerçi ğam-ı yār
Dā‘imā cevri ü cefāda yine bî-gâne gibi

675.

Yahyā

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

1. Mescidde riyā-pîşeler itsün kı riyâyı
Mey-ḥāneye gel kim ne riyā var ne mürā‘î
2. Redd itmiş idi yār rakıbi işiginden
Gelmiş o siyeh-rü yine gördüñ mi belâyı
3. Ey cām-ı şafā ṭalibi bî-hüde uzanma
Cümle bile defn eylediler cām-ı şafâyı
4. **Yahyā** nice āvāre-i ‘ışk olmayayum ben
Dil-berse güzel dilse nihāyetde hevāyî

676.

[Rubā‘î]

[Yahyā]

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ül

674. TY 1724: 139^a; Şeyḥü’l-islām Yahyā Dīvānı: 409. gazel, s. 437. (Bu şiir, Dīvān’da beş beyittir)

2a. ‘âşıklar: ‘âşıkları D

675. TY 1724: 139^b; Şeyḥü’l-islām Yahyā Dīvānı: 432. gazel, s. 460. (Bu şiir, Dīvān’da beş beyittir)

4a. āvāre-i ‘ışk: bî-şabr u karar D.

676. TY 1724: 139^b; Şeyḥü’l-islām Yahyā Dīvānı: 4. rubai, s. 496. (Bu manzumeye mecmuada “kıt‘a” başlığı düşülmüştür)

Mef'ülü Mefā'ilün Mefā'ilün Fā'

Öldürdi meded nergis-i bīmārı bizi
Kim sağ ıalur eylese bir kerre nigāh
Bu za'f ile dūnyāyı zebūn itdi gözūñ
Lā havle velā kuvvete illā bi'llāh

677.

[Rubā'ī]

[Yahyā]

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilün Fa'
Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ül

Çün geçmededür 'ıyş u şafā hengāmı
'Ākil geçürür mi ğam ile eyyāmı
Sākī ki bu dem cām-ı leb-ā-leb şunayor
Añma gelecek ğamı geçen eyyāmı

678.

['Ālī]

Kıt'a

Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Hāk-i Bağdāda zeyn olan şeceri
Naħl-i ħurmā şanur gören ammā
2. Tūğlardur ki ıaldı menzilde
Çekilüp gitdi leşker-i ħulefā

679.

'Ālī

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

-
1. öldürdi meded nergis-i bīmārı bizi: bīmār gözi helāk idüpdür bizi āh D.
4. *Lā havle velā kuvvete illā bi'llāh*: “(Her türlü) kuvvet ve kudret ancak Allahtandır.”
677. TY 1724: 139^b; Şeyhü'l-islām Yahyā Dīvānı: 3. rubai, s. 496. (Bu manzumeye mecmuada “kıt'a” başlığı düşölmüştür)
3. şunayor: şuna gör D.
4. eyyāmı: ālāmı D.
678. TY 1724: 139^b; Gelibolulu Muştafā 'Ālī Dīvānı: 114. kıt'a, s. 1308. (Bu kıt'a, Dīvān'da beş beyittir)
1a. Bağdāda: Bağdādı D.
679. TY 1724: 139^b; Gelibolulu Muştafā 'Ālī Dīvānı: 131. gazel, s. 568. (Bu şiir, Dīvān'da beş beyittir)

1. Gel ey dil çāre bul ol ğamze-i şāhib-fitenden geç
Egerçi cānuña geçmişdür ammā sen geçenden geç
2. Giribānını artur raḥnelerle cāme-i cismün
Çıkar her birisinden başuñı kayd-ı bedenden geç
3. Dem ola kim bilür ḥā'il ola pehlū-yı cānāne
Gönül [gel] erlik it 'uryān-ı 'ışk ol pīrehenden geç
4. Yanar sūz-ı derūnuñdan olur her şem'-i kāfūrī
İlet yanuñca zīr-i ḥāke āḥir ol kefenden geç

680.

'Ālī

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Aldı cān naḳdini ḥālūñ ruḥ-ı zībāya ne borç
Saña dil virdüm ise zūlf-i semen-sāya ne borç
2. Kāra yazu baña yitmez midi ḥaṭṭuñ irişe
Ā begüm baḥt-ı siyehkārla ğavġāya ne borç
3. Çünkü 'ışkuñla beni 'āleme rüsvā itdün
Cem' idüp yanuña aġyārı temāşāya ne borç
4. Seg-i kūyuñ tūtalum kim yapışa dāmenüme
Ā benüm iki gözüm ṭa' na-i a' dāya ne borç
5. Ğam-ı hicrānuñı tenhāda çekerken 'Ālī
Bir bölük düşmen-i bed-ḥ'āh ile ifşāya ne borç

681.

'Ālī

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Ne siḥr eyler müjeñ ḳatlümde kim bir demde 'arz eyler
Gehī tīr ü gehī nīze gehī tiġ ü gehī ḥaṇçer

4a. her: bir D.

680. TY 1724: 140^a; Gelibolulu Muştafā 'Ālī Dīvānı: 129. gazel, s. 567. (Bu şiir, Dīvān' da altı beyittir)

2b. ā begüm: yā begüm D.

5b. bed-ḥ'āh ile: bed-ḥ'āhına D.

681. TY 1724: 140^a; Gelibolulu Muştafā 'Ālī Dīvānı: 419. gazel, s. 709.

2. ‘Araḡ-rîz olsa ḡaddũñ zîr-i zülfũñde olur zâhir
Gehî şubḡ u gehî şâm u gehî mihr ü gehî aḡter
3. Lebũñ âb-ı ḡayâtın yirde gökde cüst [ü] cû eyler
Gehî İdrîs ü geh ‘İsâ gehî Hızır u geh İskender
4. Fiḡân u girye vü âḡ eylesem zülfũñ ider peydâ
Gehî ra‘d u gehî berḡ u gehî bârân u geh ejder
5. Ne ḡâletdür ki düšnâm itdügũñce seyr ider ‘Âlî
Gehî la‘l u gehî mercân gehî yâḡût u geh gevher

682.

‘Âlî

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. Sebz-i destâr ile ol ḡonçedeki ḡisûlar
Baş çıḡarmış çemene sünbül-i ‘anber-bûlar
2. Yâ iki çeşm-i ḡazâlâne yaḡûd nergis-i bâḡ
Yâ çemenzâr-ı ḡoten seyrin ider âḡûlar
3. Sâye-i kûḡ-ı zebercedde iki ebr midür
Söyle bi’llâḡ emîrüm nedür ol ebrûlar
4. Berg-i sūsen gibi ser-cümle olur ḡançerdâr
Şarsa destârlara ‘uḡdeler ol dil-cûlar
5. ‘Âliyâ midḡat-i sādât ile her beyt-i şerîf
Oldı tûḡî-i şeker-ḡâ vü ḡalâvet-ḡûlar

683.

Ḳıṭ‘a

Me‘ûlū Meḡā‘ilū Meḡā‘ilū Fe‘ûlūn

1. Ey levḡ-i zāmîrũñ raḡam-ı luṡṡ ile merḡûm
Maẓmûn-ı kerem ḡaṡır-ı feyyâzuña meḡhûm
2. Dest-i emelüm dāmen-i iḡsānuñı tṡtmış

3b. İdrîs ü geh: İdrîs geh D.

682. TY 1724: 140^a; Gelibolulu Muştaḡā ‘Âlî Dîvânı: 414. gazel, s. 707.

683. TY 1724: 140^b.

Hâşâ ki kemâl-i keremünden ola maḥrûm

684.

Müfred

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

Gel beni zecr ile öldür kâkülün dârına aş
Kışsa-i derdüm gibi bulunmasun beyne'l-kaşş

685.

‘Âlî

Fe' ilâtün Mefâ' ilün Fe' ilün

1. Şalın ey şeh-levend-i hoş-reftâr
Ne levendâne tarz u tavruñ var
2. ‘Arabî müze ‘anterî câme
Yemenî bürde kıllavî destâr
3. Bedevî sîm eger o harbî raht
Ol zer-endûde hançer ol zünnâr
4. O celâlî bakış o semt ü reviş
O cemâl ‘arz idiş o geşt ü güzâr
5. Nedür ol püstîn-i havrânî
Yâ o mellûta surḥ-güne-kenâr
6. Nedür ol nâzükâne teng-i kabâ
Nedür ol cündiyâne bol şalvâr
7. Añma gönderin ‘Âlî
Aşurî cündîdür o şeh-süvâr

686.

‘Âlî

684. TY 1724: 140^b.

685. TY 1724: 140^b; Gelibolulu Muştafâ ‘Âlî Dīvāmı: 175. gazel, s. 589.

1b. tarz u tavruñ: tavr u tarzuñ D.

7a. : ‘aşūrî D.

686. TY 1724: 140^b; Gelibolulu Muştafâ ‘Âlî Dīvāmı: 366. gazel, s. 684.

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Āh-ı 'aşıkdan cihān bāğında bir şarşar yürür
Her nihāl-i yāra öykündün diyü şarşar yürür
2. Tīg-i ğamzeñle müjeñ tırini gönder gönlüme
Yıkmağa bir şehri çün önce dil-āverler yürür
3. Hāke düşse kaçre-i eşküm irür deryalara
Tıfl-ı nev-resdür benüm cānum düşer kalķar yürür
4. Dār-ı zülfünde dili ber-dār kılmaķ kaçd ider
Nāleler dellāli anuñçün nidā eyler yürür
5. Pīr-i çarķuñ bir meh-i nā-mihri yok yārum gibi
Anuñ içün 'Āliyā ağlar gezer inler yürür

687.

'Ālī

Mef' ulü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

1. Hattı belürse eylesek ol servi der-kenār
Çıksaķ kenāra ya' ni gönül olsa nev-bahār
2. Her naħlı kılsa bād-ı şabā Hızr-ı sebz-puş
Virse şeref zamāneye sādāt-ı rüzgār
3. Şaçsa şüküfe bergini enhāra bād-ı şubħ
Āyine olsa revnaķ-ı ezhāra cūy-bār
4. 'Ālī o demde yār ile gülşende mā' il ol
Pīr ü cevān ne dirse disün eyle ihtiyār

688.

['Ālī]

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Ne 'arz-ı hāle meded var ne tākāt-ı güftār
N'olaydı hāli bileydün sen ey perī-ruhsār

5a. yok: var D.

687. TY 1724: 141^a; Bu şiir, Gelibolulu Muştafā 'Ālī Dīvānı'nda bulunmamaktadır.

688. TY 1724: 141^a; Gelibolulu Muştafā 'Ālī Dīvānı: 177. gazel, s. 590. (Bu şiir, Dīvān'da altı beyittir)

1b. hāli: hāl D.

2. Miyānuñı oabilsem didüke yok dırsın
Ne ictināb ılursın efendi bunda ne var
3. Aardı ayağına cūve eki her iinūñ
Virilmiş olsa eger serve sendeki reftār
4. Belā-yı ı ile Ālī ikeste-hāl olduñ
Ṭabīb-i ihate el unmaz istemez bīmār

689.

Ālī

Feilātūn Feilātūn Feilātūn Feilūn

1. Cām-ı mey üstine bir bencileyin ditrer yok
Baña pīrān-ı arābātda bir beñzer yok
2. Bir elūm dāmen-i dil-berde bir el sāğarda
Reh-i iyānda ayak başmadıgum bir yir yok
3. Derd ü ğam aldı beni yarım ağız yāra varup
Dermendūñ budur avāli diyü söyler yok
4. Der-i dil-berdeki derd ehlin uyutmaz zārūm
Deli göñlüm o ifā-ānede bir ister yok
5. em-i bīmāruñ iün aste yaturmış Ālī
Gözlerinden naar [olmazsa] anı gözler yok

690.

Ālī

Mefāilūn Mefāilūn Mefāilūn Mefāilūn

1. Serāy-ı albi ğamdan tīre gördüm deste cām aldum
eküp Cem sāğarın Zāl-i felekden intikām aldum

3a. cūve eki: cūy-ı eki D.

4a. olduñ: oldı D.

4b. bīmār: tīmār D.

689. TY 1724: 141^a; Gelibolulu MutafāĀlī Dīvānı: 670. gazel, s. 831.

3a. varup: egüp D.

690. TY 1724: 141^b; Gelibolulu MutafāĀlī Dīvānı: 864. gazel, s. 924.

1b. sāğarın: cāmını D.

2. Humārın aṇma şūfī mey şafāsın bī-bekā şanma
Ki ben keyfiyyet-i peymāneden zevk-i müdām aldum
3. Hayālümde miyān-ı yāri koçdum ağıladum vāfir
Şayup naqd-i sirişküm külçe külçe sīm-i hām aldum
4. N'ola yüz şuyı döksem kāse-şūy olsam harābāta
Ben [ol] ġassāleden çok behre buldum nice kām aldum
5. Vücūdum mülkine Mālik kılup bir Yūsuf-ı hūsni
‘Azīz-i vaqt olup ‘Ālī melek-hū bir cevān aldum

691.

‘Ālī

Mef'ulü Mef'ulün Mef'ulü Mef'ulün

1. Koñ açılayın bilsün her rāzumı cānānum
Koñ çāk ideyin itsün dāmāna girībānum
2. Ey bād-ı şabā turma var yāra beyān eyle
Sünbül saçına söyle aḥvāl-i perīşānum
3. Ben derd ile yanmağda ben kına boyanmağda
Sen benden uşanmağda lāyık mı bu sulṭānum
4. Her ġamzeñ urur bir ok bağrum delinür çok çok
Bildüm ki şenelmek yok hergiz dil-i vīrānum
5. Cānāna var ey ‘Ālī şerḥ eyle bu aḥvālī
Cān gitdi beden ḥālī gelsün yirine cānum

692.

‘Ālī

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

1. La'l-i dil-berden dil-i şeydāya söyleñ söylesün

4b. buldum: gördüm D.

5a. mülkine: Mısrına D.

5b. cevān: ġulām D.

691. TY 1724: 141^b; Gelibolulu Muştafā ‘Ālī Dīvānı: 942. gazel, s. 963. (Bu şiir, Dīvān’da yedi beyittir)

3a. ben: ten D.

692. TY 1724: 141^b; Gelibolulu Muştafā ‘Ālī Dīvānı: 1128. gazel, s. 1053.

Ḳand vaşfın tūtî-i gūyāya söyleñ söylesün

2. Ol perinüñ seyr-i pehlūsına fetvā isterüz
Ḥalvet-i germ-ābe-i mollāya söyleñ söylesün
3. Na‘ra-i yā hūsına bā‘iṣ nedür ‘āşıqlaruñ
Nālelerle ḳubbe-i mināya söyleñ söylesün
4. Āh-ı Mecnūndan eşer ḳalmıṣ mı bildürsün bize
Çağırñ kuhsār-ı bî-pervāya söyleñ söylesün
5. Ḥasretinden bādenüñ ‘Ālî ne ğamlar çekdügin
Her tehi ḳalmıṣ ḥum-ı şahbāya söyleñ söylesün
6. La‘l-i dil-berden dil-i şeydāya söyleñ söylesün
Ḳand vaşfın tūtî-i gūyāya söyleñ söylesün

693.

‘Ālî

Mef‘ulü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Himmet bülend idüp bu dil-i müstemende ben
Meyl eylerem o serv-ḳad ü ser-bülende ben
2. Naḳd-i ḳararı terk iderin ihtiyārsuz
Bi’t-ṭab‘ mā’ilem hele bir şeh-levende ben
3. El virme buse alma ṭarīḳin ḥaḳīre şor
Üstād-ı ‘ālem oldum efendi o fende ben
4. Çün düşdi cān senüñ gibi bî-raḥm zālīme
Ey dōst yohsa [ḳand-ı] lebün ḳanda ḳanda ben
6. Sensin hemīşe tūtî-i gūyā iden beni

6a. la‘l-i dil-berden dil-i şeydāya söyleñ söylesün: ṭab‘ -ı ‘Ālî kāf-ı istiğnāda pervāz itmesün D.

6b. ḳand vaşfın tūtî-i gūyāya söyleñ söylesün: tercemān olsun aña ‘anḳāya söyleñ söylesün D.

693. TY 1724: 142^a; Gelibolulu Muṣṭafā ‘Ālî Dīvānı: 1000. gazel, s. 993. (Bu şiir, Dīvān’da yedi beyittir)

1b. eylerem: eyledüm D.

2a. terk: bezl D.

2b. bir: her D.

3a. el: dil D.

4a. cān: bir D.

4b. Bu mısra, Dīvān’da 6b’de yer almaktadır.

Rahm eylerin gönül didüğün derdmende ben

7. ‘**Âlî** bu şi‘ri zîver-i menşûr-ı nazm idüp
Hüsrevlik eyledüm yine mülk-i suhanda ben

694.

Dâ‘î

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Fe‘ûlün

1. Perîsin yâ beşersin yâ firişte
Ki cismün nûr ile olmuş sirişte
2. Seni cennetde hûrî beslemişdür
Süd ü şeker katupdur perverişte
3. Ne tatlu leblerün var ancak ola
Hayât [u] cân bağışlar her şoruştâ
4. Kaşı yayın kurup karşımda gezler
Komişdur kirpügi okın kirişte
5. Seni şanma ki **Dâ‘î** şimdi sevdi
Seni sevdi ezel evvel görüşte

695.

Qıṭ‘a

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. İtme ‘arz-ı ihtiyâc ey dil bugün her nâ-kese
Pâdişâhuñ var iken rızkın virici her kese
2. Rahmeti deryâsına nisbet dü-‘âlem kaçredür
Hâşe li’llâh yüzine ‘aybuñ ura rızkuñ kese
3. Bir dil-i vîrân ‘imâret itmege sa‘y idegör

6b. Bu mısra, Dîvân’da 4b’de yer almaktadır.

694. TY 1724: 142^a; **Ahmed-i Dâ‘î Dîvânı**: 85. gazel, s. 116. (Bu şiir, Dîvân’da yedi beyittir)

2b. süd ü şeker: süde şekker D.

3a. ancak ola: el-hağ iy cân D.

4a. kaşı: kaşuñ D., karşımda: karşıma D.

5b. seni sevdi ezel: ezelde sevdi ol D.

695. TY 1724: 142^a.

2b. Hâşe li’llâh: “Allah’ı beri kılarız, tevbe yâ-Rabbi.” (Yûsuf, 12/31)

Eylemek hâcet degül bünyâd-ı mescid medrese

696.

‘Âlî

Mef’ülü Fâ’ilâtü Mefâ’ilü Fâ’ilün

1. Bu tâzelikde cân gibi olsañ n’ola nihân
Genc-i nihân didükleri sensin be hey cevân
2. Hâlün sitâre-i raşad-ı fitne-i zemîn
Hattun delîl-i zemzeme -i âhirü’z-zemân
3. Hañcer bilünde başka iki tîğ-i tîzdür
Olmaz senün gibi dağı hün-rîz-i pehlevân
4. Bendeñ dürür kapuñda senün ‘Âlî’i za’îf
Sensin penâh-ı ‘âlem [ü] sulţân-ı kâm-rân

697.

‘Âlî

Mefâ’ilün Mefâ’ilün Mefâ’ilün Mefâ’ilün

1. Şebüm târ itdi bahtum kıara rûzum tîre şabrum mû
Siyeh-hâl ü siyeh-gîsü siyeh-çeşm ü siyeh-ebrû
2. İki çeşmüm yaşın gül-gün ider bağrum dilüm pür-hün
İki la’l-i leb-i mey-gün iki ruhsâre vü ebrû
3. Dehânuñ yok leb-i la’lünle dendânuñ ne hikmetdür
‘Adem baħrinde bir la’lîn şadefde bu kıadar lü’lü’

696. TY 1724: 142^b; Gelibolulu Muştafâ ‘Âlî Dîvânı: 985. gazel, s. 985. (Bu şiir, Dîvân’da yedi beyittir)

2b. zemzeme: tefriķa D.

3a. başka iki tîğ-i tîzdür: beste iki ğamze tîği tîz D.

3b. pehlevân: cân-sitân D.

4a. Bu mısra, Dîvân’da bulunmamaktadır.

4b. Bu mısra, Dîvân’da 5b’de yer almaktadır; ‘âlem: ‘âleme D.

697. TY 1724: 142^b; Gelibolulu Muştafâ ‘Âlî Dîvânı: 1170. gazel, s. 1071.

1a. bahtum kıara rûzum tîre: rûzum tîre bahtum kıara D.

1b. siyeh-hâl ü siyeh-gîsü siyeh-çeşm ü siyeh-ebrû: siyeh-çeşm ü siyeh-ebrû siyeh-hâl ü siyeh-gîsü D.

2a. ider: idüp D.

2b. ruhsâre vü ebrû: ruhsâre-i gül-bü D.

4. Muḥammed-nām bir Aḥmed-liḳā maḥbūba ḳul oldum
Şanasın çār-yār olmış durur ḥüsnine çār-ebrū

5. İlet bu nazm-ı gevher-bārı şun destine ey ‘Ālī
Lebin öpmek ḳadar vardır oḳursa bir kez ol āhū

698.

‘Ālī

Müstef‘ilātün Müstef‘ilātün

1. Ol zülf-i ḥoş-bū ol müşg-ebrū
Gel söyle toḡrı ey dil nedür bu

2. Ol iki bāzū ol iki zānū
Ol sīm-i pehlū va’llāhi nīgū

3. Ol dürr-i dendān ol āb-ı ḥayvān
Ol genc-i pinhān ol ḳadd-i dil-cū

4. Tenden güzer ḳıl benden ḥazer ḳıl
Yā dil sefer ḳıl yārāna yā Hū

5. İndürdi ‘Ālī gökden hilālī
Çeşm-i ḡazālī va’llāhi cādū

699.

‘Ālī

Meḥ‘ulū Meḥā‘ilū Meḥā‘ilū Fe‘ulün

1. A‘dāya ḳılıç çek beni yanuñdan ayırma
Zātum gibi şemşiri miyānuñdan ayırma

2. Zaḥm ur nice kem-ṭab‘a benüm toḡrı sözümle
Bir bencileyin tiri kemānuñdan ayırma

4b. ḥüsnine çār-ebrū: ol şāh-ı çār-ebrū D.

5b. āhū: meh-rū D.

698. TY 1724: 142^b; Gelibolulu Muştafā ‘Ālī Dīvānı: 1168. gazel, s. 1070.

1b. dil: gül D.

4b. yā dil: ey cān D.

699. TY 1724: 142^b; Gelibolulu Muştafā ‘Ālī Dīvānı: 1297. gazel, s. 1130. (Bu şiir, Dīvān’da yedi beyittir)

2a. kem-ṭab‘a: kej-ṭab‘a D.

3. Manşıbla kuluñ atlanıcağ ‘azm-i ğazā kı
Pā-māl kim el-kıışsa ‘inānuñdan ayırma

4. Sultānum eger himmet-i ‘ulyā ise kaçduñ
‘Ālī kuluñı şāh-ı cihānuñdan ayırma

700.

‘Ālī

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Şikār itdi göñül murğını bir şūh-ı siyeh-çerde
Anuñ şeh-bāz-ı sevdā-yı vişālidür uçan serde

2. Tolaşdum dāmına ğāfil o gendüm-gün perī-rüyūñ
Tutıldum dāne-i hāline hālī şandığum yirde

3. Ser-āmed lāle-ḥad bir serv-i bālā-ḳaddür el-kıışsa
Anuñçün mā’ıl oldum cān u dilden ol cevān-merde

4. Tılsımın ḥall idüp ger sīnesi gencine el ursam
Sürüp zevḳin ḳazardum sikkeyi ‘ālemde mermerde

5. Şanasın üsküf-i zerrini bir kıyruḳlı yılduzdur
Hezārān fitneye bā’ışdūr ol çarḫ-ı bed-aḫterde

6. Vişāl el virmeyüp ger feth-i bāb olmazsa ey ‘Ālī
Şaḳın gitme işiginden ‘ilāc ol derdedür derde

701.

‘Ālī

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Bütān görünmez dirler ammā görsem ey cānum seni
Der-kenār itsem hemān ey genc-i pinhānum seni

3b. pā-māl kim: pā-mālūñi D.

700. TY 1724: 143^a; Gelibolulu Muştafā ‘Ālī Dīvānı: 1207. gazel, s. 1088.

4b. zevḳin: zevḳi D.

6b. ‘ilāc ol: ‘ilācdur D.

701. TY 1724: 143^a; Gelibolulu Muştafā ‘Ālī Dīvānı: 1530. gazel, s. 1238. (Bu şiir, Dīvān’da yedi beyittir)

1a. bütān: cān D., ammā: aña D. (Bu mısra, TY 1724’de vezne uymamaktadır)

2. Bir nihāl-i nāzsın cān gülşenin teşrīfe gel
Özledüm el-ḥāşıl ey serv-i ḥurāmānum seni
3. Māhveş tenhā bulup yansam yağılsam her gice
Nice bulsam bilmem ey şem‘ -i şebistānum seni
4. Dār-ı dünyā kaç bucağdur baña bildürdüñ hele
Böyle bilmezdim benüm devletlü sulṭānum seni
5. Görsem alur ‘aqlumı bezm-i vişālūñ fikrümü
Görmesem cānum çıkar ey mäh-ı tābānum seni
6. Dīde-i ‘Ālīye rüyuñsuz cihān deycūr olur
Cān seni ister seni gül yüzli cānānum seni

702.

Rūḥī

Fe‘ūlün Fe‘ūlün Fe‘ūlün Fe‘ūl

1. Didüm cāna geçdi ḥadeng-i cefā
Gülüp yār didi mazā mā-mazā
2. Tedennīde zevk ü şafā vü sürūr
Teraqqīde ālām u renc u ‘anā
3. Ne ümmīd ü mihr ü ne imkân-ı kurb
Ne bende taḥammül ne sende vefā
4. Gerek ağla ey dil gerek ḥurrem ol
Cefāsuz şafā yok belāsuz şafā
5. Şakın ‘ışka yaklaşma **Rūḥī** ki ‘ışk
Belādur belādur belādur belā

2a. nāzsın: tāzesin D.

2b. el-ḥāşıl: ve‘l-ḥāşıl D.

4a. dār-ı dünyā: var dünyā D.

5a. fikrümü: fikreti D.

6b. gül: gün D.

702. TY 1724: 143^b; Bağdatlı Rūḥī Dīvānı: 32. gazel, s. 324.

2a. tedennīde: tenezzülde D.

3b. vefā: şafā D.

4b. şafā: vefā D.

703.

Rûhî*Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün*

1. Hezārān gonçeye gülşende bir bülbül olur gūyā
Seni gör kim hezārān bülbülüñ var ey gül-i ra' nā
2. Yaraşur hūb-rūlar içre baḥş-i imtiyāz itseñ
Seni şāhum ser-efrāz eylemişdür ol ḳad-i bālā
3. Meleksin yā perisin sen degül ḥadd-i beşer yoḥsa
Bu zībālūḳ bu ra' nālūḳ ki virmişdür saña Mevlā
4. Gezerken ḳāmeti yādıyla dün servi görüp şandum
Libās-ı sebz ile gülzāra gelmiş ol melek-sīmā
5. Meh-i nev şanma tāb-ı nār-ı āh-ı pūr-şerārumdan
Ḳanat şalmışdur anda murğ-ı gerdūn-ı cihān-peymā
6. Görinen gök yüzinde hāle-i meh şanma ey **Rûhî**
Fenār yakup uçurmuşdur bu gice ol meh-i ḡarrā

704.

Rûhî*Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün*

1. Hūsn bāğında bugün ol iki ḥadd -i zībā
İki güldür güzelüm biri birinden a' lā
2. Neyiki leblerüñüñ gelmedügi güftāra
Sözi bir yere ḳomışlar dehenüñle gūyā
3. Bulmadı būy-ı vefādan bir eşer zülfüñde
Nice yıldur ki bu sevdāda yeler bād-ı şabā
4. İsterin ḥāk-i rehüñ gitmeye çihremden kim
Ḥāksār olduğumı eyleye izhār saña

703. TY 1724: 143^b; Bağdatlı Rûhî Dīvānı: 37. gazel, s. 327. (Bu şiir, Dīvān'da yedi beyittir)

2b. bālā: belā D.

6a. hāle-i meh: hāle vü meh D.

704. TY 1724: 143^b; Bağdatlı Rûhî Dīvānı: 44. gazel, s. 333.

1a. ḥadd: rüy D.

3b. yıldur: demdür D.

4b. eyleye: eyleyem D.

5. Seg raķībi didiler gitdi bugün dünyādan
Rūhīyā gerçek olursa bizüm olur dünyā

705.

Rūhī

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Şeb-i ğamdur elem-i hicr ile nev-rūz baña
 Yanar âteş görünür mihr-i cihān-sūz baña
2. Seyre varsam çemene bā' iş-i derd-i ser olur
 Nağme-i dil-keş-i murğ-ı ıtarab-āmūz baña
3. Hārdur çeşmüme sensüz oda yansun gülzār
 Gül-i cennetdür o ruhsār-ı dil-efrūz baña
4. Tāze güldür tenüm üstindeki dāğ-ı hūn-rīz
 Ğonçedür dilde[ki] peykān-ı ciger-dūz baña
5. Ben gönül yakmada zevk itmede sen nālemden
 Bu imiş kısmetimüz sāz saña sūz baña
6. Şeb ise tīre vü ol şem' ise yok meclisde
 Demidür kıl meded ey tālī' -i firūz baña
7. Çünkü nevrūzda **Rūhī** bir olurmuş şeb u rūz
 Olsa yeksān n'ola miḥnetde şeb u rūz baña

706.

Rūhī

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Sīne mecrūḥ u gönül maḥzūn u ḥātır pūr-ḥarac
 Şabra kaldı çāremüz eṣ-şabru miftāḥu 'l-ferec
2. Āh ol dem kim ' itāba başlaya mestāne yār
 Elde cām-ı bāde ḥançer der-miyān destār kec

705. TY 1724: 144^a; Bağdatlı Rūhī Dīvānı: 41. gazel, s. 330.

5a. nālemden: yanumda D.

706. TY 1724: 144^a; Bağdatlı Rūhī Dīvānı: 96. gazel, s. 366.

1b. eṣ-şabru miftāḥu 'l-ferec: "Sabır kurtuluşun anahtarıdır."

2a. başlaya: başladı D.

3. Yār ışigin öp didüm benden şabāya işidüp
Ol şanem olmaz kabûl ısmarlamaqla didi hac
4. Tûtalum bî-ihtiyāruz biz ayağūñ öpmede
Sende ey zālīm nedür bir bûse içün bunca kec
5. Kārgāh-ı ‘ışk **Rūhî** bir ‘aceb dergāhdur
Kim ‘amîk olmuş havālîsi anuñ min külli fecc

707.

Rūhî

Meḥ ulü Fā‘ilātü Meḥ ‘ilü Fā‘ilün

1. Ğamzeñ hadengi cān-ı ḥazīne ğıdā-yı rūḥ
Peykān-ı kâtilūñ dile sermāye-i fütūḥ
2. İtdüm esîr-i silsile-i ‘ışkuñ olalı
Ġayruñ hevā-yı kāküline tevbe-i naşūḥ
3. Sākî ayakda kaldum ayaklandur al elüm
Öldüm ḥumār-ı bāde-i hicr ile şun şabūḥ
4. Zevk-i vişālūñ ile geçen dem ḥayāt-ı Hızr
Derd-i firākuñ ile [geçen] laḥza ‘ömr-i Nūḥ
5. Metn-i metîn -i ‘ışkı faḳîḥ anlamadı hîç
Rūhî ne deñlü yazdı anuñ levḥine şürūḥ

708.

Aḥmedî

1. Ey büt-i şîrîn-zebân dilber-i serv-i revân
Bir gicecik olayduñ bizüm odada hemân

3a. yār: yâ D.

4b. kec: lec D.

5a. ‘aceb: ulu D.

707. TY 1724: 144^a; Bağdatlı Rūhî Dīvânı: 109. gazel, s. 374.

2a. ‘ışkuñ: zülfüñ D.

3b. ḥumār-ı bāde-i hicr: ḥumār-ı hicr D., şun şabūḥ: şun sāğar-ı şabūḥ D.

4a. dem: gün D.

5a. metîn: menâr D.

5b. levḥine: luṭfına D.

708. TY 1724: 144^b; 14’lü hece ölçüsü ile yazılmıştır.

2. Sen geçüp oturasın ben tırup az az koyam
Bir kadehüñ içine şâfî mey-i ergavân
3. Ser-hoş olup yatasın dünle tırup eyleyem
Sirkelice şorvacık maḥmūr içesin revân
4. İki tutam çok mıdur egili vir şokayum
Lâle ile nergisi başuña ey nev-cevân
5. Şöyle uram içerü hiç kalmaya dışaru
Düşmeninüñ bağrına ḥançer [ü] tığ-i bürrân
6. Şubḥ oluban gelesin **Aḥmediye** viresin
Ḥāce selāmün ‘aleyk şāhum ‘aleyke’s-selām

709.

Ṭālibī

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Dem-be-dem dīde-i cān seyri senüñ ānuñda
Fikr-i dil şām u seḥer zülf-i perīşānuñda
2. Nice yıldur ki düşüp Yūsuf-ı dil oldu esīr
Kaldı maḥbūs ebed çāh-ı zenaḥdānuñda
3. Şubḥ-dem şevk-i ruḥuñla gice pervāne-şıfat
Yandı yakıldı gönül şem‘ -i şebistānuñda
4. Rāzıyuz hep güzelüm derd ü belāña ammā
O kara yüzli raḳībūñ ne belā yānuñda
5. Reşk ider ḥüsn-i edāña şu‘arā cümle bugün
Görelı bu ğazeli **Ṭālibī** dīvānuñda

710.

Ferd

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Üştür-i ner gibi boynumı uzadınca hemān

709. TY 1724: 144^b.

710. TY 1724: 144^b.

Nâkaveş çökdi önüme deve gördün mi didi

711.

Veysi

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Bend-i miḥnetde esîr itme dil-i nâ-şadı
Olsun ey serv-i sehî kâmetünün âzâdı
2. Kûyuñı bekler imiş kaddüñe üftâde geçüp
Keseyin olmaz isem ben oradan şimşâdı
3. Revnağ-ı dehr dilâ şüret-i zîbâ iledür
Yârsuz neylesün âdem bu ḥarâb-âbâdı
4. İtme 'uşşâka cefâ ḥüsnüñe mağrûr olma
Şabr-ı 'âşık gibidür ḥublıguñ bünyâdı
5. **Veysi**yâ nağş-ı nigâr eylemede müjgânum
Ser-fürû itdürür oldı kalem-i Behzâdı

712.

Yahyâ

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Mihribânlık gördi ḥürşîd-i cihân-efrûzdan
Germ olup bülbül nevâya başladı nev-rûzdan
2. Ğonçeler açılma da görsek maḥabbet âteşin
Var mı bir dil kim ola ḥâlî bu demde sûzdan
3. Sûzen-i dil-dûz-ı ğamzeñ geçdi câna gerçi kim
Geçmedi dil riştesi ol sûzen-i dil-dûzdan
4. Ğamze-i cādû-yı dil-berde ne tākāt var idi
Fitneler öğrenmese ol çeşm-i siḥr-âmûzdan
5. Meş' al-i gül şevkine seyr idegör şeb-tâ-seḥer

711. TY 1724: 145^a; **Veysi Dîvânı**: 56. gazel, s. 221.

2b. olmaz isem ben oradan: ben oradan olmaz isem D.

3a. dehr: deyr D.

712. TY 1724: 145^a; **Şeyḫü'l-islâm Yahyâ Dîvânı**, 278. gazel, s. 303.

3b. dil: cân D.

Giceyi fark itmez olmaz şimdi **Yahyā** rûzdan

713.

Rubā'îyyü'l-Ehlü'l-Kemāl

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

İki 'ālemde taşarruf ehlidür rûh-ı velī
Dime kim bu mürdedür bundan nice dermān ola
Rûh şemşîr-i Hudādur ten ğılāf olmuş aña
Dağı a' lā kār ider bir tîğ kim ' uryān ola

714.

Mecdî

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

Nice taḥrîr idem evşāfuñi ğāyet çokdur
Hāmede çaḳ o kadar kuvvet-i bâzû yokdur

715.

Fehîm Çelebi

*Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilün Fa'
Mef' ulü Mefā' ilün Mefā' ilün Fā'*

Mengüşe-i güşvāruñ olsun ey dil
Bu nükte ki her vechile müstaḥsendür
Ümmîd-i kerem eyleme kemden zîrā
Kemden kerem ümmîdi de kemlikdendür

716.

Tārîḥ-i Vefāt-ı Ebū'l-Feth

1. Öldi şeh Meḥemmed bin Murād
Bilün bâğ-ı cināna kıldı seyr
2. İşi ḥayr olduğıçün ḥalkā

5b. itmez: itmek D.

713. TY 1724: 145^a; Bu şiir, Şeyḥü'l-islām Kemāl Paşa-zāde Dīvānı'nda bulunmamaktadır. Mecmuada şiirin başlığında her ne kadar “rubā'î” başlığı bulunsa da bu şiir rubā'î nazım şekline özgü ahreb ve ahrem adı verilen vezinlerle yazılmamış olup rubā'î nazım şeklinin kafiye düzenine de sahip değildir.
714. TY 1724: 145^a; Bu şiir, Mecdî Dīvānı'nda yoktur.
715. TY 1724: 145^a; Bu şiir, 157a'da “Arzî Dede” başlığı ile mükerrer kaydedilmiştir.
716. TY 1724: 145^b; Bu şiirde belli bir vezin tespit edilememiştir.

Oldı tārīḥ aña du‘ā-yı ḥayr (Sene 886)

717.

Tārīḥ-i Cülūs-ı Sultān Murād

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

Didiler Sultān Murād-ı rābi‘ oldı pādīşāh (Sene 1032)

718.

Tārīḥ-i Feth-i Revān

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

Ehl-i sünnet menzili oldı Revān (Sene 991)

719.

Diger Tārīḥ

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Pādīşāh aldı Revānın şāhın (Sene 991)

720.

Tārīḥ-i İstanbul Şā‘ika Būd

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

Dār-ı İstanbul ser-ā-ser yandı āh (Sene 977)

721.

Tārīḥ-i Nüzül-ı Yıldırım u Hurūş İden Seyldür İstanbul

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

Yıldırımı seyl Kōstantīni yakdı yıkdı ya (Sene 971)

722.

Vefāt-ı Ḥazret-i Emīr Sultān

Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

Oldı tārīḥ-i intikāl-ı Emīr (Sene 823)

717. TY 1724: 145^b.

718. TY 1724: 145^b.

719. TY 1724: 145^b.

720. TY 1724: 145^b.

721. TY 1724: 145^b.

722. TY 1724: 145^b.

723.

Vefât-ı Ebū's-Su'ūd*Meḥ'ulū Fā'ilātün Meḥ'ulū Fā'ilātün*

Monlā Ebū's-Su'ūda ola maḳām cennet (Sene 982)

724.

Vefât-ı Ḥazret-i Mîr Neccārî

Vāh Şeyḥ (Sene 922)

725.

Tārîḫ-i Vefât-ı Timur

1. سلطان تیمور انکه چرخ را دل خون کرد
ذر خون عدوروی زمین کلکون کرد
2. در هفتده شعبان سوی علین تاخت
فی الحال رضوان سر و پا بیرون کرد (Sene 807)

726.

Tārîḫ-i İstilā-yı Timur ber-Sivas

1. بود سیواس و حلب با ملک شام
در عمارت چون عروس بی نقاب
2. شد خراب از آتش جیش تیمور
در شهر سال تاریخ خراب (Sene 803)

727.

Tārîḫ-i Binā-yı Ḳal'a-yı Ḳahḳaha

Bi'smi'llāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm (Sene 784)

728.

-
723. TY 1724: 145^b.
 724. TY 1724: 145^b.
 725. TY 1724: 145^b.
 726. TY 1724: 145^b.
 727. TY 1724: 145^b.
 728. TY 1724: 146^a.

Feth-i Kōstantīniyye (Sene 857)

729.

Belde-i ṭayyibe (Sene 857)

730.

Āḥirūn (Sene 857)

731.

Kāfire kıyāmet (Sene 857)

732.

Bīnā-yı Dīvār-ı Eski Saray

Binā-yı cāmī' -i Sultān Bāyezīd hicret-i nebeviyyenūñ ṭokuz yüz altı zī'l-
ḥiccesinūñ tamāmında bünyād urılup u ṭokuz yüz on biri zī'l-ka' desinde
tamām olındı (Sene 883)

733.

Maḥmūd Paşanuñ Kendü Cāmī' ine Tārīḥidür

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

Yessera'llāhü lenā kâ' a maḳāmen Maḥmūd (Sene 911)

734.

Feth-i Kāl'a-yı Budin

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

Didiler tārīḥini feth oldı külli Üngürüs (Sene 936)

735.

Hāşimī Efendinūñ Lafzen ü Ma' nen Tārīḥidür

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

-
729. TY 1724: 146^a.
 730. TY 1724: 146^a.
 731. TY 1724: 146^a.
 732. TY 1724: 146^a.
 733. TY 1724: 146^a.
 734. TY 1724: 146^a.
 735. TY 1724: 146^a; Hāşimī Dīvānı: s. 172.

Yol oldu Üsküdüra biñ otuzda Akdeñiz toñdı (Sene 936)

736.

**Ĥāric-i Ez-Ķal‘ a-yı Edirne Ķapusı ile Top Ķapusı Arasındaki Beglerbegi
Çeşmesinüñ Tārīhidür**

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Güyiyā bu çeşme bir saḳḳā durur
Rāh-ı Ĥaḳḳa teşne eyler cüst ü cū
2. Lūlesi anuñ dehendür şu dili
Dil döker her kim ki olsa rû-be-rû
3. Şu gibi ezberlemiş oḳur revān
Mācerā-yı dehri her dem sū-be-sū
4. Öñine kim gelse dir tārīḥ içün
Mā Ĥüseyn ile Ĥasan ‘ışḳına şu

737.

**Tārīḥ-i Vahīdī Efendi Berāy-ı Vilādet Vefāt-ı Merḥūm Sulṭān Murād bin
Sulṭān Aḥmed**

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Oldı Sulṭān Murādçün tārīḥ
Mevlid-i Ġāzī [vü] fevti’l-Ġāzī (1018-1049)

738.

**Bu Beyitde İmām-ı A‘zām u İmām-ı Mālik ü İmām-ı Şāfi‘î ü İmām-ı
Aḥmed Ḥanbelī Raḥimehu’llāh Ḥazretlerinüñ Tārīḥ-i Vefātları Birer Lafṣ
ile Edā Olunmışdur**

Ebū Ḥanīfe Seyf (150)

Vü Mālik ḳaṭ‘-ı a‘dā (179)

Ve’s-Şāfi‘îdür ‘alem (204)

Vü Aḥmed dām-ı mecdā (241)

739.

736. TY 1724: 146^a.

737. TY 1724: 146^a.

738. TY 1724: 146^a.

739. TY 1724: 146^b.

Tārīḥ-i Vefāt-ı Kemāl Paşa-zāde

Mātü't-taḥrīr (Sene 941)

740.

Tārīḥ-i Feth-i Bağdād

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

Geldi burc-ı evliyāya pādīşāh-ı nām-dār (Sene 941)

741.

Diger Tārīḥ

Feteḥnā'l-ı Irāk (Sene 941)

742.

Tārīḥ-i Feth-i Saḳız

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

Bi-ḥamdi'llāh olup imdādı bād-ı 'avn-i Yezdānuñ
Yine Saḳız dehān-ı pāk-i İslāma naşīb oldı

743.

[Hāşimî]

Müseddes Oldı Evşāf-ı Cülūs-ı Şāh-ı Devlet-mend Ḥisāb İtsek İki Tārīḥ
Olur Zeylinde Her Bir Bend

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

I

Ḳuruldı çarḥ-ı atlasdan mu' allā bārgāh-ı nev
Cülūs idüp şeh-i 'ālī-mekān mānend-i māh-ı nev
O demde cümle a' yāna el öpmek oldı cāh-ı nev
Didüm ben de bu nazm ile açup tārīḥe rāh-ı nev
Cihāna müjde geldi şimdi 'ādil pādīşāh-ı nev
Cülūs-ı zer serir-i mülk-i zībā cilvegāh-ı nev

II

Sa' ādetle o sulṭān oldı heft-iḳlīme fermān-dih
Bu müjdeyle ṭonanursa yaraşur her diyār u dih

740. TY 1724: 146^b.

741. TY 1724: 146^b.

742. TY 1724: 146^b.

743. TY 1724: 146^b; Bursalı Hāşimî Dīvānı, s. 76-77.

Olur mı böyle rūşen mäh-ı ferruḥ sāl [u] rūz bih
İki mısra‘da üç târîḥ idüp didi dil-i vâlih
Receb on sekizi meh biñ on iki sāl yek-şenbih
Zihî mäh oldu Sultân Aḥmed on dördünci şâh-ı nev

III

Ḥudâ ol ‘unşur-ı pākūñ kıla her sâlini biñ yıl
Sa‘âdetle murâdâtına olsun dâ‘imâ vâşıl
Bu ‘âlemde aña beñzer bulunmaz server-i ‘âdil
Yazup bir beyt içinde iki târîḥ eyledüm ḥâşıl
Cülûs u tavrı Sultân Aḥmedüñ şâhâne vü kâmil
Yeñi in‘âm mübârek kullarına oldu câh-ı nev

IV

Bi-ḥamdi’llâh irişüp ‘avn-i luṭf-ı Ḥazret-i Mevlâ
Sa‘âdetle serîr-i ‘izzetini eyledi bâlâ
Ne deñlü medḥ iderse yine kâşırdur dil-i şeydâ
Kapusında kul olduğum nev-târîḥ eyledüm imâ
Şehen-şeh oldu Sultân Aḥmed-i dâñâ zihî zîbâ
Der-i devlet-me‘âbı ‘âleme dâ‘im penâh-ı nev

V

Şeref burcında dâ‘im kevkeb-i baḥtî sa‘îd olsun
Şebi Qadr ü Berât olup günü nev-rûz u ‘ıyd olsun
Şafa ile hemîşe müddet-i ‘ömri mezîd olsun
Yazuñ bu beyti dergâhında târîḥ-i cedîd olsun
Kevâkib şâh-ı encüm meh aña derbân-ı ‘abîd olsun
Her ay devr eyleyüp meh başa geydükçe külâh-ı nev

VI

Cülûs idüp bugün sultân-ı ‘âlem taḥt-ı dünyâya
İrişdi kûs-ı ‘adlinüñ şadâsı ṭâq-ı keyvâna
Alalar kulları fetḥ ü zaferden **Hâşimî**-vâye
Kılup evşâfını şeh-nâme vü târîḥ dünyâya
Sipâhî dâ‘imâ manşûr ola ol şâhuñ a‘dâya
Şeh-i nev-rûz-ı ezhâr ile çekdükçe sipâh-ı nev

744.

Eş-Şeyḥ-i Şafıyyü’l-dîn Şîrâzî

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. Koydı gam leşkeri yüz gönlüme hāmūn hāmūn

II/3. rūz bih: bu kelime mecmuada müstensih tarafından “روينه” şeklinde yazılmıştır.

IV/4. nev-târîḥ eyledüm: bu târîḥ eyledi D. (Bu mısra, TY 1724’de vezne uymamaktadır)

VI/1. dünyâya: zîbâya D.

VI/2. keyvâna: Mînâya D.

VI/2-3. altıncı bend *Divân*’da dört mısra olup 2. ve 3. mısralar *Divân*’da bulunmamaktadır.

Ƙara bayraklu ‘ alemler ucu gül-gün gül-gün

2. Cigerümden yaña od şıçradı dūzah dūzah
Gözlerümden yine ƙan ƙaynadı Ceyhūn Ceyhūn
3. Çağırurdum ƙatı āvāz ile Leylā Leylā
Tağ ses virdi cevābumda ki Mecnūn Mecnūn
4. Söyledüm bu ne sitem yār ƙılur ehl-i dile
Didiler ‘ ışƙ yolında budu ƙānūn ƙānūn
5. Rū-be-rāh eyledi ‘ ışƙuñ beni vādī vādī
Oldı nā-çar gönül hūsnūñe meftūn meftūn
6. Bu ne vīrāne gönüldür **Şafī** ey vāy ey vāy
Servler var idi bu bāğda mehzūn mehzūn

745.

İshāku’l-Müderriş

Fe‘ilātūn Fe‘ilātūn Fe‘ilātūn Fe‘ilūn

1. Derd-i hicrūñle neler çekdigüm Allāh bilür
Ger ölürsem dimezem kimseye Allāh bilür
2. Āh şāhum diyü yazduƙ der ü dīvār-ı dile
Ötesin yazmağa varmaz dilimüz şāh bilür
3. Şafha-i gül ƙoludur mihr [ü] vefā ƙaƙtı ile
Sırrını ol raƙamuñ murğ-ı sehergāh bilür
4. Dün ü gün āhı gönül eyledügi budur kim
Ƙanda giderse anı kendüye hem-rāh bilür
5. Fürƙatūñle yine bir derde düşüpdür **İshāk**
Gāh bilmez unudur kendüsini gāh bilür

746.

Yahyā

745. TY 1724: 147^b; Üsküplü İshāk Çelebi Dīvānı: 51. gazel, s. 148.

4a. eyledügi budur: ilerü çekdügi bu D.

5b. kendüsini: kendüzini D.

746. TY 1724: 147^b; Şeyhü’l-islām Yahyā Dīvānı: 44. gazel, s. 69.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Ele alsa yazılır ey meh-i enver kâğaz
Dil-i sevdâ-zede-i ‘âşıka beñzer kâğaz
2. Saña tōmār-ı dil ü cānı şunarsam n’ola kim
Pādişāh olana elbette şunarlar kâğaz
3. Hırz-ı cān hıtt-ı emān bil anı ey ‘âşık-ı zār
Saña luṭfindan eger göndere dil-ber kâğaz
4. Yansa kül olsa da maẓmūnını ıẓhār eyler
Sen hemān sözüni yaz dil-bere gönder kâğaz
5. Rişte-i ter şarılır şeh-perine ey **Yahyā**
Senden iletse eger yāre kebūter kâğaz

747.

Bākī

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Riyāz-ı hūsnde olmuş o la‘l-i nāb leẓīz
Cihān içinde bilürsin olur hoş-āb leẓīz
2. Dem-i vişâlde hoşdur yüzün görüp ölmek
Bahār günleri olur şehirde h’āb leẓīz
3. Cefā-yı yār ile mu‘tād olıncadır müşkil
‘Azāb ‘azb olur āhır gelür ‘azāb leẓīz
4. Ne deñlü şerbet ile yaraşursa her ni‘met
Şarāb-ı telh ile olur begüm kebāb leẓīz
5. Ğazelleründe vaşf-ı lebin eyle ey **Bākī**
Şekerle olsa bilürsin olur hoş-āb leẓīz

1a. alsa: alsañ D.

5a. ter şarılır: cān ile şar D.

5b. iletse: iltürse D.

747. TY 1724: 147^b; **Bākī Divanı: 45. gazel, s. 92-93.**

1b. hoş-āb: şarāb D.

3b. ‘azāb: ‘itāb D.

5a. vaşf-ı lebin: lebi vaşfın D. (Bu mısra, TY 1724’de vezne uymamaktadır)

748.

Necâtî-i Üstâd*Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün*

1. Baña yârũñ yanağı vü lebi vü kıaddi yiter
Üzül ey gül açıl ey gönçe yıkıl ey ar‘ar‘
2. Baña ol kâmet[i] Tûbâ lebi ‘unnâb gerek
N’ideyin görmek ile serv-i çemenden ne biter
3. Bir iki gün dahı sen mâha irişmezse elüm
Yaşum u âhum ider yir ü gögi zîr ü zeber
4. Göricek derd ile kan ağladığımı ter olur
Kızarur çihre-i zîbâsı nitekim gül-i ter
5. Gice gündüz işidür âh u figân eyledigüm
Hiç bir kerre dimez haste **Necâtî** n’eyler

749.

Revânî*Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün*

1. Leb-i cânaneyi emdükçe gönül hurrem olur
Kişi mey şöhetini eyleyicek bî-gam olur
2. Yârdan kimse gönül ummasuñ insâniyyet
Ol perî yüzlü melek-çihre kaçan âdem olur
3. Virmezin iki cihâna mey ü ney şöhetini
Bu nice zevk ü şafâdur bu nice ‘âlem olur
4. Beni öldürmege hınnâladı barmaqlarını
Göz göre kana girerler bu güzeller dem olur
5. Şâhid-i nazm-ı **Revânî**ye ne hâcet zînet
Ki haţ-ı şî‘ri aña kâkül olur perçem olur

748. TY 1724: 148^a; **Necâtî Dîvânı**: 72. gazel, s. 169. (Bu şiir, Dîvân’da yedi beyittir)

5a. gice gündüz işidür: işitürsin dün ü gün D.

5b. dimez haste Necâtî: dimezsın ki Necâtî D.

749. TY 1724: 148^a; **Revânî Dîvânı**: 79. gazel, s. 221.

4a. barmaqlarını: yâr ellerini D.

750.

[Fazlî]

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Kendin ğubâr-ı rāhuña beñzetmiş ey nigār
İrse 'aceb mi gözlerüme kuḥlden ğubār
2. Şabr evini üstüvār it bağruña taş baş gönül
Ey gönül terk-i diyār it çün seni terk itdi yār
3. Tıram öldürem seni şabr eyle bir sâ' at didi
Sâ' atüm yitdi dirîğā tırmadı 'ahdine yār
4. Gerçi arturduñ ben eksüklüyi ey kaşı hilāl
Artuḡ eksük ḡuluñam ḡurbānuñam ma' zürdār
5. Leblerümden her ğazel didükçe bir buse dimiş
N'ola **Fazlî** söylese her laḡza şî' r-i ābdār

751.

Fazlî

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Cihānuñ şāhıyam bir pādīşāh-ı kām-rānum var
Ḳulı olmağ ile 'ālemde 'izz-i cāvidānum var
2. Ğamuñ deyrinde bir ḡālīb durur bî-cān benüm cismüm
Ceres gibi cihānda deprenür ancaḡ zebānum var
3. Ḳulı olmuş durur cümle cihān bir ben degül ancaḡ
Melāḡat taḡtgāhı üzre bir şāh-ı cihānum var
4. Büküldi ḡāmetüm ğamdan ağardı mūy-ı jülīdem
Yigitlükde beni pîr eyledi bir nev-cevānum var
5. Fezā-yı lā-mekān şeh-bāzıyam zāhid beni şanma
Bu cismānî serāda āşiyān tıtmış mekānum var
6. Ten-i bî-cānum oldı pür-hevāyî gibi ey **Fazlî**

750. TY 1724: 148^a; Bu şiir, Ḳara Fazlî Dīvānı'nda ve Kutup (Seyyid) Osman Fazlî Dīvānı'nda bulunmamaktadır. Bu şiirin ilk beyti "*Mef' ulü Fâ' ilātü Mefā' ilü Fâ' ilün*" vezni ile diğer beyitleri "*Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün*" vezni ile yazılmıştır.

751. TY 1724: 148^b; Ḳara Fazlî Dīvānı: 87. gazel, s. 335.

Hayâtumdan eğer ancak benüm âh u figânum var

752.

Fazlî

Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün

1. Al geymiş dide-i ' aşık gibi ol gamzekâr
Turfatü'l- ayn içre ger kanlar dökerse vechi var
2. Allar geyse içine taşına ben bülbülüñ
Hün-ı dilden al ider ol gül derûnın lâlevâr
3. Allar gey kim bakıcağ gül yüzünüñ alına
Alına ben bülbülüñ gibi saña ey gül hezâr
4. Nağl-i gülde hüsn bâzârını tezyîn eylemiş
Allarla kâmetüñ ey serv-ğadd ü gül- ' izâr
5. Kâmetüñ ey serv-i ra' nâ ol libâs-ı alda
Bir elifdür râstî kan içre olmuş âşikâr
6. Kim bilür kim kullarınıñ kanķısını öldürür
Allar geymiş bugün gördüm yine ol şehriyâr
7. Cümle beyti al câmuñ vaşfidur ey lâle ħad
Fazlîñ bu şi' rine dirsem ' aceb mi lâlezâr

753.

Çakerî

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Fe' ulün

1. Lebünden şekkere şîrîn dimezler
Yüzüñ güldür gül-i nesrîn dimezler
2. Cefâña şad hezârân âferînler
Eğerçi zulme ħod taħsîn dimezler

752. TY 1724: 148^b; **Ķara Fazlî Dîvânı**: 78. gazel, s. 330.

1b. turfatü'l- ayn: turfatü'l- yümñ D.

4a. gülde: güldür D.

7a. ħad: ħumâr D.

753. TY 1724: 148^b; **Çakerî Dîvânı**: 14. gazel, s. 96.

2a. âferînler: âferîn-bâd D.

3. İder ‘âlem du‘ â-yı şabr-ı ‘âşık
Velî ‘âşıklarūñ âmîn dimezler
4. Ğamından haste düşdüm vâý şad vâý
Ki hâlūñ nicedür miskîn dimezler
5. Şular kim **Çākerî** sözüñ okurlar
Ĥadîs-i Ĥusreve Şîrîn dimezler

754.

Şāfî

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Cān cemālūñ şevķine mesrūr olur
Dîde dîdāruñ ile pür-nūr olur
2. Şol yire kim zerrece mihrūñ düşe
Gün gibi ‘âlemde ol meşhūr olur
3. Derdüñe hem-dem düşen dermān bulur
Zülfüñe ber-dār olan Manşūr olur
4. Göñlüm evin zulm ile yakşañ n’ola
‘Adl ile vîrāneler ma‘ mūr olur
5. Gül yüzūñ devrinde cām-ı mey tutan
Nergis-i mestūñ gibi maḥmūr olur
6. Ey güneş yüzlü kerem kıl gitme kim
Gündüzüm sensiz şeb-i deycūr olur
7. Görse **Şāfî** gün yüzūñ âyînesin
Açılur ğam-ğîñ dili mesrūr olur

755.

Nesîmî

Müstef‘ilün Müstef‘ilün Müstef‘ilün Müstef‘ilün

1. Baḥr-i fenāda fāñ ol gör ki ne hoş ḥayāt olur

5b. Ĥusreve Şîrîn: Ĥusrev ü Şîrîn D.

754. TY 1724: 149^a.

755. TY 1724: 149^a; Nesîmî Dîvānı: 96. gazel, s. 91. (Bu şiir, Dîvān’da on altı beyittir)

Âb-ı hayât imiş fenâ gerçi adı memât olur

2. Ka‘be-yi ‘ışka yüzüni toğrı tut u piyâde git
Teşne-yi ‘ışka ‘ışk odı zemzem ü hem Fūrât olur
3. Cân u cinân u dîn ü dil oynamayan bu ‘arşada
Şâh-ı cihân olur ise şol ruḡa şâh mât olur
4. ‘Âr ile nâm u nengi[ni] var oda şal u yak anı
Ṭâlib-i zât olan kaçan mültefit-i şıfât olur
5. Ğayra muḡayyed olma kim her ne ki ğayridür anuñ
Ger heme kün fe-kân ise ‘ârif-i zât-ı Lât olur
6. Devletine bu dünyenüñ olma muḡayyed ey melik
Anuñ içün bu dünyenüñ devleti bî-şebât olur
7. Vaḡdet-i ḡarfe tâ-ebed oldı **Nesîmî** bellüsüz
Bil ki bu resme maḡv olan zinde-i kâ’inât olur

756.

Nizâmî

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. Gün yüzüñ görmeyeliden ki günüm dün gibidür
Baña biñ yılca gelür gerçi saña dün gibidür
2. Rûz u şeb zülf ü ruḡuñ fikri enîsüm olalı
Ne gicem giceye beñzer ne günüm gün gibidür
3. Şâd [u] mâtem ki firâḡuñ baña maḡşûş degül
Ki dimişler ḡara gün il ile düğün gibidür
4. Sen zer ü sîm ile şayd olduḡuñı işideli

2a. tut u piyâde git: tutup piyâde git D.

3a. cinân: cihân D.

3b. şol: ol D.

4a. şal u yak: şal vâ yak D.

4b. ṭâlib-i zât: ‘ârif-i zât D.

5a. ğayridür: ğayrdur D.

6b. bu: ki D.

7b. bil ki: gerçi D., zinde: zübde D.

756. TY 1724: 149^b; **Karamanlı Nizâmî Dîvânı**: 10. gazel, s. 129.

4a. olduḡuñı: olduḡı D.

Gözlerüm gümüşe döndi yüzüm altun gibidür

5. Yandırıp yaşımı dökse ne ‘ aceb zülf ü ruhuñ
Ki biri âteşe beñzer biri tütün gibidür
6. Gitse gözümnden olur gözüme ‘ âlem karanu
Ol ki alñı aya beñzer yañağı gün gibidür
7. Ey **Nizāmī** lebi üstindeki hāl ol şanemüñ
Guşşadan ‘ aşığı cânındaki düğün gibidür

757.

Mesîhî

Fe‘ilâtün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. İşigün seyl-i eşke menzildür
Anı nehr eyleme ki sâ’ildür
2. Ağzuñuñ hiç mişli yoğdur lîk
Cân birez lebüne mâ’ildür
3. Öldürürseñ yanuñda söyleyeni
Döstüm kim gerekse kâ’ildür
4. Yıldı bir kez görünür ol gül-i ter
Anda da dūd-ı âh hâ’ildür
5. İşidüp nâlemüñ cereslerini
Didi yine **Mesîhî** kanzildür

758.

Ca‘ferî

Fā‘ilâtün Fā‘ilâtün Fā‘ilâtün Fā‘ilün

1. Şol perî ruh kim gelür kaşın kemân eyler geçer
Tîr-i müjgânına ‘ uşşakı nişân eyler geçer
2. Gördigünce gözlerüm yaşını çeşmüm za‘fını

7b. cânındaki: cânın dağı D.

757. TY 1724: 149^b; **Mesîhî Dīvāmı**: 62. gazel, s. 155. (Bu şiir, Dīvân’da altı beyittir)

1b. nehr: redd D.

2b. lebüne: leblerüne D.

758. TY 1724: 149^b.

Serv-ḳaddīn ʿarz ider mūdān miyān eyler geḳer

3. Gāh olur kim gūn cemālinden niḳābın refʿ ider
Dem gelür ebr-i siyāh içre nihān eyler geḳer
4. Ol Mesīḫā-dem güzer itdükçe türbemden benüm
Ser-be-ser ten mülkini rūḫ-ı revān eyler geḳer
5. **Caʿferī** öz derdini el-ḳışşa āḫir dünyeden
Yādigār içün yazar hoş dāsītān eyler geḳer

759.

Mesīḫī

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Feʿūlün

1. Şeb-i zülfünde ḥaddüñ gösterür nūr
Meger kim gerdenüñdür şemʿ -i kāfūr
2. Sekiz uçmağı toḳuz ṭolanursa
Saña beñzer melek bulımaya ḫūr
3. Gözüm görmez şehā ḫāl-i ruḫuñsuz
Ki gözden nokṭa gitse göz olur kūr
4. Baḳar rūy-ı raḳībe çeşm-i mestüñ
Belī māʿil olur ekşiye maḥmūr
5. Elif-bā bilmeyenler ezber okur
Cemālün muşḫafından sūre-i *Nūr*
6. **Mesīḫī** hoş kıyāmet sözlerüñ var
Meger kilküñ ḫarīridür dem-i şūr
7. Benüm ebyātuma düzd el şunarsa
[Fe-şun] ya Rabbi hāzāʿl-beyte maʿmūr

760.

Mesīḫī

-
759. TY 1724: 150^a; **Mesīḫī Dīvānı**: 47. gazel, s. 145.
5a. bilmeyenler ezber: bilmeyen ümmīler D.
6b. ḫarīridür: şarīridür D.
760. TY 1724: 150^a; **Mesīḫī Dīvānı**: 65. gazel, s. 157.

Mefā'īlün Mefā'īlün Fe'ülün

1. Baña dildārum 'arz-ı kāmēt eyler
Kulına gör ne 'ālī himmet eyler
2. Maḥabbet muḥkem olsun diyü hicrān
Vücūdum riştesin iki kāt eyler
3. Bu iki meşk-i pür-eşk ile çeşmüm
Kapuña şu taşıyup şan' at eyler
4. Raķīb adı añılsa nāmem içre
Kālem yazmaz mürekkeb ğılzet eyler
5. Lebün dirgürmege cānlar virürken
Gözün katlūme her dem niyet eyler
6. **Mesīhī** ārzū-yı kūy-ı dildār
Seni ön şöra ehl-i cennet eyler

761.

Āhī

Fā'īlātün Fā'īlātün Fā'īlātün Fā'īlün

1. Bülbül-i şeydā n'ola itse figān u nāleler
Dişlemişler gonçenün gülşende la' lin jāleler
2. Sūzen-i müjgānlaruñ biñ āl ile cān riştesin
Sīne-i şad-pāreden göz dīkdiler kim alalar
3. Eşk-i hūn-feşānıdur Ferhāduñ ey şīrīn-suḥan
Açılanlar yir yirin deşt-i belāda lāleler
4. Ben zebūnın şehlere lāyık mı ey kebk-i hırām
Murğ-ı cānın şayd içün şeh-bāz-ı zūlfīn şalalar
5. Dāğlardur güyiyā ben bülbülün bağrında āh
Āhiyā ol gonçenün la' lindeki teb-ḥāleler

1a. dildārum: dildār D.

3b. şan' at: hiğmet D.

4a. añılsa: gelicek D.

761. TY 1724: 150^b; **Āhī Divānı: 26. gazel, s. 14.**

1b. dişlemişler: dişlemişdür D.

5a. bağrında: cānında D.

762.

Āhī

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Bağına taşlar başup ben haste için taşlar
Kabrüm üzre saçların çözmüş bulutlar ağlar
2. Şöyle germ itmiş cünün-ı nev-bahār-ı hüsn-i dost
Şiftedür şahrāda zencirin sürer ırmağlar
3. Nice koşsunlar seni altun beñeklü cāmeler
Nice bir yaqsun beni bu kanlu kanlu dāğlar
4. Ben bu ğurbet-hāne-i miñnetde kıalmazdum velī
Yaşlarum kanlar döküben yollarımı bağlar
5. Şu gibi çağlar geçer 'ömrüm güzellik çağıda
Şanma ancak Āhī'nün eşk-i revānı çağlar

763.

‘Aṭā

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Deheni varını la' l-i leb-i cānāndan şor
Sırrını cānda ara hikmeti Loqmāndan şor
2. Ben neler çekdüğimi nāle vü āhumdan işit
Miñnet-i yār olanuñ derdini yārāndan şor
3. Maḥşerüñ şiddetini şerḥ idemez zāhid-i şehir
Anı bu sūhte-i āteş-i hicrāndan şor
4. Rūşen olsun dir iseñ ehl-i şafā aḥvālin

762. TY 1724: 150^b; Āhī Dīvānı: 17. gazel, s. 10.

- 1a. taşlar: ağlar D.
- 2a. şöyle germ itmiş cünün-ı: şol kerem itmiş ki cüy-ı D.
- 2b. şiftedür şahrāda: deşt ü şahrālarda D.
- 3a. koşsunlar: bir kuçsun D.
- 4a. miñnetde kıalmazdum velī: fūrkatde eylerdüm sefer D.
- 4b. kanlar döküben yollarımı: kanlı şular gibi yolumı D.
- 5a. çağıda: çağıdır D.
- 5b. ancak Āhī'nün eşk-i revānı: Āhī sen benim eşk-i revānum D.

763. TY 1724: 150^b; Bu şiir, Üsküplü 'Aṭā ve Dīvānçesi'nde bulunmamaktadır.

Şubh-ı şādık gibi bir çāk-i girībāndan şor

5. Hālet-i ‘ālem-i ‘ışkı ne bilür ‘ākıller
Bunı bir bencileyin vāle vü hayrāndan şor
6. ‘İşk u ma‘ şūķ sözün añma raķībe zinhār
Kāfir olsun dir iseñ dīnden ĩmāndan şor
7. Şanma bihūde ‘Aṭā sīnesinüñ dāğların
Gel neler çekdügin ol āfet-i devrāndan şor

764.

‘Adnī

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Mihrüñ ile āhum ey meh-rū Şüreyyādan geçer
Eşk-i çeşmüm kaṭresi mevc ursa deryādan geçer
2. Āh kim kılmadı cānā gönölüne āhum eşer
Gerçi dirler āh-ı ‘āşık seng-i hārādan geçer
3. Açılur cān gülşeninde gonçe-i şādī ne dem
Kim lebün fikri dil-i pür-hün-ı şeydādan geçer
4. Nişter-i ğamzeñ niçün ‘āşık kanın döker didüm
Didi kaşd ile maraz kim ola sevdādan geçer
5. Lāle-ḥaddünde ‘araķ gördükçe cānā dir gören
Āb-ı güldür kim süzilüp surḥ-ı dilādan geçer
6. Geçdügince āb-ı çeşmümden ḥayāl-i zülf-i dost
Şan neheng-i nıl-gündür oynayup mādan geçer
7. Dil-berā ger ḥāk-i pāyuñ gire ‘Adnī destine
Cān u yā devrān olur firdevs-i a‘lādan geçer

764. TY 1724: 151^a; ‘Adnī Dīvānı: 4. gazel, s. 23.

1b. ursa: urdı D.

2a. āhum: nālem D.

5a. gören: gönül D.

5b. dilādan: vālādan D.

7b. olur: nedür D.

765.

Fenāyī*Meʿūlū Meḫāʿilū Meḫāʿilū Feʿūlūn*

1. Ğamzeñ şanemā bağrumı ƣan eylemek ister
Dil şabr idemez āh u fiğān eylemek ister
2. Deldi cigeri nāvek-i müjgān ile şimdi
Benden ƣaşı yayını nihān eylemek ister
3. Ben ʿışƣuñı sīnemde nihān isterem ammā
ʿİşƣuñ beni rüsvā-yı cihān eylemek ister
4. Her kim göre ħüsnüñ olup elbette hevādār
Terk-i dil ü dīn ü ser ü cān eylemek ister
5. Mest olmağā mestāne gözüñ gibi **Fenāyī**
ʿAzm-i ƣaraf-ı kūy-ı muğān eylemek ister

766.

Mesīhī*Fāʿilātūn Fāʿilātūn Fāʿilūn*

1. Görmek isterseñ tecelliyāt-ı nūr
Kaʿbe-i dīdār-ı yāra ƣarşu ƣur
3. Halka-i zıkr içre dildārı görüp
Şeyḫ dir seccādesinde yā şabūr
4. Ƙabre iletdüm hayāl-i ḫālūñi
Dāne ilter nitekim ḫākine mūr
5. Bülbülünem yanuña varsam didüm
Didi n'ola bülbül iseñ öte dur
6. Zaḫm-ı tīrūñ ƣabre ƣoydı halkı hep
Oƣlaruñdan ƣoƣtolu oldu ƣubūr

765. TY 1724: 151^a; Bu şiir, Fenāyī Dīvānı'nda bulunmamaktadır.

766. TY 1724: 151^b; Mesīhī Dīvānı: 46. gazel, s. 144. (Bu şiir, Dīvān'da sekiz beyittir)

1a. görmek: ger sen D., tecelliyāt-ı nūr: tecellī ide nūr D.

3b. şeyḫ dir seccādesinde: kūşesinden şeyḫ ider D.

4b. ilter nitekim ḫākine mūr: ƣoprağā iletdür şanki D.

6b. oƣlaruñdan: oƣlaruñla D.

8. Şöyle gâfildür **Mesîhî** derdmend
Kim anı uyarmaya âvâz-ı şûr

767.

Mezâkî

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. O vâdî-i maḥabbet kim dil-i nâ-şâd ayak başmış
Ne Ḳays-ı bîhûde gerdûna ḥod Ferhâd ayak başmış
2. Göñül ol şaydgâh-ı fikr-i vaşl-ı yâra düşmüş kim
Ne naḥçîri şikâr olmuş ne ḥod şayyâd ayak başmış
3. Mesîḥ olsa nice cân kırtarur kim katl-i 'uşşâka
Müje tîğın şunup ol ğamze-i cellâd ayak başmış
4. Ne mümkün ol sehî-kâmetle da'vâ-yı ser-efrâzî
Gelüp bî-hûde şahın-ı gülşene şimşâd ayak başmış
5. Sifâl ile görüp câm-ı Cemi mey-ḥânedede bildüm
O bezm-i ḥâşa gelmiş bende vü âzâd ayak başmış
6. Nişân-ı pây-ı nâ-maḥrem görindi kûy-ı dil-berde
Ḥarîm-i vuşlata ḳorḳum budur kim yâd ayak başmış
7. **Mezâkî** mu'cize-gülüḳ suḥanda sende ḥatm olmuş
Egerçi pâye-i i'câza çok üstâd ayak başmış

768.

Nâ'îlî

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Bu süllem-pâye-i iḳbâle kim Şeddâd ayak başmış
Felek ḳaşr-ı vücûdın itmege berbâd ayak başmış
2. Birinüñ ser-nüvişti lâne olmuş birinüñ tîşe
Düşüp şahrâya Mecnûn kûha kim Ferhâd ayak başmış

767. TY 1724: 151^b; **Mezâkî Dîvânı**: 218. *gazel*, s. 417.

7a. olmuş; oldı D.

768. TY 1724: 151^b; **Nâ'îlî Dîvânı**: 178. *gazel*, s. 408. (Bu şiir, Dîvân'da sekiz beyittir)

3. Şıkılmış nâz-ı bahta dest-burd-ı çarh-ı ğaddâra
Recâ-yı nâ-murâdîde dil-i nâ-şâd ayak başmış
4. Yapışmış dâmen-i tevfiķa dil dest-i irâdetle
Felekden itmemiş bir kerre istimdâd ayak başmış
5. ‘Alâyıķdan beri âzâdedür ğamdan o server kim
‘Arūs-ı kām-ı dehre olmamış dāmâd ayak başmış
6. Şikeste cām-ı rahşân bâde rîzân bezme dest-efşân
Meger bir zâhid-i huşk [u] riyâ mu‘ tâd ayak başmış
7. Dil-i ferzâne bir uğranmamış semt ihtiyâr itmiş
İşitmiş **Nâ’îlî**den mülk-i nazma yâd ayak başmış

769.

Meylî

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

1. Tılsım genc-i ‘ışķa bu dil-i nâ-şâd ayak başmış
Haķa itmiş o müşkilķara bî-üstâd ayak başmış
2. İhâķa eylemiş ceys-i haķı ruhsâr-ı cānânı
Yazuk iķlîm-i Emn-âbâd-ı hüsne yâd ayak başmış
3. Siyeh-mest [ü] teġâfüldür ser-â-ser kıatl-i ‘uşşâķa
O hünî bî-terahhüm ğamze-i cellâd ayak başmış
4. Şakınsunlar muķimân-ı ser-i kūyî olan diller
Rikâb-ı nâza ol şuh-ı cefâ mu‘ tâd ayak başmış
5. İdüp evvel kıademde merg-i ‘ışķı kendüye pâ-dâş
Firâz-ı Bî-sütûn-ı hasrete Ferhâd ayak başmış
6. ‘Arūs-ı kām-ı dünyâya şakın dil virme ey **Meylî**
Bu köhne haclegâh-ı dehre çok dāmâd ayak başmış

770.

Ķadri

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

769. TY 1724: 152^a.

770. TY 1724: 152^a; Bu şiir, **Ķadri Dîvânı**’nda bulunmamaktadır.

1. O şahrâ-yı maḥabbet kim dil-i nâ-şâd ayak başmış
Ne murğ-ı nâme-ber görmiş ne peyk-i bād ayak başmış
2. Ne şûret kim yazılmış çeşm ü müjgânında ḥâlet var
Zamânıyla meger bu deyre bir Behzâd ayak başmış
3. Perîşân-ḥâtır olmuş hep giriftârân-ı ʿışk-ı yâr
Meger âsûde-gândan bezme bir âzâd ayak başmış
4. Şarâbı riḥte cāmı şikeste ehli dem-beste
Dirîğâ meclise bir kûr-ı mâder-zâd ayak başmış
5. Şaḳın küstâḥ reftâr itme Ḳadri ḥâme-i şîʿ rûñ
Ḥazer kıl bu zemîne **Vecdî**-i üstâd ayak başmış

771.

Vecdî

Mefʿûlû Mefāʿîlû Mefāʿîlû Feʿûlûn

1. Tûfân-ı sirişkûm dime cûş-ı yeme beñzer
Bağ çeşmüme dāmānuma deryâ neme beñzer
2. Bu ḥüsn ile insāna yaḳîn olmasını gör
Pek az bulınur böyle perî âdeme beñzer
3. Mey-ḥānede bî-ḳayd-ı sifâl ile mey içmek
Ne meclis-i Dārāya ne cām-ı Ceme beñzer
4. Zencîr-i maḥabbet çekerek geldi cihāna
Mecnûn ile dîvâne göñül tevʿeme beñzer
5. Ḥûn saçduḡuñı şaymadılar geçmedi giryeñ
Ey dîde-i ter naḳd-i sirişkûñ keme beñzer
6. Hep ʿışk ile hem-meclis olan ehl-i cünündür
ʿAḳl ol ḥarem-i insde nâ-maḥreme beñzer
7. Taḳşîm idicek Zühre bu şîʿ ri didi ʿÎsâ
Bu nazm eşer-i **Vecdî**-i muʿciz-deme beñzer

772.

Mezākī*Meʿ ūlū Mefāʿ ilū Mefāʿ ilū Feʿ ūlūn*

1. Sākī gül ü mül mevsimi bir hoş-deme beñzer
Bu ʿ âlem-i âb âb-ı ruḥ-ı âdeme beñzer
2. Kūyuñda göñül ḥasretī laʿ l-i lebündür
Ol Kaʿ be-niṣīn teşne-leb-i zemzeme beñzer
3. Gör cāzibe-i mihr-i ruḥuñ baḳ dil-i şāfa
Ol mihr-i cihān-tāba vü bu şeb-neme beñzer
4. Mecerūḥ-ı dile şive-i luṭf-ı sitem-āmiz
Zehr-âb ile perverde olan merheme beñzer
5. Şad-ḥayf ki bünyād-kün-i şabr u sükündür
Seyl-âb-ı sirişküm ki ḥurūşān-yeme beñzer
6. Bu nāle-i cān-süz ile bu āh-ı ḥazīnüm
Āmiziş-i āvāze-i zir ü beme beñzer
7. Ser-ḥalka-i ʿ irfānda dil-i şāf-ı **Mezākī**
Bir meclis-i şāhānede cām-ı Ceme beñzer

773.

Mezākī*Mefāʿ ilūn Mefāʿ ilūn Mefāʿ ilūn Mefāʿ ilūn*

1. Gel ey muṭrib terennüm-sāz-ı şevḳ ol bezm-i meydür bu
Dem-â-dem bādī-i şıyt u şadā-yı def ü neydür bu
2. ʿ Aceb mi cürʿ ası seng-i siyāhı laʿ l-i nāb itse
Reg-i māhiyyet-i eşyāya sārī ṭurfe şeydür bu
3. Getür ol âteş-i seyyāleyi sākī revān eyle
Füsürde-mevsim-i dem-serdī eyyām-ı deydür bu
4. Bu neşveyle n'ola âmāde-i naḳd-i niyāz olsam

772. TY 1724: 152^b; **Mezākī Divānı**: 85. gazel, s. 333.

1b. âdeme: ʿ âleme D.

5a. ḥayf ki: ḥayfuña D.

773. TY 1724: 153^a; **Mezākī Divānı**: 363. gazel, s. 507.

Ceb̄in-i nāz-ı dil-berde güher-efrūz-ı hoydur bu

5. **Mezākī** böyle vādide n'ola yārān-pesend olsa
Tekāpū-yı kümeýt-i hāme-i ferhunde-peydür bu

774.

Neşāī

Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün

1. Dime gerdān olan bezm-i şafāda cām-ı meydür bu
Gül[i] her dem bahār-ı gülşen-i bī-zahm-ı deydür bu
2. Ne mey bir kīmyā-yı bü'l-‘aceb kim sīmi hāk eyler
Aristo-yı hıred derkinde hayrān tırfa şeydür bu
3. Gider mi zulmet-i ğam dīdeden bī-sāğar u şahbā
Çerāğ-ı şu‘le-bağş-ı meclis-i Dārā vü Keydür bu
4. Göñül ben derd ile dövdükçe sīnem sen fiğān eyle
Münāsib bezm-i hāş-ı ‘ışka özge def ü neydür bu
5. ‘Aceb mi olsa her vādide hāmem kaçre-zen dā'im
Neşāī gibi reh-dān-ı hüner pür-kerde peydür bu

775.

Faşıhī

Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün

1. Gül-i surh añlama destümde zāhid cām-ı meydür bu
Mu‘aṭṭar-sāz-ı kām-ı cān u dil bir tırfa şeydür bu
2. İşıtsün sīne-i nālānumuñ derd ehli efgānın
Muvāfık perde-i ‘uşşāka bir nälende neydür bu
3. Yine ayakda kalmış duhter-i rez kaldı ey sākī
Harīf-i bezm-i Cemdür hem nedīm-i bezm-i Keydür bu
4. Dil-i mecrūha vardır bādeden ümmīd-i bihbūdı
Münāsib zahm-ı nāsūr-ı derūna özge keydür bu

774. TY 1724: 153^a; **Neşāī Dīvānı**: 100. gazel, s. 188.

2b. derkinde: derkinden D.

4a. sīnem: sīneni D.

775. TY 1724: 153^a; **Bu şiir, Faşıhī Dīvānı'nda bulunmamaktadır.**

5. **Faṣḥī** cām-ı meyle tā şurāḥī āşinālardur
Gel evvel-i bahār revnaḳ her faşl-ı deydür bu

776.

Neşāṭī Efendi

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. ' Aceb mi dīde-i terden aḳarsa cū tāze
Cefāya başladı ol şūḥ-ı kīne-cū tāze
2. Olurdı bār-ı vişāli resīde olmasa ger
O nev-nihāl-i çemenzār[a] ārzū tāze
2. Açılsa gül gibi sāḳī dem-i bahār olsa
Çekilse meclise bāde sebū sebū tāze
3. Göñül ki mā'il-i mihrāb-ı ebruvānuñdur
Sirişk-i çeşmüm ile eylesün vuzū tāze
4. Yine bir āfete dil virmese **Neşāṭī**-i zār
Cihāna ' ışḳ ile düşmezdi güft [ü] gū tāze

777.

Nā'ilī Çelebi

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. O şūḥı bāḡda gördüm şüküfte-rū tāze
Elinde bir gül açılmış o tāze bū tāze
2. Bizüz o mest-i temāşā ki la'l-i sāḳiden
Göñülde neşve-i şahbā sebū sebū tāze
3. Terāne-senc-i vişāl oldu dil görüp ḥaṭṭuñ
Henüz baḡladı bir naḳş-ı ārzū tāze
4. Müjeñ ḥalīde nemek-pāş-ı ḥande cāna lebūñ
Derūn leb-ā-leb-i zaḥm-ı ciger rufū tāze

5b. Bu mısra vezne uymamaktadır.

776. TY 1724: 153^b; **Neşāṭī Dīvānı**: 118. gazel, s. 200.

777. TY 1724: 153^b; **Nā'ilī Dīvānı**: 353. gazel, s. 308. (Bu şiir, Dīvān'da altı beyittir)

6. Țarāvet-i ruḥın arturdı **Nā'ili** ḥaṭ-ı nev
Cihāna velvele şaldı o rūy [u] mū tāze

778.

Mezākī Efendi

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Bahār tāze vü gül tāze reng ü bū tāze
Çemen çemen gül-i şāḥ-ı emel ter ü tāze
2. Zihī Țarāvet-i ter-dest-i nesīm-i bahār
Çemende zūlf-i nigār [oldı] mū-be-bū tāze
3. Ḥayāl-i ḥaṭṭ-ı ruḥın eşk-i dīde seyr eyler
Olur hemīşe çemenzār-ı Țarf-ı cū tāze
4. Bu demde feyz-i hevā ile dem-be-dem görünür
Füsürde-ḥūn-ı şehīdān-ı ārzū tāze
5. Ne deñlü pīr ise de şevk-i nev-cevān eyler
Olur edā-yı **Mezākī**-i tāze-gū tāze

779.

Şabri

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

1. Seni gördükçe her gül ol kadar şerm [ü] ḥicāb eyler
Ki perr-i bülbüli ruḥsārına bulsa niḳāb eyler
2. Ne beñzer her ḥabāb-ı cū evrend-ḥāne bir düşe
Ki bī-ḳaydāne çıkmış bir kenāra sīr-āb eyler
3. Degüldür ber-ḳarār üzre ḥayāl-i dil-rübā dilde
Şu 'aks-i gül gibi kim āb içinde ıztırāb eyler
4. Ne lāzım ḥum-ı tūfān-zāy-ı mey [ben gerd-i nā] -çīze
Bizi bir ḳatre mey sāḳī ḥarāb-ender-ḥarāb eyler

778. TY 1724: 153^b; **Mezākī Dīvānı**: 367. gazel, s. 510.

3a. seyr: sebz D.

5a. pīr: pūr D., şevk-i nev-cevān eyler: şevk-i nev-cevānlar ile D.

779. TY 1724: 154^a; **Şabri-i Şākir Dīvānı**: s. 143.

4a. Mecmuada bu kısım eksik bırakılmıştır. Bu kısım şairin *Dīvān*'ından tamamlanmıştır.

4b. bizi bir ḳatre mey sāḳī: beni bir ḳatre ey sāḳī D.

5. Ben ol maḥsūd-ı çeşm-i bülbulân-ı ışkum ey **Şabri**
Ki meftûn olduğum gül baña tevcih-i ḥiṭâb eyler

780.

Bahâyî

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Ruḥuñdan şem'-i meclis var ise şerm [ü] ḥicâb eyler
Ki pervâne perin ruḥsârına dâ'im niḳâb eyler
2. Hücûm-ı cân-fürûşân-ı ğam-ı dildârı görmüşdür
Anuñcün tîri cân almağda çağ böyle şitâb eyler
3. Giderse cûş-ı tûfân -ı sirişküm bir zamân böyle
Esâsından bu deyr-i saht-bünyâdı ḥarâb eyler
4. Ğam -ı zülfinde yârûñ dil o murğ-ı çâre-cûdur kim
Kemend-i dâm-ı şayyâd içre durmaz ıztırâb eyler
5. **Bahâyî** ḥâne-i ḳalbüm ki ḳalmaz böyle der-beste
Neşim-i luṭf eser elbette bir gün fetḥ-i bâb eyler

781.

Neşâtî

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Görüp sûz-ı derûnum ol ḳadar şerm [ü] ḥicâb eyler
Ki dâ'im rûyına ḥâkisteri âteş niḳâb eyler
2. Göñül bismil-geh-i ğamda o murğ rişte-i ber-pâda
Ki her dem ḥavf-ı tiğ-i ğamzesiyle ıztırâb eyler
3. Düşürmez ğamzeler mestâne elden sāğar-ı nâzı
Görün dârü'l-emân-ı şabri da bir gün ḥarâb eyler

780. TY 1724: 154^a; Şeyḥü'l-İslâm Bahâyî Dîvânı: 6. gazel, s. 66.

3a. tûfân: seylâb D.

4a. ğam: ḥam D.

5a. ḥâne-i ḳalbüm ki: ḥâne-i ümmid D.

781. TY 1724: 154^a; Neşâtî Dîvânı: 41. gazel, s. 151.

2a. murğ rişte-i ber-pâda: murğ-ı pür-belâdur kim D.

2b. ki her dem: dem-â-dem D.

4. Virür bir keyf-i tâze her nigâh-ı mest-i ‘uşşâka
Şarâb-ı nâz kim çeşmin o şûhuñ nîm-h’âb eyler
5. Ne lâzım ğamzeler çekmek **Neşâtî** tîğ-i ser-tîze
Gönül ħod nağd-i cân îşârına ħuramaz şitâb eyler

782.

‘İşmetî

Mefâ‘ilün Fe‘ilâtün Mefâ‘ilün Fe‘ilün

1. Olursa dilde n’ola dâğ-ı ârzû tâze
Henüz açıldı o gül dağı reng ü bû tâze
2. Bu demde içmemege çâre var mıdur âdem
‘Ale’l-ħuşûş ola sâķî-i ħande-rû tâze
3. ‘Aceb ne yüzden olur ‘arz-ı ħâl-i ħayrânum
Dağı o şûh-ı nev-âÿîn ü tünd-ħû tâze
4. Çekildüğine göre yâr minneti bârî
Olaydı çarĥ-ı kühen-sâl-i fitne-cû tâze
5. Cefâ-yı dehr ile gelmekde ‘İşmetîye fütür
Her âÿîne [yine] bed-ħ’âh [u] herze-gû tâze

783.

Vecdî

Mefâ‘ilün Fe‘ilâtün Mefâ‘ilün Fe‘ilün

1. Şarâb köhne vü sâķî-i ħande-rû tâze
Olursa eski dime n’ola ârzû tâze
2. O nev-resîde düşüp dillere yine oldı
Miyân-ı ehl-i maħabbetde güft [ü] gû tâze
3. O kıdd ü ħad ü ħaĥ -ı ‘anberîn ne ħoş düşmiş
Nihâl tâze vü gül tâze reng ü bû tâze
4. Nice taħammül ider türktâz-ı ğamzeye dil

5a. ser-tîze: ser-tîzin D.

782. TY 1724: 154^b; ‘İşmetî Dîvânı, 86. gazel, s. 95.

783. TY 1724: 154^b; Vecdî ve Dîvânçesi, 60. gazel, s. 132-33.

3a. o kıdd ü ħad ü ħaĥ: o kıdd-i serv ü ħaĥ D.

Niyâz-ı köhne-zemîndür o kîne-cû tâze

5. Bu nazm-ı pāk ber-ā-ber degülse Bākīye
Budur tefāvüti **Vecdî** o köhne bu tâze

784.

‘Ārif

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Açıldı dilde gül-i dāğ-ı ārzū tâze
Siyeh-bahār-ı cünün oldı sū-be-sū tâze
2. Hāzānı şimdi baña iy gelür bahārından
Ne ğam bu bāğda kıalmazsa reng ü bû tâze
3. Tebessüm-i temkîninden eylemekde dirîğ
Cerāhat-ı dili bir şūh-ı ‘ışve-cû tâze
4. Hezār sāle dil-i efsürdegān ye’si ider
Hevā-yı ‘ışk cevānān-ı sāde-rû tâze
5. Ğarībdür ki füsūniyla gösterür kendin
‘Acüz-ı dehr-i gühen sāl-i kîne-hû tâze
6. Teraşşūh-ı kaleminden nihāl-i fikri n’ola
İderse ‘Ārif-i hoş-ṭab’ [u] nükte-gû tâze

785.

‘İşmetî Efendi

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Sūzum artar ol şeh-i bî-dād ger dād itse de
‘İşk ider kārın dil-i vîrānum ābād itse de
2. Sūz-ı dil bulmaz sükūn üstād-ı şîrînkār-ı ‘ışk
Her bün-i müyumda bir ser-çeşme bünyād itse de

5a. nazm-ı pāk: şî‘r-i tâze D.

784. TY 1724: 154^b; Abdu’l-Bākî ‘Ārif Efendi Dîvânı: 44. gazel, s. 169.

1a. dilde: köhne D.

2a. şimdi baña iy gelür bahārından: baña bahārundan iy gelür ey dil D.

3a. Bu mısra vezne uymamaktadır.

4a. ye’si: te’sîr D. (Bu mısra vezne uymamaktadır)

785. TY 1724: 155^a; ‘İşmetî Dîvânı: 90. gazel, s. 97.

3. Çāre var mı Kays -ı kadrin bulmağa āşüfte-dil
Bāğda gün başına bir serv āzād itse de
4. Ehl-i bezm efsürde dil-ber mest ‘ āşık n’eylesün
Güş olunmaz nālesi biñ kerre feryād itse de
5. Rūzgārumdan yine bulmam tesellī ‘ **İşmeti**
Kendüni zūr eyleyüp ihsāna mu‘ tād itse de

786.

Nā’ilī Çelebiü’l-Merhūm

Fā’ ilātün Fā’ ilātün Fā’ ilātün Fā’ ilün

1. Çarh dün-perverdür ey dil terk-i bī-dād itse de
Vāpesīndür bir nefes ehl-i dili şād itse de
2. Cān ile meclisde cānān ülfet-i dīrīnesin
Āşinālīk şirketinden ‘ār ider yād itse de
3. Hāset-i Şīrīni pā-dāş eyler āhir rūzgār
Şādī-i Pervīzi haşr-ı merg-i Ferhād itse de
4. Āh-ı bülbül yaqmadıkça penbe-i güş-ı güli
Nālesin kim güş ider biñ kerre feryād itse de
5. El virür hūn-ı ciger şahbāsına bennā-yı ‘ışk
Çārsū-yı ğamda biñ mey-hāne būnyād itse de
6. **Nā’ilī** ma‘ mūre-i ‘ālem harāb olsun ki çarh
Hāne-i büm eyler āhir nūzhet-ābād itse de

787.

Vecdī

Fā’ ilātün Fā’ ilātün Fā’ ilātün Fā’ ilün

1. Kaşdı cān almaqdur ol zālīm eger dād itse de
Şād-merg itmek murād eyler beni şād itse de

3a. Kays: feyz D.

4b. nālesi: nağmesi D.

786. TY 1724: 155^a; Nā’ilī Dīvānı: 316. gazel, s. 292.

1a. dün-perverdür: merdüm-kuşdur D.

787. TY 1724: 155^a; Vecdī ve Dīvānçesi: 59. gazel, s. 131-32.

2. Dil-nüvâz olmakla ğamze terk-i bî-dād eylemez
Müslümân olmaz o kâfir Ka‘be bünyâd itse de
3. Bî-ğaraž şanma nigâh-ı luṭf-ı cev̄r-âmîzini
Vaḳf-ı nâz eyler dil-i virân̄um âbâd itse de
4. Gird-bâd-ı deşt-i hicrân eyler anı rûzgâr
Cismini ‘âşık ğubâr u âhını bād itse de
5. Bend-i zülfinden ḥalâş olsa düşer zencîre dil
‘Işk âzâd eylemez ger yâr âzâd itse de
6. Ḥâṭır-ı yâra gelen cāna vedâ‘ itsün hemân
Ḥayr ile yâd eylemez ‘uşşâkını yâd itse de
7. Ḳadrümi yârân bilür ben ḥod-şenâlık eylemem
Şi‘rümi Cibrîl-i **Vecdî** zeyl-i evrâd itse de

788.

Mezâkî Efendi

Me‘ûlû Meḫ‘îlû Meḫ‘îlû Fe‘ûlûn

1. Ben miḥnet-i şâm-ı ğamı rûz-ı ezel aldum
Şad-sûr virüp mâtemi ni‘me‘l-bedel aldum
2. Ne bâde murâd üzre ne ḥod meclis-i ümmîd
Ḥayfâ ki ele cām-ı meyi bî-maḥal aldum
3. Ümmîd-i vişâl eyler iken fûrḳate düşdüm
Peymâne-i şevkiyle ḥumâr-ı kesel aldum
4. Düşdüm heves-i keş-me-keş-i ğisû-yı yâra
Dest-i talebe ṭurre-i ṭûl-i emel aldum
5. Merdân-ı rızâ zîb ü fer-i şeh-peri n’eyler
Ne başuma miğfer ne dilîrâne tel aldum
6. Berḳ ursa n’ola sînede envâr-ı tecellî
Şâhib-yed-i beyzâ-yı maḥabbetden el aldum

2a. ğamze: ğamzeñ D.

788. TY 1724: 155^b; **Mezâkî Divânı**: 300. gazel, s. 468.

7. Olsam n'ola āmāde-i şad-feyz **Mezākī**
Vecdīye nazīre dimege bir ğazel aldum

789.

Mezākī

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Göñül bāğ-ı maḥabbet kim derün-ı dāğ dāğūñdur
Seni bülbul gibi zār eyleyen hep kendi bāğūñdur
2. Ne bezmüñ şem' isin ey māh-ı mihr-efrüz-ı 'ālem kim
Feleklerde melekler dağı ser-germ-i sürāğūñdur
3. Meded ey pīr-i mey-ḥāne getür cām-ı dıraḥşānı
Benüm nağd-i dil ü cānum senüñ nezr-i çerāğūñdur
4. Gelüp bezme yine ey duḡter-i rez cilveler ile
Beni çağ böyle dest-efşān iden rengin ayağūñdur
5. **Mezākī** bezm-i şahbādan nice fāriğ olursın kim
Fürüg-ı rüy-ı sākī ḥānmān-süz-ı firāğūñdur

790.

Ṭarzī

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Ṭulū' -ı sāğarı gör āfitābı neylersin
Muḥīṭ-i 'ālem-i feyz ol serābı neylersin
2. Ḥaṭ-ı 'izārına meyli göñülde eyle tırāş
Cemāl-i yāri ṭaleb kıll niḳābı neylersin
3. Felek müsā'ade eyleyse de toḳuz cāma
Şebāt neşvesi kemter ḥabābı neylersin
4. Şekīb-i ter tūtalum baḥr-i bī-gerān olduñ
Gelürse mevc-i hevā ıztırābı neylersin
5. Nedür me'āl-i ḥayāli zuḥūr-ı iḳbālīmüñ
Ne ḳayd-ı ḥatıra-yı naḳş-ı ḥ'ābı neylersin

789. TY 1724: 155^b; **Mezākī Divanı**: 114. ğazel, s. 350.

790. TY 1724: 156^a.

6. Edān^ī ile konuşma bülend-pervāz ol
Hümāya pençe yitişdür ğurābı neylersin
7. Kıo hānķāh-ı hārābāta düş yine **Ṭarzi**
Bir iki sersem [ü] hāne-hārābı neylersin

791.

Ṭopkapılı Feyzi Çelebi

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Serümde sīnede dilde cigerde dāğ olsun
O şüre yirleri kıo reşk-i çār bāğ olsun
2. Ribāt-ı dehrde āsāyiş isteyen bī-dil
Muķīm-i mesned-i peygüle-i ferāğ olsun
3. Çü lāle giyse tehi olsun olmam āzürde
Elümde gül gibi tek bir tölı ayağ olsun
4. Başum alup giderüm deştġāh-ı hırmāna
Benümle hem-reh olan kimse kim serāğ olsun
5. Ben ārzü-yı şehādetle gelmişem **Feyzi**
O tünd-hū eger öldürmez ise şağ olsun

792.

Feyzi

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Hevā-yı sünbülīdür seyr-i ezhār [u] gül ister dil
Nesīm-i gülşenāsā geşt-i deşt-i sünbül ister dil
2. İdüp ' işret dem-ā-dem rīz-i serv ü sāye-i gülde
Nevā-yı fāhte [vü] şavt-ı bülend-i bülbül ister dil

791. TY 1724: 156^a; **Ṭopkapılı Feyzi Dīvānı**: 76. gazel, s. 76.

1b. yirleri: perleri D.

2b. muķīm-i mesned-i peygüle-i ferāğ olsun: elümde gül gibi tek bir tölı ayağ olsun D.

3b. gül: güm D.

4b. kim serāğ: kümserāğ D.

792. TY 1724: 156^a; **Ṭopkapılı Feyzi Dīvānı**: 62. gazel, s. 62.

1a. sünbülīdür: sünbīlede D.

3. Şafîr-i sūz-ı ğam te'şîr-i murġān-ı çemenle hep
Ser-ā-pāy-ı fezā-yı gülşeni pür-gulġul ister dil
4. Zamān-ı 'ıyş u şādî devr-i güldür sākiyā senden
Şemîm-i 'ālemi mestāne eyler bir mül ister dil
5. Müheyyā cümle esbāb ıtarab-ı meclisde ey **Feyzî**
Hemān bir şūh-raqkâş perîşān-kākül ister dil

793.

Rubā'î

Mef'ûlû Mefā'îlün Mef'ûlû Fe'ûl
Mef'ûlû Mefā'îlû Mefā'îlû Fe'ûl

Bir şūh bulunmaz baña hem-rāz olacak
'Işk ile bu bezm içre ser-efrāz olacak
Bir naḥl-i vefā bulmadum āh
Murġ-ı dil-i zār āşiyān-sāz olacak

794.

Meṭālî' -i Hāşimî

Mefā'îlün Mefā'îlün Mefā'îlün Mefā'îlün

Dilersen 'ālem içre ey gönül zevk [ü] şafā-güster
Köse mey-ḥānesinde sāde-rûlarla şaḳal göster

795.

Velehu

Mef'ûlû Fā'ilātü Mefā'îlû Fā'ilün

Gayra vişālî itdi raḳîbini der-be-der
Miskîn cevānı 'ışkına c**k el s**r urup

796.

Velehu

3b. gülşeni: gülşen D.

793. TY 1724: 156^b.

794. TY 1724: 156^b; Hāşimî Dīvānı: 105. matla, s. 209.

1a. zevk [ü] şafā-güster: 'ıyş-ı şafā-küster D.

795. TY 1724: 156^b; Bu şiir, Hāşimî Dīvānı'nda bulunmamaktadır.

796. TY 1724: 156^b; Hāşimî Dīvānı: 128. matla, s. 212.

Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün

İşidüp pend-i pīrānı cevānı terkini urmaz
Gönül bir dil-ber ile çift olur elbette tek тұrmaz

797.

Velehu

Fe'īlātün Fe'īlātün Fe'īlātün Fe'īlün

‘Aks-i hüsnin göricek āy^{me} açdı gözin
Geldi rişim deyü mâtemler idüp yoldı yüzün

798.

Velehu

Fā'īlātün Fā'īlātün Fā'īlātün Fā'īlün

Dā'imā engel düşerler çift olurken yāre ben
Görmedüm etrāk-i bī-idrāke beñzer çift bozan

799.

Velehu

Mefā'īlün Fe'īlātün Mefā'īlün Fe'īlün

İdince kīr-i kebīr ejdehā gibi tuğyān
Yılan yiyici hekīm idemez aña dermān

800.

Velehu

Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün

Virüp miqrāz ile perdāht hatt-ı ‘anber-efşāna
Yeñiyle şındıdan çıkmış müzellef oldu cānāne

801.

Rubā'ī-i Dervīş Meyyāl

797. TY 1724: 156^b; Hāşimī Dīvānı: 232. matla, s. 225.

1a. āyīne: āyīnede D.

798. TY 1724: 156^b; Hāşimī Dīvānı: 236. matla, s. 226.

799. TY 1724: 156^b; Bu şiir, Hāşimī Dīvānı'nda bulunmamaktadır.

800. TY 1724: 156^b; Hāşimī Dīvānı: 254. matla, s. 228.

801. TY 1724: 156^b.

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ül
Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilün Fa'

Ey dil-ber-i şehlä nedür ol ğamze-i tiz
 'Āşıqları aġyârdan itmez temyiz
 Kıan dökmek için çeşmüni gez kıldukça
 Dir 'âşıq-ı miñnet-zede kej dâr dem-riz

802.

'İşmeti

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Göñlümi virân idüp a' dâyı dil-şâd eyleme
 Ey şeh-i hüsn ü bahâ dâd eyle bî-dâd eyleme
2. Pençe-i şâhîn-i ğamzeñden emân vir döstüm
 Dâm-ı zülfüñden meded dil murġın âzâd eyleme
3. Câm-ı 'ışkın müsteħakķın gözle luş it sâķiyâ
 Kıâbil-i feyz olmayan yârânı irşâd eyleme
4. Virme sihriñle felek güncişke bülbül 'âlemin
 Gördüġüñ her beççe-i zâġı peri-zâd eyleme
5. Bezm-i rindân 'İşmeti ħalvetgeh-i esrârdur
 Mest-i şevķ olduñsa da zinhâr feryâd eyleme

803.

'Arzi Dede

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilün Fa'
Mef'ülü Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fâ'

Mengüşe-i ġuşvâruñ olsun ey dil
 Bu nükte ki her vechile müstaħsendür
 Ümmid-i kerem eyleme kemden zirâ
 Kemden kerem ümmidi de kemlikdendür

804.

Fehim

802. TY 1724: 157^a, 'İşmeti Dīvânı: 89. gazel, s. 97.

2a. amân vir: amândır D.

803. TY 1724: 157^a, Bu şiir, 145a'da "Fehim Çelebi" başlığı ile mükerrer kaydedilmiştir.

804. TY 1724: 157^a, Bu şiir, Fehim-i Qadim Dīvânı'nda bulunmamaktadır.

Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün

1. Bu hüsn ile çün nāra vara ol büt-i tersā
Dūzaḥda olan ehl-i hevā bī-keder olsun
2. Mālik olacaḡsın o güher-pāreye āḡir
Ey nār-ı cehennem saña şad-müjdeler olsun

805.

Ferd

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

Cihānı kû-be-kû gezdüm esāmîsin idüp ezber
Ḥaṭuñ didükleri kāfirdür ancak ḡāric ez-defter

806.

‘İşmetî

Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün

1. Ey vaşl hevā-ḡāḡ-ı dile dāde mi geldüñ
Yā peyrevî-i hecr ile bī-dāda mı geldüñ
2. İtdüñ yine bir cünbiş ile sīnemi şad çāk
Ey tīşe-i ḡam ḡāṭır-ı Ferhāda mı geldüñ
3. Bu nāle vü bu sūḡtegī nice bir ey dil
Bu ḡülşene bülbul gibi feryāda mı geldüñ
4. Vir ḡükmini bu dāmgehüñ olma perişān
Dünyāya ḡönül fāriḡ ü āzāde mi geldüñ
5. Def -i ḡama yol bulmaḡa ey ‘İşmetî-i zār
Ḥāk-i der-i mey-ḡāneye irşāda mı geldüñ

807.

Gügüm Başı

Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün

1. Bezm ehline sāḡī bugün āmāde mi geldüñ

805. TY 1724: 157^a.

806. TY 1724: 157^a; ‘İşmetî Dīvānı: 48. gazel, s. 68.

3a. Bu kelime müstensih tarafından “بواسوختی” şeklinde yazılmıştır.

807. TY 1724: 157^b.

Yā bî-ķadeḥ ü bāde hemān sāde mi geldüñ

2. Keyfiyyet-i mey sende zuhūr eyledi bilmem
‘İşveyle meyüñ neşvesin icāda mı geldüñ
3. Her naķş-ı ‘aceb sende görünmekdedür ey dil
Mir ’āt-şıfat dehre cilā-dāde mi geldüñ
4. Nā-gā[h] esîr-i ser-i zülf eyledi ol şuh
Şad ğaflet ile cānib-i şayyāda mı geldüñ
5. Eyyām-ı şebāb oldı telef bilmedüñ aşlā
Rāğib bu fenā mülkine rü ’yāda mı geldüñ

808.

Şabri

Mef’ülü Mefā’îlū Mefā’îlū Fe’ülün

1. Ol seng-dile sūz-ı dilümden haber eyle
Ey āh ḥazînum eşer ile eşer eyle
2. Der ḥ’āb mı bîdār mısın nāzı ķo ey baḥt
Yā kim nigh ol baña ya ḥüsn-i nazar eyle
3. Bir başķa şafā vir yine ķaşr-ı ğama ey ‘ışķ
Her dîdemi fevvāre-i ḥün-ı ciger eyle
4. Toḥm-ı emelüm şüre-sitān-ı ğama düşdi
Yā Rab nem-i luṭfuñla anı sebz-i ter eyle
5. Şeh-nāme-i ‘ıyş-ı Ceme evrāk-şümār ol
Sākî yine engüş-t-i şurāḥîyi ter eyle

809.

Fā’izî

Mef’ülü Fā’ilātü Mefā’îlū Fā’ilün

1. La’l-i lebünle bāde-i pür-zür mest olur
Tekrār tāze keyf ile maḥmūr mest olur

808. TY 1724: 157^b; Şabri-i Şākir Dīvānı: s. 178. (Bu şiir, Dīvān’da sekiz beyittir)

5b. sākî yine engüş-t-i: sākî-i ser-engüş-t D.

809. TY 1724: 157^b; Kāfzāde Fā’izî Dīvānı: 49. gazel, s. 191.

2. Keyfiyyet-i şarāb-ı lebūñ vaşfin itseler
Ḥamyāze-rīz iken leb-i maḥmūr mest olur
3. Şahbā-yı iltifātūñ idüp kār muṭribā
Başlar terāne itmege ṭanbūr mest olur
4. Şad şīr-i meste ḥamle iderse ‘aceb degül
Cām-ı maḥabbet ile ki bir mūr mest olur
5. Bir pāre bāde-i lebūñūñ zevkını tıyan
‘Älemde **Fā’izi** gibi meşhūr mest olur

810.

Nev’i

Fā’ ilātūñ Fā’ ilātūñ Fā’ ilātūñ Fā’ ilūñ

1. Qazınursa nokṭaveş tīg-i ğam-ı ‘ışk ile baş
Olmaya resm-i maḥabbet şafḥa-i dilden tırāş
2. Yaşdanurdum ḥānḳāh-ı ğamda ben seng-i belā
Qonmadın bu deyr-i fāñide daḥı taş üzre taş
3. Görinen şanma şarāb-ı nābda yir yir ḥabāb
Devr elinden çıkdı sāḳī sāġaruñ baġrında baş
4. Naqd-i cānı virdi dil āb-ı ḥayāt-ı la’line
Kim durur dīvānede yokdur diyen ‘aql-ı ma’āş
5. Nāyveş sūrāḥ sūrāḥ olsa cismūñ **Nev’iyā**
Açma rāzuñ perdesin esrār-ı ‘ışkı kılma fāş

811.

Yahyā

Mef’ulü Fā’ ilātü Mefā’ ilü Fā’ ilūñ

1. Bülbül şetāreti gül-i ḥandānı güldürür
Taqlīd-i zāġ kebk-i ḥırāmānı güldürür

3a. kār: kārı D.

5a. pāre: kerre D., zevkını tıyan: zevkin eyleyen D.

810. TY 1724: 158^a; Nev’i Dīvānı: 201. gazel, s. 350.

1a. ‘ışk: hecr D.

811. TY 1724: 158^a; Şeyḥü’l-İslām Yahyā Dīvānı: 95. gazel, s. 120.

2. Olur mı bir laṭīfe-i ḡaybiyye āşikār
Bezm-i belāda ‘āşik-ı giryānı güldürür
3. Ḥaṭṭuñ ḡubārı aḡladur ey dil-rübā beni
Gerçi ḡubār merdüm -i ḡayrānı güldürür
4. Dil-ber gelince bezme yüzi güldi ‘āşikūñ
O tıfl-ı şūḡ merdüm-i bī-cānı güldürür
5. **Yahyā**yı öldürürse eger yār ḡam degül
Müşkil budur ki düşmen-i nā-dānı güldürür

812.

Veysi

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Tebhāleler ki zīr-i lebinde demidedür
Şol jāledür ki ḡonçe-i terde çekidedür
2. Dāḡ-ı derūn-ı sīne nice zāhir olmasun
Dil ḡasret-i ruḡuñla girībān deridedür
3. Ḥ‘ān-ı vişāli içre leb-i la‘l-i dil-rübā
Pālūdedür [ki] sükker ile perverīdedür
4. Tebdīl-i şūret ile gezüp Rūmı seyr iden
Ḥāl-i ‘izārı Hindū-yı ḡisū-büridedür
5. ‘Uşşāka cevır iderse o şeh ḡam mı **Veysīyā**
Bilmez belā-yı ‘ışkı daḡı nā-residedür

813.

Veysi

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

2a. olur: olmaz D.

2b. giryānı: nālānı D.

4b. merdüm: mürde D.

5a. öldürürse: aḡladursa D.

812. TY 1724: 158^a; **Veysī Dīvānı**: 11. gazel, s. 194.

4a. iden: ider D.

813. TY 1724: 158^b; **Veysī Dīvānı**: 9. gazel, s. 193.

1. Meyl eylese ağyāra anı şanma vefādur
Ağyāra vefādan ġaraẓı baña cefādur
2. Ağyāre vefā itmege re' y itmiş o ħūnī
Dil-ġasteleri öldüren āh işte buradur
3. Dildādelerūñ lezzet-i ġüftāruña toymaz
Ĥaqqā bu ki şīrīn-suġanuñ rūĥa ġidādur
4. Meclisde mey-i nāb ile ruĥsāre-i sākī
Āb-ı ruĥ[1] cem' iyyet-i yārān-ı şafādur
5. Şūret vireyin dirse eger şi' rine **Veysi**
Ruĥsāruña āyīne disün pāk-edādur

814.

Fā'ik-i Leng

Meḥ'ülü Meḥā'īlū Meḥā'īlūn Fa'
Meḥ'ülü Meḥā'īlūn Meḥā'īlūn Fā'

İşhak saña göñül olalıdan müştāk
Pür oldı figān u nālemüzden āfāk
Şeb-tā-be-seĥer itmede Fā'ik feryād
Bir pāy ile mānende-i murġ-ı İşhak

815.

Velehu

Meḥ'ülü Meḥā'īlūn Meḥā'īlūn Fā'
Meḥ'ülü Meḥā'īlūn Meḥā'īlū Fe'ül
Meḥ'ülūn Fā'īlūn Meḥā'īlūn Fā'
Meḥ'ülü Meḥā'īlū Meḥā'īlū Fe'ül

Geh Gülşen-i Rāz u geh Gülistān oġuruz
Hep nüşā-i vaşḥ-ı ĥüsn-i cānān oġuruz
Eṭḥāl-şıfat vefā debistānında
Biz muşĥaf-ı ruĥsāre-i 'Oşmān oġuruz

816.

4a. meclisde mey-i nāb ile ruĥsāre-i sākī: cām-ı 'arāk u sāġar-ı mey sākī-i gül-rūy D.

814. TY 1724: 158^b; Fā'ik Maĥmūd Dīvānı: 13. Rubā'ī, s. 253.

815. TY 1724: 158^b; Fā'ik Maĥmūd Dīvānı: 10. Rubā'ī, s. 252.

816. TY 1724: 158^b.

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

Derd ile āh eylese bir derdmend
Silsile-i kevn üzilür bend bend

817.

Fā' izī

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Çıkarup cāmesini şevk ile pūyān idi Kays
İrmege menzil-i maḫşūda şitābān idi [Kays]
2. Koyunına girmek ümīd eyler idi Leylānuñ
Deşt-i ḫayretde bu sevdā ile 'uryān idi Kays
3. Vaḫšet-ābād-ı ḡam olmuşdı aña meclis-i üns
Neşve-i ḫayret ile mest ü ḫurūşān idi Kays
4. Āşiyān şanma ḡas ü ḡār ile pūyān olmuş
Gird-bād-ı reh-i deşt-i ḡam-ı cānān idi Kays
5. Sāyebān itse n'ola başına murḡān perini
Fā' izī mülk-i maḫabbetde Süleymān idi Kays

818.

Nādirī

Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün

1. Biñ mürdeyi bir demde kıılır leblerüñ iḫyā
Gūyā ki lebündür şanemā mu' ciz-i 'İsā
2. Maṭlūbına irmezdi delīl olmasa ey dil
Mecnūna şadā-yı ceres-i maḫmil-i Leylā
3. Mey-ḡāne ile pīr-i muḡān Tañrı ḫaḫiçün
Erbāb-ı ḡarābāta yiter menzil ü me'vā
4. Gösterdi baña cümle-i esrārı kemāhī
'İşkuñ gibi olmaz daḡı bir mürşid-i dānā

817. TY 1724: 158^b; Kaḫzāde Fā' izī Dīvānı: 57. gazel, s. 196.

2b. bu: o D.

5a. itse n'ola: itmiş idi D.

818. TY 1724: 159^a; Bu şiir, Ġanī-zāde Nādirī Dīvānı'nda bulunmamaktadır.

5. Ol gönçe-femün medhîni kılmakda dem-â-dem
Olsam n'ola ey **Nâdirî** bülbül gibi gūyā

819.

Emrî

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Ruḥuḥna beñzedügiyçün gül-i al
Eli üstinde tutar anı nihāl
2. Leblerün vaşfını işitdi meger
Kendüsinden şoğıdı âb-ı zülāl
3. Ağladı ağladı yaşum çıkarup
Kondı göz hānesine şāh-ı ḥayāl
4. Boynın egmezdi gelüp karşında
‘Āşık olmasa ger ebrūna hilāl
5. Öykünürmiş lebine ey **Emrî**
Bulıcağ cām-ı şarābı ele al

820.

Figānî

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Bu ḥāristān-ı ‘ālemde açılmazsa gül-i maqşūd
Ne ğam ey bülbül-i dil çünki gülzār-ı ‘adem mevcūd
2. Urupdur başuma cellād-ı ğamzeñ nice kızmış mîḥ
Gözümden uçları çıkdı degül müjgān-ı ḥün-ālūd
3. Ruḥuḥnda ḥāl-i yek-tāñ ile baḥş-i iştirāk eyler
‘Aceb mi ehl-i Hind oda yaḳarsa kāfir oldı ‘ūd
4. Kōmadı yir yaşum rüy-ı zemîni ğarḳ-ı âb itdi

819. TY 1724: 159^a; **Emrî Dīvānı**: 308. gazel, s. 167.

2a. leblerün: lebleri D.

820. TY 1724: 159^a; **Figānî Dīvānı**: 10. gazel, s. 40.

1b. dil çünki: cān işte D.

2a. urupdur: kaçupdur D.

Anuñçün dūd-ı āhum oldu yir yir göklere memdūd

5. Tecellā-yı şafā-yı şaykal-ı mir 'āt-ı hāverden
O māhuñ ' aks-i hūsnidūr **Figānī** mā-hüve'l-mağşūd

821.

Fevrī

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Kūyına vardum gice seyr eyledüm cānāne yok
Āsitānın şöyle tenhā gördüm ašlā cān yok
2. Mihr ü mähı saña cānā nice teşbīh ideyüm
Ṭotalum šāhib-cemāl olmuşlar ammā ān yok
3. Dil dehānuñ derdine düşdi meded dermān didüm
Ol ṭabīb-i cān didi hiç aña dermān yok
4. Hānmānın yāre virmiş yāri aldurmış raķīb
Mübtezel bī-çāre gördüm şimdi ašlā šān yok
5. Dirhem ü dīnārsuz dil-ber seversün **Fevriyā**
' Aşık-ı dīdār olursañ vuşlata imkān yok

822.

Nev'ī

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Şanma Şīrīnūñ dilā Ferhāda ' adl ü dādı yok
N'eylesün dād itmege Ferhāduñ isti' dādı yok
2. Qanda bir Yūsuf-cemāl olsa esīr-i māl ü cāh
Bāğda biñ serv var ammā ki bir āzādı yok
3. ' Iyş-ı dünyā göz yumup açınca gelmez āh kim
Qaşr-ı ' ömrūñ bir ḥabāb-ı mey qadar bünyādı yok
4. Halka-i mīm-i ' adem şandum kemer-bendin görüp

4b. oldu yir yir: yir yir oldu D.

821. TY 1724: 159^b.

822. TY 1724: 159^b; Nev'ī Dīvānı: 220. gazel, s. 361.

3a. açınca: açmışça D.

Adını şordum gülüp nâz ile didi adı yok

5. Ni‘ met-i dünyāya meftūn olmaduğ yokdur velī
Nev‘ ĩyā çağ böyle hayrān olmanuñ hiç dadı yok

823.

Sūzī

Mefā‘ilūn Mefā‘ilūn Fe‘ulūn

1. Bahār irişdi devr-i bāde geldi
Gül ü lāle mübārek-bāda geldi
2. Vefā berginden ihsān mīvesinden
Benüm servüm ‘aceb āzāde geldi
3. Gice bir cür‘ a içün mey-fürūşa
Hezārān hırğa vü seccāde geldi
4. Hırūş -ı ra‘ d şanmañ bu şadāyı
Ki āhumdan felek feryāda geldi
5. Tutuşdı āh-ı **Sūzī**den felekler
Meger gün yüzlü yāri yāda geldi

824.

Fuzūlī

Mef‘ulū Fā‘ilātū Mefā‘ilū Fā‘ilūn

1. Yā Rab hemīşe luṭfuñı kıl reh-nümā baña
Gösterme ol ṭarīķi ki çıkmaz saña baña
2. Kaṭ‘ eyle āşinālīgum andan ki ğayrdur
Ancak öz āşinālaruñ it āşinā baña
3. Ben bilmezin baña geregin sen ḥakīmsin
Men‘ eyle virme her ne gerekmez saña baña

4b. adını: ağzını D.

5b. çağ: çok D.

823. TY 1724: 159^b.

4a. Bu kelime müstensih tarafından “خرش” imlası ile yazılmıştır.

824. TY 1724: 160^a; **Fuzūlī Dīvānı**: 3. gazel, s. 131-32. (Bu şiir, Dīvān’da sekiz beyittir)

1a. luṭfuñı kıl: it luṭfuñı D.

1b. çıkmaz: gitmez D.

4. Oldur baña murād ki oldur saña murād
Hāşā ki senden [özge] ola müdde‘ā baña
5. Habs-i hevāda koyma **Fuzûlî**-şıfat esîr
Yâ Rab hidāyet eyle tarîk-i fenâ baña

825.

Fuzûlî

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Ey tegâfûl birle her sâ‘at kılan şeydâ beni
Vâkıf ol kim öldürür âhîr bu istiğnâ beni
2. Zâ‘fum ilden yaşuran ahvâlümü şaklar velî
Nâle-i bî-ihtiyârumdur kılan rüsvâ beni
3. Vâlih-i zevk-i leb-i mey-gün u çeşm-i mestünem
Sâkiyâ şanma harâb itmiş mey [ü] şahbâ beni
4. Güşe-i mihrâba tutmuşdum reh-i zühd ü şalâh
Koymadı öz hâlûme ol nergis-i şehlä beni
5. Ey **Fuzûlî** bir şanem zülfine gönlüm bağladum
Çekdi zencîr-i cünûna ‘âkıbet sevdâ beni

826.

‘Ulvî

Mef‘ûlü Fâ‘ilâtü Mef‘ûlü Fâ‘ilün

1. Hoş yaraşur cemâlüne bu hatt-ı müşg-bâr
Āmentü bi’llezi halâka’l-leyli ve’n-nehâr
2. Hüsnuñ zamânınuñ meger evvel bahâridur
Yir yir baturdı tâze çemen şun‘-ı Kirdgâr
3. Devr-i ruhuñda ey şanem üstâd-ı Lem-yezel

825. TY 1724: 160^a; **Fuzûlî Dîvânı**: 255. gazel, s. 273. (Bu şiir, Dîvân’da yedi beyittir)

1b. âhîr: bir gün D.

2a. yaşuran: yaşurup D.

4a. mihrâba: mihrâb D.

826. TY 1724: 160^a; **Derzi-zâde ‘Ulvî Dîvânı**: 153. gazel, s. 281.

2b. Kirdgâr: gerd-kâr D.

Bir hûb naķş baēladı nāmı benefşezār

4. Zerd olduēı budur ھاٲ-ı h sn   ber t nu 
Tuēr -yı zer-ni  nladur h kme i  tib r
5. ‘Ulvi     g rdi mu  haf-ı h sn  nde ھاٲtu ı
Seb  ’l-me  ni remzini fehm itse vechi var

827.

Fig ni

Mef  l n Mef  l n Fe  l n

1. Ne t r-end z olur    u  kem n 
Bel rmez s nede t r   ni  n 
2.  u h n     m       stine ey c n
D  er va’ll h   r m lik ni  n 
3.   b    n itmeēe ھاٲtu    risi
  k p yaēm  ider d r-ı em n 
4. Vef  it cevri  o ey    -ı   nn z
Ge er   lmaz g zellig  n z m n 
5. Vir r z lfi gibi g  nli hev ya
Nice b -ra m olur y r   **Fig ni**

828.

‘A  yi

Fe  l t n Fe  l t n Fe  l t n Fe  l n

1. Y re tenh da did m eyle ben m derm num
Dile perh z gerek didi   b b-i c num
2. Uērayup k yına n -geh g ricek   mzesini
Neye uēraduēını bildi dil-i n l num

4a. budur: bu kim D., ber t nu : ber tu na D.

827. TY 1724: 160^b; **Fig ni Div n **: 103. gazel, s. 133.

1a.    u :   lb   D.

2a.    m    :    m     D.

3b. d r-ı em n : d r ’l-em n  D.

828. TY 1724: 160^b; **Nev  -z de ‘A  yi Div n **: 146. gazel, s. 209.

2a. n -geh: d  ı D.

3. Çāre yok vaşla dime va^c de kılp şād eyle
Hayra aç ağzuñı ey pādīşeh-i hūbānum
4. Şerhalu kıllarımı gerdenūñe şalmayıcağ
Öldürüp yok yire gel boynuña alma kıanum
5. Bī-günāh idi ‘Aṭāyī kıuluñı redd itdūñ
Kimlerin hem-demisin şimdi benüm sulṭānum

829.

Fiğānī

Meḥ ulü Fā^c ilātü Meḥ ulü Fā^c ilün

1. Virdüm dehān-ı dil-bere dil gā^c ibāne ben
Mikḍār-ı zerre görmedüm andan nişāne ben
2. Meclisde la^c l-i dil-beri öpmek dilerse cām
Kıanını şu yirine içem kıana kıana ben
3. Bezm-i belāda şem^c üñ özi göyinür baña
Sūz-ı derūnum ağlar isem yana yana ben
4. Şaçdum ümīd hākine toḥm-ı sirişkümü
Hāl-i ‘izār-ı yāri görüp dāne dāne ben
5. ‘Avn-i İlāh reh-ber olursa **Fiğāniyā**
Mülk-i suḥanda beglük idem ḥusrevāne ben

830.

‘Ubeydī

Fe^c ilātün Fe^c ilātün Fe^c ilātün Fe^c ilün

1. Dime cānāneye ağyār ile şöḥbet itme
Seni sevsin dir iseñ aña naşīḥat itme

4b. boynuña: boynuñ D.

5a. idi: id D.

829. TY 1724: 160^b; **Fiğānī Divānı**: 60. gazel, s. 90.

1b. görmedüm: görmedin D.

3a. göyinür: görünür D.

4a. saçdum: ekdüm D.

830. TY 1724: 161^a; **‘Ubeydī Divānı**: 285. gazel, s. 503.

2. Ğayra meyl eylemezin diyü yemîn eyler ise
Mümteni‘dür inanup aña hamâkat itme
3. Her ne hâlet ki zuhûr eyleye dil-berdendür
Kimseye anuñ içün buğz u ‘adâvet itme
4. İhtiyâr elde olaydı dir idüm saña gönül
Hûblar zümresine hiç maḥabbet itme
5. Çünkü bunlarla ‘Ubeydî ğaražuñ var senüñ
Ehl-i ‘arz olımadum diyü nedâmet itme

831.

Şun‘î

Mef‘ûlü Mefâ‘îlü Mefâ‘îlü Fe‘ûlün

1. Bir cām ile kıldı yine sâķî beni meftûn
Beñzer ki dilâ itdi şarâba o gül efsûn
2. Ey ḥusrev-i ḥübân seni arayı arayı
Kân derleyüben çıkdı ayakdan mey-i gül-gûn
3. Seyr itmege ol mâhı melekler gice gündüz
Revzenler açar ay ile günden yine gerdûn
4. Ḥatm eyleyen ey ḥ‘âce benüm muşḥaf-ı ‘ışķı
Ve’l-leyliye dek okumış ancak anı Mecnûn
5. Üstâd-ı cihân içre bugün ehli yanında
Ey Şun‘î ḥıķanı Yûsuf-ı nazmum gibi mevzûn

832.

Hüdâyi

Mefâ‘ilün Fe‘ilâtün Mefâ‘ilün Fe‘ilün

1. Kimüñle şalınur ol serv-i ser-firâz ‘aceb

5a. bunlarla: bunlarda D.

5b. ‘arz: dil D.

831. TY 1724: 161^a; Gelibolulu Şun‘î Dîvânı: 131. gazel, s. 94.

1a. yine: beni D., beni meftûn: yine Mecnûn D.

4b. Ve’l-leyli: “Geceye andolsun.” (Leyl Süresi 92/1)

5a. üstâd-ı cihân: ḥübân-ı kelâm D.

832. TY 1724: 161^a; Hüdâyi-i Qadîm Dîvânı: 10. gazel, s. 116.

Kimüñ kılındadur ol çeşmi şāh-bāz ‘aceb

2. ‘ Aceb ne hār ile açıldı bāğa ol gonçe
Kimüñ hevāsına uydı o serv-i nāz ‘aceb
3. O nāzenīn-i cihānum kimüñle hem-dem ki
Kim eyleri ki anuñ nāzına niyāz ‘aceb
4. Beni belā vü ğam [u] derd ü miḥnet öldürdi
O kanğı ḥastesine oldı çāre-sāz ‘aceb
5. Olup raḳībe qarīb eyleyüp vefālar aña
Hüdāyīden neyiki böyle iḥtirāz ‘aceb

833.

Sırrī

Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Sende ḥadden ziyāde ra‘ nālık
Baña yüz tıttasun mı şeydālık
2. Hüsni ile ‘ālemi araladuñ
Nedür āfet bu ‘ālem-ārālık
3. Qad kıyāmet ziyāde ince miyān
Hāşılı ortalık temāşālık
4. Gūşe eyler hilāle ebrūlar
‘Arz ider māha ya‘ ni ğarrālık
5. Olmaz oğul durur kelām-ı belīg
Sırriyā ancak ola bābālık

834.

Nev‘ī

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Çıkdı metā‘ -ı hüsni ü melāḥat bahālara
Hep nāz u şivedür şatılan mübtelālara

4a. derd ü miḥnet: derd-i fūrḳat D.

5b. neyiki böyle: niye ki bunca D.

833. TY 1724: 161^b; Bu şiir, Üsküdarlı Sırrī Dīvānı’nda bulunmamaktadır.

834. TY 1724: 161^b; Nev‘ī Dīvānı: 454. gazel, s. 498.

2. Geydün boyuñca nâz u leṭâfet libâsını
Öpdür ṭoyınca dâmenüñi ḥâk-i pâlara
3. ‘Āşık odur ki istemeye būs ile kenâr
‘İşk olsun ile kâni‘ ola merḥabâlara
4. Maḥbûb odur ki mâlik-i baḥr-i kemâl olup
Şi‘ r okuya seḫne şuna âşinâlara
5. Güftâr-ı yâr vaşfını Nev‘î gibi daḥı
Ḳâdir mi var zamânede rengin-edâlara

835.

Raḥmî

Mefā‘îlün Mefā‘îlün Mefā‘îlün Mefā‘îlün

1. Beni zülfünle ḳaddün öldürürse derd ü ḡamlarla
Mezârum hep müzeyyen ola ‘Abbâsî ‘alemlerle
2. Ḳad ü zülf ü dehânı ḥasreti ol bî-vefâ yârün
Helâk itse ‘aceb midür beni derd ü elemlele
3. Ḳara yazulu başum şöyle aḡlar künc-i ḡam içre
Ki şıḡmaz defter ü dîvâna yazılsa ḳalemlerle
4. Baña raḥm eylemez âdemlik idüp ol perî-peyker
Raḳîb-i dîvi gerçi yâd ider luṭf u keremlele
5. İştme ṭa‘ n-ı aḡyârı felekden aḡlama **Raḥmî**
Yüri ‘ıyş it cihân içre perî-peyker şanemlele

836.

3a. istemeye: istemeyüp D.

5a. güftâr-ı yâr vaşfını Nev‘î gibi daḥı: ‘Āşık ḳabâ-yı cismini çâk itdi Nev‘îyâ D.

5b. ḳâdir mi var zamânede rengin-edâlara: zâhid rişâ vü zerḳ ile girdi ‘abâlara D.

835. TY 1724: 161^b; Bursalı Raḥmî Dîvânı: 172. gazel, s. 253.

2b. derd ü elemlele: her dem elemlele D.

3a. başum şöyle aḡlar künc-i ḡam: dil şol deñlü inler künc-i ‘ışk D.

3b. ki şıḡmaz: şıḡmaz D.

5a. aḡlama: ilme ey D.

5b. perî-peyker: melek-simâ D.

836. TY 1724: 162^a; Hüdâî-i Ḳadîm Dîvânı: 141. gazel, s. 179.

Hüdâyî

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

1. İrişmez ol mehe feryād u nāle-i seherüm
Bülend-mertebedür haylî maṭmaḥ-ı nazarum
2. Nesīm-i nāfe-i zülfinden açmazam bir sır
Nesīmî gibi ser-â-pā yüzeler ise derüm
3. Şadef-mişāl tehî-dest isem 'aceb mi ki çarḥ
Elümden aldı bir iki cihân deger güherüm
4. Kemāl-i 'ışkumı bildi teraḥḥum itmedi yār
Ri'âyetine şehûn mûcib olmadı hünerüm
5. **Hüdâyî** söyle güm oldum ki vādî-i gamda
Şabâ yeli nice yıl yilse bulmaya eşerüm

837.

Ḳıṭ'a

1. Bir dil-bere mâ'ilem ki itseydi 'itâb
Ḥükmini anuñ tebâh ider luṭf u ḥıṭâb
2. Ḳaşd eylese ḳatli'âmına 'uşşâḳuñ
Ḥandeyle virür ḥançer-i müjgânına âb

838.

'Aṭâyî

Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

1. Vişāl içün şunar ol yâre her fütâde ğazel
Dürûğ-ı maşlaḥat-âmiz olur arada ğazel
2. O ğonçeye yûri aḥvâli açacaḳ söyle
Düşerse fırsat eger okı bir güşâde ğazel
3. 'İzârı vaşfını yazdukça ḥaṭṭını yâd it

2b. yüzeler: yüzerler D.

837. TY 1724: 162^a; Bu şiirde belli bir vezin bulunamamıştır. Mecmuada bu şiir, her ne kadar ḳıṭ'a başlığı taşısa da ḳıṭ'a nazım şeklinin sahip olduğu kafiye şemasına uymamaktadır.

838. TY 1724: 162^a; Nev'î-zâde 'Aṭâyî Dîvânı: 141. ğazel, s. 207.

2a. ğonçeye: gül-ruḥa D.

O yâr-ı ehl-i dile ‘arza kılma sâde ğazel

4. Hevâ-yı zülfün ile düşdi özge sevdâya
Şu deñlü bağladılar yine ol hevâda ğazel
5. Virür qarâr dil-i bî-sükûna ğâyetde
‘Atâyî⁷ şî‘ri gibi bir qarâr-dâde ğazel

839.

Nev‘î

Mefâ‘ilün Fe‘ilâtün Mefâ‘ilün Fe‘ilün

1. N’ola kıyâmete beñzer disem kad-i yâri
Kıyâmetün gûnidür âfitâb-ı ruhsârı
2. Açıl bizümle hicâb itme ey gül-i cennet
Cemâlünü görelüm eyle ‘arz-ı dîdârı
3. Zamân-ı va‘de-i vaşla ‘ömür vefâ itmez
Yitiş bu ‘aşık-ı bîmâra ‘ömrümün varı
4. Asılmağ olur idi dâr-ı ‘ışka biñ Manşûr
Zamâne dil-berinün olsa bir vefâdarı
5. Hevâ-yı ‘ışk eşeri var meger ki Nev‘îde
Açıldı perde-i râzı bilindi esrârı

840.

Rahmî

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. Ne dil-i haste-i mecrûhuma merhem bulunur
Ne zamân guşşaları def‘ine hem bulunur
2. Ne perişânlığını hâtır-ı sevdâ-zedenün
Merhamet eyleyüben bir şorar âdem bulunur
3. Ne ğam-ı ‘ışk-ı nigâr ile şikeste dilümün
Râzını söylemege mûnis ü maḥrem bulunur

4a. zülfün ile düşdi özge sevdâya: zülf ü haṭuñla benefşezâra düşüp D.

839. TY 1724: 162^a; Nev‘î Dîvânı: 473. ğazel, s. 509.

840. TY 1724: 162^b; Bursalı Rahmî Dîvânı: 69. ğazel, s. 189.

3a. şikeste: perişân D.

4. Bulımazam nitekim sa'y iderem şāzılığı
Şādılık ister iseñ belki nice ğam bulunur
5. **Rah̄miyā** yār vişāline qarīb olduqça
Āh kim her yañadan māni' vü muhkem bulunur

841.

Celālī

Mefā'īlün Mefā'īlün Fe'ūlün

1. Ruḥuñda seyr iden nūr-ı Hudāyı
Tavāf-ı Ka'bede görmez şafāyı
2. Metā'-ı vaşluña olan ḥarīdār
Eliyle şatun almışdur belāyı
3. Bir iki kez baña dik geldi ğamzeñ
Qaşuñdan öğrenüpdür yaykarayı
4. Ğubār-ı kūyuñ añlar kuḥli aġyār
Ne bilsün bī-başar aqdan qarayı
5. **Celālī** bendeñi ferdāya şalma
Erenler naqde kılmışdur du'āyı

842.

Re'yī

Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün

1. Dehān-ı ğonçe-i ḥamrāda ġuyā jāleler yir yir
Olupdur la'l-i dil-berde dilā tebḥāleler yir yir
2. Dilerlerse dūr-i dendān [u] la'l-i dil-beri ey dil
Revādur āşinālar baḥr-i 'ışka ṭalalar yir yir
3. Görenler ḥalka ḥalka ruḥlarıñda zūlfüñi dirler
Meh-i bedr ile şankim cem' olupdur hāleler yir yir

4a. nitekim: nice kim, şādılığı: şāzılığı D.

4b. iseñ: iken D.

841. TY 1724: 162^b; Manastırlı Celāl Bey Divānı: 639. gazel, s. 626.

2a. vaşluña: zūlfüñe D.

842. TY 1724: 162^b.

4. Kaçan mestâne girsek çār-sū-yı dehri ey sākī
Olur ol demde peydā her ʔarafdan nāleler yir yir
5. Görinen cism-i **Re'yī**de degüldür dāğ-ı hūn-ālūd
Tutupdur şahn-ı şahrā-yı belāda lāleler yir yir

843.

Ümīdī

Mefā'īlūn Mefā'īlūn Fe'ūlūn

1. Göñül 'ışkuñla ʔolmuşdur ser-ā-pāy
Karār u şabra hergiz kalmadı cāy
2. Bu gice haylī döndi yürüdi cām
Gelür diyü o şem' -i meclis-ārāy
3. Niye ihmāl ider meclisde muṭrib
Bu deñlü gelmiş iken ağıza nāy
4. Meh-i enver yüzüñ nāhīd hālūñ
Kemān ebrūlaruñ kavş-i kuzah yay
5. Ser-i kūyında nālem ey **Ümīdī**
İrişdi dün gice eflāke ey vāy

844.

Riyāzī

Mefā'īlūn Mefā'īlūn Mefā'īlūn Mefā'īlūn

1. O mey-h'āruz ki kalmış cāmumuz çaḳ Cem zamānından
Dem urur bādemüz 'İsī-i mu' ciz-dem zamānından
2. Mürūr-ı dehr ile resmi bozılmış haṭṭı maḥv olmuş
Kerem kalmış bir eski nüşhadur Hātem zamānından
3. Çeker yok bir kemān-ı saḥt imiş kavş-i kuzah ey dil
Aşılmış kaldı ʔāḳ-ı 'arşa tā Rüstem zamānından

843. TY 1724: 163^a; Ümīdī Ahmet Dīvānı: 278. gazel, s. 439.

844. TY 1724: 163^a; Riyāzī Dīvānı: 430. gazel, s. 506.

3a. ey dil: naḳşı D.

3b. 'arşa tā: çarḥa çaḳ D.

4. Dem olur biñ yaşamış gerçi kim yaşın bilür yokdur
Haber virür saña pîr-i muğân Âdem zamânından
5. Hezârân Hüsrev ü Şîrîne olmuş mecma[‘]-ı ‘ışret
Kadeh bir çeşmedür kalmış **Riyâzî** Cem zamânından

845.

Qabûlî

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Bezme şeydu’llâha geldi bir güzel torlak dede
Pâ-bürehne bir ışık ammâ ‘aceb parlak dede
2. Penbelerle dâğ-ı cismi cā-be-cā zeyn eylemiş
Penbeye beñzer ten-i zîbâsı bir ablak dede
3. Gögsini açmış gümüş âyîne gibi berķ urur
Cismi aķ bir sînesi berrâķ bir aķ pak dede
4. Tekye-i ‘ışķ içre soyunmuş bırakmış cāmesin
Bir soyulmuş beyzaya beñzer güzel şuplak dede
5. Tâb virmiş âfitâbâsâ ten-i zîbâsına
Bir harâret issi şâhib-süz bir ıslak dede
6. Âlet-i hüsn ü bahâ hâzır müheyyâ mâ-hâzar
Bir kalem kaşlı kırıcak saçlu bir kuraķ dede
7. Bir erenlerden şafâ himmet irişmiş sîne-şâf
Şu gibi bir meşreb-i şâfî yüzi yumşak dede
8. Gonçe-i bâğ-ı tarâvet bir güzel gökcek ışık
Şâh-sâr-ı cismine şarmış iki yaprak dede

4a. olur: olmuş D.

5a. Şîrîne: Cemşide D.

845. TY 1724: 163^a; **Qabûlî Dīvânı: 10. kaside, s. 477.** (Bu kaside, Dīvân’da otuz beyittir)

1a. bezme şeydu’llâha: bizi şey’u’llâha D.

2a. cismi cā-be-cā: cismin ser-be-ser D.

3a. gögsini açmış: gögsi açılmış D.

3b. aķ pak: abbaķ D.

5a. zîbâsına: billûrına D.

6b. bir kalem: mâh-ı nev D., kuraķ: kavlaķ D

8b. Bu mısra, Dīvân’da 9b’de yer almaktadır.

9. Cism-i ‘ uryānı libās-ı ‘ āriyetden ‘ āridür
Bülbül-i gülzār-ı nāz u şīve bir şakrak dede
10. Naḥl-i bālā-yı vücūdı bir kabā geymiş nihāl
Bir kūdūretten müberrā pāk bir muṭlak dede
11. Kendüsi bir nev-niyāz ammā yanınca sāyevār
Bir kızak abdālı var el-ḥaḳ ‘ aceb kılak dede
12. Bir ‘ aceb nā-sāz meşreb bir mücerred nā-tırāş
Bir yonılmaduḳ dıraḥtāsā vü bir taşlak dede
13. Bir ser-ā-pā nā-münāsib ehl-i bid‘ at bed-sirişt
Ḳuṭb-ı ‘ ālemdür aña nisbet bizüm İşhak Dede
14. Şaḥş-ı şāḥib-‘ arbeye bir beste -i bārān-zede
Bir kilimi şuda ter-dāmān u bir ışlak dede
15. Bir yüzi nā-şüste vü bergeşte-ṭālī‘ bir ‘ abūs
Bir iki yakası bayrak dāmeni şakşak dede
16. Tekye bekler kıuş degül bir kıaz āvāzludur
Bir çağır ellü ḥaḳīr ü pençesi çaylak dede
17. Ḥāşılı dervīş aña dirler ki ol bī-ḳayd ola
Yohsa dervīş-i şafā-keş olamaz muṭlak dede
18. Vālih ü ḥayrān olur ki ‘ ārif bi’llāh olur
Lücce-i baḥr-ı şuhūda ola müstaḡrak dede

9a. Bu mısra, Dīvān’da 10a’da yer almaktadır.

9b. Bu mısra, Dīvān’da 8b’de yer almaktadır.

10a. Bu mısra, Dīvān’da 9a’da yer almaktadır; geymiş: dökmiş D.

10b. müberrā: mu‘arrā D.

11a. yanınca: yanında D.

11b. kızak: kıara D., el-ḥaḳ: ammā D.

12a. ‘aceb: yoluḳ D.

12b. dıraḥtāsā vü: dıraḥtāsār D.

14a. beste: nā-sezā D.

15a. vü: bir D.

15b. bir iki: beriki D.

16a. avazludur: avazlu ala ḡaz D. (Bu mısra, TY 1724’de bulunmamaktadır)

16b. çağır ellü ḥaḳīr ü pençesi: çağır ellü çağır bir pençesi D.

18a. olur ki ‘ārif bi’llāh olur: odur kim ‘ārif ü dānā ola D. (Bu mısra, TY 1724’de bulunmamaktadır)

19. Tınmayup dura dehānına ura mühr-i sükūt
 Kışsa-h'ānāsā gerekmez kim ola yañşak dede
20. Gonçe-mānend ağzı berk olmayan olmaz hoş-nefes
 'Andelībāsā dehānuñ olmasun yaprak dede
21. Zü'l-fiķār [u] lâ-fetādan urma dem saña bu dem
 Ćār-yāruñ himmeti olmak gerek mülhak dede
22. Gel naşihat diñle benden öğüt al şāyed saña
 Bir eyülük ola lâzım bu kelām-ı Haķ dede
23. Eyledüñ inhā **Ķabūlī** saña lâzım olanı
 Saña da lâzım degül mi Haķ sözi tutmak dede

846.

Hasan

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Hep cerāhat oñula zahmet-i insān dükene
 Ne bite yārem ü ne derd-i dil ü cān dükene
2. Şogula nehr-i Urus kırıya deryā-yı muhīť
 Şanemā şanma ki bu eşk-i firāvān dükene
3. Söyine nār-ı caķīm olmaya mümkün ki şehā
 Külhen-i sinedeki āteş-i sūzān dükene
4. Āblar şerbet-i şāfī ola her sebze devā
 Beni gördükde cihān kırıya dermān dükene
5. Raķş-ı tab' ma binüp itse **Hasan** cevlanı
 Şu' arā haylme söz teng ola meydān dükene

847.

Hasan

19a. ura: urup D.

21a. urma dem saña bu dem: dem urursun rüz u şeb D.

22b. bir eyülük ola lâzım bu: bir gün ola lâzım ola bu D.

846. TY 1724: 164^a.

847. TY 1724: 164^a.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Dehen ü zülfüne irişmege imkân dükene
Tende cân kıalmaya vü ‘ömr-i firāvân dükene
2. Dūdlar kıalmaya âteşde vü bülbülde nevâ
Ne benüm âhum u ne nâle vü efgân dükene
3. Pür ola ‘adl ile ‘âlem tola şādî vü sürûr
Ne nigāruñ sitemi ne ğam-ı devrân dükene
4. Ser-i ‘uşşâk ile zülfün var iken ‘âlemde
Şanma meydānda şehâ toba ile çevgân dükene
5. Sâkin olmazsa yağıp esmeden eşk ü âhum
Hasan añlama kim dünyede tûfân dükene

848.

Mantıķı

Mef‘ülü Fâ‘ilātü Mefâ‘ilü Fâ‘ilün

1. Evrâķını dağıtdı şabâ muşhaf-ı gülün
Kaldı oķınmaduk nice evrâdı bülbülün
2. Bir şemme bulmadı eşer-i zülf-i yârdan
Girdi nesim egerçi ‘urûķına sünbülün
3. Pîrâne ser üşenme reh-i ‘ışķa düşmedin
Zâhid elünde yok mı ‘aşâ-yı tevekkülün
4. Beñzer ki faşl-ı dey sebep oldu bürüdete
Bir yirde görmez olduķ ikisin gül ü mülün
5. Tîğ-i cefâña da idelüm sinemüz siper
Olduķ yiter nişâne-i tîr-i tegâfülün
6. Bir boynı bağılu bende geçer **Mantıķı** saña
Düşse ‘aceb mi pâyüne mânend-i kâkülün

848. TY 1724: 164^b; **Mantıķı Ahmed Efendi Divânçesi**: 16. gazel, s. 126.

1b. oķınmaduk: oķınmadı D.

4ab. Bu beyit, mecmuada bulunmamaktadır.

5ab. Bu beyit, Divân’da yer almamaktadır.

849.

Nihālī*Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün*

1. Şanma dilden fikr-i esrār-ı leb-i cānān çıkar
Hāşılı hergiz derūnumdan o çıkmaz cān çıkar
2. Şem' -i ruhsār ile baq yārūñ kitāb-ı hüsne
Şubha dek her şeb çerāğ-ı ' ışk-ı nūr-efşān çıkar
3. Ser-i bāğ it ' azm-i bezm-i şahın-ı gülşen eyle gel
Naqş-ı rüy-ı gülle şavt-ı bülbül-i nālān çıkar
4. Zıkr-i fikr-i yār ile hāq-ı cihāndan ' uzlet it
' Arif-i halvet-nişin ol çille-i merdān çıkar
5. Ey **Nihālī** fikr-i la' l eyle bu şi' r-i dil-güşā
Bir mu' ammādur ki anı hāl idince cān çıkar

850.

Küçük Çelebi-zāde ' Aşım Efendi*Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün*

Gerek tūt derd-i ' ıškuñdan gerek cānā cūnūnumdan
Ser-i küyuñda bir āh eylemek qopdı derūnumdan

851.

Qıt' a-i Behiştī*Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün*

1. Kimseye ta' n ile kelām itme
Sen anı şanma kim aña qoqınur
2. Qarşu dīvāra taş revān itseñ
Döner ol taş yine saña qoqınur

852.

849. TY 1724: 164^b.850. TY 1724: 164^b.851. TY 1724: 164^b; Bu şiir, Behiştī Dīvānı'nda bulunmamaktadır.852. TY 1724: 164^b; Bu şiir, Şeyhü'l-islām Kemāl Paşa-zāde Dīvānı'nda bulunmamaktadır. Mecmuada bu şiir, her ne kadar kıt' a başlığı taşıyor olsa da kıt' a nazım şeklinin sahip olduğu kafiye şemasına

Ḳıṭ‘a-i İbn-i Kemāl Paşa

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Ḳurda dimişler neden boynuñ yoğun
Ḳurd eyitmiş dünyede mişli yoğun
2. Kimseye işmarlamadum işümi
Virmedüm ğayruñ eline rişümi

853.

Nev‘î

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Ne rāh-ı ‘ışķa nihāyet ne baħr-ı şevķe kenār
Ne tende tāb ile tāķat ne dilde şabr u ķarār
2. Ne ‘aķl u hūş ile ayıķ ne mest-i medhūşam
Ne şıhķat üzre yürür şağ u ne yatur bīmār
3. Yoğ ol nigār ile bir vech ile münāsebetüm
Ne baña dost u ne düşmen ne yār u ne ağyār
4. Ne göz uciyla selām [u] ne hışm ile düşnām
Ne ħaṭṭ-ı būsā kenār u ne şöħbet-i dīdār
5. Firāk Nev‘îyi şol resme telķ-kām itdi
Cihānda lezzet-i ‘ışķa idem gibi inkār

854.

Nev‘î

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. İdüp ķaṭ‘-ı ta‘ alluķ tīğ-i hecr ile gedālardan
Neden düşdi kesildüñ pādişāhum āşinālardan
2. Beni terk eyleyüp bezm-i belāda dimedüñ yā hū

uymamakta olup mesnevi nazım şeklinin kafiye şemasına sahiptir.

853. TY 1724: 165^a; Nev‘î Dīvānı: 135. gazel, s. 310. (Bu şiir, Dīvān’da altı beyittir)

1b. tāķat ne dilde: ķuvvet ne cānda D.

2a. ne ‘aķl u hūş ile ayıķ ne mest-i medhūşam: ne fıkır ü hūşı var ayıķ ne ‘aķlı yok mestem D.

4b. būsā kenār: būs u kenār D.

854. TY 1724: 165^a; Nev‘î Dīvānı: 355. gazel, s. 441.

2a. belāda dimedüñ: belālarda didüñ D.

Ferāmūş itme bārī göz ucıyla merhabâlardan

3. Raķīb-i bed-liķālarla işıtdüm şoĥbet itmişsün
Vücūduñ şaķlasun Bārī belâlardan kaçâlardan
4. Vefâ vü luţfuña lâyıķ degülsek bāri cevır eyle
Bizi cânâ niķün ‘add eylemezsın mübtelâlardan
5. Göñül hercâ ‘î dil-ber bî-haķîķat n’eylesün **Nev‘î**
Şikâyet dil-rübâlardan şikâyet bî-vefâlardan

855.

Nev‘î

Me‘ûlû Me‘ûlû Me‘ûlû Fe‘ûlûn

1. Meclisde öpüp la‘lini rindâna tıyurma
Ol ĥâleti ağzuñdaki dendâna tıyurma
2. Rûsvâ-yı cihân olmağ ile yâr ele girmez
Bilmezlik ile ‘ışķuñı cânâna tıyurma
3. Ol Yûsuf ile vuşlatı sen düşde [de] görseñ
Erbâb-ı ĥasedden şaķın iĥvâna tıyurma
4. Ben böyle ĥayâtı n’ideyin rāĥat-ı cân yok
Ey ĥ‘âb-ı ecel gel elemüm cânâ tıyurma
5. Mey içme güzel sevme dimezler saña **Nev‘î**
Ol zevķi hemân zümre-i nâ-dâna tıyurma

856.

Sırrî

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. El-ĥazer olma esîr-i nām mânend-i nigîn
Rû-siyâĥîdür hemân encâm mânend-i nigîn

5b. dil-rübâlardan: bî-vefâlardan D.

855. TY 1724: 165^a; Nev‘î Dîvânı: 395. Gazel, s. 465.

2a. yâr: cân D.

856. TY 1724: 165b; Üsküdarlı Sırrî Dîvânı: 84. gazel, s. 323-24.

1a. el-ĥazer: zînhâr D.

2. Kām-ı cūyānuñ ider hakkāk-ı çarḥ-ı bed-güher
Cismini pür-şerḥa-i ālām mānend-i nigīn
3. Rāst-rev ol āyīne-i ṭab‘ āna geç bigāneye
Şûretâ ol mün‘ akis-erḳām mānend-i nigīn
4. Rind-i ‘ışḳa yükledür pend-i Süleymān-meşrebān
Düşmesün bir dem elünden cām mānend-i nigīn
5. Kendüye pā-bend ider bihûde **Sırrî** eyleyen
Sîm ü zerden tekye-i endām mānend-i nigīn

857.

Nev‘î

Mef‘îlün Mef‘îlün Mef‘îlün Mef‘îlün

1. Senüñ maḥzūnuñ olmak baña şādān olmadan yegdür
Gamuñla ağlamak illerle ḥandān olmadan yegdür
2. Cihānuñ ‘izz ü cāhın şöyle iz‘ ān eyledüm ben kim
İşigüñde ḳul olmak şāh-ı devrān olmadan yegdür
3. Düşüp kūy-ı ḥarābāt içre şūfî kâse-lîs olmak
Serîr-i devlete fağfūr u ḥākān olmadan yegdür
4. Cihān-ı bî-şebātuñ rağmına devr itdürüp cāmı
İçüp lâ-ya‘ ḳıl olmak dehre sulṭān olmadan yegdür
5. Şarāb-ı ‘ışḳ ile Nev‘î gibi mest-i müdām olmak
Baḳup bu ni‘ met-i dünyāya ḥayrān olmadan yegdür

858.

Nev‘î

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

2a. kām-ı: nām D.

4a. rind-i ‘ışḳa yükledür: ehl-i ‘ıyşa böyledür D.

857. TY 1724: 165^b; Nev‘î Dīvānı: 133. gazel, s. 309.

2a. şöyle: böyle D.

2b. olmak şāh-ı devrān: almak dehre sulṭān D.

4b. dehre sulṭān: şāh-ı devrān D.

858. TY 1724: 165^b; Nev‘î Dīvānı: 482. gazel, s. 514.

1. Dün gice meclisimüz yâr ile rindâne idi
Sâgar idi ben idüm şem‘ idi pervâne idi
2. Çeşm -i bādāmını nuql itmiş idi bezmümde
Dirhem-i eşk-i revân anda harîfâne idi
3. O gice sâķī ile sâgara hâcet yoğ idi
Dil ü dîdem baña peymâne vü mey-hâne idi
4. Raḥne-i dâğlarum itmiş idüm âyetvâr
Ser-i gîsû-yı perîşâna elüm şâne idi
5. Her gedâ-meşreb olan ol deme irmez Nev‘î
O da bir luṭf-ı Hudâ bahşîş-i şâhâne idi

859.

Nev‘î

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

1. Vişâlün şanma teskîn itdi sūz-ı dâğ-ı hicrânı
Güle bülbül ḳarîb oldukça artar âh [u] efgânı
2. Senün ḥüsnün kitâbın bilmege meşgûl olurlar hep
‘ Aceb mi ḥ‘âceler cânâ okurlarsa Gülistânı
3. Çekerse zâhidi râh-ı Hudâya rişte-i tesbîḥ
Beni zencîr-i dūd-ı âh ider meczûb-ı Sübhânî
4. Şalındı dâr-ı ‘ uḳbâya cihândan göçdi çün Manşûr
Ḥaḳîḳat gülşeninde gördüm ol serv-i ḥîrâmânı
5. Ta‘ ayyün perdesin keşf eylemiş Nev‘î-şîfat yüzden
Ulaşmış özge bir zevḳe ne cismânî ne rûḥânî

860.

Nev‘î

1a. meclisimüz: şoḫbetümüz D.

2a. çeşm: gözi D.; itmiş idi bezmümde: itmiş idük bezmümüze D.

4a. âyetvâr: âyîne D.

859. TY 1724: 166^a; Nev‘î Dîvânı: 516. gazel, s. 533.

2b. cânâ okurlarsa: okutsalar câna D.

860. TY 1724: 166^a; Nev‘î Dîvânı: 515. gazel, s. 533.

Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün

1. Açar bir nesne yok gönlüm mey-i gül-fāmdan ğayrı
Dil-i ğam-gīnūme maḥrem bulunmaz cāmdan ğayrı
2. Ḥabāb-ı meyden artuk istemez gönlüm tehī kāse
Gerekmez bir muşāḥib rind-i dūrd-āşāmdan ğayrı
3. Qadūnle zūlfūne siḥr ile reftār öğreden ḥāce
Baña ḥarf itmemiş ta'lim elifden lāmdan ğayrı
4. Ümīd-i vaşl ile 'āşıklaruñ gerçi yazar nāme
Saña bir kimse vuşlat bulmadı peygāmdan ğayrı
5. Ğam-ı gīsū-yı rūyuñla naşīb olmadı Nev'īye
Belā-yı şām-ı hecr ü miḥnet-i eyyāmdan ğayrı

861.

Nev'ī

Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün

1. Göñül virme gözünnden dūr olan her māh-ı tābāna
Nazar kıllma saña yüz virmeyen mihr-i dıraḥşāna
2. Şalup el evvelā da'vet kıllur pā-māl ider soñra
Qoşulma şu gibi her gördüğün serv-i ḥıramāna
3. Senūñ sa'y eyleyüp yildüklerūnden çün şafası yok
Tolaşma Ka'be-i 'ulyā olursa kūy-ı cānāna
4. Şarāb-ı āb-ı ḥayvān olsa cām-ı sāgar-ı Cemşīd
Dilā peymān-şiken dildār elinden içme peymāne
5. Ḥaḳīkatde güzel sevmek gibi Nev'ī belā olmaz
Huşūşā kim ḥaḳīkatsüz ola tūrmaya peymāna

862.

Nev'ī

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün

3a. siḥr ile reftār: reftār ile siḥr D.

5a. gīsū-yı rūyuñla: gīsū vü rūyuñla D.

861. TY 1724: 166^a; Nev'ī Dīvānı: 389. gazel, s. 462.

862. TY 1724: 166^b; Nev'ī Dīvānı: 517. gazel, s. 534.

1. Hāk-i pâyüñ çeşmine kuhl eyleyelden ey perî
Şimdi âdem görmez olmuşdur raķībūñ gözleri
2. İtdiler vaşf-ı dehānuñda egerçi kıl ü kāl
Bulmadılar dehānuñda senūñ bir söz yiri
3. Yā çeküp tır atmada meydān-ı hüsnuñde senūñ
Birbirinden ol kemān-ebrūlaruñ qalmaz geri
4. Tatlu geldi h̄āceye mülk -i metā' -ı Kāndehār
Terk idüp biz tāt ile dūlbend alduķ sāğarı
5. Fārsuñ erbāb-ı nazmı görse üslūbum benüm
Şā'ir-i Rūmuñ olurdu Nev'iyā hāk-i deri

863.

Nev'î

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Ne bār-ı kahr ile ğam çek ne vaşla mesrūr ol
Ne vuşlat eyle taleb yārdan ne mehcūr ol
2. Kānā'at eyle tāmā' kılma şevket ü cāha
Ne mīr-i mesned-i 'izzet ne 'abd-i me'mūr ol
3. Geçinme kelleñe ser kāsesi şanur āhır
Cihān içinde gerek Cem gerekse Fağfūr ol
4. Niķāb-ı şūret-i esrārı açma nā-dāna
Libās-ı 'aķluñ ile Ka'be gibi mestūr ol
5. Çü yok beķāsı bu fānī cihānuñ ey Nev'î
Ne derd-i hecr ile ğam çek ne vaşla mesrūr ol

864.

2a. dehānuñda: miyānuñda D.

2b. bulmadılar dehānuñda: bulmadılar h̄iç dehānuñda D.

4a. mülk: fikr D.

4b. dūlbend: dūlbendi D.

863. TY 1724: 166^b; Nev'î Dīvānı: 284. gazel, s. 399.

1a. vaşla: luţfa D.

3a. şanur: şınar D.

4b. 'aķluñ ile: 'iffet ile D.

864. TY 1724: 166^b; Nev'î Dīvānı: 434. gazel, s. 487.

Nev'î*Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün*

1. Nâz iderseñ yaraşur mümtâz dil-bersin hele
Öldürseñ ğam degül sulţân-ı kışversin hele
2. Hânde kılsañ vechi var gül-berg-i tersin dōstum
İşveler kılsañ düşer bir nâz-perversin hele
3. Gülmez iseñ şiveden bir gonçe-i maḥcûbsın
Söylemezseñ nâzdan rūḥ-ı muşavversin hele
4. Râḥat-ı cânsın otursañ tursañ âşûb-ı cihân
Şalınup seyr eyleseñ naḥl-i şanavbersin hele
5. **Nev'î** yâ aġyâr ile şoḥbet yaraşmaz yâre hîç
Saña meyl itse ne söz merd-i suḥanversin hele

865.**Behiştî***Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün*

1. *Elâ yâ eyyühe's-sâķî edir ke'sen u nâvilhâ*
Bizi öldürmedin ğam ğâfil olma çâremüz kıl hâ
2. Ezelden mekteb-i 'ışķuñ bir üstâd-ı şafâ-baḥşı
Görüp âyîne-i ṭab'um dimiş bu ḥayli kâbil hâ
3. Görürseñ muġ-beçe yanında bir yañlış ḥayâl itme
Beni ey pîr-i mey-ḥâne hemân oġluñ gibi bil hâ
4. Olurmuş dîdede dîdâra ḥâ'il eşķ-i ḥûn-âlûd
İrişdi cilve eyyâmı gönûl demdür gözûñ sil hâ
5. **Behiştî** sâde-rûlarla mülâķâta du'â itseñ
Ḳabûl olmaġa sîneñde gerekmez kıl ḳadar ġıl hâ

865. TY 1724: 167^a; Behiştî Dîvânı: 9. gazel, s. 180. (Bu şiir, Dîvân'da altı beyittir)

1a. *Hâfiz-ı Şirazî Dîvânı*'nın ilk gazelinin birinci mısraıdır: "Ey saki ! döndür kadehi, herkese sun, bana da ver." (Gölpınarlı, 2016, s. 9)

3b. beni: bizi D.

4a. olurmuş dîdede dîdâra ḥâ'il: olur mı dîdeden dîdâra perde D.

5a. sâde-rûlarla: dil-rübâlarda D., itseñ: kılsañ D.

866.

‘Ubeydî

Mefâ‘ilün Fe‘ilâtün Mefâ‘ilün Fe‘ilün

1. Lebine öykinemez mi dinildi cânānuñ
Tarılması neye ki gonçe-i gülistānuñ
2. Gelürdi şūrete la‘l-i lebūñ gibi cânā
Egerçi olsa idi rūhı āb-ı hayvānuñ
3. Ruḥ-ı nigāra burışmış yüz ile öykünicek
Tükürdi şūretine jāle verd-i ḥandānuñ
4. Senūñçün el dimesün zīr-i dest-i düşmendür
Eliyle oḥşamasun kākül-i perişānuñ
5. Kaşına dil uzadur şanma ol mehūñ māhī
Ki ağızı var dili yokdur ‘Ubeydiyā anuñ

867.

Nev‘î

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. Baḫma nā-dān olana ḥusrev-i devrān ise de
Nazar it ehl-i dile ḥāk ile yeksān ise de
2. Bezm-i rindāna gelüp la‘lūñi iḥsān eyle
Ne dilerlerse dirig itme eger cān ise de
3. Ursa dendān-ı tama‘ leblerüñe cām-ı şarāb
O günāhı bize bağışla eger ḫan ise de
4. Saña ‘uşşāk hevāsın şu ki terk eyle diye
Olma dem-sāz āña Dāvud-ı ḥoş-elḥān ise de
5. Ḥāne-i ḫalbini yap luṭfuñ ile Nev‘îñüñ
Maḫzen-i sırr-ı Ḥudādur n’ola vīrān ise de

866. TY 1724: 167^a; ‘Ubeydî Dīvānı: 173. gazel, s. 416.

2b. egerçi: eger ki D.

4a. senūñçün el dimesün zīr-i dest-i düşmendür: hemān seri görünür ‘arızında şol deñlü D.

4b. eliyle oḥşamasun kākül-i perişānuñ: leṭāfet ābına batdı beñi o fettānuñ D.

867. TY 1724: 167^a; Nev‘î Dīvānı: 396. gazel, s. 466.

868.

Şaşıde-i Ebū'l-Fetiḥ-zāde Şehzāde Sultān Cem*Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn*

1. Cām-ı Cem nūş eyle ey dil bu Frengistāndur
Her ıuluñ başına yazılan gelür devrāndur
2. Şükr kı l Allāha kim geldüñ Frengistāna şağ
Şağluğında her kişi yidi iklīme sultāndur
3. Mekketu'llāha varup bir kez tavāf eyledigüñ
Biñ Karaman biñ Arab biñ mülket-i Oşmāndur
4. Furşatı fevt eyleme sür 'ıyş ile zevk ü şafā
Bākī degül kimseye bu mülk-i dünyā fān'dür
5. Geldigüñ şehr-i Franca bağçesinüñ her biri
Köşkleri a' lā ser-ā-ser ravza-i Rıdvāndur
6. Nār ağaçları vü limon kıysılar şeftālular
Güller [ü] zībā çiçekler hem nerencistāndur
7. Pür-şecā' at pür-seḫāvet pür -' adālet pür-kerem
İsmidür ol Bān mı put-zād-ı baḫristāndur
8. 'ıyş kı l şehrinde bu şeh-zāde-i Efrenginüñ
Kim be-gāyet nāzenin [ü] ḫusrev-i ḫübāndur
9. Ruḫları rengin lebi mey-gün mu' anber beñleri
La' linüñ bir kıatresi biñ çeşme-i ḫayvāndur
10. Gül yañaqlu mül dudaklu meh-liḳā maḫbüb hem

868. TY 1724: 167^b; Cem Sultān Dīvānı: 9. kaside, s. 62. (Bu şiir, Dīvān'da 46 beyittir)

1a. dil: Cem D.

2b. şağluğında: şağluğına D. (Bu mısra, vezne uymamaktadır)

3a. Mekketu'llāha: Mekketu'llāhı D., kez: gün D.

4a. sür 'ıyş ile zevk ü şafā: 'ıyş eyle sür zevk ü şafā D.

4b. bākī degül kimseye: kimseye bākī degül D.

5b. köşkleri a' lā ser-ā-ser: sidre vü ḫuld u na'im ü D.

6a. kıysılar şeftālular: kıysı vü şeftālular D.

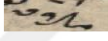
7a. pür şecā' at pür seḫāvet pür ' adālet: pür seḫāvet pür şecā' at pür leṭāfet D.

7b. ol Bān mı put-zād-ı baḫristāndur: Bānī velī sultān-ı baḫristāndur D.

9a. mu' anber: ' anber D.

10a. maḫbüb hem: maḫbūblar D.

Ay ile gün hüsünün ışığında ser-gerdândur

11. Saña bu şeh-zâde bu hüsn ile sâgar şunduğı
Taht-ı Çîn mülk-i Yunan İran ile Tûrândur
12. Karşuña beg-zâdeler el bağlayup karşı turur
Bezmgâhuñ Cennetü'l-Me'vâ gibi bostândur
13. Sağlu şollu baş urup ayağıña turanlaruñ
Her biri bir Cem serâb-ı kâfir-i suhândur
14. On iki bân oğlu bân karşuña altun cām içer
On sekiz sâķi bu meclisde güzel oğlandur
15. Cümlesi zerrin-kemer altun libâçe geydügi
Başlarında altun kolları 'uryândur
16. Ellerinde yeşm-i aḥḍar la' l-i aḥmerden ḳadeḥ
Her kim içse ol ḳadeḥden mest-i câvîdândur
17. Zengîleşkerler çeküp 'azm eyler İslâm üstine
Zülfinüñ her bir kıllı sulṭân-ı Hindistândur
18. Misk ile 'anber ḳoḳusından mu'atṭardur cihân
'İşret ol meclisdedür sâķileri oğlandur
19. Çalınur çeng ü def ü ḳânûn muğannîler tamâm
 ser-be-ser efgândur
20. Hûblar kâfir dilince nâmeler âgâz ider
Şol ḳara saçlu güneş yüzlüde misk-efşândur

10b. Bu mısra Dîvân'da 11b'dedir.

11a. bu şeh-zâde bu hüsn ile: bu hüsn ile bir şeh-zâde D.

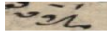
11b. Yunan: Yemen D.

12a. beg-zâdeler: bân-zâdeler D., karşı turur: tapu kıılır D.

13ab. Bu beyit Dîvân'da bulunmamaktadır.

14a. karşuña altun cām içer: karşuñda cāmı içer D.

14b. sâķi bu meclisde: sâķi vü meclisde D.

15b. başlarında altun : şukka altun başlarında D.

16b. içse: içer D.

18a. misk: müşğ D., ḳoḳusından: buhûrından D., mu'atṭardur cihân: mu'atṭar cân ü dil D.

18b. 'işret: cennet D., oğlandur: ğilmândur D.

19ab. Bu beyit Dîvân'da bulunmamaktadır.

20a. nâmeler: nağmeler D.

20b. saçlu: saçlar D., misk: müşğ D.

21. Ser-be-ser Mısrî çiniler kâse-i kâşâneler
Keklik ü turna gügercin kuzılar biryândur
22. Issı otlardan mürekkeb sükkerî gül şerbeti
Hoḡḡa-i yâḡût ile terkîb-i Efrengândur
23. Kıpkızıl müşg ile bişmiş tâze balık etleri
Kâse-i çinîde ḡand ile gül-âb-efşândur
24. Sükkerin süd ile yoğrılmış semekler külçeler
Sükkerin bâdemler üzre şöyle kim erkândur
25. Şehd ü hem sükker nebâtı ḡand ile ḡurmâ-yı ter
Nuḡl için envâ‘-ı ni‘ metler ile çendândur
26. Armud u elma enâr tatlı turunclar bî-ḡisâb
Funduḡ [u] fışduḡ meze hem mîve vü lîmündür
27. Yedi yıllık ḡaynamış şâfî şarâb-ı la‘l-i reng
Sâḡî-i sîmîn elinden her taraf devrândur
28. ḡusrevâ gönlünü ḡoş tut hemîşe meşḡul ol müdâm
Yok bu dünyânun beḡası âḡiri vîrândur
29. Bâḡî ḡalmaz âdeme dünyâda illâ yaḡşı ad
Saltanat bâḡî ḡalur dirlerse bu yalandur
30. Pâdişâlık bundan özge olmaz ey şeh-zâde Cem
ḡâḡıruḡ ḡoş eyle cām iç meclis-i cānândur

21a. kâşâneler: faḡfurlar D.

22a. otlardan: otlarla D.

24a. sükkerin: sükkerî D., semekler: simidler D.

24b. sükkerin bâdemler üzre şöyle kim: sükkerî bādām üstinde şu kim D.

25ab. Bu beyit Dîvân’da bulunmamaktadır.

26a. armud u elma enâr tatlı: elma vü emrûd enâr encir D.

26b. fışduḡ meze hem mîve vü lîmündür: piste mevîz ü meyveler elvândur D.

27a. şâfî şarâb-ı la‘l-i reng: şâfîce mey la‘lin şarâb D.

27b. sîmîn: sîm-sâk D., devrândur: rîzândur D.

28a. hemîşe: ‘ıyşa D. (Bu mısra, TY 1724’de vezne uymamaktadır)

28b. yok bu dünyânun beḡası: yoḡsa bu dünyâ-yı dünun D.

29a. bâḡî ḡalmaz âdeme dünyâda illâ: âdeme bir zevḡ ḡalur dünyâda bir D.

29b. Bu kelime müstensih tarafından “دیلرلرسه/dilerlerse” şeklinde yazılmıştır. Ancak anlam ve vezin gereḡi metne “dirlerse” şeklinde alınmıştır.

31. Pâdişâh oldur ki hergiz zâtına olmaz zevâl
Hayy u bâkî kâdir ü hallâk-ı ins ü cândur
32. Birligini bir bilüp her dem anı zıkr itmeyen
Kâfir ü mel'ûn u 'âşî hâricî şeytândur
33. On sekiz biñ 'âleme Hallâk-ı Hayy u Lâ-yemût
Ey şeh-i Cem andan özge her ne kim var fândur
34. Husrev-i 'âlem şehen-şeh-zâde-i sulţân -ı Rûm
Kimdür ol sulţân Mehemmed oğlu Cem Sulţândur

869.

Beyt

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Receb nâmında bir tâze cevâna mübtelâ oldum

O meh mâhiyyetüñ şa' bânıyam ardından ayrılmam

870.

Zâtî

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün

1. Niyyet eylerse ziyân itmege ey h'âce hasûd
Tîğ-i tîz ile kes anuñ başını kim ola sûd
2. 'İlm-i ihfâda bilüñ ağzuñ ile eyledi bahş
Hiç ağzuñ bilüñe virmedi bir kılca vücûd
3. Töludur 'ışk ile sînem nice âh eyleyeyüm
Od yanan yirde 'aceb eksük olur mı ola dûd

31a. olmaz: irmez D.

32a. her dem anı zıkr: dâ'im aña şükr D.

32b. mel'ûn u 'âşî hâricî: âşî vü müşrik hâric ü D.

33a. 'âleme: 'âlemüñ D.

33b. ey şeh-i Cem: evvel âhir D.

34a. sulţân: hâkân D.

34b. kimdür ol sulţân Mehemmed oğlu: şâhib-i cûd u kerem şeh-zâde D.

869. TY 1724: 168b.

870. TY 1724: 168^b; Zâtî Dîvânı: 127. gazel, s. 127.

1a. itmege: virmege D.

1b. tîğ-i tîz ile kes anuñ başını: tîz tîğ ile anuñ başını kes D.

3a. eyleyeyüm: itmeyeyin D.

4. İncinürsem saña göm gök delüyüm şāhum eger
Cismümi taşlar ile döge döge eyle kebūd
5. Didi **Zātī** t̤gini hecr ile ʿışkuñ ne sıfat
Hışm ile baqdı o dilber didi ağı yanar od

871.

Zātī

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Seni bir serv-i āzāde efendi mübtelā dirler
Cihān aña ğulām iken kıl oldı pādīşā dirler
2. Saña ol gösterür dünyā gibi itdüklerün bir bir
Cemāl-i dil-bere āyīne-i ğitī-nümā dirler
3. Be hey kāfir seni cevri ile öldürürse ol hūnī
Baña cevri eyleme yoḥsa işidenler ğazā dirler
4. Benüm cānum acır cānā seni cevri ile acıtsa
İşidenler velī itdüklerin buldı o da dirler
5. Cevirler çekdigün cānā sen anuñ kaşı yayından
Görenler **Zātī**ye cevri eylemek düş miydi yā dirler

872.

Emrī

Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün Mefāʿīlün

1. Cemālün kaşrını bennā-yı kudret āl-gün itmiş
Kad-i bālānı ey servüm aña sīmīn-sütün itmiş
2. Yüzün levhindeki sıfr-ı dehānuñla elif bīnün
Cemāl-i hüsnünün ey mäh-çihre birin on itmiş

4a. şāhum: rūhum D.

5a. t̤gini: ney ki D., ne sıfat: sıfatı D.

5b. o dilber: ol āfet D.

871. TY 1724: 168^b; **Zātī Dīvānı**: 201. gazel, s. 201.

4b. o da: revā D.

5a. cevri çekdigün: neler çekdügünü D.

5b. düş miydi: hoş mı idi D.

872. TY 1724: 169^a; **Emrī Dīvānı**: 230. gazel, s. 127.

3. Tūrup cennetde Tūbī eyler iken her zamān da' vā
İşitdüm kāmētūñ ey serv anı ser-nigūn itmiş
4. Nigārā mīm nūn üzre yazılur kâtib-i kudret
Neden kim levḥ-i didāruñda mīm üstinde nūn itmiş
5. Şafaḳ şanma meh-i nev çevresinde eşk-i **Emrī**dür
Ġam-ı ebrūñ ile ey meh hilālī ġarḳ-ı ḥūn itmiş

873.

Emrī

Fe' ilātūn Fe' ilātūn Fe' ilūn

1. Gül-i terden daḡı nāzūk bedenūñ
Ġonçe-i bāğda yoḡdur dehenūñ
2. Yaş döker ḡaṭṭuñı yād eyleyüben
Jāle şanma müjesinden çemenūñ
3. Āh kim kıldı hevāyī şanemā
Dil ü cān tıflını tob-ı zeḡanuñ
4. Zevḡdür ayaḡuña yüz sürmek
Ḳademūñde sürelüm zevḡi senūñ
5. Cān virür **Emrī**yi öldürsin anı
Tīr ile ġamze-i nāvek-figenūñ

874.

Emrī

Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilātūn Fā' ilūn

3a. da' vā: ġavḡā D.

3b. serv: servūm D.

5a. şanma meh-i nev çevresinde eşk-i Emrīdür: içre meh-i nev şanma gerdūn eşk-i **Emrī**den D.

873. TY 1724: 169^a; **Emrī Dīvānı**: 272. gazel, s. 149-50.

2a. ḡaṭṭuñı yād eyleyüben: yād-ı ḡaṭ-ı sebzuñ idüp D.

2b. müjesinden: müjesinde D.

4b. ḡademūñde: devletūñde D.

5a. Emrīyi: Emrī di D.

5b. tīr: tīḡ D., nāvek-figenūñ: şemşīr-zenūñ D.

874. TY 1724: 169^a; Bu şiirin ilk iki beyiti **Emrī Dīvānı**'nda s. 194'de yer alan 361. gazelin ilk iki beyitidir. Son üç beyit ise **Emrī Dīvānı**'nda s. 193'de yer alan 360. gazelin son üç beytidir.

1. Qaddũne öykündügiçün serv-i bostân -ı cihân
Eyle şarşar bād-ı āhum anı ditrer her zamân
2. Bir qara yüzlü güzeldür gerçi kim sāyeñ velî
Qaddũññ üftādesidür ol da ey serv-i revân
3. Uğrayup geçdükçe sīnemde qarār itmez oquñ
Şöyle beñzer ey kemān-ebrû döküpdür anda qan
4. Qanumı dökdi düketdi tîr-i hûn-rîzûñ senûñ
Acıyı qaldı benümçün zaḥmum ey qaşı kemān
5. Tîğ ile qatl eyledi gözûñ öñinde kirpigûñ
Emrîye raḥm itmedûñ sen ey meh-i nâ-mihribân

875.

Emrî

Mefā'ilün Fe'ilâtün Mefā'ilün Fe'ilün

1. Tenûr-ı dilde yanar cān kebābı n'eyleyeyin
Bu cām-ı dīde tolu qan şarābı n'eyleyeyin
2. Degülse genc-i ğam-ı 'ışq-ı dil-bere mesken
Göñül didükleri künc-i ḥarābı n'eyleyeyin
3. Ḥadîs-i 'arîz-ı zîbâ-yı yâr olmayıcak
Göñül elindeki rengin kitābı n'eyleyeyin
4. Tevakkuf eyle nigārâ ki çekdigüm derdûñ
Döküp yaşum raqamını ḥisābı n'eyleyeyin
5. Ğam-ı nigār ile bir ḥâle irdüm ey **Emrî**
Derûn-ı sīnedeki ıztırābı n'eyleyeyin

876.

1a. bostân: gülzâr D.

2a. yüzlü: yağız D.

4ab. dökdi düketdi tîr: dökdi vü gıtdi tîğ D.

875. TY 1724: 169^b; **Emrî Dīvânı**: 412. gazel, s. 220.

3b. göñül: gülûñ D., rengin: zîbâ D.

4a. derdûñ: derdi D.

4b. ḥisābı: ḥisāb D.

5a. ḥâle irdüm: ḥâl iderdüm D.

876. TY 1724: 169^b; **Emrî Dīvânı**: 261. gazel, s. 143-44.

Emrî*Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün*

1. Gerçi kim sehhârelerdür nergis-i cādūlaruñ
Anları başmıſdur ey meh-rū hilâl ebrūlaruñ
2. Kollarum boynuña ſalduğça nigārā reſkden
Gözime ejder görünür ' anberîn gīsūlaruñ
3. Olmayacağın bilüp yāķūt haţtuña miſâl
Başına toprak ſaçarmıſ yazduğı yazularuñ
4. ' Arızın koyup güne tapduklarıyçün ey güneſ
Şun' naķķaşı yüzün kıara yazar hindūlaruñ
5. Yār dendānına teſbīh eylemiſdür özlerin
Yüzleri ağını ey **Emrî** göre lü' lü' leruñ

877.**Emrî***Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün*

1. Diyār-ı ' ıſķda ſinem beyābān-ı maħabbetdür
Degül cismümdeki mūlar giyāh-ı derd ü miħnetdür
2. Ğam-ı ebruñ ile ħālüm göricek ħayrete varmıſ
Dehān-ı çarħda ey meh hilâl engüſt-i ħayretdür
3. Nücümüñ gündüzün ey meh görünmedikleri bu kim
Giceyle cāmuña baķduķları anlara töhmetdür
4. Gözi ābuñ pür-āb u beñzi ſararduğı eyvānuñ
Bu kim ikisi de ſīb-i zenaħdānuña ħasretdür
5. Dil ü cān naķdini **Emrî** aña kılduğuma teſlīm
Yazılmıſ āl kāğıdda ħaţ-ı ruħſārı ħüccetdür

2a. kollarum: kolların D.

5a. eylemiſdür: eylemiſler D.

877. TY 1724: 169^b; Bu ſiirin ilk üç beyti *Emrî Dīvānı*'nda s. 91'de yer alan 158. gazelin ilk üç beytidir. Son iki beyit ise *Emrî Dīvānı*'nda s. 335'de yer alan mukatta'lar kısmındaki 151. manzumedir.

2a. ğam-ı ebruñ ile ħālüm göricek: görüp māh-ı nev ebruñı aħſam D.

3a. ey meh: ayla D.

3b. cāmuña: ħāneñe D.

5a. aña kılduğuma teſlīm: budur kılduğuma pīſ-keſ D.

878.

Raḥmī*Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün*

1. Ğama mu' tād olan gönlüm 'aceb dīvānedür şimdi
Ümīd-i vuşlat itmez minneti hicrānadur şimdi
2. Bu bostān -ı maḥabbetde ruḥuñ şevkiyle dil tıflı
Gülistān okıyup meylī Bahāristānadur şimdi
3. Şarāb-ı 'ışkı şunlar kim çeküpdür cām-ı vaḥdetden
Fenā bezminde lā-ya' kıl olup mestānedür şimdi
4. Şu şeh kim efser-i Dārāya hergiz başın egmezdi
Fenā deştinde mūra üstüḥ'ānı ḥānedür şimdi
5. Ferīdem dirse hergiz ḥırmen-i dehr içre **Raḥmī**nüñ
Bu şi'ri vaşf-ı ḥāl-i yār ile bir dānedür şimdi

879.

Raḥmī*Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün*

1. Degül gülşendeki ey lāle-ḥad serv-i revān yir yir
Görüp ḳaddüñ ḥamın āh eyledi çıkdı duḥān yir yir
2. Derūnum baḥr-i ḥayretdür tenüm girdāb-ı miḥnetdür
Anuñ emvācıdur cānā degüldür üstüḥ'ān yir yir
3. Naşībüm şehd-i 'işret olmayaldan nîş-i miḥnetle
Tenüm şol ḥāne-i zenbūra dönmişdür hemān yir yir
4. Vücūd-ı dāğdārum deşt-i ğamda yandı āhumdan

878. TY 1724: 170^a; Bursalı Raḥmī Dīvānı: 209. gazel, s. 276.

2a. bu bostān: debistān D.

5a. hergiz: lāyık D.

879. TY 1724: 170^a; Bursalı Raḥmī Dīvānı: 55. gazel, s. 180. (Bu şiir, Dīvān'da sekiz beyittir)

1a. gülşendeki ey lāle-ḥad: ey lāle-ḥad gülşendeki D.

1b. görüp: çemen D., ḥamın: görüp D., eyledi: eyleyüp D.

2a. ḥayretdür: miḥnetdür D., miḥnetdür: ḥayretdür D.

4a. deşt-i ğamda yandı āhumdan: yandı āh-ı pür-şerārumdan D.

Nihāl-i huşka beñzer kim ola âteş-feşân yir yir

5. Ğubār olsa vücūdum ğam yimezdüm **Raḥmīyā** hergiz
Kilāb-ı kūy-ı dil-ber itse ger ḥākūm nişân yir yir

880.

Raḥmī

Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün

1. Miyānuñ mūya teşbīh eylemekde ḳīl ü ḳāl itdüm
Hilāle beñzedüp ebrūlaruñ egri ḥayāl itdüm
2. Başında devleti varmış fenā deştinde Mecnūnuñ
Seg-i Leylāya buldum kellesini bir sifāl itdüm
3. Aristō lāl olup açmadı ağzın ey Mesīḥā-dem
Kitāb-ı 'ilm-i iḥyāda lebūñden bir su'āl itdüm
4. Te'ālā'llah ne ḥāletdür gelüpdür sūre-i Yūsuf
Ruḥuñ yādına her muşḥaf ki açdum anda fāl itdüm
5. Ma'ārif ehli geymezmiş ḳabā vü atlas-ı şāhī
Anuñçün **Raḥmīyā** ben de libāsum köhne şāl itdüm

881.

Raḥmī

Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün Mefā'īlün

1. Ğam-ı ebrū-yı hicrānuñla ḳıblem ḳāmetüm ḥamdur
Lebūñ şevḳiyle Ka'bem eşk-i çeşm-i ayn-ı zemzemdür
2. Naẓīrūñ yok güneş yüzlüler içre ey hilāl-ebrū
Miyānuñ ḳılca fark olmaz dehānuñ zerreden kemdür

4b. huşka beñzer kim ola: ḥüsnüñe döndi kim ol D.

5a. hergiz: ğamdan D.

5b. itse ger: eylese D., nişân: mekân D.

880. TY 1724: 170^a; Bursalı Raḥmī Dīvānı: 144. gazel, s. 236.

2b. Leylāya: Leylāyı D., kellesini: kellesinden D.

4a. ḥāletdür: ḥikmetdür D.

4b. yādına: yadıyla D.

881. TY 1724: 170^b; Bursalı Raḥmī Dīvānı: 75. gazel, s. 193. (Bu şiir, Dīvān'da altı beyittir)

1a. ebrū-yı hicrānuñla: miḥrāb-ı ebrūn ile D.

1b. Ka'bem eşk-i çeşm: yaşum Ka'be ḥaḳḳı D.

3. Bütün dünyā deger görmek yüzini yārımuñ gerçi
Cihānda vaşlına bir kerre irmek iki ‘ālemdür
4. ‘ Aceb mi şekl -i insāna görünmezse nihān olsa
Peridür ol melek yüzlü dilā şanma ki ādemdür
5. Ma‘ānī murğını şayd eyledüñ şeh-bāz-ı fikr ile
Anuñçün **Raḥmīyā** şi‘ rüñ cihān içre müsellemdür

882.

Raḥmī

Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün

1. Didüm қоçsam miyānuñ n’ola hengām-ı vişālüñdür
Gelüp ol gönçe-leb gül gibi didi ol ḥayālüñdür
2. Sen ol şāh-ı cihānsın kim niçe Cem kellesi cānā
Kilāb-ı kūyuñuñ öninde bir kemter sifālüñdür
3. Sirişküm rüy-ı zerdüm al idüpdür ey gül-i ra‘ nā
Baña bu rengi her demde geçen ruḥsār-ı alüñdür
4. Güneş altunlı tamğası olupdur ey hilāl-ebrū
Meh-i nev şemsesi dülbendüñde bir sīmīn-hilālüñdür
5. Yanup yağılsa bezmüñde n’ola pervāneves **Raḥmī**
Murādı şem‘ ini rüşen kılan nūr-ı cemālüñdür

883.

Raḥmī

Fe‘īlātün Fe‘īlātün Fe‘īlātün Fe‘īlün

1. Meh-liqālar yolına kıan yaş ağıdur gözimüz
Şöyle beñzer ki bizüm Müşterīdür yıldızımız
2. Bugün ağıyar ile yārüñ yine hem-kāse gibi
Çıñlayup kıulağumuz def gibi kıızdı yüzimiz

4a. şekl: çeşm D., olsa: ol şeh D.

5a. fikr ile: fikretle D.

882. TY 1724: 170^b; Bu şiir, Bursalı Raḥmī Dīvānı’nda bulunmamaktadır.

4b. Bu mısra vezne uymamaktadır.

883. TY 1724: 170^b; Bursalı Raḥmī Dīvānı: 94. gazel, s. 205.

2a. yārüñ: yārüm D.

3. Hey kıyāmet mey-i ‘ışkuñı senüñ nüş ideli
Haşre dek bulmayavuz gibi gelür kendözimiz
4. Būse cerr itse bu gönüm leb-i cān-bağşından
Bir ādem cānı güzeldür iki itmez sözimüz
5. Zülf ü ruhsārını ol mähveşüñ görmeyeli
Raḥmiyā oldu ber-ā-ber gicemüz gündüzimiz

884.

Raḥmī

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Sirişküm al idüp fūrkat vüçüdüm itdi zer ḥasret
Ne reng itdi baña fūrkat neler itdi neler ḥasret
2. Birisi ğam-güsārumdur birisi yār-ı ğārumdur
Meded benden cüdā olmaz eger fūrkat eger ḥasret
3. Qadīmī ḥānedānıdır meger bu devr-i ḥādişden
Dil-i vīrānuma dā’im konar fūrkat göçer ḥasret
4. Melāmet cāmesini dest-i kudret çāk çāk itse
Anı ser-rişte-i müjgān ile ol dem diker ḥasret
5. Vüçüdüm tiğ-i fūrkat **Raḥmiyā** çāk itse ser-tā-ser
Eger karşı tutup bu sīnemi eyler siper ḥasret

885.

Emrī

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Ehl-i diller leb-i şīrīnūñe sükker didiler

4b. cānı: cān D.

884. TY 1724: 171^a; Bursalı Raḥmī Dīvānı: 17. gazel, s. 156.

1b. itdi: geçdi D.

2a. ğam-güsārumdur birisi yār-ı ğārumdur: yār-ı ğārumdur birisi ğam-güsārumdur D.

2b. cüdā olmaz: helāk itdi D.

3a. meger: bugün D., ḥādişden: ḥādişde D.

4a. melāmet cāmesini dest-i kudret: ten-i pür-yāremi ger tiğ-i fūrkat D.

5b. eger karşı tutup: aña karşı çıkup D.

885. TY 1724: 171^a; Emrī Dīvānı: 148. gazel, s. 86-87.

1a. sükker didiler: şekker dirler D.

Lebüñ içre sözüñe kand-i mükerrer didiler

2. Nūndur ‘ārīzuñ üstinde dehānuñdur mīm
Anuñ için ruḥuña māh-ı münevver didiler
3. ‘Anber-ālūd olalı ḥāl-i Ḥudādan ḥaṭṭuñ
Aña dil-sūhteleri şem‘-i münevver didiler
4. Şanma dāğ urduḡuña incineler ‘āşıklar
Dāğ kim sinededür aña gül-i ter didiler
5. Zer disem ayaḡı topraḡına ol sīm-tenuñ
Emriyā saña sözüñ yüzüñe beñzer didiler

886.

Behiştī

Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Müşg-būluḡ saçına kalmışdur
Fitnelük beñlerine kalmışdur
2. Kimse raḥm eylemez benüm ḥālüm
Erḥamü’r-raḥimīne kalmışdur
3. Tīḡ-i ḡamzeñ elinden a zālīm
Ne girībān ne sīne kalmışdur
4. Qullaruñ içre nā-murād hemān
Begüm ancak kemīne kalmışdur
5. Gitdi dil ey **Behiştī** yāre revān
Bilmezem cān nesine kalmışdur

1b. didiler: dirler D.

2a. nūndur: nūrdur D.

2b. didiler: dirler D.

3a. ḥāl-i Ḥudādan ḥaṭṭuñ: ḥāl ü ḥaṭṭuñdan ḥaddüñ D.

3b. münevver didiler: mu‘anber dirler D.

4b. sinededür: senden ire D., didiler: dirler D.

5b. saña: baña D., didiler: dirler D.

886. TY 1724: 171^a; **Behiştī Dīvām**: 161. **gazel**, s. 266.

2a. kimse raḥm eylemez: raḥm ider yok baña D.

2b. Erḥamü’r-raḥimīn: “Esirgeyenlerin en esirgeyeni (Allah).” (Enbiyā, 21/83)

4b. Bu kelime müstensih tarafından “بلکوم” şeklinde yazılmıştır.

887.

‘Ubeydî

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. Merhabâ itmege dildâr ile ibrâm idelüm
Furşat el virür ise bûseye ikdâm idelüm
2. Nice bir rûze-i hecr ile geçe günlerimiz
Rûz-ı vaşlın irüp biz dağı bayram idelüm
3. Nîk-nâm olımaduğ zühd ü riyâzât ile çün
Mey içüp kendümüzi ‘âleme bed-nâm idelüm
4. Merhabâ itdüre şâyed bizi yâr ile kadeh
Tutup el üzre anı hürmet ü ikrâm idelüm
5. Sîm-sâ‘idlere yüz sürmege çün imkân yok
Ey ‘Ubeydî nice bir biz tama‘-ı hâm idelüm

888.

Nev‘î

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. Üstini sinedeki şerhaların tağlaruz
Ya‘ni kim mihr ü maḥabbet kılcın zağlaruz
2. Dâma şordum ki nedür dâne döküp gözledigün
Didi şayd olmaz o şeh-bâz diyü ağlaruz
3. Rûzgârın gamı deryâ-yı dile virdi sükûn
Kad-i dil-cüyını ammâ göricek çağlaruz
4. Bâgda cûları bād ile girih-gîr görüp
Didüm oldum yine dîvâne didi bağlaruz
5. Nev‘iyâ gördigümüz serv-ḳade mâ‘il olup
Aḳaruz ayağına şanasın ırmağlaruz

887. TY 1724: 171^b; ‘Ubeydî Dîvânı: 209. gazel, s. 445.

1a. ibrâm: ikdâm D.

1b. el virür ise: olursa eger D., ikdâm: ibrâm D.

888. TY 1724: 171^b; Nev‘î Dîvânı: 185. gazel, s. 340.

3b. dil-cüyını: dil-cûsını D.

889.

Nev'î

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Dimeñüz dīv raķībe işi hem-demlikdür
‘ Aceb olmaz o perî n’eylesün âdemlikdür
2. Râm ider ağlayarak ‘ aşık-ı bî-çâresini
Gözi yaşı anuñ ey kebk-i derî yemlikdür
3. Zâyi‘ olmaz güzelüm toħm-ı emel görme misin
Gözleruñ küştesinuñ meşhedi bâdemlikdür
4. Ğam-ı dünyâ ile şimdi n’ola maħzûn olsam
Buña şâdam ki ğamuñ âhiri ħurremlikdür
5. Qalma eksükligine Nev'î mestuñ şanemâ
Ehl-i keyfüñ işi hep qanda ise kemlikdür

890.

Lebîbî

Meḥ' ulü Fâ' ilâtü Meḥ' ilü Fâ' ilün

1. Cân teşnedür Hüseynüm o şîrîn-kelâmuña
Ṭatlu diliyle kâ'il idüm bir selâmuña
2. Gün gibi mihr-i ħüsnüñe irişmesün zevâl
Noķşân gelmesün meh-i bedr tamâmuña
3. Pâ-mâl-i ‘ ışķuñ olsa n’ola şu gibi göñül
Mâ'il nihâl-i serv [ü] şanavber ħırâmuña
4. Sünbül hevâ-yı kākülüne yeltenür dilâ
Gelse ‘ aceb mi bûy-ı vefâlar meşâmuña
5. Var mı kapuñda bende-i muħliş **Lebîbî** tek
Ĥizmet buyur efendi hemânâ ğulâmuña

891.

889. TY 1724: 171^b; Nev'î Dīvânı: 157. gazel, s. 324. (Bu şiir, Dīvân'da altı beyittir)890. TY 1724: 172^a.891. TY 1724: 172^a.

Lebîbî*Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün*

1. Ğayre em mâ dir şunar la' lin nice şeydâsı var
Bendeye geldükçe istiğnâ şatar ammâsı var
2. Nağd-i eşküm geçmedi maqbûle çok ' arz eyledüm
Şimdi ol sîmîn-tenüñ dünyâya istiğnâsı var
3. Degme bir serve n'ola şu gibi mâ'il olmasam
Bâğ-ı dilde kâmetüñ mânendi dik a' lâsı var
4. Ğurre-i ğarrân ile dil nice ğarrâ olmasun
Nûr-ı ruhsâruñ gibi mihr-i cihân-ârâsı var
5. Ey **Lebîbî** ' aklımız budur perîşân olduğı
Ol perinüñ başımızda kâküli sevdâsı var

892.**Lebîbî***Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün*

1. Bu leb mi sâkiyâ la' l-i mey-i hamrâ mıdur yoğsa
Bu dış midür ' aceb bir lü'lü-yi lâ[lâ] mıdur yoğsa
2. Ruğuñ mıdur görinen dil-berâ rûy-ı laṭîfüñde
Açılmış bâğ-ı hüsn içre gül-i ra' nâ mıdur yoğsa
3. Cemâlün muşhafında medd-i Bismi'llâh mıdur kaşuñ
Yazılmış yâ anuñ içinde iki râ mıdur yoğsa
4. Görinmez Kâf-ı ğamda cism-i zârum za' fdan ey dil
Hemân bir adı var kendüsi yok ' Ankâ mıdur yoğsa
5. Cevâhir nazm olur mevc ursa elfâz durur yârün
Lebîbî ṭab' -ı seylâbuñ senüñ deryâ mıdur yoğsa

893.**Kaşıde-i Hüdâyi ' Ale'l-Ṭarîkü'-l Mev' ize***Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün*892. TY 1724: 172^a.893. TY 1724: 172^b; Hüdâyi-i Qadîm Dîvânı: 2. kaside, s. 52.

1. Pend-i pîrânemi gûş it gözüñ aç ey gâfil
Tut sözüm te 'kâde noqşānuñ olasin kâmil
2. Baqma pîrāyesine pîrezen-i dünyānuñ
Er midür ol k'ola bir 'avrete varup mā 'il
3. Umma mihr ile vefāsın felek-i pür-qaḥruñ
Kimseye bezl [ü] 'aṭā ide mi şaḥş-ı mübhil
4. Derd-i çāh u ğam-ı tîmār ile bîmār olma
Mezra' -ı sebz-i cihān kimseye virmez ḥāşıl
5. Bāğ u rāga yûri dil bağlama ger 'ārif iseñ
Pāy-ı 'aqlına 'uqāl urmaya merd-i 'ākıl
6. Bend-i ğamdan yûri var serv gibi āzād ol
Pāk iken dāmenüñi eyleme ālûde-i gil
7. Çāh-ı cāha şuşayup düşme yüzi koyı şaḥın
Eyleme Yūsufa zindānı birāder menzil
8. Binüp esbe geyüp esbābı ğurūr eyleme kim
Bunda rākib olanı anda görürsin rācil
9. Baqma bir mūra ḥaḳāretle ki yanında Ḥaḳuñ
Bir durur rûtbe-i a' lā ile ḳadr-i sāfil
10. Ağma gökler yüzine meh gibi gūy-ı şerefüñ
Ḳadr ü rif' atle müdām olsañ eger rūşen-dil
11. Mihr-i 'ömrüñ irişür burc-ı zevāle bir gün
Dünyeden sāye gibi āḥir olursın zā 'il
12. Bir dem olur seni ğarḳ eyler ecel tūfānı
Ḥazret-i Nūḥ gibi 'ömr sürerseñ biñ yıl
13. Māl ü cāhına heves ḳılma bu dehr-i dūnuñ
Bir nefes şıḥḥati biñ mertebe-i 'izzet bil
14. Ḥānına ḳılma ṭama' kāse-i çarḥuñ zinhār

3b. mübhil: müdhil D.

5a. ger: ki D.

7a. yüzi: yüzün D.

10a. ağma: ağsa D

- Balıdur ‘ ayn-ı belā sükkeri zehr-i kâtil
15. Rızık-ı maḫsūma yūri kâni‘ olup şükr eyle
Zāduñı tā ki ziyād ide Ḥudā-yı ‘ ādil
16. Yimedini yir seni var āḫiretūñ kaydını gör
Yime ḥ̣ān-ı ğam-ı dünyāyı çü şaḥş-ı ākil
17. Yūri var nūş-ı mey-i ‘ ışk-ı mecāziden geç
Eyleye tā ki seni cām-ı ḥaḫīḫi kanzil
18. ‘ Ālem-i ‘ işreti ḳo tā ki cinān içre saña
Ebedī ‘ ıyş naşīb ide Ḥudā mufaẓzal
19. Mey-i telḥ içene cennetde şunılmaz Kevşer
Lezzet-i ‘ ācil olur māni‘ -i zevḳ-i ācil
20. Ḥāşıl it mezra‘ -ı ‘ ālemde ‘ amel dānesini
Yol yarağın niçün görmeye merd-i rāhil
21. ‘ Amelūm var diyū ammā yine mağrūr olma
Ki ziyān ideyin olur şaḳın ekşer ‘ āmil
22. Feyz-i Feyyāza bu yolda özüñi tefvīz it
Giderek menzil-i maḫşūda olursın vāşıl
23. Vird idüp zıkr-i Ḥaḳı şākir ol olma şāki
Ola kim raḥmeti ḥuldına olasın dāhil
24. Olma ṭā‘ atde ‘ ibādetde şaḳın süst ü za‘ īf
Ḳul olan ḥizmet-i Mevlāda gerekmez kāhil
25. Unudup şer‘ i yūri uyma hevā-yı nefse
Cānib-i Ḥaḳḳı ḳoyup eyleme fikr-i bāṭıl
26. Olma Mecnūnı görüp her şaḳı Leylāyı şaḳın
Ḳışşā-i ḥüsni ile ṭolsa anuñ her maḥfil

14b. sükkeri: müskiri D.

16a. gör: yi D.

17a. mecāziden: maḥāzīrin D.

17b. ḥaḫīḫi: ḥaḫīḫati D.

18a. ‘ ālem-i ‘ işreti: ‘ işret-i ‘ ālemi D.

21b. Bu kelime müstensih tarafından “ایده کن” imlası ile yazılmıştır.

22a. feyz: faẓl D.

27. Sünnet-i Aḥmed-i Muḥtāra ri‘āyetler idüp
Cân u dilden olıgör qavl-i Ḥudāya qā’il
28. Çıkma başdan şu gibi illere olma pā-māl
Olmağıl yolına her serv-i revānuñ mā’il
29. Qoma dīvāne dilüñ silsile mûlarda esîr
Ger bu sevdâlar ile qalur iseñ key müşkil
30. Heves-i çāh-ı zeqan eyleme kim Hārûtuñ
Fıkr kıl niçün olupdur yiri çāh-ı Bâbil
31. Ḥüsn-i ḥübāna gönül virme şaḥın tîz geçer
Bir nümāyiş durur ol nite ki berq-ı ‘âcil
32. Qalma şürette yûri sîrete olsun nazaruñ
Ḥüsn ile olsa güzel reşk-i büt-i Çîn ü Çigil
33. Her perî-peykere cân virme eger âdem iseñ
Bir gün olur görünür çeşmüñe dîv-i hâyil
34. Yûri bir mihre maḥabbet idegör kim nûrı
Rûz u şeb bâziğ ola olmaya hergiz âfil
35. Yûri sen bencileyin gitme muḥālîf semte
Olma ‘âşî şu gibi cānib-i Ḥaḥqa toğrıl
36. Benüm ol mücrim [ü] ‘âşî ki kitāb-ı günehüm
Yazsalar ḥaşre degin şerḥe degüldür qâbil
37. Fûlk-i dil uyalı taḥrîk-i hevā-yı nefse
Bir belâ baḥrine düşdüm ki görünmez sâḥil
38. Nefsüme her ne qadar ‘arz idegördüm zühdi
Qâbil olmadı qabûl itmedi bir nâ-qâbil
39. İḥtiyâr elde degül şabra ise tâqat yok
‘Ömr ise ḥaṭṭ-ı ruḥ-ı yâr gibi müsta‘cıl

28a. çıkma: çıqa D.

28b. serv: rûy D.

31b. nite ki: ya‘nî D.

38a. nefsüme: nefesüm D.

40. Hâzret-i Hakkâ yarâr bir ‘amelüm yokdur kim
Olmağa lâyıķ olam ben de ğulâm-ı muķbil
41. Çeşm-i cānum açılup olmadı bir ğün bîdâr
Mey-i ğaflet n’ideyin itdi beni lâ-ya‘ kıł
42. Dâl ide üştür-i mest felegün kâmetini
Bâr-ı ‘işyānumı bir dem eger olsa hâmil
43. Şöyle ‘aşiyem eger āhumı farkumda görem
Şanuram ebr-i belâ oldı benümçün nâzil
44. Günehüm bahri benüm gerçi ki bî-ġâyetdür
Çokdur andan kerem ü fazl-ı Hudâ mufazżal
45. Kesmezem ħ‘ân-ı ‘aţāsından ümidüm zîrâ
Luţf u in‘âmı anuñ ‘âm durur ħaş degül
46. Yâ İlâhî dilerin şayķal-ı ‘afvuñla benüm
Ma‘şiyet jengini āyîne-i ħalbümnden sil
47. Sînemi mühre-i mihrüñle mücellâ eyle
Tâ ki meclâ-yı cemâlün ola āyîne-i dil
48. Sensin ol kâsım-ı erzâķ u ħudâvend-i kerîm
Ni‘met-i luţfuñ olur kevn ü mekāna şâmil
49. Seyl-i eşküm gibi yüz süriyü geldüm tapuña
Ne revâdur k’ola maħrûm ħapuñdan sâ’il
50. Luţfuñı eyle Hüdâyî ħuluñuñ hem-râhı
Sefer-i âhirete baġladuġı dem maħmil
51. Murġ-ı rûhını uçur serv-i ri-yâz-ı ‘adne
Ten-i bî-tâķati ħâke düşicek niteki zıl
52. Aña îmân ile Ķur’ânı idüp hem-dem-i ħaş
Nûr-ı İslâm ile ħalbi evini rûşen kıł
53. Seyyi’âtını ħamu kıł ħasenâta tebdîl
Rûz-ı maħşerde anı eyleme ħalk içre ħacil

49b. ħapuñdan: ħapuñda D.

52b. ħalbi evini: ħabri[ni] ulı D.

54. Mest-i 'ışkuñ varıcağ maḥkeme-i ḥazretüñe
DeFTER-i ḥāṣuṇa nāmını anuñ eyle sicil

55. Aça cānı gözini görmege ger didāruñ
Perde-i ma'ṣiyeti kıлма öñine ḥā'il

894.

‘Aṣḳī

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Rūm dil-berlerinüñ ṭurra-i 'anber-şikenı
Qara ṭoprağā ber-ā-ber qodı misk-i Ḥoteni
2. Girye vü ḥüzn ile 'ömri geçe Ya' kûb gibi
Cān u dilden seven ol Yūsuf-ı gül-pîrezeni
3. Nîzesinden o sipāhî güzelinüñ öliceğ
Al bayraq dikesüz üstüme qanlı kefeni
4. Gencine aldanuban sevmeye qarı dünyâyı
Nice erden girü qalmış gider ol pîre-zeni
5. 'Aṣḳī'ym kükreyiceğ üştür-i ser-mest gibi
Rûz-ı maḥşerde mehârum ṭuta Veysü'l-Qareni

895.

Meṣāmî

Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Tîr-i qamzeñ dūrür cefā kılıcı
Görmedüm böyle ben cefā kılıcı
2. Gördi şalınuğum yanuñca bile
Kesdi senden beni cefā kılıcı
3. Pertev-i tîğ-i şu' ledāruñdur
Dil-i târîki rûşenā kılıcı

894. TY 1724: 174^a; Üsküdarlı 'Aṣḳī Divanı: 516. gazel, s. 621.

3b. üstüme: qabrüme D.

895. TY 1724: 174^b.

4. Āh ile seg raķībi öldürdüñ
‘Arşa aşduñ yine dilā kılcı
5. Hıyl-i ağıyardan **Meşāmī** ne ğam
Bile yanuñcadur du‘ā kılcı

896.

Rahmī

Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. ‘Ayb-bın olma itme dideñi bāz
Dik gözün ignelerle ey şeh-bāz
2. Gele ey şāh-bāz-ı sidre-nişīn
Mülk-i lāhūta idelüm pervāz
3. Şeb-i hicrān ğarīb müşkil imiş
Zülf-i dil-ber mişāli tūl u dırāz
4. ‘Āşıkuñ pāyesi mezellet imiş
Dil-berün muķtezāsı şīve vü nāz
5. Ol ser-āmed nigārı vaşf ideli
Rahmiyā oldu sözlerün mümtāz

897.

Mevlānā Ebū’s-su‘ūd

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Yā Rāhime’l-ḫalā’iķu aşlıḫ ümūranā
Yā Rabbenā bifaḍlike temmim kuşūranā
2. Qaldı miyān-ı zulmet-i ğafletde ḳalbümüz
Min zū’-i nūr-ı zıkrake nevvir şudūranā

896. TY 1724: 174^b; Bursalı **Rahmī Dīvānı**: 93. gazel, s. 204.

1a. olma: olup D.

4a. pāyesi mezellet imiş: pīşesi niyāz oldu D.

5a. ol ser-āmed nigārı vaşf ideli: vaşf idelden o yār-ı zībāyı D.

5b. sözlerün: her sözün D.

897. TY 1724: 174^b; Aydemir, A. (1989). *Ebussuūd Efendi*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, s. 11-12.

2b. zū’-i: dav’i EE.

3. Bir köhne köprüdür bu cihân kim gelen geçer
Bi'l-emni ve's-selâmete ic'al ubûranâ
4. Şol dem ki hâke şala bizi şarşar-ı ecel
İftah mine'l-cinâni riyâhan kubûranâ
5. Luţfuñ ümîdi birle sürer cân u dil sürûr
Yâ zû'l-kerem bi-luţfike huld-ı sürûranâ

898.

Rahmî

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Ne kanlar yutduğun gerdün elinden lâle bilmezsin
Ne yaşlar dökdüğün her dūn elinden jâle bilmezsin
2. Nice girsün elüne ey dil ol dürr-i girân-mâye
Melâmet baħrine ğavvâş gibi talabilmezsin
3. Göñül şeh-bâzı iseñ bāzû-yı himmetden uçmadın
Murâduñ şaydgâhından şikârın alabilmezsin
4. Ayuñ on dördi gibi bir güzel sevdâsına düşmek
Bu bir 'âlem durur ey zâhid-i şad-sâle bilmezsin
5. Ne keyfiyyetle vâkıf olasın esrâr-ı **Rahmî**ye
Sen ey zâhid varup Bengâleden beng alabilmezsin

899.

Hayretî

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Tolanup şehir için bir dil-ber-i 'ayyâr arar göñlüm
Evin yıkmağ için bi'llâhi gör mi' mâr arar göñlüm

3a. bir köhne köprüdür: bir körüdür EE., gelen: gelüp EE.

4b. iftah: ic'al EE., riyâhan: riyâdan EE.

5a. luţfuñ ümîdi birle sürer cân u dil sürûr: rûz-ı cezâda cem' ola emrin ile halk D.

5b. yâ zû'l-kerem bi-luţfike huld-ı sürûranâ: yessir lenâ biehl-i ne'îmin hudûranâ D.

898. TY 1724: 175^a; Bursalı Rahmî Dîvânı: 151. gazel, s. 240.

2b. melâmet: melâhat D.

3a. şeh-bâzı iseñ bāzû-yı himmetden uçmadın: şeh-bâz iseñ bāzû-yı tenden uçmadan evvel D.

3b. şaydgâhından: şaydgâhında D.

899. TY 1724: 175^a; Hayretî Dîvânı: 305. gazel, s. 320-21.

2. Söz añlar bir nigār -ı nüktedān ister dil ü cānum
Ġarāz dil-ber degül bir mūnis ü ġam-h̄ār arar göñlüm
3. Begüm her yüzi açılmış gül-i ra‘ nāya aldanmaz
Henüz yolınmaduġ bir ġonçe-i bî-h̄ār arar göñlüm
4. Yaġup her ehrimen-meşreb perîyi ‘ aynına almaz
Cihānı ġeşt idüp bir ādemīce yār arar göñlüm
5. Yeñi başdan delü olmaġ diler ey **Ĥayretî** ammā
Yine eski efendüm gibi bir dildār arar göñlüm

900.

Ĥayālî

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1. Nigār zülfi benüm boynuma kemend gerek
Şu kimse kim ola dīvāne aña bend gerek
2. Naşihatüñ yüri sen ġara başuña eyle
Be şūfî‘ aşık-ı dīvāneye ne pend gerek
3. Şu kim diler ki ide bir perî-ruġı teşhîr
Dil ile cānı belā odına sipend gerek
4. Ne lāyıkam ki olam dār-ı zülfüne ber-dār
Velîk her kişinüñ himmeti bülend gerek
5. Firāķuñ acısın añduġda dir **Ĥayālî** ġazel
Kelāma gelmege tūtî egerçi ġand gerek

901.

Fiġānî

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1. Urdum semend-i ġab‘uma ġün zîn-i himmeti
Meydān benüm virürse eger Tañrı furşatı

2a. nigār: cüvān D., dil ü cānum: diler cānum D.

3b. yolınmaduġ: yıylanmaduġ D.

4a. yaġup: iñen D., ‘ aynına almaz: yüze göstermez D.

900. TY 1724: 175^a; **Ĥayālî Bey Dīvānı: 35. ġazel, s. 254.**

901. TY 1724: 175^b; **Fiġānî Dīvānı: 90. ġazel, s. 120. (Bu şiir, Dīvān’da altı beyittir)**

2. Sancağ çeker bu ‘arşada başka dil-âverem
Hüsrev gibi zamānede aldum vilāyeti
3. Mülk-i suḥanda ṭabl-ı feṣāḥat çalan benüm
Geçdi cihāndan Āṣaf u Ḥaḳan nevbeti
4. Görse nev-āyinümi Nevāyī bu resm ile
Mülk-i suḥandan urur idi kūs-ı rıḫleti
5. Eczā-yı defterin yaḳa kül ide Āzerī
Görse **Figānī** bu ğazel-i pür-ḥarāreti

902.

Hüsrev

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Cümleten bu ‘ālemüñ cān u teni gördüm seni
Kānda kim kıldum naẓar cānā seni gördüm seni
2. Kāse-līs-i ḥān-ı cūduñ tāc-dār-ı cihān
Halk-ı ‘ālem ḥuṣe-çinüñ pür-ġanī gördüm seni
3. Geh gülistān seyrin eyler geh ṭavāf-ı kūy-ı yār
Ey gönül geh Mevlevī geh Gülşenī gördüm seni
4. Gāh dānā gāh nā-dān geh ‘ıyān u geh nihān
Gāh sulṭān-ı cihān geh külḥeni gördüm seni
5. Her zamān bir yār-ı şirīn-leb ğamıyla **Hüsrevā**
Bī-sütün-ı miḥnetüñ Kūh-keni gördüm seni

903.

Hayretī

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

2b. aldum: ṭutdum D.

3b. cihāndan: cihānda D.

4b. suḥandan: suḥanda D.

5a. defterin: defteri D., yaḳa kül ide: kül ide yaḳa D.

902. TY 1724: 175^b.

2a. Bu mısra vezne uymamaktadır.

903. TY 1724: 175^b; **Hayretī Dīvānı**: 429. ğazel, s. 400.

1. Cismüñi sūrāḥ sūrāḥ itseler cevşen gibi
Dil uzatma kimseye dervîş iseñ demren gibi
2. Cevr-i gerdûna taḥammülle olur taḥşîl-i faqr
Çignesün қо cismüñi gāv-ı ‘alef ḥürmen gibi
3. Üstün olsun şūretā senden kayırmaz her kabā
Sen yaḳîn ol yāra sen bir pāre pīrāhen gibi
4. Pārelerse ḥārveş düşmen seni sen yol gözet
Çekme miskīnlik türābından yüzün dāmen gibi
5. Pāye-i ‘ucb ü riyāya gitdi başmaduñ ḳadem
Meskenet künci saña ey **Ḥayretī** mesken gibi

904.

Ḥāce Efendi

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Sūz-ı cāna şu seper yok dīde-i pūr-nem gibi
Bu dil-i nā-şāduma eglence olmaz ğam gibi
2. Şöyle öğrenmiş gönül hicrān ile vaşl istemez
Gūşe-i fūrḳatde ḥurḳat daḥı bir ‘ālem gibi
3. Her kimi görsem ğam-ı hicrān ile ser-geştedür
Çarḥ-ı ser-gerdān daḥı hicrān-ı ğamdan ḥam gibi
4. Yolına düşdüm ğubār-ı ḥāk-i pāyın özleyüp
Dimedı bir kerre bu bī-çāre üftādem gibi
5. Rāḥatumdur her cerāḥat tīg-i ğamzeñden şehā
Nīşüñi nūş eylerem zaḥmuñ gelür merhem gibi
6. Acımaz mısın gözüm yaşını merdüm-zādedür
Ağlamaḳdan gitdi ‘aynum oldı dem‘üm dem gibi
7. Ḥamdüli’llāh bende-i Sulṭān Murāduz kim anuñ
Derghinde nice biñ memlūki var Ḥātem gibi

2b. қо cismüñi: cismüñ қо her D.

3b. sen: tek D.

5a. ‘ucb ü riyāya gitdi başmaduñ: eyvān-ı kibr ü ‘ucbe başmazsın D.

904. TY 1724: 176^a; Bu şiir, 116a’da da bulunmakta olup mükerrer yazılmıştır.

905.

Hasan Çelebi*Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün*

1. Hem-demüm yok bir nefes künc-i belâda ğam gibi
Acır ağlar yok baña bu dide-i pür-nem gibi
2. Sâgaruñ başa çıkar mı kârı bezm-i yârda
El ucuyla dutar oldu ol perî hâtem gibi
3. Gürleyüp üstine düşme ibtizâl itme gönül
Virme her bir ğonçe-leb dildâra dil şeb-nem gibi
4. Ol perî-peyker bize âdemlük itmez gerçi kim
Dâne-i hâline virdük cânı biz âdem gibi
5. Cismi hâk eyledi râh-ı belâda rûzgâr
Kûy-ı yâre rûzgâr ile **Hasan** varam gibi

906.

Sâ'î*Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün*

1. Qaldı dil hâl-i rûy-ı dil-berde
Beni kûl itdi bir siyeh-çerde
2. Ebruvânında kaçre kaçre 'arağ
Oldı cevher miyân-ı hançerde
3. Hâtır-ı yârda kalur şi' rûm
Nağş-ı şîrîn-mişâli mermerde
4. Lebi üstinde dişleri yârûñ
Döndi dendân-ı sîne sükkerde
5. Hâk-i râhuñ durur senûñ **Sâ'î**
Pây-mâl itme anı her yirde

905. TY 1724: 176^a.906. TY 1724: 176^a.

907.

[Sā'î]

Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün

1. Revnağ-ı hüsn-i bütân ol hağ-ı reyhân iledür
Şeref-i dîn-i Nebî Hâzret-i Qur'ân iledür
2. Gün yüzüñsüz görünür gözüme dünyâ şeb [ü] târ
Rüşenâ maṭla' -ı hırşid-i dirahşân iledür
3. Ey gözüm nûrî gel ol merdüm-i dâñâ ile yâr
' Âlemüñ seyr ü şafası yine insân iledür
4. Kılma 'uşşâka cefâ ey şeh-i iklîm-i vefâ
Saltanat kullara in'âm ile ihsân iledür
5. Güher-i nazm-ı şafâ-bağşî bugün Sâ'îñüñ
Kîmyâ-yı nazar-ı himmet-i merdân iledür

908.

[Kâbüli]

Me' ulü Fâ' ilâtü Me' ulü Fâ' ilün

1. Mâh-ı münîre gice üşüp ' asker -i nücüm
Öykünme rûy-ı yâre diyü itdiler hücüm
2. Olsun nağâreveş reh-i ' ışkuñda iki şak
Şemşîr-i gamla çal başumı yoluña qodum
3. Meyl eyleme nişîmen-i dünyâya ey gönül
Olmaz qarârgâh-ı fenâ âşiyân-ı büm
4. Keşf-i rumûz-ı ' ışka dehânuñ durur sebeb
Bir noktadur efendi belî mebd'e -i ' ulüm
5. Luṭf u kerem qapusı qapandı **Kâbüli**yâ
Şimden girü mürüvveti gayrı qapudan um

907. TY 1724: 176^b.908. TY 1724: 176^b; Kâbüli Dîvânı: 240. gazel, s. 648.

1a. ' asker: leşker D.

2b. başumı: serümi D.

3b. fenâ: hüma D.

909.

Vālihi*Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün*

1. Didüm ey dil düşdi yâr ile sefer hoş-ḥatır ol
Güş idüp ol Hızır-ı ḥaṭ geldi eyitdi ḥāzır ol
2. Vezn-i ḥüsn içre saña kimse ber-â-ber olamaz
Sen hemân ey Yūsuf-ı Mısr-ı melâḥat ağır ol
3. Dil virüp yâre baña olmak dilermişsin raḳīb
Ol büt-i tersâyı ger şūfī severseñ kāfir ol
4. İremezsın pāye-i nazm-ı füsün-âşāruma
Sen gerek ey müdde'î şā'ir gerekse sâḥir ol
5. Ḥande-i şīrīn ile düşmenlerini güldürüp
Vālihi bi-çāresini dem-be-dem aḡladur ol

910.

Behiştī*Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün*

1. Mülevveş itme şemşīrūñ raḳībūñ başını kesme
Cefā yāyın ele alup şal ol ḥinzīra bir kesme
2. Raḳībā sen bizi meydāna çekmek ḳaşd iderseñ gel
Sinān-ı āḥ ile bir zaḥm urayın saña kim sesme
3. Yile alup getürmezseñ nesīm-i kākül-i yāri
Bizüm olduḡumuz yirde gerekmez ey şabā esme
4. Cihān ḥalkı hilāl-i 'ıyda şöyle mā'ıl olmazdı
Eger ebrūsına ḥāk-i rehūñden itmese vesme
5. **Behiştī** 'ışk içün Ferḥād geçmiş cān-ı Şīrinden
Bu bāzāra gelen rāzı gerekdür dirler ol resme

911.

909. TY 1724: 176^b.910. TY 1724: 177^a; **Behiştī Dīvānı**: 470. *gazel*, s. 442.

1b. yāyın ele alup: yāyın alup D., bir kesme: bir bir kesme D.

911. TY 1724: 177^a.

Fevrî

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Gülistân bezmi kim olmaya ol serv-i revân anda
Ciger hûn-âbesi besdür şarâb-ı ergavân anda
2. Maḥabbet muşḥafın açdum yazılmış ey kaşı nûnum
Ruḥuñla dūd-ı âhum sûre-i *Nûr u Duḥân* anda
3. Kâpuñda kûl degül dirse beni düşmen yalan söyler
Efendi kulu kim va'llâhi bi'llâhi inan anda
4. ' Aceb dergâhdur dergâh-ı sulṭân-ı maḥabbet kim
Gedâ-yı bî-nevâdur nice biñ şâh-ı cihân anda
5. Giderseñ **Fevriyâ** râh-ı fenâya ' ışkı yoldaş it
Ki ḥâ'il olmaya hergiz saña kevn ü mekân anda

912.

[Kıṭ'a]

Ebû's-su'ûd

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Levḥdür rûy-ı zemîn kilik-i kazâ erḳâmıdur
Üstine efrâd-ı maḥlûḳâtdan menşûr olan
2. Maḥv olup gitmez mürûr-ı dehr ile bâḳî ḳalır
Nice müddet şafḥa-i evrâḳda mezbûr olan
3. Şafḥa-i ' âlem ne resme levḥdür kim altına
Neşf eyler bir nefesde üstine olan
4. Bî-ser ü sāmân gider nâ-būd ü nâ-peydâ olur
Ḥaşmet ü câh u celâli ' âleme meşhûr olan
5. Ḥ'âb-ı ḡafletden uyan fehm it cihânun ḥâli[ni]
Ey zamâne devlet ü iḳbâline maḡrûr olan

913.

-
912. TY 1724: 177^a; Bu şiir, "Aydemir, A. (1989). *Ebussuûd Efendi*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları" adlı çalışmada bulunmamaktadır.
913. TY 1724: 177^b; Fuzûlî Divânı: 156. gazel, s. 207-208. (Bu şiir, Divân'da yedi beyittir)

[Fuzûlî]

Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlâtün Fe'îlün

1. Kıymaduñ sâkin-i kûyuñ olana peykānuñ
Bir içim şu ile ağırlamaduñ mihmānuñ
2. Nāvek-i ğamze dirîġ eyleme 'āşıqlardan
Kesme erbāb-ı şafādan nazar-ı ihsānuñ
3. İstegüñ cān idi hāk-i rehūne tapşurdum
Yetdi ol ħod yirine şimdi nedür fermānuñ
4. Dād-ġāham saña dāmen ne çekersin benden
Yok mı vehmüñ ki tutam ħaşr günü dāmānuñ
5. Vaşl eyyāmı revān yāra fedā eylemedüñ
Ey **Fuzûlî** ğam-ı hicrān ile çıksuñ cānuñ

914.

[Müderris]

Fā'îlâtün Fā'îlâtün Fā'îlâtün Fā'îlün

1. Şirret olmaz vāli-i şark itdügi şirret gibi
Şirreti def' ine dermān olmaya ħikmet gibi
2. Didi peygem-ber ki fitne şarkdan eyler zuhūr
Olmaya anuñ zuhūrına sebep ġaflet gibi
3. Devlete mağrūr olup şöhretde kalmak yol degül
Merdlere meydān gerekdür şūf'ye ħalvet gibi
4. Pādişāha lāyık oldur kim şecā' at göstere
Devlete olmaya āfet 'ucb ile şöhret gibi
5. Ey **Müderris** sūhte ol pervāneveş yanup yakıl
Nār-ı evvel şoñra nūr ol 'āşıq-ı ħazret gibi

915.

Fe'îlâtün Mefā'îlün Fe'îlün

2a. ğamze: ğamzeñ D.
2b. şafādan: vefādan D.

914. TY 1724: 177^b.

915. TY 1724: 177^b.

1. Hāy Sultān Murād devründe
Nî‘met ehli ‘aceb kişilerdür

2. ‘Ālemün rızkını yiyen ancak
Mültezemlerle mürteşilerdür

916.

Mefā‘īlün Mefā‘īlün Fe‘ūlün

Ne ‘aqlum var ne tedbîr ü ne fikrüm
Tevekkeltü ‘ala’llāh oldu zikrüm

917.

[Şānî]

Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün Mefā‘īlün

1. Hırāmı serv-i gülşen şanmañuz kim bâddan görmiş
O reşk-i ‘ar‘ar u ol kâmet-i şimşâddan görmiş
2. Ğam-ı Leylâ ile Qays ölmegi kim ihtiyâr itmiş
Varup kuhsârda cân virmegi Ferhâddan görmiş
3. Urur müjgânlarından nişter tûrmaz reg-i cânâ
O ter-destün gözi kan almağı faşşâddan görmiş
4. Ser-i kuyuñda her-sû nehr-i eşki dîde-i giryân
Revân itmek tarîķin Dicle-i Bağdâddan görmiş
5. Fünûn-ı şî‘re gûşîşler idüp pâyâna irgürmiş
Ġazel tarzını **Şānî** Zât-î üstâddan görmiş

918.

[Mesîhî]

Mefā‘īlün Mefā‘īlün Fe‘ūlün

1. Ne gizlersin saçuñ büyüñ bizden
Şehâ umduğumuz bu mıydı sizden

916. TY 1724: 177^b.

1b. Tevekkeltü ‘Ala’llāh: “Allah’a tevekkül ettim.” (Hüd Süresi, 11/56)

917. TY 1724: 178^a; **Şānî** Beg Dîvânı: 220. gazel, s. 256.

2a. ölmegi: olmağı D.

4a. eşki: eşkin D.

918. TY 1724: 178^a; **Mesîhî** Dîvânı: 172. gazel, s. 228.

2. Didüm bâda dehân-ı yâr içün râz
Haber ısmarladum aña ağızdan
3. Seni izler yürürmiş yollar üzre
Haber şorduk şabâya yoldan izden
4. Peşimândur meger zühdine şûfî
Ki kaldurmaz başın bucağda dizden
5. Raķîbe bilmezüz n'itdük **Mesîhî**
Ki hîç ayrılmaz anuñ gözi bizden

919.

[Remzî]

Mef'ûlû Mefâ'îlû Mefâ'îlû Fe'ûlûn

1. Revnaķ qomayan gülde ruķ-ı yâsemenüñdür
Hayretde qoyan servi qad-i nârvenüñdür
2. Sevdâya şalup nâfe-i Tâtârı dem-â-dem
Âvâre kılan turra-i 'anber-şikenüñdür
3. Gün yüzüñe germ olduğına öykünüp ey meh
Şıgmaz yire göge şanasın 'âlem anuñdur
4. Öldür severem diyeni qayıрма günâhın
Dirler ki şuç öldürenüñ olmaz ölenüñdür
5. Vîrân-ı ğamı mesken idüñ ey dil ölince
Terk eyleme miskîn senüñ eski vaţanuñdur
6. Biñ nâz ile ħüsn atına bil bağla cefâ[ya]
Zîrâ ki kılıç kuşananuñ at binenüñdür
7. Qullarum iñen çok diyü redd itme efendi
Luţf u kerem eyle hele **Remzî** de senüñdür

2b. ısmarladum aña ağızdan: şorduk şabâya yoldan izden D.

919. TY 1724: 178^a; **Remzî Dîvânı**: 45. gazel, s. 232-33.

3a. germ olduğına öykünüp: öykündüğüne germ olup D.

4a. öldür: öldürme D., qayıрма: kırma D.

5a. vîrân-ı ğamı mesken idüñ: viren ğam-ı miskîn iden D.

5b. miskîn: mesken D.

920.

[Sā'ī]

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Yār bir hulkı güzel āfetdür
Deyr-i 'ālemde ḥasen-şūretdür
2. Māh-rūlarla gelür bezme şeref
Şem' alar bā' iş-i cem' iyyetdür
3. Būse-i la'l-i lebi cānānuñ
Ḥāşılı cānımuza minnetdür
4. Yār şekl eylese 'uşşāka n'ola
Bu maḥabbet elem ü miḥnetdür
5. Yāri da' vet idegör ey **Sā'ī**
Ḥücre-i Şeyḥ-i Vefā ḥalvetdür

921.

[Fevrī]

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

1. Feraḥ bigānedür ey ḡam elem çekme sen evdensin
Ḡam u şādī gelür gider benümle ḡalacak sensin
2. Alup ben ḥākden būy-ı maḥabbet ḥātırüm şordı
Eyitdi kim nere topraḡısın miskīn ne yirdensin
3. Sen ancak başa kıyduñ ben dil ü cānum revān itdüm
Baña öykünme ey Ferḥād sen 'ışḡ içre yek-fensin
4. Yaḡar her geh seni nār-ı tecellī şöyle beñzer kim
Göñül yā Ṭūr-ı Sīnāsın yaḡūd vādī-i Eymensin
5. Şarāb-ı şevḡ ile esrār-ı 'ışḡa dest-res bulduñ
Yine bezm-i ḡam-engīz cihānda **Fevriyā** sensin

922.

920. TY 1724: 178^b.921. TY 1724: 178^b.922. TY 1724: 178^b; Gelibolulu Muştafā 'Ālī Divānı: 19. gazel, s. 514.

[‘Ālī]

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1. Şalın çep-râst zerrîn tügmelerle ey perî-simâ
Meleksin nûrdan bâl aç da pervâz eyle bî-pervâ
2. Delîl-i fitnedür tûrduqça sîneñ ey hilâl-ebrû
Üşüp kıyruqlu yılduz idüpdür anı nâ-peydâ
3. Çözilse tügmeler nâ-geh görinse aradan sîne
Toğar bir şems-i tâbân her yaña pertev şalar güyâ
4. Çekerler levha-i sîm üzre yir yir cedvel-i zerrîn
Vefâ vefkîn konar sîneñde ol çep-râstlar cânâ
5. Dönüpdür necm-i gîsüdâra her bir satrı ey ‘Ālî
Bu şî‘ri görse taḥsîn ide gökden kevkeb-i Şî‘râ

923.

[‘Ulvi]

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

Teşbîh-i sâdedür ruḥuña gül didükleri
Efsâne dir fiğānuma bülbül didükleri

Hâl-i ‘izâr-ı dil-bere öykünmiş ola mı
Rûma meger ki gelmeye fülful didükleri

Eṭrâf-ı dâğ-ı sînemi zeyn itdi oḡları
Açılmasun çemende kıaranfûl didükleri

Añılmaz oldu ‘işretün adı zamânede

2b. kıyruqlu yılduz idüpdür anı: yılduzlar ider bedr ayı D. (Bu mısra, TY 1724’de vezne uymamaktadır)

3b. yaña: gice D.

4b. sîneñde ol: sîneñdeki D.

5b. gökden: gökde D.

923. TY 1724: 179^a; ‘Ulvi Dîvânı: 667. gazel, s. 568.

1a. gül didükleri: güldür gülleri D.

1b. bülbül didükleri: bülbüldür gülleri D.

2b. mı: mey D., fülful didükleri: fülfüldür gülleri D.

3a. eṭrâf-ı dâğ-ı sînemi zeyn itdi oḡları: ‘ışık ehli gerdeninde alup zülfi ḡalkasın D.

3b. açılmasun çemende kıaranfûl didükleri: başdan beni çıkardı o kâküldür gülleri D.

4a. zamânede: ne zemâde D.

Döndi cihāna gelmedi ki mül didükleri

‘Āriflük itdi ‘Ulvīyi bilmez geçindi yār
Halkuñ bu mı ki yoḥsa tecāhül didükleri

924.

[‘Ulvī]

Meḥ’ülü Mefā’ilü Mefā’ilü Fe’ülün

1. Bu nükteyi gördüm şaḥaf-ı naşḥ-ı pederde
Nā-merd ile yār olma seferde vü ḥazarda
2. Bî-minnet olup ni‘ metine şunma ḥasīsüñ
Ḥançer gibi ḳalur sözinüñ zaḥmı cigerde
3. Aldanma şaḳın bir iki gün yüzüñe gülse
Āḥir seni tenhā bıraḡur rāh-ı ḥaṭarda
4. Ehl-i dil olan meskenet üzre olur ammā
Ser-keşlik ider nā-kese erbāb-ı hünerde
5. Dirler ki sefer ḳıṭ‘ adur ey ‘Ulvī seferden
Lāzım durur olmaḳ kişi yollarda ḥazerde

925.

[‘Ubeydī]

Fe’ilātün Mefā’ilün Fe’ilün

1. Bize yitmez mi kākül-i dil-ber
Oda yansun niye yarar ‘anber
2. Zülfi ucında ḡamzesin gördüm
Ṭaḳınur bir yılan dili ḥançer
3. Mihrüñüñ sā’ili olan alsun
Şems-mānend eline kāse-i ser

4b. gelmedü ki mül didükleri: gelmedüğe müldür gülleri D.

5a. geçindi yār: geçdi yār D.

5b. tecāhül didükleri: tecāhüldür gülleri D.

924. TY 1724: 179^a; ‘Ulvī Dīvānı: 546. gazel, s. 500-501.

1a. nükteyi: nüṣṣayı D.

925. TY 1724: 179^a; ‘Ubeydī Dīvānı: 67. gazel, s. 329.

4. Aldı şudan meger lebüñ haberin
Hacletinden eridi geçdi şeker

5. Nakş-ı pây-ı seg-i nigârumdur
Ey ‘Ubeydî felekdeki Ülker

926.

Firākî

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1. Üstüme ma‘mürelık dehr-i harāb-ābāddan
Kim bu bir virānedür kalmış Semūd u ‘Āddan
2. Hāşılı bād-ı hevādur hırmen-i ‘ömrüñ diyü
Dün seher vaktinde bir feryād işitdüm bāddan
3. Bir el öñdin şoyın kim ‘ākıbet ‘uryān çıkar
Pādişāh-ı dehr olan bu kaşr-ı bî-bünyāddan
4. Nāle-i mazlūmı gūş itmez ne zālimdür felek
Āh kim cellāduñ istignāası var feryāddan
5. Cān-ı şirīnin halāş itmekde dermān bulmadı
Ey **Firākî** hışşe al gel kışşa-i Ferhāddan

927.

[‘İşretî]

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Şanma ‘ışk ehlini mevt ile güzār eylediler
Hecre şabr idemeyüp terk-i diyār eylediler
2. Şûretâ görmeyelüm diyü rakîbüñ yüzini
Bindiler maḥmil-i tābûta firār eylediler
3. Terk idüp tāt u kabāyı şarılup bir kefene
Hil‘at-i ‘āriyeti geymege ‘ār eylediler

926. TY 1724: 179^b.

3a. Bu mısra vezne uymamaktadır.

927. TY 1724: 179^b; Bu şiir, “Tarlan, A. (1948). *Şiir Mecmualarında XVI ve XVII. Asır Divan Şiiri: Ubeydi - Aşki - Şem’i - İşreti*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları, Seri 1, Fasikül 2.” adlı çalışmada s. 87’de yer almaktadır.

4. Götürüp ayağı bu memleket-i fâniden
Vardılar ‘âlem-i bâkide qarâr eylediler
5. Arkası üzre yatup ehl-i kûbûr itdi huzûr
Ġam u miġnet bizi ey ‘İşretîzâr eylediler

928.

[Ĥayālî]

Mefâ‘ilün Fe‘ilâtün Mefâ‘ilün Fe‘ilün

1. Bizüz tarîķ-i fenâ sâliki ilâhîler
Gedâ-yı ‘âlem iken reşk-i pâdişâhîler
2. Benem o memleket -i faķr şâhı kim oldı
Ĥatumda iki cihân begleri sipâhîler
3. Felekde kevkebeyi mihr ü mâha ben virdüm
Direm ĥarîdelerümdür deñizde mâhîler
4. Zâmîr-i rûşenimüzden yaķar çerâġını mihr
Ne yaña sâyeveş oldukça rû-siyâhîler
5. Ĥayâlî dîde-i ĥurşîde kuĥl ola gerdüm
İnüp baña nazâr eylerse ĥâķ-i râhîler

929.

[Meşâmî]

Me‘ülü Fâ‘ilâtü Mefâ‘ilü Fâ‘ilün

1. Her şaĥşa lutf-ı tab‘ u te’enniyle vir cevâb
Tâ kim irişmeye saña nuţķuñdan ıztırâb
2. Söz gendüminüñ ağır olupdur degirmeni
İri öġütmeye unı cehd eyle âsiyâb

5b. bizi: beni D.

928. TY 1724: 179^b; Ĥayālî Bey Divânı: 106. gazel, s. 175.

2a. memleket: saltanat D.

2b. ĥatumda: ĥapumda D.

4b. yaña: bâķ D., oldukça: olduksa D.

5b. inüp baña: baña dönüp D.

929. TY 1724: 180^a; “Yeniterzi, E. (2001). Konyalı Şair Meşami ve Konuşma Adabına Dair Bir Nasihatnamesi. *Konya Ticaret Odası Yeni İpek Yolu* (Özel Sayı IV), 105-108.” (Bu şiir, agm.’de 21 beyittir)

2b. unı cehd eyle: cehd it onu misl-i MN.

3. Keşf itme söz ‘arūsı cemālını bī-direng
Olmağ gerek niḳāb-ı te’ennī’āna ḥicāb
4. Hīkmetle oldı ḥalk-ı benī Ādem on boğum
Tā kim toḳuzda fīkr ide onda vir cevāb
5. Dürc-i dehende dürr-i girān-māyedür suḥan
Şarfında ḳıl te’ennī şaḳın eyleme şitāb
6. Çün sende Ḥaḳ yaratdı iki gūş bir zebān
İki işitmeyince şaḳın virme bir cevāb
7. Bir kerre aç dehānuñı yılda şadef gibi
Dirseñ derūn-ı sineñ ola pür dür-i ḥoş-āb
8. Az söyle her ne deñlü ki bisyār dāniş iseñ
Bir sözi yüz dime yüzi bir di budur şavāb
9. Çok söz mesel dür[ür] bu ki Ḳur’ānda yaraşur
Sözün azıdur özi kelāmuñ ḳıl intihāb
10. Söz kim dehenden ola tīr-i cestedür
‘Avdet ider mi ḥiç nişāne varan nüṣāb
11. Sözün mükerrer eyleme sükker olursa da
Düşer kesāda keşret ile olsa ḳand-i nāb
12. Şehd-i kelāmuñ eyleme erzānī şān budur
Lāyık mı şehd-i nāb ola tu‘ me-i zübāb
13. Olsun sözünde şefḳat u rıfḳ u mülāyemet
Nuṭḳuñ ucından olmasun āzürde şeyḥ ü şāb
14. Nuṭḳ iledür faẓilet-i insān devābdan

5b. Mecmuada “eylemeye” şeklinde yazılan kelime, vezin gereği metne “eyleme” şeklinde alınmıştır.

8a. bisyār-dāniş: bisyār-dān MN. (Bu mısra, TY 1724’de vezne uymamaktadır)

10a. tīr-i cestedür: cidd et cestedür MN. (Bu mısra, TY 1724’de vezne uymamaktadır)

10b. ḥiç: şasta MN.

11a. sözün mükerrer eyleme: tekrār eyleme sözünü MN., olursa da: olsa da MN.

12a. erzānī: erzān MN.

13b. āzürde: āzār MN.

Senden devāb yeg söz olmasa ger şavāb

15. Gūş eyle gel bu nükteyi hikmet kelāmıdur
Söz sīm olursa söylememek oldu zer-i nāb
16. Dirseñ ki hūsn-i hulk ile maqbūl-i halk olam
Luṭf ile vir cevāb idene ‘unf ile hıṭāb
17. Düş-nām-ı telhi ‘azb-ı cevāb ile eyle redd
‘Azbü’l-lisān olanuñ olur yāri bī-hisāb
18. Mānend-i kūh söyleyene vir cevābını
Sen söyle sen işit dimezem saña meşel āb
19. Aşlın bilen uşul-i on dimiş
Onuñ toquzı şamt u biri halkdan ictināb
20. Tūṭiyyi itdi ḥabs-i kafes keşret-i kelām
Kendüye oldu kendü sözi bā‘ iş-i ‘azāb
21. Būlbül belāda nuṭkı ucından esir-i zār
Āzāde bāğ [u] rāğda seyrān ider gūrāb
22. Gūş it **Meşāmī** sözlerinüñ nüktesin tamām
‘Ārif odur ki her suḥanı ola bir kitāb

930.

[Ḥayretī]

Mef‘ulū Mefā‘ilū Mefā‘ilū Fe‘ulūn

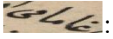
1. Keşşāfa bakup okusa yıllarla mevākıf
Olmaz kişi esrār-ı kitāb-ı ğama vākıf
2. Fenn-i ğamı terk eyleyelüm ‘āşık -ı bī-kār
Budur ezeli pīşe-i erbāb-ı ma‘ ārif

14b. yeg söz olmasa ger: yegdür sözün olmaya MN.

14b. Bu mısra, vezne uymamaktadır.

17ab. Bu beyit, mezkūr çalışmada bulunmamaktadır.

18b. meşel āb: şebāb MN.

19a. : ‘ibādātı MN.

20b. kendü sözi: sözü yine MN.

22a. tamām: müdām MN.

930. TY 1724: 180^b; Ḥayretī Dīvānı: 173. gazel, s. 241.

2a. eyleyelüm ‘āşık: eyleye mi ‘ārif D.

3. Güller gülüp açıldı idüp gönçe tebessüm
Bülbül öteden söyledi gülşende leṭâyif
4. ‘Uşşâka bir ay oldu ki görünmedi ol mäh
Ḳullar ne suç itdi ki virilmedi vezâyif
5. Ḳorḳar lebin öpmege uyurken anuñ aḡyār
Ey **Ḥayretî** ḡam yime ki *el-ḥā ’inu ḥā ’if*

931.

[Behiştî]

Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün

1. Ḳoyup âhum ḳapuñı çarḥa çekerse sancaḳ
‘Aceb olmaya begüm *küllî ṭavîlün aḥmaḳ*
2. Yüz sürelden işigün ḥākine rıf at buldı
Âsitānuñda ezel yoḡ idi benden alçaḳ
3. ‘Ayn-ı gülzār-ı cinān itdi cihānı nev-rüz
Cāmesi oldı dıraḥt-ı çemenün istebrāḳ
4. Çeşm-i giryānumı gördükçe n’ola gülse yüzi
Gülşene āb-ı revān olmasa virmez revnaḳ
5. Kime itdi zen-i gerdün baña itdüklerini
Göreyüm aña ‘azīm ola **Behiştî** er ḥaḳ

932.

[Fiḡānî]

Mef‘ülü Fā‘ilâtü Mefā‘ilü Fā‘ilün

4a. mäh: şāh D.

931. TY 1724: 180^b; Behiştî Dīvānı: 247. gazel, s. 315.

1a. çarḥa çekerse: çekse sipihre D.

1b. külli ṭavîlün aḥmaḳ: “bütün uzunlar ahmaktır.”

2a. işigün ḥākine: ayaḡın tozına D., buldı: buldum D.

2b. yoḡ: yeg D.

3b. cāmesi: cā-be-cā D.

4a. yüzi: yüzün D.

4b. olmasa virmez: virmese olmaz D.

5b. er ḥaḳ: eḥaḳ D.

932. TY 1724: 181^a; Fiḡānî Dīvānı: 106. gazel, s. 136. (Bu şiir, Dīvān’da beş beyittir)

1. Vaşluñla şād idük şanemā bir zamān idi
Bu zecr [ü] hecr [ü] ğam gözümüzden nihān idi
2. Şol demde bulmış idi senünle dil ittiḥād
Kim cismi ādemün daḥı müştāk-ı cān idi
3. Farq itmez idi kimse miyānı kenārdan
Yolında ‘ışkuñuñ ser ü cān bī-nişān idi
4. Arz u semā yaratmadın ol zü’l-minen daḥı
Cennet mekān u cilvegehüm āsumān idi
5. *Ṭūbī lehū ḥüsn-i me’āb* idi zıkrimüz
Ḳaddün şu dem ki serv-i riyāz-ı cinān idi
6. Sīmurğ kūh-ı Ḳāf bilemezdi kimse hīç
Murğ-ı dilüm ki Ḳāf-ı ḳanā‘ at mekān idi
7. Ey yüzi gül ḥıṭāb-ı Elest olmadın daḥı
Cān-ı **Fiğānī** bülbül-i ḳuds-āşiyān idi

933.

[Fiğānī]

Mef’ülü Fā’ilātü Mefā’ilü Fā’ilün

1. Ger tīg-i hecr ile çıқа cān tenden ey perī
Çıkmaz gönülden ölmek ile ğamzeñ oqları
2. Gökler yüzine çekmege zencir-i zer düzer
Şanmañ şerāredür ki şaçar āhum ejderi
3. Döndürdi āsumāna hilāl ü nücüm ile
Küyuñ[da] na’lçeñ ile şehā kebkebün yiri

1b. zecr [ü] hecr [ü] ğam: zecr ü hecr ise D.

2b. cismi ādemün: cism-i ādemī D.

3b. bī-nişān: der-miyān D.

4a. zü’l-minen daḥı: ḥāliq-ı cihān D.

5a. *Ṭūbī lehū ḥüsn-i me’āb*: “Ne mutlu onlara, güzel gelecek onların.” (Rad Sûresi 13/29)

5ab. Bu beyit Dīvān’da bulunmamaktadır.

6ab. Bu beyit Dīvān’da bulunmamaktadır.

933. TY 1724: 181^a; **Fiğānī Dīvānı**: 89. **gazel**, s. 119. (Bu şiir, Dīvān’da altı beyittir)

2a. çekmege: çıқама D., düzer: durur D.

3b. şehā: ol D.

4. Jülîde mû başumda siyeh şemledür baña
Ġam tekye-gâhınıñ benem ey şeh kalendarı
5. Vay ki sürindi aşğa yuğaru kirpügüm
Cârüb olup süpürmege dergâh-ı dil-beri
6. Lü 'lû'-yi nazmuña n'ola ta' n eylese 'avâm
Bilmez bahâ -yı cevheri illâ ki Cevherî
7. Kâfir raķibi yırtup atup itmege helâk
Oldı **Figânî** pîşe -i ' ışkuñ ġazanferi

934.

[Fazlî]

Me'ûlû Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

1. Buldum şaçuñda leyletü'l-isrâ' ġaberlerin
Şordum lebüñde mu' ciz-i ' İ'sâ ġaberlerin
2. Bâd-ı şabâya zülfî peyâmın getür didüm
Güldi getürdi başuma sevdâ ġaberlerin
3. Dîdâra tâķat idebilür misin ey gönül
İşitmedük mi Tûrla Mûsâ ġaberlerin
4. Mecnûn oturdı yıllar ile baķdı yollara
Bir kimse toġrı virmedi Leylâ ġaberlerin
5. Kirpiklerinüñ ' askerini dizdi bir yire
Fazlî buyurđı cânuma yaġmâ ġaberlerin

935.

[‘Ubeydî]

Me'ûlû Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

5ab. Bu beyit Dîvân'da bulunmamaktadır.

6b. bahâ: Figânî D.

7a. yırtup atup: tütubanı D.

7b. pîşe: ' arşa D.

934. TY 1724: 181^b; **Ķara Fazlî Dîvânı**: 132. gazel, s. 363.

1b. lebüñde: lebüñe D.

3a. tâķat idebilür: karşı durabilir D.

5b. Fazlî buyurđı: buyurđı Fazlî D.

935. TY 1724: 181^b; **Bu şiir**, 'Ubeydî Dîvân'nda bulunmamaktadır.

1. ‘Âkil geçinen ‘ışk-ı cevânâna düşer mi
Göz göre varur âteş-i sūzâna düşer mi
2. Bend itdi tūtalum beni ol zūlf-i dü-tâyı
Habs eylemek ol çāh-ı zenaḥdāna düşer mi
3. Pervāne anı bād-ı zarardan şaḳınurken
Yaḳup kül ide şem‘ -i şebistāna düşer mi
4. Çāk eyledi dāmānumı kūyında kilābı
Bīgānelik itmek bize yārāna düşer mi
5. Ādem şanup iḥsānlar ider diyü raḳībe
Bi’llāhi ‘Ubeydī o perī şāna düşer mi

936.

[Yetīm]

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1. Şanma pür-gū olanı ma‘rifete āgehdür
Neş‘e-i ‘ilme ‘alāmet suḥan-ı kūtehdür
2. Özge ḥılḳatle maḳāmuñ idegör cāy-ı bülend
Vādī-i ḥılḳa baḳarsañ dibi yok bir çeḥdür
3. Merd-i rehsin girü itdünse eger kevneyni
Be bilürsin iki ‘ālem saña seng-i rehdür
4. Kendüñi şanma şehā şāh-ı cihān tenhā sen
Her gedā başlu başına nazar itseñ şehdür
5. Şīrdür pençe-i pür-çeng ile bu ṭab‘ -ı **Yetīm**
Neyler ol rengi ki sāz u seleb-i rūbehdür

937.

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

I

Beni devr-i zamān cāndan uşandurdı cihāndan hem

936. TY 1724: 181^b; Yetīm Dīvānı: 59. gazel, s. 323.

5a. bu: çün D.

937. TY 1724: 182^a.

Düşürdi devr-i yâr u dil-sitândan dü-sitândan hem
 Cenâb-ı şeyhden kesdi der-i pîr-i muğândan hem
 Ğam u cevîr ü cefâdur çekdigüm pîr ü cevândan hem
 Kāvîden gördigüm zulm ü sitemdür nâ-tüvândan hem
 Hümâ-yı ‘adl uçup gitdi zemînden âsumândan hem
 Zamândan dâd al ey bâr-ı Hudâ ehl-i zamândan hem

II

Dem olmaz kim zamân ben zâra envâ‘ -ı cefâ itmez
 Zamân geçmez ki devrân câna biñ dürlü belâ itmez
 Bu eyyâm-ı denî-perver ahâlîye vefâ itmez
 Edânîvâr ezel-i ‘ilm ü fazla i‘tinâ itmez
 E‘âlî vü ekâbir ehl-i fazlî âşinâ itmez
 ‘İbâdet ehli vâ‘iz nuş u pend-i bî-riyâ itmez
 Zamândan dâd al ey bâr-ı Hudâ ehl-i zamândan hem

III

Zamânuñ ehl-i hâle çekdigi hûñ zehr-i kâtildür
 Cihânuñ ni‘meti ‘âkıllere semm-i helâhildür
 Giriftâr-ı belâ-yı devr-i gerdün merd-i ‘âkildür
 Riyâset ehli ekşer yâ edânî yâ erâzildür
 Mürüvvetden mu‘arrâ dilleri hep mâla mâ’ildür
 ‘İbâd-ı hâlişü’l-efvâduñ aña nice kâ’ildür
 Zamândan dâd al ey bâr-ı Hudâ ehl-i zamândan hem

IV

Ahâlî-i zamân-ı sifle-perver ber-murâd itmez
 Dil-i ğam-gîn erbâb-ı kemâli hiç şâd itmez
 Fazîlet ehline gerdün der-i devlet güşâd itmez
 Menâşıb sevķ iden erbâb-ı ‘izzet ‘adl ü dâd itmez
 Varup izhâr-ı fakır itseñ aña bir i‘timâd itmez
 Gedâ şâhı begenmez şüfî şeyhe inķıyâd itmez
 Zamândan dâd al ey bâr-ı Hudâ ehl-i zamândan hem

V

Zamân hâl ehlini bî-hâl ider yâ Rab ne hâletdür
 Cihânuñ kârı ehle hem isâ’et hem ihânetdür
 İ‘ânet eylemek dñn olana gerdüna ‘âdetdür
 Hâramîler humât-ı şehr ü huffâz-ı vilâyetdür
 Yeg urguncı şubaşı kâşîd-ı tâlân u ğâretdür
 Ğanî şâkir degül dervîş bî-şabr u kanâ‘atdür
 Zamândan dâd al ey bâr-ı Hudâ ehl-i zamândan hem

VI

Dirîğ ü hayf kim bir muktezâ-yı gerdiş-i gerdün
 Rehîn-i derd ü ğam dâna şafâya mukterindür dñn
 Edânî bâde-peymâ ‘işret içre devlete maķrñn
 Riyâ-horlarda destâr-ı efâdıl nân için merhñn
 Zekîde dâğ ile eşķ ü ğanîde akçe vü altun

Zamān nā-mihribān ehl-i zamān inşāfdur
 Zamāndan dād al ey bār-ı Hudā ehl-i zamāndan hem

938.

Kemāl Paşa-zāde

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

1. Sen beni yā Rab kemāl-i hırş ile
Der-be-der gezdürme gel bî-fā'ide
2. Aç idüp nā-merde muhtāc eyleme
Rabbenā enzil 'aleynā mā'ide

939.

Müfred

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

Kesmege da' vā-yı ışkı hatt-ı yār
 Huccet ızhār itdi ammā ki vār

940.

Kelām-ı Kibār

بقدر لصعود يكون السقوط

941.

Şābit

Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

Melāhatūñ pirelendi yiri zuhūr ideli
 Qarınca ayağı hatt rüy-ı dil-ber üstinde

942.

938. TY 1724: 182^b; Şeyhü'l-İslām Kemāl Paşa-zāde ve Dīvānı: s. 384.

1a. beni: bizi D.

2b. Rabbenā enzil 'aleynā mā'ide: "Rabb'imiz, bizim üzerimize (gökten bir sofrayı) indir."

939. TY 1724: 182^b.

940. TY 1724: 183^a.

941. TY 1724: 183^a; Bu şiir, *Bosnalı Alaeddin Şābit Dīvānı*'nda s. 501'de yer alan 298. gazelin ikinci beyitidir.

942. TY 1724: 183^a; Bursalı Tālib Dīvānı: 38. gazelin 1. beyti, s. 212.

[Tālib]

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

Çeşm-i inşāf kadar kāmīle mīzān olmaz
Kişi nokşānını bilmek gibi ' irfān olmaz

943.

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

Şu deñlü mürtefi' bīnādur ol kaşr-ı tevāzu' kim
Riyāz-ı cennete nezzāre qābildür zemīninden

944.

Mef' ulü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ulün

Bir berg-i giyāhı bize çok gördi zamāne
Esrārımızı gönçeveş efvāha düşürdi

945.

Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün

1. Ğarāzum rāḥat-ı beden şanma
Girmeden fūrkatünde ḥammāma
2. Yaş akıtmak durur ḥarāretle
Gözlerüm gibi sā'ir a' zāma

946.

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1. Beni bir ehl-i fenā kıldı binā
Eksük olmaz idi dāne baña
2. Sen binā-yı ḥaḫ iken ey aḫmak
Dānesüz kor mı seni ḥazret-i Ḥaḫ

943. TY 1724: 183^a.

944. TY 1724: 183^a.

945. TY 1724: 183^a.

946. TY 1724: 183^b.

BÖLÜM IV

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ “TY 1724” NUMARALI MECMUANIN MECMUALARIN SİSTEMATİK TASNİFİ PROJESİ (MESTAP) GÖRE TASNİFİ

Vr.	Mahlas		Makta' Beyti/Bendi	Nazım Şekli/Be nt Sayısı	Nazı Türü	Vezin	Açıklamalar
2a	Nâdirî	Te'âlâ'llah zihî şâm-ı sürür-encâm u ğam-fersâ Ki oldı mazhar-ı esrâr-ı <i>sübḥâne'illezî esrâ</i>	Taḥiyyât-ı ebed-peyvend ile dünyâ vü 'uqbâda Ser-efrâz eylesün zât-ı şerîfin Ḥazret-i Mevlâ	Ḳasîde/73	Mi'râciyye	<i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i>	Başlık: Li-Nâdirî Efendi 'Aleyhi Efdalü's-Şalavât Mi'râciyye-i Ḥazret-i Faḥr-ı Kâ'inât <i>Ganî-zâde Nâdirî Dîvânı</i> , s. 104.
4a	-	'Ubeydînün sözinde sūz vardır Edâda lîk Bâķî bî-bedeldür	Nezâketde Ḥayâlî gibi olmaz Taḥayyülde velî Emrî meşeldür	Ḳıṭ'a/2		<i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i> <i>Fe'ülün</i>	Başlık: Ḳıṭ'a
4b	Ḳınalı-zâde	Şükr ü minnet ola o ğanî-i ḥallâķa Gayriler ehl olımaz minnet ü istiḥķâķa	Yazdum aḥķâm-ı 'ibādâtı bu araya deġin Şimdi vaķt oldı şürü' eyleyelüm aḥlâķa	Ḳaşıde/25		<i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Güfte-i Ḳınalı- zâde Be-Aḥlâķ-ı 'Alâ'î
5a	'Ubeydî	Bu vâdî-i dil-firîbî gör o nev îcâd ayak başmıṣ ² Ne 'Örfîyi ne ḥod Şâ'ib ne bir üstâd ayak başmıṣ Zirve-i 'ulyâ-yı 'ıṣķa şâd ayak başmıṣ ³ O kûh-ı derd kim aña dil-i nâ-şâd ayak başmıṣ Ne zaḥm-ı tîşe görmışdür ne ḥod Ferḥâd ayak başmıṣ	Lisân-ı ḥâl ile ġuyâ bu ġünün şâḥib-i mecdi Bu tarzı nev-suḥan bulmaķ dilerseñ dir ki lâ- 'Ubeydî ehl-i 'irfân dest-i ber-ḥâķ [durur] şimdi Tekâpü-yı zemîn-i nev saña maḥşûşdur Vecdî Bu vâdîyi ne bulmuş var ne bir üstâd ayak başmıṣ	Taḥmîs/7		<i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i>	Başlık: Ġazel-i Vecdî Taḥmîs-i 'Ubeydî Bu şiir, 'Ubeydî <i>Dîvânı</i> 'nda bulunmamaktadır.
6a	Rûḥî	Yazmış vücûh-ı nâsda fa'âl-i muķtedir Bir nice saṭr u eylemiş anuñla keşf-i sır Sırr-ı Ḥudâyı bulmaġa vechüñde dil muşır	Cânân ile münâsebet-i câmi fark idüp Dilden geķen ġurûr ile iz'ânı fark idüp Rûḥî gibi merâtib-i a'yânı fark idüp	Taḥmîs/5		<i>Me'ülü</i> <i>Fâ'ilâtü</i> <i>Mefâ'îlü</i>	Başlık: Taḥmîs-i Rûḥî Ġazel-i Nev'î <i>Baġdatlı Rûḥî Dîvânı</i> , s.

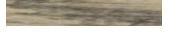
² Bu misra vezne uymamaktadır.

³ Bu misra vezne uymamaktadır.

		Çün sırr-ı Hâk vüçûh-ı mezâhirde müstetir Bir veche nâzırız görelüm Hâk ne gösterür	Mâhiyyet-i vüçûb ile imkânı fark idüp Oldum kuşûr-ı kudretüme Nev'iyâ muķır			<i>Fâ'ilün</i>	292.
6b	Bâķī	Câme-i şıhhat Hüdâdan hâlķa bir hıl'at gibi Bir libâs-ı fâhîr olmaz cisme ol kisvet gibi Var iken baht u sa'âdet kuvvet ü kudret gibi Halk içinde mu'teber bir nesne yok devlet gibi Olmaya devlet cihânda bir nefes şıhhat gibi	Menzil-i âsâyiş-i 'uķbaya isterseñ vuşul Hubb-ı dünyâdan ferâġat gibi olmaz toġrı yol Şâd-mân erbâb-ı 'uzletdür hemân Bâķī melûl Ger huzûr itmek dilerseñ ey Muķibbî fariġ ol Olmaya vahdet maķâmı gûşe-i 'uzlet gibi	Tahmîs/5		<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Ėazel-i Muķibbî Tahmîs-i Bâķī <i>Bâķī Dîvânı</i> , s. 65.
7a	Bâķī	Geşt [ü] gûzâr-ı bâġ ne hoşdur nigâr ile Bir nev-resîde gonçe-dehen gül-'izâr ile Çün tâzelendi gülşen-i 'âlem bahâr ile Hoşdur çemende seyr idelüm tâze yâr ile Tâ düşmenün yüregi yana tâze yâr ile	Gül gibi şî'r-i Bâķî'ye bir dem kulaġuñ ur Derd-i derûn[ı] bûlbûl-i şûrîde hâlî şor Gel bir kenâra meclis-i mihr [ü] vefâyı kûr Şun la'l-i cân-fezâyı Selîme şarâbı gör Yârûñ şafâ-yı vuşlatı bûs [u] kenâr ile	Tahmîs/8		<i>Mef'ûlü</i> <i>Fâ'ilâtü</i> <i>Mefâ'ilü</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Ėazel-i Sultân Selîm Tahmîs-i Bâķī <i>Bâķī Dîvânı</i> , s. 68.
7b	Bâķī	Ne mümkündür naẓar bir lahza hûsn-i tal'at-ı yâre Degûl çünkim müyesser lem'a-i hûrşîde nezzâre Ėubâr-ı dergehin kuhl itmedin çeşm-i güher-bâre Nice tâķat getürsün çeşm-i 'âşık rûy-ı dil-dâre Getürmez tâb çün bir lahza berķ-ı tâb-ı envâre	Marîz-i 'illet-i 'ışķa şarâb-ı la'lidür şerbet Bulur câm-ı vişâlinden ölümlü hasteler şıhhat Ėarâz dermân ise Bâķī yûri var derde kıl himmet Murâduñ sözlerinün gösterür her harfî bir hikmet Ne hikmet belki 'ibretdür devâdur cümle dermâne	Tahmîs/5		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i>	Başlık: Tahmîs-i Bâķī Ėazel-i Sultân Murâd <i>Bâķī Dîvânı</i> , s. 69.
8a	Bâķī	Râyet-i fitne çeküp ol ķad-i dil-cû begler Uşdılar yanına her şûh-ı cefâ-cû begler Bir yire geldi nice ġamzesi cādû begler Bir alay oldu perî şîvelü âhû begler Ėözi âhûlaruñ alayına yâ Hû begler	Bâķiyâ gel olalum Ka'be-i dil yolına peyk Diyelüm sem'a nidâ iricek âhîr Lebbeyk Girelüm râh-ı Hüdâyâ diyüp e's-sa'yü ileyk Ne Necâtî ne güzeller ne selâm u ne 'aleyk Fâriġuz eylemezüz kimseye tapu begler	Tahmîs/5		<i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Tahmîs-i Bâķī Ėazel-i Necâtî Bâķī Dîvânı, s. 70. Bu şiir, <i>Dîvân</i> 'da 6 benddir.
8b	Rûhî	Ėamuñla aġlamaķdan görmez oldu çeşm-i giryânûm Tutuldu inlemekden hasretüñle ķalb-i nâlânûm Yedi ķat yire indi hûn-ı çeşmümden aķan ķanûm Derûn-ı çarġdan geçdi hadeng-i âh u efġânûm Perişân itdi hâlķ-ı 'âlemi hâl-i perişânûm Esîr-i derd-i hicr oldum bulunmaz oldu dermânûm Belâ-yı 'ışķ ile yaklaştı kim tenden çıķa cânûm Meded devletlü başuñçün baña rahmeyle	Yiter Rûhî gibi ben hasteyi hicrûñle zâr itdûñ Dil-i bî-tâķatümden şabrum alduñ bî-ķarâr itdûñ Enîsüm olduñ evvel şöhetümden şimdi 'âr itdûñ Ten-i mecrûhûmı râh-ı belâda hâksâr itdûñ Dil-i maķzûnûmı şemşîr-i miñnetle fikâr itdûñ Raķîbe merķametler baña zulm-i bî-şûmâr itdûñ	Müşemme n/5		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i>	Başlık: Müşemmen-i Rûhî <i>Baġdath Rûhî Dîvânı</i> , s. 207-208.

		sultānum	Belā-yı ‘ışk ile yaklaşdı kim tenden çıka cānum Meded devletlü başuñçün baña rahmeyle sultānum				
9a	Rūhī	Fenā dārına geldük bir bölük şahib-suhanlarla Alışduķ bizden evvel miñnet-i dehri çekenlerle Geçürdük rüzgārı sâkin-i beytū’l-ḥazenlerle Ne açılduķ feẓā-yı gülşene gül-pîrehenlerle Ne şalınduķ murād üzre boyı serv-i semenlerle	Cefādur Rūḥī’i bî-çāreye itdükleri her dem Vefā adını korķar yanlarında añmağa âdem Cefā itdüklerinden ğayrı miskîne bu da bir ğam Vefā eyleñ dir iseñ incinürler söylemezler hem [Ey] ‘Abdī söyleşilmez ḥaķ budur ğonçe- dehenlerle	Taḥmīs/5		<i>Mefā’îlün</i> <i>Mefā’îlün</i> <i>Mefā’îlün</i> <i>Mefā’îlün</i>	Başlık: Taḥmīs-i Rūḥī Ġazel-i ‘Abdī <i>Bağdatlı Rūḥī Dīvānı</i> , s. 293.
9b	Cinānī	Gördüğümce sen gül-i nev-reste-i nāzūk teni ‘İşķum artar vālih ü dīvāne eyler sin beni Açmayup mihr-i ruḥ-ı zībāña çeşm-i rüşeni Güşe-i fūrķatde eylersem ‘aceb mi meskeni Görmemek yegdür görüp dīvāne olmaķdan seni	Her kaçan görsem seni hem-dem olup a’ dā ile Tağılur ‘aķlum Cinānīveş gider sevdā ile Eyleyüp terk-i vaṭan fıkırın dil-i ḥöd-rā ile Geçmeyüp kūyuñ yoluñdan haftalarla ay ile Görmemek yegdür görüp dīvāne olmaķdan seni	Taḥmīs/5		<i>Fā’ilātün</i> <i>Fā’ilātün</i> <i>Fā’ilātün</i> <i>Fā’ilün</i>	Başlık: Taḥmīs-i Cinānī <i>Cinānī Dīvānı</i> , s. 249-50.
10a	Cinānī	Ġam-ı hicrūñle seher çarḥa çıkar efgānum Giceler ḥalkı uyutmaz bu dil-i nālānum Ġarķa-i ḥūn-ı ciger kıldı yaşum dāmānum Ḥāşılı çıķmağa az qaldı tenüm den cānum Qalmadı hicrūñe şabr eylemege dermānum Ḥaķ Te’ ālā saña inşāf vire sultānum	Ola bir ğün ki bu aḥvāle peşimān olasın Kākülün gibi her perişān olasın Saña düşmez ki varup hem-dem-i nādān olasın Sen bu inşāf ile ḥāşā ki müselmān olasın Qalmadı hicrūñe şabr eylemege dermānum Ḥaķ Te’ ālā saña inşāf vire sultānum	Tesdīs/3		<i>Fe’ilātün</i> <i>Fe’ilātün</i> <i>Fe’ilātün</i> <i>Fe’ilün</i>	Başlık: Tesdīs-i Cinānī <i>Cinānī Dīvānı</i> , s. 341-42. Bu şiir, <i>Dīvān</i> ’da beş benddir.
10b	Rūhī	Muraşsa’ tāca baş egme dime tāt-ı Keyāndur bu Kızıllar allar giyme ki vaz’-ı Husrevāndur bu Giyerseñ ma’ rifet raḥtını giy kim cāvidāndur bu Libās-ı faḥr ile ‘ömrüm ğurūr itme cihāndur bu Qabā-yı cismine kor bunda herkes cāmekāndur bu	Neden qanın dōke Rūḥī gibi bir fāriġu’l-bālūñ Revā mıdur uya a’ dāya şāhum çeşm-i kattālūñ Ḥaṭ-ı ser-sebzūñe meylin görenler ṭab’-ı meyyālūñ Dimişler nāfe-i ḥoş-būya teşbīḥ eylemiş ḥālūñ Şaķın gerçek şanup ‘Ulviye cevritme yalandur bu	Taḥmīs/5		<i>Mefā’îlün</i> <i>Mefā’îlün</i> <i>Mefā’îlün</i> <i>Mefā’îlün</i>	Başlık: [Ġazel-i ‘Ulvi] Taḥmīs-i Rūḥī <i>Bağdatlı Rūḥī Dīvānı</i> , s. 294.
11a	Rūhī	Derdā ki zevķ qalmadı cān-ı fīgārda Ālām-ı hicri çekmedeyüz rüzgārda Qalduķ şafā-yı seyr-i çemenden bahārda Bağlandı dil selāsil-i zūlf-i nigārda Göz qaldı ḥalka gibi der-i intizārda	Devritdeli sipihr-i denī şubḥ eger mesā Cāhil şafālar eyler ü kāmīl çeker belā Rūḥī ‘aceb mi olsa ğam-ı dehre mübtelā Erbāb-ı faẓl ḥāķ-ı mezelletde Ḥūkmiyā Aşḥāb-ı cāḥ mertebe-i i’tibārda	Taḥmīs/5		<i>Mef’ūlū</i> <i>Fā’ilātū</i> <i>Mefā’îlū</i> <i>Fā’ilün</i>	Başlık: Ġazel-i Ḥūkmi Taḥmīs-i Rūḥī <i>Bağdatlı Rūḥī Dīvānı</i> , s. 296.

11b	Nā'ili	Hirās-ı fitne şaldūñ dehre ey bî-dād n'eylersin Koparduñ yir yir aşüb-ı kıyâmet-zâd n'eylersin Perişânlıklar itdūñ nev-be-nev icâd n'eylersin Tağıtduñ h'âb-ı nâz-ı yâri ey feryâd n'eylersin İdüp fitneyle dünyâyı harâb-âbâd n'eylersin	Olursın Nā'îlîveş gördüğüñ maḥbûba efgende Metâ'-ı şabruñı tâlân ider her şüh-ı nâzende Maḥabbet ğam-fezâ esbâb-ı cem' iyyet perâkende Bahâyîveş degülsin kâbil-i feyz-i şafâ sen de Tekellûf ber-ṭaraf ey ḥatır-ı nâ-şâd n'eylersin	Taḥmîs/7	Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün	Başlık: Ğazel-i Bahâyî Taḥmîs-i Nā'ili Nā'ili Qadīm Dīvânı, s. 150.
12a	Mānî	'Aceb ol şâh-ı zâlim 'aşıkun kânına kânmaz mı Bu deñlü nâle bir gün aña te'sîr ide şanmaz mı Kıyâmet yok mı dir âyâ yaḥûd ḥaşre inanmaz mı Beni cândan uşandırdı cefâdan yâr uşanmaz mı Felekler yandı âhumdan murâdum şem' i yanmaz mı	Kuluñ Mānî şeker-ḥâdur lebün vaşfında güyâdur Ġarîb-i dest-peymâdur gedâ-yı bî-ser ü pâdur İşi seyr ü temâşâdur ser-i küyuñda ğavġâdur Fuzûlî rind-i şeydâdur hemîşe ḥalka rüsvâdur Şoruñ kim bu ne sevdâdur bu sevdâdan uşanmaz mı	Taḥmîs/7	Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün	Başlık: Taḥmîs-i Mānî Ġazel-i Fuzûlî Mānî Dīvânı: 2. taḥmîs, s. 48.
13a	Āzerî	Şimdi bir şâha kûl olmaz bu gönül dünyâda Mihr olursa naẓar itmez felek-i mînâda Qodı zînetleri bakmaz bu harâb-âbâda Bu cihândan götüri geçdi dil-i âzâda Şimdi dîvâne gönül 'âlem-i istiġnâda	Zulmet-i fûrkate döndi yine eyyâm-ı sa'id İşiginden beni bu çarḥ-ı denî itdi ba'id Ya'nî ġünden güne ğam Āzeriyâ oldı mezîd Vaşl-ı dil-dâr-ı hevâsından idüp kaṭ'-ı ümîd Şimdi dîvâne gönül 'âlem-i istiġnâda	Taḥmîs/5	Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün	Başlık: [Ġazel-i Raḥmî] Taḥmîs-i Āzerî
13b	Āzerî	Dimiş idüñ ki belâ-keşlerümi yâd ideyin Dil-i vîrânelerin luṭf ile âbâd ideyin Hicrûme şabr ideni vaşluma mu'tâd ideyin Dir idüñ 'ışkum ile zâr olanı şâd ideyin Bunca feryâdum işitdüm dimedüñ dâd ideyin Sen ki dâd itmeyesin ben kime feryâd ideyin	Āzerîveş reh-i 'ışkuñda olup efgende Seni terk eylemezem nite ki cânım tende 'Arz-ı ḥâl itmege yok ġayrıya fâḫat bende Senüñ iḥsânüña ḳalmışdı ümîdüm sende Bunca feryâdum işitdüm dimedüñ dâd ideyin Sen ki dâd itmeyesin ben kime feryâd ideyin	Müseddes/ 6	Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün	Başlık: Müseddes-i Āzerî
14a	Cinânî	Ḥalkuñ ne 'aceb ḥikmet olur 'aḳd ile ḥalli Her ḥâle münâsib görünür cümle maḥalli Eyler kimisi fikr-i teraḳḳî vü te'allî Gelmiş kimine 'âlem-i süflîde tesellî Ḥallâḳ-ı cihân 'âleme ḳılduḳda tecellî Her şey'i birer ḥâl ile ḳılmış mütesellî	Erbâb-ı ġinâ devlet ü iḳbâline maġrûr Aşḥâb-ı hüner faẓl u kemâlâtına mesrûr Zühhâda Cinânî ḥarem ü cennet ile ḥûr 'Uşşâḳa şadâ-yı ney ü âvâze-i ṭanbûr Ḥallâḳ-ı cihân 'âleme ḳılduḳda tecellî Her şeyi birer ḥâl ile ḳılmış mütesellî	Tesdîs/5	Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün	Başlık: [Ġazel-i Celâl Beg] Tesdîs-i Cinânî Cinânî Dīvânı, s. 278-79.
14b	'Âlî	Yine bir serv-i âzâde kûl oldum iḥtiyârumla Görinmez derde düşdüm dîde-i gevher-nişârumla Tuyurdum râz-ı pinḥânım cihâna âh u zârumla 'Adû oldum dil-i dîvâne gibi yâr-ı ġârumla Müyesser olmadı mesrûr olam şabr u ḳarârumla	Gören rûyın o mâhuñ mâ'il olmaz ḥûr u ġilmâna Rızâsın gözleyen bakmaz riyâz-ı ḥuld u Rıdvâna Emânum bir nefes yâd eylemem feryâd u	Tercî'-i Bend/5	Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün	Başlık: [Mu'aşşer-i] 'Âlî Gelibolulu Muştafâ 'Âlî Dīvânı, s. 424. Mecmuada bu şiirin başlığında "tercî'-i bend"

		Gönlül bir yaña gitdi kaldı [cân] cism-i nizârumla Barışmaz yıldızum hayfâ o mihr-i tâb-dârumla ‘ Aceb hâlüm n’ olur âhîr benüm bu intizârumla Eger haşr olamazsam ol kıyâmet-kaç nigârumla Gezem maşşerde sinem döğerek seng-i mezârumla	efğâna Su ’âl itsün melekler çekdügüm âlâmı mizâna Eger dünyâda derd-i fûrkati irmezse pâyâna Ziyâ virmezse mihr-i vaşl-ı dil-ber şâm-ı hicrâna Niçe biñ zaḥm irişsün bir dem içre cism-i ‘ uryâna Benüm bu ‘ ahdüm ey ‘ Âlî irişdür cümle yârâna Eger haşr olamazsam ol kıyâmet-kaç nigârumla Gezem maşşerde sinem döğerek seng-i mezârumla			yazmaktadır. Fakat bu şiir, Gelibolulu Muştafâ ‘ Âlî Dîvânı’nda yer alan 1. mu‘aşşerdir.
15b	Helâkî	Fâriğ ol keyfîyyet-i idrâk-i bâ-taklîdden Kesb-i şevk eyle raḥîk-i meclis-i tefrîdden Güş kıl bu matla‘ ı ol rind-i ‘ âlem-dîdden Cür‘ a-nüş-ı ‘ ışk olan mey-hâne-i câvîdden Neşvedâr olmaz şarâb-ı sâğar-ı Cemşîdden	Ġonçezâr-ı vaḥdet olsun tâze dâ’im şolmasun Keşret-i ḥâr-ı sivâ ile Helâkî ṭolmasun Ḥâşılı bâd-ı ḥazân-ı ye’s aña yol bulmasun Nev-bahâristân her dem nâleden dūr olmasun Bûlbül-i ṭab’ uñ Nişârî gülşen-i tevḥîdden	Taḥmîs/5	<i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: Ġazel-i Nişârî Taḥmîs-i Helâkî <i>Helâkî Dîvânı</i> , s. 26.
16a	‘Ulvi	Ḥalk-ı ‘ âlemden birez gönlüm cüdâ olsun dirin Ârzü-yı câh-ı devlet hep hebâ olsun dirin Âsitânun bulmağa senden rızâ olsun dirin Ḳuluña gâhî cefâ gâhî vefâ olsun dirin Gönlümü ḳo ‘ ışkuñ ile mübtelâ olsun dirin ‘ Âḳıbet bir şâha ḳul olur saña olsun dirin	‘Ulviyâ gülzâra vardum ḳılmağa def‘ -i melâl Virdi bir dîvân elüme ol gül-i bağ-ı cemâl Bir tefe ’ül idicek geldi bu nazm-ı pür-hayâl Okıyup ol şâha ḳarşu eyledüm bir ‘ arz-ı hâl Gönlümü ḳo ‘ ışkuñ ile mübtelâ olsun dirin ‘ Âḳıbet bir şâha ḳul olur saña olsun dirin	Müseddes/ 5	<i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: Müseddes-i ‘Ulvi <i>Ulvi Dîvânı</i> , s. 159.
16b	Âzerî	Gerçi âyîn-i vefâ düşmez senün mu‘ tâduña Muttasıl disem cefâ ammâ ki düşmez aduña Ḥasteñe raḥm eylemek bir kerre gelmez yâduña Bî-[sebeb] şemşîr çekmiş ‘ aşîḳ-ı nâ-şâduña Sen mi öğretdün cefâyı ḡamze-i cellâduña Ḥûb ta‘ lîm eylemişsün âferîn üstâduña	Âzerînün itdügi feryâd u âh u vâh için Çarḥa âteşler şalan süz-ı dil-i güm-râh için Mehbiṭ-i rūḥu’l-emîn ol şâh-ı âlî-şân için Toğrı söyle ‘ âlemi var eyleyen Allâh için Sen mi öğretdün cefâyı ḡamze-i cellâduña Ḥûb ta‘ lîm eylemişsün âferîn üstâduña	Tesdîs/5	<i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: [Ġazel-i Revânî] Tesdîs-i Âzerî
17a	Siyâhî	Münevver kıldı eflâki yüzün ey meh ziyâlıḳdan Yaraşur serv-ḳaddüne dem ursa muntelhâlḳdan Ferâgat eyledi şandum seni ben pür-cefâlḳdan Gözüm yaşını baḥr itdüm fırâḳuñla cüdâlḳdan Senünle ḳanı â zâlim şı şı[z]mazdı aralıḳdan	Siyâhî ḡonçeler içre görüp ol verd-i ḥandânı Gönlül virdi n’ola bûlbül gibi eylemse efğâmı Gözinün yaşı ḳan oldı demidür eyle iḥsâmı Laṭîfî yoluña cân kıla cânı Ne var raḥm eyleyüp sen daḥı geçseñ bî-	Taḥmîs/5	<i>Mefâ‘ilün</i> <i>Mefâ‘ilün</i> <i>Mefâ‘ilün</i> <i>Mefâ‘ilün</i>	Başlık: Ġazel-i Laṭîfî Taḥmîs-i Siyâhî Bu şiir, <i>Siyâhî Dede Dîvânı</i> ’nda bulunmamaktadır.

			vefâlıkdan				
17b	Âhî	Sen şeref burcında cânâ mihr-i enversin hele Âsumân-ı hüsnde ferhunde ahtersin hele Dürc-i nâz u şivede pâkîze gevhersin hele Nâz iderseñ yaraşur mümtâz dil-bersin hele Öldürürseñ ğam degül sultân-ı kişversin hele	İltifatıñ olmadı cânâ dil-i bîmâre hiç Gelmedi 'ışkuñda aşlâ Âhî-i bî-çâre hiç İşidür misin ne dirler halk sen dil-dâre hiç Nev'iyâ ağıyar ile şöhet yaraşmaz yâre hiç Saña meyl itse düşer merd-i suhan-versin hele	Tahmîs/5		<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Ğazel-i Nev'î Tahmîs-i Âhî Bu şiir, <i>Âhî Dîvânı</i> 'nda bulunmamaktadır.
18a	Âzerî	Kelâma iktidârüm yok nice hâlüm şorarsuñ sen Cünün-ı 'ışk ile mecnûn olandan 'aql umarsın sen Sözün arturdu süzum cânuma odlar yakarsın sen Dilersün baña merhem urmağ ammâ nîştersin sen Gel ey nâşih kıo pendî hâl-i dilden bî-habersin sen Beni dîvâne kıldı ol perî bilmem ne dîrsin sen	Beni kuyında gördi Âzerî zâhid su'âl itdi Figân u zâra bâ' iş şordı istifsâr-ı hâl [itdi] Duyınca hâlümü teşnî' idüp ceng ü cidâl itdi Bu beyti okudum ol dem ki 'arz-ı infi'âl itdi Gel ey nâşih kıo pendî hâl-i dilden bî-habersin sen Beni dîvâne kıldı ol perî bilmem ne dîrsin sen	Tesdîs/5		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i>	Başlık: [Ğazel-i Şurî] Tesdîs-i Âzerî
18b	'Âlî	İrdi eyyâm-ı şafâ mihr ü mahabbet demidür Kalmadı dilde keder şanma cerâhat demidür Yitiş ey sâķî meded râh ile râhat demidür Dem-i şubh irdi getür bâdeyi şöhet demidür Mey-i nâb ile pür it sâġarı 'işret demidür	Gerçi cân ile gönül oldu anuñ müştâķı 'Âliyâ kâkûli sevdâya şalıp 'uşşâķı Âh kim derd ü elem tutdı yine âfâķı Miñneti dil ser-i zülfinde çeker ey Bâķî Kâfiristâna düşen kimsede miñnet demidür	Tahmîs/5		<i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Tahmîs-i 'Âlî Ğazel-i Bâķî Bu şiir, <i>Gelibolulu Muştafâ 'Âlî Dîvânı</i> 'nda bulunmamaktadır.
19a	Cevrî	Reh-i 'ışkuñda pâ-mâl oldum ümmîd-i vişâlünle İrişdi âh u zârum çarha endüh u melâlümle Sirişkümlâle-gün oldı ğam-ı ruhsâr-ı alüñle Şafâ sürmek müyesser olmadı seyr-i cemâlünle 'Aceb mi küşe-i miñnetde eglensem hayâlünle	Cefânı terk idüp 'uşşâķuñla lutf-ı fırâvân it Dil-i zârı şafâ-yı vuşlatuñla şâd u handân it Şarâb-ı la'lüñ ile Cevrî-i bîmâre dermân it Kerem kıl 'işmeti yâ lebleründen buse ihsân it Efendüm kandur ol dil-teşneyi âb-ı zülâlünle	Tahmîs/5		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i>	Başlık: Ğazel-i 'İşmeti Tahmîs-i Cevrî Bu şiir, <i>Cevrî Dîvânı</i> 'nda bulunmamaktadır.
19b	Rûhî	Âh kim ol dem ki başdum 'âlem-i 'ışka kadem Çıkdı istikbâlüme derd ü belâ vü renc ü ğam İrdi bir hâlet baña kim kendümi bildüm 'adem Âh u zâra başladum cân u gönülden dem-be-dem Ġuşşadan ben haste-dil bir lahza hâlî olmadum Geçdi 'ömrüm âh ile 'âlemde bir dem gülmedüm	Şöyle olmuşdur mükedder tab'-ı pür-şafum eger Şâfîmey içsem virür elbetde cânâ bir keder Kalmamışdur hâşılı bende şafadan bir eşer Muttasıl Rûhî gibi ġuşşayla evķâtum geçer Ġuşşadan ben haste-dil bir lahza hâlî olmadum Geçdi 'ömrüm âh ile 'âlemde bir dem gülmedüm	Müseddes/ 5		<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Müseddes-i Rûhî Baġdâdî <i>Baġdatlı Rûhî Dîvânı</i> , s. 215-16.
20a	Sâmî	Gehî ġisû-yı yâri seyr ider dîvâne düşdükçe Geçer kendünden ammâ vâdî-i hırmâna	Felekde görmedüm rüy-ı dil illâ gördüğüm mâtem	Tahmîs/7		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i>	Başlık: [Ğazel-i Sâmî] Tahmîs-i Sâmî Çelebi

		düşdükçe O servûn sāyesine cân atup mestāne düşdükçe ‘Aṭā-sāz-ı dil ol ‘āşıklarūn dāmāna düşdükçe Yine kayd eyle cānā defter-i iḥsāna düşdükçe	Nice şabr itsün āyā bunca hicr ü miḥnete ādem Olursa bezm-i dünyāda şafā-yı ‘ışk ile hem- dem Bulur Sāmī ḥarābāt ehli neşve hem-çü cām-ı Cem Kelām-ı la‘l-i cānān ḥalka-i rindāna düşdükçe			<i>Mefā‘īlün</i> <i>Mefā‘īlün</i>	Arpaemīnī-zāde Mustafā Sāmī kendi <i>Dīvān</i> ’ındaki 107. gazele tahmis yapmıştır. Ancak bu tahmis <i>Dīvān</i> ’da yer almamaktadır.
20b	Cinānī	Geh lāle-şifat cūr‘a-keş-i güşe-i bağ ol Geh gül gibi mey-ḥāneye var bezme çerāğ ol Ḥāşıl gerek ağyāra uyup bizden ırağ ol Bülbüllerüni aṇma gerek hem-dem-i zāğ ol Her kanda isen pādīşehūm dünyede sağ ol	Dür oldı ise n’ola gözününden bu Cinānī Raḥm eyle gönülden daḥı dür eyleme anı İtsün o gam-ı hicr ile tenhāda fiğānı Sen gün gibi geşt eyle görüp cümle cihānı Her kanda isen pādīşehūm dünyede sağ ol	Muḥamme s/5		<i>Mef‘ūlū</i> <i>Mefā‘īlū</i> <i>Mefā‘īlū</i> <i>Fe‘ūlūn</i>	Başlık: Muḥammes-i Cinānīü’l-Merḥūm <i>Cinānī Dīvānı</i> , s. 252-53.
21a	Muḥibbī	Bi-ḥamdi’llāh ne bir fikrūm ne bir bātıl ḥayālūm var Ne bir zerrāk [u] sālūsum ne mekr ü şer ü ālūm var Sa‘ādet ehliyūm Ḥaḳdan benüm ferḥunde fālūm var Ġanīdür ‘ışk ile gönölüm ne māl ü ne menālūm var Ne vaşl-ı yāre ḥandānum ne hicrāna melālūm var	Perīşān olmadın dil defterinūn köhne evrākı Kesil sen ḥalk-ı ‘ālemden gel ey cān iste Ḥallākı Ser-ā-ser mülküñ olmış tūt Muḥibbī cümle āfākı Cihān fānīdür ey Yahyā <i>hüve’l-Ḥayyü hüve’l- Bākī</i> Değişmem atlas-ı ḥāşa benüm bir köhne şālūm var	Taḥmīs/5		<i>Mefā‘īlün</i> <i>Mefā‘īlün</i> <i>Mefā‘īlün</i> <i>Mefā‘īlün</i>	Başlık: Ġazel-i Yahyā Taḥmīs-i Muḥibbī Bu şiir, <i>Muḥibbī Dīvānı</i> ’nda bulunmamaktadır.
21b	‘Örfī	Dilā her ne ümīd eylerseñ ol dergāhdan iste Dimezler saña var bir mürşid-i güm-rāhdan iste Ne baht [u] ṭālī‘-i bedden ne mihr ü māhdan iste Ne şeyḥ-i şöhret-āyīn ü ne ehl-i cāhdan iste Ne ‘ābiddin ne zāhiddin ne mīr ü şāhdan iste Yüri yokdan seni var eyleyen Allāhdan iste	Vücūduñ cāmesin ‘Örfī inen teng eyleyüp kaşma Atup tīr-i murādātı nişāna yayuñı yaşma Qılıcuñ miḥmānum diyü el dīvārına aşma Menāşīb isteyüp kimse kapusına ayak başma Ne ‘ābiddin ne zāhiddin ne mīr ü şāhdan iste Yüri yokdan seni var eyleyen Allāhdan iste	Tesdīs/5		<i>Mefā‘īlün</i> <i>Mefā‘īlün</i> <i>Mefā‘īlün</i> <i>Mefā‘īlün</i>	Başlık: Tesdīs-i ‘Örfī
22a	Ḥuzūrī	Saña hicrān belāsı hep bu çarḥ-ı bī-vefānuñdur Şefā‘at merḥamet şefkat resūl-i Kibriyānuñdur ‘Aṭā vü lutf u baḥşış Ḥālīk-i kevn ü mekānuñdur Dilā bī-hūde zann itme bu söz bir nükte- dānuñdur Erenlerden ümīdūñ kesme himmet evliyānuñdur	Yüri ālūde-dāmān ol maḥabbet ḥāk-i rāhdan Beḳā yokdur bilürsin ‘ākıbet devlet külāhdan Ḥuzūrī aldanup ḳalma cihānuñ ‘izz ü cāhdan Murāda irmek isterseñ bu ‘ālem tekyegāhdan Erenlerden ümīdūñ kesme himmet evliyānuñdur	Tesdīs/5		<i>Mefā‘īlün</i> <i>Mefā‘īlün</i> <i>Mefā‘īlün</i> <i>Mefā‘īlün</i>	Başlık: Tesdīs-i Ḥuzūrī

		Tevekkül kıl vişâl-i yâre çün virmek Hudânuñdur	Tevekkül kıl vişâl-i yâre çün virmek Hudânuñdur				
22b	Lebîbî	Şitâ eyyâmı geçdi şimdi nevbet nev-bahârûñdur Olupdur yemyeşil baħr ile ber ‘âlem kenârûñdur Şalın deryâ-yı ‘ışķa çünki ol mâhî şikârûñdur Tevekkül bir Hudâ ile ‘inâyet Kird-gârûñdur Vücûduñ zevraķın şal baħr-i ‘ışķa rûzgârûñdur Hudânuñdur oñarmaķ şanma ey dil rûzgârûñdur	Lebîbî kûşe-i ħalvetde işûñ âh u vâveylâ Ĥayâl-i kâkûl-i dil-berle düşdi başuñ sevdâ Güzeller zevraķ-ı şahbâ ile çekdürmede tenhâ Nice bir âh idersin geñ-yaķada vâle vü şeydâ Vücûduñ zevraķın şal baħr-i ‘ışķa rûzgârûñdur Hudânuñdur oñarmaķ şanma ey dil rûzgârûñdur	Müseddes/ 5		<i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i>	Başlık: Müseddes-i Lebîbî
22b	Semâ‘î	Bi-ħamdi’llâh ki bî-nâm u nişânuz adımız yoķdur Dil-i virânemüzden özge bir âbâdımız yoķdur Ezelden mazhar-ı ‘ışķuz bizüm icâdımız yoķdur Elemler cümle bizdendür ile isnâdımız yoķdur Belâ dildendür ol dildâr elinden dâdımız yoķdur Gönüldendür şikâyet kimseden feryâdımız yoķdur	Geh olur fûrķati yâd eylerüz vuşlatda ħandânuz Geh olur vuşlatı fıkr eylerüz fûrķatde giryânuz Gehî evķâr-ı ‘ışķ u gâh mest ü gâh ĥayrânuz Semâ‘î gibi gâhî mübtelâ-yı derd-i hicrânuz Belâ dildendür ol dildâr elinden dâdımız yoķdur Gönüldendür şikâyet kimseden feryâdımız yoķdur	Müseddes/ 5		<i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i>	Başlık: Müseddes-i Semâ‘î
23a	Tîgî	Vefâ ehline kârûñ çünki olmışıdır cefâ kılmak Ĥaķâ-yı maħz imiş senden temennâ-yı vefâ kılmak Umarken cân u dilden vaşl ile zevķ [ü] şafâ kılmak Neden ben ‘âşık-ı maẓlûmı hicie mübtelâ kılmak Nedür ey çarķ-ı zâlim yâri yârinden cüdâ kılmak Murâd ehlin esîr-i dâm-ı bî-dâd-ı belâ kılmak	Beni çün ol meh-i bî-gâneveşle âşinâ kılduñ Vefâ vü mihr ile evvel derûnum pür-şafâ kılduñ Cefâyâ düş idüp Tîgî gibi mübtelâ kılduñ Niçün âvâze itdüñ ya niçün cevri ü cefâ kılduñ Nedür ey çarķ-ı zâlim yâri yârinden cüdâ kılmak Murâd ehlin esîr-i dâm-ı bî-dâd-ı belâ kılmak	Müseddes/ 5		<i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i>	Başlık: Müseddes-i Tîgî
23b	Tîgî	Baňa kemlik şatanlar dâ‘imâ eylikle yâd olsun Zevâlüm isteyenler gün gibi rûşen-nihâd olsun Kuşûrum gözleyen kâmillerüñ ‘ömri ziyâd olsun Mükâfâtı dimem bir muķtezâ-yı ‘adl ü dâd olsun Yıķanlar ĥâķır-ı nâ-şâdumı Yâ Rabbi şâd olsun Benim-çün nâ-murâd olsun diyenler ber-murâd olsun	Murâd üzre felekde görmeyüp şenlik yüzün üstâd Ĥarâb-âbâd ‘âlemde çeker bîn cevri ile bî-dâd Olup derd ü belâ vü dehr-i dūna Tîgîyâ mu‘tâd Koyup bu maṭla‘ı ĥüzn ile gitdi ‘Ulvî-i nâ-şâd Yıķanlar ĥâķır-ı nâ-şâdumı Yâ Rabbi şâd olsun Benüm-çün nâ-murâd olsun diyenler ber- murâd olsun	Tesdîs/5		<i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i>	Başlık: [Maṭla‘-ı ‘Ulvî Tesdîs-i] Tîgî Mecmuada bu şiir her ne kadar “Müseddes-i Tîgî” başlığını taşıyor olsa da ‘Ulvî’nin gazeline yapılmış bir tesdîsdir. ‘Ulvî <i>Divânı</i> , s. 476.
24a	Tîgî	Nihâl-i tâzesin yoķdur nazîrûñ serv-ķâmetde	Saňa dirsem cefâyı terk idüp ‘uşķaķa iħsân it	Tesdîs/5		<i>Mefâ‘îlün</i>	Başlık: Tesdîs-i Tîgî

		Tamâm a‘lâluğun var hüsni-i bî-haddün nihâyetde Yoluñda sāyeveş pâ-mâl olup hicrûñle gâyetde Alup ayağımı dest-i ecel şahrâ-yı fûrkatde Eger dâmânuña irmezse destüm dâr-ı vuşlatda Elüm yaķañda ey serv-i ser-efrâzum kıyâmetde	Dimem ağıyara luţf idüp özüñ âlûde-dâmân it Yoluñda şu gibi pâk olanuñ kadrini iz‘ân it Muḥaşşıl Tîğî-i dil-ḥastenün derdine dermân it Eger dâmânuña irmezse destüm dâr-ı vuşlatda Elüm yaķañda ey serv-i ser-efrâzum kıyâmetde			<i>Mefā‘îlün</i> <i>Mefā‘îlün</i> <i>Mefā‘îlün</i>	
24b	Tîğî	Öter řas-ı felek her demde feryâd ile zârumdan Yanar hürşid tâb-ı tîğ-i âh-ı pür-şerârumdan Şınar mir‘ât-ı çarḥuñ ‘aksi kalb-i pür-figârumdan Tolar dünyâ yüzi zerrât-ı cism-i ḥâksârumdan Şıma âyîne-i kalbüm ḥâzer kıl inkisârumdan Beni ḥâk ile yeksân eyleme şaķın ğubârumdan	Düşer mi saña kâdrin bilmeyüp erbâb-ı ‘îrfânun Beni bir göresin ḥizmetde eşḥâş ile dünyânun Sözi budur muḥaşşıl saña Tîğî-i sülhandânun Dilerseñ şınmaya mir‘ât-ı kâdr u ‘arz u ‘unvânun Şıma âyîne-i kalbüm ḥâzer kıl inkisârumdan Beni ḥâk ile yeksân eyleme şaķın ğubârumdan	Müseddes/ 5		<i>Mefā‘îlün</i> <i>Mefā‘îlün</i> <i>Mefā‘îlün</i> <i>Mefā‘îlün</i>	Başlık: Müseddes-i Tîğî
24b	Tîğî	Düşelden miḥnet-i hicie unıtdum yâr u ağıyârı Belâ-yı hicrûñ ise cânuma kâr itdi âzârı Perişân oldı dâr-ı ğurbet içre şabrımuñ varı Bu ğamlarla kime i‘lâm idem ḥâl-i dil-i zârı Benüm cânım ne bilsün olmayan miḥnet giriftârı Belâ âzürdesi ğurbet perişânı ğam efgârı	Benüm miḥnet ile yârân şafâ yâr oldıgum bilmez Ġarîb-i ğurbet ü bî-yâr u ğam-ḥ‘âr oldıgum bilmez Belâ-yı hicr ile Tîğî dil-efgâr oldıgum bilmez Şanur hoş-ḥâlem ammâ ğamla bîmâr oldıgum bilmez Benüm ḥâlüm ne bilsün olmayan miḥnet giriftârı Belâ âzürdesi ğurbet perişânı ğam efgârı	Tesdîs/5		<i>Mefā‘îlün</i> <i>Mefā‘îlün</i> <i>Mefā‘îlün</i> <i>Mefā‘îlün</i>	Başlık: Tesdîs-i Tîğî
25a	Tîğî	Yine dîvâne dil sevdâ-yı zülf-i müşk-fâm itdi Hevâ-yı kâkül-i ‘anber şemîm [ü] fikr-i ḥâm itdi Sevüp bir saçları Leylâyı rûzın tîre şâm itdi Olup Mecnûn-şıfat ya‘ni ki terk-i neng ü nâm itdi Tabî‘at şöhre-i şehr olmağa meyl-i tamâm itdi Ne pinhân ideyin sevdâ beni rûsvâ-yı ‘âm itdi	Taşavvur eyleseñ mihr ü maḥabbet kâhr u miḥnet O mâhuñ mihrinün ḥod evveli mîm-i melâmetdî Maḥabbetle melâmet ‘âşıka ‘ayn-ı sa‘âdetdür Meşeldür Tîğiyâ dirler egerçi şöhet âfetdür Tabî‘at şöhre-i şehr olmağa meyl-i tamâm itdi Ne pinhân ideyin sevdâ beni rûsvâ-yı ‘âm itdi	Müseddes/ 5		<i>Mefā‘îlün</i> <i>Mefā‘îlün</i> <i>Mefā‘îlün</i> <i>Mefā‘îlün</i>	Başlık: Müseddes-i Tîğî
25b	Tîğî	Ne mümkindür tûrup ol şâhdan yolda selâm almaq Ne kıbıldür varup vaşl içün ağızından peyâm almaq Naşib olmaz çü la‘l-i yârdan zevķ-i müdâm almaq	Beķâ yokdur cihân mülkinde çünkim cümle fânîdür ‘Adûdan soñra bir dem zindeġân-ı câvidânîdür Olanlar düşmene ġalib cihânun pehlevânîdur Dimişler Tîğiyâ anlar ki dehrün kâm-rânîdur Egerçi ḥayli müşkildür kişi dünyâda kâm	Tesdîs/5		<i>Mefā‘îlün</i> <i>Mefā‘îlün</i> <i>Mefā‘îlün</i> <i>Mefā‘îlün</i>	Başlık: [Maṭla‘-ı Nev‘î] Tesdîs-i Tîğî

		Olaydı bâri a‘dâ rağmına gül gibi cām almak Egerçi hayli müşkildür kişi dünyâda kām almak Bütün dünyâ deger ammâ ‘adūdan intikām almak	almak Bütün dünyâ deger ammâ ‘adūdan intikām almak				
26a	Tîgî	Dil-berūn ‘aşıkına cevri ile bî-dâdi qalır ‘Âşıkun yok yirine nâle vü feryâdi qalır Nîk ü bed cümle geçer şanma gam u şâdi qalır Devlet anuñ ki hemân hayr ile bir yâdi qalır Kâmilün gitse vücûdı nice icâdi qalır Sen dañi añılagör kim er ölür adı qalır	Tîgiyâ fenn-i belâgatda olup rāh-nümün Yazdı çizdi nice üstâd şürûh ile mütün Olcaq nazm ile divân-ı feşâhat meşhûn Añdurur ‘Ulvîyi bu maṭla‘-ı hikmet mazmûn Kâmilün gitse vücûdı nice icâdi qalır Sen dañi añılagör kim er ölür adı qalır	Tesdîs/5		<i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: [Maṭla‘-ı ‘Ulvî Tesdîs-i] Tîgî Mecmuada bu şiir her ne kadar “Müseddes-i Tîgî” başlığını taşıyor olsa da ‘Ulvî’nin gazeline yapılmış bir tesdîsdir. ‘ <i>Ulvî Divânı</i> , s. 248-49.
26b	Âzerî	Kemâl-i hüsn ile mümtâz u bî-bedelsin sen Nazîri yok iki ‘âlemde bir güzelsin sen Seni ne vech ile medh eylesem maḥalsin sen Cihânda pertev-i envâr-ı lem-yezelsin sen Figân ki zerre kadar qadr-i hüsnî bilmezsin Fürûğ-ı meş‘ale-i bedr-i hüsnî bilmezsin	Belâ-yı ‘ışkuñ ile Âzerî perîşân-hâl Revâ mı ola ‘adû maḥrem-i ḥarîm-i vişâl Müyesser olmadı çünkim murâd-ı mâ-fi‘l-bâl Qapuñdan ayrılıp oldum muḳîm-i künc-i melâl Unitma küşe-i gamda koyup dil ü cānum Quluñı gâhî gönülden çıkarma sultānum	Terkîb-i Bend/5		<i>Mefâ‘ilün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Mefâ‘ilün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Terkîb-i Bend-i Âzerî
27a	Tîgî	Burc-ı felekde hüsn ile bir meh-cebînsin Dürc-i şadefde dâne-i dürr-i şemînsin Gün gibi zîb ü zîver-i rûy-ı zemînsin Her vech ile güzeller içinde güzînsin Yokdur bahâne hüsnüñe bir nâzenînsin ‘Aybuñ budur hemân ki erâzil-nişînsin	Görmek dilerseñ aḥsen-i takvîmüñi eger Mir‘ât-i kalb-i Tîgîye eyle şafâ-nazar Ey nûr-ı dîde ḥâṭruña gelmesün keder Gösterme vech-i pâküñi ağıyara kıl ḥazer Yokdur bahâne hüsnüñe bir nâzenînsin ‘Aybuñ budur hemân ki erâzil-nişînsin	Tesdîs/5		<i>Meḥ‘ulü</i> <i>Fâ‘ilâtü</i> <i>Mefâ‘ilü</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: [Gazel-i Şânî] Tesdîs-i Tîgî
27b	Tîgî	Şol zamân kim ‘arîzuñ şem‘-i şeb-i deycür idi Şehr içinde gün gibi mihrüm saña meşhûr idi Rûz u şeb seyr-i ruḥuñla ḥâṭrum mesrûr idi Cismüme şıgmazdı cānum şevk ile maḡrûr idi Ey hoş ol günler ki ruḥsârûñ baña manzûr idi Çeşm-i ümmîdüm çerâğ-ı vaşldan pür-nûr idi	Eglenürdi ḥâṭrum dâ‘im cemâl-i yâr ile Mu‘tenem olmışdı cānum devlet-i dîdâr ile Yoğ idi hergiz ‘alâkam şoḥbet-i ağıyâr ile Düşmemişdüm fırqate Tîgî-şîfat biñ zâr ile Ey hoş ol günler ki ruḥsârûñ baña manzûr idi Çeşm-i ümmîdüm çerâğ-ı vaşldan pür-nûr idi	Tesdîs/5		<i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: [Maṭlâ‘-ı Fuzûlî Tesdîs-i] Tîgî Mecmuada bu şiir her ne kadar “Müseddes-i Tîgî” başlığını taşıyor olsa da Fuzûlî’nin gazeline yapılmış bir tesdîsdir. <i>Fuzûlî Divânı</i> , s. 618-19.
27b	Âzerî	Didi ol meh çâk ider tîgüm girîbânun senün Ḥâke şemşîr-i dem-âlûdum doker ḳanun senün İrgürür zaḥmum şaḳın eflâke efḡānun senün	Olsa cānâ şeş-per-i endûhdan şad-pâre ten Zerrece şemşîr-i gamdan münḥarif olmaz beden	Tesdîs/5		<i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i>	Başlık: Tesdîs-i Âzerî

		Ben didüm bu cân u dil ser-geşte hayrânun senün Çekmezüm gam dökse kanum tığ-i bürrânun senün Vehmüm andandur ki pür-hün ola dāmānun senün	Dönmezem biñ zaḥm urursañ sen gözi cellāddan Āzerīveş şır-i ṭab‘um ‘arşa-i ‘ışk içre ben Çekmezin gam dökse kanum tığ-i bürrânun senün Vehmüm andandır ki pür-hün ola dāmānun senün			<i>Fā‘ilün</i>	
28a	Āzerī	Hıç yanından ayırmaz o perī ağıyarı Kana garḳ eyleyeyin dīde-i güher-barı Hārdur gülşen-i ‘ālemdə gülün gam-h‘arı Görmesün gözlerüm añmañ baña ol mekkārı Māye-i naḳd-i hayāt olsa eger dīdārı Ölümündür benüm ağıyar ile görmek yarı	Ḳā‘il ol her ne cefā eyler ise yār saña Gönçedür hārdan ayrılmasını itme recā Gözüne karşı gezer gayr ile ol mäh-liḳā Ġāfil olma gözün aç dime şaḳın Āzeriyā Māye-i naḳd-i hayāt olsa eger dīdārı Ölümündür benüm ağıyar ile görmek yarı	Müseddes/ 5		<i>Fe‘ilātün</i> <i>Fe‘ilātün</i> <i>Fe‘ilātün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Müseddes-i Āzerī
28b	Āzerī	Şanmañuz ‘ālemdə ancaḳ mäh-ruḥsār isterüz Şīvekār u işveger şūḥ-ı sitemkār isterüz Hüsni ḥulḳa ṭālibüz biz ḥüb-eṭvār isterüz Baḳmazuz her mäh-rüya özge dīdār isterüz ‘Āşıkuz biz ‘āşikuñ ḳadrin bilür yār isterüz Virmezüz bī-mihre dil yār-ı vefādār isterüz	Āzerī biz şāhid-i bāzāra meyyāl olmazuz Cevre mā‘il yār için şūrīde-aḥvāl olmazuz Püte-i ‘ışkında her sīmīn-tenün ḳāl olmazuz Cismimiz ḥāk eyleyüp bu yolda pā-māl olmazuz ‘Āşıkuz biz ‘āşikuñ ḳadrin bilür yār isterüz Virmezüz bī-mihre dil yār-ı vefādār isterüz	Tesdīs/5		<i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilün</i>	Başlık: Tesdīs-i Āzerī
29a	Āzerī	Hergiz gönül bırakmadı feryād u zārını Terk itmedi nigārını terk itdi varını Şādıḳlık itdi tutdı der-i şehriyārını Tā ḥaşr olunca çekdi gam-ı intizārını ‘İşk ehli ol durur ki görem diyü yārını Cānı çıkınca bekleye küy-ı nigārını	Kūyında gördi Āzeriyā çün beni o yār Derd-i firāḳı cānuma itmiş tamām kār Didi helāk ider seni āḥir bu intizār Didüm ki ey ser-āmed-i ḥübān rüzgār ‘İşk ehli ol durur ki görem diyü yārını Cānı çıkınca bekleye küy-ı nigārını	Müseddes/ 5		<i>Meḥ‘ülü</i> <i>Fā‘ilātü</i> <i>Meḥ‘ülü</i> <i>Fā‘ilün</i>	Başlık: Müseddes-i Āzerī
29b	Āzerī	Añmaduñ bir kez gam-ı ‘ışkuñla giryān olduğum Fūrḳatūñle ḥāñḳā[h]-ı gamda miḥmān olduğum Şimdilik gūş itmedüñ kūyında nālān olduğum Reh-güzāruñda sirişküñ gibi ḡaltān olduğum İşidürsin bir zamān ḥāk ile yeksān olduğum İşte gitdüm sağ esen ḳal imdi ḳurbān olduğum	Dōstum kūyunda āḥir terk idüp cân u seri Āzerīveş vād-i hicrāna düşdüm serseri Aldı düşmenler elümden sen gül-i nāzük-teri ‘Ömrün eḫzün eylesün Ḥaḳ sağ olursuñ ey perī İşidürsün bir zamān ḥāk ile yeksān olduğum İşte gitdüm sağ esen ḳal imdi ḳurbān olduğum	Tesdīs/5		<i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilün</i>	Başlık: Tesdīs-i Āzerī
29b	Ža‘fī	Nice şerḥ eyleyeyin şerḥa-i ḥün-eḫşānum Nice keşf eyleyeyin sırt-ı gam-ı pinḥānum	Ža‘fīyem zūlf-i dil-āvizūñe meḫtūn oldum Kākülün fıkri düşelden dile mecnūn oldum	Müseddes/ 5		<i>Fe‘ilātün</i> <i>Fe‘ilātün</i>	Başlık: Müseddes-i Ža‘fī

		Ya nice yakılayum nār-ı dil-i sūzānum Kalmadı zerre kadar söylemege imkânım Hiç derdüm dimege kimseye yok dermānum ‘Işk bir hālete ırgürdi beni sultānum	Ruğların görmeyeli hāste vü maḥzūn oldum Ne diyem hāşılı günden güne maḡbūn oldum Hiç derdim dimege kimseye yok dermānum ‘Işk bir hālete ırgürdi beni sultānum			<i>Fe‘ilātūn</i> <i>Fe‘ilūn</i>	
30a	Vechī	Ġarḳa-i baḥr-i vişāl olsa ten-i ‘uryānum Hāste-i ḥançer-i hicr olsa dil-i nālānum Ne anuñla söyünür nār-ı dil-i sūzānum Ne bunuñla bulınur derd-i dile dermānum Ne vefādan ne cefādan mütesellī cānum Hāste-i ‘ışḳa ‘ilāc olmaz imiş sultānum	‘Işḳdur zāt aña ḳahr ile luṭf iki şıfāt Tālib-i zāt şıfāt ile ḳaçan bula şebāt Ber-ṭaraf oldı gönülden ḡam [u] maḥv işbāt Hāste-i ‘ışḳuñ olaldan dil-i Vechī bi’z-zāt Ne vefādan ne cefādan mütesellī cānum Hāste-i ‘ışḳa ‘ilāc olmaz imiş sultānum	Müseddes/ 5		<i>Fe‘ilātūn</i> <i>Fe‘ilātūn</i> <i>Fe‘ilātūn</i> <i>Fe‘ilūn</i>	Başlık: Müseddes-i Vechī Bu şiir <i>Vechī Divānı</i> ’nda bulunmamaktadır.
30b	‘Azmi	Şanemler içre dil virdük görüp bir nā-müselmānı Aḳıtduk şu yirine nice demler dīdeden ḳanı Ḥalāş itmek müyesser olmadı ḡamdan dil ü cānı Ne çāre aşşı itmezmiş ḳişiye soñ peşimānı Ne emdük la‘l-i cānānı ne çekdük sīneye anı Beriyüz cümle ḥazlardan ne rūḥānī ne cismānī	Ḳalup ‘Azmi belā küncinde bi-şabr u sükūnuz biz Leked-küb-ı edānī pāy-māl-i dehr-i dünuz biz Şikeste-ḥāṭırız gerdün elinden baḡrı ḥūnuz biz Belā-yı hıcre düşdük şimdi ḡāyetde zebūnuz biz Ne emdük la‘l-i cānānı ne çekdük sīneye anı Beriyüz cümle ḥazlardan ne rūḥānī ne cismānī	Tesdīs/5		<i>Mefā‘ilūn</i> <i>Mefā‘ilūn</i> <i>Mefā‘ilūn</i> <i>Mefā‘ilūn</i>	Başlık: Tesdīs-i ‘Azmi
31a	Āzerī	Ḳanı bir ḥaşletūñ cānā dil-ārālanmadan ḡayrı Ya bir ḳaruñ mı var ḥüsn ile ra‘ nālānmadan ḡayrı Ya bir ḥālet mi itdūñ ḥalḳa zībālanmadan ḡayrı Ya nem gördūñ benüm yoluñda şeydālanmadan ḡayrı Ne mihr itdūñ baña ḳahr ile ḡarrālanmadan ḡayrı Güzeller şāhı neñ gördük temāşālanmadan ḡayrı	Olaldan ḥāste-i ‘ışḳuñ dil-i şūrīde vü şeydā Yoluñda ölmek oldı Āzerīye maṭlab-ı a‘lā Bilürken yoluña cān virdüğüm ey ḡonçe-i zībā İdüp ifnā vücūdum eyledüm şoḡbetden istiḳrā Ne mihr itdūñ baña ḳahr ile ḡarrālanmadan ḡayrı Güzeller şāhı neñ gördük temāşālanmadan ḡayrı	Müseddes/ 5		<i>Mefā‘ilūn</i> <i>Mefā‘ilūn</i> <i>Mefā‘ilūn</i> <i>Mefā‘ilūn</i>	Başlık: Müseddes-i Āzerī
31b	Cinānī	Ḳadūñ naḥlinde yir yok ḥalḳa bālālanmadan ḡayrı Ḳanı būy-ı vefā ḥaddūñde ra‘ nālānmadan ḡayrı Ne luṭf itdūñ ‘aceb ‘uşşāḳa zībālanmadan ḡayrı Ne ḥāşıl işigūñde baña şeydālanmadan ḡayrı Ne mihr itdūñ baña ḳahr ile ḡarrālanmadan ḡayrı Güzeller şāhı neñ gördük temāşālanmadan ḡayrı	Dil-i mehcūrımı luṭfuñla şād itdūñ mi bir laḡza ‘Aceb ol nā-murādı ber-murād itdūñ mi bir laḡza Şeh-i ḥüsn olalı ḥiç ‘adl ü dād itdūñ mi bir laḡza Cinānīyem beni luṭfuñla yād itdūñ mi bir laḡza Ne mihr itdūñ baña ḳahr ile ḡarrālanmadan ḡayrı	Tesdīs/5		<i>Mefā‘ilūn</i> <i>Mefā‘ilūn</i> <i>Mefā‘ilūn</i> <i>Mefā‘ilūn</i>	Başlık: Tesdīs-i Cinānī <i>Cinānī Divānı</i> , s. 299-300.

			Güzeller şâhı neñ gördük temâşâlanmadan ğayrı				
32a	Hayretî	Gülzâr-ı ezel içre bir bülbül idüm cânâ Bir gönçe-i gül görsem pür-gulgul idüm cânâ Çün rûz-ı ezelden de ben bî-dil idüm cânâ Ne âteş [ü] bâd u ne âb u gil idüm cânâ Sen serv-i hevâ-bahşâ ben mâ'il idüm cânâ	Қудсî n'ola pāk olup şu gibi revān aқsa Yüz ursa işigünde dā'im yüzüne baksa Her demde bunı okur cān hizmetüne çıkса 'Işk eyledi āvāre ben Hayretîyi yoksa Her hizmetüne cānla müsta'cil idüm cânâ	Tahmîs/5		<i>Meḥ'ulū</i> <i>Meḥ'îlūn</i> <i>Meḥ'ulū</i> <i>Meḥ'îlūn</i>	Başlık: [Gazel-i Hayretî] Tahmîs-i Hayretî Hayretî kendi Dīvânındaki 1. gazele tahmis yapmıştır. Ancak bu tahmis <i>Dīvân</i> 'da bulunmamaktadır.
32b	Sülûkî	Nice bir aldanalum bu felek-i mekkâra Nice bir dilde hevâ vü heves-i emmâre Biz dağı pey-rev olup kâfile-i ebrâra Gelünüz yüz tatalum bârgeh-i Ğaffâra Cân u dilden geelüm tevbe vü istiğfâra	Nefhasın bülbül-i cān her kime kim dinletdi Dil-i nālân Sülûkîveş anı inletdi Ğayrı pür-neşve dilin şanma ki gūyâ itdi Bâķîyi lezzet-i vaşluñ tama'ı söyletди Tutîyi şevķ-i şekerdür getüren güftâra	Tahmîs/8		<i>Fe'îlâtūn</i> <i>Fe'îlâtūn</i> <i>Fe'îlâtūn</i> <i>Fe'îlūn</i>	Başlık: Tevbe-nâme-i Sülûkî Be-şûret-i Tahmîs
33a	Cinânî	Tîr-i ğamuñ ham eyledi kıddüm kemân gibi Pür-yâre oldı sîne dil-i nâ-tüvân gibi Beñzüm şarardı hicr ile berg-i hazân gibi Eşküñ 'aceb mi çağlasa âb-ı revân gibi Bî-çâre dil sever seni cisminde cān gibi Sen aña bî-vefâlık idersin cihân gibi	Kūyuñda bu Cinânî-i şeydâ gedâ olup Yıllar durur ğamuñla gezer bî-vefâ olup Bâ' iş nedür [ki] çaķ bu kadar bî-vefâ olup Varduñ 'adū-yı zālîme benden cüdâ olup Bî-çâre dil sever seni cisminde cān gibi Sen aña bî-vefâlık idersin cihân gibi	Müseddes/ 5		<i>Meḥ'ulū</i> <i>Fâ'îlâtū</i> <i>Meḥ'îlū</i> <i>Fâ'îlūn</i>	Başlık: Müseddes-i Cinânî <i>Cinânî Dīvânı</i> , s. 366-67.
33b	Cinânî	Hüblardan bir nefes hâlî degül kâşânemüz Tâ ezelden 'ıyş içün bünyâd olunmış hânemüz Rind-i dürd-âşâm olanlar söyleyüp efsânemüz Bezm-i 'ıyş içre n'ola nüş itseler peymânemüz Geçdi Mecnûn 'ışķdan geçmez dil-i mestânemüz İllerüñ uşlandı uşlanmaz bizüm dīvânemüz	Aldı 'aķlın 'arz-ı ruşsâr eyleyüp cānâneler Âşinâ-yı 'ışķ olaldan ta'n ider bî-gâneler Hûş-yâr olup Cinânîveş nice mestâneler Geldi hep dârü's-şifâdan uşlanup dīvâneler Geçdi Mecnûn 'ışķdan geçmez dil-i mestânemüz İllerüñ uşlandı uşlanmaz bizüm dīvânemüz	Tesdîs/5		<i>Fâ'îlâtūn</i> <i>Fâ'îlâtūn</i> <i>Fâ'îlâtūn</i> <i>Fâ'îlūn</i>	Başlık: Tesdîs-i Cinânî <i>Cinânî Dīvânı</i> , s. 340.
34a	Mesîhî	Ol leb-i cān-bahş-ı 'âlem kim Mesîhî-i şân'dür Hâķ budur sihr itmede çeşmi cihân fettânıdır	Ey büt-i Çîn ger saña tıpsa Mesîhî tañ degül Kim yüzünle zülfüñ anuñ dînidür imânıdır	Ğazel/6		<i>Fâ'îlâtūn</i> <i>Fâ'îlâtūn</i> <i>Fâ'îlâtūn</i> <i>Fâ'îlūn</i>	Başlık: Ğazel-i Mesîhî <i>Mesîhî Dīvânı</i> , s. 148. Bu şiir, <i>Dīvân</i> 'da yedi beyittir.
34a	Cem	Yâķdı odlara meni fûrķat elümden ne gelür Olmadı olmaz ise vuşlat elümden ne gelür	Cem niçün zülfüne irişmeye didüm didi yâr Aña budur ezeli kısmet elümden ne gelür	Ğazel/9		<i>Fe'îlâtūn</i> <i>Fe'îlâtūn</i> <i>Fe'îlâtūn</i>	Başlık: Güfte-i Cem <i>Cem Sulţân Dīvânı</i> , s. 100.

						<i>Fe' ilün</i>	
34b	Nehārī	Cemālün taze güllerle müzeyyen bāğa dönmişdür Ne bāğ ey yañağı lāle tamām uçmağa dönmişdür	Nehārī bu kıra beñler nigāruñ yañağı üzre Kızıl elmaya mühr içün kónulmuş dağa dönmişdür	Ġazel/7		<i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i>	Başlık: Nehārī
34b	Mesīhī	Sünbülün Hind vilāyetlerinin 'anberidür Ruḥdağı ḥāl ü ḥaṭuñ Rūmili dil-berleridür	Şā' irün lāfi çok ammā ki Mesīhī bendeñ Sözlerüm bıkır dūrür dirse sözünün eridür	Ġazel/5		<i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Mesīhī <i>Mesīhī Dīvānı</i> , s. 142. Bu şiir, <i>Dīvān</i> 'da yedi beyittir.
35a	Mesīhī	Bezmümüz yine müşerref eyledi cānāneler Göklere çıkısa 'aceb mi na' ra-i mestāneler	Dil-rübālar geldiler çıkısun Mesīhī cān [u] dil Şoḥbet-i ḥāş içre çün lāyık degül bī-gāneler	Ġazel/5		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Mesīhī <i>Mesīhī Dīvānı</i> , s. 156.
35a	Mesīhī	Seyl-i eşküm cüst ü cūyuñda dem-ā-dem cār'dür N'eylesün sen serv-ḳaddün 'āşık-ı dīdārıdır	Tūt-ṭab' ın Mesīhī bendenün gūyā iden Bir şeker-leb dil-berün āyine-i ruḥsārıdır	Ġazel/5		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Mesīhī <i>Mesīhī Dīvānı</i> , s. 147. Bu şiir, <i>Dīvān</i> 'da altı beyittir.
35a	'Amrī	Sīnem ki şehā ḡamzeñ okınuñ siperidür Yir yir görinen dağlar anuñ kīneleridür	Uyḥuda bulup būsesin aldum dir imişsin Dil-ber saña 'Amrī ne kim eylerse yiridür	Ġazel/5		<i>Mef' ulü</i> <i>Mefā' ilü</i> <i>Mefā' ilü</i> <i>Fe' ulün</i>	Başlık: 'Amrī <i>'Amrī Dīvānı</i> , s. 52.
35b	Hilālī	Vird idüp derd-i ruḥuñ zikrini dil yād eyler Her şehir murğ-ı çemen gibi ki feryād eyler	Açsa ḥurşid-i ruḥın Leylī-i zülfin götürüp Dil-i mecnūn-ı Hilālīyi feraḥ-şād eyler	Ġazel/5		<i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Hilālī <i>Hilālī Dīvānı</i> , s. 95. Bu şiir, <i>Dīvān</i> 'da yedi beyittir.
35b	Kemāl	Didüm bir cām şun la' lünden ey yār Didi bitmiş senün saña yūri var	Kemāl eyle taḥammül hicr-i yāre Şıfātü'l-'ışk telakki 'ale'n-nār	Ġazel/5		<i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Fe' ulün</i>	Başlık: Kemāl Bu şiir, <i>Şeyḥü'l-islām Kemāl Paşa-zāde Dīvānı</i> 'nda bulunmamaktadır.
35b	Başirī	Ey gönül ger Leylīyi görmek dilerseñ yār gör Ger dilerseñ görmege Mecnūnı ben bīmārı gör	Dost dīdārın Başirī görmek isterseñ eger Ḥ'āb-ı ḡafletden başiret çeşmini uyarıgör	Ġazel/5		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Başirī Bu şiir, "Kartal, A. (2006). <i>Basirī ve Türkçe Şiirleri</i> . Ankara: Akçağ

							Yayınları.” adlı çalışmada s. 76’da bulunmaktadır. Bu şiir, mezkur çalışmada yedi beyittir.
36a	Ahmed	Ey perî hüsn-i dil-âşûbuñ kimüñ bostânıdır Anı hürrem gösteren bu eşkimüñ bārânıdır	Hârdan bir havlıda gülşen görüp şandum ki ben Müdde’iler meclisinde Ahmedüñ dīvânıdır	Gazel/5		<i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilün</i>	Başlık: Ahmed <i>Ahmed Paşa Dīvânı</i> , s. 161-62. Bu şiir, <i>Dīvân</i> ’da 13 beyittir.
36a	Yahyâ	‘Aks-i müjgân ile ey dil-ber-i şîrîn-harekât Şanuram ruhların i’râb konulmuş âyât	Herkese nuṭṭ-ı revân-baḥş virilmez Yahyâ Himmet-i Hızr gerek kim bulına âb-ı hayât	Gazel/5		<i>Fe’ilâtün</i> <i>Fe’ilâtün</i> <i>Fe’ilâtün</i> <i>Fe’ilün</i>	Başlık: Yahyâ <i>Şeyhü’l-islâm Yahyâ Dīvânı</i> , s. 51.
36a	Yahyâ	Dün neydi cevânân ile meydân-ı harâbât Bâziçe-i tıflân idi pîrân-ı harâbât	Maḥsûduñ irişmekse fenâ içre fenâya Yahyâ olagör sâkin-i vîrân-ı harâbât	Gazel/5		<i>Me’ülü</i> <i>Mefâ’ilü</i> <i>Mefâ’ilü</i> <i>Fe’ülün</i>	Başlık: Yahyâ <i>Şeyhü’l-islâm Yahyâ Dīvânı</i> , s. 52.
36b	Yahyâ	Bu âşûba mey-i la’lün midür şahbâ mıdur bâ’iş Kıyâmet mi kıpar ol kâmet-i bâlâ mıdur bâ’iş	Ezel bezmindeki cām-ı maḥabbet mestisin cānâ Belâ-keş Kaysa Mecnûn olmağa Leylâ mıdur bâ’iş	Gazel/5		<i>Mefâ’ilün</i> <i>Mefâ’ilün</i> <i>Mefâ’ilün</i> <i>Mefâ’ilün</i>	Başlık: Yahyâ <i>Şeyhü’l-islâm Yahyâ Dīvânı</i> , s. 58.
36b	[‘Amrî]	Az u çok bir bûse virse kıılma cānân ile baḥş Kim gedâya lâıṭ olmaz ehl-i iḥsân ile baḥş	‘Amriyâ taṣvîr-i hüsn itmekde aḳrânüñ mı var Sen de bir üstâdsın kııl sağ [n’ola] cānânla baḥş	Gazel/5		<i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilün</i>	Başlık: [‘Amrî] <i>‘Amrî Dīvânı</i> , s. 44. Bu şiir, <i>Dīvân</i> ’da yedi beyittir.
35b	Hilâlî	Dil lebûnden şarâb-ı nâb ister Hastedür derdine cevâb ister	Ey Hilâlî yitişdi bezm-i bahâr Devr-i gülde gönül şarâb ister	Gazel/5		<i>Fe’ilâtün</i> <i>Mefâ’ilün</i> <i>Fe’ilün</i>	Başlık: Hilâlî <i>Hilâlî Dīvânı</i> , s. 92.
37a	Hilâlî	‘İyd-ı ekberdür yine zeyn oldılar meh-pâreler Her biri bir gamze ile biñ dil ü cān pâreler	Ey Hilâlî kııl du’â kim dâ’imâ var olalar Ol lebi aḥmer yüzi gül kaşı gözi qaralar	Gazel/5		<i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilün</i>	Başlık: Hilâlî <i>Hilâlî Dīvânı</i> , s. 90.
37a	Hilâlî	Kaçan âl ile ol gül târ-ı zülfün yüzde târmâr eyler	Süvâr-ı esb-i nâz olduḳça ol mâh-ı kamer-ṭal’at	Gazel/5		<i>Mefâ’ilün</i>	Başlık: Hilâlî

		Qarâr u şabr-ı ‘uşşâkı ser-â-ser târmâr eyler	Hilâlî bendeler yolında cismin hâksâr eyler			<i>Mefâ‘ilün</i> <i>Mefâ‘ilün</i> <i>Mefâ‘ilün</i>	<i>Hilâlî Dîvânı</i> , s. 85.
37a	Bâkî	Berg-i gülden ruḥı ol lâle-‘izâruñ terdür Nükte fehmi eyle begüm ḥaylice rengin yirdür	Cüy-ı ḥüsn âbı taşup çıkdı o servün biline Bâkiyâ şanma miyânında turan ḥançerdür	Ġazel/5		<i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Bâkî <i>Bâkî Dîvânı</i> , s. 122.
37b	Nef‘î	Nâz iderse ğamzesi ‘uşşâk-ı zâra nâz ider Zülfî bir âşüftedür kim rûzgâra nâz ider	Görmedüm Nef‘î gibi ‘âlemde ‘âlî-meşrebi Hem gedâ hem pâdişâh-ı kâmkâra nâz ider	Ġazel/5		<i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: Nef‘î <i>Nef‘î Dîvânı</i> , s. 253.
37b	Fâ‘izî	Elde sebû ile kaçan bezme mey-âverân gelür Leşker-i ğam cevâbına gürz ile pehlevân gelür	Ġâfil iken bu rûzgâr bezm-i şafâdan al murâd Meclis-i ‘ıyşî telḥ ider Fâ‘iziyâ zamân gelür	Ġazel/5		<i>Müstef‘ilün</i> <i>Müstef‘ilün</i> <i>Müstef‘ilün</i> <i>Müstef‘ilün</i> <i>Müstef‘ilün</i>	Başlık: Fâ‘izî <i>Ḳafzâde Fâ‘izî Dîvânı</i> , s. 177.
37b	Bahâyî	Sâgarı ‘aks-i ruḥ-ı sâkî ki pür-envâr ider Âteş-i Nemrûda feyz-i ḥâlet-i gülzâr ider	Ey Bahâyî ğâh olur bād-ı seḥergâh-ı niyâz Şâhid-i iḳbâlî ḥ‘âb-ı nâzdan bî-dâr ider	Ġazel/6		<i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: Bahâyî <i>Şeyḥülislâm Bahâyî Dîvânı</i> , s. 65.
38a	İbrahim Efendi-zâde	Sînesin ‘aks-i ruḥ-ı yârûñ ki pür-envâr ider Yâsemîni gör ne ḥâlet-baḥşdur gül-nâr ider	‘İlm-i nazm itdüm güher şi‘r-i Bahâyî silkine Lîk ṭab‘um bî-bahâ inşâd-ı siḥr iṣâr ider	Ġazel/7		<i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: Naẓîre-i İznîkî İbrâhîm Efendi-zâde
38a	Necâtî	Devr-i ruḥuñda ‘âşıka şun la‘l-i nâblar Gül mevsiminde içilür ince şarâblar	Yârûñ cemâli nûrî güneşden ‘ayân iken Kimden dürür Necâtîye bunca ḥicâblar	Ġazel/6		<i>Mef‘ülü</i> <i>Fâ‘ilâtü</i> <i>Mefâ‘ilü</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: Necâtî <i>Necâtî Dîvânı</i> , s. 187. Bu şiir, <i>Dîvân</i> ’da yedi beyittir.
38b	Revânî	Şol bî-nevâ ki bir güzelün mübtelâsıdur ‘Ayb itme zâhid anı ki gönül belâsıdur	Cânâ Revânî’ölse lebünçün ‘aceb degül Zîrâ sipâhinün yidügi ḳan bahâsıdur	Ġazel/5		<i>Mef‘ülü</i> <i>Fâ‘ilâtü</i> <i>Mefâ‘ilü</i>	Başlık: Revânî <i>Revânî Dîvânı</i> , s. 239.

						<i>Fā' ilün</i>	
38b	Manṭıķī	Ne zevk-i bāde-i bī-ğış ne vaşl-ı yār-ı dīl-keş var Hemān bir rüzgār-ı nā-ğoş u hāl-i müşevveş var	Dil-i güm-geştemüzden bir haber yok Manṭıķī dirler Ser-i kūy-ı belāda hāne tutmuş bir cefā-keş var	Ġazel/5		<i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i>	Başlık: Manṭıķī-i Rūmī <i>Manṭıķī Aḥmed Efendi</i> <i>Dīvānçesi</i> , s. 118.
38b	Nev'ī	Lebūn cāmına beñzer yok dehānuñ fikri nādirdür Bunuñ keyfiyyeti ta'bir olunmaz zevke dā'irdür	Žamīrūnden geçen zāhir budur bir 'āşık öldürmek Ne emrūn var ise kıl Nev'ī-i bī-çāre hāzırdur	Ġazel/5		<i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i>	Başlık: Nev'ī <i>Nev'ī Dīvānı</i> , s. 289.
39a	Cem	Dil şaçuñdan oldı sevdāyī mizāc Şerbet-i la'lün buyur aña 'ilāc	Ŧa'ne taşın atma Cem gönline kim Ŧaşa döymez şişe-i nāzūk-mizāc	Ġazel/5		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Sulṭān Cem <i>Cem Sulṭān Dīvānı</i> , s. 87. Bu şiir, <i>Dīvān</i> 'da yedi beyittir.
39a	Nazmī	Derdūñle şöyle öğrendi mizāc K'eylemez dermān ile hiç imtizāc	Devlet anuñ kim cihānda Nazmiyā Kimseye qalmaya 'arz-ı ihtiyāc	Ġazel/5		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Nazmī <i>Edirneli Nazmī Dīvānı</i> , s. 708. Bu şiir, <i>Dīvān</i> 'da yedi beyittir.
39a	Yahyā	La'l-i lebūñle bāde-i nāb itdi imtizāc Alışdı biri biri ile iki ter-mizāc	Yahyā metā'-ı ğam ki dirīgā kesādda Kālā-yı cehl bulmada günden güne revāc	Ġazel/5		<i>Mef' ulü</i> <i>Fā' ilātü</i> <i>Mefā' ilü</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Yahyā <i>Şeyḫü'l-islām Yahyā</i> <i>Dīvānı</i> , s. 61.
39b	Şem'ī	Taht-ı pīrūzī felek olursa mihr altunlu tāt Var iken ḥāk-i derūñ itmez bu gönüm ihtiyāc	Tāt-ı zerrīn-i sa'ādet ister iseñ Şem'iyā Ŧut gözūñ nergis gibi ken[dün]de dā'im gözūñ aç	Ġazel/5		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Şem'ī <i>Prizrenli Şem'ī Dīvānı</i> , s. 445-46.
39b	Ca' fer	Kātib-i eşküm düzüp kirpüklerümden hāmeler Şafḫa-i ruḥsārūm üzre yazdı fūrkat-nāmeler	Ca' ferā ol Hızr-ḥattūñ yazmağa vaşf-ı lebin Āb-ı ḫayvāndan midād it ney-şekerden hāmeler	Ġazel/5		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Ca' fer <i>Tacizāde Ca' fer Çelebi</i> <i>Dīvānı</i> , s. 358.
39b	Ferruḫī	Şehre girmiş ol şanem meh gibi nānın gezdürür Yanına düşmiş raķīb it gibi cānın gezdürür	Ferruḫī ol sidre-kāmet kūyına varduğça sen Gūşe gūşe gülşen-i bağ-ı cinānın gezdürür	Ġazel/5		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Ferruḫī

40a	Ferruḥî	Hüblar buse için bezm-i müdâm eylediler ‘Ahd ü peymânı bize şimdi tamâm eylediler	Ferruḥî şehri/güzellerle şarâb içdiğiçün Ne haṭîb ü ne mü’ezzîn ne imâm eylediler	Ġazel/5		<i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Ferruḥî
40a	Mesîḥî	Gerçi ‘arûs-ı ḥüsnüñe zülfüñ niḳâb olur Çorḳum budur ki arada dâ’im ḥicâb olur	Diler Mesîḥî/küyuña irişse vaşluñı Bilür ki Ka‘be içre du‘â müstecâb olur	Ġazel/5		<i>Meḥ‘ülü</i> <i>Fâ‘ilâtü</i> <i>Mefâ‘îlü</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: Mesîḥî <i>Mesîḥî Dîvânı</i> , s.141.
40a	Bâkî	Baḳ câm-ı ‘ıyşa âyâme-i pür-şafâ budur Gel gör ḥabâb-ı sâgarı necm-i hüda budur	Bâkî kelâmı cümleden a‘lâ gelür baña Ḥaḳḳ-ı suḥanda ḥaṣıl efendi edâ budur	Ġazel/5		<i>Meḥ‘ülü</i> <i>Fâ‘ilâtü</i> <i>Mefâ‘îlü</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: Bâkî <i>Bâkî Dîvânı</i> , s. 98. Bu şiir, <i>Dîvân</i> ’da yedi beyittir.
40b	‘İlmî	‘Âşık-ı dil-ḥasteyi gerdün-ı dün bîmâr ider Bir şeker-ḥand itse zehr-âb ile biñ azar [ider]	Bî-te’emmül sihrini ‘İlmîñün inkâr eylese ‘Ârif-i merd [ü] hünerdür fazlını iḳrâr ider	Ġazel/6		<i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: ‘İlmî Bu şiir, ‘ <i>İlmî Dede Dîvânı</i> ’nda bulunmamaktadır.
40b	Şem‘î	Ne ḥünîdür gözüñ sâkî ki baḡrumdan kebâb ister Döküp nâ-ḥaḳ yire ḳanum gözüm yaşın şarâb ister	Şarâb-ı la‘l-i dil-berden içüp ḳanmak diler her dem Nice dîvânedür Şem‘î görüñ âteşden âb ister	Ġazel/7		<i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i>	Başlık: Şem‘î <i>Prizrenli Şem‘î Dîvânı</i> , s. 458-59.
41a	Bâkî	Gönül bir rind-i ‘âlem-süz u şüh u şeh-levend ister Ki ‘ışḳ odına yakmaḡa dil ü cândan sipend ister	Murâdı sîneye ol serv-i sîm-endâmı çekmekdür Semend-i ṭab‘-ı Bâkî bir gümüşden sîne-bend ister	Ġazel/5		<i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i>	Başlık: Bâkî <i>Bâkî Dîvânı</i> , s. 139.
41a	İşḫâḳ	Mecnûn ḡam-ı maḥabbet-i ‘ışḳı neden bilür Bu bir belâ durur bunı sâhum çeken bilür	İşḫâḳ Ḥaḳ bilür ki cemâl-i nigârsuz Gönlüm bihişti ḡuşe-i beytü’l-ḥazen bilür	Ġazel/7		<i>Meḥ‘ülü</i> <i>Fâ‘ilâtü</i> <i>Mefâ‘îlü</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: İşḫâḳ <i>İşḫâḳ Çelebi Dîvânı</i> , s. 101.
41a	İşḫâḳ	Zuhûr-ı pertev-i ḥüsnüñ fûrûḡ-ı mihre ḡalibdür Anuñçün hep güneş yüzlü güzeller saña râḡıbdur	Günâha girme ḥâşâ engel olmaz şöḡbete İşḫâḳ Leb öpmekden ḳaçar şanma hemân ḳoçmaḡa râḡıbdur	Ġazel/7		<i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i>	Başlık: İşḫâḳ <i>İşḫâḳ Çelebi Dîvânı</i> , s. 111.
41b	İşḫâḳ	Yârüñ ḳaçan ki ḥaṭṭ-ı ḡubârı tırâş olur Esrâr-ı ‘ışḳ şûret-i ḥüsninde fâş olur	Eksük degül demünde ḡam [ve]zâyîfi İşḫâḳa tâ ölineceye dek ol ma‘âş olur	Ġazel/5		<i>Meḥ‘ülü</i> <i>Fâ‘ilâtü</i>	Başlık: İşḫâḳ <i>İşḫâḳ Çelebi Dîvânı</i> , s.

						<i>Mefā'îlū</i> <i>Fā'ilūn</i>	96.
41b	Şem'î	Ne hoş cādūd ol zülf-i mu'anber İdinmiş mâhî bālîn mihri pister	Yüri cām iç lebi yādına Şem'î Kim aña teşne-dildür âb-ı Kevşer	Ġazel/5		<i>Mefā'îlūn</i> <i>Mefā'îlūn</i> <i>Fe'ulūn</i>	Başlık: Şem'î Dede <i>Prizrenli Şem'î Dīvānı</i> , s. 463.
41b	-	Başda sevdā-yı hevā-yı zülf-i yār eksük degül Mürtefi' yirdür anuñçün rüzigār eksük degül	-	Ferd		<i>Fā'ilātūn</i> <i>Fā'ilātūn</i> <i>Fā'ilātūn</i> <i>Fā'ilūn</i>	Başlık: Ferd-i Ġarrā
42a	Nev'î	Nedür bu tavr-ı laṭîf [ü] nedür bu hoş reftār Nedür bu la' l-i şeker-bār u lezzet-i güftār	O naḥl-i kâmet-i mevzūn nedür te'âlā'llah Fütâde sāye-şifat aña cān-ı Nev'î zār	Ġazel/5		<i>Mefā'ilūn</i> <i>Fe'ilātūn</i> <i>Mefā'ilūn</i> <i>Fe'ilūn</i>	Başlık: Nev'î <i>Nev'î Dīvānı</i> , s. 309.
42a	Nev'î	Ḥayāl-i çeşm-i maḥmūruñ dil-i efgāra düşmişdür İki mestānelerdür gūşe-i ḥammāra düşmişdür	Ser-i kūyuñda çok üftādelar Nev'î kuluñ ammā 'Aceb āvāre düşmişdür 'aceb bi-çāre düşmişdür	Ġazel/5		<i>Mefā'îlūn</i> <i>Mefā'îlūn</i> <i>Mefā'îlūn</i> <i>Mefā'îlūn</i>	Başlık: Nev'î <i>Nev'î Dīvānı</i> , s. 317.
42a	Nev'î	Ne rāh-ı 'ışka nihāyet ne baḥr-ı şevke kenār Ne tende tāb ile kuvvet ne cānda şabr u qarār	Firāk Nev'î şol resme telḥ-kām itdi Cihānda lezzet-i 'ışka idem gibi ikrār	Ġazel/5		<i>Mefā'ilūn</i> <i>Fe'ilātūn</i> <i>Mefā'ilūn</i> <i>Fe'ilūn</i>	Başlık: Nev'î <i>Nev'î Dīvānı</i> , s. 310. Bu şiir, <i>Dīvān</i> 'da altı beyittir.
42b	Nev'î	Meclis-i ḥüsne ḥaṭ-ı la' li 'aceb revnaḥdur Mey-i nāb ile içi toptolu bir zevraḥdur	Rişte-i zülfüñi parmağa tolar Nev'î zār Ġaraız ben bilürüm ince bilūñ şarmaḥdur	Ġazel/5		<i>Fe'ilātūn</i> <i>Fe'ilātūn</i> <i>Fe'ilātūn</i> <i>Fe'ilūn</i>	Başlık: Nev'î <i>Nev'î Dīvānı</i> , s. 291.
42b	Nev'î	Gelse 'aceb mi lāle vü gülden baña ferāḡ Her mäh-çihre mihri ile sīne dāḡ dāḡ	Şüfî semā' u zıkr ile rü'yā degül müfid Çün yok ḥabāb [u] cām gibi sende göz kulaḡ	Ġazel/4		<i>Me'ulū</i> <i>Fā'ilātū</i> <i>Mefā'îlū</i> <i>Fā'ilūn</i>	Başlık: Nev'î <i>Nev'î Dīvānı</i> , s. 357. Bu şiir, <i>Dīvān</i> 'da beş beyittir.
42b	Nev'î	Yaraşdı sâ'id-i yāre sevād-ı noḡta-i dāḡ Şu tıfla döndi ki besler ḡolında beççe-i zāḡ	Ne aşşı Nev'î ölmüş ya şaḡ imiş çün kim 'İzār [u] la' lüne ḥasret şarāb-ı nāba yasaḡ	Ġazel/5		<i>Mefā'ilūn</i> <i>Fe'ilātūn</i> <i>Mefā'ilūn</i> <i>Fe'ilūn</i>	Başlık: Nev'î <i>Nev'î Dīvānı</i> , s. 357. Bu şiir, <i>Dīvān</i> 'da altı beyittir.

42b	Äzerî	Gördüm ‘adüyı kendüñe dün hem-dem eyledün Eksüldi süz-ı ‘ışķum efendi kem eyledün	-	Müfred		<i>Meḫ’ulü</i> <i>Fā’ilātü</i> <i>Meḫā’ilü</i> <i>Fā’ilün</i>	Başlık: Äzerî
43a	-	Ey gönül kıtan belāya kıl taḥammül itme lec Çün buyurmışdur <i>eş-şabru miftāḫu’l-ferec</i>	-	Müfred		<i>Fā’ilātün</i> <i>Fā’ilātün</i> <i>Fā’ilātün</i> <i>Fā’ilün</i>	Başlık: Müfred
43a	Zātî	Hoş imiş şöḫbet-i mey yā[r]-ı vefādār olıcaķ Bir yüzi gül lebi mül ṭurresi ṭarrār olıcaķ	Ayağün tozına Zātî yüzini sürdüğini Dir gören buncılayın ola hevādār olıcaķ	Ġazel/5		<i>Fe’ilātün</i> <i>Fe’ilātün</i> <i>Fe’ilātün</i> <i>Fe’ilün</i>	Başlık: Zātî Bu şiir, <i>Zātî Dīvānı</i> ’nda bulunmamaktadır.
43a	-	Zeyn iden bağ-ı cihānı gül midür bülbül midür Dillerün āram-ı cānı gül midür bülbül midür	Dil-rübālar bî-nevālar mecma’ıdur dergehi Bu riyāzuñ bağbānı gül midür bülbül midür	Ġazel/5		<i>Fā’ilātün</i> <i>Fā’ilātün</i> <i>Fā’ilātün</i> <i>Fā’ilün</i>	Başlık: Ġazel-i Nā- ma’lüm
43a	Yahyā	Hemîşe merdüm-i çeşmüm ‘izār-ı yāra baķar Gözüm o penceredür şaḥn-ı lālezāra baķar	Ne i’ tibār bu evzā’ a merd olan Yahyā Ne zillet e naķar eyler ne i’ tibāra baķar	Ġazel/5		<i>Meḫā’ilün</i> <i>Fe’ilātün</i> <i>Meḫā’ilün</i> <i>Fe’ilün</i>	Başlık: Yahyā <i>Şeyḫü’l-islām Yahyā Dīvānı</i> , s. 97.
43b	Şem’î	‘Ār idermiş beni öldürmege ol sîm-tenüm Varayın yalvarayın boynuma ṭaķup kefenüm	Şem’îyem gûşe-i mey-ḥāneyi virmem felege Gülşen-i bağ-ı cināndan baña yegdür vaṭanum	Ġazel/5		<i>Fe’ilātün</i> <i>Fe’ilātün</i> <i>Fe’ilātün</i> <i>Fe’ilün</i>	Başlık: Şem’î <i>Prizrenli Şem’î Dīvānı</i> , s. 507. Bu şiir, <i>Dīvān</i> ’da sekiz beyittir.
43b	Ḳabülî	Bahār oldı icāzet ‘ıyş u nûşa Otursun gönçe-lebler gûşe gûşe	Zen-i dünyā teḫî bir çāha beñzer Naķar kılma Ḳabülî boşa boşa	Ġazel/5		<i>Meḫā’ilün</i> <i>Meḫā’ilün</i> <i>Fe’ülün</i>	Başlık: Ḳabülî <i>Ḳabülî Dīvānı</i> , s. 720.
43b	Ḳabülî	O nezāket o leṭāfet o ṭarāvet o şafā O zārāfet o feşāḫat o belāḡat ol edā	Nedür ol yāre Ḳabülî bu ḳadar ‘izzet ile O teşevvuk o ta’aşşuk o ta’alluk o hevā	Ġazel/5		<i>Fe’ilātün</i> <i>Fe’ilātün</i> <i>Fe’ilātün</i> <i>Fe’ilün</i>	Başlık: Ḳabülî <i>Ḳabülî Dīvānı</i> , s. 536.
44a	Es’ad	Şûret-i yāre naķar kıl göre naķķāş nedür Nedür ol yüz nedür ol göz nedür ol ḳaş nedür	Es’ada söyle[nüz] ‘aşık degülem dir imiş Rûy-ı zerdinde ya ol ḳanlu aķan yaş nedür	Ġazel/5		<i>Fe’ilātün</i> <i>Fe’ilātün</i>	Başlık: Es’ad Bu şiir, <i>Musullu Es’ad</i>

						<i>Fe‘ilātün</i> <i>Fe‘ilün</i>	<i>Seyyīd Mehmed Dīvānı</i> , <i>Bağdatlı Es‘ad Dīvānı</i> ve <i>Şeyhülislām Es‘ad</i> <i>Dīvānı</i> ’nda bulunmamaktadır.
44a	Güvāhī	Firākuñ şām-ı miḥnetdür ne miḥnet miḥnet-i dünyā Vişālün şubḥ-ı rāḥatdur ne rāḥat rāḥat-ı ‘uqbā	Güvāhī medḥ it ol şāhı [...] Ki konmuş başına efser ne efser efser-i kisrā	Ġazel/6		<i>Mefā‘ilün</i> <i>Mefā‘ilün</i> <i>Mefā‘ilün</i> <i>Mefā‘ilün</i>	Başlık: Güvāhī
44a	‘Ulvi	Ne rāzum açmağa maḥrem ne bir ğam-ḥ‘ār-ı hem-dem var Belā küncinde aĝlar baña ancak çeşm-i pür-nem var	Felek cevvin güzel derdin ‘adū ṭa‘nın çeker gönlüm Nice mesrūr olam ‘Ulvi bu deñlü ğuşşā vü ğam var	Ġazel/5		<i>Mefā‘ilün</i> <i>Mefā‘ilün</i> <i>Mefā‘ilün</i> <i>Mefā‘ilün</i>	Başlık: ‘Ulvi ‘ <i>Ulvi Dīvānı</i> , s. 284. Bu şiir, <i>Dīvān</i> ’da dört beyittir.
44b	Nihānī	Ruḥuñ ‘arz eyle cānā şüret-i Raḥmānı görsünler Ḥıram it nāzeninüm kudret-i Yezdānı görsünler	Bu nazm-ı güher-āmizün irerse ğuş-ı cānāna Ümīdi nic’olurmuş bendeye iḥsānı görsünler	Ġazel/5		<i>Mefā‘ilün</i> <i>Mefā‘ilün</i> <i>Mefā‘ilün</i> <i>Mefā‘ilün</i>	Başlık: Nihānī Mecmuada bu şiirin başlığında “Nihānī” yazmaktadır. Fakat bu şiirin Ümīdī Aḥmed Dīvānı’nda s. 252’de yer alan 92. gazel olduğu görülmüştür.
44b	Ḳabūlī	Ey gönül āvāresin pür-yāresin şad-pāresin Derdı çok dil-ḥastesin dermānı yok bī-çāresin	Müttehemdür kākül-i dil-ber gönül almağ ile Söyle dildāra Ḳabūlī anı yusın ṭarasın	Ġazel/5		<i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilün</i>	Başlık: Ḳabūlī <i>Ḳabūlī Dīvānı</i> , s. 691.
44b	Ḳabūlī	Herkese mihr [ü] vefā ‘uşşāka nāz itmek neden Ġayra iḥsān ehl-i dilden iḥtirāz itmek neden	Yād-ı zülf-i yār ile her şeb Ḳabūlī bilmezem Böyle bir endişe-i dūr u dirāz itmek neden	Ġazel/5		<i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilün</i>	Başlık: Ḳabūlī <i>Ḳabūlī Dīvānı</i> , s.669.
45a	Ḳabūlī	Ṭurdi ḳaddün kıyāma sulṭānum Biz de uyduğ imāma sulṭānum	Gerçi eksüklidür Ḳabūlī ḳuluñ Eksügin ṭut tamāma sulṭānum	Ġazel/5		<i>Fe‘ilātün</i> <i>Mefā‘ilün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Ḳabūlī <i>Ḳabūlī Dīvānı</i> , s. 642.
45a	Kātibi	Pāyuña yüz sürmege ben ḥāke himmet yok mıdur ‘Āşık-ı bī-çāreñe hergiz ‘ināyet yok mıdur	Baş koyanlar işiginde irdiler hep devlete Kātibi yoḥsa senün başuñda devlet yok mıdur	Ġazel/5		<i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i>	Başlık: Kātibi

						<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	
45a	Muḥiṭī	Her ne deñlü cevır iderse cāna yār incinmezüz Zulm ile ol şāh iderse iftiḥār incinmezüz	Dehr elinden yār içün irse Muḥiṭī sengler Şīşe-i ḳalbe dem-ā-dem inkisār incinmezüz	Ġazel/5		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Muḥiṭī Bu şiir, <i>Muḥiṭī</i> <i>Divānı</i> 'nda bulunmamaktadır.
45b	[Ḥayret ī]	Lebūñden bendeñe bayramlık iḥsān eyle sulṭānum Sevindür bir yetimem şād u ḥandān eyle sulṭānum	Çü 'ıyd-ı ekber irdi Ḥayretī bendeñ de öksüzdür Vişālūñ ḥ'ānına bir laḥza mihmān eyle sulṭānum	Ġazel/5		<i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i>	Başlık: [Ḥayretī] <i>Ḥayretī Divānı</i> , s. 307- 308.
45b	İşḥāk	Ger gedā isem n'ola ğam mülkinūñ sulṭānıyam Sen kemān-ebrū nigāruñ ḳulıyam ḳurbānıyam	Şabr didükleri nedür İşḥāk bilmezsün gibi Kim anuñ gibi nigāruñ zār u ser-gerdānıyam	Ġazel/5		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: İşḥāk <i>İşḥāk Çelebi Divānı</i> , s. 162.
45b	Nev' ī	Māye-i naḳd-i ḥayāt olsa eger didārı Ölümündür benüm aġyār ile görmek yarı	Ey ṭabīb-i dil ü cān ḳo lebūñ emsün Nev' ī Men' iderler mi şudan hiç ölecek bīmārı	Ġazel/5		<i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Nev' ī <i>Nev' ī Divānı</i> , s.544.
46a	Ḥayretī	Bir semen-simāyı seyr itdüm bugün ḥammāmda 'Āşık olmuş aġlayup yaşlar döker ḥammām da	Ḳullaruñla serverā 'ıyş-ı müdām it sen müdām Ḥayretī bir merḥabāya rāzıdur eyyāmda	Ġazel/5		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Ḥayretī <i>Ḥayretī Divānı</i> , s.389.
46a	Sa' dī	Dehenūñ ḥoḳḳa mıdur söyleye ey yār nedür Ḳatı ḥayrānam aña k'anda ki esrār nedür	Ṭoġrılık şatar ise saña o serv ey Sa' dī Ya raḳīb-i ḥar ile itdügi bāzār nedür	Ġazel/5		<i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Sa' dī Bu şiir, <i>Sa' dī Divānı</i> 'nda bulunmamaktadır.
46a	Nev' iy ā	Yār işi ey dil ḳolay ammā ğam-ı aġyār güç Vaşl-ı gül āsān velī şabr-ı cefā-yı ḥār güç	Nev' iyā esrār-ı 'ışkı şaḳlamak āsān degül Mey içüp keyfiyyetini itmek izḥār güç	Ġazel/5		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Nev' iyā <i>Nev' ī Divānı</i> , s. 255.
46b	Kerimī	Siper ḳılmaḳ bu sinem nāvek-i aġyāra müşkildür Taḥammül eylemek her demde zaḥm-ı ḥāra müşkildür	Cihānda bī-ḥad ü pāyān iken mümtāz-ı dil- berler Gönül virmek Kerimī şahid-i bāzāra müşkildür	Ġazel/5		<i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i>	Başlık: Kerimī

						<i>Meḥā' ilün</i>	
46b	Ḥayretī	Yād-ı la' lūñ dil-i bīmāra şafālar getürür Ey ṭabīb-i dil ü cān ya' n' şifālar getürür	Ḥayretī gelmez eli boş ayağūñ toprağına Mā-ḥazar tuḥfe du' ā ile şenālar getürür	Ġazel/5		<i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Ḥayretī <i>Ḥayretī Dīvānı</i> , s. 200.
46b	‘Aṭāyī	Ruḥuña nisbet ile mihr ü meh ey yār nedür Femūñe nisbet ile gönçe-i gülzār nedür	Vaşlına irmek ‘Aṭāyī eger olsaydı naşīb Naḳd-i cāmı yolına eylemek işār nedür	Ġazel/5		<i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: ‘Aṭāyī Bu şiir, <i>Nev'ī-zāde Aṭāyī Dīvānı</i> 'nda bulunmamaktadır.
47a	Ḥayretī	Sensüz eglenmez gönül uçmağ ile Murğ-ı vahşī eglenür mi bağ ile	Olmazuz hem-dem raḳībe Ḥayretī Hem-nefes olur mı bülbül zāğ ile	Ġazel/5		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Ḥayretī <i>Ḥayretī Dīvānı</i> , s. 390.
47a	[Ṭālī'ī]	Ey dīde ciger kanını durmazsın azarsın Beñzer ki yine yāre yeñi nāme yazarsın	Yazup yañılup Ṭālī' ī' şī' ründe raḳībi Zinhār añaıym dime hemān bitı bozarsın	Ġazel/5		<i>Meḥ' ulü</i> <i>Meḥā' ilü</i> <i>Meḥā' ilü</i> <i>Fe' ulün</i>	Başlık: [Ṭālī'ī] Mecmuada şiirin başlığı “Raḳībı” olmasına rağmen bu şiirin Ṭālī'ī'ye ait olduğu görülmüştür. <i>Ṭālī'ī Dīvānı</i> , Bibliothque Nationale de France, Supplement Turc 270, vr. 190b.
47a	Kābenā	Şem' -i cem' a beñzedürlerse ruḥ-ı zībālaruñ Tutuşur pervānelerle ‘aşık-ı şeydālaruñ	Kābenā her biri başka başına baş çekmede Ḳatı ser-keşlikleri var ḳāmet-i bālālaruñ	Ġazel/5		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Kābenā
47b	Naşībī	Āh elinden her yüzi gül gönçe-i zībālaruñ Ḥāline raḥm eylemezler bülbül-i şeydālaruñ	Vaşf-ı dendānında yārūñ nazm-ı güher- bārimuz Ey Naşībī deldi bağrın lü' lü' -i lālālaruñ	Ġazel/5		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Naşībī
47b	Veysī	Āh kim olsa gerek pūşış-i tābūt-ı fenā Ḥil' at ü pādīşeh ü ḥırḳa-i peşmīn-i gedā	Veysī-i ḥaste-dile ḳudret-i luṭf itme dirīğ Şol zamān kim ola dem-beste zebān-ı bülleğā	Ġazel/5		<i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i>	Başlık: Veysī <i>Veysī Dīvānı</i> , s. 189.

						<i>Fe' ilün</i>	
47b	İşhāk	El şunar dāmenine ol gül-i nāzük bedenün Elleri kırıya gülzār-ı cihānda dikenün	Ṭob-ı ğabğabla helāk eylemek ister İşhāk Yohsa ol şāh-ı cihān kal' a mı şandı bedenün	Ġazel/5		<i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: İşhāk Bu şiir, <i>İşhāk Çelebi Dīvānı</i> 'nda bulunmamaktadır.
48a	‘Ubeyd ī	Gönlüm alduñ hey begüm bu dil-rübālîklar nedür Kul idindün ‘ālemi bu pādîşālîklar nedür	Gāh ağlar gāh iñlersin ‘Ubeydī derd-mend Düşmedünse fūrâte bu mübtelālîklar nedür	Ġazel/5		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: ‘Ubeydī <i>‘Ubeydī Dīvānı</i> , s. 60.
48a	Şemsi	Her kimün uçdı dili murğı hevā vü hevese Anı şayyād-ı felek āl ile koydı káfese	Şemsiyā nūr-ı Muḥammed eger olmazsa delīl Kūy-ı cānāna varılmaz kaṭı yollar perese	Ġazel/5		<i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Şemsi <i>Şemsi Dīvānı</i> , s. 586.
48a	‘Ulvī	Bizümle kūy-ı cānāna gelen gelsün giden gitsün Şala erbāb-ı ‘irfāna gelen gelsün giden gitsün	Bizüm ğam-ḥānemüz bir tekyedür yārān için ‘Ulvī Gider teklīfī rindāna gelen gelsün giden gitsün	Ġazel/5		<i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i>	Başlık: ‘Ulvī <i>‘Ulvī Dīvānı</i> , s. 460.
48b	Muḥibb ī	Güzeller nāz ile reftār iderler Dönerler gönçeveş güftār iderler	Muḥibbī sırr-ı ‘ışkı itme izhār Şakın Mañşürveş ber-dār iderler	Ġazel/5		<i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Fe' ulün</i>	Başlık: Muḥibbī <i>Muḥibbī Dīvānı</i> , s. 645.
48b	Sulṭān Murād	Görinmez görünmez dādı görünmez Şunda bir zālīm var kanı görünmez Ḥasretünle dādum derdüm yeñilmez Şunda bir zālīm var kanı görünmez	Fūrkatünle dādı ciger biryāndur Gözlerümden ağan yaş ile kındur Gel mey içelüm devr-i zamāndur Şunda bir zālīm var dādı kanı görünmez	Murabba' / 3		Bu şiirde belli bir vezin bulunama mıştır.	Başlık: Güfte-i Sulṭān Murād
48b	-	Bir ğamzesi mestāne kaşdı itdi dil ü cāna Kıldı beni dīvāne düşdüm yine hicrāna Bülbül gibi zār oldum āzürde-i ḥār oldum Bī-şabr u karar oldum düşdüm yine hicrāna	Gördün dil-i meyyālüm cevri itmede ol zālīm Bilmem nic' olur ḥālüm düşdüm yine hicrāna	Murabba' / 2		<i>Meḥ ulü</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Meḥ ulü</i> <i>Mefā' ilün</i>	Başlık: Murabba' Bu murabba, mecmuada eksik yazılmıştır.
49a	‘Ulvī	Şehā kūyuñda gönlüm bir gedā-yı müstemendündür Erenler ḥaqqı cān u başa kalmaz bir levendündür	Nazar kıl ‘Ulvīye şāhum kapuñda bunca yıldur kim Faķıründür ḥaķıründür kuluñdur derd-mendündür	Ġazel/5		<i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i>	Başlık: ‘Ulvī <i>‘Ulvī Dīvānı</i> , s. 289.

49a	[Bâkî]	Yâd ider lebleri yanında nebâtun adın Var ise bilmez o şîrîn-dehen ağzı dadın	-	Müfred		<i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Müfred <i>Bâkî Divânı</i> , s. 239.
49a	[Bâkî]	Dil giriftâr-ı belâ dil-ber hevâyı n'eylesün Dâma düşmez [ü] yire konmaz hümâyı n'eylesün	-	Ferd		<i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilün</i>	Başlık: Ferd <i>Bâkî Divânı</i> , s. 238.
49a	[Bâkî]	Şubh-dem ey fâhte bîhûde figân eyleme Çün girersin her gice bir serv-i bâlâ koynma	Niçün ağlarsın felekden bilsem ey şeb-nem seni Girmeseñ bari hele bir verd-i ra' nâ koynına	Nâ-tamâm gazel/2		<i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilün</i>	Başlık: Kıt'a Mecmuada şiiirin başlığında "kıt'a" yazmaktadır. Ancak bu şiiir, <i>Bâkî Divânı</i> 'nda s. 264'de yer alan 430. gazelin 2. ve 3. beytidir.
49a	‘Ulvi	Ey dil hikâyet-i gamı nâ-dâna söyleme Mecnûn-ı ışk iseñ n'ola yabana söyleme	Şi' ründe anma kışsa-i Ferhâdî 'Ulviyâ Şîrînle ser-güzeştüni efsâne söyleme	Ġazel/5		<i>Me'f' ulü</i> <i>Fâ' ilâtü</i> <i>Mefâ' ilü</i> <i>Fâ' ilün</i>	Başlık: 'Ulvi <i>'Ulvi Divânı</i> , s.530.
49b	‘Ulvi	Dil-beründen şaķınma cânı şaķın Eyleme cânuña ziyânı şaķın	'Ulviyâ tütmasun cihânı şerer Yaķma âhuñla âsumânı şaķın	Ġazel/7		<i>Fe' ilâtün</i> <i>Mefâ' ilün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: 'Ulvi <i>'Ulvi Divânı</i> , s. 431.
49b	‘Ulvi	Şubha dek ağladuķ bu şeb toğmadı mäh-pâremüz Tâli'imüz açılmadı düşkün imiş sitâremüz	Ġarķa-i mevc-i eşķ olup göz yumalum zamânedden Çeşm-i hasûd 'Ulviyâ görmeye tâ ki kâremüz	Ġazel/5		<i>Müfte' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i> <i>Müfte' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i>	Başlık: 'Ulvi <i>'Ulvi Divânı</i> , s.315.
49b	‘Ulvi	Hüsni kitâbın ol şeh-i hûbân açar kıpar Tâvûs şeh-perin dem-i cevân açar kıpar	Eş'âr-ı 'Ulviye gözi düş oldu var ise Mecmû' asını nâz ile cânân açar kıpar	Ġazel/5		<i>Me'f' ulü</i> <i>Fâ' ilâtü</i> <i>Mefâ' ilü</i> <i>Fâ' ilün</i>	Başlık: 'Ulvi <i>'Ulvi Divânı</i> , s. 302.
50a	Nev'î	Gönlüm alduñ daķı itâba ne borķ Şîve şatduñ ya bu 'azâba ne borķ	Ne şorar hün-ı Nev'îyi gamzeñ Oldı bir bî-güneh hisâba ne borķ	Ġazel/5		<i>Fe' ilâtün</i> <i>Mefâ' ilün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Nev'î <i>Nev'î Divânı</i> , s. 256.
50a	Rûhî	Nice Bağdâdı öğüp yürimesünler şu'arâ	Beni nâlân iden ey Rûhî bu meh-rûlardur	Ġazel/5		<i>Fe' ilâtün</i>	Başlık: Rûhî

		Kim olur hūbları biri birinden a‘lā	Bir cefākārdur adın demek olmaz ammā			<i>Fe‘ilātūn</i> <i>Fe‘ilātūn</i> <i>Fe‘ilūn</i>	<i>Bağdatlı Rūhī Dīvānı</i> , s. 317.
50a	[‘Ālī]	Cām-ı mey üstine bir bencileyin dıtrer yok Baña pīrān-ı harābātda bir beñzer yok	Çeşm-i bīmāruñ içün haste yaturmış ‘Ālī Gözlerinden naẓar olmazsa anı gözler yok	Ġazel/5		<i>Fe‘ilātūn</i> <i>Fe‘ilātūn</i> <i>Fe‘ilātūn</i> <i>Fe‘ilūn</i>	Başlık: [‘Ālī] <i>Gelibolulu Muştafā ‘Ālī Dīvānı</i> , s. 831.
50b	Ṭālī‘ī	Nigāh-ı ‘işve ser-hoş hem hırām-ı nāz mestāne Perişān kākül-i ‘anber-şiken ser-bāz mestāne	Ser-engüşt-i hayālin Ṭālī‘ī bilmem ne sihr eyler Şarīr-i nağme-i kilik-i suhan-perdāz mestāne	Ġazel/5		<i>Mefā‘ilūn</i> <i>Mefā‘ilūn</i> <i>Mefā‘ilūn</i> <i>Mefā‘ilūn</i>	Başlık: Ṭālī‘ī
50b	Ṭālī‘ī	Ġamze hem-düş-ı teğāfūl ‘işve mest-i cām-ı nāz Nāvek-endāz-ı nigāh āmade-i hengām-ı nāz	Ol nigāh-ı nāz-perver ol hırām-ı ‘işve-riz Ṭālī‘ī eyler seni bī-şabr u bī-ārām-ı nāz	Ġazel/5		<i>Fā‘ilātūn</i> <i>Fā‘ilātūn</i> <i>Fā‘ilātūn</i> <i>Fā‘ilūn</i>	Başlık: Ṭālī‘ī
50b	Mesīhī	Ġapuñda çeşmüm iken hālka-i der Niçün āhenger aña hālka ider	Mesīhī öldüğine acımadı Ġalaydı bir daḥı şirīn suhanver	Ġazel/5		<i>Mefā‘ilūn</i> <i>Mefā‘ilūn</i> <i>Fe‘ulūn</i>	Başlık: Mesīhī <i>Mesīhī Dīvānı</i> , s. 149. Bu şiir, <i>Dīvān</i> ’da yedi beyittir.
51a	Mesīhī	Müjeñ kim sīneden imān uğurlar İki göz arasında cān uğurlar	Mesīhī muhteri‘dür pişesinde Degüldür şan‘at-ı dīvān uğurlar	Ġazel/5		<i>Mefā‘ilūn</i> <i>Mefā‘ilūn</i> <i>Fe‘ulūn</i>	Başlık: Mesīhī <i>Mesīhī Dīvānı</i> , s. 164.
51a	Şābit	Daḥı humār-ı şebāneyle der-firāş yatur Yataḥda avlıyalum ol ġazālī taş yatur	Raḥīb-i seg daḥı der-ḳayd-ı hūb iken Şābit Yataḥda avlıyalum ol ġazālī taş yatur	Ġazel/7		<i>Mefā‘ilūn</i> <i>Fe‘ilātūn</i> <i>Mefā‘ilūn</i> <i>Fe‘ilūn</i>	Başlık: Şābit <i>Bosnalı Alaeddin Şābit Dīvānı</i> , s. 386. Bu şiir, <i>Dīvān</i> ’da sekiz beyittir.
51a	Şābit	Dendān-ı raḥne-dārı ki cevher mişālidür Çıkmış Gedik Muḥārebesinden Celālīdür	Şābit ne deñlü dil-siyeh-i cürm iseñ yine Ümmīdimüz Muḥammed ü Aşḥāb u Ālīdür	Ġazel/7		<i>Mef‘ulū</i> <i>Fā‘ilātū</i> <i>Mefā‘ilū</i> <i>Fā‘ilūn</i>	Başlık: Şābit <i>Bosnalı Alaeddin Şābit Dīvānı</i> , s. 410.
51b	Revānī	Ġaḡı ‘aşık kim senūñ zūlfüne gönül bağlar Ġaralar geyüp bulutlar anuñ içün ağlar	Dağlar gibi cefāsın çekdiğümçün añladum Hey benüm çekdiğümi çekmez Revānī tağlar	Ġazel/5		<i>Fā‘ilātūn</i> <i>Fā‘ilātūn</i> <i>Fā‘ilātūn</i>	Başlık: Revānī <i>Revānī Dīvānı</i> , s. 227.

						<i>Fā' ilün</i>	
51b	Necātī	Kendüyi ta'rif idermiş müşg-i ter Öksüz oğlan göbeğin kendi keser	Göze görünmez Necātī şî'ri lîk Bir perîdür âdemi bî-hüş ider	Ġazel/7		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Necātī <i>Necātī Dīvānı</i> , s. 220. Bu şiir, <i>Dīvān</i> 'da sekiz beyittir.
52a	Necātī	Mest olur murğ-ı çemen gül yaqalar çäk eyler ‘Ârif-i vahdet olanlar bunu idrāk eyler	Yâ Rab ol hoşka-i la'lin ne müferrihdür kim Her nefes nice Necātîyi ferâh-nâk eyler	Ġazel/6		<i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Necātī <i>Necātī Dīvānı</i> , s. 228. Bu şiir, <i>Dīvān</i> 'da yedi beyittir.
52a	Mesîhî	Her cânibe hercâ'î güzeller kim aqarlar Ġayrılar şuya vü meni oda yaqarlar	Ġafletde iken alma Mesîhîyi eyâ mevt Hiç bir kişiye uyur iken el mi yukarlar	Ġazel/6		<i>Me' ulü</i> <i>Mefâ' ilü</i> <i>Mefâ' ilü</i> <i>Fe' ulün</i>	Başlık: Mesîhî <i>Mesîhî Dīvānı</i> , s. 151. Bu şiir, <i>Dīvān</i> 'da yedi beyittir.
52b	Bâkî	Rûh-bahş oldu Mesîhâ-şîfat enfâs-ı bahâr Açdılar didelerin h'âb-ı 'ademden ezhâr	Gül gibi hurrem ü handân ola rûy-ı bahtuñ Sâgar-ı 'ıyşuñ ola lâle-şîfat cevherdâr	Ġaşîde/54		<i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Ġaşîde-i Bâkî Efendi Berây-ı 'Alî Paşa <i>Bâkî Dīvānı</i> , s. 30. Bu kaside, <i>Dīvān</i> 'da elli beş beyittir.
54a	Bâkî	Gülşene altun varaklar zeyn idüp bād-ı hazân Güiyâ zer-küblar dükkânı oldu gülsitân	Mesned-i rif atde genc-efşân-ı ihsân ol müdâm ‘Ömr ü devlet pâydar iqbâl ü 'izzet câvidân	Ġaşîde/35		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Velehu'l- Merhûm <i>Bâkî Dīvānı</i> , s. 42.
55a	Bâkî	Urınuş farkına bir tâc-ı mücevher sünbül Oldı iqlîm-i çemen tahtına server sünbül	Ser-i a' dâña taqa seng-i melâmet güller Ola düşmenlerüñ başına şeş-per sünbül	Ġaşîde/46		<i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Velehu'l- Merhûm <i>Bâkî Dīvānı</i> , s. 46-49. Bu şiir, <i>Dīvān</i> 'da kırk yedi beyittir.
57a	[Fâ' iz]	Kaçan gelür diyü âyâ o mehveşuñ haberi Uçar gözümde hayâl-i hamâm-ı nâme-beri	Ne dem ki 'azm ide küy-ı habîbe Fâ' iz-i zâr Fiğânı hem-reh olur seyl-i eşki râh-beri	Ġazel/5		<i>Mefâ' ilün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Mefâ' ilün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: [Fâ' iz] <i>Edirneli Fâ' iz Dīvānı</i> , s. 178-179.
57a	Bâkî	Bi-hamdi'llâh refîk oldu yine tevfiq-i Rabbânî Muzaffer kıldı sultân-ı cevân-baht u cihânbânı	Hemişe feth-i fîrûzı livâna iltivâ itsün Ġapuña ilticâ kılsun cihânuñ hân u haqanı	Ġaşîde/37		<i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i>	Başlık: Ġaşîde-i Bâkî Efendi Berây-ı Sultân Meşhmed Hân

						<i>Mefā'îlün</i>	<i>Bâkî Dîvânı</i> , s. 25-27.
58b	Ḥafî	Ruḥı üzre ki düşüp zülf-i perâkende yatur Şanki sünbül döşenüp lâle-i gülşende yatur	Dil şacı güşelerin mesken idindi ki Ḥafî Buña her qanda ki şâm olsa ğarîb anda yatur	Ġazel/6		<i>Fe'îlâtün</i> <i>Fe'îlâtün</i> <i>Fe'îlâtün</i> <i>Fe'îlün</i>	Başlık: Ḥafî Bu şiir “Dinçer, S. (2010). <i>Hafî Hayatı, Sanatı, Şiirleri</i> . Kırıkkale: Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.” adlı çalışmada bulunmamaktadır.
58b	Ḥafî	Nesîm-i şubḥ-dem zülfün kaçan depretse cân ditrer Ne cân kim tende reşkinden ser-â-ser üstülḥân ditrer	Ḥafî la'î-i lebün vaşfın nice şerḥ itsün ey dil- ber Ki ańduqça anı her dem dehân içre zebân ditrer	Ġazel/5		<i>Mefā'îlün</i> <i>Mefā'îlün</i> <i>Mefā'îlün</i> <i>Mefā'îlün</i>	Başlık: Ḥafî Bu şiir, agt.'de s. 62'de yer almaktadır. (Bu şiir, mezkûr çalışmada yedi beyittir)
58b	Fazlî	Yine kılsuń naẓar görinür yâr <i>Leyse fi'd-dârı ğayruhû deyyâr</i>	‘Ârife bir işâre kâfidür Eyleme Fazliyâ sözün tekrâr	Ġazel/5		<i>Fe'îlâtün</i> <i>Mefā'îlün</i> <i>Fe'îlün</i>	Başlık: Fazlî Bu şiir, <i>Kara Fazlî Dîvânı</i> ve <i>Kutup (Seyyid) Osman Fazlî Dîvânı</i> ’nda bulunmamaktadır.
59a	Fazlî	Olalı sen serv-kad ü gül-ruḥa aĝyâr yâr Eylerem bülbül gibi ey ruḥları gülzâr zâr	Fazlîyem ger bâĝa varsam sensüz ey gül görinür Ġonçe peykân serv nâvek çeşmüme gül-nâr nâr	Ġazel/5		<i>Fâ'îlâtün</i> <i>Fâ'îlâtün</i> <i>Fâ'îlâtün</i> <i>Fâ'îlün</i>	Başlık: Fazlî Bu şiir, <i>Kara Fazlî Dîvânı</i> ve <i>Kutup (Seyyid) Osman Fazlî Dîvânı</i> ’nda bulunmamaktadır.
59a	Edîbî	Boynuña şalmış gibi ey dil kemend-i zülfî bend Derd-i ‘ışķ-ı yârî çokdan mı çekersin derd-mend	Cismüme biń zaḥm urursa bir güle baḥsun hemân Ey Edîbî kâ’ilem eylerse daḥı riş-ḥand	Ġazel/5		<i>Fâ'îlâtün</i> <i>Fâ'îlâtün</i> <i>Fâ'îlâtün</i> <i>Fâ'îlün</i>	Başlık: Edîbî
59a	Ḥişâlî	‘Âşık olmuşsin seni almış o la'î-i nûş-ḥand Kendüni çaķ böyle virmişsin yazıklar derd-mend	Ḥûb idersin lebleri vaşfın Ḥişâlî dil-berün Ṭab'-ı gevher-sencüñi ḥaķķâ iderler hep pesend	Ġazel/5		<i>Fâ'îlâtün</i> <i>Fâ'îlâtün</i> <i>Fâ'îlâtün</i> <i>Fâ'îlün</i>	Başlık: Ḥişâlî Bu şiir, <i>Peşteli Ḥişâlî Dîvânı</i> ’nda bulunmamaktadır.

59b	Vaṣfī	Yine dil boynına zülf-i siyehüñ şaldı kemend Dem mi vardur ki şehā geçmeye bend üstine bend	Gönlüñüñ meyli levend ise şehā Vaṣfīye gel Ḳanı anuñ gibi bir oñmaduḡ āvāre levend	Ġazel/5		<i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i>	Başlık: Vaṣfī <i>Vaṣfī Dīvānı</i> , s. 68.
59b	Revānī	Şevküñle atmaz idi ḳamer burcına kemend Olmasa āhumuñ güzelüm himmeti bülend	Ol cān ṭabībine eli irmez Revānīmüñ Hīḡ çāre bulmadı aña bī-çāre derd-mend	Ġazel/5		<i>Meḡ ulü</i> <i>Fā' ilātü</i> <i>Meḡ ilü</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Revānī <i>Revānī Dīvānı</i> , s. 199.
59b	Āhī	Ḥaddüñüñ mäh-ı felek mihr ile ser-gerdānıdur Ḳaddüñüñ serv-i sehī āşüfte vü ḫayrānıdur	Ḥüzn-i Ya' ḳüb ile Āhī mübtelā kılan beni Mısr-ı ḫüsnüñ ol şeker-leb Yūsuf-ı Ken' ānıdur	Ġazel/5		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Āhī <i>Āhī Dīvānı</i> , s. 13.
60a	Āhī	Dirler ki ' aşık olana yā şabr u yā sefer Şabrum dükendi vācib olupdur baña sefer	Dil-ber maḫallesinden ıraḡ itmek Āhīyi Yazuḡ degül mi eyleye bir mübtelā sefer	Ġazel/5		<i>Meḡ ulü</i> <i>Fā' ilātü</i> <i>Meḡ ilü</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Āhī <i>Āhī Dīvānı</i> , s. 9-10.
60a	Āhī	Dillerin kessün benüm derd [ü] dilümden ḫāmeler Ben ḳara yazuluya ḫarf atmasunlar nāmeler	Ḳıṣṣa-i ḫüsnin oḡur Āhī meger kim Ḥamzanuñ Ḳıṣṣa-ḫ' ān gibi üşüpdür başına hengāmeler	Ġazel/5		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Āhī <i>Āhī Dīvānı</i> , s. 13.
60a	Āhī	Şaçların çözsün bulutlar ra' d kılsun nāleler Ḳabrüm üzre ḫaşre dek yansun yaḡılsun lāleler	Şol ḳadar od yaḡdı āhum başlarına Āhī kim Göklere aḡdı geçüp benden fiḡān u nāleler	Ġazel/5		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Āhī <i>Āhī Dīvānı</i> , s. 12.
60b	Lāmi' i	Ḥüsn meydānında ol iki kemān-keş ḳaşlar Pehlevānlardur ki urmuş birbirine başlar	İncelüp ḳaddüñ gibi olmuş dü-tā ey Lāmi' i Ol ḳadar nāz u cefābārın çeker ol ḳaşlar	Ġazel/7		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Lāmi' i Çelebi <i>Lāmi' i Çelebi Dīvānı</i> , s. 224.
60b	' Amrī	Ay yüzünde şun' -ı Yezdāndur hilālī ḳaşlar Yazmaya bu naḡşı göz nūrın döküp naḡḳāşlar	Başa iltür şem' veş giryān u sūzān olmaḡı ' Amrī-i şūrīde-ḫāle baş ḳoşan evbāşlar	Ġazel/5		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: ' Amrī <i>' Amrī Dīvānı</i> , s. 51.
60b	' Amrī	Ḥüsn ili sancaḡın çeker ḳad-i yār Olsa ṭañ mı güzellere serdār	Zulmi ḫadden geçürdi ḡamzelerüñ İşidür Āşaf-ı zamān zinhār	Ġazel/8		<i>Fe' ilātün</i> <i>Meḡ ilün</i>	Başlık: ' Amrī <i>' Amrī Dīvānı</i> , s. 49.

						<i>Fe' ilün</i>	Bu şiir, <i>Dīvān</i> 'da dokuz beyittir.
61a	‘Amrī	Sīnemi hañçer-i sitemle yarar Anda kirpükleri hadengin arar	‘Amriyâ çek cefâyı ‘aşık iseñ Nāza katlan güzellere bu yarar	Ġazel/5		<i>Fe' ilātün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: ‘Amrī <i>‘Amrī Dīvānı</i> , s. 53.
61a	Remzī	La‘l-i cān-baḡşuñla ey gül-rū-yı ḡandānuñ mı var ‘Ārız-ı yāra mu‘ārız olmağa cānuñ mı var	Gülşen-i kūyuñda var gerçi hezārān bülbulün Ya‘ni Remzī gibi bir murğ-ı ḡoş-elḡānuñ mı var	Ġazel/7		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Remzī <i>Remzī Dīvānı</i> , s. 235-36.
61b	Şem‘ī	Germ olursın ey göñül gün yüzlü cānānuñ mı var Şubḡ olunca sīnede bir māh-ı tābānuñ mı var	Başuñla odlar yakup feryād idersin Şem‘iyā Cevri çok dünyā gibi zulm issi sulṡānuñ mı var	Ġazel/8		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Şem‘ī Dede <i>Prizrenli Şem‘ī Dīvānı</i> , s. 458. Bu şiir, <i>Dīvān</i> 'da dokuz beyittir.
61b	Zātī	Nolduñ inlersin felek hercā‘i cānānuñ mı var Her maḡāmı seyr ider bir māh-ı tābānuñ mı var	Zülfi dil-ber gibi ey Zātī perīşānsın yine Cevri bī-ḡad yoḡsa bir yār-ı perīşānuñ mı var	Ġazel/5		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Zātī <i>Zātī Dīvānı</i> , s. 406.
62a	Neylī	Zinde-i āb-ı ḡayāt-ı va‘de-i kemmūniyuz Dil-rübānuñ biz vefā itmezse de memnūniyuz	Dürr-i nābuñ şanma silk-i şöhretün Neylī bizi Biz bu genc-i ‘ālemün bir gevher-i maḡzūniyuz	Ġazel/5		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Neylī <i>Aḡmed Neylī Dīvānı</i> , s. 311.
62a	Cevrī	Ne çeşm-i eşk-bārumdan benüm eksüldi nem bir gün Ne imkān oldu teskīn-i ḡarāret eyleyem bir gün Derūnumdan idüp zāhir ‘alevler sūz-ı ḡam bir gün Bu āteşdān-ı sīnemden çıkup nār-ı elem bir gün Bu heft evreng-i mīnā-rengi ḡorḡum bu yaḡam bir gün	Benüm vaşf-ı leb-i cānānedür Cevrī gibi kārūm Anuñçün böyle şīrīn oldu ḡüftār-ı şeker-bārum ‘Aceb mi ehl-i naẓm içre şafā-baḡş olsa ḡüftārūm N’ola itse ḡüşāde ḡāṡır-ı yārānı eş‘ārūm Maḡālī düşmez aḡzumdan benüm ol ḡonçe-fem bir gün	Taḡmīs/5		<i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i>	Başlık: Taḡmīs-i Cevrī Ġazel-i Maḡālī <i>Cevrī Dīvānı</i> , s.359-60.
62b	Nāmī	O miskīn ḡāllerle bāḡ-ı ruḡsārı ḡotenlenmiş Leb-i la‘li çemenlenmiş ‘izārı yāsemenlenmiş N’ola olsa hezār-ı dil o gülşende vaṡānlanmış Açılmış tal‘at-nesrīni ḡaḡḡā nesterenlenmiş	Yine kimlerle Nāmī bilmem ol ḡūnī refīḡ olmuş Nigāh-ı ḡamze-i ḡūn-rīzi ḡaṡṡā‘-ı ṡarīḡ olmuş Gül-i ruḡsārı ḡüllāb-ı ‘arāḡ içre ḡarīḡ olmuş Ḳızarmış bāde müldeñ ḡihre-i āli ‘aḡīḡ olmuş	Taḡmīs/5		<i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i>	Başlık: Taḡmīs-i Nāmī Ġazel-i Süheylī <i>Aḡmed Nāmī Dīvānı</i> , s. 101-102.

		Bülend olmuş nihâl-i hoş-ıhrâmı nârvenlenmiş	Yine içmiş Süheylî ol dūr-i yek-tâ Yemenlenmiş				
63a	‘Âlî	Süzilsün çeşm-i mestûn devlet-i bîdârî görsünler Bozilsun bend-i zülfûn bendeler dîdârî görsünler Çözilsün tügmeler mir’ât-ı pür-envârî görsünler Çıkar pîrâhenün tâ kudret-i Settârî görsünler Meded rûh-ı muşavver nic’olurmuş bârî görsünler	O meh-rû baht-ı ‘Âlî gibi ğaddâr olmak istermiş Kerem semtinden el çekmiş sitemkâr olmak istermiş Kırup ‘âşıkların cellâd u hûn-h’âr olmak istermiş Muhaşşal zulme meyl itmiş cefākâr olmak istermiş Yitişsünler meded üftâdeler yalvarı görsünler	Tahmîs/5		<i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i>	Başlık: Tahmîs-i ‘Âlî <i>Gelibolulu Muştafâ ‘Âlî</i> <i>Dîvânı</i> , s. 382.
63b	Tîgî	Meylüm benüm ol ğamzesi hûn-h’âra mı olsun Yâ ol müjesi kâtil [ü] ğaddâra mı olsun Yâ ol saçı müşgîn [ü] siyeh-kâre mi olsun Şad-çâk tenüm cevri ile pür-yâre mi olsun Her dil-ber için sîne bir yâre mi olsun N’itsün dil-i sevdâ-zede biñ pâre mi olsun	‘Âlemde ‘aceb miñnet imiş derd-i maħabbet Bu derde düşen bulmaz imiş hiç selâmet Bir dil-ber ile dil idemez çünkü kanâ‘at Tîgî bu hevâdan kesilüp eyle ferâġat Her dil-ber için sîne bir yâre mi olsun N’itsün dil-i sevdâ-zede biñ pâre mi olsun	Müseddes/ 5		<i>Mef‘ûlû</i> <i>Mefâ‘îlû</i> <i>Mefâ‘îlû</i> <i>Fe‘ûlûn</i>	Başlık: Müseddes-i Tîgî Çelebi
64a	Beyânî	Eyledi tâ kim ezel gevher-i yek-dâne seni Virdi hıfz itmek için hâzin-i dūr-dâne seni Getürince ne belâ çekdi bu meydâna seni Bildi bir dürr idigün atmadı yabana seni Toġduġuñ gibi şarup şarmaladı ana seni	Diñle pendini Beyânîniñ ilet başa işi Kendüye himmet itmese kalur ayakda kişi Gitse jeng âyñeden rûşen olur gösteriş Maħlaşuñ Şâfî’ise terk ide gör gıll u ġış İrgüre himmet-i ‘âlî daħı akrâna seni	Tahmîs/5		<i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i>	Başlık: Tahmîs-i Beyânî Ġazel-i Şâfî <i>Beyânî-i Karahisârî</i> <i>Dîvânı</i> , s. 265-66.
64b	Tîgî	Çekerin cevri bir kaşı kemânı severin Ġamzesi tûrine olmaġa nişânı severin Baġlayup zülfine dil müy-miyânı severin Mâ’ilüz cezbe-i dildâra hem anı severin Bir güzel çihrede ân olsa ben anı severin	Tîgiyâ kalbe şafâ virse küdüret def‘i Mümkün olmasa idi meyl ü maħabbet ref‘i Olsa ‘ışkı zarar[ı] maħz-ı mişâl-i ef‘î Çâre yok bir güzeli sevmemege ey Nef‘î Saña lâzım mı demek işte fûlânı severin	Tahmîs/7		<i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i>	Başlık: Tahmîs-i Tîgî Ġazel-i Nef‘î
65a	Hasan	Şunar cām-ı fenâyı baña çarħ-ı pür-sitem bir gün İder bî-hûş sâķi-i felek mânend-i Cem bir gün Kılur yirüm belâ vü derd ile künc-i ‘adem bir gün Tabîbüm öldürür ben haste-hâli derd ü ġam bir gün Eger ġam-hâneme rencide kılmazsañ kadem bir gün	Yine şad ol Hasan kim saña kıldı tâlî‘-i yârî Taķınmış ġamzeden dil-ber yanına tîġ-i hûn-h’ârî İşitdüm germ olup meclisde hem ol âl jengârî Dimiş bir gün varup kaţ‘ideyin başın kalemvârî Gelür başa Mişâlî her ne yazdıysa kalem bir	Tahmîs/5		<i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i>	Başlık: Tahmîs-i Hasan Ġazel-i Mişâlî

			gün				
65b	Beyânî	Top idüp atdı felek ‘arşa-i meydâna beni Dest-i çevgân-ı kazâ şaldı bu meydâna beni Kimse yokdur ki varup ahlada yârâna beni Kim bilür atmayalardı katı yabana beni Taş toğuraydı toğurmağdan ise ana beni	Künc-i miḥnetde Beyânî günüm oldı şeb-i târ Rûzgârumsa gelüp geçmededür leyl ü nehâr Gün gibi rif ate ırgürse sipihr-i ğaddâr Çomasa maḥlaş-ı Şâfî gibi ayağda ne var Bâri fi’l-cümle qarîn eylese yârâna beni	Taḥmîs/5		<i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Taḥmîs-i Beyânî Ġazel-i Şâfî <i>Beyânî-i Karahisârî</i> <i>Dīvânı</i> , s. 264.
66a	Meşrebî	‘Azamet vaz‘ ın idüp şâh-ı mu‘azzamcasına Ceng düşmez bize Sührâb ile Rüstemcesine Sâkiyâ vahşeti қо mûnis ol âdemcesine Şun şarâb-ı lebûni ağzuma emsemcesine Câm-ı la‘lünle şafâlar sürelüm Cemcesine	Feth idüp Meşrebiyâ memleket-i ‘irfânı Şevketüm debdebesi tıtdı bu çâr-erkânı Husrev-i Rûm u ‘Acemdür kapuñuñ derbânı İrdi âvâze-i nazmuñ felege Hâkânî ‘Alem-i devlet ü ḥâkan-ı mu‘azzamcasına	Taḥmîs/5		<i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Taḥmîs-i Meşrebî Ġazel-i Ḥâkanî
66b	Râşid	Yanumda döstluğdur âşikârece ‘adâvetler ‘Adâvetden beterdür zâhir-i a‘raz maḥabbetler	Kirâma Râşid evvel va‘de gerçi deyn imiş ammâ Duyûn-ı i‘tibârîden berîdür şimdi zimmetler	Ġazel/6		<i>Mefâ‘ilün</i> <i>Mefâ‘ilün</i> <i>Mefâ‘ilün</i> <i>Mefâ‘ilün</i>	Başlık: Râşid Efendinüñdür <i>Vak‘a-nüvis Râşid</i> <i>Efendi Dīvânı</i> , s. 268. Bu şiir, <i>Dīvân</i> ’da yedi beyittir.
66b	Neşâtî	Ne bağuñ servisin ser-der-hevâ-yı kâmetün kimdür Ne şâḥın verdisin mecrûḥ-ı ḥâr-ı ḥasretün kimdür Ne kânuñ la‘lisin ḥ‘âhiş-nümâ-yı kıymetün kimdür Ne burcuñ mâhısın pertev-perest-i tal‘atuñ kimdür Ne bezmün şem‘isin pervâne-i bi-tâkatün kimdür	Hoşâ ol dem ki olup maḥrem-i [bezm-i hoş] - âyînün Neşâtîveş çekerdüm silk-i medḥe la‘l-i rengînün İderdüm ḥükmin icrâ anda kil-k-i gevher-âyînün Maḥâmın bilsün ehl-i şevkden kim tıtdı Şabrûñ ‘Aceb şimdi terennüm-rîz-i bezm-i midḥatün kimdür	Taḥmîs/5		<i>Mefâ‘ilün</i> <i>Mefâ‘ilün</i> <i>Mefâ‘ilün</i> <i>Mefâ‘ilün</i>	Başlık: Taḥmîs-i Neşâtî Ġazel-i Şabrî <i>Neşâtî Dīvânı</i> , s. 124.
67a	Resmî	Tagıdup zülfüñ beni âşüfte-ḥâl itmek neden Ben perişân rûzgârı pây-mâl itmek neden Nâz ile gamzeñ süzüp ğunc [u] delâl itmek neden Şol kara kaşuñ çatup gönüm melâl itmek neden Hey elâ gözlüm bizümle mekr ü âl itmek neden	Gönlümü zülfi hevâsi eyledi şeydâ benüm Cânumı mest [itdi] zülfüñ şevki bi-şahbâ benüm Ḥâlüme kılmaz nazar ol gözleri şehlä benüm İllerin gönlin yapa yıkduğça yâr illâ benüm Şırça gönüm şunduğınca pây-mâl itmek neden	Taḥmîs/6		<i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: Taḥmîs-i Resmî Ġazel-i Ahmed Bu şiir, <i>Resmî Ali Baba ve Dīvânı</i> adlı çalışmada bulunmamaktadır.
68a	Cevrî	Maḥabbet âteşinden kimse süzân olmasun yâ	İdenler meskenin Cevrî-şifat mey-ḥâne	Taḥmîs/6		<i>Mefâ‘ilün</i>	Başlık: Taḥmîs-i Cevrî

		Rab Gözinden kimsenün her dem akan kan olmasun yâ Rab Kimesne mübtelâ-yı ‘ışk-ı cânân olmasun yâ Rab Benüm tek hiç kim zâr u perişân olmasun yâ Rab Bu kâfirler esiri bir müselmân olmasun yâ Rab	küncinde Olur Cemşid-i ‘âlî-menzilet mey-hâne küncinde Olup maşşûda vâşıl ‘âkıbet mey-hâne küncinde Fuzûlî buldı genc-i ‘âfiyet mey-hâne küncinde Mübârek mülkdür ol mülk vîrân olmasun yâ Rab			<i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i>	Ġazel-i Fuzûlî <i>Cevrî Dîvânı</i> , s. 358. Bu şiir, <i>Dîvân</i> ’da yedi benddir.
68b	Güftî	Zîr-i ġisûsında seyr eyleñ ruġ-ı meh-sîretin Eylemiş şem‘-i şeb-ârâ-yı melâhat tal‘ atın Meclis-efrûz olmak istermiş çerâġ ‘işretin Şem‘-i bezm arturmasun pervânenün germiyyetin Rûzigâr eyler perişân korġarın cem‘ iyyetin	Güftiyâ cām-ı mürüvvetden ġaber yok kimsede Ya‘ nîbâġ-ı cûddan bir berg-i ter yok kimsede Ĳa‘ r-ı deryâ-yı seġâvetden güher yok kimsede Mantıķı bûy-ı ġaķıķatden eşer yok kimsede Aldılar güyâ ki biġ-i âdemün ġâşiiyyetin	Taġmîs/6		<i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: Taġmîs-i Güftî Ġazel-i Mantıķî
69a	‘Aţâyî	Nev-bahâr oldı güzeller yine seyrâna çıkar Tıonanup gül gibi her biri ġülistâna çıkar	Eyleseñ râġ-ı maġabbetde ne deñlü tek ü pû Ey ‘Aţâyî ötesi vâdî-i hicrâna çıkar	Ġazel/7		<i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: ‘Aţâyî <i>Nev‘î-zâde Atâyî Dîvânı</i> , s. 182-83.
69b	Nâbî	Ta‘n itme zâhid ehl-i ġamın sûz u tâbına Seyr it ‘izâr-ı dil-beri baķ âb u tâbına	Nâbî ne ġoş zamîr-şinâs oldı rûzgâr Yârün nezâket ile toķundı niķâbına	Ġazel/5		<i>Mef‘ulü</i> <i>Fâ‘ilâtü</i> <i>Mefâ‘îlû</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: Nâbî <i>Nâbî Dîvânı</i> , s. 943. Bu şiir, <i>Dîvân</i> ’da yedi beyittir.
69b	Nâbî	Ĥişşeme kanda ki bir dil-ber-i meh-pâre çıkar Tâli‘ ümdür ya sitemķâr [u] ya âvâre çıkar	Çâre-ġâġâne kime derdümü açşam Nâbî Benden efzûn o da ser-geşte [vü] bi-çâre çıkar	Ġazel/5		<i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Nâbî <i>Nâbî Dîvânı</i> , s. 447. Bu şiir, <i>Dîvân</i> ’da altı beyittir.
69b	‘İşmetî	Vaz‘-ı nâ-sâzını dehrün ġören âdem de disün Bilinür nesne degül meşreb-i ‘âlem ne disün	‘İşmetî sûz-ı dilin didi o şûġa ammâ Şimdi fûrķatde ġam-ı hicr ile hem-dem ne disün	Ġazel/5		<i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: ‘İşmetî <i>‘İşmetî Dîvânı</i> , s. 81.
70a	‘İşmetî	Ĥaberdâr olmaduñ ġitdün dilün âġ u enînininden Şikâyet şehr-i ġüsnün bir cevân-ı nâzenînininden	Münâsibdür kümeýt-i kilķ-i tab‘um cilvegâġ itse Bu şi‘rün ‘İşmetî ġazż eyledüm ġâyet zemînininden	Ġazel/5		<i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i>	Başlık: ‘İşmetî <i>‘İşmetî Dîvânı</i> , s. 85.

70a	-	Bi'smi'llāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm Ḥaṇṇer-i ḥavfest be-dīv-i raḥīm	-	Ferd		<i>Fā' ilātūn</i> <i>Fā' ilātūn</i> <i>Fā' ilūn</i>	Başlık: -
70a	Lā	Bi'smi'llāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm Hest çehār âyet-i vech-i qadīm	-	Ferd		<i>Fā' ilātūn</i> <i>Fā' ilātūn</i> <i>Fā' ilūn</i>	Başlık: Lā
70a	Baba Türābiy yü'l- Acem	Bi'smi'llāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm Miftaḥ-ı ebvāb-ı cedīd ü qadīm	-	Ferd		<i>Fā' ilātūn</i> <i>Fā' ilātūn</i> <i>Fā' ilūn</i>	Başlık: Baba Türābiü'l- Acem
70a	Şeref	Bi'smi'llāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm Naḥl-i ümīd âmed ü şimşir-i bīm	-	Ferd		<i>Fā' ilātūn</i> <i>Fā' ilātūn</i> <i>Fā' ilūn</i>	Başlık: Şeref
70a	Mīr Ḥusrev	Bi'smi'llāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm Maṭla'-ı dībāce-i nazm-ı qadīm	-	Ferd		<i>Fā' ilātūn</i> <i>Fā' ilātūn</i> <i>Fā' ilūn</i>	Başlık: Mīr Ḥusrev
70a	Sipihri	Bi'smi'llāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm Hest be-şüret çü aşā-yı Kelīm	-	Ferd		<i>Fā' ilātūn</i> <i>Fā' ilātūn</i> <i>Fā' ilūn</i>	Başlık: Sipihri
70a	Sipihri	Bi'smi'llāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm Ḥācib-i gülzār-ı kelām-ı qadīm	-	Ferd		<i>Fā' ilātūn</i> <i>Fā' ilātūn</i> <i>Fā' ilūn</i>	Başlık: Velehu
70a	Qabūli	Bi'smi'llāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm Besmeledür ism-i Ḥudā-yı kerīm	-	Ferd		<i>Fā' ilātūn</i> <i>Fā' ilātūn</i> <i>Fā' ilūn</i>	Başlık: Qabūli Bu beyit, <i>Kabūli</i> <i>Divānı</i> 'nda s. 801'de yer alan dokuz beyitlik şiirin ilk beyitidir.
70a	Nevāyi	Bi'smi'llāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm Zikr idene keşf ola sırr-ı azīm	-	Ferd		<i>Fā' ilātūn</i> <i>Fā' ilātūn</i> <i>Fā' ilūn</i>	Başlık: Nevāyi
70a	Lā	Bi'smi'llāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm Dīv ü perī dār-ı dāreyn ism-i bīm	-	Ferd		<i>Fā' ilātūn</i> <i>Fā' ilātūn</i> <i>Fā' ilūn</i>	Başlık: Lā

70 b	Lā	Bi'smi'llāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm Mevc-i nuḥustest ez-baḥr-ı ḡadīm	-	Ferd		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Lā
70 b	Şeyḡ Nizāmī	Bi'smi'llāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm Hest kilid-i der-i genc-i ḡakīm	-	Ferd		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Şeyḡ Nizāmī
70 b	Ḡadīmī	Bi'smi'llāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm Zülf-i siyeh-tāb cemāl-i ḡadīm	-	Ferd		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Ḡadīmī
70 b	Laṭīfī	Bi'smi'llāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm Maṭla' -ı mevzün-ı kelām-ı ḡadīm	-	Ferd		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Laṭīfī-i Ḡastamonī
70 b	Lā	Bi'smi'llāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm Ḡabza-i şemşir kelām-ı ḡadīm	-	Ferd		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Lā
70 b	Vücūdī	Bi'smi'llāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm Ziver-i ' unvān kelām-ı ḡadīm	-	Ferd		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Vücūdī
70 b	Lā	Bi'smi'llāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm Şaf-şiken-i leşker-i dīv-i recīm	-	Ferd		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Lā
70 b	'İşmetī	Bi'smi'llāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm Fātiḡ-i gencine-i nazm-ı ḡadīm	-	Ferd		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: 'İşmetiü'l-Ḡadī Bu şiir, 'İşmetī Dīvānı'nda bulunmamaktadır.
70 b	Muḡyī	Bi'smi'llāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm Sünbül-i gülzār kelām-ı ḡadīm	-	Ferd		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Muḡyī Çelebi Bu şiir, Muḡyī Dīvānı'nda bulunmamaktadır.
70 b	'Ahdī	Bi'smi'llāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm Keşt-i Nūhest ü ' aşā-yı Kelīm	-	Ferd		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: 'Ahdī

70 b	Hişālî	Bi'smi'llâhi'r-raḥmâni'r-raḥîm Fâtih-i ebvâb-ı cinân-ı kerîm	-	Ferd		<i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilün</i>	Başlık: Hişālî-i Budunî Bu şiir, <i>Peştelî Hişālî</i> <i>Dîvânı</i> 'nda bulunmamaktadır.
70 b	Şâdık	Bi'smi'llâhi'r-raḥmâni'r-raḥîm Kıfl-güşâ-yı der-i genc-i kerîm	-	Ferd		<i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilün</i>	Başlık: Şâdık Çelebi
70 b	Zeynî	Bi'smi'llâhi'r-raḥmâni'r-raḥîm Câmi'-i esrâr-ı kelâm-ı qadîm	-	Ferd		<i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilün</i>	Başlık: Zeynî-i Belğradî
70 b	Yahyâ	Bi'smi'llâhi'r-raḥmâni'r-raḥîm Serv-i gülistân-ı kelâm-ı qadîm	-	Ferd		<i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilün</i>	Başlık: Yahyâ Beg Bu şiir, <i>Şeyhü'l-islâm</i> <i>Yahyâ</i> ve <i>Taşlıcalı Yahyâ</i> <i>Dîvânı</i> 'nda bulunmamaktadır.
70 b	-	Tek tursun ebruvânuña taqlîd idüp hilâl Devr-i felekde bir daḥı meh-pârelenmesün	-	Ferd		<i>Meḥ' ulü</i> <i>Fâ' ilâtü</i> <i>Meḥ' ilü</i> <i>Fâ' ilün</i>	Başlık: -
71 a	Lâ	Qanı ol dem ki öperdüm geh zebânın geh lebin Ol gözi bîmâr şimdi dil ağız virmez yatur	-	Ferd		<i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilün</i>	Başlık: Lâ
71 a	Lâ	Bilmem cigerde ğamzeñ okı kıanda batdı kim Cânuma geçdi anı arayı arayı [...] ⁴	-	Ferd		<i>Meḥ' ulü</i> <i>Fâ' ilâtü</i> <i>Meḥ' ilü</i> <i>Fâ' ilün</i>	Başlık: Lâ
71 a	[Fuzûlî]	Nîl-gün fûtaya şardı beden-i ' uryânın Şan benefşe içine düşdi muqâşşer bâdâm	-	Ferd		<i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Lâ <i>Fuzûlî Dîvânı</i> , 182. gazelin 3. beyiti, s. 306.
71	Kâmî	Gönçe ile başıldı gülşende	-	Ferd		<i>Fe' ilâtün</i>	Başlık: Kâmî

⁴ Mecmûada bu kısım eksik bırakılmıştır.

a		Tomruğa kondı bülbül efgende				<i>Mefā'ilün</i> <i>Fe'ilün</i>	<i>Kāmi Dīvānı</i> , s. 322.
71 a	[Belîgî]	Sözümüz anlayamaz şūfî bizüm kâl ehli Bî-zebân söyleşelüm var ise bir hâl ehli	-	Ferd		<i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: [Belîgî] Bu şiirin başlığında “Lâ” yazmaktadır. Ancak bu şiir, “Kaplan, Y. (2019). Belîgî ve Dîvânçesi. <i>Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi</i> (22), 359-448.” adlı çalışmada 83. gazelin ilk beyitidir.
71 a	Ḥalīmī	Biricik söylemedi yâre niyâz itdüm çok Qatı sengin-dil imiş haq buña aşlâ söz yok	-	Ferd		<i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Ḥalīmī
71 a	Ni' met î	Her pâresin kulağı kadar eylerin dimiş Tîg-i nigâr öyle çalındı kulağuma	-	Ferd		<i>Mef' ulü</i> <i>Fâ'ilâtü</i> <i>Mefâ'ilü</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Ni' metî
71 a	Ḥâtemî	İçelüm içelüm şarâb içelüm Niçe bir [...] ⁵ âb içelüm	Âhiretde olur şarâba hisâb Biz anı bunda bî-hisâb içelüm	Qıt' a/2		<i>Fe'ilâtün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Qıt' a-i Ḥâtemî
71 a	-	Murâdımız o gülün dilde dâğı kılmağdur Ġaraş şonında kişinün çerâğı kılmağdur	-	Ferd		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Ferd
71 a	Ümîdî	Dil virdigüm saña diyeli cevre başladı Cânâne çare kendi dilimiz belâsıdur	-	Ferd		<i>Mef' ulü</i> <i>Fâ'ilâtü</i> <i>Mefâ'ilü</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Ümîdî Ümîdî Aḥmed Dīvânı: 40. gazelin 3. Beyiti, s. 199.
71	-	Beñzetmiş özin kâmet-i dil-cûsına yârin	-	Ferd		<i>Mef' ulü</i>	Başlık: Ferd

⁵ Mecmûada burası eksik bırakılmıştır.

a		Başında kavaḳ yili eser daḥı çenārın				<i>Meḥā'īlū</i> <i>Meḥā'īlū</i> <i>Fe'ulūn</i>	
71 a	Niḳābī	Hāk-i pāy-i yār içün tırmaz yiler bād-ı seḥer Kendüyi göstermez ammā sürmeyi gözden ḳapar	-	Ferd		<i>Fā'ilātūn</i> <i>Fā'ilātūn</i> <i>Fā'ilātūn</i> <i>Fā'ilūn</i>	Başlık: Niḳābī
71 a	-	Dükendi naḳd-i eşküḡ gözlerüm ağardı pīr oldum Cevānum baña raḥm itmez mi pīr oldum faḳīr oldum	-	Ferd		<i>Meḥā'īlūn</i> <i>Meḥā'īlūn</i> <i>Meḥā'īlūn</i> <i>Meḥā'īlūn</i>	Başlık: Ferd
71 a	-	Yüz sürer dāmānuña bir gün Zeliḥā-yı ümīd Sen hemān ey Yūsuf-ı Mıṣr-ı dil istifāde ol	-	Ferd		<i>Fā'ilātūn</i> <i>Fā'ilātūn</i> <i>Fā'ilātūn</i> <i>Fā'ilūn</i>	Başlık: Ferd
71 b	-	Esbāb-ı bezm-i 'işret āmāde oldı ancaḳ Baḥt el virürse şoḥbet teşrif-i yāre ḳaldı	-	Ferd		<i>Meḥ'ulū</i> <i>Fā'ilātūn</i> <i>Meḥ'ulū</i> <i>Fā'ilātūn</i>	Başlık: Ferd
71 b	-	Maḥbūb u meye tevbe buyurmuş yine zāhid Buyurdığını itmeyelūm tevbeler olsun	-	Ferd		<i>Meḥ'ulū</i> <i>Meḥā'īlū</i> <i>Meḥā'īlū</i> <i>Fe'ulūn</i>	Başlık: Ferd
71 b	Keyfī	Yüz çevirür nāṣıḥ-ı bed-leḥçe rūy-ı ḥūbdan Vechi yok yüz söylesün ben geçmezem maḥbūbdan	-	Ferd		<i>Fā'ilātūn</i> <i>Fā'ilātūn</i> <i>Fā'ilātūn</i> <i>Fā'ilūn</i>	Başlık: Keyfī
71 b	Hüdāyī	'Uşşāḳı görse yolda nazar eylemez o yār Dimez ki yoluma gelür ol şūḥ-ı şivekār	-	Ferd		<i>Meḥ'ulū</i> <i>Fā'ilātū</i> <i>Meḥā'īlū</i> <i>Fā'ilūn</i>	Başlık: Hüdāyī
71 b	-	Gönlüm senūn ey sākī-i ḡam hem-demūn olsun Esbābı ile cām-ı şafā 'ālemūn olsun	-	Ferd		<i>Meḥ'ulū</i> <i>Meḥā'īlū</i> <i>Meḥā'īlū</i>	Başlık: Ferd

						<i>Fe'ülün</i>	
71 b	-	‘Āşıkı āra-yi-ş-i fitrāk-i cevri itme yiter Terki lâzımdur saña ey şehsüvârüm el-ğazer	-	Ferd		<i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilün</i>	Başlık: Ferd
71 b	Naḥîfî	Dinilse çeşmine nergis o mest-i nâzın eger Lisân-ı hâl ile dir ğamzesi ve fîhi nazar	-	Ferd		<i>Mefā'ilün</i> <i>Fe'ilātün</i> <i>Mefā'ilün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Naḥîfî Bu şiir, <i>Naḥîfî Süleyman Efendi Divanı</i> 'nda bulunmamaktadır.
71 b	‘Azmi	Seyr idenler ruḥ-ı zîbâsını hep ḥayrândur Ḥüsn-i ruḥsâre-i dil-ber ne ‘aceb seyrândur	-	Ferd		<i>Fe'ilātün</i> <i>Fe'ilātün</i> <i>Fe'ilātün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: ‘Azmi
71 b	-	Vişâlün bâğının kurbı benümdür Murâdum senden ancak bir dönümdür	-	Ferd		<i>Mefā'ilün</i> <i>Mefā'ilün</i> <i>Fe'ülün</i>	Başlık: Ferd
71 b	-	Başum üzre dir recâ itseñ metâ'-ı vuşlatı Rinddür başdan şavar ‘uşşâk miḥnet ülfeti	-	Ferd		<i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilün</i>	Başlık: Ferd
71 b	-	İtmesün da‘vâ-yı merd ‘âlemde olan zen-perest Âşinâ-yı rûḥ olan hiç olur mı ten-perest	-	Ferd		<i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilün</i>	Başlık: Ferd
71 b	Ḥasan	Her zülf-i perişâna gönül virmegi қо ⁶ Bir pâre dilâ kendüñi düşür niçe bir bû	-	Ferd		<i>Meḥ'ülü</i> <i>Mefā'ilü</i> <i>Mefā'ilü</i> <i>Fe'ülün</i>	Başlık: Ḥasan
71 b	Semâ'î	Gel düreme yüzün gönçe gibi olma cefâ-cû Bir pâre açıl ey gül-i ra‘nâ niçe bir bû	-	Ferd		<i>Meḥ'ülü</i> <i>Mefā'ilü</i> <i>Mefā'ilü</i>	Başlık: Semâ'î

⁶ Bu mısra vezne uymamaktadır.

						<i>Fe'ülün</i>	
71 b	-	Kebābāsā belā bezminde gördüm kalb-i 'uşşākı Muḡālīf devr elinden bir dem aḡlar bir zamān iñler	-	Ferd		<i>Mefā'îlün</i> <i>Mefā'îlün</i> <i>Mefā'îlün</i> <i>Mefā'îlün</i>	Başlık: Ferd
71 b	Şābit	Cevānı zabt idem dirseñ eger sen Oṭaṇa koy çıkarma hiç içinden	-	Ferd		<i>Mefā'îlün</i> <i>Mefā'îlün</i> <i>Fe'ülün</i>	Başlık: Şābit Bu şiir, <i>Bosnalı Alaeddin Şābit Dīvānı</i> 'nda bulunmamaktadır.
72a	'Ālī	Binā-yı ḡam gibi aḡvāl-i 'ālem ber-ḡarār olsa Sa'ādet ḡalsa bākī 'izz ü devlet pāydār olsa	Olurdum 'Āliyā erbāb-ı 'ışḡuñ beyt-i ma' mūrı 'İmāret ḡılsa ḡönlüm mülkini bir şehriyār olsa	Ġazel/5		<i>Mefā'îlün</i> <i>Mefā'îlün</i> <i>Mefā'îlün</i> <i>Mefā'îlün</i>	Başlık: 'Ālī <i>Gelibolulu Muştafā Ālī Dīvānı</i> , s. 1108.
72 a	Fevrī	Ey peyk-i şabā ḡālūmi var yāre ḡaber vir Dil derdini luṭf eyle o dildāra ḡaber vir	Fevrīye ne zecr itdüḡini ḡār-ı melāmet Ol bülbul-i ḡüyā ḡül-i bī-ḡāra ḡaber vir	Ġazel/5		<i>Mef'ülü</i> <i>Mefā'îlū</i> <i>Mefā'îlū</i> <i>Fe'ülün</i>	Başlık: Fevrī
72 a	-	Ey ḡöñül her yaña pervāz eyleme Ḥālūñi bil serḡeyi bāz eyleme	Kimsenüñ rāzın kimesne şaḡlamaz Kimseyi sen saña hem-rāz eyleme	Ḳıṭ'a/2		<i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilün</i>	Başlık: Ḳıṭ'a
72 a	-	Şormaḡ isterdüm lebi rāzın didi <i>Küllü sırrın cāveze'l-işneyni şā'</i> Geldi ḡaṭṭuñ ḡaddüñe didüm didi <i>Küllü 'ilmin leyse fi'l-ḡıṭāsi zā'</i>	-	Rubā'ī		<i>Mef'ülün</i> <i>Fā'îlün</i> <i>Mefā'îlün</i> <i>Fā'</i>	Başlık: Rubā'ī
72a	Kemāl Paşa- zāde	Kiştzār-ı 'ālem içre çarḡ bir ḡürmen gibi Görinen encüm degül dūr-dāne-i erzen gibi	-	Ferd		<i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilün</i>	Başlık: Kemāl Paşa-zāde Bu şiir, <i>Şeyḡü'l-islām Kemāl Paşa-zāde Dīvānı</i> 'nda bulunmamaktadır.
72 b	Le'ālī	Şarılınca miyān-ı yāre nitāḡ Pīç ü tābından oldı ṭāḡati ṭāḡ	Ruḡı vaşfını pāk-edā itdüñ Āferīnler Le'āliyā yüzüñ aḡ	Ġazel/5		<i>Fe'ilātün</i> <i>Mefā'ilün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: 'Acem-zāde Meḡemmed Çelebiü'l- Üsküdārī
72b	Yaḡyā	Cānā ḡaṭ-ı yāḡūti yazan ol dehen üzre	Yaḡyā o şehüñ cevher-i la'lini söylet	Ġazel/5		<i>Mef'ülü</i>	Başlık: Yaḡyā

		Bir nokta komış surh ile gūyā zeḫān üzre	Yāḫūtī ne dem kim tuta dürr-i ‘Aden üzre			<i>Mefā‘ilū</i> <i>Mefā‘ilū</i> <i>Fe‘ulün</i>	<i>Şeyhü’l-islām</i> <i>Dīvānı</i> , s. 334.	<i>Yaḫyā</i>
72b	Yaḫyā	Hişşedār olmazsa ‘āşık ṭālī‘-i fīrūzdan Nice şād u ḫurrem olur ‘ıyddan nev-rūzdan	Ġonçe tıflın açmadı Yaḫyā hezāruñ nağmesi Bī-ḫaberdür daḫı ol ‘uşşāḫdan nev-rūzdan	Ġazel/5		<i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilün</i>	Başlık: Yaḫyā <i>Şeyhü’l-islām</i> <i>Dīvānı</i> , s. 302.	<i>Yaḫyā</i>
73a	Yaḫyā	Yıkdı gönüm āşiyānın yār itdi tārūmār Añlamam kim şāh-bāz-ı ‘ışḫ ide anda ḫarār	Rūzgāruñdan der-i ümmīdi dīvār idegör Ḳonmasun dirseñ derūn-ı ḫāṭıra Yaḫyā ḡubār	Ġazel/5		<i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilün</i>	Başlık: Yaḫyā <i>Şeyhü’l-islām</i> <i>Dīvānı</i> , s. 72.	<i>Yaḫyā</i>
73a	Yaḫyā	Mey midür sāḫī midür mest-i ḫarābı inleden Sen misin yā ‘ışḫ mı muṭrib rūbābı inleden	Bir gözi bīmāruñ ey Yaḫyā teb-i hicrānıdır Pister-i ḡamda dil-i pür-ıztırābı inleden	Ġazel/5		<i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilün</i>	Başlık: Yaḫyā <i>Şeyhü’l-islām</i> <i>Dīvānı</i> , s. 295.	<i>Yaḫyā</i>
73a	Nādirī	Dil-i süzānı ol şūḫ-ı kemāndārum nişān eyler Semenderdür ḫadengi āteş içre āşiyān eyler	Ḥaṭın oḫşar eliyle dil-rübā ey Nādirī gūyā Ḳalem barmaḫların levḫ-i ruḫunda imtiḫān eyler	Ġazel/5		<i>Mefā‘ilün</i> <i>Mefā‘ilün</i> <i>Mefā‘ilün</i> <i>Mefā‘ilün</i>	Başlık: Nādirī <i>Ganī-zāde Nādirī Dīvānı</i> , s. 236.	
73b	Ḥāletī	Dem-ā-dem yāre ḫarşu eşkümi düşmen revān eyler Maḫabbet ehli ammā ḫābil olmaz aña ḫan eyler	Vefāya ‘ahd iderse yıl geçer ey Ḥāletī dil-ber Ḳaçan kim va‘de-i cevri eylese ammā hemān eyler	Ġazel/5		<i>Mefā‘ilün</i> <i>Mefā‘ilün</i> <i>Mefā‘ilün</i> <i>Mefā‘ilün</i>	Başlık: Ḥāletī <i>Azmizāde Ḥāletī Dīvānı</i> , s. 301. Bu şiir, <i>Dīvān</i> ’da yedi beyittir.	
73b	Ḥayretī	Gözlerüñ nergis yüzüñ gül sözlerüñ ḫand-ı nebāt Ruḫlarıñ şeftālūsı sükker-i lebün āb-ı ḫayāt	Dil düşelden ḫaşlarıñ tuḡrāsına iki gözüm Ḥayretī ma‘zül iken ḫılduñ yine ehl-i berāt	Ġazel/5		<i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilün</i>	Başlık: Ḥayretī Bu şiir, <i>Ḥayretī Dīvānı</i> ’nda bulunmamaktadır.	
73b	Ḥayretī	Bu fenā evde vefādan görmedüm hergiz naḫar Niçe yaşlar yaşadı ḫattā āḡardı çeşm-i ter	Ḥayretī ehl-i hūner çokdur velī ‘ayb olmasun Görmedüm ben kimse ‘aybın görmemek gibi hūner	Ġazel/5		<i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilün</i>	Başlık: Ḥayretī <i>Ḥayretī Dīvānı</i> , s.174.	
74a	Ḥāletī	Bu derdūme ‘ālemdə dermān ola mı yā Rab Hicrān-ı ḡama bilmem pāyān ola mı yā Rab	Terk eyleyüben cevri ‘ahdine vefā idüp Bu Ḥāletīye cānān miḫmān ola mı yā Rab	Ġazel/5		<i>Mef‘ulū</i> <i>Mefā‘ilün</i>	Başlık: Ḡülşenī-zāde Ḥāletī Efendi	

						<i>Meḥ'ülü</i> <i>Meḥ'ülün</i>	<i>Hâletî-i Gülşenî Divânı</i> , s. 55.
74 a	Ġâzî Girây Hân	Berfden post giyer küh dil-âver er idi Âfitâb-ı ruḥuñı gördiği sâ'at eridi	-	Ferd		<i>Fe'îlâtün</i> <i>Fe'îlâtün</i> <i>Fe'îlâtün</i> <i>Fe'îlün</i>	Başlık: Ġâzî Girây Hân
74 a	Zihnî	La'lüne karşı şeker kelle geçinür er idi Çâşnî-i lebûñı gördüğü demde eridi	-	Ferd		<i>Fe'îlâtün</i> <i>Fe'îlâtün</i> <i>Fe'îlâtün</i> <i>Fe'îlün</i>	Başlık: Zihnî Çelebi
74 a	Dervîş Paşa	Şu'leden tel taşınur şem'-i dil-âver er idi Heybet-i nâr-ı gamum gördi ser-â-pâ eridi	-	Ferd		<i>Fe'îlâtün</i> <i>Fe'îlâtün</i> <i>Fe'îlâtün</i> <i>Fe'îlün</i>	Başlık: Dervîş Paşa
74 a	Lâ	Nukre-i zer gibi ḥüsn-i dil-ber sîmîn-ber idi ⁷ Sâ'id-i yârı görüp pûte-i gamda eridi	-	Ferd		<i>Fe'îlâtün</i> <i>Fe'îlâtün</i> <i>Fe'îlâtün</i> <i>Fe'îlün</i>	Başlık: Lâ
74 a	Lâ	Kadr-i vişâlün 'ıyd-ı sa'âdet şâm-ı firâkuñ rûz-ı kıyâmet Zevk âhîr oldu gam zâhir oldu gelmek irâdet gitmek icâzet	-	Ferd		<i>Müstef'îlât ün</i> <i>Müstef'îlât ün</i> <i>Müstef'îlât ün</i> <i>Müstef'îlât ün</i>	Başlık: Lâ
74 a	Lâ	<i>Selâmetü'l-insân fi hıfzü'l-lisân</i> <i>Sükûtü'l-lisân selâmetü'l-insân</i> ⁸	-	Ferd		<i>Fe'ülün</i> <i>Fe'ülün</i> <i>Fe'ülün</i> <i>Fe'ül</i>	Başlık: Lâ
74a	'Ubeyd	Dağlar şabr idemez sûz-ı dile baş degül	-	Ferd		<i>Fe'îlâtün</i>	Başlık: 'Ubeydî

⁷ Bu misra vezne uymamaktadır.

⁸ Bu misra vezne uymamaktadır.

	İ	Âteş-i 'ışka demürler döyemez taş degül				<i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilün</i>	'Ubeydî <i>Dīvānı</i> , s. 435
74a	Ġanî-zâde	Sufre-i 'âşık olan yolına dil-dâde gerek Fâkadan sâde vü sîm ü zeri âmâde gerek	-	Ferd		<i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Ġanî-zâde Bu şiir, <i>Ġanî-zâde Nâdirî</i> <i>Dīvānı</i> 'nda bulunmamaktadır.
74a	Lâ	Reh-i vaşlına anuñ ṯalib olup ṟâgıb olan Yâ Ġanî kimse gerek yâhu Ġanî-zâde gerek	-	Ferd		<i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Lâ
74a	Rıf' atî	Hayât-efzâ-yı 'âlem rûh-bahş-ı mürde-i ğamsın Hemân ben ħastenüñ cānı degülsin cān-ı 'âlemsin	-	Ferd		<i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i>	Başlık: Rıf' atî
74b	'Ubeydî	Perde-i şermi cemâline niķâb eylesün Gülsün ol Yûsuf-ı gül-çihre hicâb eylesün	Bezm-i aġyârda cām-ı meye meyl eyleme kim Bu 'Ubeydî gözi yaşını şarâb eylesün	Ġazel/5		<i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: 'Ubeydî 'Ubeydî <i>Dīvānı</i> , s. 459.
74b	Fevrî	Dime hicr-i nigâr ey dil ya sendendür ya bendendür Ne sendendür ne bendendür bu çarġ-ı pür- fitendendür	Gözümde 'aks-i la'l ile sirişküm 'ayn-ı la'l oldı Bilünmez Fevriyâ gerçi o 'aynuñ başı kandandır	Ġazel/5		<i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i>	Başlık: Fevrî
74b	Derûnî	Ĥurrem ol ey dil şafâ-yı 'işret-i cānândur Ĥoş-dem ol zevķ ü şafâsı 'âlemüñ seyrândur	Çekmesünler ğam Derûnî rindler şimden girü Sâġar-ı 'işret çekilsün devr-i Aĥmed Ĥândur	Ġazel/5		<i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilün</i>	Başlık: Derûnî
75a	Ķabûlî	Meyüñ bir kaçresi 'ıyş ehline biñ cāndan yegdür Tehî peymâne kahveyle tolu mey-ĥāneden yegdür	Ķabûlî iki sözle yâre maķşûdum edâ itdüm Maĥallinde iki söz bir bütün dīvāndan yegdür	Ġazel/5		<i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i>	Başlık: Ķabûlî <i>Ķabûlî Dīvānı</i> , s. 591.
75a	Ķabûlî	Ol ki mâha nûr tevcih eyleyüp rû koymış ad Nûrdan bir nûn peydâ kılmış ebrû koymış ad	Noķta deñlü nuţfeyi nuţķa getürmiş ol Ĥakîm Ĥikmeti gör kim Ķabûlî-i suĥan-gü koymış ad	Ġazel/7		<i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i>	Başlık: Ķabûlî <i>Ķabûlî Dīvānı</i> , s. 552.

						<i>Fā' ilün</i>	
75a	Bâkî	Ger ol şîrîn-dehen dil-teng iderse teng-i şekkersin Gam-ı la' lin çeküp kanlar yudarsa kân-ı gevhersin	İşün altun ider kâr-ı maḥabbet rûy-ı zerd ile Hezâr aḥsent [ey] Bâkî bugün fennünde zergersin	Ġazel/7		<i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i>	Başlık: Bâkî <i>Bâkî Divânı</i> , s. 228.
75b	Maḳālî	Şadefveş ger olmasa şad-pâre hâtır Nişâr itmek olurdı sözde cevâhîr	‘Adû ki felek ḥaşm ü aḥter mu‘ âtib Saña ‘avn-ı Bârî ola ‘avn u nâşır	Ḳaşıde/31		<i>Fe' ulün</i> <i>Fe' ulün</i> <i>Fe' ulün</i> <i>Fe' ulün</i>	Başlık: Ḳaşıde-i Maḳālî
76b	Maḳālî	Bir şeb ki alup destüme elmâs-ı tefekkür Deldüm çıkarup baḥr-i suḥandan nice biñ dūr	Bâb-ı keremün ḥaşre degin ola güşâde Her ṭalibi maṭlûbına ol bâbda ırgūr	Ḳaşıde/19		<i>Meḥ' ulü</i> <i>Mefā' ilü</i> <i>Mefā' ilü</i> <i>Fe' ulün</i>	Başlık: Ḳaşıde-i Maḳālî
77a	Maḳālî	Şeb ki encümden ola ḳaşr-ı felek pür-encümen Şem' -i bezm-efrûzdur âhum aña ey sîmîn-ten	Berḳ-i âhum şu' lesinden lem' alardur mihr ü mâh Ey Maḳālî dil virelden şem' -i rûy-ı yâre ben	Ġazel/5		<i>Fā' ilâtün</i> <i>Fā' ilâtün</i> <i>Fā' ilâtün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Maḳālî
77a	Maḳālî	Ḥayâlün şâhına yaşum bu çeşm-i eşk-bâr üzre Teferrücgâh için bir ḳaşr-ı ‘âlîdür bînar üzre	Maḳālî ṭa' n-ı câhilden ne ḡam erbâb-ı ‘irfâna Atarlar ṭaşı elbette nihâl-i mîvedâr üzre	Ġazel/6		<i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i>	Başlık: Maḳālî
77b	Maḳālî	Bu âteşdân-ı sinemden çıkup nâr-ı elem bir gün Bu heft-evreng-i mînâ-rengi ḳorḳum bu yaḳam bir gün	‘Aceb mi ehl-i nazm içre şafâ-baḥş olsa eş' ârum Maḳālî düşmez aḡzumdan benüm ol ḡonçe-fem bir gün	Ġazel/5		<i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i>	Başlık: Maḳālî
77b	Maḳālî	Tâbiş-i mihr-i ruḥuñ lâle-i ḥamrâ ne bilür Reviş-i ḳâmetüñi serv-i dil-ârâ ne bilür	Ey Maḳālî dile kâr eyledügin ḥâr-ı cefâ Bezm-i ‘işretde müdâm ol gül-i ra' nâ ne bilür	Ġazel/5		<i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Maḳālî
78a	Maḳālî	Gidersün ‘işve güller ol gül-i ruḥsârî görsünler Ḳosun feryadı bûlbûller bu âh u zârî görsünler	Maḳālî ey şanem ‘ışḳuñla döndi bir heyûlâya Anı seyr itmeyenler şüret-i dîvârî görsünler	Ġazel/5		<i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i>	Başlık: Maḳālî

78 a	Maḳālī	Bu ne ābā-yı ‘ulvīden şehā ḥayrū’l-ḥalefsin sen Nice ḥayrū’l-ḥalef sermāye-i ‘ömr-i seleftsin sen	Maḳālī tīr-i maḳşūduñ nişāna irmedi hergiz Melāmet oḳlarına gerçi demlerdür hedefsin sen	Ġazel/5		<i>Meḫā‘īlūn</i> <i>Meḫā‘īlūn</i> <i>Meḫā‘īlūn</i> <i>Meḫā‘īlūn</i>	Başlık: Maḳālī
78 a	Maḳālī	Kime varup dil-i pūr-derdimūñ dermānını şorsam Helākūm ḳaşdına ol dem şunar bir kāse-i pūr-sem	Maḳālī başumı ṭop eyledüm meydān-ı ‘ıṣṣ içre Şorarlarsa eger çevgān-ı zülfünle diyem güyem	Ġazel/5		<i>Meḫā‘īlūn</i> <i>Meḫā‘īlūn</i> <i>Meḫā‘īlūn</i> <i>Meḫā‘īlūn</i>	Başlık: Maḳālī
78b	[Ḳabūlī]	Göñlüm aldı nāz ile bir gözleri ala yine Gözleri alalaruñ cānlar fedā alayına	Ey Ḳabūlī yār ile bir kez olur alış viriş Şanma kim bir göñlüñ alan bir daḥı ala yine	Ġazel/5		<i>Fā‘ilātūn</i> <i>Fā‘ilātūn</i> <i>Fā‘ilātūn</i> <i>Fā‘ilūn</i>	Başlık: [Ḳabūlī] Yazmada şiiirin başlığında Maḳālī yazmaktadır. Fakat bu şiiirin <i>Ḳabūlī Dīvānı</i> ’nda bulunduğu tespit edilmiştir. <i>Ḳabūlī Dīvānı</i> , s. 693.
78 b	Lā	Tekebbūr birle baḳma her faḳīre Ki virmez şālını yüz biñ ḥarīre	-	Ferd		<i>Meḫā‘īlūn</i> <i>Meḫā‘īlūn</i> <i>Fe‘ulūn</i>	Başlık: Lā
78 b	Aḥmed Paşa	Ben yatam ḳarşumda ol lāyık mı ayaḡın ṭura Serv-i nāzum diñ ben öldükde namāzum ḳılmasun	-	Ferd		<i>Fā‘ilātūn</i> <i>Fā‘ilātūn</i> <i>Fā‘ilātūn</i> <i>Fā‘ilūn</i>	Başlık: Aḥmed Paşa Mecmuada şiiirin başlığında Ahmed Paşa yazmasına karşılık bu şiiir, Latīfi’nin <i>Tezkiretü’ş-Şu’arā</i> ve <i>Tabsiratü’n-Nuzamā</i> (Canım, 2018, s. 108) ve Aşık Çelebi’nin <i>Meşa’irü’ş-Şu’ara</i> (Kılıç, 2018, s. 73) adlı tezkiyesinde Yavuz Sultan Selim’e isnat edilmektedir. Bu şiiir, <i>Yavuz Sultan Selim</i>

							<i>Dīvānı</i> ve <i>Ahmed Paşa Dīvānı</i> 'nda bulunmamaktadır.
78 b	Hükmi	Bu devr içre gönül şehri nice âsûde-hâl olsun Siyeh zülfi yolun başı harâmî çeşmi şubaşı	-	Ferd		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i>	Başlık: Hükmi
78 b	Berki	İller şafâda dem-be-dem kısmet baña derd ü elem <i>El-hükmi li'llâh</i> ey şanem çün böyledür ceffe'l- kalem	-	Ferd		<i>Müstef'ilü</i> <i>n</i> <i>Müstef'ilü</i> <i>n</i> <i>Müstef'ilü</i> <i>n</i> <i>Müstef'ilü</i> <i>n</i>	Başlık: Berki
78b	‘Aṭāyī	Gül-ruhân kim kad-i bâlâ ile kâkül qodılar Naḥl-i güldür şanasın farkına sünbül qodılar	-	Ferd		<i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Nev'î-zâde ‘Aṭāyī <i>Nev'î-zâde</i> <i>Dīvānı</i> , s. 168.
78b	Yahyâ	1.Dil degüldür kafes-i cismüme bülbül qodılar Dâğlar aḥlamañuz yir yir aña gül qodılar	2.Şabruñi ğâret idüp aldılar aḡuñ şemsün Sende Yahyâ ya tecemmül ya taḥammül qodılar	Nâ-tamâm Ġazel		<i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Yahyâ <i>Şeyḥü'l-islâm</i> <i>Dīvānı</i> , s. 123.
78b	[Lâ]	Her umûruñda dilâ bunca bu tedbir nedür Yâ ezel <i>naḥnû kaṣemnâ</i> daki taqdir nedür	Dâ'imâ ol ḥarem-i yâre ne yoldan varılır Aña reh-ber kim olur çâre vü tedbir nedür	Ġazel/6		<i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: [Lâ]
79 a	-	Her kim ki bâde-i gül-gündan el çeküp ⁹ Tiryâklerle hem-ser olup düşdi qahveye	Bir kırmızı yañaqlu güzel duḡteri koyup Meyl itdi bönlük eyledi bir qara qahbeye	Qıṭ'a/2		<i>Mef'ülü</i> <i>Fâ'ilâtü</i> <i>Mefâ'ilü</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Qıṭ'a-i Ġarrâ
79a	[Bâkî]	Gerdün-ı dūna 'âqıl iseñ qılma i'timâd	-	Ferd		<i>Mef'ülü</i>	Başlık: Lâ

⁹ Bu mısra vezne uymamaktadır.

		Dönsün piyâle devr-i kâmerden budur murâd				<i>Fâ' ilâtü</i> <i>Mefâ' ilü</i> <i>Fâ' ilün</i>	Mecmuada bu şiirin başlığında “Lâ” yazmaktadır. Ancak bu şiir, Bâkî Dîvânı’nda s. 89’da yer alan 38. gazelin 1. beytidir.
79a	Ḳabûlî	Ḳaşduñ egerçi cân u dilün birisinedür İkisi de fedâ yoluña birisi nedür	Ḳaşdı Ḳabûlî ol kıya bakışlı âfetün Cân ile dilden ikisinün birisinedür	Ġazel/5		<i>Mef' ulü</i> <i>Fâ' ilâtü</i> <i>Mefâ' ilü</i> <i>Fâ' ilün</i>	Başlık: Ḳabûlî Ḳabûlî Dîvânı, s. 585. Bu şiir, <i>Dîvân</i> ’da altı beyittir.
79a	Ḳabûlî	Dil alsa gördüğün demde dil-ârâda kemâl olsa Murâduñ añlasa ‘ âlemde dildâr ehl-i hâl olsa	Ḳabûlî mâh-rûlarda vişâle va’ de olmasa Dem-i vaşl-ı dil-ârâ her dem ü her mâh u sâl olsa	Ġazel/5		<i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i>	Başlık: Ḳabûlî <i>Ḳabûlî Dîvânı</i> , s. 709.
79b	Ḳabûlî	Cism-i pâkin görmek isterseñ şoyup ḥammâma koy Olmaz ol sîmîn-beden gibi efendi pâk-şoy	Ḥazret-i ‘İsâ da olsañ yaramazsuñ düşmene Ey Ḳabûlî süzen-i zerle gerekse gözin oy	Ġazel/5		<i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilün</i>	Başlık: Ḳabûlî <i>Ḳabûlî Dîvânı</i> , s. 738.
79b	Ḳabûlî	Bülend-ḳad bize bir şüh-ı şeh-levend gerek Ya kendüye kişünün himmeti bülend gerek	Ḳabûlî tâlîb-i vaşl-ı nigâr olan ‘ aşık Niyâz-mend gerekdür niyâz-mend gerek	Ġazel/5		<i>Mefâ' ilün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Mefâ' ilün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Ḳabûlî <i>Ḳabûlî Dîvânı</i> , s. 635.
79b	Ḳabûlî	Murgân-ı murğzâr ki mergûle-senc ola Şahn-ı çemen mişâl-i serây-ı sipenc ola	Âhir ḥarâb olup yıkılır ḥâne-i dili Anuñ ki ey Ḳabûlî ruḥ-ı yâri genc ola	Ġazel/5		<i>Mef' ulü</i> <i>Fâ' ilâtü</i> <i>Mefâ' ilü</i> <i>Fâ' ilün</i>	Başlık: Ḳabûlî <i>Ḳabûlî Dîvânı</i> , s. 717.
80a	Ḳabûlî	Belâ şıdk ehline rûz-ı ezelden ola gelmişdür Gül-i ḥandân imiş peymâne ammâ şola gelmişdür	Ne cevruñ var ise yârün Ḳabûlî çek efendündür Ġazab sultâna vü cevre taḥammül ḳula gelmişdür	Ġazel/5		<i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i>	Başlık: Ḳabûlî <i>Ḳabûlî Dîvânı</i> , s. 589. Bu şiir, <i>Dîvân</i> ’da altı beyittir.
80a	[Faşîḥ]	Dimek cānāneyi rām eyler idün sîm ü zer virseñ O ḥunî iltifât itmez yolında cân ü ser virseñ	Faşîḥi eyleyüp tevciḥ-i çeşm-i luṭfuña mazḥar Ma’ ânî mülkini ey pâdişâh-ı baḥr ü ber virseñ	Ġazel/6		<i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i>	Başlık: Faşîḥi <i>Faṣîḥ Ahmed Dede Dîvânı</i> , s. 160. Bu şiir, <i>Dîvân</i> ’da yedi

							beyittir.
80 a	-	Seyr idenler ruḥ-ı zībāsını hep ḥayrāndur Ḥüsn-i ruḥsāre-i dil-ber ne ‘aceb seyrāndur	-	Ferd		<i>Fe‘ilātün</i> <i>Fe‘ilātün</i> <i>Fe‘ilātün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Ferd
80 a	-	O Rūmī dil-berün ey dil dilinde şanma lüknet var Murādınca dili dönmez dehāmı tengdür gāyet	-	Ferd		<i>Mefā‘īlün</i> <i>Mefā‘īlün</i> <i>Mefā‘īlün</i> <i>Mefā‘īlün</i>	Başlık: Ferd
80 a	-	Lükneti var dime şakın bī-vukūf Ayrılamaz tatlı dilinden ḥurūf	-	Ferd		<i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilün</i>	Başlık: Ferd
80 a	Şābit	Naḳl ider Çorlıda bir kâşif-i rāz Bir cevān-pāre-i dil-dāde-nevāz	Açılup kâle-i ‘ıyş-ı cāvīd Çıkdı külçeyle tefāriḳ-i ümīd	Meşnevī/9 3		<i>Fe‘ilātün</i> <i>Fe‘ilātün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Berberiyiye-i Şābit Efendi
83 b	Zihnī	Tedārük pāy-bend-i turre-i dildāra müşkildür Begüm dīvāne-i zencīr-i ‘ışkā çāre müşkildür	Toyınca yāri görmek nice mümkindür baña Zihnī Gözüm yaşdan dolar ruḥsārına nezzāre müşkildür	Ġazel/5		<i>Mefā‘īlün</i> <i>Mefā‘īlün</i> <i>Mefā‘īlün</i> <i>Mefā‘īlün</i>	Başlık: Zihnī
83 b	-	Şatılık itmiş metā‘ın yār bu eyyāmda Peştemāle bağlamış gördüm bugün ḥammāmda	-	Ferd		<i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilün</i>	Başlık: Ferd
83 b	-	Vaşl-ı kâfūr teni zaḥm-ı dile merhemdür Ol perī yārelere şarıla çün ādemdür	-	Ferd		<i>Fe‘ilātün</i> <i>Fe‘ilātün</i> <i>Fe‘ilātün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Ferd
83b	Nābī	Yanmış derūnı maḳdemūne intizār ile Şāḥ-ı çenār pençeleşür rüzgār ile	Olsun ḥarām zevḳ-i maḥabbet o meste kim Nābī ḳanā‘at itmeye būs u kenār ile	Ġazel/5		<i>Meḥ‘ülü</i> <i>Fā‘ilātü</i> <i>Mefā‘īlü</i> <i>Fā‘ilün</i>	Başlık: Nābī <i>Nābī Dīvānı</i> , s. 914.
84a	Bāḳī	Ḥürşīd-i ruḥuñ kendüyi kim göstere cānā Minnet mi ḳalır mihr-i ziyā-güstere cānā	Redd olmaz o leblerden olan ṭurma du‘ā ḳıl Dārā-yı cihān Şāḥ-ı Ferīdün-fere cānā	Ġazel/9		<i>Meḥ‘ülü</i> <i>Mefā‘īlü</i>	Başlık: Bāḳī <i>Bāḳī Dīvānı</i> , s. 72.

						<i>Mefā'ülü</i> <i>Fe'ülün</i>	Bu şiir, <i>Dīvān</i> 'da sekiz beyittir.
84a	Bāķī	Cām-ı şarāb la'1-i nābuñ mübtelāsıdır ¹⁰ Şol būseler ki andan alur qan bahāsıdır	Bāķī suhanda saña bu gün hem-cenāh yoķ Tab'-ı bülendüñ evc-i belāgat hümāsıdır	Ġazel/5		<i>Mef'ülü</i> <i>Fā'ilātü</i> <i>Mefā'ülü</i> <i>Fā'ilün</i>	Başlık: Bāķī <i>Bāķī Dīvānı</i> , s. 109.
84a	Zātī	Şu deñlü bī-kes olmışdır ki Zātī öliceķ anı Bulutlar şu koyup bārān yuyup yiller götürmişdür	-	Ferd		<i>Mefā'ülün</i> <i>Mefā'ülün</i> <i>Mefā'ülün</i> <i>Mefā'ülün</i>	Başlık: Zātī <i>Zātī Dīvānı</i> , s. 147.
84b	Bāķī	Dilā bezm-i cihānda kimse āhır pāyidār olmaz Müdām elden qoma ayağı fırsat ber-qarār [olmaz]	Ol āhüyı saña şayd ola şanma iltiyāmından Öñüñce qaçar ammā Bāķiyā āhır şikār olmaz	Ġazel/5		<i>Mefā'ülün</i> <i>Mefā'ülün</i> <i>Mefā'ülün</i> <i>Mefā'ülün</i>	Başlık: Bāķī <i>Bāķī Dīvānı</i> , s. 162.
84b	Bāķī	Dil-rübālarla 'aceb keşreti var her yoluñ Geçemez hūblarından gönül İstanbuluñ	Yoluña Bāķī-i dil-ħaste revān eyler idi Tuħfe-i cān-ı ħaķīr olsa eger maķbūlüñ	Ġazel/5		<i>Fe'ilātün</i> <i>Fe'ilātün</i> <i>Fe'ilātün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Bāķī <i>Bāķī Dīvānı</i> , s. 193.
84b	Bāķī	Serv-kāmetler iki yanın alurlar yoluñ Rāh-ı gülzāre döner yolları İstanbuluñ	Añlamaz dehr-i denī merdüm-i dānā qadrin Bāķiyā minnetini çekmeyelüm her gülün	Ġazel/5		<i>Fe'ilātün</i> <i>Fe'ilātün</i> <i>Fe'ilātün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Bāķī <i>Bāķī Dīvānı</i> , s. 193.
85a	Rūķī	Qılduñ giçerek güşe-i çeşm ile işāret 'Uşşāķı biri birine şalduñ be hey āfet	Cān geldi yeñiden beden-i mürdeye şandum Rūķī geliceķ kabrūme ol qadd-i kıyāmet	Ġazel/5		<i>Mef'ülü</i> <i>Mefā'ülü</i> <i>Mefā'ülü</i> <i>Fe'ülün</i>	Başlık: Rūķī <i>Bağdatlı Rūķī Dīvānı</i> , s. 359.
85a	Rūķī	Ceyb-i pīrāhenüñ ey dil-ber-i şīrīn-ħarekāt Çeşme-i Hızrdur anda bedenüñ āb-ı ħayāt	Rūķī-i zārī esīr itdi kemend-i zūlfüñ Daķı min-ba'd o miskīne yoķ ümmīd-i necāt	Ġazel/5		<i>Fe'ilātün</i> <i>Fe'ilātün</i> <i>Fe'ilātün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Rūķī <i>Bağdatlı Rūķī Dīvānı</i> , s. 352. Bu şiir, <i>Dīvān</i> 'da altı beyittir.
85a	Rūķī	Yolında öldüğüm ol yār-ı cāna kim söyler	Revā mı Rūķīyi katl idesin gel inşāf it	Ġazel/7		<i>Mefā'ilün</i>	Başlık: Rūķī

¹⁰ Bu mısra, TY 1724'de vezne uymamaktadır.

		Ġarīb mevtini šāh-ı cihāna kim söyler	O gidicek ġazeli ‘aşıķāne kim söyler			<i>Fe‘ilātün</i> <i>Mefā‘ilün</i> <i>Fe‘ilün</i>	<i>Baġdatlı Rūhī Dīvānı</i> , s. 407.
85b	Rūhī	Ne burcuñ māhısın āyā ki ħüsn-i bā-kemālün var Ne mülküñ šāhısın yā Rabb ‘uşşāķa celālün var	O şūhuñ meyli var aġyāra dirdün geldi hep şimdi Ne ‘ālī-ţab‘ sını Rūhī ne zībā intikālün var	Ġazel/9		<i>Mefā‘ilün</i> <i>Mefā‘ilün</i> <i>Mefā‘ilün</i> <i>Mefā‘ilün</i>	Başlık: Rūhī <i>Baġdatlı Rūhī Dīvānı</i> , s. 416.
85b	Rūhī	Ol perīnün kim kemend-i kākül-i müşķini var Pāy-bend olmış benüm gibi nice miskini var	Niş olur nūşuñ şaķın aldanma şeker-ġandine Ġāfil olma Rūhīyā ebrūlarınıñ ĉini var	Ġazel/7		<i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilün</i>	Başlık: Rūhī <i>Baġdatlı Rūhī Dīvānı</i> , s. 562-63.
86a	Rūhī	Yüzün şarardı mey-i erġavāndur istedüġün Bilün büküldi sehī-ķad cevāndur istedüġün	‘Aceb mi yārsuz olsañ cihānda ey Rūhī Senün ki yār-ı faşıķu’l-lisāndur istedüġün	Ġazel/8		<i>Mefā‘ilün</i> <i>Fe‘ilātün</i> <i>Mefā‘ilün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Rūhī <i>Baġdatlı Rūhī Dīvānı</i> , s. 706.
86a	Rūhī	Nūş eyleyüp şarābını deyrün kabaķ kabaķ Seyr idelüm cihānı senünle ayak ayak	Görmez giceyle uyķu yüzün ĉeşm-i ħün-feşān Ol māhı Rūhīyā aramakdan yataķ yataķ	Ġazel/7		<i>Mef‘ülü</i> <i>Fā‘ilātü</i> <i>Mefā‘ilü</i> <i>Fā‘ilün</i>	Başlık: Rūhī <i>Baġdatlı Rūhī Dīvānı</i> , s. 704.
86b	Rūhī	Cān viren yoluña dirler ki ķoķar ince belün Bende cān ķalmadı sen ħanķere urduķda elün	Eylemiş ħüsnine dünyāyı ķulaķdan ‘aşıķ Rūhīyā ħaķ bu ki fettān-ı zamāndur ġazelün	Ġazel/5		<i>Fe‘ilātün</i> <i>Fe‘ilātün</i> <i>Fe‘ilātün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Rūhī <i>Baġdatlı Rūhī Dīvānı</i> , s. 714.
86b	Rūhī	Vefā vü mihr eşeri rüzġārda yokdur Olursa da hele ol şiveķārda yokdur	Bir ehl-i luţf güzel isterin dimiş Rūhī Ķosun bu fikri ki ol bu diyārda yokdur	Ġazel/7		<i>Mefā‘ilün</i> <i>Fe‘ilātün</i> <i>Mefā‘ilün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Rūhī <i>Baġdatlı Rūhī Dīvānı</i> , s. 418.
87a	[Şun‘ī]	Ġülşen içre her seķer bülbüller eyler zemzeme Ķaġırup dir ‘ıyş idün zīrā irişmez dem deme	Yār ile yār oldu [Şun‘ī] geķūben aġyārdan Bu cihāndur yār olur iyü iyüye kem keme	Ġazel/5		<i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilün</i>	Başlık: [Şun‘ī] Mecmuada bu ġazelin başlığında ve makta beytinde mahlas olarak Bāķī yazsa da bu ġazel, Gelibolulu Sun‘ī’ye aittir. <i>Gelibolulu</i>

							<i>Sun'î Dîvânı</i> , s. 110.
87a	Bâkî	Açıl bağuñ gül ü nesrini ol ruhsarı görsünler Şalın serv [ü] şanavber şive-i reftarı görsünler	Güzeller mihrîbân olmaz demek yañlışdur ey Bâkî Olur va'llâhi bi'llâhi hemân yalvarı görsünler	Ġazel/5		<i>Mef'âlün</i> <i>Mef'âlün</i> <i>Mef'âlün</i> <i>Mef'âlün</i>	Başlık: Bâkî <i>Bâkî Dîvânı</i> , s. 97.
87a	Bâkî	Yazdı bahâr âyet-i hüsnuñ varak varak Gül muşhafından oğudı bülbül sebağ sebağ	Bâkî işigi hâkine düşmiş niyâz ider Miskîn fütâde 'âşık-ı bî-dil babâğ babâğ	Ġazel/5		<i>Mef'ülü</i> <i>Fâ'ilâtü</i> <i>Mef'âlü</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Bâkî <i>Bâkî Dîvânı</i> , s. 183. Bu şiir, <i>Dîvân</i> 'da yedi beyittir.
87b	Emrî	Bülbül gibi figânım derd ile yana yana Tutdı cihânı irmez gül yüzli böstâna	Âhından ey yüzi gül incinme Emrîmün kim Bülbül şadâsı revnağ virmez mi böstâna	Ġazel/5		<i>Mef'ülü</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Mef'ülü</i> <i>Fâ'ilâtün</i>	Başlık: Emrî <i>Emrî Dîvânı</i> , s. 263.
87b	'Ulvi	Bitmez yüregüm yâreleri işler oñılmaz Şabr eyliyelüm çâre nedür bitmez iş olmaz	'Ulvi kuluñı hışm ile redd itdi didiler Ol şâh-ı keremden bu cefâlar hiç umulmaz	Ġazel/5		<i>Mef'ülü</i> <i>Mef'âlü</i> <i>Mef'âlü</i> <i>Fe'ülün</i>	Başlık: 'Ulvi <i>Derzi-zâde 'Ulvi Dîvânı</i> , s. 316.
87b	Revânî	Güzel sevmek gönül çün saña hüdur Cefâsın çek anuñ kim sâde-rûdur	Revânî büseye 'ahd itdügiçün Tırup ağızında yâri öpmelüdur	Ġazel/5		<i>Mef'âlün</i> <i>Mef'âlün</i> <i>Fe'ülün</i>	Başlık: Revânî <i>Revânî Dîvânı</i> , s. 215-216. Bu şiir, <i>Dîvân</i> 'da yedi beyittir.
88a	Zâtî	Haţtuña virdün ey nigâr yüzi Bâd-ı âhum kıparmasun mı tozı	Zâtîmün zât-ı bî-nażırüñdür Fikri gönlinde vü dilinde sözi	Ġazel/5		<i>Fe'ilâtün</i> <i>Mef'âlün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Zâtî <i>Zâtî Dîvânı</i> , s. 487. Bu şiir, <i>Dîvân</i> 'da yedi beyittir.
88a	Necâtî	Gel ey şüfî baña Hağdan temennâ kıl du'â eyle Dî kim dâ'im anı bir dil-rübâya mübtelâ eyle	Necâtî cân virüp alduñ ayağı tozını yârün Yüzi yabanda bulmuşsın gözüñe tütüyâ eyle	Ġazel/		<i>Mef'âlün</i> <i>Mef'âlün</i> <i>Mef'âlün</i> <i>Mef'âlün</i>	Başlık: Necâtî <i>Necâtî Dîvânı</i> , s. 421.
88a	Lâ-edri	حسن زبصره بلال از حبش سهیل از روم ز خاک مگه ابو الجهل اینچه بو العجیبست	-	Ferd		-	Başlık: Lâ-edri Kâ'ile

88a	Nev'î	Dil yâresinüñ merhemi yok çâre görünmez Bir derd ü belâdur çekilür yâre görünmez	Dil yâresi bir pâre hele bitmek olurdu Bir şarlıcağ dil-ber-i meh-pâre bulunmaz	Nâ-tamâm Ġazel	<i>Mef'ûlû</i> <i>Mefâ'ilû</i> <i>Mefâ'ilû</i> <i>Fe'ülün</i>	Başlık: Nev'î Bu şiir, <i>Nev'î Dîvânı</i> 'nda bulunmamaktadır.
88a	Bâkî	Başlar kesilür zülf-i perîşânun ucından Kıanlar dökilür gamze-i fettânun ucından	Murg-ı dil-i Bâkîyi görüñ fâhteâsâ Efgân ider ol serv-i hürâmânun ucından	Ġazel/5	<i>Mef'ûlû</i> <i>Mefâ'ilû</i> <i>Mefâ'ilû</i> <i>Fe'ülün</i>	Başlık: Bâkî <i>Bâkî Dîvânı</i> , s. 232.
88b	Bâkî	Açdı gülün niķâbın bād irdi gülsitâne Gösterdi rüy-ı [bahtı] âyîne-i zamâne	Zât-ı kerîmi vaşfın Bâkî ne resme kılsun Melhûz olan ma'ânî mümkün degül beyâna	Ġazel/7	<i>Mef'ûlû</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Mef'ûlû</i> <i>Fâ'ilâtün</i>	Başlık: Bâkî <i>Bâkî Dîvânı</i> , s. 281.
88b	Emrî	Beni sen hecr-i miyânunla nizâr eylersin Gizleyüp kaşlarınıñ nûnını zâr eylersin	Göricek hâl-i nigârı lebi altında revân Emrînün yaşını ey dîde bînar eylersin	Ġazel/5	<i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Emrî <i>Emrî Dîvânı</i> , s. 207-208.
89 a	Maķâlî	Zülfünden istedi kese bir 'anberin teli Miķrâz sevindi ditredi meşşâtanun eli	Oldı Maķâlî şafha-i sinem kitâb-ı 'ışık Her-sû sirîşk-i çeşmüm anun surh-ı cedveli	Ġazel/5	<i>Mef'ûlû</i> <i>Fâ'ilâtü</i> <i>Mefâ'ilû</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Maķâlî
89 a	Maķâlî	Şeh-i sipâh-ı belânun benüm 'alemdârı Elümde dūd-ı dilüm bir livâ-yı jengârı	Maķâlî şaklamağa 'aks-i la' l-i gevherini İki gözüm iki şanduka-i şadef-kârı	Ġazel/5	<i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Maķâlî
89 a	Maķâlî	Rahm yok yârda hiç hâli diger-gün olana Acımağ tîğ-i sitemle cigeri hün olana	Bir Maķâlî gibi vaşşâf gerek sultânun Sen hümâ menzilet ü ķadri hümâyün olana	Ġazel/5	<i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Maķâlî
89b	Bâkî	Āb-ı hayât-ı la'lüne ser-çeşme-i cân teşnedür Şun cür'a-i cām-ı lebün kim Āb-ı hayvân teşnedür	Giryân o Leylîves n'ola şahrâya şalsa Bâķîyi Mecnûnun āb-ı çeşmine rig-i beyābân teşnedür	Ġazel/6	<i>Müstef'ilü</i> <i>n</i> <i>Müstef'ilü</i> <i>n</i> <i>Müstef'ilü</i> <i>n</i>	Başlık: Bâkî <i>Bâkî Dîvânı</i> , s. 104.

						<i>Müstef' ilü n</i>	
89 b	Maḳālī	Başum şikeste eyle eyā ḳaşları hilāl Küyuṇda tut ki artık ola bir şınuḳ sıfāl	Şol resme yazdı dilde şehā ḥaṭṭ-ı la' lüñi Almış Maḳālī var ise Yāḳūtdan mişāl	Ġazel/5		<i>Meḥ' ulü Fā' ilātü Meḥā' ilü Fā' ilün</i>	Başlık: Maḳālī
89 b	Ḳınalı- zāde	Beni zemm itmeden ḥasūda ne sūd Kendinün zışt ḥūyı zāhir olur	Zemm olundukça neşr olur hünerüm Ezseler miski büyü zāhir olur	Ḳıṭ' a/2		<i>Fe' ilātün Meḥā' ilün Fe' ilün</i>	Başlık: Ḳınalı-zāde
89 b	-	Der-i devlet-me' āba sulṭānum Ger mecāl olsa derdümü dirdüm	Lik ḳābil degül ne taḳrīre Vü ne taḥrīre āh kim derdüm	Ḳıṭ' a/2		<i>Fe' ilātün Meḥā' ilün Fe' ilün</i>	Başlık: Ḳıṭ' a
90 a	Vişālī	Yüzün mäh-ı cihān-ārā mıdur ki Siyeh zülḥūn şeb-i <i>Esrā</i> mıdur ki	Ḥaziz-i ḡamda mehcūruz derünī Vişālī ' ālem-i bālā mıdur ki	Ġazel/5		<i>Meḥā' ilün Meḥā' ilün Fe' ulün</i>	Başlık: Vişālī
90a	Bāḳī	N'ola dehr içre nişānum yoḡ ise ' Anḳāyam Ne ' aceb seyl gibi çağlamasam deryāyam	Bāḳiyā dīn-i Muḥammed ḥaḳiçün ' ālemde Dem-i cān-baḥş ile nazm içre bugün ' İsayam	Ġazel/5		<i>Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün</i>	Başlık: Bāḳī <i>Bāḳī Dīvānı</i> , s. 214.
90a	Yahyā	Bülbül şeṭāreti gül-i ḥandānı güldürür Taḳlīd-i zāḡ kebk-i ḥırāmānı güldürür	Yahyāyı ağladursa eger yār ḡam degül Müşkil budur ki düşmen-i nā-dānı güldürür	Ġazel/5		<i>Meḥ' ulü Fā' ilātü Meḥā' ilü Fā' ilün</i>	Başlık: Yahyā <i>Şeyḫü'l-islām Yahyā Dīvānı</i> , s. 120.
90b	Yahyā	Bīm-i reh bilmez şeb-i tārikde tenhā gelür Senden ey meh-rū ḥayālün baña bī-pervā [gelür]	Cān çekişmekde ḳapuṇda her gelen Yahyā gibi Fitne vü āşubı artırma şehā ḡavḡā gelür	Ġazel/5		<i>Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün</i>	Başlık: Yahyā <i>Şeyḫülislām Yahyā Dīvānı</i> , 126.
90b	Bāḳī	Fermān-ı ' ıṣṣā cān iledür inḳıyādımız Ḥükm-i ḳazāya zerre ḳadar yoḡ ' inādımız	Minnet Ḥudāya devlet-i dünyā fenā bulur Bāḳī ḳalur şaḥīfe-i ' ālemde adımız	Ġazel/5		<i>Meḥ' ulü Fā' ilātü Meḥā' ilü Fā' ilün</i>	Başlık: Bāḳī <i>Bāḳī Dīvānı</i> , s. 161. Bu şiir, <i>Dīvān</i> 'da altı beyittir.
90b	İşḫāk	Seni bu ḥüsn ile görse firişte Virüpdür tatlu cānın perverişte	Yüze yüz didün İşḫāka cefañı Başına geldi bir bir cümle işte	Ġazel/5		<i>Meḥā' ilün Meḥā' ilün</i>	Başlık: İşḫāk <i>İşḫāk Çelebi Dīvānı</i> , s.

						<i>Fe'ülün</i>	203.
91a	Bâkî	Bahâr [u] bâğ ise maşşûd hüsn-i yâri görûn Ğaraž cinân ise kûy-ı nigâra varı görûn	Piyâle devrini devrândan öğrenür Bâkî Felekde gerdiş iden cām-ı zer-nigârı görûn	Ġazel/5		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Bâkî <i>Bâkî Divânı</i> , s. 189.
91a	Bâkî	Her kaçan gönlüme fıkır-i 'ârız-ı dil-ber düşer Güiyâ mir'âta 'aks-i pertev-i hâver düşer	'Ârız [u] gül-gününi vaşf itse Bâkî her kaçan Şi'ri ey gül-çihre anuñ böyle rengin-ter düşer	Ġazel/5		<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Bâkî <i>Bâkî Divânı</i> , s. 127.
91a	Hayâlî	Ġonçe ağzına düşer mi jâleyi dendân ide Her seher gülzârda kaçd-ı leb-i cânân ide	Öykünürse nâleme bülbül Hayâlî göreyin Bâgbân anı kafes küncinde der-zindân ide	Ġazel/5		<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Hayâlî <i>Hayâlî Bey Divânı</i> , s. 378.
91b	Necâtî	Nice kâkül nice sünbül nice hoş-bûdur bu Dil-i 'uşşâkı perişân idici budur bu	Yine sihr itdi Necâtî nice söz nice Ġazel Leb-i dil-ber şıfatında bir içim şudur bu	Ġazel/7		<i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Necâtî <i>Necâtî Divânı</i> , s. 373.
91b	Revânî	N'ola dirlerse saña 'âşık-ı şeydâdur bu Hele dirler saña da dil-ber-i ra'nâdur bu	Vaşf-ı haddünle gören şi'r-i Revânîyi didi Bâğ-ı cennetde açılmış gül-i ra'nâdur bu	Ġazel/5		<i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Revânî <i>Revânî Divânı</i> , s. 361.
91b	[Cem]	Dil yandı yüzün şem'ine pervâne midür bu Cân düşdi saçun bendine dîvâne midür bu	La'lün Ceme cām şunacağın cân ile şordı Ol tevbe unutturıcı peymâne midür bu	Ġazel/5		<i>Mef'ülün</i> <i>Mefâ'ilü</i> <i>Mefâ'ilü</i> <i>Fe'ülün</i>	Başlık: Ġazel-i Nâ- Mağta' Cem Sulţân Divânı: 260. Ġazel, s. 219.
92a	Emrî	Nedür ol 'anber-i Ġisû nedür ol müşk-bâr ebrû Bulınmaz şeş-cihetde saña beñzer hiç çâr-ebrû	Dıraht-ı şîveden kıdd-i bülendi yârün ey Emrî Olupdur dâne dâne hâller ile berg ü bâr ebrû	Ġazel/5		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i>	Başlık: Emrî Bu şiir, <i>Emrî Divânı</i> 'nda bulunmamaktadır.
92a	Bâkî	Ġonçeler içre nihân eyleme gül-berg-i terün Ya'nî seyr eyleyelüm sineñi çöz tügmelerün	Şi'r-i Bâkîye kulağ tutmasa zâhid ne 'aceb Söz güherdür ne bilür kıdrini nâ-dân güherün	Ġazel/5		<i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Bâkî <i>Bâkî Divânı</i> , s. 197-98. Bu şiir, <i>Divânı</i> 'da yedi beyittir.

92a	Hüseyn Baykara	چيست پنهان زیر دامن توای سیمین بدن	-	Mısrā'	-	Başlık: Güfte-i Hüseyn Baykara
92a	-	نقش سَم آهو ی چینست بر برک سمن	-	Mısrā'	-	Başlık: Cevāb-ı Hüseynî-i Şā'ire
92a	Haydar ĩ	Her ne ƙan yutdum ise ƣaƣer-i bürrānuñdan Geçdüm ey ĥūnī cüdā eyleme tek yanuñdan	-	Ferd	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün	Başlık: Haydarī
92b	Yaḥyā	Nān-ı ĥušk ile ƣanā' at gibi bir ni' met mi var Kūnc-i istiḡnā gibi bir gūşe-i rāḥat mı var	Nice demdür sa' y idersūñ faẓl u dāniş kesbine Yohsa Yaḥyā ma' rifet aşḡābına raḡbet mi var	Ġazel/5	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün	Başlık: Yaḥyā Şeyḡū'l-islām Yaḥyā Dīvānı, s. 133.
92b	-	المرءة والطفل الصغير يظنان انّ الرّجل على كلّ شيء قدير	-	Ferd	-	Başlık: Mine'l-ekābir
92b	-	Maḥzeni ' işkuñ göñüldür leb kilīdi dil dili Bu kilīdūñ dā'imā dilinde olur müşkili Müşkili ḡayrı kilīdūñ ol durur k'açılmaya Bu kilīdūñ ṭurfe kim açıldıḡıdur müşkili	-	Rubā' ĩ	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün	Başlık: Rubā' ĩ Mecmuada şiirin başlığında her ne kadar "rubā' ĩ" başlığı bulunsa da bu şiir rubā' ĩ nazım şekline özgü ahreb ve ahrem adı verilen vezinlerle yazılmamıştır.
92b	Yaḥyā	Gün yüzūñ māhiyyet-i ḡusni kemāhī gösterür Nūr-ı Ḥaḡḡı yine ol şem' -i İlāhī gösterür	Menba' -ı iḡsānı Yaḥyā kimden eylerse su'āl Hep şehā ol dergeh-i devlet-penāhı gösterür	Ġazel/7	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün	Başlık: Yaḥyā Şeyḡū'l-islām Yaḥyā Dīvānı, s. 129.
93a	Ƙınalı-zāde	Bir gül- ızār gördüm aña zār olam gibi Bir serv sevdüm aña hevādār olam gibi	Ḥışm ile çekdi tīḡini boynuñ uzat didi Şükrāne-i ' Alī ki sebük-bār olam gibi	Ġazel/5	Meḡ ūlū Fā' ilātū Meḡ ūlū Fā' ilün	Başlık: Ƙınalı-zāde
93	-	Cānum vireyüm yoluña ey serv-i revānum	-	Rubā' ĩ	Meḡ ūlū	Başlık: Rubā' ĩ

a		Bir bûsecik ihsân ile gel âfet-i cânım Gel eyle teraḥḥum baña kim çıkmaya cânım Bir zerre kadar kalmadı hiç şabr u qarârum				<i>Mefâ'îlū</i> <i>Mefâ'îlū</i> <i>Fe'ulūn</i>	Mecmuada şiirin başlığında her ne kadar “rubâ'î” başlığı bulunsa da bu şiir rubâ'î nazım şekline özgü ahreb ve ahrem adı verilen vezinlerle yazılmamış olup rubâ'î nazım şeklinin kafiye düzenine de sahip değildir.
93 a	-	Dâğ urdı dile lâleves ol 'arız-ı gül-nâr Yakdı beni meded hây ol iki ruḥsâr ¹¹	Mecnûn gibi tağlarda gezersem n'ola her bâr Vîrâne gönül oldu yine derde giriftâr	Qıṭ'a/2		<i>Mef'ulū</i> <i>Mefâ'îlū</i> <i>Mefâ'îlū</i> <i>Fe'ulūn</i>	Başlık: Qıṭ'a
93 a	-	Bâkî Efendi gitdi 'uqbâya biñ sekizde (1008)	-	Mısrâ'		<i>Mef'ulū</i> <i>Fâ'ilâtūn</i> <i>Mef'ulū</i> <i>Fâ'ilâtūn</i>	Başlık: Vefât-ı Bâkî
93 a	Qınalı-zâde	'Aceb mi ḥaṭ getürdiyse nigârūñ la'l-i cânāmı Mezâk ehli qatında mu'teberdür ḥaṭṭ-ı reyḥânı	Begendi şi'rümi dil-ber lebinden bûseler virdi Didi taḥsîn 'Alî şîrîn sözüne cânlar erzânî	Ġazel/5		<i>Mefâ'îlūn</i> <i>Mefâ'îlūn</i> <i>Mefâ'îlūn</i> <i>Mefâ'îlūn</i>	Başlık: Qınalı-zâde
93b	Rûḥî	Benüm gibi ḥam-ı ebrûña meyl ider yokdur Maḥabbetünde bugün yâyumı çeker yokdur	Şikâyet eyleme meh-rûlaruñ cefâsından Maḥabbetünde senüñ Rûḥiyâ eşer yokdur	Ġazel/7		<i>Mefâ'ilūn</i> <i>Fe'ilâtūn</i> <i>Mefâ'ilūn</i> <i>Fe'ilūn</i>	Başlık: Rûḥî <i>Bağdatlı Rûḥî Divânı</i> , s. 420.
93 b	-	جانا بهشت صحبت ياران همدست ديدار شخس نامتناسب جهنمست	دنیا خوشست مال عزيز ست و جان شريف الارقيق بر همه چينرى مقدمست	Qıṭ'a/2		-	Başlık: Qıṭ'a-i Ġarrâ
93 b	Naẓîm	Böyle dimiş sâbıkan-ı vâkıf olan ḥikmete Feyz-i Ḥudâ uğramaz[mış] dâ'ire-i devlete	-	Ferd		<i>Fâ'ilâtūn</i> <i>Fâ'ilâtūn</i> <i>Fâ'ilâtūn</i>	Başlık: Naẓîm Bu şiir, <i>Yaḥyâ Naẓîm Divânı</i> 'nda

¹¹ Bu misra vezne uymamaktadır.

						<i>Fā' ilün</i>	bulunmamaktadır.
93 b	Şâkıb	Ol hüsn-i tâbdâra ki 'uşşâk baqdılar Mir'ât [u] âfitâbı nazardan bıraqdılar	Şâkıb temâyül itmedi ol serv-i hoş-hurâm Çün âb-ı dîde süyına 'uşşâk aqdılar	Ġazel/4		<i>Meḥ' ulü</i> <i>Fā' ilātū</i> <i>Meḥ' ilü</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Şâkıb <i>Kâtib-zâde Şâkıb Dîvânı</i> , s. 265. Bu şiir, <i>Dîvân</i> 'da beş beyittir.
93 b	-	اغتنم بردالربيع سيما وقت السحر واجتنب بردالحريف ان ترددفع الضرر	-	Ferd		-	Başlık: عن الفردي خر شعراء لاسلام
94a	Âhî	Hük-m-i taqđîrüne kim irmedi tedbîr senün Fikr ü tedbîr benüm kısmet ü taqđîr senün	Kûyînuñ dâr-ı şifâsına varup Âhî didi Uşta dîvâne benüm bend ile zencîr senün	Ġazel/5		<i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Âhî <i>Âhî Dîvânı</i> , s. 25.
94a	Revânî	Âsitânında yaturdum üstüme geldi ḥabîb Ḥaste şağalmalı olsa қаpuya gelür ṭabîb	Қanı ol dem ki Revânî yüz süre ayağıña Degme bir üftâdeye devlet begüm olmaz naşîb	Ġazel/5		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Revânî <i>Revânî Dîvânı</i> , s. 188. Bu şiir, <i>Dîvân</i> 'da yedi beyittir.
94a	Bâķî	Ser-i kûyuñ şanemâ cennet-i a' lâ bilürin Müntehâ kâmetüñi Sidre [vü] Ṭübâ bilürin	Bâķiyâ gülşen-i firdevsi baña 'arz itme Âsitânın ben anuñ cennet-i a' lâ bilürin	Ġazel/5		<i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Bâķî <i>Bâķî Dîvânı</i> , s. 235.
94b	Bâķî	Cihānuñ ni' metinden kendi âb u dānemüz yegdür İlün kâşānesinden gūşe-i vîrānemüz yegdür	Hümā-yı evc-i 'izzet gibi gayretsizden ey Bâķî Maḥabbet şem' ine şeh-per yaķan pervānemüz yegdür	Ġazel/5		<i>Meḥ' ilün</i> <i>Meḥ' ilün</i> <i>Meḥ' ilün</i> <i>Meḥ' ilün</i>	Başlık: Bâķî
94b	Bâķî	İtdi şikār gönümi bir şūḥ-ı şeh-levend Müjgānı tîr ü қаşı kemān ṭurresi kemend	A' dā yanuñda ḥurrem ü ḥandān u şādmān Bâķî yanuñda zār u dil-efgār u derd-mend	Ġazel/5		<i>Meḥ' ulü</i> <i>Fā' ilātū</i> <i>Meḥ' ilü</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Bâķî <i>Bâķî Dîvânı</i> , s. 87. Bu şiir, <i>Dîvân</i> 'da altı beyittir.
94 b	-	Nefesüñden senün ey қahve meşām-ı cāna Büy-ı Raḥmān irişür belki Yemenden geldün	Âşinālıķ қоһусı geldi Üveysîsün sen <i>Ya' lemu 'llāh</i> sezerem semt-i Қarenden geldün	Қıt' a/2		<i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Қıt' a-i Der- Қahve

94b	-	‘Aklı yokdur cihānda anuñ kim Taşa toprağa harc ider mālī	İşbu dār-ı gurūra neñ şıgmaz Neñe yitmez bu kıbbe-i ‘ālī	Qıtt’a/2		<i>Fe‘ilātün</i> <i>Mef‘ilün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Qıtt’a
94b	[Cinānī]	Ferāgat kıl şu dil-berden ki vardur nice oynası Geç ol serv-i sehīden kim haremde taşradur başı	-	Ferd		<i>Mef‘ilün</i> <i>Mef‘ilün</i> <i>Mef‘ilün</i> <i>Mef‘ilün</i>	Başlık: Beyt-i Mergüb <i>Cinānī Dīvānı</i> , s. 305-306.
95a	Necātī	Gerçi sen bu lebler ile halk-ı ‘ālem cānısın Şordıgum ‘ayb eyleme bi’llāh kimüñ cānānısın	Gerçi nāzıkdür Necātī hūblar şayd itmede Diller almağda velī sen de cihān fettānısın	Gazel/6		<i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilün</i>	Başlık: Necātī <i>Necātī Dīvānı</i> , s. 359-60. Bu şiir, <i>Dīvān</i> ’da altı beyittir.
95a	Necātī	Didüm hüsün berātında nedür zülf-i siyāh egri Didi bu Rūmdur ey dil olur tevķī‘-i şāh egri	Necātīye ölüm yegdür ma‘āza’llāh bu dirlikden Raķīb-i rü-siyeh toğrı ola ben bī-günāh egri	Gazel/7		<i>Mef‘ilün</i> <i>Mef‘ilün</i> <i>Mef‘ilün</i> <i>Mef‘ilün</i>	Başlık: Necātī <i>Necātī Dīvānı</i> , s. 459. Bu şiir, <i>Dīvān</i> ’da dokuz beyittir.
95a	Nā’ilī	Cūlar o deñlü şāf ki rüh revānlanur Feyz-i nesīm-i şubh ile ezhār cānlanur	Kilk-i siyāh-ı māşıtakār elde Nā’ilī Kuħl-i cevāhir-i suħana mīldānlanur	Gazel/7		<i>Mef‘ülü</i> <i>Fā‘ilātü</i> <i>Mef‘ilü</i> <i>Fā‘ilün</i>	Başlık: Nā’ilī <i>Nā’ilī Dīvānı</i> , s. 174.
95b	Baba Nevāyī	Hayāl-engiz idüp cādū gözünge sürme tartupsın Meni bu halk ara rüsvā kılugā göz qarardupsın	-	Ferd		<i>Mef‘ilün</i> <i>Mef‘ilün</i> <i>Mef‘ilün</i> <i>Mef‘ilün</i>	Başlık: Baba Nevāyī
95b	Rūhī	Esir-i ‘ışkuñ olanlarla ülfetün yokdur Maħabbet ehline kaç‘ā maħabbetün yokdur	Taħammül eyledüğün luṭfa haml idüp Rūhī Şanurlar ol gül-i terden şikāyetün yokdur	Gazel/7		<i>Mef‘ilün</i> <i>Fe‘ilātün</i> <i>Mef‘ilün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Rūhī <i>Bağdatlı Rūhī Dīvānı</i> , s. 418-19.
95b	[Hayālī]	Dil-rübālar kim benüm şabr u qarārūm aldılar Çekdiler evvel elümden ihtiyārūm aldılar	Qanlı yaşımdan çemen gülzāra virdi reng-i rü Uçdılar bülbülleri feryād u zārūm aldılar	Nā-tamām gazel/2		<i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilün</i>	Başlık: Qıtt’a Mecmuada bu şiirin başlığında “kıtt’a” yazmaktadır. Ancak bu şiir, <i>Hayālī Bey Dīvānı</i> ’nda s. 151’de yer alan 58. gazelin 1. ve 2.

							beytidir.
95b	Zātī	Gün gibi ‘ arz-ı cemāl itmez iseñ bize şabâh Ey güneş yüzlü senünle ne selâm u ne şabâh	-	Ferd		<i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Zātī Bu şiir, <i>Zātī Dīvānı</i> ’nda bulunmamaktadır.
96a	Bâkī	Seyre çıksun ne temâşâ ola meydân göresin Bir iki gün hele şabr eyle temâşâ göresin	Bâkiyâ cilve kılar şâhid-i maşşûd ol dem Ki gönül âymesin pâk ü mücellâ göresin	Gazel/5		<i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Bâkī <i>Bâkī Dīvānı</i> , s. 243. Bu şiir, <i>Dīvān</i> ’da yedi beyittir.
96a	Hayālī	Leţâfet bâğına serv ol giriftâr-ı hazân olma Girüp kanına ‘ uşşâkuñ nihâl-i ergavân olma	Yüri bî-naş-ı bî-rengün temâşâsında hayrân ol Hayālī ‘ aşık-ı reng-i ruh-ı her dil-sitân olma	Gazel/5		<i>Mef‘âlün</i> <i>Mef‘âlün</i> <i>Mef‘âlün</i> <i>Mef‘âlün</i>	Başlık: Hayālī <i>Hayālī Dīvānı</i> , s. 375.
96a	Emrī	Uçur cân murğını mağlûb-ı çeşm-i nâ-tüvân olma Hümâ-pervâz ol ammâ kim hârîş-i üstühân olma	Çü hiç bir nesnenün yokdur şebâtı dehr-i fânide Yirinme guşşaya Emrī sürûra şadmân olma	Gazel/4		<i>Mef‘âlün</i> <i>Mef‘âlün</i> <i>Mef‘âlün</i> <i>Mef‘âlün</i>	Başlık: Emrī <i>Emrī Dīvānı</i> , s. 253. Bu şiir, <i>Dīvān</i> ’da beş beyittir.
96a	Kirāmī	Dem-â-dem serv-i ser-sebz ol giriftâr-ı hazân olma Varup ağıyar gönline girüp hâtır nişân olma	Kirāmī göz diküp sîm ü zer-i dünyâya nergisvâr Gînâ-yı kalbi terk idüp gedâ-çeşm-i cihân olma	Gazel/6		<i>Mef‘âlün</i> <i>Mef‘âlün</i> <i>Mef‘âlün</i> <i>Mef‘âlün</i>	Başlık: Kirāmī
96b	Nihānī	Zülfün hevâ’î idüp ey mäh-rû şehâbı Mihr âteşine yakdı ruhsârûñ âfitâbı	La‘ li gülâcına çün miskîn ezilmek ister İller ezer Nihānī bi’llâh misk-i nâbı	Gazel/5		<i>Mef‘ülü</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Mef‘ülü</i> <i>Fâ‘ilâtün</i>	Başlık: Nihānī Bu şiir, “Kaplan, Y. (2010). Nihānī (İbrahim Çelebi) ve Gazelleri. <i>Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic</i> , 5(4), 1272-1303.” adlı çalışmada s. 1299’da yer almaktadır.
96b	Nihānī	Hicâb itdi görüp zülf-i nigârı	Nihānīnün n’ola dīvānı olsa	Gazel/5		<i>Mef‘âlün</i>	Başlık: Nihānī

		Kızardı gülşenün zülf-i nigârı	Diyâr-ı nazmuñ oldu şehriyârı			<i>Mefâ'îlün</i> <i>Fe'ülün</i>	Bu şiir, agm.'de s. 1301'de yer almaktadır.
97a	Necâtî	Haqqâ budur ki şahn-ı cihân kem konak degül İllâ ki 'ömr kâfilesi oturağ degül	İder Necâtî cennet-i dergâhuñ ârzü Dünyâda gerçi ki bu heves olacağ degül	Ġazel/5		<i>Mef' ulü</i> <i>Fâ' ilâtü</i> <i>Mefâ' ilü</i> <i>Fâ' ilün</i>	Başlık: Necâtî <i>Necâtî Dîvânı</i> , s. 315. Bu şiir, <i>Dîvân</i> 'da dokuz beyittir.
97a	Rûhî	Bahâr-ı 'ârızuñuñ kim ruhuñ gibi güli var Hezâr bencileyin nağme-sâz bülbülü var	Ölürse Rûhî'î bî-dil cefâda âh itmez Belâ-yı 'ışk-ı nigâra 'aceb taħammülü var	Ġazel/5		<i>Mefâ' ilün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Mefâ' ilün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Rûhî <i>Bağdatlı Rûhî Dîvânı</i> , s. 449.
97a	Yahyâ	Nân-ı huşk ile kanâ' at gibi bir ni' met mi var Künc-i istignâ gibi bir küşe-i râhat mı var	Nice demdür kesb idersün fazl u dâniş sa' yına Yohsa Yahyâ ma' rifet aşhâbına rağbet mi var	Ġazel/5		<i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilün</i>	Başlık: Yahyâ <i>Şeyhü'l-islâm Yahyâ Dîvânı</i> , s. 133.
97b	Bâkî	Dilâ bülbül şanurdum ben hemân gülşende dil- dâde Belâ bu güllerün ruhsârına şeb-nem de üftâde	Sözüm dinle muğannî nağmesin güş eyle ey Bâkî Ġaraž saña naşîhatdur kulağ tut kavlı-i üstâda	Ġazel/5		<i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i>	Başlık: Bâkî <i>Bâkî Dîvânı</i> , s. 272.
97b	Şabri	Gönlümde mihrün ister idüm ki nihân ola Pinhân olur mı hiç o ki günden 'ıyân ola	Şabriyi böyle 'aşık u âşüfte eyleyen Artuğ kim olacağdur o şüh-ı cihân ola	Ġazel/7		<i>Mef' ulü</i> <i>Fâ' ilâtü</i> <i>Mefâ' ilü</i> <i>Fâ' ilün</i>	Başlık: Şabri Bu şiir, <i>Şabri-i Şâkir Dîvânı</i> 'nda bulunmamaktadır.
97b	'Ubeydî	Yazduğun şüret-i bî-ma' nîlerün ey Mânî Rûhı olsa getirürlerdi aña imânı	Ġamze-i mesti hayâli göze mihmân olıcağ Şiş kebâb itdi ciger pâreleri müjgânı	Ġıtt'a/2		<i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Ġıtt'a-i 'Ubeydî <i>'Ubeydî Dîvânı</i> , s. 530.
97b	Nihânî	'Ârızuñ mihrî ile rûşen idüp hereâ'î Gelmedün gice bize yûri bire hercâ'î	-	Ferd		<i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Beyt-i Nihânî Bu şiir, "Kaplan, Y. (2010). Nihânî (İbrahim Çelebi) ve Gazelleri. <i>Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of</i>

						<i>Turkish or Turkic, 5(4), 1272-1303.” adlı çalışmada s. 1299-1300’de yer alan gazelin 1. beyitidir.</i>
98a	Bâkî	Gül-gün qabâsı ol şanemün şanki lâledür Cism-i laîfî lâl-e-i hamrâda jâledür	Bâkî sipîhr âhum okına siper tutar Farq-ı felekde zâhir olan şanma hâledür	Ġazel/7	<i>Mef‘ulü Fâ‘ilâtü Mefâ‘ilü Fâ‘ilün</i>	Başlık: Bâkî <i>Bâkî Divânı</i> , s. 111.
98a	Emrî	Beni şol resme za‘îf eyledi hâlün hevesi Biçsem olurdu qabâ egnüme perr-i megesi	Murg-ı hüsnini nigâr elden uçurdu Emrî Kara telden yine yapar ki haatı bu kafesi	Ġazel/5	<i>Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün</i>	Başlık: Emrî <i>Emrî Divânı</i> , s. 282.
98a	Emrî	Naqd-i eşküm gördi ol pîr olası sögdi baña Bu meşeldür kim erenler naqde kılmışdur du‘â	Çeşm ü ruhsârına öykünse n’ola nergisle gül Anlaruñ yüzün gözün açmışdur ey Emrî şabâ	Ġazel/5	<i>Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün</i>	Başlık: Emrî <i>Emrî Divânı</i> , s. 16-17. Bu şiir, <i>Divân</i> ’da altı beyittir.
98b	Rûhî	İnsân odur ki mâlik-i tab‘-ı selîmdür Münkâd-ı emr ü nehy-i Kelâm-ı Qadîmdür	Rûhî ‘aceb mi haşrda ‘afv olsa cürmimiz Hallâkımuñ bizüm ki ġafur [u] raġîmdür	Ġazel/7	<i>Mef‘ulü Fâ‘ilâtü Mefâ‘ilü Fâ‘ilün</i>	Başlık: Rûhî <i>Bağdathı Rûhî Divânı</i> , s. 445. Bu şiir, <i>Divân</i> ’da sekiz beyittir.
98b	Rûhî	Şafâ kesb idecek eyyâm geldi mevsim-i güldür Bu faşl-ı hübdâ yâ Rab bizi bir nice gün güldür	Gel inşâf it nice râz-ı dilin keşf itmesün Rûhî Sözi dâ‘im şurâhî-i meyün meclisde kulkuldur	Ġazel/7	<i>Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün</i>	Başlık: Rûhî <i>Bağdathı Rûhî Divânı</i> , s. 541.
99a	Rûhî	Bırakdı iştîyâk-ı râh-ı vahdet vecde ‘uşşâkı <i>Edir ke’sen u nâvilhâ elâ yâ eyyühe’s-sâkı</i>	Hemişe vaşf-ı haatıñla geçer evkâtı Rûhîñün N’ola eş‘ârıñuñ şıyt u şadâsı tutsa âfâkı	Ġazel/5	<i>Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün</i>	Başlık: Rûhî <i>Bağdathı Rûhî Divânı</i> , s. 1032.
99a	Rûhî	Qaddüne irmek umar dil ne temennâdur bu İremez kimse buña ‘âlem-i bâlâdur bu	İstemezsün kıyasın bir dem elünden zulfın Qoya ey Rûhî-i şürîde ne sevdâdur bu	Ġazel/7	<i>Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilâtün Fe‘ilün</i>	Başlık: Rûhî <i>Bağdathı Rûhî Divânı</i> , s. 896.

99a	Rûhî	Buña ‘ârız demek olmaz gül-i âl ancak bu Bağanun ‘aqlı gider özge cemâl ancak bu	Şâflukda buña beñzer kanı bir şi‘r-i laîf Rûhiyâ şi‘r degül âb-ı zülâl ancak bu	Ėazel/7		<i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Rûhî <i>Bağdath Rûhî Dīvānı</i> , s. 897.
99b	Rûhî	Elin öpsem rakîbün dimeñüz ‘arza hâeldür bu Kesemedüğün eli öp başa қо dirler meşeldür bu ¹²	Cemâlin seyr iderken Rûhiyâ çeşminden alınma Temâşacı ziyân görmez dimişler bir meşeldür bu	Ėazel/7		<i>Mef‘îlün</i> <i>Mef‘îlün</i> <i>Mef‘îlün</i> <i>Mef‘îlün</i>	Başlık: Rûhî <i>Bağdath Rûhî Dīvānı</i> , s. 898.
99b	Rûhî	Bakdukça şevk Ėâlib olur mâh-ı envere Hem-şehri çıkıdı gibi o hürşîd-peykere	AĞyâra mihr [ü] Rûhîye kahr eylemekdesin Ey şüh kim tahammül ider bu cefâlara	Ėazel/5		<i>Mef‘ülü</i> <i>Fâ‘ilâtü</i> <i>Mef‘îlü</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: Rûhî <i>Bağdath Rûhî Dīvānı</i> , s. 911.
100a	Şinâsî	Tâb-ı meyden ruhuñ üzre görinen al nedür Almağa kişver-i ‘aqlı bu kadar âl nedür	Derd-i ‘ışkuñla senün şimdi Şinâsî miskîn Ser-i kuyuñda yatur haste vü pâ-mâl nedür	Ėazel/5		<i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Şinâsî Bu şiir, <i>Şinâsî Dīvānı</i> ’nda bulunmamaktadır.
100a	Fuzûlî	Şöyle ser-mestem ki idrâk itmezem dünyâ nedür Ben kimem sâķî olan kimdür mey [ü] şahbâ nedür	Ėikmet-i dünyâ vü mâ-fihâ bilen ‘ârif degül ‘Ârif oldur bilmeye dünyâ vü mâ-fihâ nedür	Ėazel/4		<i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: Fuzûlî Bu şiir, Fuzûlî’nin <i>Leylâ vü Mecnûn Mesnevisi</i> ’nde yer almaktadır (Ayan, 2016, s. 312). Bu şiirin beşinci beyti 99a’da müfred olarak yazılmıştır.
100a	Mesîhî	Yağmur tamar ise n’ola çarķ-ı kühenden Kim yapılahı kubbesi olmadı meremmet	-	Ferd		<i>Mef‘ülü</i> <i>Mef‘îlü</i> <i>Mef‘îlü</i> <i>Fe‘ülün</i>	Başlık: Mesîhî <i>Mesîhî Dīvānı</i> , s. 125.
100a	Fuzûlî	Ey Fuzûlî âh u feryâduñ incidüpdür ‘âlemi ¹³ Ger belâ-yı ‘ışķ ile hoşnûd iseñ ĖavĖâ nedür	-	Ferd		<i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i>	Başlık: Fuzûlî Bu şiir, Fuzûlî’nin <i>Leylâ vü Mecnûn</i>

¹² Bu mısra vezne uymamaktadır.

¹³ Bu mısra vezne uymamaktadır.

						<i>Fā' ilün</i>	<i>Mesnevisi</i> 'nde yer almaktadır (Ayan, 2016, s. 312). Mecmuada 99a'da yer alan şiirin beşinci beytidir.
100a	Neşâti	Gönül 'arz itse hâlin sen şeh-i hûbâna olmaz mı Düşüp geh pâyuña geh gûşe-i dâmâna olmaz mı	Bulup tenhâ seni bir gün Neşâti reh-güzârunda Biraz ahvâlini 'arz itse gûstâhâne olmaz mı	Ġazel/5		<i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i>	Başlık: Neşâti <i>Neşâti Dîvânı</i> , s. 210.
100b	Riyâzi	Lebün mey-gününü seyr eyleyen mestâne olmaz mı Görenler sen perî-rû dil-beri dîvâne olmaz mı	Tamâm itmiş dil-i zârûn işin ol ğamze-i hûn-rîz Ya şimden şöira kaçdı ey Riyâzi câna olmaz mı	Ġazel/5		<i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i>	Başlık: Riyâzi <i>Riyâzi Dîvânı</i> , s. 594. Bu şiir, <i>Riyâzi Dîvânı</i> 'nda yedi beyittir.
100b	Manîkî	'İnânın çeşm-i giryân aldı dest-i ihtiyârumdan Şavulsun baña seng-i râh olanlar reh-güzârundan	Eker tohum-ı mahabbet nâr-ı miñnet hâşıl itmekdür Şorarsañ Manîkî bağ-ı cihânda kârzarumdan	Ġazel/7		<i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i>	Başlık: Manîkî <i>Manîkî Ahmed Efendi ve Dîvânçesi</i> , s. 131. Bu şiir, <i>Dîvân</i> 'da sekiz beyittir.
101a	Neşâti	Dil niyâz itmekde dil-ber nâz bilmez n'eydügin Nev-zuhûr-ı 'işvedür dem-sâz bilmez n'eydügin	Olmayan nakş-ı hayâlümle Neşâti âşinâ Resm-i kilik-i 'Örf-i Şîrâz bilmez n'eydügin	Ġazel/6		<i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilün</i>	Başlık: Neşâti <i>Neşâti Dîvânı</i> , s.185-86.
101a	Emrî	Leblerün gönçe yañağun gül-i handân olmuş Hüsnuñ ey serv-i sehî taze gülistân olmuş	Hâset-i la' lün ile cân virür Emrî şanemâ Gözleri kan akıdur üstine giryân olmuş	Ġazel/5		<i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Emrî <i>Emrî Dîvânı</i> , s. 133.
101a	Neşâti	Gıtdün ammâ ki kodun hâset ile cânı bile İstemem sensüz olan şöbet-i yârânı bile	Hâr-ı fûrkatle Neşâti-i hazînün vâ-hayf Dâmen-i ülfeti çak oldı giribânı bile	Ġazel/5		<i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Neşâti <i>Neşâti Dîvânı</i> , s. 202.
101a	Faşıh Dede	Ne dem ki katl ile 'uşşâka mihribân bulunur Hâdeng-i ğamzesine mihr ü meh nişân bulunur	Faşıh nakd-i sirişküm ider beni tefrîh Yanumda her ne zamân istesem revân bulunur	Ġazel/5		<i>Mefâ' ilün</i> <i>Fe' ilâtün</i>	Başlık: Faşıh Dede Bu şiir, <i>Faşıh Ahmed</i>

						<i>Mefā' ilün</i> <i>Fe' ilün</i>	<i>Dede Dīvānı</i> 'nda bulunmamaktadır.
101b	İşmetî	İtmesün mi murğ-ı dil kendin perişân her zamân Tünd-bâd-ı ğam güzergâhında tıtmış âşiyân	Yüz sürülmez pâyine ol nâzeninün 'İşmetî İtmeyince cismine yıllarca hâk-i âsitân	Ġazel/5		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: 'İşmetî ' <i>İşmetî Dīvānı</i> , s.82.
101b	Rûhî	Ġam degül kıan ağlasam ol serv-i gül-ruhsârsuz 'Âşıkam bulmaz tesellî hâtırum dildârsuz	Yanmasun yakılmasun ölsün mi Rûhî neylesün Gel sen inşâf it nice şabr eyler âdem yârsuz	Ġazel/5		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Rûhî <i>Bağdatlı Rûhî Dīvānı</i> , s.632. Bu şiir, <i>Dīvān</i> 'da yedi beyittir.
102a	Feyzî	Düşüp hâk üzre zâhir oldı dillerde perişânı Şabâ tahrik ider var ise zülf-i 'anber-efşânı	Senün Feyzî bu şi' r-i dil-keşün nâzük-edâlarla Unutdursa n'ola erbâb-ı tab'a nazm-ı Selmânı	Ġazel/6		<i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i>	Başlık: Feyzî Bu şiir, <i>Topkapılı Feyzî Dīvānı</i> 'nda bulunmamaktadır.
102a	Dervîş Faşîh	Zeyn itdi laht-ı dil müje-i eşk-bârimuz Güller bitürdi feyz-i maḥabbetle hârimuz	Elbet tereşşuḥ-ı mey-i ümmîd olur Faşîh Câm-ı felekde eyler eşer inkisârimuz	Ġazel/5		<i>Mef' ulü</i> <i>Fā' ilātü</i> <i>Mefā' ilü</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Dervîş Faşîh <i>Faşîh Aḥmed Dede Dīvānı</i> , s. 133.
102a	Şabri	Baḥa seyr itdüren dehri mey-i feyz âferinümdür Elümde gerden-i minâ şurâhî dūr-bînümdür	Silâh-ı fikr[i] ğayrı der-miyân-ı hâtır itmem ben Reh-i ma'nâda Şabri feyz-i Rabbânî mu'inümdür	Ġazel/5		<i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i>	Başlık: Şerîf Şabri <i>Şabri-i Şâkir Dīvānı</i> , s. 141.
102b	Faşîh	Ey dil nice bir keş-me-keş-i bûd u nebûd it Âsâyiş eger ister iseñ maḥv-ı vücûd it	Vir naḥd-i dili emti'a-i 'ışka Faşîhâ Ne fikr-i zebân eyle ne endişe-i sûd it	Ġazel/7		<i>Mef' ulü</i> <i>Mefā' ilü</i> <i>Mefā' ilü</i> <i>Fe' ulün</i>	Başlık: Faşîh <i>Faşîh Aḥmed Dede Dīvānı</i> , s. 43.
102b	Fehîm	Ey dil yine bu girye ne dīvâne mi olduñ Keyf-i nîgeh-i yâr ile mestâne mi olduñ	Mecnûn gibi efsûn-ı nigâhıyla 'ademsin Dīvâne Fehîm âh ki efsâne mi olduñ	Ġazel/8		<i>Mef' ulü</i> <i>Mefā' ilü</i> <i>Mefā' ilü</i> <i>Fe' ulün</i>	Başlık: Fehîmü'l- merḥûm <i>Fehîm-i Qadîm Dīvānı</i> , s. 538.
103a	Faşîh	Gülşen-i kıudsûm dem-i 'İsî nesimümdür benüm Şubḥ-ı feyzüm bûy-ı pîrâhen şemimümdür benüm	Şâ'ir-i sıḥr-âferin-i remz ü imâyam Faşîh Çeşm-i dil-ber şâhid-i zihn-i selimümdür benüm	Ġazel/5		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i>	Başlık: Faşîh <i>Faşîh Aḥmed Dede Dīvānı</i> , s. 199.

						<i>Fā' ilün</i>	
103a	Faṣīḥ	Meysüz karar eyleyemem meşrebüm budur Zühhad-ı huşka meyl idemem mezhebüm budur	İtsem su 'âl-i hâl-i dilin gösterür Faṣīḥ Zülf ü ruḥuñ ki bâ' iş-i tâb u tebüm budur	Ġazel/5		<i>Meḥ' ulü Fā' ilātü Meḥ' ilü Fā' ilün</i>	Başlık: Faṣīḥ <i>Faṣīḥ Aḥmed Dede Divânı</i> , s. 99.
103a	Şabrî	Kerem bu teşne dile la' l-i yârdan gelmez Zülâl-i merḥamet ol çeşmesârdan gelmez	Peyâm-ı vaşl degül şimdi baña ey Şabrî Selâm-ı sâde daḥı ol nigârdan gelmez	Ġazel/5		<i>Meḥ' ilün Fe' ilātün Meḥ' ilün Fe' ilün</i>	Başlık: Seyyid Şabrî <i>Şabrî-i Şâkir Divânı</i> , s. 146.
103b	Fehîm	Bir ḥayât için kazâ bilmem ne nâz eyler baña Ben şehîd-i ğamzeyem ' İsî niyâz eyler baña	Şâh-ı istiġnâ-sipâham ben Fehîmâ çarḥ-ı dūn Ḥavf ile biñ dürlü vaz' -ı dil-nevâz eyler baña	Ġazel/5		<i>Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün</i>	Başlık: Fehîm Çelebi <i>Fehîm-i Kadîm Divânı</i> , s. 312.
103b	Şabrî	Şikest olduysa peymâne sebû düşünde pür-şahbâ Ne ğam yirsin başuñ sağ olsun ey rind-i kadeḥ- peymâ	Mücellâ ola dirseñ şafḥa-i dil yine ey Şabrî Sürülsün muttaşıl sāgar mişâl-i mühre-i minâ	Ġazel/5		<i>Meḥ' ilün Meḥ' ilün Meḥ' ilün Meḥ' ilün</i>	Başlık: Şabrî <i>Şabrî-i Şâkir Divânı</i> , s. 126.
103b	Şabrî	Şu deñlü bûy-ı mey kıldı mu'aṭṭar bezm-i müşgāsâ Şurâḥînüñ o dem kan geldi burnından degül şahbâ	Degül regler zemîn-i cism-i şad-çâkinde Şabrînüñ Nihâl-i nâvekün biḥ-i ta' alluḥ bağladı cânâ	Ġazel/5		<i>Meḥ' ilün Meḥ' ilün Meḥ' ilün Meḥ' ilün</i>	Başlık: Şabrî <i>Şabrî-i Şâkir Divânı</i> , s. 126.
104a	Fehîm	Şanmañ ki muġân zâhide peymâne şunarlar Bir güldür o kim zümre-i rindâna şunarlar	Ḥübân kimine şunmada mey kimine zehr-âb Bilmem saña bi-çâre Fehîmâ ne şunarlar	Ġazel/7		<i>Meḥ' ulü Meḥ' ilü Meḥ' ilü Fe' ulün</i>	Başlık: Fehîm <i>Fehîm-i Kadîm Divânı</i> , s. 368.
104a	Fehîm	Rind-i ' ışkam baña bir rind-i cihân olsa güzel Ġamze-i mesti gibi nâdiredân olsa güzel	Ehl-i dil olmayıcaḥ dil-bere mâ' il olamam Ben Fehîmem baña gönölümce cevân olsa güzel	Ġazel/5		<i>Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün</i>	Başlık: Fehîm <i>Fehîm-i Kadîm Divânı</i> , s. 550.
104a	Ṭıflî	Mir 'ât-ı dile ḥışm ile mestâne baḫarsın Maḫsûd şikest itmek ise ya ne baḫarsın	Âmâde idüp ruḥ' a-i eş' âruñı Ṭıflî Ol pâdişeh-i mülket-i ' irfâna baḫarsın	Ġazel/5		<i>Meḥ' ulü Meḥ' ilü Meḥ' ilü Fe' ulün</i>	Başlık: Ṭıflî <i>Ṭıflî Aḥmed Çelebi Divânı</i> , s. 274.

104b	Şâbir	Kâlâ-fürûş-ı derd iledür cümle kârımız Hep bu mu'âmeleyle geçer rûzgârımız	Kaşd eylemiş helâküme cellâd-ı ğamzesi Şâbir hemân o devletedir intizârımız	Ġazel/5		<i>Meʿûlû</i> <i>Fâʿilâtü</i> <i>Mefâʿîlû</i> <i>Fâʿilün</i>	Başlık: Şâbir <i>Şâbir Pârsâ Dîvânı</i> , s. 110.
104b	Şâbir	Me'lûf-ı sûzdur dil-i miñnet-şinâsımız Kalmadı hiç âteş-i ğamdan hirâsımız	Baş-ı muḳaddemât idegördük vişâl için Ammâ netîce bulmadı Şâbir kıyâsımız	Ġazel/5		<i>Meʿûlû</i> <i>Fâʿilâtü</i> <i>Mefâʿîlû</i> <i>Fâʿilün</i>	Başlık: Şâbir <i>Şâbir Pârsâ Dîvânı</i> , s. 110-11.
104b	Şâbir	Ser-be-ser fâş eylemişken 'âleme efsânemüz Sırr-ı 'ışķı gizlemek ister dil-i dîvânemüz	Rezmġâh-ı 'ışķda çün terk-i serdür merdlik Şâbir işbât-ı vücüd eyler dil-i merdânemüz	Ġazel/5		<i>Fâʿilâtün</i> <i>Fâʿilâtün</i> <i>Fâʿilâtün</i> <i>Fâʿilün</i>	Başlık: Şâbir <i>Şâbir Pârsâ Dîvânı</i> , s. 111. Bu şiirin sadece ilk beyti <i>Şâbir Dîvânı</i> 'nda aynı olup diğer dört beyit <i>Dîvân</i> 'da farklıdır.
105a	Şâbir	'Âleme sûz düşer âh-ı seḫergâhumdan Felege lerze gelür nâle-i cāngâhumdan	Ḳışşa-i 'ışķı bilüp söylerüm ammâ Şâbir Dinleyüp ḥişşe alur yok dil-i âgâhumdan	Ġazel/5		<i>Feʿilâtün</i> <i>Feʿilâtün</i> <i>Feʿilâtün</i> <i>Feʿilün</i>	Başlık: Şâbir <i>Şâbir Pârsâ Dîvânı</i> , s. 156.
105a	-	Ḥaṭ ber-âverde olan dil-bere eyleñ raġbet Ḳanda gitseñ yidilür bir ḳıl ile bî-zahmet	-	Müfred		<i>Feʿilâtün</i> <i>Feʿilâtün</i> <i>Feʿilâtün</i> <i>Feʿilün</i>	Başlık:-
105a	Şâbir	Güş-ı felek ker oldu fiġânım dükenmedi Dünyâyı tıtdı râz-ı nihânım dükenmedi	Südâ-gerân-ı 'ışķda üstâd iken yine Şâbir metâ' -ı dilde ziyânım dükenmedi	Ġazel/5		<i>Meʿûlû</i> <i>Fâʿilâtü</i> <i>Mefâʿîlû</i> <i>Fâʿilün</i>	Başlık: Şâbir <i>Şâbir Pârsâ Dîvânı</i> , s. 182.
105b	Riyâzî	Büse va'd eylese de la'l-i şeker-bârlaruñ Yine añlatmaz anı şîve-i ġüftârlaruñ	Ey Riyâzî sebaḳ-ı 'ışķa vire şüretler Bulsa feyz-i nâzaruñ 'âşķ-ı didârlaruñ	Ġazel/5		<i>Feʿilâtün</i> <i>Feʿilâtün</i> <i>Feʿilâtün</i> <i>Feʿilün</i>	Başlık: Riyâzî <i>Riyâzî Dîvânı</i> , s. 435. Bu şiir, <i>Dîvân</i> 'da yedi beyittir.
105b	Riyâzî	İstemem ol zahmı kim biñ derde dermân olmaya Ḥançer-i elmâs ile dest ü ġiribân olmaya	Ey Riyâzî söz midür ol kim ġönül den ḳopmaya Belki her ḫarfı bir âteş-pâre-i cân olmaya	Ġazel/5		<i>Fâʿilâtün</i> <i>Fâʿilâtün</i> <i>Fâʿilâtün</i>	Başlık: Riyâzî <i>Riyâzî Dîvânı</i> , s. 562.

						<i>Fā' ilün</i>	
105b	Haylî	Meclisde 'adû hem-dem-i cânân olayazdı Şavuldı kazâ yoḥsa hemân kan olayazdı	Ey Haylî' o şūḥuñ gelicek ğamzesi ḥışma Her kirpügi bir ḥançer-i bürrân olayazdı	Ġazel/5		<i>Mef' ulü</i> <i>Mefā' ilü</i> <i>Mefā' ilü</i> <i>Fe' ulün</i>	Başlık: Ḥaylî-i Burusevî
106a	Haylî	El tîge urup ḥışm ile ğayre nazâr itdün Kaşduñ ben idüm sen anı şāhum siper itdün	Ķoçdurmaz idün çünki bilin Ḥaylî-i zāra Ey serv niçün yoḳ yire ḳaddün kemer itdün	Ġazel/5		<i>Mef' ulü</i> <i>Mefā' ilü</i> <i>Mefā' ilü</i> <i>Fe' ulün</i>	Başlık: Ḥaylî
106a	Haylî	Ġarḳ eyledi ḥün-āb-ı sirişküñ teni cânā Şimden girü sen ḳanda bulursuñ beni cânā	Pervāne iken ḳadrini bil Ḥaylî-i zāruñ Mūmlar yaḳasuñ bulmayasuñ sen anı cânā	Ġazel/5		<i>Mef' ulü</i> <i>Mefā' ilü</i> <i>Mefā' ilü</i> <i>Fe' ulün</i>	Başlık: Ḥaylî
106a	Nef' î	Hem ḳadeḥ hem bâde hem bir şūḥ sâḳîdür gönül Ehl-i 'ıḣḳuñ ḥāşılı şāhib-mezâḳıdır gönül	İtse Nef' î n'ola ger gönlüyle dā'im bezm-i ḥāş Hem ḳadeḥ hem bâde hem bir şūḥ sâḳîdür gönül	Ġazel/5		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Nef' î <i>Nef' î Dīvānı</i> , s. 267-68.
106b	Şābir	Meşām-ı cânā būy-ı zūlf-i 'anber-sāyı ben virdüm Dil-i āşüfteye sermāye-i sevdāyı ben virdüm	Cemüñ cem' iyyetin dildāra yād itdüm didi Şābir O bezm erbābına hep sāğar-ı şāhbāyı ben virdüm	Ġazel/5		<i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i>	Başlık: Şābir <i>Şābir Parsa Dīvānı</i> , s. 146.
106b	Şābir	Ne cân-ı nā-tüvānda bir ser-i mū şabra tāḳat var Ne derd-i 'ıḣḳdan gönlümde bir laḥza ferāğat var	Şaḳın ey bü'l-heves vādî-yi 'ıḣḳa düşme Şābirveş Ki anda derd dirler şimdi bir meşhūr 'ādet var	Ġazel/5		<i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i>	Başlık: Şābir <i>Şābir Parsa Dīvānı</i> , s. 89.
106b	Şābir	Ne 'azm-i kūy-ı nigār itmege zamān bulunur Ne eglene dil-i āvāre bir mekân bulunur	Kimüñle ülfet ü şoḥbet murād ider Şābir Belā budur ki oda ḥaşma mihribān bulunur	Ġazel/5		<i>Mefā' ilün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Şābir Bu şiir, <i>Şābir Parsa Dīvānı</i> 'nda bulunmamaktadır.
107a	Şabri	Cevrüñ çeker inler dil-i nā-şād elüñden Feryād senüñ ey şeh-i bî-dād elüñden	Sâḳî-i suḥansın şunulur 'āleme Şabri Peymāne-i pür-feyz-i Ḥudā dād elüñden	Ġazel/5		<i>Mef' ulü</i> <i>Mefā' ilü</i> <i>Mefā' ilü</i> <i>Fe' ulün</i>	Başlık: Şabri <i>Şabri-i Şākir Dīvānı</i> , s. 171.

107a	Rızâyî	Gayra idemez ‘âşık-ı bî-çâre şikâyet Senden saña ey [dil-ber-i] meh-pâre şikâyet	Derd-i dili ağıyâra açılun mı Rızâyî Hiç bülbüle düşsün mi ide hâra şikâyet	Ġazel/5		<i>Meḥ’ülü</i> <i>Meḥ’îlü</i> <i>Meḥ’îlü</i> <i>Fe’ülün</i>	Başlık: Rızâyî <i>Rızâyî Divânı</i> , s. 122.
107a	Neşâtî	Görüp süz-ı derûnum ol kadar şerm ü hicâb eyler Ki dâ’im rûyına hâkisteri âteş niķâb eyler	Ne lâzım ġamzeler çekmek Neşâtî tîġ-i ser- tîzin Gönül kim naķd-i cân îşârına tırmaz şitâb eyler	Ġazel/5		<i>Meḥ’îlün</i> <i>Meḥ’îlün</i> <i>Meḥ’îlün</i> <i>Meḥ’îlün</i>	Başlık: Neşâtî <i>Neşâtî Divânı</i> , s. 151.
107b	Riyâzî	Seyl-i eşküm hayme-i nüh-âsumânı kıaldurur Belki şâh-ı Sidreden biñ âşiyânı kıaldurur	Ey Riyâzî tab’ -ı da’ vîdâr-ı pür-zûram benüm Tâķ-ı da’ vâya aşılmış biñ kemânı kıaldurur	Ġazel/5		<i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilün</i>	Başlık: Riyâzî <i>Riyâzî Divânı</i> , s. 296. Bu şiir, <i>Divân</i> ’da yedi beyittir.
107b	Şabrî	Germ olmayıcaķ naġmeleri sâz-ı niyâzuñ Gelmez gözine bâdesi peymâne-i nâzuñ	Yâruñ n’ola Şabrî gibi ihsânın umarsaķ Bizde kıulıyuz ol şeh-i ‘ uşşâķ-ı nevâzuñ	Ġazel/7		<i>Meḥ’ülü</i> <i>Meḥ’îlü</i> <i>Meḥ’îlü</i> <i>Fe’ülün</i>	Başlık: Şerîf Şabrî Şabrî-i Şâkir Divânı: s. 157.
107b	Fehîm	Vâlih-i ‘ ışķam cünün yâr-ı kadîmümdür benüm Şâh-ı sevdâ-leşkerem Mecnün nedîmümdür benüm	Diye ‘ âlemde görüp derd-i dilüm bir ġün o mâh Nev-şüküfte sünbül-i bâġ-ı Fehîmümdür benüm	Ġazel/5		<i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilün</i>	Başlık: Fehîm <i>Fehîm-i Kadîm Divânı</i> , s. 600.
108a	Vecdî	Luţf-ı felek ki illere âbı şarâb ider Dil-teşne-i maķabbete baķrı serâb ider	Vecdî taķammül eyle sipihrüñ cefâsına Bir ġün olur ki eyledüğinden hicâb ider	Ġazel/5		<i>Meḥ’ülü</i> <i>Fâ’ilâtü</i> <i>Meḥ’îlü</i> <i>Fâ’ilün</i>	Başlık: Vecdî Beg el- Merhûm <i>Vecdî ve Divânçesi</i> , s. 79-80.
108a	Bâķî	Naġmât eylemege başladı şanma anı sen Ehl-i ‘ ışķuñ şanemâ âteşin üfler ney-zen	Bâķîye ‘ işret ü ‘ ıyş itmege hecründe yiter Nâle ney gözyaşı mey fıkı-ı vişâlün ġülşen	Ġazel/6		<i>Fe’ilâtün</i> <i>Fe’ilâtün</i> <i>Fe’ilâtün</i> <i>Fe’ilün</i>	Başlık: Bâķî Efendi el- Merhûm <i>Bâķî Divânı</i> , s. 233.
108a	Mantıķî	‘ Andelîbün alma ey ġül eşķ-i çeşm-i pür-nemin Naķş iden âb üzre naķş itmiş ġüzellik ‘ âlemin	Mantıķînün kıaddi dâl olsa hilâlâsâ n’ola Toġduġı ġünden çeķer çarķuñ kemân-ı Rüstemin	Ġazel/7		<i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilün</i>	Başlık: Mantıķî Çelebi Raķimehu’llâh <i>Mantıķî Aķmed Efendi Divânçesi</i> , s. 137.
108b	Bâķî	Gönül aķdı gözüm yaşı gibi ol serv-i dil-cûya	Yine cisminde Bâķî ġançerüñle yaralar çizdi	Ġazel/5		<i>Meḥ’îlün</i>	Başlık: Bâķî

		Niçün meyl itmez ol serv-i hürāmānum aķar şuya	Şanasın sâde-rû bir dil-rübâyı çekdi pehlûya			<i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i>	<i>Bâķî Dîvânı</i> , s. 276.
108b	Yahyâ	Her ķatre-i eşküm ki aķar ķan arasında Lû 'lû' gibidür şubķa-i mercân arasında	Yahyâ beni mi buldı hemân kâfir-i zülfi Bend eyleyicek bunca müselmân arasında	Ėazel/5		<i>Mef'ûlû</i> <i>Mefâ'îlû</i> <i>Mefâ'îlû</i> <i>Fe'ûlün</i>	Başlık: Yahyâ <i>Şeyhül-islâm Yahyâ</i> <i>Dîvânı</i> , s. 333.
109 ^a	Bâķî	Cânâ şafaķda şanma tûlû' itdi mâh-ı nev Yaķdı cihânı 'ışkum odı şaldı bir 'alev	Bâķî çek imdi cām-ı Ėam-ı bezm-i fûrķatin Kim didi saña yâr gibi bî-vefâyı sev	Ėazel/5		<i>Mef'ûlû</i> <i>Fâ'ilâtû</i> <i>Mefâ'îlû</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Bâķî <i>Bâķî Dîvânı</i> , s. 250.
109 ^a	Bâķî	Cânlar fidâ maķabbet-i cānāne ser degûl Erbāb-ı 'ışkā terk-i ser itmek hūner degûl	İki cihāna virmedi bir yâr-ı sâdeyi Bâķî esîr-i ķayd-ı nuķûş [u] şuver degûl	Ėazel/5		<i>Mef'ûlû</i> <i>Fâ'ilâtû</i> <i>Mefâ'îlû</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Bâķî <i>Bâķî Dîvânı</i> , s. 209.
109 ^a	Ėabûlî	Ne deñlü cevır iderse ol gözi mestāna incinmez Gönül mestānedür mestāneye mestāne incinmez	Ne deñlü zûlm ü cevır itseñ Ėabûlî Ėaz ider andan Sezā-yı dergehündür ol gedā sultāna incinmez	Ėazel/5		<i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i>	Başlık: Ėabûlî <i>Ėabûlî Dîvânı</i> , s. 612.
109b	Bâķî	Gönûl almağa gelür şîveye āĖāz eyler Dil-i bî-ķāreyi ben 'arz idicek nāz eyler	Bend-i zülfinden elem çekme inen ey Bâķî Seni āĖyardan ol ķayd ile mümtāz eyler	Ėazel/5		<i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Bâķî <i>Bâķî Dîvânı</i> , s. 131.
109b	Neşāķî	Ciger ķanıyla itmiş şöyle rengîn lānesin bûlbûl Ki Ėāķî gül şanup egler dil-i dîvānesin bûlbûl	Boyanmış hūn-ı dilden tâb düşmiş verd-i ra' nāya Şanur fānūs-ı al olmuş Neşāķî lānesin bûlbûl	Ėazel/5		<i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i>	Başlık: Neşāķî <i>Neşāķî Dîvânı</i> , s. 176.
109b	Şabri	Mest-i şevķ olsaķ 'aceb mi vaşl-ı yâr eyyāmıdır Bûlbûl-i pür-cûş iden zîrā bahār eyyāmıdır	AĞlama Şabri cefā-yı ķarķdan āsûde ol Ėamdûli'llāh 'adl-ı şadr-ı dād-kār eyyāmıdır	Ėazel/7		<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Şabri <i>Şabri-i Şāķir Dîvânı</i> , s. 136.
110a	'Arzî	Sînemde olan yāreleri yāre dimezler	Ėamyāze-i zaķm-ı ciger āĖuşuñı 'Arzî	Ėazel/5		<i>Mef'ûlû</i>	Başlık: 'Arzî Efendi

		Her yāreyi bildüm ki gönül yāre dimezler	Merhem-kede-i ğamze-i dil-dāra dimezler			<i>Mefā'îlū</i> <i>Mefā'îlū</i> <i>Fe'ulün</i>	
110a	Bâkî	Şalınan küyında ol serv-i semen-simā mıdur Gülşen-i cennetde şâh-ı Sidre vü Tübā mıdur	Bâkî-i dil-ḥasteye cevri-i firāvān itmeden Kaşduñ öldürmek midür ya nāz u istignā mıdur	Ġazel/5		<i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilün</i>	Başlık: Bâkî <i>Bâkî Dīvānı</i> , s. 128
110a	[Bâkî]	Şâh-ı gülde jāle düşmiş ğonçe-i ra' nā mıdur Şâh elinde yā muraşsa' sāgar-ı şahbā mıdur	Dehre meftūn olma ey Bâkî felek rām oldı tut Bî-vefā dünyā hele ben bildüğüm dünyā mıdur	Ġazel/5		<i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilün</i>	Başlık: [Bâkî] <i>Bâkî Dīvānı</i> , s. 129.
110b	Bâkî	Ṭuramaz yanumda ḥançerini vaşf ider o yār Ya' nî baña tokındurur ol şūh-ı şivekār	Ḥaylî dimāğ baġladı 'ālemde Bâkiyā Ḥāl-i nigāra beñzeyeli nāfe-i Tatār	Ġazel/5		<i>Mef'ulū</i> <i>Fā'ilātū</i> <i>Mefā'îlū</i> <i>Fā'ilün</i>	Başlık: Bâkî Efendi <i>Bâkî Dīvānı</i> , s. 94.
110b	Bâkî	Eylesün la' lini dermān dil-i bīmāra meded Dōstlar işte ben öldüm baña bir çāre meded	Mededün ḳalmadı feryād u fiġān eyleyicek Saña kimden ire ey Bâkî-i bî-çāre meded	Ġazel/6		<i>Fe'ilātün</i> <i>Fe'ilātün</i> <i>Fe'ilātün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Bâkî <i>Bâkî Dīvānı</i> , s. 90.
110b	[Kemāl Paşa- zāde]	Ḳaçan el virse devlet bir kişiye 'Adūsı daḡı aña 'izzet eyler	Ḥudā göstermesün yüz döndürürse Eḡibbā daḡı andan nefret eyler	Ḳıṭ'a/2		<i>Mefā'îlün</i> <i>Mefā'îlün</i> <i>Fe'ulün</i>	Başlık: Ḳıṭ'a <i>Şeyḡü'l-islām Kemāl</i> <i>Paşa-zāde Dīvānı</i> , s. 353.
111a	'Ulvî	Yitişdi nev-cevānum serv-i bālā oldı gitdükçe Açıldı gül gibi ol ğonçe ra' nā oldı gitdükçe	Ġamuñ afyūnı 'Ulvīnün şu deñlü aldı kim 'aqlın Yitürdi gitdügi yolu muḥerrā oldı gitdükçe	Ġazel/5		<i>Mefā'îlün</i> <i>Mefā'îlün</i> <i>Mefā'îlün</i> <i>Mefā'îlün</i>	Başlık: 'Ulvî <i>Derzi-zāde 'Ulvî Dīvānı</i> , s. 496.
111a	Vecdî	Nice vaşf itsün o şūhı dil-i ḥoş-dem ne disün Mişli yok beñzedicek ḡüsn-i müselleme ne disün	Ḳomaduñ söz yiri i' cāz suḡanda Vecdî Böyle mu'ciz-nefese 'İsî-i Meryem ne disün	Ġazel/5		<i>Fe'ilātün</i> <i>Fe'ilātün</i> <i>Fe'ilātün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Vecdî <i>Vecdî ve Dīvānçesi</i> , s. 121.
111a	Vecdî	Güle 'arz-ı cemāl it lāleveş 'ışķuñla dāğ olsun Zamān-ı devlet-i ḡüsnünde ol daḡı çerāğ olsun	N'ola Bâkî vü Nef'î gitdügin yād itnese yārān Zarūret mi çekerler tāze şî're Vecdî-şāğ olsun	Ġazel/5		<i>Mefā'îlün</i> <i>Mefā'îlün</i> <i>Mefā'îlün</i>	Başlık: Vecdî <i>Vecdî ve Dīvānçesi</i> , s. 124.

						<i>Mefā'îlün</i>	
111b	-	Hîç bildün mi bu emvât kabirde n'eyler Her giyâhı dil olup saña naşîhat eyler	Üstüh'ân-ı serini kâse idüp yollarda Her geçenden el açup ya'ni du'â cer eyler	Qıṭ' a/2		<i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Qıṭ' a
111b	-	Zülûf [ile] ruhın ol mâh niķâb itmese gâhî Baķılmazdı o hûrşîd-i cihân-tâba kemâhî	-	Müfred		<i>Mefā'îlün</i> <i>Mefā'îlün</i> <i>Mefā'îlün</i> <i>Mefā'îlün</i>	Başlık: Müfred
111b	-	Didüm [ey] dil-ber gidersün yâdigârũ vir baña Didi fîkrümle hayâlüm yâdigâr olsun saña	-	Müfred		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Müfred
111b	-	Getür âyîne-i 'âlem-nümâyı cām-ı şahbâyı Benüm de sâķiyâ görsün gözüm bir pâre dünyâyı	-	Müfred		<i>Mefā'îlün</i> <i>Mefā'îlün</i> <i>Mefā'îlün</i> <i>Mefā'îlün</i>	Başlık: Müfred
111b	-	Mey-hāneye bir nice gün oldu giderüm yok Almış beni şevķ-i la' lün hāberüm yok ¹⁴	-	Müfred		<i>Meḥ' ulü</i> <i>Mefā'îlü</i> <i>Mefā'îlü</i> <i>Fe' ulün</i>	Başlık: Müfred
111b	-	Vaşluñ haberin illere fāş itdi dimişler Va'llāhi efendi benüm andan hāberüm yok	-	Müfred		<i>Meḥ' ulü</i> <i>Mefā'îlü</i> <i>Mefā'îlü</i> <i>Fe' ulün</i>	Başlık: Müfred
111b	-	Dīvāneyem aḥvāl-i cihāna naẓarum yok Mest-i mey-i engūram üzümnden hāberüm yok	-	Müfred		<i>Meḥ' ulü</i> <i>Mefā'îlü</i> <i>Mefā'îlü</i> <i>Fe' ulün</i>	Başlık: Müfred
111b	Ġāzî Girāy Hān	Berfden post giyer kūh dil-āver idi Āfitāb-ı ruḥũnı gördügi sâ' at eridi	-	Ferd		<i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i>	Başlık: Ġāzî Girāy Hān 508- 511. şiirler arası vr. 73a'da da bulunmakta

¹⁴ Bu mısra vezne uymamaktadır.

						<i>Fe' ilün</i>	olup mükerrer yazılmıştır.
111b	Zihnî	La' lüne karşı şeker kelle geçinür er idi Çâşnî-i lebûni gördügi demde eridi	-	Ferd		<i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Zihnî Çelebi
111b	Dervîş Paşa	Şu' leden tel taşınur şem' -i dil-âver er idi Heybet-i nâr-ı ğamum gördi ser-â-pâ eridi	-	Ferd		<i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Dervîş Paşa
111b	-	Nukre-i zer gibi hüsn-i dil-ber sîmîn-ber idi ¹⁵ Sâ' id-i yârı görüp pûte-i ğamda eridi	-	Müfred		<i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Müfred
111b	-	Felâh ümmidini itmez gönül erbâb-ı devletden Müşahhaş olmayınca tâ şakâmet istikâmetden	-	Müfred		<i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i>	Başlık: Müfred
111b	-	يا له الخلق رب العالمين اقض حاجتى و حاج المسلمين	-	Ferd		-	Başlık: Münâcât-ı 'Arabî
111b	Cevrî	Cihâna pâdişâh olduĝda târih'in didi Cevrî Cülûs-ı Hân Mehemmed eyledi âsûde dünyâyı (1058/1648-49)	-	Ferd		<i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i>	Başlık: Târih-i Cülûs-ı Hân Mehemmed <i>Cevrî Dîvânı</i> , s. 295.
112a	'Âlî	Binâ-yı ğam gibi aḥvâl-i 'âlem ber-ḡarâr olsa Sa' âdet ḡalsa bâḡî ' izz ü devlet pâydar olsa	Olurdum 'Âliyâ erbâb-ı 'ışkuñ beyt-i ma' mûrî 'İmâret ḡılsa gönlüm mülkini bir şehriyâr olsa	Ġazel/5		<i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i>	Başlık: 'Âlî <i>Gelibolulu Muştafâ 'Âlî Dîvânı</i> , s. 1108.
112a	Fevrî	Ey peyk-i şabâ ḡâlûmi var yâre ḡaber vir Dil derdini luḡf eyle o dildâra ḡaber vir	Fevriye ne zecr itdügini ḡâr-ı melâmet Ol bûlbûl-i ĝüyâ gül-i bî-ḡâra ḡaber vir	Ġazel/7		<i>Meḡ ulü</i> <i>Mefâ' ilü</i> <i>Mefâ' ilü</i>	Başlık: Fevrî

¹⁵ Bu misra vezne uymamaktadır.

						<i>Fe'ülün</i>	
112a	-	Yandı ya vuşlat şebinde sîne şahrâsında âh Ol şafâlar zevkler maqbûl-i dildâr olmalar	-	Müfred		<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Müfred
112a	-	Sâ'id-i sîmîn-i sâkîdür bizi mest eyleyen Bâdede şanmañ kerâmet ol yed-i beyzâdadur	-	Müfred		<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Müfred
112a	-	Şanma aldı jâlesin verd-i sefidin âfitâb Yapdı şâbûn müdevverden uçurdu bir habâb	-	Müfred		<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Müfred
112b	Qabûlî	Çemen gülzâra dil lâle tudağdur Gül ü nergis aña gözdür kulağdur	Qabûlî nâzır olma şeş cihâta Bilinmez dâr-ı dünyâ kaç bucağdur	Ėazel/5		<i>Meḡâ'ilün</i> <i>Meḡâ'ilün</i> <i>Fe'ülün</i>	Başlık: Qabûlî <i>Qabûlî Divânı</i> , s. 594.
112b	Nev'î	İder ezber perî-şüret güzeller Ėidâ-yı rûğdur tâze Ėazeller	Urursañ seng-i cevri ile raķîbi İde Nev'î anı Ėarb-ı meşeller	Ėazel/5		<i>Meḡâ'ilün</i> <i>Meḡâ'ilün</i> <i>Fe'ülün</i>	Başlık: Nev'î <i>Nev'î Divânı</i> , s. 301.
112b	[Aḡmed Paşa]	Ėam çekmeyince kıymeti artar mı 'âşıkun Qan yutmayınca bulmadı hiç i' tibâr la'l	-	Müfred		<i>Meḡ'ülü</i> <i>Fâ'ilâtü</i> <i>Meḡâ'ilü</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Müfred Bu şiir, <i>Aḡmed Paşa Divânı</i> 'nda s. 48'de yer alan 12. kasidenin 6. beytidir.
112b	-	Kişi qan yutmayınca lâle gibi Şâf-dil olımañ piyâle gibi	-	Müfred		<i>Fe'ilâtün</i> <i>Meḡâ'ilün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Müfred
112b	-	Devletün kim bülend-i tığ durur Çâr dîvârı ittifağ durur	-	Müfred		<i>Fe'ilâtün</i> <i>Meḡâ'ilün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Müfred
112b	-	İttifağ itmeyince ḡayl ü ḡaşem Ne Feridün irişdi mülke ne Cem	-	Müfred		<i>Fe'ilâtün</i> <i>Meḡâ'ilün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Müfred

112b	-	Neydi yārūñ dün gice kūyında bīdār olmalar Ağlamalar işigin yaşdanmalar zār [olmalar]	-	Müfred		<i>Fā' ilātūn</i> <i>Fā' ilātūn</i> <i>Fā' ilātūn</i> <i>Fā' ilūn</i>	Başlık: Müfred
113a	-	Benüm devletlü sultānum aķībetūñ hayır olsun Yidügin bal ile bekmez yürüdügüñ çayır olsun	-	Müfred		<i>Mefā' ilūn</i> <i>Mefā' ilūn</i> <i>Mefā' ilūn</i> <i>Mefā' ilūn</i>	Başlık: Müfred
113a	Şeyhī	Devrān ki hādīşāt ile her gice yüklüdür Gün toğmadın neler toğa kim bilür nā-gehān ¹⁶	-	Ferd		<i>Me' ulū</i> <i>Fā' ilātū</i> <i>Mefā' ilū</i> <i>Fā' ilūn</i>	Başlık: Müfred Bu şiir, <i>Şeyhī Dīvānı</i> 'nda yer alan VI. şiirin 6. beyitidir.
113a	-	Ne nevmīd ol ne hāndān ol ki 'ālem ber-ķarār olmaz Ne bilür ne toğırur şeb zen-i gerdün ki hāmildür	-	Müfred		<i>Mefā' ilūn</i> <i>Mefā' ilūn</i> <i>Mefā' ilūn</i> <i>Mefā' ilūn</i>	Başlık: Müfred
113a	-	Elem-i hicri beyān itmege başlar mı döyer İftirāk āteşine yanmağa taşlar mı döyer	-	Müfred		<i>Fe' ilātūn</i> <i>Fe' ilātūn</i> <i>Fe' ilātūn</i> <i>Fe' ilūn</i>	Başlık: Müfred
113a	-	Dem-be-dem dil firāk-nāmesini Yāra 'arz itmege şabāya virür	Nice dīvānedür görüñ anı kim Od ile penbeyi hevāya virür	Қıт' a/2		<i>Fe' ilātūn</i> <i>Mefā' ilūn</i> <i>Fe' ilūn</i>	Başlık: Қıт' a
113a	-	Yoluñda terk-i ser itmek olur çün bā' iş-i vuşlat Metā' -ı vaşluña āsān imiş sermāye-i devlet	-	Müfred		<i>Mefā' ilūn</i> <i>Mefā' ilūn</i> <i>Mefā' ilūn</i> <i>Mefā' ilūn</i>	Başlık: Müfred
113a	-	İderlerse gedālar dest-būsa sa' y u himmet Eger būs-ı leb-i la' lūñ olur ise cāna minnet	-	Müfred		<i>Mefā' ilūn</i> <i>Mefā' ilūn</i> <i>Mefā' ilūn</i> <i>Mefā' ilūn</i>	Başlık: Müfred
113a	-	Elūñden geldügi ihsāmı sultānum dirīg itme	-	Müfred		<i>Mefā' ilūn</i>	Başlık: Müfred

¹⁶ Bu mısra, TY 1724'de vezne uymamaktadır

		Tekellüfsüz öp[ebil]mekdür ancak ‘aşıkā maqşūd				<i>Mefā‘ilün</i> <i>Mefā‘ilün</i> <i>Mefā‘ilün</i>	
113a	Nev‘î	Nā-murādī müşkil ammā özge müşkildür bu kim Cümle ‘ālem ber-murād ola qalam ben nā-murād	-	Ferd		<i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilün</i>	Başlık: Müfred Bu şiir, <i>Nev‘î Dīvānı</i> ’nda s. 258’de yer alan 47. gazelin beşinci beyitidir.
113a	Nev‘î	Olmadı devlet müsā id kıldı istiğnā murād Rūzgār el virmedi qalduq ayaqda nā-murād	-	Müfred		<i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilün</i>	Başlık: Müfred Bu şiir, <i>Nev‘î Dīvānı</i> ’nda s. 258’de yer alan 47. gazelin birinci beyitidir.
113a	-	Haṭṭ-ı sebzūn gelüp ruḥsāruña yaraşdı gāyet de Benüm serv-i ser-efrāzum güzellendük nihāyetde	-	Müfred		<i>Mefā‘ilün</i> <i>Mefā‘ilün</i> <i>Mefā‘ilün</i> <i>Mefā‘ilün</i>	Başlık: Müfred
113a	-	Şafḥa-i ruḥsāruñ üzre ol haṭṭ-ı nev-ḥāste Yazılur geh ḥāric ez-defter gehī nev-yāfte	-	Müfred		<i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilün</i>	Başlık: Müfred
113a	[‘Ulvî]	Haṭṭı geldükde vefā eyledi ol yār saña Ey gönül Hızır yitişdi haṭṭ-ı dildār saña	-	Müfred		<i>Fe‘ilātün</i> <i>Fe‘ilātün</i> <i>Fe‘ilātün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Müfred ‘Ulvî <i>Dīvānı</i> , 17. gazelin 1. beyti, s. 203.
113a	-	Nihāl-i bāğ-ı cennet benüm serv-i ḥıramānum Şalınmaq her ¹⁷ sultānum	-	Müfred	-	<i>Mefā‘ilün</i> <i>Mefā‘ilün</i> <i>Mefā‘ilün</i> <i>Mefā‘ilün</i>	Başlık: Müfred
113b	İbnü’l-Kemāl	Güş-ı murğ-ı dile gökden gelür āvāz-ı ḥurūs Eyleme kendüni tezyīn çü mişāl-i ṭāvūs Deyr-i ‘ālemde ne dir diñle şadā-yı nākūs Vaḳtidür na‘ ralaruñ diñle ne dir ṭabl ile kūs	Erlik it pīre-zen-i dehre şaḳın aldanma Şüret-i ḥüsni görüp anı cevāndur şanma Āteş-i ḥīlesine ki şaḳın anuñ yanma Pīre dünyā yüzüne güldüğine inanma	Taḥmīs/5		<i>Fe‘ilātün</i> <i>Fe‘ilātün</i> <i>Fe‘ilātün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Taḥmīs-i İbnü’l-Kemāl Bu şiir, <i>Şeyḥü’l-islām Kemāl Paşa-zāde</i>

¹⁷ Bu beyit, mecmuadaki mürekkep akmasından ve silinmeden dolayı okunmamaktadır.

		Çamı Keyhüsrev [ü] Dārâ çamı yâ Keykāvūs	Kim olupdur er ‘acûze nice dāmâda ‘arūs				<i>Dīvânı</i> ’nda bulunmamaktadır.
114a	Üveysî	Eyâ ey kavm-i İstanbul bilün taḥkîk oluñ âgâh İrişür nâ-gehân bir gün size qahr ile hışmu’llâh	Üveysî çekme ğam târîḥ dur[ur] elbette şâhib-seyf Zuhûr itmek muḳarrerdür bi-emri’llâh bi-izni’llâh	Çaşıde/58		<i>Mefâ‘ilün</i> <i>Mefâ‘ilün</i> <i>Mefâ‘ilün</i> <i>Mefâ‘ilün</i>	Başlık: Üveysî <i>Sellemehu’llâh</i> <i>Veysi Dīvânı</i> , s. 155. Bu şiir, <i>Dīvân</i> ’da 67 beyittir.
115b	Yahyâ	Şâh-bâzum kuluña daḥı şikâr olmaz mısın Merhem-i riş-i dil [ü] cân-figâr olmaz mısın Bezm-i vaşla daḥı şem‘-i şu‘ledâr olmaz mısın Bunca yıl ğam-ḥ‘ârûñ oldum ğam-güsâr olmaz mısın Baña yâr oldı ğamuñ sen daḥı yâr olmaz mısın	Dünyeden iğmâz-ı ‘ayn it gözüñ aç ey kârdân Nâzır olmaz devlet-i dünyâya dâna-dil olan Hoş dimiş Yahyâ bu beyti ol edîb-i nûkte-dân Aç gözüñ meyl itme câha ḥ‘âb-ı ğafletden uyan Âzerî hiç düşde şâh u şehriyâr olmaz mısın	Taḥmîs/5		<i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: Ğazel-i Âzerî Taḥmîs-i Yahyâ Bu şiir, <i>Şeyḥü’l-islâm Yahyâ ve Taşlıcalı Yahyâ Dīvânı</i> ’nda bulunmamaktadır.
116a	Âzerî	Pâye-i ‘âlî recâ itmez çapuñda ḥâk olan Taḥt-ı şâhı istemez menzilgehi eflâk olan	Seyr ider âḥir ‘izâr-ı şâhid-i maḳşûdını Âzerî naḳş-ı ğaraẓdan levḥ-i ḳalbi pāk olan	Ğazel/5		<i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: Âzerî
116b	Çınalı-zâde	Bağladum anuñ için dîde-i nâ-bînâyı Görmeyem ğayr ile tâ kim o melek-sîmâyı	İtme şekvâ bu ḳadar nâz ile istiğnâdan Göresin ḥaṭṭı gelince Ḥasan istiğnâyı	Ğazel/5		<i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Çınalı-zâde
116b	‘İlmî	Ḥalka ḥalka idüp ol zülf-i ‘abîr-âsâyı Boynuma taḳdı yine silsile-i sevdâyı	Her kaçan vaşf-ı leb-i la‘lüne âğâz itse ‘İlmî söyletmez olur tûṭî-i şekker-ḥâyı	Ğazel/5		<i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: ‘İlmî-i Edirnevî
116b	İbn-i Kemâl	Taşaddur ḳılsa nâ-dân ğam degül fevḳinde dânânuñ Olur üstinde ḥâr ü ḥas güher altında deryânuñ	-	Ferd		<i>Mefâ‘ilün</i> <i>Mefâ‘ilün</i> <i>Mefâ‘ilün</i> <i>Mefâ‘ilün</i>	Başlık: İbn-i Kemâl
116b	Emrî	Gerdün feẓâ-yı ‘ışḳda bir gökçe lâledür Baḥr-i muḥîṭ o lâlede bir ḳatre jāledür	-	Ferd		<i>Meḥ‘ülü</i> <i>Fâ‘ilâtü</i> <i>Mefâ‘ilü</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: Emrî <i>Emrî Dīvânı</i> , s. 52-53.
117a	Ḥ‘âce	Sûz-ı câna şu seper yok dîde-i pür-nem gibi	Ḥamdüli’llâh bende-i sulṭân Murâduz kim	Ğazel/7		<i>Fâ‘ilâtün</i>	Başlık: Ğazel-i Ḥ‘âce

	Efendi	Bu dil-i nâ-şāduma eglence olmaz ğam gibi	anuñ Dergehinde nice biñ memlûk var Hâtem gibi			<i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilün</i>	Efendi
117a	Meyli	Mürdeler ihyâ iden şimdi o 'İsî-dem gibi La'l-i nâbî haste-dil 'âşıklarına em gibi	Şi' riñüñ elfâzı rengin ü ma' ânisi daķık Saña esrâr-ı ma' ârif Meyliyâ mülhem gibi	Ġazel/5		<i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilün</i>	Başlık: Zekerıyyâ Efendi
117a	Yahyâ	Ķatre Ķatre göz yaşıñ dök dîde-i pür-nem gibi Göñline gir ey göñül ol ĝonçenüñ şeb-nem gibi	Yazda kışda eksük olmaz tâze dâĝın sînode Dâ'imâ Yahyâ maħabbet gülşeni ĥurrem gibi	Ġazel/7		<i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilün</i>	Başlık: Yahyâ Efendi <i>Şeyhü'l-islâm Yahyâ Dîvânı</i> , s. 448.
117b	'Azmi-zâde	'Ömrümi yoluñda ĥarc itdüm senüñ dirhem gibi Naķd-i eşküñ manķıra geçmez yanuñda kem gibi	Dest-res bulmaķ dilersen dest-büs-ı dil-bere Seng-dil olmaķ gereksin ey göñül hâtem gibi	Ġazel/5		<i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilün</i>	Başlık: 'Azmi-zâde Bu şiir, 'Azmi-zâde <i>Ĥâletî Dîvânı</i> 'nda bulunmamaktadır.
117b	Şerîf	Rûtbe-i 'âlî dilersen neyyir-i a' zâm gibi Mihr ile 'uşşâķı Ķaldır ĥâkden şeb-nem gibi	Ey Şerîf efsün idüp 'uşşâķımı ¹⁸ Ol leb-i cân-baĥş ile zülf-i ĥam-ender-ĥam gibi	Ġazel/5		<i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilün</i>	Başlık: Şerîf Çelebi
117b	Sîrozî	Büseñe cân virmiş idüm virdi büseñ baña cân La'lini ey ĝonçe-leb ma'nîde öpdüm rāygân	-	Ferd		<i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilün</i>	Başlık: Sîrozî
118a	Yahyâ	Sâķi-i bezmüñ alınmadı elinden câñ-ı mül Ķopmadı şâĥ-ı gül-i ümmidden bir dâne gül	Şâm-ı vaşluñ isterüm Yahyâ dirâz olduĝını Zülf-i yâri oĥşayup dâ'im dirüm yâ leyl tûl	Ġazel/5		<i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilün</i>	Başlık: Yahyâ <i>Şeyhü'l-islâm Yahyâ Dîvânı</i> , s. 254.
118a	Yahyâ	Dime ibrâm ile ol serve dilâ râm olmaz 'Âşıķa mâ'il olur böyle dil-ârâm olmaz	Dâver-i devr-i zamân şâĥ-ı cihānuñ Yahyâ Pây-büsü gibi ehl-i dile bir kām olmaz	Ġazel/5		<i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Yahyâ <i>Şeyhü'l-islâm Yahyâ Dîvânı</i> , s. 162.
118a	Yahyâ	Dilâ bâr-ı vişâle dest-i himmetle irilmez mi	Ķayurmaz seyl-i ĝam taşsun gerekse başdan	Ġazel/5		<i>Mefâ'ilün</i>	Başlık: Yahyâ

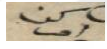
¹⁸ Bu misra vezne uymamaktadır.

		Nesīm-i şubḥ esmez mi o naḥl-i nāz egilmez mi	aşsun Kümeýt-i bāde-i gül-gün ile Yaḥyā geçilmez mi			<i>Mefāʿilün</i> <i>Mefāʿilün</i> <i>Mefāʿilün</i>	<i>Şeyḥü'l-islām</i> <i>Dīvānı</i> , s. 436.	<i>Yaḥyā</i>
118b	Yaḥyā	Dil-i şeydā n'ola meyl eylemezse vaşl-ı cānāna Ne zaḥmetler çeküpdür alışıncı derd-i hicrāna	Bu meclisden hemān ʿuzlet-güzīn olmak gerek Yaḥyā Taḥammül eylemez ʿāḳil olan evzāʿ -ı mestāne	Ġazel/5		<i>Mefāʿilün</i> <i>Mefāʿilün</i> <i>Mefāʿilün</i> <i>Mefāʿilün</i>	Başlık: Yaḥyā <i>Şeyḥü'l-islām</i> <i>Dīvānı</i> , s. 382.	<i>Yaḥyā</i>
118b	Yaḥyā	Hem-rāh idüp ʿadūları hoş-ḥāl ider yürür Ḥāk-i reh-i maḥabbeti pā-māl ider yürür	Hicriyle bī-ḳarār idüğün yāre ʿarz için Yaḥyā sirişk-i çeşmini irsāl ider yürür	Ġazel/5		<i>Mefʿülü</i> <i>Fāʿilātü</i> <i>Mefāʿilü</i> <i>Fāʿilün</i>	Başlık: Yaḥyā <i>Şeyḥü'l-islām</i> <i>Dīvānı</i> , s. 93.	<i>Yaḥyā</i>
118b	Şerīf	Erbāb-ı bezme duḥter-i rez āl ider yürür Rindān-ı pāk-meşrebi meyyāl ider yürür	Bulmağa yirde gökde Şerīfī o mehveşi Her yaña eşk ü āhını irsāl ider yürür	Ġazel/5		<i>Mefʿülü</i> <i>Fāʿilātü</i> <i>Mefāʿilü</i> <i>Fāʿilün</i>	Başlık: Şerīf	
119a	Derūnī	Görüp gülşende dün ol gül-ʿizārı Ḥicābından kızardı gül ʿizārı	Derūnī sende kām almak dilerseñ Ḳoma elden ayağ-ı hoş-güvārı	Ġazel/5		<i>Mefāʿilün</i> <i>Mefāʿilün</i> <i>Feʿülün</i>	Başlık: Derūnī	
119a	Yaḥyā	Döndi murād üzre felek cānān bizümdür bu gice Sāḳī ṭolandur sāğarı devrān bizümdür bu gice	Yaḥyā ne hoşdur bezmimüz gülzāra geldük şanki biz Bülbülleri söyletmezüz efgān bizümdür bu gice	Ġazel/5		<i>Müstefʿilü</i> <i>n</i> <i>Müstefʿilü</i> <i>n</i> <i>Müstefʿilü</i> <i>n</i> <i>Müstefʿilü</i> <i>n</i>	Başlık: Yaḥyā Bu şiir, <i>Şeyḥü'l-islām</i> <i>Yaḥyā</i> ve <i>Taşlıcalı Yaḥyā</i> <i>Dīvānı</i> 'nda bulunmamaktadır.	
119a	Yaḥyā	Yāre irişdüm sirişk-i çeşm-i nā-bināyile Kaʿbe-i ʿulyāya vardum güyiyā deryāyile	Bī-ḥisāb olduğına derdüm bu yitmez mi delīl Zāʿfdan cismümde Yaḥyā üstüḥānum şayıla	Ġazel/5		<i>Fāʿilātün</i> <i>Fāʿilātün</i> <i>Fāʿilātün</i> <i>Fāʿilün</i>	Başlık: Yaḥyā <i>Şeyḥü'l-islām</i> <i>Dīvānı</i> , s. 353.	<i>Yaḥyā</i>
119b	Yaḥyā	Mihribānlık gördi ḥurşid-i cihān-efrūzdan Germ olup bülbül nevāya başladı nev-rūzdan	Meşʿal-i gül şevḳine seyr idegör şeb-tā-seḥer Giceyi farḳ itmek olmaz şimdi Yaḥyā rūzdan	Ġazel/5		<i>Fāʿilātün</i> <i>Fāʿilātün</i> <i>Fāʿilātün</i> <i>Fāʿilün</i>	Başlık: Yaḥyā <i>Şeyḥü'l-islām</i> <i>Dīvānı</i> , s. 303.	<i>Yaḥyā</i>

119b	Selmân	Atdı cefâ eli beni mülk-i melâmete İrmek müyesser ola mı ol şüh âfete Şaldı felek fırâk ile fülk-i felâkete Bâd-ı belâ çıkarmadı süy-ı selâmete Vâ hasretâ ki irmedüm ol serv-kâmete Vâ fûrkatâ ki kaldı bu hasret kıyâmete	Dimiş o şeh ki öldi çü Selmân-ı bî-nevâ Vardum mezârına didüm ehlen ü merhabâ Hâkinden irdi sem' üme pür-süz bir şadâ Güş eyleyüp figânlar ider idi dâ'imâ Vâ hasretâ ki irmedüm ol serv-kâmete Vâ fûrkatâ ki kaldı bu hasret kıyâmete	Müseddes/ 5		<i>Meḥ'ülü</i> <i>Fâ'ilâtü</i> <i>Meḥ'îlü</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Müseddes-i Selmân
120a	Vâlihî	Derd ü belâ vü miḥnet ü ğam yitdi nihâyete ¹⁹ Hicr âhîr oldı fûrkat irişdi ğâyete ²⁰ Tebdîl olındı kevkeb-i baḥtım sa'âdete Gird-âb-ı ğuşşadan yine çıkdım selâmete Minnet Hudâya ırmışem ol serv-kâmete Şükrüm budur ki kalmadı hasret kıyâmete	Başup o şâh külbe-i aḥzânuma kadem Şundı elüme sāğar-ı sîm ile câm-ı Cem Nûş eyleyince kalmadı ḥâtırda hiç elem 'Âlemde Vâlihî daḥı şimden girü ne ğam Minnet Hudâya ırmışem ol serv-kâmete Şükrüm budur ki kalmadı hasret kıyâmete	Müseddes/ 5		<i>Meḥ'ülü</i> <i>Fâ'ilâtü</i> <i>Meḥ'îlü</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Nazîre-i Vâlihî
120b	Yaḥyâ	Bir güzel sev kim aña her nev-cevân reşk eylesün Cân gibi sîneñde yir itsün cihân reşk eylesün	Çeşme-i ḥayvânuñ ağız şuyın aqıtsun sözüñ Hızr işitsün anı Yaḥyâ bir zamân reşk eylesün	Ġazel/5		<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Yaḥyâ <i>Şeyḥü'l-islâm Yaḥyâ</i> <i>Dīvânı</i> , s. 309.
120b	Veysî	Bend-i miḥnetde esîr itme dil-i nâ-şadı Olsun ey serv-i sehî-kâmetinüñ âzadı	Veysiyâ naqş-ı nigâr eylemede müjgânım Ser-fürü itdürür oldı kalem-i Behzâdı	Ġazel/5		<i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Veysî <i>Veysî Dīvânı</i> , s. 221.
121a	Yaḥyâ	Bir âfet-i devrân yine araladı şehri Hercâ'î ğiği mihr gibi meh gibi şehri	Yaḥyâ işimüz oldı bizüm şükr ü şikâyet La'l-i lebinüñ ğamzesinüñ luṭf ile qahrı	Ġazel/5		<i>Meḥ'ülü</i> <i>Meḥ'îlü</i> <i>Meḥ'îlü</i> <i>Fe'ülün</i>	Başlık: Yaḥyâ <i>Şeyḥü'l-islâm Yaḥyâ</i> <i>Dīvânı</i> , s. 443.
121a	'İşmetî	Olmazdı o şeh böyle iken meh gibi şehri Ağyâr-ı bed-endîş eger olmasa dehrî	Bir pâdişeh oldu gönül 'İşmetî/bende Hüsni ile bugün gün gibi araladı şehri	Ġazel/5		<i>Meḥ'ülü</i> <i>Meḥ'îlü</i> <i>Meḥ'îlü</i> <i>Fe'ülün</i>	Başlık: 'İşmetî Bu şiir, 'İşmetî <i>Dīvânı</i> 'nda bulunmamaktadır.
121a	'İşmetî	Ḥaṭ-ı müşğînüñ eyler ḥâl-i 'anber-bûñi nâ-peydâ Çemenzâr-ı melâḥat içre ğüyâ ḥabbetü'l-sevdâ	Ḥaṭ-ı sebzi ğamıyla künc-i miḥnetde o meh- rünüñ	Ġazel/5		<i>Meḥ'îlü</i> <i>Meḥ'îlü</i>	Başlık: 'İşmetî Bu şiir, 'İşmetî

¹⁹ Bu mısra vezne uymamaktadır.

²⁰ Bu mısra vezne uymamaktadır.

			Sirişküm ağlamağdan ‘İşmeti oldu yem-i hâzrâ			<i>Mef‘îlün</i> <i>Mef‘îlün</i>	<i>Dîvânı</i> ’nda bulunmamaktadır.
121b	Nâbî	Kimdür ol kim mey-i manşibla olup şîrîn-kâm Aña hamyâze-i ‘azl olmaya âhîr encâm	Şukka-i râyet-i ikbâli olup ‘âlem-gîr Ser ber-efrâhte oldukça livâ-yı İslâm	Kaşîde/93		<i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Nâbî Der-Sitâyiş-i Muşâhib Muştafâ Paşa <i>Nâbî Dîvânı</i> , s. 64-71. Bu şiir, <i>Dîvân</i> ’da 95 beyittir.
124b	Kemâl Paşa-zâde	Bu fülk-i şeş-cihetde gönül çâr-mîh olup Şaldı muhîf-i hayrete mellâh-ı 	Deryâ-dil ol cihânda ki bu rûzgârdur بخرى الرياح بما لا تشتهي السفن	Kıt‘a/2		<i>Mef‘ûlû</i> <i>Fâ‘ilâtü</i> <i>Mef‘îlû</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: Li-merhûm Kemâl Paşa-zâde
124b	Derûnî	Seherden hâzin-i devrân açup genc-i gülistânı Nişâr itdi çemen eţfâline dil-ber çil Oşmânî	Hevâlar mu‘tedil hurrem Derûnî nev-bahâr iken Şafâ-yı ‘işrete çeksek kenâra perde-i cânı	Ėazel/5		<i>Mef‘îlün</i> <i>Mef‘îlün</i> <i>Mef‘îlün</i> <i>Mef‘îlün</i>	Başlık: Derûnî
124b	Derûnî	İrişdi faşl-ı nev-rûzı cihân tâze bahâr oldu Bezendi her nihâl-i bî-bedel nakş-ı nigâr oldu	Geçürme ‘ömri bî-hûde Derûnî gûşe-i Ėamda Zamân-ı ‘ıyş u ‘işret mevsim-i Ėeşt ü güzâr oldu	Ėazel/5		<i>Mef‘îlün</i> <i>Mef‘îlün</i> <i>Mef‘îlün</i> <i>Mef‘îlün</i>	Başlık: Derûnî
125a	Rûhî	Şol kadar yâreledi tiğ-ı firâkuñ beni kim Ne belâ çekdigümi yaradan Allâh bilür	-	Ferd		<i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Rûhî
125a	[Nev‘î-zâde ‘Atâyî]	Zencebilâsâ çüki virür saķanķurdan nişân Ol kebûter-bâza beñzer var mıdur kuş kaldıran	-	Ferd		<i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: Ferd Bu şiir, “Donuk , S. (2015). Nev‘î-zâde Atâyî’nin Hezliyât’ı. <i>Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi</i> , 8(39), 70-110.” adlı çalışmada s. 97’de yer almaktadır.
125a	[Nev‘î-	Ey kîr rûz u şeb senün işün haţâ mıdur	-	Ferd		<i>Mef‘ûlû</i>	Başlık: Ferd

	zāde ‘Atāyī]	Yārūn koşundığı yire başmak revā mıdur				<i>Fā‘ilātū</i> <i>Mefā‘ilū</i> <i>Fā‘ilūn</i>	Bu şiir, agm.’de s. 92’de yer almaktadır.
125a	Yaḥyā	Tenhā gidelüm seyre dimiş emr o şūḥuñ Yaḥyā burada ḥāṭır-ı yārāna bakılmaz	-	Ferd		<i>Mef‘ulū</i> <i>Mefā‘ilū</i> <i>Mefā‘ilū</i> <i>Fe‘ulūn</i>	Başlık: Yaḥyā Bu şiir, <i>Şeyḥü’l-islām Yaḥyā Dīvānı</i> ’nda s. 166’da yer alan 141. gazelin 5. beytidir.
125a	-	Sākī қо nāzı vaqt-i gül ü ergāvān geçer Bir nev-bahār olunca daḥı çok zamān geçer	-	Ferd		<i>Mef‘ulū</i> <i>Fā‘ilātū</i> <i>Mefā‘ilū</i> <i>Fā‘ilūn</i>	Başlık: Ferd
125a	[Bākī]	Gıtmez o mehūn rā gibi ḥançer kemerinden ‘Āşıkларını öldirür āh işte bu rāsı	-	Ferd		<i>Mef‘ulū</i> <i>Mefā‘ilū</i> <i>Mefā‘ilū</i> <i>Fe‘ulūn</i>	Başlık: Ferd Bu şiir, <i>Bākī Dīvānı</i> ’nda s. 297’de yer alan 508. gazelin 3. beytidir.
125a	-	Bāga teşrīfin o gül-i ra‘nān ²¹ Seyre çıkmazsa ‘aceb seyri çıkar cānānın	-	Ferd		<i>Fe‘ilātūn</i> <i>Fe‘ilātūn</i> <i>Fe‘ilātūn</i> <i>Fe‘ilūn</i>	Başlık: Ferd
125a	-	Rāḥat olmaz neyleyem sevdā-yı zülfinden bu baş Şāhid-i berber beni üç günde bir itse tırāş	-	Ferd		<i>Fā‘ilātūn</i> <i>Fā‘ilātūn</i> <i>Fā‘ilātūn</i> <i>Fā‘ilūn</i>	Başlık: Ferd
125a	-	Ne emdüm la‘l-i cānānı ne çekdüm sīneye anı Müyesser olmadı vaşlı ne rūḥānī ne cismānī	-	Ferd		<i>Mefā‘ilūn</i> <i>Mefā‘ilūn</i> <i>Mefā‘ilūn</i> <i>Mefā‘ilūn</i>	Başlık: Ferd
125a	-	Kimseler görmüş degüldür cān bedenden çıktığın Hele ben gördüm gözümle işte cānumdur giden	-	Ferd		<i>Fā‘ilātūn</i> <i>Fā‘ilātūn</i> <i>Fā‘ilātūn</i> <i>Fā‘ilūn</i>	Başlık: Ferd

²¹ Bu mısra vezne uymamaktadır.

125a	[Bâkî]	Ol şanemden Bâkiyâ bir bûse da'vâ kıl yûri Söylemezse öp hemân ağzın sükût ikrârdur	-	Ferd		<i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilün</i>	Başlık: Ferd Bu şiir, <i>Bâkî Dîvânı</i> 'nda s. 99'da yer alan 58. gazelin 7. beytidir.
125a	-	Ey baña seng-i melâmetden iden 'âr diyen Benem ol başımı ortaya koyup yâr diyen	-	Ferd		<i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Ferd
125a	-	Tahvîl idegör gayrıdan âlâyiş-i 'ışkı Şûret vire dirseñ saña Rûz-nâmecî-zâde	-	Ferd		<i>Me' ulü</i> <i>Me' ulü</i> <i>Me' ulü</i> <i>Fe' ulün</i>	Başlık: Der-haqq-ı Rûz-nâmecî-zâde
125a	-	Seyr ider cândan üftâde-i 'ışkın hemân Etmegin alur o nân-ı püseri seyre varan	-	Ferd		<i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilün</i>	Başlık: Berây-ı Etmekçi
125a	-	Ol kılaycı dil-beri gerdişler eyler nâzdan 'Âşık-ı bî-çâreye kıyruğ şalar açmazdan	-	Ferd		<i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilün</i>	Başlık: Berây-ı Kılaycı
125b	-	Geçüp mey-hânede sâkî üzüm şuyın bile şıkduk Dilâ pîr-i muğân ile bugün biz hem-'aşır çıkduk	-	Ferd		<i>Me' ulün</i> <i>Me' ulün</i> <i>Me' ulün</i> <i>Me' ulün</i>	Başlık: Ferd
125b	-	Pâdişâhuñ kulu olduñ çünkim Der-i devletde yedekçi at tut	-	Ferd		<i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Ferd
125b	-	Ol ser-tırâşa bende olur şînesin gören Kor naqd-i cânın üstine âyînesin gören	-	Ferd		<i>Me' ulü</i> <i>Fâ' ilâtü</i> <i>Me' ulü</i> <i>Fâ' ilün</i>	Başlık: Berây-ı Berber
125b	-	Âvâze-i şehîr ile tolar şehîr-i maḥabbet 'Âlemde mü'ezzîn güzeli baña çıkarsa	-	Ferd		<i>Me' ulü</i> <i>Me' ulü</i> <i>Me' ulü</i>	Başlık: Berây-ı Mü'ezzîn

						<i>Fe'ülün</i>	
125b	-	Niyyeti yârûn nedür kim cümleye kılmış şalâ Bir mü'ezzîn dil-beri 'uşşâka kâlmış kâmete	-	Ferd		<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Berây-ı Mü'ezzîn
125b	-	Namâz ehline yokdur zerrece Hâk emrine niyyet Varup mescide gördüm dillerinde cümle kâd kâmet	-	Ferd		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i>	Başlık: Ferd
125b	'Aţâyî	Kaçmaz metâ'-ı vaşlını bâzârdan o dil-ber ²² Ammâ ki müşteriler aşâğıdan dökerler	-	Ferd		<i>Mef'ülü</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Mef'ülü</i> <i>Fâ'ilâtün</i>	Başlık: 'Aţâyî Bu şiir, <i>Nev'î-zâde</i> ' <i>Aţâyî</i> <i>Dîvânı</i> 'nda bulunmamaktadır.
125b	-	Yâr bir bir zülfine bend olanı kılmış raqam Bende vardum didi ki dîvâneye yokdur kalem	-	Ferd		<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Ferd
125b	Mişâlî	Bir selâmuña senüñ degme miyüz ey meh-rû Gel e inşâf mıdur sende elüñ gögsüne қо	-	Ferd		<i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Mişâlî
125b	-	Qoçmağa mâni' olursın gül-i nâzûk-bedeni Girmesün aramıza boynuña al pîreheni	-	Ferd		<i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Ferd
125b	-	Vücûdum zevrağın bād-ı fenâya virdi bir âfet Varup bağr-i belâda fülk-i dil bir bâda 	-	Ferd		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i>	Başlık: Ferd
125b	-	Mâh mı girdi 'aceb koynuña yâ şîne midür Yohsa bir pāk mücellâ gümüş âyîne midür	-	Ferd		<i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i>	Başlık: Ferd

²² Bu mısra vezne uymamaktadır.

						<i>Fe' ilün</i>	
125b	-	Ebrûlaruñ yanında o gîsû-yı girih-gîr ²³ Tesbiḥ dürür aşılı miḥrâb yanında	-	Ferd		<i>Mef' ulü</i> <i>Mefâ' ilü</i> <i>Mefâ' ilü</i> <i>Fe' ulün</i>	Başlık: Ferd
125b	[Hâtemî]	Sen dururken mihr ü mâha baksa ey hürşîd-ḥad Dilerüm Ḥaḫdan çukurında bula şâḫib-raşad	-	Ferd		<i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilün</i>	Başlık: Ferd
125b	-	Namâza nice el degsün gerekse bir sen ol şüfî Bir elde sâ'id-i sâḫî bir elde sâḡar-ı bâde	-	Ferd		<i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i>	Başlık: Ferd
126a	‘Âlî	Yine bir şâha esîr itdi beni devr-i zamân Yine bir âteş ile oldı vücûdum sūzân Ne nazîri bulunur ne olur aña akrân İ'tikâdum bu durur mişli bulunmaz el-ân Nedür ol kâmet-i bālâ nedür ol nâz u ol ân Doğrusın söyleyeyin aña kıyâs ile hemân Heçr-i Yûsufda benüm Yûsufumı görse ‘ayân Giryeden el yur idi Ḥazret-i Pîr-i Ken'ân	Ṭotalum şîve vü nâz ile helâk ide beni Düşmeye gerdenuḡe kâkûl-i ‘anber-şikenî Dem-i vuşlatda girüp aramıza pîrehenî Ḳoymaya sîneye şarmaḡa o nâzûk bedeni O maḫalde baña yüz virmeye vech-i ḫasenî Ne beni ḳoya anuñ ḡamzesi ‘Âlî ne seni Yine ḫîç cevır ü cefâsından anuñ ağlamazam Terk idüp ol şanemî ḡayrıya dil bağlamazam	Müsemme n		<i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Müşemmen-i ‘Âlî <i>Gelibolulu Muştafâ ‘Âlî</i> <i>Divânı</i> , s. 450.
126b	Cinânî	Ol sîm-ber virmez ḫaber tenḫa gezer kılmaz ḫazer Ḳıl bir nazar dirsem eger biñ nâz ider bakmaz geçer	Rengîn edâ olur şehâ rûḫa ḡidâ câna şafâ Dirsem revâ bu ḫoş-nevâ ḳalsun Cinânîden eşer	Ḳaşıde/21		<i>Müstef' ilü</i> <i>n</i> <i>Müstef' ilü</i> <i>n</i> <i>Müstef' ilü</i> <i>n</i> <i>Müstef' ilü</i> <i>n</i>	Başlık: Çâr-ender-Çâr-ı Cinânî <i>Cinânî Divânı</i> , s. 67.
127a	-	Bâreka'llâh çeşme-i ‘ayn-ı serâb Teşne lebler itmesün ümmîd âb	این نه چشمست و نه عینست و نه آب سیمیا والله اعلم بالصواب	Ḳıṭ'a/14		<i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilün</i>	Başlık: Târîḫ-i Mühür- dâr-ı Muşâḫib Paşa der- Çeşme-i Ḥuşk-âb Baḫrî

²³ Bu misra vezne uymamaktadır.

							Paşa Der-ṭarīḳ-i Hezl
127b	-	Zihī mecmū‘a-i mevzūn u dil-keş Ki ḥāvidür nice nazm-ı münīfe	Sebeb taḥrīr ile cem‘iyyetine Olan mazhar ola luṭf-ı laṭīfe	Ḳıṭ‘a/9		<i>Mefā‘ilün</i> <i>Mefā‘ilün</i> <i>Fe‘ülün</i>	Başlık: Der-vaşf-ı Mecmū‘a
128a	Muḥibbī	Tır-i āhum irdi eflāke daḥı nālem henüz Ey ḳamer bir şeb degülsin vāḳıf-ı ḥālem henüz	Bu Muḥibbī ḥālini taḥrīre almışdur ḳalem Nice defter ṭoldı şerḥ olmadı aḥvālem henüz	Ġazel/5		<i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilün</i>	Başlık: Li-Sulṭān Süleymān Ḥān eş-Şehīrū be-Muḥibbī <i>Muḥibbī Dīvānı</i> , s. 725.
128a	Muḥibbī	Yanmaz idi āteş-i hier ile her dem cānımız Güşe-i çeşm ile ger ḳılsa nazār cānānımız	Kim ki öğrenmek diler ‘ışḳuñ rumūzın ser-be-ser Oḳusun görsün Muḥibbī defter-i dīvānımız	Ġazel/5		<i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilün</i>	Başlık: Muḥibbī <i>Muḥibbī Dīvānı</i> , s. 739.
128b	Muḥibbī	Dil-ber benümle bir dem olduḡı yokdur olmaz Mūnis periye ādem olduḡı yokdur olmaz	Āḥ it Muḥibbī her dem kim gördi yār maḥrem ‘Āşık olur mı bī-ḡam olduḡı yokdur olmaz	Ġazel/5		<i>Meḥ‘ülü</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Meḥ‘ülü</i> <i>Fā‘ilātün</i>	Başlık: Muḥibbī <i>Muḥibbī Dīvānı</i> , s. 725.
128b	Muḥibbī	Ḳudret-i şun‘-ı Ḥudādur sende olan ḳaş u göz Kim göre ḥayret başār döker anuñçün yaş göz	Ey Muḥibbī ‘āşıḳuñ gör ne gelüpdür başına Nice biñ yirden anuñ baḡrında çıḳdı baş göz	Ġazel/5		<i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilün</i>	Başlık: Muḥibbī <i>Muḥibbī Dīvānı</i> , s. 746-47.
128b	Muḥibbī	Yāre dil gönder nihānī anı cānuñ ṭuymasun Ḥālūñi taḥrīr eyle kim zebānuñ ṭuymasun	Ey Muḥibbī sırruñı ketm eyle izḥār eyleme Şöyle şaḳla anı cān-ı nā-tüvānuñ ṭuymasun	Ġazel/7		<i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilün</i>	Başlık: Muḥibbī <i>Muḥibbī Dīvānı</i> , s. 1318-19.
129a	Muḥibbī	Ḥamdüli’llāh ki yine ṭālib-i cānānam ben Bende-i ‘ışḳ olalı ‘āleme sulṭānam ben	Mest olur gāḥ Muḥibbī lebūñi zıkr idicek Geh ḡubār-ı ḥaṭı fikri ile ḥayrānam ben	Ġazel/5		<i>Fe‘ilātün</i> <i>Fe‘ilātün</i> <i>Fe‘ilātün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Muḥibbī <i>Muḥibbī Dīvānı</i> , s. 1356.
129a	Muḥibbī	Ey dil hevā-yı kākül içün zülfi ḥamdāsın Şād ol göñül ki silsile-i bend-i ḡamdāsın	Ġarḳ itdi eşḳ fülk-i dili başdan aşdı āḥ Beñzer Muḥibbī yine ki sen baḡr-i ḡamdāsın	Ġazel/5		<i>Meḥ‘ülü</i> <i>Fā‘ilātü</i> <i>Mefā‘ilü</i> <i>Fā‘ilün</i>	Başlık: Muḥibbī <i>Muḥibbī Dīvānı</i> , s. 1335-36.
129a	Muḥibbī	Göster yüzüñi alnuñ şems ü ḳamer olsun	Cān naḳdini yolında Muḥibbī ide ṭışār	Ġazel/5		<i>Meḥ‘ülü</i>	Başlık: Muḥibbī

		Ṭamsun lebūnūn yāri deñizler şeker olsun	Ol yār gelür diyü baña tek ḥaber olsun			<i>Meḥā'īlū</i> <i>Meḥā'īlū</i> <i>Fe'ūlūn</i>	<i>Muḥibbī Dīvān</i> , s. 1359-60.
129b	Muḥibbī	Cām-ı la' lūndür eyā meh sırrımı fāş eyleyen Ḳatı gōnlūndür dem-ā-dem bağrumı baş eyleyen	Rāh-ı ' ıŝkuñda yürür bir laḥza ārām eylemez Bu Muḥibbīdür ğamuñ kendüye yoldaş eyleyen	Ġazel/5		<i>Fā'ilātūn</i> <i>Fā'ilātūn</i> <i>Fā'ilātūn</i> <i>Fā'ilūn</i>	Başlık: Muḥibbī <i>Muḥibbī Dīvān</i> , s. 1331-32. Bu şiir, <i>Dīvān</i> 'da beş beyittir.
129b	Muḥibbī	' Ārız-ı cānāne baḵsun gülşen ü yaz isteyen Dinleşün cān bülbülin murg-ı hoş-āvāz isteyen	Ey Muḥibbī bu ṭarīḳ-i ' ışkda ' āŝık degül Gözleyüp mihr ü vefā cevı ü cefā az isteyen	Ġazel/7		<i>Fā'ilātūn</i> <i>Fā'ilātūn</i> <i>Fā'ilātūn</i> <i>Fā'ilūn</i>	Başlık: Muḥibbī <i>Muḥibbī Dīvān</i> , s. 1267-68.
129b	Muḥibbī	Gōñül teslīm-i cān eyler elin yur kendü kanından Ṭarīḳ-i ' ışka kim girse geçer nām u nişānından	Saña beg dirse bir kaç gün şaḵın dünyāya dil virme Senūñ gibi nice yavrı uçurmıŝ āŝiyānından	Ġazel/6		<i>Meḥā'īlūn</i> <i>Meḥā'īlūn</i> <i>Meḥā'īlūn</i> <i>Meḥā'īlūn</i>	Başlık: Muḥibbī <i>Muḥibbī Dīvān</i> , s. 1263-64.
130a	Muḥibbī	Virür ' ālemdede bir kes yok ḥaber yārūñ vefāsından Velī şekvā ŝikāyet çok iden cevı ü cefāsından	Umaram rüz-ı zulmetde ḵomaya kim ŝefī' dür ol İki ' ālem mūnevverdür anuñ nūr-ı ziyāsından	Ġazel/7		<i>Meḥā'īlūn</i> <i>Meḥā'īlūn</i> <i>Meḥā'īlūn</i> <i>Meḥā'īlūn</i>	Başlık: Muḥibbī <i>Muḥibbī Dīvān</i> , s. 1274-75.
130a	Nef' ī	' Uḵde-i ser-rişte-i rāz-ı nihānīdür sözüm Silk-i tesbīḥ-i dür-i seb' a'l-meŝānīdür sözüm	Her dem endīŝemden olsun rūḥına yüz biñ selām ' Arşa dek īŝāle peyk-i rāygānīdür sözüm	Ḳaŝīde/45	Na' t	<i>Fā'ilātūn</i> <i>Fā'ilātūn</i> <i>Fā'ilātūn</i> <i>Fā'ilūn</i>	Başlık: Der-Na' t-ı ŝerīf Seyyidü'l-Enām ' Aleyhi Efḍalü'l-Taḥiyyatü ve's- SelāmLi-efḍalü'ş- şi' rü'n-Nef' ī-i ŝirīn- Beyān <i>Nef' ī Dīvān</i> , s. 27-29.
131b	Sā' ī	' Ālemdede şafā seyr-i ruḥ-ı yāri bilürsin Ġam gelse sebep ḥīle-i āğyārı bilürsin Mā' il saña ol şūḥ-ı cefākārı bilürsin Kec-revlik ider çarḥ-ı sitemkārı bilürsin Ne kūyına bir furŝat olur varıbilürsin Ne yāri bulup ḵapuda yalvarıbilürsin	Gülşende açılsa kaçan ol ğonçe-i zībā Feryād u fiğān eylese her bülbul-i güyā Ey Sā' ī dil-ḥaste idüp rāzuñı ifŝā Şanursın ola cümle muḵayyed saña dünyā Ne kūyına bir furŝat olur varıbilürsin Ne yāri bulup ḵapuda yalvarıbilürsin	Tercī'-i Bend/4		<i>Meḥ'ūlū</i> <i>Meḥā'īlū</i> <i>Meḥā'īlū</i> <i>Fe'ūlūn</i>	Başlık: Tercī'-i Bend-i Sā' ī
132a	Fevrī	Cevı itme baña sen daḥı mānend-i felek gel	Fevrī görüp ol ṭurre-i pür-müşk-feŝānı	Taḥmīs/5		<i>Meḥ'ūlū</i>	Başlık: Taḥmīs-i Fevrī

		Hicrūnle gönül yâresine ekme nemek gel Lâzım degül ey kaşı kemân top u tûfeng gel Öldürmege ben haste-dili tîğünî çek gel Cân naqdini îşâr ideyüm yoluña tek gel	Dil bağlama zinhâr mülâyim şanup anı Güş eyle ne dir pend idüp üstâd-ı cihânı Baş koşma hevâ-yı ser-i zülf ile Emânî Sevdâ-zede olma ya yûri çekme emek gel			<i>Mefâ'îlū</i> <i>Mefâ'îlū</i> <i>Fe'ulūn</i>	Ġazel-i Emânî
132b	Nef'î	Şâh-ı 'ışkâm 'âlem-i ma' nâ müsellemdür baña Ser-nigün peymâne-i Cem tâc-ı Edhemdür baña	Baña şor Nef'î hemân kadr-i dūr-i güftârūnı Nükte-sencân-ı İlâhî cümle hem-demdür baña	Ġazel/6		<i>Fâ'ilâtūn</i> <i>Fâ'ilâtūn</i> <i>Fâ'ilâtūn</i> <i>Fâ'ilūn</i>	Başlık: Ġazeliyyât-ı Nef'î Efendi <i>Nef'î Dīvām</i> , s. 236. Bu şiir, <i>Dīvân</i> 'da yedi beyittir.
133a	Nef'î	Göz uciyla 'âşıka geh lûf ider gâhî 'itâb Bir su'âle yir kırmaz ol ġamze-i hâzır cevâb	Nice tıtsun tîr-i yâra sînesin Nef'î nişân Anı kor mı bir karar üzre dil-i pür ızırâb	Ġazel/5		<i>Fâ'ilâtūn</i> <i>Fâ'ilâtūn</i> <i>Fâ'ilâtūn</i> <i>Fâ'ilūn</i>	Başlık: Velehu Ġarfū'l- bâ <i>Nef'î Dīvām</i> , s. 239.
133a	Nef'î	Gönlümi her dem bir âteşdür kılan pür-ızırâb Kim ol âteşden bir ahkerdür felekde âfitâb	Âb u tâb eksük degül şî' rûnde ey Nef'î senüñ Yâr gâhî lûf ider gibi saña [gâ]hî 'itâb	Ġazel/5		<i>Fâ'ilâtūn</i> <i>Fâ'ilâtūn</i> <i>Fâ'ilâtūn</i> <i>Fâ'ilūn</i>	Başlık: Velehu <i>Nef'î Dīvām</i> , s. 239-40.
133a	Nef'î	Bildirürdüm derdümi bir âh ile cānāna hep Korqaram sūz-ı derūnumdan felekler yana hep	Olmaz ey Nef'î bu vādide benümle hem-'inân Gelsün esb-i ṭab'ına maġrūr olan meydāna hep	Ġazel/5		<i>Fâ'ilâtūn</i> <i>Fâ'ilâtūn</i> <i>Fâ'ilâtūn</i> <i>Fâ'ilūn</i>	Başlık: Velehu <i>Nef'î Dīvām</i> , s. 241.
133b	Nef'î	Ölmek âsân 'âşıka bir dem firāk-ı yâr güç Böyle müşkil derd esîri hâsteye tîmâr güç	Olsa Nef'î n'ola ger endîşesiyle hem-zebân Neylesün yâ şoḡbet-i yārân-ı [nâ]-hemvâr güç	Ġazel/4		<i>Fâ'ilâtūn</i> <i>Fâ'ilâtūn</i> <i>Fâ'ilâtūn</i> <i>Fâ'ilūn</i>	Başlık: Velehu Ġarfū'l- Cim <i>Nef'î Dīvām</i> , s. 246. Bu şiir, <i>Dīvân</i> 'da beş beyittir.
133b	Nef'î	Yazanlar peykerüm destümde bir peymâne yazmışlar Görüp mest-i mey-i 'ışk olduğum mestâne yazmışlar	Nice zâhirdür ey Nef'î sözüñden dildeki sūzuñ Yazınca nüşâ-i şî' rûn kâlemler yâne yazmışlar	Ġazel/4		<i>Mefâ'îlūn</i> <i>Mefâ'îlūn</i> <i>Mefâ'îlūn</i> <i>Mefâ'îlūn</i>	Başlık: Velehu Ġarfū'r-râ <i>Nef'î Dīvām</i> , s. 248. Bu şiir, <i>Dīvân</i> 'da beş beyittir.
133b	Nef'î	Ne tende cân ile sensüz ümid-i şîḡhat olur Ne cân bedende ġam-ı fūrkatūnle râḡat olur	Nedür bu ṭâlî' ile derdi Nef'î zârūñ Ne şūḡı sevse mülâyim didükçe âfet olur	Ġazel/5		<i>Mefâ'ilūn</i> <i>Fe'ilâtūn</i> <i>Mefâ'ilūn</i>	Başlık: Velehu <i>Nef'î Dīvām</i> , s. 250. Bu şiir, <i>Dīvân</i> 'da altı

						<i>Fe' ilün</i>	beyittir.
133b	Nef' î	Maşser olmuş şahın-ı Kâğıdîhâne dünyâ bundadır Cennete dönmüş güzellerle temâşâ bundadır	Cümleden ol güne ser-mestân-ı şâhib-hâlden Nef' î-i şûride vü bî-bâk ü rüsvâ bundadır	Ġazel/5		<i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilün</i>	Başlık: Velehu <i>Nef' î Dîvânı</i> , s. 252.
134a	Nef' î	Niçün şâh-ı nihâl-i gülde bülbül âşiyân eyler Bu günde hüd maḥabbet ehli terk-i hân mân eyler	Müzeyyen reng ü bûy ile dil-i Nef' î gibi rûşen Meger ol cân-ı ' âlem gâh geşt-i gülsitân eyler	Ġazel/4		<i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i>	Başlık: Velehu <i>Nef' î Dîvânı</i> , s. 250-51. Bu şiir, <i>Dîvân</i> 'da altı beyittir.
134a	Nef' î	İhyâ iden endîşemi feyz-i nefesümdür Endîşe benüm tıfl-ı dil-i nev-hevesümdür	Olsam n'ola Nef' î gibi Ḥallâk-ı ma' ânî İhyâ iden endîşemi feyz-i nefesümdür	Ġazel/4		<i>Mef' ülü</i> <i>Mefâ' ilü</i> <i>Mefâ' ilü</i> <i>Fe' ülün</i>	Başlık: Velehu <i>Nef' î Dîvânı</i> , s. 253. Bu şiir, <i>Dîvân</i> 'da beş beyittir.
134a	Nef' î	Ol ebrûlar ki levḥ-i cebhe-i cânâne yazmışlar Cemâlî maṭla' ıdır kim ser-i dîvâne yazmışlar	Bu tarz-ı hâşâ ey Nef' î yine şûret viren sensin Nazîre söyleyenler ekşerî efsâne yazmışlar	Ġazel/4		<i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i>	Başlık: Velehu <i>Nef' î Dîvânı</i> , s. 248. Bu şiir, <i>Dîvân</i> 'da beş beyittir.
134b	Nef' î	Çekdiğüm derdi ne hem-hâne ne hem-râh bilür ' Âşıkum ḥâl-i dil-i zârımı Allâh bilür	Böyle dil-ber ne belâdur başuḥna ey Nef' î Her nigâhını қаzâ âfet-i cângâh bilür	Ġazel/5		<i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Velehu <i>Nef' î Dîvânı</i> , s. 254.
134b	Nef' î	Eşk ile sinedeki şerḥayı nem-nâk iderüz ' Âşıkuz mihr ü maḥabbet yolını pâk iderüz	Nazmumuzla n'ola kılsak ḡamı şevke tebdîl Zehri ey Nef' î biz efsün ile tiryâk iderüz	Ġazel/5		<i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Velehu Ḥarfî'z- zâ <i>Nef' î Dîvânı</i> , s. 257.
134b	Nef' î	Esrâr-ı lebün söyleşürüz gerçi ḥamûşuz Ammâ ki ḥum-ı mey gibi pür-cûş u ḥurûşuz	Nef' î gibi tâ'ib degilüz dil-ber ü meyden Biz anlar ile leb-be-leb ü düş-be-düşuz	Ġazel/5		<i>Mef' ülü</i> <i>Mefâ' ilü</i> <i>Mefâ' ilü</i> <i>Fe' ülün</i>	Başlık: Velehu <i>Nef' î Dîvânı</i> , s. 257-58.
135a	Nef' î	Gözi mey-hâne-i nâz u қаşı mihrâb-ı niyâz	Sen de Nef' î dilüni kırtar eger қадір iseñ	Ġazel/7		<i>Fe' ilâtün</i>	Başlık: Velehu

		Yaraşur her ne kadar itse niyâz ehline nâz	Sözi yâ silsile-i zülfî gibi itme dırâz			<i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilün</i>	<i>Nef' î Dîvâm</i> , s. 260-61.
135a	Nef' î	Şûfî'bu şüreti gel ma' nî-yi taqvâya deġiş Qalbi pâk it nemedi atlas u dîbâya deġiş	Olsa pür gevher-i esrâr-ı ma' ânî ' âlem Sen anı yine dil-i Nef' î' şeydâya deġiş	Ėazel/5		<i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Velehu Ėarfû'ş- şın <i>Nef' î Dîvâm</i> , s. 262.
135a	Nef' î	Ėazız ider dil ġam-ı cânân ile bî-tâb olıcağ Ol şafâyı bulamam mest-i mey-i nâb olıcağ	N'ola ġarğ olsa felek âb-ı ġayât-ı suġana Lûle-i ġâme-i Nef' î gibi mîzâb olıcağ	Ėazel/4		<i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Velehu Ėarfû'l- kaf <i>Nef' î Dîvâm</i> , s. 263. Bu şiir, <i>Dîvân</i> 'da beş beyittir.
135b	Nef' î	Yâre derdüm diyemem bezm-i şarâb olmayıcağ Cürmüm ikrâr idemem mest-i ġarâb olmayıcağ	Sen bu rûsvâlığı ey Nef' î kıomazsañ elden Yârdan yine saña ġışm u ' itâb olmayıcağ	Ėazel/5		<i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Velehu <i>Nef' î Dîvâm</i> , s. 263-64.
135b	Nef' î	Sînemi deldi müjeñ okları tâ cânuma dek Söyle ebrû-yı kemândârûna tutsun çekerek	Qadrüm añlar katı az olsa n'ola ey Nef' î Çok hünerdür ġazeli böylece pâkîze dimek	Ėazel/4		<i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Velehu Ėarfû'l- kâf <i>Nef' î Dîvâm</i> , s. 264. Bu şiir, <i>Dîvân</i> 'da beş beyittir.
135b	Nef' î	O şeh cân u dile raġm eyleyüp dâd itdüğün görsek Bir iki zâr u nâ-şâdı felek şâd itdüğün görsek	Ne mazmûnlar ne vâdîler bulur seyr eyleseñ Nef' î Yine bir tarz-ı ġaş u tâze îcâd itdüğün görsek	Ėazel/5		<i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i>	Başlık: Velehu <i>Nef' î Dîvâm</i> , s. 264-65.
136a	Nef' î	Tûtî' mu' cize-güyem ne disem lâf degül Çarġ ile söyleşemem ây ġnesi şâf degül	Levh-i maġfûz-ı suġandur dil-i pâk-i Nef' î Tab' -ı yârân gibi dükkânçe-i şaġġâf degül	Ėazel/5		<i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Velehu Ėarfû'l- lam <i>Nef' î Dîvâm</i> , s. 266.
136a	Nef' î	Bezm-i bâġ içre dönüp bir şem' -i cem' -efrûza gül Virdi revnağ meclis-i şâhen-şeh-i nevrûza gül	Tab' -ı Nef' îden ki bâġ-ı nev-bahâr-ı feyzdür Reng [ü] bû isterse gelsün eylesün deryûze gül	Ėazel/5		<i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilün</i>	Başlık: Nef' î <i>Nef' î Dîvâm</i> , s. 267.
136a	Nef' î	Bahâr olsa yine seyr-i gülistân olduğun görsem	Muġaşşal böyle bir gün görmedin ölürsem ey	Ėazel/7		<i>Mefâ' ilün</i>	Başlık: Nef' î

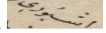
		Güzel seyr eylemek ‘uşşâka âsân olduğın görsem	Nef’î Felek ben ölmedin hâk ile yeksân olduğın görsem			<i>Mefâ’îlün</i> <i>Mefâ’îlün</i> <i>Mefâ’îlün</i>	<i>Nef’î Dîvânı</i> , s. 270.
136b	Nef’î	Ġam-ı ‘ışkuñ ki hep şekvâ ider ‘uşşâk-ı zâr andan O dilden hazz ider hem dil dahı bî-ihtiyâr andan	Niçün evvel görüşde yârına cân virmemiş Nef’î Bugünden böyle hiç maqbûl olur mı i’tizâr andan	Ġazel/4		<i>Mefâ’îlün</i> <i>Mefâ’îlün</i> <i>Mefâ’îlün</i> <i>Mefâ’îlün</i>	Başlık: Velehu Ġarfû’n-nun <i>Nef’î Dîvânı</i> , s. 275. Bu şiir, <i>Dîvân</i> ’da beş beyittir.
136b	Nef’î	‘Âşıkâ ta‘n itmek olmaz mübtelâdur n’eylesün Âdeme mihr ü maḥabbet bir belâdur n’eylesün	Olmasa Nef’î n’ola dil-beste zülf-i dil-bere Tab‘-ı şuhı dâma düşmez bir hümâdur n’eylesün	Ġazel/5		<i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilün</i>	Başlık: Velehu <i>Nef’î Dîvânı</i> , s. 275-76. Bu şiir, <i>Dîvân</i> ’da altı beyittir.
136b	Yahyâ	Yâr nerm olduğça geldi sine-i efgâra hazz Merhem olduğça mülâyim andan eyler yâra hazz	Mihnet-i derd ü belâ hep hazz-ı rûḥânî olur Çekdigüm âlâmdan Yahyâ gelürse yâra hazz	Ġazel/4		<i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilün</i>	Başlık: Yahyâ <i>Şeyḥü’l-islâm Yahyâ Dîvânı</i> , s. 193. Bu şiir, <i>Dîvân</i> ’da beş beyittir.
137a	Yahyâ	Bağrının yağın eritdi şubḥa dek açtıdı dem‘ Yâr önünde çok tenezzül eyledi dün gice şem‘	Câna sultân-ı maḥabbet eyledi Yahyâ hücum Ķal‘-a-i ârâm u ḥışn-ı şabrı itdi ḳal‘ u kam‘	Ġazel/5		<i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilün</i>	Başlık: Yahyâ <i>Şeyḥü’l-islâm Yahyâ Dîvânı</i> , s. 194.
137a	Yahyâ	Ḥalka ḥalka zülfî dâm u iki ḥâli iki zâğ Murğ-ı dil şayd itmege beñ gösterüp ḳurmuş duzâğ	Meclis olmaz kim o şâh içün yanup yakılmaya İltifât idüp n’ola Yahyâyı eylerse çerâğ	Ġazel/4		<i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilün</i>	Başlık: Yahyâ <i>Şeyḥü’l-islâm Yahyâ Dîvânı</i> , s. 195. Bu şiir, <i>Dîvân</i> ’da beş beyittir.
137a	Yahyâ	‘Ârız-ı zibâna virmiş ḥatt-ı müşğînün şeref ‘Âşık-ı miskîninün ârâmı oldı ber-ṭaraf	Güşvâr itmezse dürr-i nazmunı Yahyâ o şâh Ḳadr u kıymet bulmaya dünyâda mânend-i ḥazef	Ġazel/5		<i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilün</i>	Başlık: Yahyâ <i>Şeyḥü’l-islâm Yahyâ Dîvânı</i> , s. 197.
137a	Yahyâ	Bir dil-rübâya düşdi gönül mübtelâsı çok ‘İşkuñ şafası yok degül ammâ belâsı çok	Zülf-i siyâh-ı yârda var şad-hezâr çin El çek tolaşmadañ aña Yahyâ ḥaṭası çok	Ġazel/5		<i>Mef’ülü</i> <i>Fâ’ilâtü</i> <i>Mefâ’ilü</i>	Başlık: Yahyâ <i>Şeyḥü’l-islâm Yahyâ Dîvânı</i> , s. 199.

						<i>Fā' ilün</i>	
137b	Yahyā	‘İşka kâbil dil mi yok şehir içre yâ dil-ber mi yok Mest yok meclisde bilmem mey mi yok sāgar mı yok	Niçün ebkâr-ı ma‘ânî beslemez erbâb-ı nazm Yohsa Yahyā gibi üstâd-ı suhan-perver mi yok	Ġazel/4		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Yahyā <i>Şeyhü'l-islām Yahyā</i> <i>Dīvânı</i> , s. 205. Bu şiir, <i>Dīvân</i> 'da beş beyittir.
137b	Yahyā	Eglenür seyr-i ruhuñ fikriyle dil bayrâma dek Yohsa eylerdi sefer zülfün ğamıyla Şâma dek	Mâcerâmuz hâk-i pây-i yâre takrîr itmege Gitsün ey Yahyā yaşum ol serv-i sîm-endâma dek	Ġazel/4		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Yahyā <i>Şeyhü'l-islām Yahyā</i> <i>Dīvânı</i> , s. 215. Bu şiir, <i>Dīvân</i> 'da beş beyittir.
137b	Yahyā	Şalındı ‘ıyd irişdi yine hûbânı Sitanbuluñ Yine ârâste olsun Karamanı Sitanbuluñ	Bu şi‘rûñ haq budur Yahyā ki ğâyet bî-naẓîr oldı Pesend eylerse lâyıq ehl-i ‘ırfânı Sitanbuluñ	Ġazel/5		<i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i>	Başlık: Yahyā <i>Şeyhü'l-islām Yahyā</i> <i>Dīvânı</i> , s. 220.
138a	Yahyā	Olmış şarâb-ı nâz ile mestâne gözleruñ Uymış yine o ğamze-i fettâna gözleruñ	Yahyā gibi şikâr olur nice bî-çâre dil-figâr ²⁴ Ruḡṣat virince ğamze vü müjgâna gözleruñ	Ġazel/5		<i>Mef' ulü</i> <i>Fā' ilātü</i> <i>Mefā' ilü</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Yahyā <i>Şeyhü'l-islām Yahyā</i> <i>Dīvânı</i> , s. 224.
138a	Yahyā	Âdem şayılmaz oldı kapuñda gedâlaruñ Yok mı hisâbı pâdişehüm mübtelâlaruñ	Yahyâdan özge kimseye tek eyleme vefâ Kâ'ildür ol ne deñlü olursa cefâlaruñ	Ġazel/5		<i>Mef' ulü</i> <i>Fā' ilātü</i> <i>Mefā' ilü</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Yahyā <i>Şeyhü'l-islām Yahyā</i> <i>Dīvânı</i> , s. 229.
138a	Yahyā	Umulmaz mı o tıfl-ı şûḡdan şeftâlîlar virmek Cihânda şimdi mi oldı nihâl-i tâze ber virmek	Hümâ-yı ‘ışk besdür âşiyân-sâz-ı ser-i Yahyā Ne lâzım kendüsine Kaysâsâ derd-i ser virmek	Ġazel/3		<i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i>	Başlık: Yahyā <i>Şeyhü'l-islām Yahyā</i> <i>Dīvânı</i> , s. 230. Bu şiir, <i>Dīvân</i> 'da beş beyittir.
138b	Yahyā	Görince ḡod vücûdum mahv olur qalmaz nişân benden Ne gördi kaçdı âyâ ol meh-i nâ-mihribân benden	Leb-i cân-baḡşını emdürdi tut kim kaşd-ı cân eyler Ne virdi alıma Yahyā ‘aceb ol bî-emân benden	Ġazel/5		<i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i>	Başlık: Yahyā <i>Şeyhü'l-islām Yahyā</i> <i>Dīvânı</i> , s. 294.

²⁴ Bu mısra, TY 1724'de vezne uymamaktadır.

138b	Yaḥyā	Olur gül gül kaçan şeftāl'lar alsam 'ızārından Bu bağūñ mīvesi evvel irişürmiş bahārından	Yatur deşt-i belāda tāb-ı ğamdan teşne-leb Yaḥyā İçürmez mi o ḥūnī daḥı tīg-i ābdārından	Ġazel/3		<i>Mefā'īlūn</i> <i>Mefā'īlūn</i> <i>Mefā'īlūn</i> <i>Mefā'īlūn</i>	Başlık: Yaḥyā <i>Şeyḥü'l-islām Yaḥyā</i> <i>Dīvānı</i> , s. 306. Bu şiir, <i>Dīvān</i> 'da beş beyittir.
138b	Yaḥyā	Sevdā-yı ser-i zūlfūñi elden qomam ey māh Ser-rişte-i 'ışk eldedür <i>el-minnetü li'llāh</i>	Hem āh iderin kaçduğına benden o māhuñ Hem ḥavf iderin kim anı Yaḥyā tuta ol āh	Ġazel/5		<i>Mef'ulū</i> <i>Mefā'īlū</i> <i>Mefā'īlū</i> <i>Fe'ulūn</i>	Başlık: Yaḥyā <i>Şeyḥü'l-islām Yaḥyā</i> <i>Dīvānı</i> , s. 331.
138b	Yaḥyā	Qanlı peykānı ki bu sīne-i 'uryāna çıka Beñzer ol ğonçe-i nev-resteye dükkāna çıka	Reh-i 'ışkındayuz ol serv-quadūñ ey Yaḥyā Qorqaruz kim yolumuz vādī-i hicrāna çıka	Ġazel/4		<i>Fe'ilātūn</i> <i>Fe'ilātūn</i> <i>Fe'ilātūn</i> <i>Fe'ilūn</i>	Başlık: Yaḥyā <i>Şeyḥü'l-islām Yaḥyā</i> <i>Dīvānı</i> , s. 356. Bu şiir, <i>Dīvān</i> 'da beş beyittir.
139a	Yaḥyā	Bir niyāz ile lebin emdürdi çok nāz itmedi Luṭf u iḥsānı baña çok sevdiğüm az itmedi	Evc-i istignādan ey Yaḥyā tenezzül eyleyüp Himmetüm şeh-bāzı alçaqlarda pervāz itmedi	Ġazel/4		<i>Fā'ilātūn</i> <i>Fā'ilātūn</i> <i>Fā'ilātūn</i> <i>Fā'ilūn</i>	Başlık: Yaḥyā <i>Şeyḥü'l-islām Yaḥyā</i> <i>Dīvānı</i> , s. 423. Bu şiir, <i>Dīvān</i> 'da beş beyittir.
139a	Yaḥyā	Ol māh-liḳā zūlf-i siyehkārını çözdü Şan Çīn ü Hıttā tāciridür bārını çözdü	Yaḥyā diledi şarıla aña kemerāsā Ol kāfir-i bed-kış ki zünnārını çözdü	Ġazel/4		<i>Mef'ulū</i> <i>Mefā'īlū</i> <i>Mefā'īlū</i> <i>Fe'ulūn</i>	Başlık: Yaḥyā <i>Şeyḥü'l-islām Yaḥyā</i> <i>Dīvānı</i> , s. 454. Bu şiir, <i>Dīvān</i> 'da beş beyittir.
139a	Yaḥyā	Sirişki dānesin deryā idince dem-be-dem dökdi Gözi tutdı o kebk-i ḥūb u hoş-reftārı yem [dökdi]	Dil-i pür-ḥūn ki bezm-i ğamda qanlar aqlar ey Yaḥyā Şu meste döndü kim cāmını hem töldürdü hem dökdi	Ġazel/4		<i>Mefā'īlūn</i> <i>Mefā'īlūn</i> <i>Mefā'īlūn</i> <i>Mefā'īlūn</i>	Başlık: Yaḥyā <i>Şeyḥü'l-islām Yaḥyā</i> <i>Dīvānı</i> , s. 428. Bu şiir, <i>Dīvān</i> 'da beş beyittir.
139a	Yaḥyā	Açdı dil bāl ü per-i himmeti pervāne gibi Şevḳ ile şu'le-i şem'-i ruḥuña yane gibi	Āşinādur dil-i Yaḥyā ile gerçi ğam-ı yār Dā'imā cevri ü cefāda yine bī-gāne gibi	Ġazel/4		<i>Fe'ilātūn</i> <i>Fe'ilātūn</i> <i>Fe'ilātūn</i> <i>Fe'ilūn</i>	Başlık: Yaḥyā <i>Şeyḥü'l-islām Yaḥyā</i> <i>Dīvānı</i> , s. 437. Bu şiir, <i>Dīvān</i> 'da beş beyittir.

139b	Yahyā	Mescidde riya-pişeler itsün ço riya-yı Mey-hāneye gel kim ne riya var ne mürā'î	Yahyā nice āvāre-i 'ışk olmayayum ben Dil-berse güzel dilse nihāyetde hevāyî	Ġazel/4		<i>Meḥ'ulū</i> <i>Meḥ'īlū</i> <i>Meḥ'īlū</i> <i>Fe'ulūn</i>	Başlık: Yahyā <i>Şeyḥü'l-islām Yahyā</i> <i>Dīvānı</i> , s. 460. Bu şiir, <i>Dīvān</i> 'da beş beyittir.
139b	[Yahyā]	Öldürdi meded nergis-i bīmārı bizi Kim sağ kalur eylese bir kerre nigāh Bu za' f ile dünyāyı zebūn itdi gözün <i>Lā ḥavle velā kuvvete illā bi'llāh</i>	-	Rubā'î		<i>Meḥ'ulū</i> <i>Meḥ'īlū</i> <i>Meḥ'īlū</i> <i>Fe'ul</i> <i>Meḥ'ulū</i> <i>Meḥ'īlūn</i> <i>Meḥ'īlūn</i> <i>Fā'</i>	Başlık: [Rubā'î] <i>Şeyḥü'l-islām Yahyā</i> <i>Dīvānı</i> , s. 496. Bu manzûmeye mecmûada “kıṭ'a” başlığı düşülmüştür.
139b	[Yahyā]	Çün geçmededür 'ıyş u şafā hengāmı 'Āqıl geçürür mi ğam ile eyyāmı Sākî ki bu dem cām-ı leb-ā-leb şunıyor Añma gelecek ğamı geçen eyyāmı	-	Rubā'î		<i>Meḥ'ulū</i> <i>Meḥ'īlū</i> <i>Meḥ'īlūn</i> <i>Fā'</i> <i>Meḥ'ulū</i> <i>Meḥ'īlū</i> <i>Meḥ'īlū</i> <i>Fe'ul</i>	Başlık: [Rubā'î] <i>Şeyḥü'l-islām Yahyā</i> <i>Dīvānı</i> , s. 496. Bu manzûmeye mecmûada “kıṭ'a” başlığı düşülmüştür.
139b	['Ālî]	Hāk-i Bağdāda zeyn olan şeceri Naḥl-i ḥurmā şanur gören ammā	Tüġlardur ki ḳaldı menzilde Çekilüp gitdi leşker-i ḥulefā	Ḳıṭ'a/2		<i>Fe'ilātün</i> <i>Meḥ'īlūn</i> <i>Fe'ilūn</i>	Başlık: Ḳıṭ'a <i>Gelibolulu Muştafā 'Ālî</i> <i>Dīvānı</i> , s. 1308. Bu kıṭ'a, <i>Dīvān</i> 'da beş beyittir.
139b	'Ālî	Gel ey dil çāre bul ol ğamze-i şāḥib-fitenden geç Egerçi cānuña geçmişdür ammā sen geçenden geç	Yanar sūz-ı derūnuñdan olur her şem'-i kāfurî İlet yanuñca zîr-i ḥāke āḥir ol kefenden geç	Ġazel/4		<i>Meḥ'īlūn</i> <i>Meḥ'īlūn</i> <i>Meḥ'īlūn</i> <i>Meḥ'īlūn</i>	Başlık: 'Ālî <i>Gelibolulu Muştafā 'Ālî</i> <i>Dīvānı</i> , s. 568. Bu şiir, <i>Dīvān</i> 'da beş beyittir.
140a	'Ālî	Aldı cān naḳdini ḥālūñ ruḥ-ı zībāya ne borç Saña dil virdüm ise zūlf-i semen-sāya ne borç	Ġam-ı hicrānuñı tenhāda çekerken 'Ālî Bir bölük düşmen-i bed-ḥ'āh ile ifşāya ne borç	Ġazel/5		<i>Fe'ilātün</i> <i>Fe'ilātün</i> <i>Fe'ilātün</i>	Başlık: 'Ālî <i>Gelibolulu Muştafā 'Ālî</i> <i>Dīvānı</i> , s. 567.

						<i>Fe' ilün</i>	Bu şiir, <i>Dīvān</i> 'da altı beyittir.
140a	‘Ālī	Ne sihr eyler müjeñ katlümde kim bir demde ‘arz eyler Gehī tīr ü gehī nīze gehī tīg ü gehī hānçer	Ne hāletdür ki düşnām itdügünce seyr ider ‘Ālī Gehī la‘l u gehī mercān gehī yāķūt u gehi gevher	Ġazel/5		<i>Mefā‘ilün</i> <i>Mefā‘ilün</i> <i>Mefā‘ilün</i> <i>Mefā‘ilün</i>	Başlık: ‘Ālī <i>Gelibolulu Muştafā ‘Ālī</i> <i>Dīvānı</i> , s. 709.
140a	‘Ālī	Sebz-i destār ile ol ğonçedeki ğisūlar Baş çıkarmış çemene sünbül-i ‘anber-būlar	‘Āliyā midhat-i sādāt ile her beyt-i şerīf Oldı tūtī-i şeker-hā vü hālāvet-ġūlar	Ġazel/5		<i>Fe‘ilātün</i> <i>Fe‘ilātün</i> <i>Fe‘ilātün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: ‘Ālī <i>Gelibolulu Muştafā ‘Ālī</i> <i>Dīvānı</i> , s. 707.
140b	-	Ey levh-i zāmīrūn raķam-ı luţf ile merķūm Mażmūn-ı kerem hātır-ı feyyāzuña mefhūm	Dest-i emelūm dāmen-i ihsānuñı tıtmış Hāşā ki kemāl-i keremūñden ola maħrūm	Ġıţ‘a/2		<i>Mef‘ulū</i> <i>Mefā‘ilū</i> <i>Mefā‘ilū</i> <i>Fe‘ulün</i>	Başlık: Ġıţ‘a
140b	-	Gel beni zecr ile öldür kākülün dārına aş Ġışşā-i derdüm gibi bulunmasun beyne‘l-ķaşaş	-	Müfred		<i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilün</i>	Başlık: Müfred
140b	‘Ālī	Şalın ey şeh-levend-i hoş-reftār Ne levendāne tarz u tavruñ var	Añma gönderin ‘Ālī Aşurı cündüñ o şeh-süvār	Ġazel/7		<i>Fe‘ilātün</i> <i>Mefā‘ilün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: ‘Ālī <i>Gelibolulu Muştafā ‘Ālī</i> <i>Dīvānı</i> , s. 589.
140b	‘Ālī	Āh-ı ‘āşıkdan cihān bāġında bir şarşar yürür Her nihāl-i yāra öykündün diyü şarşar yürür	Pīr-i çarhuñ bir meh-i nā-mihri yok yārum gibi Anuñ için ‘Āliyā aġlar gezer iñler yürür	Ġazel/5		<i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilün</i>	Başlık: ‘Ālī <i>Gelibolulu Muştafā ‘Ālī</i> <i>Dīvānı</i> , s. 684.
141a	‘Ālī	Haţtı belürse eylesek ol servi der-kenār Çıksaķ kenāra ya‘ni ğöñül olsa nev-bahār	‘Ālī o demde yār ile ġülşende mā‘il ol Pīr ü cevān ne dirse disün eyle ihtiyār	Ġazel/4		<i>Mef‘ulū</i> <i>Fā‘ilātū</i> <i>Mefā‘ilū</i> <i>Fā‘ilün</i>	Başlık: ‘Ālī Bu şiir, <i>Gelibolulu Muştafā ‘Ālī Dīvānı</i> ’nda bulunmamaktadır.
141a	[‘Ālī]	Ne ‘arz-ı hāle meded var ne tākāt-ı ġüftār N’olaydı hāli bileydün sen ey perī-ruhsār	Belā-yı ‘ışķ ile ‘Ālī şikeste-hāl olduñ Ṭabīb-i şihhate el şunmaz istemez bīmār	Ġazel/4		<i>Mefā‘ilün</i> <i>Fe‘ilātün</i> <i>Mefā‘ilün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: [‘Ālī] <i>Gelibolulu Muştafā ‘Ālī</i> <i>Dīvānı</i> , s. 590. Bu şiir, <i>Dīvān</i> ’da altı

							beyittir.
141a	‘Ālī	Cām-ı mey üstine bir bencileyin ditrer yok Baña pīrān-ı ħarābātda bir beñzer yok	Çeşm-i bīmāruñ içün ħaste yaturmuş ‘Ālī Gözlerinden naẓar [olmazsa] anı gözler yok	Ġazel/5		<i>Fe‘ilātün</i> <i>Fe‘ilātün</i> <i>Fe‘ilātün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: ‘Ālī <i>Gelibolulu Muştafā ‘Ālī</i> <i>Dīvānı</i> , s. 831.
141b	‘Ālī	Serāy-ı ƣalbi ƣamdan tīre gördüm deste cām aldum Çeküp Cem sāƣarın Zāl-i felekden intikām aldum	Vücūdum mülkine Mālik kılup bir Yūsuf-ı ĥüsni ‘Azīz-i vaqt olup ‘Ālī melek-ĥü bir cevān aldum	Ġazel/5		<i>Mefā‘ilün</i> <i>Mefā‘ilün</i> <i>Mefā‘ilün</i> <i>Mefā‘ilün</i>	Başlık: ‘Ālī <i>Gelibolulu Muştafā ‘Ālī</i> <i>Dīvānı</i> , s. 924.
141b	‘Ālī	Ƙoñ açılayın bilsün her rāzumı cānānum Ƙoñ çāk ideyin itsün dāmāna girībānum	Cānāna var ey ‘Ālī şerĥ eyle bu aĥvāli Cān gitdi beden ĥālī gelsün yirine cānum	Ġazel/5		<i>Mef‘ülü</i> <i>Mefā‘ilün</i> <i>Mef‘ülü</i> <i>Mefā‘ilün</i>	Başlık: ‘Ālī <i>Gelibolulu Muştafā ‘Ālī</i> <i>Dīvānı</i> , s. 963. Bu şiir, <i>Dīvān</i> ’da yedi beyittir
141b	‘Ālī	La‘l-i dil-berden dil-i şeydāya söyleñ söylesün Ƙand vaşfın tūtī-i ğüyāya söyleñ söylesün	La‘l-i dil-berden dil-i şeydāya söyleñ söylesün Ƙand vaşfın tūtī-i ğüyāya söyleñ söylesün	Ġazel/6		<i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilün</i>	Başlık: ‘Ālī <i>Gelibolulu Muştafā ‘Ālī</i> <i>Dīvānı</i> , s. 1053.
142a	‘Ālī	Himmet bülend idüp bu dil-i müstemende ben Meyl eylerem o serv-ƣad ü ser-bülende ben	‘Ālī bu şi‘ri zīver-i menşūr-ı naẓm idüp Ĥusrevlik eyledüm yine mülk-i suĥanda ben	Ġazel/7		<i>Mef‘ülü</i> <i>Fā‘ilātü</i> <i>Mefā‘ilü</i> <i>Fā‘ilün</i>	Başlık: ‘Ālī <i>Gelibolulu Muştafā ‘Ālī</i> <i>Dīvānı</i> , s. 993. Bu şiir, <i>Dīvān</i> ’da yedi beyittir.
142a	Dā‘ī	Perisin yā beşersin yā firişte Ki cismüñ nūr ile olmuş sirişte	Seni şanma ki Dā‘ī şimdi sevdi Seni sevdi ezel evvel görüşte	Ġazel/5		<i>Mefā‘ilün</i> <i>Mefā‘ilün</i> <i>Fe‘ülün</i>	Başlık: Dā‘ī <i>Aĥmed-i Dā‘ī Dīvānı</i> , s. 116. Bu şiir, <i>Dīvān</i> ’da yedi beyittir.
142a	-	İtme ‘arz-ı ihtiyāc ey dil bugün her nā-kese Pādişāhuñ var iken rızƣın virici her kese	Bir dil-i vīrān ‘imāret itmege sa‘y ideğör Eylemek ĥacet degül bünyād-ı mescid medrese	Ƙıt‘a/3		<i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilün</i>	Başlık: Ƙıt‘a
142b	‘Ālī	Bu tāzelikte cān gibi olsañ n’ola nihān Genc-i nihān didükleri sensin be hey cevān	Bendeñ dūrūr ƣapuñda senüñ ‘Ālī-i za‘īf Sensin penāh-ı ‘ālem [ü] sultān-ı kām-rān	Ġazel/4		<i>Mef‘ülü</i> <i>Fā‘ilātü</i>	Başlık: ‘Ālī <i>Gelibolulu Muştafā ‘Ālī</i>

						<i>Mefā'îlū</i> <i>Fā'ilün</i>	<i>Dīvānı</i> , s. 985. Bu şiir, <i>Dīvān</i> 'da yedi beyittir.
142b	‘Ālī	Şebüm târ itdi bahtum kara rûzum tîre şabrum mû Siyeh-hâl ü siyeh-gîsû siyeh-çeşm ü siyeh-ebrû	İlet bu nazm-ı gevher-bârı şun destine ey ‘Ālī Lebin öpmek kadar vardır okursa bir kez ol âhû	Ġazel/5		<i>Mefā'îlün</i> <i>Mefā'îlün</i> <i>Mefā'îlün</i> <i>Mefā'îlün</i>	Başlık: ‘Ālī <i>Gelibolulu Muştafâ ‘Ālî</i> <i>Dīvānı</i> , s. 1071.
142b	‘Ālī	Ol zülf-i hoş-bû ol müşg-ebrû Gel söyle toğrı ey dil nedür bu	İndürdi ‘Ālī gökden hilâli Çeşm-i gâzâh va'llâhi cādû	Ġazel/5		<i>Müstef'îlât</i> <i>ün</i> <i>Müstef'îlât</i> <i>ün</i>	Başlık: ‘Ālī <i>Gelibolulu Muştafâ ‘Ālî</i> <i>Dīvānı</i> , s. 1070.
142b	‘Ālī	A‘ dâya kılıç çek beni yanuñdan ayırma Zâtum gibi şemşiri miyānuñdan ayırma	Sultānum eger himmet-i ‘ulyâ ise kaçduñ ‘Ālī kuluñı şâh-ı cihānuñdan ayırma	Ġazel/4		<i>Mef'ûlū</i> <i>Mefā'îlū</i> <i>Mefā'îlū</i> <i>Fe'ûlün</i>	Başlık: ‘Ālī <i>Gelibolulu Muştafâ ‘Ālî</i> <i>Dīvānı</i> , s. 1130. Bu şiir, <i>Dīvān</i> 'da yedi beyittir.
143a	‘Ālī	Şikâr itdi gönül murğını bir şüh-ı siyeh-çerde Anuñ şeh-bâz-ı sevdâ-yı vişâlidür uçan serde	Vişâl el vermeyüp ger fetḥ-i bâb olmazsa ey ‘Ālī Şakın gitme işiginden ‘ilâc ol derdedür derde	Ġazel/6		<i>Mefā'îlün</i> <i>Mefā'îlün</i> <i>Mefā'îlün</i> <i>Mefā'îlün</i>	Başlık: ‘Ālī <i>Gelibolulu Muştafâ ‘Ālî</i> <i>Dīvānı</i> , s. 1088.
143a	‘Ālī	Bütân görünmez dirler ammâ görsem ey cānum seni ²⁵ Der-kenâr itsem hemân ey genc-i pinhānum seni	Dîde-i ‘Ālîye rüyusuz cihân deycür olur Cân seni ister seni gül yüzli cānānum seni	Ġazel/6		<i>Fā'ilâtün</i> <i>Fā'ilâtün</i> <i>Fā'ilâtün</i> <i>Fā'ilün</i>	Başlık: ‘Ālī <i>Gelibolulu Muştafâ ‘Ālî</i> <i>Dīvānı</i> , s. 1238. Bu şiir, <i>Dīvān</i> 'da yedi beyittir.
143b	Rûhî	Didüm cāna geçdi ḥadeng-i cefâ Gülüp yâr didi mazâ mâ-mazâ	Şakın ‘ışka yaklaşma Rûhî ki ‘ışk Belâdur belâdur belâdur belâ	Ġazel/5		<i>Fe'ûlün</i> <i>Fe'ûlün</i> <i>Fe'ûlün</i> <i>Fe'ûl</i>	Başlık: Rûhî <i>Bağdath Rûhî Dīvānı</i> , s. 324.
143b	Rûhî	Hezārân gonçeye gülşende bir bûlbûl olur güyâ Seni gör kim hezārân bûlbûlün var ey gül-i ra‘nâ	Görinen gök yüzinde hâle-i meh şanma ey Rûhî Fenâr yakup uçurmuşdur bu gice ol meh-i garrâ	Ġazel/6		<i>Mefā'îlün</i> <i>Mefā'îlün</i> <i>Mefā'îlün</i>	Başlık: Rûhî <i>Bağdath Rûhî Dīvānı</i> , s. 327.

²⁵ Bu mısra, TY 1724'de vezne uymamaktadır

						<i>Mefā'îlün</i>	Bu şiir, <i>Dîvân</i> 'da yedi beyittir.
143b	Rûhî	Hüsñ bāğında bugün ol iki hadd-i zibā İki güldür güzelüm biri birinden a' lā	Seg raķîbî didiler gitdi bugün dünyādan Rûhiyā gerçek olursa bizüm olur dünyā	Ġazel/5		<i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Rûhî <i>Bağdatlı Rûhî Dîvânı</i> , s. 333.
144a	Rûhî	Şeb-i ğamdur elem-i hicr ile nev-rûz baña Yanar âteş görünür mihr-i cihân-süz baña	Çünkü nevrûzda Rûhî bir olurmuş şeb u rûz Olsa yeksân n'ola miḥnetde şeb u rûz baña	Ġazel/7		<i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Rûhî <i>Bağdatlı Rûhî Dîvânı</i> , s. 330.
144a	Rûhî	Sîne mecrûḥ u gönül maḥzûn u ḥâtır pür-ḥarac Şabra ḳaldı çâremüz <i>eş-şabru miftāḥu'l-ferec</i>	Kârgâh-ı ' ışķ Rûhî bir ' aceb dergâhdur Kim ' amîķ olmuş ḥavālîsî anuñ min külli fecc	Ġazel/5		<i>Fâ' ilātün</i> <i>Fâ' ilātün</i> <i>Fâ' ilātün</i> <i>Fâ' ilün</i>	Başlık: Rûhî <i>Bağdatlı Rûhî Dîvânı</i> , s. 366.
144a	Rûhî	Ġamzeñ ḥadengi cān-ı ḥazîne ğidā-yı rûḥ Peykân-ı ḳâtilün dile sermāye-i fütûḥ	Metn-i metin-i ' ışķı faķîḥ añlamadı ḥiç Rûhî ne deñlü yazdı anuñ levḥine şürûḥ	Ġazel/5		<i>Mef' ulü</i> <i>Fâ' ilātü</i> <i>Mefâ'îlü</i> <i>Fâ' ilün</i>	Başlık: Rûhî <i>Bağdatlı Rûhî Dîvânı</i> , s. 374.
144b	Aḥmed î	Ey büt-i şîrîn-zebân dilber-i serv-i revân Bir gicecik olayduñ bizüm odada hemân	Şubḥ oluban gelesin Aḥmediye viresin Ḥ'âce selāmün ' aleyk şāhum ' aleyke's-selām	Ġazel/6		Bu şiir, 14'lü hece ölçüsü ile yazılmıştır.	Başlık: Aḥmedî
144b	Ṭalibî	Dem-be-dem dide-i cān seyri senün ānuñda Fikr-i dil şām u seḥer zûlf-i perişānuñda	Reşk ider ḥüsñ-i edāña şu' arā cümle bugün Görelî bu ğazeli Ṭalibî dîvānuñda	Ġazel/5		<i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Ṭalibî
144b	-	Üştür-i ner gibi boynımı uzadınca hemân Nāķaveş çökdî önüme deve gördün mi didî	-	Ferd		<i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Ferd
145a	Veysî	Bend-i miḥnetde esîr itme dil-i nā-şādı Olsun ey serv-i seḥî ḳametünün āzādı	Veysiyā naķş-ı nigār eylemede müjgānum Ser-fürü itdürür oldı ḳalem-i Behzādı	Ġazel/5		<i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Veysî <i>Veysî Dîvânı</i> , s. 221.

145a	Yaḥyā	Mihribānlık gördi ḥurşīd-i cihān-efrūzdan Germ olup bülbül nevāya başladı nev-rūzdan	Meş‘al-i gül şevkine seyr idegör şeb-tā-seher Giceyi fark itmez olmaz şimdi Yaḥyā rūzdan	Ġazel/5		<i>Fā‘ilātūn</i> <i>Fā‘ilātūn</i> <i>Fā‘ilātūn</i> <i>Fā‘ilūn</i>	Başlık: Yaḥyā <i>Şeyḥü’l-islām</i> <i>Yaḥyā</i> <i>Dīvānı</i> , s. 303.
145a	Kemāl	İki ‘ālemde taşarruf ehlidür rūḥ-ı velī Dime kim bu mürdedür bundan nice dermān ola Rūḥ şemşīr-i Ḥudādur ten ḡlāf olmuş aña Daḥı a‘lā kār ider bir tīḡ kim ‘uryān ola	-	Rubā‘ī		<i>Fā‘ilātūn</i> <i>Fā‘ilātūn</i> <i>Fā‘ilātūn</i> <i>Fā‘ilūn</i>	Başlık: Rubā‘īyyü’l- Ehlü’l-Kemāl Bu şiir, Şeyḥü’l-islām Kemāl Paşa-zāde Dīvānı’nda bulunmamaktadır. Mecmuada şiirin başlığında her ne kadar “rubā‘ī” başlığı bulunsa da bu şiir rubā‘ī nazım şekline özgü ahreb ve ahrem adı verilen vezinlerle yazılmamış olup rubā‘ī nazım şeklinin kafiye düzenine de sahip değildir.
145a	Mecdī	Nice taḥrīr idem evşāfuñ ḡāyet çokdur Ḥāmede çaḡ o kadar kuvvet-i bāzū yokdur	-	Ferd		<i>Fe‘ilātūn</i> <i>Fe‘ilātūn</i> <i>Fe‘ilātūn</i> <i>Fe‘ilūn</i>	Başlık: Mecdī Bu şiir, <i>Mecdī</i> <i>Dīvānı</i> ’nda yoktur.
145a	Fehīm	Mengüş-e-i gūşvāruñ olsun ey dil Bu nükte ki her vechile müstaḥsendür Ümmīd-i kerem eyleme kemden zīrā Kemden kerem ümmīdi de kemlikdendür	-	Rubā‘ī		<i>Meḥ‘ulū</i> <i>Meḥ‘ilū</i> <i>Meḥ‘ilūn</i> <i>Fa‘</i> <i>Meḥ‘ulū</i> <i>Meḥ‘ilūn</i> <i>Meḥ‘ilūn</i> <i>Fā‘</i>	Başlık: Fehīm Çelebi Bu şiir, 156a’da “Arzī Dede” başlığı ile mükerrer kaydedilmiştir.
145b	-	Öldi şeh Meḥemmed bin Murād Bilūn bağ-ı cināna kıldı seyr	İşi ḥayr olduḡıçün ḥalkā Oldı tārīḡ aña du‘ā-yı ḥayr(Sene 886)	Ḳıṭ‘a/2		Bu şiirde belli bir	Başlık: Tārīḡ-i Vefāt-ı Ebū’l-Fetḥ

						vezin bulunama mıdır.	
145b	-	Didiler Sultān Murād-ı rābi ⁶ oldı pādīshāh(Sene 1032)	-	Mısrā ⁶		<i>Fā⁶ilātūn</i> <i>Fā⁶ilātūn</i> <i>Fā⁶ilātūn</i> <i>Fā⁶ilūn</i>	Başlık: Tārīḫ-i Cülūs-ı Sultān Murād
145b	-	Ehl-i sünnet menzili oldı Revān(Sene 991)	-	Mısrā ⁶		<i>Fā⁶ilātūn</i> <i>Fā⁶ilātūn</i> <i>Fā⁶ilūn</i>	Başlık: Tārīḫ-i Fetḥ-i Revān
145b	-	Pādīshāh aldı Revānın şāhın(Sene 991)	-	Mısrā ⁶		<i>Fe⁶ilātūn</i> <i>Fe⁶ilātūn</i> <i>Fe⁶ilūn</i>	Başlık: Diger Tārīḫ
145b	-	Dār-ı İstanbul ser-ā-ser yandı āh(Sene 977)	-	Mısrā ⁶		<i>Fā⁶ilātūn</i> <i>Fā⁶ilātūn</i> <i>Fā⁶ilūn</i>	Başlık: Tārīḫ-i İstanbul Şā ⁶ ıka Būd
145b	-	Yıldırımla seyl Kōstanṭini yakdı yıkdı ya (Sene 971)	-	Mısrā ⁶		<i>Fā⁶ilātūn</i> <i>Fā⁶ilātūn</i> <i>Fā⁶ilātūn</i> <i>Fā⁶ilūn</i>	Başlık: Tārīḫ-i Nüzul-ı Yıldırım u Hurūş İden Seyldür İstanbul
145b	-	Oldı tārīḫ-i intikāl-ı Emīr (Sene 823)	-	Mısrā ⁶		<i>Fe⁶ilātūn</i> <i>Mefā⁶ilūn</i> <i>Fe⁶ilūn</i>	Başlık: Vefāt-ı Ḥazret-i Emīr Sultān
145b	-	Monlā Ebū's-Su ⁶ ūda ola maḫām cennet (Sene 982)	-	Mısrā ⁶		<i>Mef⁶ulū</i> <i>Fā⁶ilātūn</i> <i>Mef⁶ulū</i> <i>Fā⁶ilātūn</i>	Başlık: Vefāt-ı Ebū's- Su ⁶ ūd
145b	-	Vāh Şeyḫ(Sene 922)	-	-		-	Başlık: Vefāt-ı Ḥazret-i Mīr Neccārī
145b	-	سلطان تیمور انکه چرخ را دل خون کرد در خون عدوروی زمین کلکون کرد	در هفته شعبان سوی علین تاخت فی الحال رضوان سر و پا بیرون کرد	Ḳıṭ ⁶ a/2		-	Başlık: Tārīḫ-i Vefāt-ı Timur

145b	-	بود سیواس و حلب با ملک شام در عمارت چون عروس بی نقاب	شد خراب از آتش جیش تیمور در شهر سال تاریخ خراب	Qıṭ'a/2	-	Başlık: Tārīḫ-i İstilā-yı Timur ber-Sivas
145b	-	Bi'smi'llāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm(Sene 784)	-	-	-	Başlık: Tārīḫ-i Binā-yı Qal'a-yı Qahqaha
146a	-	Feth-i Kōstantīniyye(Sene 857)	-	-	-	Başlık: -
146a	-	Belde-i ṭayyibe(Sene 857)	-	-	-	Başlık: -
146a	-	Âḫirūn(Sene 857)	-	-	-	Başlık: -
146a	-	Kāfire kıyāmet(Sene 857)	-	-	-	Başlık: -
146a	-	Binā-yı cāmi'-i Sulṭān Bāyezīd hicret-i nebeviyyenūn ṭokuz yüz altı zi'l-ḥiccesinūn tamāmında bünyād urılup u ṭokuz yüz on biri zi'l-ka' desinde tamām olındı(Sene 883)	-	-	-	Başlık: Bīnā-yı Dīvār-ı Eski Saray
146a	Maḥmūd Paşa	Yessera'llāhü lenā kâ'a maḳāmen Maḥmūd(Sene 911)	-	Mısrā'	<i>Fe'ilātün</i> <i>Fe'ilātün</i> <i>Fe'ilātün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Maḥmūd Paşanuñ Kendü Cāmi'ine Tārīhidür
146a	-	Didiler tārīḫini feth oldı külli Üngürüs(Sene 936)	-	Mısrā'	<i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilün</i>	Başlık: Feth-i Qal'a-yı Budin
146a	Hāşimī	Yol oldı Üsküdera biñ otuzda Aḳdeñiz ṭoñdı(Sene 936)	-	Mısrā'	<i>Mefā'ilün</i> <i>Mefā'ilün</i> <i>Mefā'ilün</i> <i>Mefā'ilün</i>	Başlık: Hāşimī Efendinūn Lafzen ü Ma'nen Tārīhidür <i>Hāşimī Dīvānı</i> , s. 172.
146a	-	Güiyā bu çeşme bir saḳḳā durur Rāh-ı Hāḳḳa teşne eyler cüst ü cü	Öñine kim gelse dir tārīḫ için Mā Hüseyin ile Ḥasan 'ışḳına şu	Qıṭ'a/4	<i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilün</i>	Başlık: Ḥāric-i Ez-Qal'a- yı Edirne Qapusı ile Ṭop Qapusı Arasındaki Beglerbegi Çeşmesinūn Tārīhidür
146a	Vaḥidī	Oldı Sulṭān Murādçün tārīḫ Mevlid-i Ġāzī[vü] fevti'l-Ġāzī (1018-1049)	-	Ferd	<i>Fe'ilātün</i> <i>Fe'ilātün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Tārīḫ-i Vaḥidī Efendi Berāy-ı Vilādet Vefāt-ı Merḥūm Sulṭān Murād bin Sulṭān Aḥmed

146a	-	Ebū Ḥanīfe Seyf(150) Vü Mâlik kaṭ' -ı a' dâ(179) Ve's-Şâfi' idür 'alem(204) Vü Aḥmed dām-ı mecdâ (241)	-	-	-	Başlık: Bu Beyitte İmâm-ı A' zâm u İmâm-ı Mâlik ü İmâm-ı Şâfi' i ü İmâm-ı Aḥmed Ḥanbelî Raḥimehu'llâh Ḥazretlerinüñ Târîḥ-i Vefâtları Birer Lafz ile Edâ Olunmuşdur
146b	-	Mâtü't-taḥrîr(Sene 941)	-	-	-	Başlık: Târîḥ-i Vefât-ı Kemâl Paşa-zâde
146b	-	Geldi burc-ı evliyâya pâdişâh-ı nâm-dâr (Sene 941)	-	Mısrâ'	<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Târîḥ-i Feth-i Bağdâd
146b	-	Feteḥnâ'l-'Irâk (Sene 941)	-	-	-	Başlık: Diğer Târîḥ
146b	-	Bi-ḥamdi'llâh olup imdâdı bād-ı 'avn-i Yezdānuñ Yine Saḫız dehân-ı pāk-i İslâma naşib oldu	-	Ferd	<i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i>	Başlık: Târîḥ-i Feth-i Saḫız
146b	[Hâşimî]	Quruldı çarḥ-ı atlasdan mu'allâ bârgâh-ı nev Cülüs idüp şeh-i 'âlî-mekân mânend-i mäh-ı nev O demde cümle a'yâna el öpmek oldu cāh-ı nev Didüm ben de bu nazm ile açup târîḥe rāh-ı nev Cihāna müjde geldi şimdi 'ādil pâdişâh-ı nev Cülüs-ı zer serîr-i mülk-i zibâ cilvegāh-ı nev	Cülüs idüp bugün sulṭân-ı 'âlem taht-ı dünyāya İrişdi kūs-ı 'adlinüñ şadâsı tāk-ı keyvāna Alalar kulları feth ü zaferden Hâşimî-vāye Kılup evşâfını şeh-nâme vü târîḥ dünyāya Sipāhî dâ'imā manşûr ola ol şāhuñ a'dāya Şeh-i nev-rûz-ı ezhâr ile çekdükçe sipāh-ı nev	Müseddes	<i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i>	Başlık: Müseddes Oldı Evşâf-ı Cülüs-ı Şāh-ı Devlet-mend Ḥisāb İtsek İki Târîḥ Olur Zeylinde Her Bir Bend <i>Bursalı Hâşimî Divânı</i> , s. 76-77.
147a	-	Qoydı ğam leşkeri yüz gönlüme hāmūn hāmūn Qara bayraklu 'alemler ucu gül-gün gül-gün	Bu ne vîrâne gönüldür Şafî'ey vāy ey vāy Servler var idi bu bağda mevzūn mevzūn	Ġazel/6	<i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Eş-Şeyḥ-i Şafîyyü'd-dîn Şîrâzî
147b	İşhāk	Derd-i hicrūñle neler çekdigüm Allāh bilür Ger ölürsem dimezem kimseye Allāh bilür	Fürkatüñle yine bir derde düşüpdür İşhāk Gāh bilmez unudur kendüsini gāh bilür	Ġazel/5	<i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: İşhāku'l- Müderres <i>Üsküplü İşhāk Çelebi</i> <i>Divânı</i> , s. 148.

147b	Yahyā	Ele alsa yazılır ey meh-i enver kâğaz Dil-i sevdâ-zede-i ‘âşıka beñzer kâğaz	Rişte-i ter şarılır şeh-perine ey Yahyā Senden iletse eger yâre kebûter kâğaz	Ġazel/5		<i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Yahyā <i>Şeyhü’l-islâm Yahyā</i> <i>Dīvânı</i> , s. 69.
147b	Bâkî	Riyâz-ı hüsnde olmuş o la‘l-i nâb lezîz Cihân içinde bilürsin olur hoş-âb lezîz	Ġazelleründe vaşf-ı lebin eyle ey Bâkî Şekerle olsa bilürsin olur hoş-âb lezîz	Ġazel/5		<i>Mefā‘ilün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Mefā‘ilün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Bâkî <i>Bâkî Dīvânı</i> , s. 92-93.
148a	Necâtî	Baňa yârün yanağı vü lebi vü kıddi yiter Üzül ey gül açıl ey gönçe yıkıl ey ar‘ar‘	Gice gündüz işidür âh u figân eyledigüm Hiç bir kerre dimez haste Necâtî n‘eyler	Ġazel/5		<i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Necâtî-i Üstâd <i>Necâtî Dīvânı</i> , s. 169. Bu şiir, <i>Dīvân</i> ’da yedi beyittir.
148a	Revânî	Leb-i cânâneyi emdükçe gönül hurrem olur Kişi mey şöhetini eyleyicek bî-gam olur	Şâhid-i nazm-ı Revânîye ne hâcet zînet Ki haţ-ı şi‘ri aña kâkül olur perçem olur	Ġazel/5		<i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Revânî <i>Revânî Dīvânı</i> , s. 221.
148a	[Fazlî]	Kendin gubâr-ı râhuña beñzetmiş ey nigâr İrse ‘aceb mi gözlerüme kuılden gubâr	Leblerümden her Ġazel didükçe bir buse dimiş N’ola Fazlî söylese her lahza şi‘r-i âbdâr	Ġazel/5		<i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: [Fazlî] Bu şiir, <i>Ġara Fazlî</i> <i>Dīvânı</i> ’nda ve <i>Kutup</i> <i>(Seyyid) Osman Fazlî</i> <i>Dīvânı</i> ’nda bulunmamaktadır. Bu şiirin ilk beyti “ <i>Mef‘ülü Fâ‘ilâtü</i> <i>Mefâ‘ilü Fâ‘ilün</i> ” vezni ile diğer beyitleri “ <i>Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün</i> ” vezni ile yazılmıştır.
148b	Fazlî	Cihânuñ şâhıyam bir pâdişâh-ı kâm-rânum var Ġulı olmağ ile ‘âlemde ‘izz-i câvidânım var	Ten-i bî-cânım oldu pür-hevâyî gibi ey Fazlî Ġayâtumdan eşer ancak benüm âh u figânım var	Ġazel/6		<i>Mefâ‘ilün</i> <i>Mefâ‘ilün</i> <i>Mefâ‘ilün</i> <i>Mefâ‘ilün</i>	Başlık: Fazlî <i>Ġara Fazlî Dīvânı</i> , s. 335.
148b	Fazlî	Al geymiş dîde-i ‘âşık gibi ol Ġamzekâr	Cümle beyti al câmuñ vaşfidur ey lâle had	Ġazel/7		<i>Fâ‘ilâtün</i>	Başlık: Fazlî

		Ṭurfatü'l-‘ayn içre ger kıanlar dokerse vechi var	Fazl'ün bu ŧi' rine dirsem 'aceb mi lâlezâr			<i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilün</i>	<i>Ḳara Fazlî Dîvânı</i> , s. 330.
148b	Çâkerî	Lebünden ŧekkere ŧîrîn dimezler Yüzün güldür gül-i nesrîn dimezler	Şular kim Çâkerî sözün okurlar Ḥadıŧ-i Ḥusre ve ŧîrîn dimezler	Ġazel/5		<i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i> <i>Fe' ülün</i>	Başlık: Çâkerî <i>Çâkerî Dîvânı</i> , s. 96.
14 9a	Şâfî	Cân cemâlün ŧevkıne mesrûr olur Dîde dîdârün ile pür-nûr olur	Görse Şâfî gün yüzün âyînesin Açılır ğam-ġîn dili mesrûr olur	Ġazel/7		<i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilün</i>	Başlık: Şâfî
149a	Nesîmî	Bahr-i fenâda fân' ol gör ki ne hoş hayât olur Âb-ı hayât imiş fenâ gerçi adı memât olur	Vahdet-i harfe tâ-ebed oldu Nesîmî bellüsüz Bil ki bu resme maḥv olan zinde-i kâ'inât olur	Ġazel/7		<i>Müstef' ilü</i> <i>n</i> <i>Müstef' ilü</i> <i>n</i> <i>Müstef' ilü</i> <i>n</i> <i>Müstef' ilü</i> <i>n</i>	Başlık: Nesîmî <i>Nesîmî Dîvânı</i> , s. 91. Bu ŧiir, <i>Dîvân</i> 'da on altı beyittir.
149b	Nizâmî	Gün yüzün görmeyeliden ki günüm dün gibidür Baña biñ yılca gelür gerçi saña dün gibidür	Ey Nizâmî lebi üstindeki hâl ol ŧanemün Ġuşşadan 'âŧıķı cânındaki düġün gibidür	Ġazel/7		<i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Nizâmî <i>Karamanlı Nizâmî Dîvânı</i> , s. 129.
149b	Mesîḫî	İŧigün seyl-i eşke menzildür Anı nehr eyleme ki sâ'ildür	İŧidüp nâlemün cereslerini Didi yine Mesîḫî/kanzildür	Ġazel/5		<i>Fe' ilâtün</i> <i>Mefâ' ilün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Mesîḫî <i>Mesîḫî Dîvânı</i> , s. 155. Bu ŧiir, <i>Dîvân</i> 'da altı beyittir.
149b	Ca' ferî	Şol perî ruḥ kim gelür kıaŧın kemân eyler geçer Tîr-i müġânına 'uŧŧaķı niŧân eyler geçer	Ca' ferî öz derdini el-kıŧŧa âḫir dünyeden Yâdigâr için yazar hoş dâsitân eyler geçer	Ġazel/5		<i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilün</i>	Başlık: Ca' ferî
150a	Mesîḫî	Şeb-i zülfünde ḥaddün gösterür nûr Meger kim gerdenündür ŧem' -i kâfûr	Benüm ebyâtuma düzd el ŧunarsa [Fe-ŧun] ya Rabbi hâzâ'l-beyte ma' mûr	Ġazel/7		<i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i> <i>Fe' ülün</i>	Başlık: Mesîḫî <i>Mesîḫî Dîvânı</i> , s. 145.
150a	Mesîḫî	Baña dildârüm 'arz-ı kâmet eyler Ḳulına gör ne 'âlî himmet eyler	Mesîḫî ârzü-yı küy-ı dildâr Seni ön ŧoıra ehl-i cennet eyler	Ġazel/6		<i>Mefâ' ilün</i> <i>Mefâ' ilün</i>	Başlık: Mesîḫî <i>Mesîḫî Dîvânı</i> , s. 157.

						<i>Fe'ülün</i>	
150b	Âhî	Bülbül-i şeydâ n'ola itse figân u nâleler Dişlemişler gonçenün gülşende la'lin jâleler	Dâğlardur güyiyâ ben bülbülün bağrında âh Âhiyâ ol gonçenün la'lindeki teb-hâleler	Ġazel/5		<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Âhî <i>Âhî Dîvânı</i> , s. 14.
150b	Âhî	Bağrına taşlar başup ben haste için tağlar Kabrüm üzre saçların çözmiş bulutlar ağlar	Şu gibi çağlar geçer 'ömrüm güzellik çağıda Şanma ancak Âhî'nün eşk-i revânı çağlar	Ġazel/5		<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Âhî <i>Âhî Dîvânı</i> , s. 10.
150b	'Aṭā	Deheni varını la'l-i leb-i cānāndan şor Sırrını cānda ara hikmeti Loḡmāndan şor	Şanma biḥūde 'Aṭā sīnesinün dāğların Gel neler çekdügin ol âfet-i devrāndan şor	Ġazel/7		<i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: 'Aṭā Bu şiir, <i>Üsküplü 'Aṭā ve Dîvānçesi</i> 'nde bulunmamaktadır.
151a	'Adnî	Mihrün ile âhum ey meh-rû Şüreyyādan geçer Eşk-i çeşmüm kaṭresi mevc ursa deryādan geçer	Dil-berā ger ḥāk-i pāyuñ gire 'Adnî destine Cān u yā devrān olur firdevs-i a'lādan geçer	Ġazel/7		<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: 'Adnî <i>'Adnî Dîvânı</i> , s. 23.
151a	Fenāyî	Ġamzeñ şanemā bağrumı kan eylemek ister Dil şabr idemez âh u figân eylemek ister	Mest olmağa mestāne gözün gibi Fenāyî 'Azm-i ṭaraf-ı kūy-ı muğān eylemek ister	Ġazel/5		<i>Meḥ'ülü</i> <i>Mefā'ilü</i> <i>Mefā'ilü</i> <i>Fe'ülün</i>	Başlık: Fenāyî Bu şiir, <i>Fenāyî Dîvânı</i> 'nda bulunmamaktadır.
151b	Mesîḥî	Görmek isterseñ tecelliyāt-ı nūr Ka'be-i didār-ı yāra karşı ṭur	Şöyle ġāfildür Mesîḥî derdmend Kim anı uyarmaya āvāz-ı şūr	Ġazel/8		<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Mesîḥî <i>Mesîḥî Dîvânı</i> , s. 144. Bu şiir, <i>Dîvân</i> 'da sekiz beyittir.
151b	Mezākî	O vādî-i maḥabbet kim dil-i nā-şād ayak başmış Ne Kays-ı biḥūde gerdūna ḥod Ferḥād ayak başmış	Mezākî mu'cize-gülük suḡanda sende ḥatn olmuş Egerçi pāye-i i'cāza çok üstād ayak başmış	Ġazel/7		<i>Mefā'ilün</i> <i>Mefā'ilün</i> <i>Mefā'ilün</i> <i>Mefā'ilün</i>	Başlık: Mezākî <i>Mezākî Dîvânı</i> , s. 417.
151b	Nā'ilî	Bu süllem-pāye-i iḡbāle kim Şeddād ayak başmış Felek kaşr-ı vücūdın itmege berbād ayak başmış	Dil-i ferzāne bir uğranmamış semt ihtiyār itmiş İşitmiş Nā'iliden mülk-i naẓma yād ayak başmış	Ġazel/7		<i>Mefā'ilün</i> <i>Mefā'ilün</i> <i>Mefā'ilün</i> <i>Mefā'ilün</i>	Başlık: Nā'ilî <i>Nā'ilî Dîvânı</i> , s. 408. Bu şiir, <i>Dîvân</i> 'da sekiz beyittir.

15 2a	Meylî	Tılısım genc-i 'ışka bu dil-i nâ-şâd ayak başmış Haşa itmiş o müşkil-kâra bî-üstâd ayak başmış	'Arûs-ı kâm-ı dünyâya şakın dil virme ey Meylî Bu köhne haclegâh-ı dehre çok dâmâd ayak başmış	Ġazel/6		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i>	Başlık: Meylî
15 2a	Ġadri	O şahrâ-yı mahabbet kim dil-i nâ-şâd ayak başmış Ne murğ-ı nâme-ber görmüş ne peyk-i bād ayak başmış	Şakın küstâh reftâr itme Ġadri hâme-i şî' rûn Hâzer kıl bu zemîne Vecdî-i üstâd ayak başmış	Ġazel/5		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i>	Başlık: Ġadri
152b	Vecdî	Tûfân-ı sirişküm dime cûş-ı yeme beñzer Bağ çeşmüme dâmânuma deryâ neme beñzer	Tağsım idicek Zühre bu şî'ri didi 'İsâ Bu nazm eşer-i Vecdî-i mu'ciz-deme beñzer	Ġazel/7		<i>Me'ülü</i> <i>Mefâ'ilü</i> <i>Mefâ'ilü</i> <i>Fe'ülün</i>	Başlık: Vecdî <i>Vecdî ve Divânçesi</i> , s. 90-91.
152b	Mezâkî	Sâkî gül ü mül mevsimi bir hoş-deme beñzer Bu 'âlem-i âb âb-ı ruğ-ı âdeme beñzer	Ser-halka-i 'irfânda dil-i şâf-ı Mezâkî Bir meclis-i şâhânede câm-ı Ceme beñzer	Ġazel/7		<i>Me'ülü</i> <i>Mefâ'ilü</i> <i>Mefâ'ilü</i> <i>Fe'ülün</i>	Başlık: Mezâkî <i>Mezâkî Divânı</i> , s. 333.
153a	Mezâkî	Gel ey muṭrib terennüm-sâz-ı şevk ol bezm-i meydür bu Dem-â-dem bādî-i şıyt u şadâ-yı def ü neydür bu	Mezâkî böyle vâdîde n'ola yârân-pesend olsa Tekâpü-yı kümeýt-i hâme-i ferhunde-peydür bu	Ġazel/5		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i>	Başlık: Mezâkî <i>Mezâkî Divânı</i> , s. 507.
153a	Neşâtî	Dime gerdân olan bezm-i şafâda câm-ı meydür bu Gül[i] her dem bahâr-ı gülşen-i bî-zaḥm-ı deydür bu	'Aceb mi olsa her vâdîde hâmem katre-zen dâ'im Neşâtî gibi reh-dân-ı hüner pür-kerde peydür bu	Ġazel/5		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i>	Başlık: Neşâtî <i>Neşâtî Divânı</i> , s. 188.
153a	Faşıḥî	Gül-i surḥ aṇlama destümde zâhid câm-ı meydür bu Mu'atṭar-sâz-ı kâm-ı cân u dil bir ṭurfa şeydür bu	Faşıḥî câm-ı meyle tâ şurâḥî âşinâlardur Gel evvel-i bahâr revnağ her faşl-ı deydür bu ²⁶	Ġazel/5		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i>	Başlık: Faşıḥî Bu şiir, <i>Faşıḥî Divânı</i> 'nda bulunmamaktadır.
153b	Neşâtî	'Aceb mi dîde-i terden aḳarsa cû tâze Cefâya başladı ol şūḥ-ı kîne-cû tâze	Yine bir âfete dil virmese Neşâtî-i zâr Cihâna 'ışk ile düşmezdi güft [ü] gû tâze	Ġazel/4		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Neşâtî Efendi <i>Neşâtî Divânı</i> , s. 200.

²⁶ Bu mısra vezne uymamaktadır.

153b	Nâ'îlî	O şûhî bâğda gördüm şüküfte-rû tâze Elinde bir gül açılmış o tâze bû tâze	Tarâvet-i ruhın artırdı Nâ'îlî haţ-ı nev Cihâna velvele şaldı o rûy [u] mû tâze	Ġazel/6		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Nâ'îlî Çelebi <i>Nâ'îlî Dîvânı</i> , s. 308. Bu şiir, <i>Dîvân</i> 'da altı beyittir.
153b	Mezâkî	Bahâr tâze vü gül tâze reng ü bû tâze Çemen çemen gül-i şâh-ı emel ter ü tâze	Ne deñlü pîr ise de şevk-i nev-cevân eyler Olur edâ-yı Mezâkî-i tâze-gû tâze	Ġazel/5		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Mezâkî Efendi <i>Mezâkî Dîvânı</i> , s. 510.
154a	Şabri	Seni gördükçe her gül ol kadar şerm [ü] hicâb eyler Ki perr-i bülbüli ruhsârına bulsa niķâb eyler	Ben ol maşsûd-ı çeşm-i bülbülân-ı 'ışķum ey Şabri Ki meftûn olduğum gül baña tevcih-i hiķâb eyler	Ġazel/5		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i>	Başlık: Şabri <i>Şabri-i Şâkir Dîvânı</i> , s. 143.
154a	Bahâyî	Ruħuñdan şem'-i meclis var ise şerm [ü] hicâb eyler Ki pervâne perin ruhsârına dâ'im niķâb eyler	Bahâyî hâne-i ķalbüm ki ķalmaz böyle der- beste Nesim-i luķ eser elbette bir gün fetķ-i bâb eyler	Ġazel/5		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i>	Başlık: Bahâyî <i>Şeyhü'l-İslâm Bahâyî Dîvânı</i> , s. 66.
154a	Neşâtî	Görüp sûz-ı derûnum ol kadar şerm [ü] hicâb eyler Ki dâ'im rûyma hâkisteri âteş niķâb eyler	Ne lâzım ġamzeler çekmek Neşâtî tîġ-i ser-tîze Göñül hûd naķd-i cân iķsârına tûrmaz şitâb eyler	Ġazel/5		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i>	Başlık: Neşâtî <i>Neşâtî Dîvânı</i> , s. 151.
154b	'İşmetî	Olursa dilde n'ola dâġ-ı ârzû tâze Henüz açıldı o gül daķı reng ü bû tâze	Cefâ-yı dehr ile gelmekde 'İşmetîye fütûr Her ây me yine bed-h'âh [u] herze-gû tâze	Ġazel/5		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: 'İşmetî <i>'İşmetî Dîvânı</i> , s. 95.
154b	Vecdî	Şarâb köhne vü sâķî-i hânde-rû tâze Olursa eski dime n'ola ârzû tâze	Bu nazm-ı pâķ ber-â-ber degülse Bâķîye Budur tefâvüti Vecdî o köhne bu tâze	Ġazel/5		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Vecdî <i>Vecdî ve Dîvânçesi</i> , s. 132-33.
154b	'Ârif	Açıldı dilde gül-i dâġ-ı ârzû tâze Siyeh-bahâr-ı cünûn oldı sû-be-sû tâze	Teraşsuķ-ı ķaleminden nihâl-i fikri n'ola İderse 'Ârif-i hoş-ķab' [u] nûkte-gû tâze	Ġazel/6		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: 'Ârif <i>Abdu'l-Bâķî 'Ârif Efendi Dîvânı</i> , s. 169.
155a	'İşmetî	Sûzum artar ol şeh-i bî-dâd ger dâd itse de 'İşķ ider ķarın dil-i virânım âbâd itse de	Rûzgârımdan yine bulmam tesellî 'İşmetî Kendüni zûr eyleyüp iķsâna mu'tâd itse de	Ġazel/5		<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i>	Başlık: 'İşmetî Efendi <i>'İşmetî Dîvânı</i> , s. 97.

						<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	
155a	Nā' ilī	Çarh dūn-perverdür ey dil terk-i bī-dād itse de Vāpesīndür bir nefes ehl-i dili şād itse de	Nā' ilī ma' müre-i 'ālem hārāb olsun ki çarh Hāne-i büm eyler āhīr nüzhet-ābād itse de	Ġazel/6		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Nā' ilī Çelebiü'l- Merhūm <i>Nā' ilī Dīvānı</i> , s. 292.
155a	Vecdī	Kaşdı cān almağdur ol zālīm eger dād itse de Şād-merg itmek murād eyler beni şād itse de	Ġadrūmi yārān bilür ben hūd-senālık eylemem Şi' rūmi Cibrīl-i Vecdī zeyl-i evrād itse de	Ġazel/7		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Vecdī <i>Vecdī ve Dīvānçesi</i> , s. 131-32.
155b	Mezākī	Ben miḥnet-i şām-ı ğamı rüz-ı ezel aldum Şad-sūr virüp mātemi ni' me'l-bedel aldum	Olsam n'ola āmāde-i şad-feyz Mezākī Vecdīye nazīre dimege bir ğazel aldum	Ġazel/7		<i>Meḥ' ulū</i> <i>Meḥ' ilū</i> <i>Meḥ' ilū</i> <i>Fe' ulün</i>	Başlık: Mezākī Efendi <i>Mezākī Dīvānı</i> , s. 468.
155b	Mezākī	Gönül bāğ-ı maḥabbet kim derūn-ı dāğ dāğūndur Seni bülbul gibi zār eyleyen hep kendi bāğūndur	Mezākī bezm-i şahbādan nice fāriğ olursın kim Fūrūğ-ı rüy-ı sākī hānmān-süz-ı firāğūndur	Ġazel/5		<i>Meḥ' ilün</i> <i>Meḥ' ilün</i> <i>Meḥ' ilün</i> <i>Meḥ' ilün</i>	Başlık: Mezākī <i>Mezākī Dīvānı</i> , s. 350.
15 6a	Ṭarzi	Ṭulū' -ı sāğarı gör āfītābı neylersin Muḥīṭ-i 'ālem-i feyz ol serābı neylersin	Ķo hānḳāh-ı hārābāta düş yine Ṭarzi Bir iki sersem [ü] hāne-hārābı neylersin	Ġazel/7		<i>Meḥ' ilün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Meḥ' ilün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Ṭarzi
156a	Feyzi	Serümde sīnede dilde cigerde dāğ olsun O şüre yirleri қо reşk-i çār bāğ olsun	Ben ārzū-yı şehādetle gelmişem Feyzi O tünd-hū eger öldürmez ise sağ olsun	Ġazel/5		<i>Meḥ' ilün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Meḥ' ilün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Ṭopkapılı Feyzi Çelebi <i>Ṭopkapılı Feyzi Dīvānı</i> , s. 76.
156a	Feyzi	Hevā-yı sūnbülīdür seyr-i ezhār [u] gül ister dil Nesīm-i gülşenāsā geşt-i deşt-i sūnbül ister dil	Müheyyā cümle esbāb ṭarab-ı meclisde ey Feyzi Hemān bir şūh-raqḳāş perşān-kākül ister dil	Ġazel/5		<i>Meḥ' ilün</i> <i>Meḥ' ilün</i> <i>Meḥ' ilün</i> <i>Meḥ' ilün</i>	Başlık: Feyzi <i>Ṭopkapılı Feyzi Dīvānı</i> , s. 62.
15 6b	-	Bir şūh bulunmaz baña hem-rāz olacağ ' Işk ile bu bezm içre ser-efrāz olacağ Bir naḥl-i vefā bulmadum āh	-	Rubā' ī		<i>Meḥ' ulū</i> <i>Meḥ' ilün</i> <i>Meḥ' ulū</i> <i>Fe' ul</i>	Başlık: Rubā' ī

		Murg-ı dil-i zâr âşiyân-sâz olacak				<i>Meḥ'ülü</i> <i>Meḥ'îlü</i> <i>Meḥ'îlü</i> <i>Fe'ül</i>	
156b	Hâşimî	Dilerseñ 'âlem içre ey gönül zevk [ü] şafâ-güster Köse mey-hânesinde sâde-rûlarla şaḡal göster	-	Ferd		<i>Meḥ'îlün</i> <i>Meḥ'îlün</i> <i>Meḥ'îlün</i> <i>Meḥ'îlün</i>	Başlık: Meḥ'îli -i Hâşimî <i>Hâşimî Dîvânı</i> , s. 209.
156b	Hâşimî	Ġayra vişâli itdi raḡîbini der-be-der Miskîn cevânı 'ışḡına c**k el s**r urup	-	Ferd		<i>Meḥ'ülü</i> <i>Fâ'ilâtü</i> <i>Meḥ'îlü</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Velehu Bu şiir, <i>Hâşimî Dîvânı</i> 'nda bulunmamaktadır.
156b	Hâşimî	İşidüp pend-i pîrânı cevânı terkini urmaz Gönül bir dil-ber ile çift olur elbette tek ṭurmaz	-	Ferd		<i>Meḥ'îlün</i> <i>Meḥ'îlün</i> <i>Meḥ'îlün</i> <i>Meḥ'îlün</i>	Başlık: Velehu <i>Hâşimî Dîvânı</i> , s. 212.
156b	Hâşimî	'Aks-i ḡusnün göricek âyḡne açdı gözin Geldi rişim deyü mâtemler idüp yoldı yüzün	-	Ferd		<i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Velehu <i>Hâşimî Dîvânı</i> , s. 225.
156b	Hâşimî	Dâ'imâ engel düşerler çift olurken yâre ben Görmedüm etrâk-i bî-idrâke beñzer çift bozan	-	Ferd		<i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilâtün</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: Velehu <i>Hâşimî Dîvânı</i> , s. 226.
156b	Hâşimî	İdince kîr-i kebîr ejdehâ gibi ṭuḡyân Yılan yiyici ḡekîm idemez aña dermân	-	Ferd		<i>Meḥ'ilün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Meḥ'ilün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Velehu Bu şiir, <i>Hâşimî Dîvânı</i> 'nda bulunmamaktadır.
156b	Hâşimî	Virüp mikrâz ile perdâḡt ḡaṭṭ-ı 'anber-efşâna Yeñiyle şındıdan çıkmış müzellef oldu cânâne	-	Ferd		<i>Meḥ'îlün</i> <i>Meḥ'îlün</i> <i>Meḥ'îlün</i> <i>Meḥ'îlün</i>	Başlık: Velehu <i>Hâşimî Dîvânı</i> , s. 228.
156b	Dervîş Meyyâl	Ey dil-ber-i şehlâ nedür ol ḡamze-i tîz 'Âşık ları aḡyârdan itmez temyîz	-	Rubâ'î		<i>Meḥ'ülü</i> <i>Meḥ'îlü</i>	Başlık: Rubâ'î-i Dervîş Meyyâl

		Kan dökmek için çeşmüñi gez kıldukça Dir ‘aşık-ı miñnet-zede kej dâr dem-rîz				<i>Mefâ‘îlü Fe‘ûl Mef‘ûlü Mefâ‘îlü Mefâ‘îlün Fa‘</i>	
157a	‘İşmetî	Gönlümü vîrân idüp a‘ dayı dil-şâd eyleme Ey şeh-i hüsñ ü bahâ dâd eyle bî-dâd eyleme	Bezm-i rindân ‘İşmetî halvetgeh-i esrârdur Mest-i şevk olduñsa da zinhâr feryâd eyleme	Ġazel/5		<i>Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün</i>	Başlık: ‘İşmetî ‘İşmetî Dîvânı, s. 97.
157a	‘Arzî Dede	Mengüşe-i güşvârûñ olsun ey dil Bu nükte ki her vechile müstaḥsendür Ümmîd-i kerem eyleme kemden zîrâ Kemden kerem ümmîdi de kemlikdendür	-	Rubâ‘î		<i>Mef‘ûlü Mefâ‘îlü Mefâ‘îlün Fa‘ Mef‘ûlü Mefâ‘ilün Mefâ‘îlün Fâ‘</i>	Başlık: ‘Arzî Dede Bu şiir, 144a’da “Fehîm Çelebi” başlığı ile mükerrer kaydedilmiştir.
157a	Fehîm	Bu hüsñ ile çün nâra vara ol büt-i tersâ Dûzaḥda olan ehl-i hevâ bî-keder olsun	Mâlik olacaḡsın o güher-pâreye âḡir Ey nâr-ı cehennem saña şad-müjdeler olsun	Ġıṭ‘a/2		<i>Mef‘ûlü Mefâ‘îlü Mefâ‘îlü Fe‘ûlün</i>	Başlık: Fehîm Bu şiir, <i>Fehîm-i Qadîm Dîvânı</i> ’nda bulunmamaktadır.
15 7a	-	Cihânı kû-be-kû gezdüm esâmîsin idüp ezber Ḥaṭuñ didükleri kâfirdür ancak ḡaric ez-defter	-	Ferd		<i>Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün</i>	Başlık: Ferd
157a	‘İşmetî	Ey vaşl hevâ-ḡâḡ-ı dile dâde mi geldüñ Yâ peyrevî-i hecr ile bî-dâda mı geldüñ	Def‘-i gama yol bulmaḡa ey ‘İşmetî-i zâr Ḥâk-i der-i mey-ḡaneyeye irşâda mı geldüñ	Ġazel/5		<i>Mef‘ûlü Mefâ‘îlü Mefâ‘îlü Fe‘ûlün</i>	Başlık: ‘İşmetî ‘İşmetî Dîvânı, s. 68.
15 7b	Râḡıb	Bezm ehline sâķî bugün âmâde mi geldüñ Yâ bî-ḡadeḡ ü bâde hemân sâde mi geldüñ	Eyyâm-ı şebâb oldı telef bilmedüñ aşlâ Râḡıb bu fenâ mülkine rû‘yâda mı geldüñ	Ġazel/5		<i>Mef‘ûlü Mefâ‘îlü Mefâ‘îlü Fe‘ûlün</i>	Başlık: Gügüm Başı

157b	Şabri	Ol seng-dile sūz-ı dilūmden haber eyle Ey āh ḥazīnūm eşer ile eşer eyle	Şeh-nāme-i 'ıyş-ı Ceme evrāk-şümār ol Sākī yine engüşt-i şurāḥīyi ter eyle	Ġazel/5		<i>Meḥ'ulū</i> <i>Meḥ'īlū</i> <i>Meḥ'īlū</i> <i>Fe'ülün</i>	Başlık: Şabri <i>Şabri-i Şākir Dīvānı</i> , s. 178. Bu şiir, <i>Dīvān</i> 'da sekiz beyittir.
157b	Fā'izī	La'1-i lebūnle bāde-i pūr-zūr mest olur Tekrār tāze keyf ile maḥmūr mest olur	Bir pāre bāde-i lebūnūn zevkını tıyan 'Ālemde Fā'izī gibi meşhūr mest olur	Ġazel/5		<i>Meḥ'ulū</i> <i>Fā'ilātū</i> <i>Meḥ'īlū</i> <i>Fā'ilün</i>	Başlık: Fā'izī <i>Ḳafzāde Fā'izī Dīvānı</i> , s. 191.
158a	Nev'ī	Ḳazınursa nokṭaveş tiġ-i ġam-ı 'ışk ile baş Olmaya resm-i maḥabbet şafḥa-i dilden tırāş	Nāyveş sūrāḥ sūrāḥ olsa cismūn Nev'iyā Açma rāzuñ perdesin esrār-ı 'ışkı kılma fāş	Ġazel/5		<i>Fā'ilātūn</i> <i>Fā'ilātūn</i> <i>Fā'ilātūn</i> <i>Fā'ilün</i>	Başlık: Nev'ī <i>Nev'ī Dīvānı</i> , s. 350.
158a	Yahyā	Bülbül şetāreti gül-i ḥandānı güldürür Taḳlīd-i zāġ kebk-i ḥıramānı güldürür	Yahyāyı öldürürse eger yār ġam degül Müşkil budur ki düşmen-i nā-dānı güldürür	Ġazel/5		<i>Meḥ'ulū</i> <i>Fā'ilātū</i> <i>Meḥ'īlū</i> <i>Fā'ilün</i>	Başlık: Yahyā <i>Şeyḫü'l-İslām Yahyā Dīvānı</i> , s. 120.
158a	Veysī	Tebḥāleler ki zīr-i lebinde demīdedür Şol jāledür ki ġonçe-i terde çekīdedür	'Uşşāka cevri derse o şeh ġam mı Veysīyā Bilmez belā-yı 'ışkı daḥı nā-resīdedür	Ġazel/5		<i>Meḥ'ulū</i> <i>Fā'ilātū</i> <i>Meḥ'īlū</i> <i>Fā'ilün</i>	Başlık: Veysī <i>Veysī Dīvānı</i> , s. 194.
158b	Veysī	Meyl eylese āġyāra anı şanma vefādur Ġyāra vefādan ġarazı baña cefādur	Şüret vireyin dirse eger şi'rine Veysī Ruḥsāruña āyine disün pāk-edādur	Ġazel/5		<i>Meḥ'ulū</i> <i>Meḥ'īlū</i> <i>Meḥ'īlū</i> <i>Fe'ülün</i>	Başlık: Veysī <i>Veysī Dīvānı</i> , s. 193.
158b	Fā'ik	İşḥāk saña gönül olalıdan müştāk Pür oldu fiġān u nālemüzden āfāk Şeb-tā-be-seḥer itmede Fā'ik feryād Bir pāy ile mānende-i murġ-ı İşḥāk	-	Rubā'ī		<i>Meḥ'ulū</i> <i>Meḥ'īlū</i> <i>Meḥ'īlün</i> <i>Fa'</i> <i>Meḥ'ulū</i> <i>Meḥ'īlün</i> <i>Meḥ'īlün</i> <i>Fā'</i>	Başlık: Fā'ik-i Leng <i>Fā'ik Maḥmūd Dīvānı</i> , s. 253.
158b	Fā'ik	Geh Gülşen-i Rāz u geh Gülistān okuruz	-	Rubā'ī		<i>Meḥ'ulū</i>	Başlık: Velehu

		Hep nüṣṣa-i vaṣf-ı ḥüsn-i cānān okuruz Eṭfāl-şıfat vefā debistānında Biz muṣḥaf-ı ruḥsāre-i ‘Oṣmān okuruz				<i>Mefā‘ilün</i> <i>Mefā‘ilün</i> <i>Fā‘</i> <i>Meḥ‘ülü</i> <i>Mefā‘ilün</i> <i>Mefā‘ilü</i> <i>Fe‘ül</i> <i>Meḥ‘ülün</i> <i>Fā‘ilün</i> <i>Mefā‘ilün</i> <i>Fā‘</i> <i>Meḥ‘ülü</i> <i>Mefā‘ilü</i> <i>Mefā‘ilü</i> <i>Fe‘ül</i>	<i>Fā‘iḳ Maḥmūd Dīvānı</i> , s. 252.
15 8b	-	Derd ile āh eylese bir derdmend Silsile-i kevn üzilür bend bend	-	Ferd		<i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilün</i>	Başlık: -
158b	Fā‘izī	Çıkarup cāmesini şevḳ ile pūyān idi Ḳays İrmege menzil-i maḳşūda şitābān idi [Ḳays]	Sāyebān itse n’ola başına murḡān perini Fā‘izī mülk-i maḥabbetde Süleymān idi Ḳays	Ġazel/5		<i>Fe‘ilātün</i> <i>Fe‘ilātün</i> <i>Fe‘ilātün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Fā‘izī <i>Ḳafzāde Fā‘izī Dīvānı</i> , s. 196.
159a	Nādirī	Biñ mürdeyi bir demde kıılır leblerüñ iḥyā Gūyā ki lebündür şanemā mu‘ciz-i ‘İsā	Ol gonçe-femüñ medḥini kıılmaḳda dem-ā-dem Olsam n’ola ey Nādirī bülbul gibi gūyā	Ġazel/5		<i>Meḥ‘ülü</i> <i>Mefā‘ilü</i> <i>Mefā‘ilü</i> <i>Fe‘ülün</i>	Başlık: Nādirī Bu şiir, <i>Ġanī-zāde Dīvānı</i> ’nda bulunmamaktadır.
159a	Emrī	Ruḥuña beñzedügiyçün gül-i al Eli üstinde tutar anı nihāl	Öykünürmiş lebine ey Emrī Bulıcaḳ cām-ı şarābı ele al	Ġazel/5		<i>Fe‘ilātün</i> <i>Fe‘ilātün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Emrī <i>Emrī Dīvānı</i> , s. 167.
159a	Fiḡānī	Bu ḥāristān-ı ‘ālemdede açılmazsa gül-i maḳşūd Ne ḡam ey bülbul-i dil çünki gülzār-ı ‘adem mevcūd	Tecellā-yı şafā-yı şayḳal-ı mir’āt-ı ḥāverden O māhuñ ‘aks-i ḥüsnidür Fiḡānī mā-hüve’l- maḳşūd	Ġazel/5		<i>Mefā‘ilün</i> <i>Mefā‘ilün</i> <i>Mefā‘ilün</i> <i>Mefā‘ilün</i>	Başlık: Fiḡānī <i>Fiḡānī Dīvānı</i> , s. 40.
15	Fevrī	Kūyına vardum gice seyr eyledüm cānāne yok	Dirhem ü dīnārsuz dil-ber seversün Fevriyā	Ġazel/5		<i>Fā‘ilātün</i>	Başlık: Fevrī

9b		Âsitânın şöyle tenhâ gördüm aşlâ cân yok	‘Âşık-ı didâr olursañ vuşlata imkân yok			<i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilün</i>	
159b	Nev‘î	Şanma Şîrînün dilâ Ferhâda ‘adl ü dâdı yok N’eylesün dâd itmege Ferhâduñ isti‘ dâdı yok	Ni‘ met-i dünyâya meftûn olmaduk yokdur velî Nev‘îyâ çaķ böyle hayrân olmanuñ hiç dadı yok	Ėazel/5		<i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: Nev‘î <i>Nev‘î Dîvânı</i> , s. 361.
15 9b	Sûzî	Bahâr irişdi devr-i bâde geldi Gül ü lâle mübârek-bâda geldi	Ŗutuşdı âh-ı Sûziden felekler Meger gün yüzlü yâri yâda geldi	Ėazel/5		<i>Mef‘âlün</i> <i>Mef‘âlün</i> <i>Fe‘ülün</i>	Başlık: Sûzî
160a	Fuzûlî	Yâ Rab hemîşe luţfuñı kıl reh-nümâ baña Gösterme ol ʔarîķi ki çıkmaz saña baña	Ėabs-i hevâda koyma Fuzûlî-şifat esîr Yâ Rab hidâyet eyle ʔarîķ-i fenâ baña	Ėazel/5		<i>Mef‘ülü</i> <i>Fâ‘ilâtü</i> <i>Mef‘âlü</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: Fuzûlî <i>Fuzûlî Dîvânı</i> , s. 131-32. Bu şiir, <i>Dîvân</i> ’da sekiz beyittir.
160a	Fuzûlî	Ey tegâfûl birle her sâ‘at kılan şeydâ beni Vâķıf ol kim öldürür âķir bu istignâ beni	Ey Fuzûlî bir şanem zülfine göñlüm bağladum Çekdi zencîr-i cünûna ‘âķibet sevdâ beni	Ėazel/5		<i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilâtün</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: Fuzûlî <i>Fuzûlî Dîvânı</i> , s. 273. Bu şiir, <i>Dîvân</i> ’da yedi beyittir.
160a	‘Ulvî	Ėoş yaraşur cemâlûne bu ʔaţţ-ı müşg-bâr Âmentü bi’llezi ʔalaķa’l-leyli ve’n-nehâr	‘Ulvî çü gördi muşşaf-ı Ėüsnünde ʔaţţuñı Seb‘ü’l-meşâni remzini fehmi itse vechi var	Ėazel/5		<i>Mef‘ülü</i> <i>Fâ‘ilâtü</i> <i>Mef‘âlü</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: ‘Ulvî <i>Derzi-zâde ‘Ulvî Dîvânı</i> , s. 281.
160b	Figânî	Ne tîr-endâz olur ʔaşuñ kemânı Belürmez sînede tîrûñ nişânı	Virür zülfî gibi göñli hevâya Nice bî-raĖm olur yâruñ Figânî	Ėazel/5		<i>Mef‘âlün</i> <i>Mef‘âlün</i> <i>Fe‘ülün</i>	Başlık: Figânî <i>Figânî Dîvânı</i> , s. 133.
160b	‘Aţâyî	Yâre tenhâda didüm eyle benüm dermânım Dile perĖiz gerek didi ʔabîb-i cânım	Bî-günâh idi ‘Aţâyî kuluñı redd itdün Kimlerin hem-demisin şimdi benüm sulţânım	Ėazel/5		<i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: ‘Aţâyî <i>Nev‘î-zâde ‘Aţâyî Dîvânı</i> , s. 209.
160b	Figânî	Virdüm dehân-ı dil-bere dil gâ’ibâne ben Miķdâr-ı zerre görmedüm andan nişâne ben	‘Avn-i İlâh reh-ber olursa Figâniyâ Mülk-i suğanda beglük idem Ėusrevâne ben	Ėazel/5		<i>Mef‘ülü</i> <i>Fâ‘ilâtü</i> <i>Mef‘âlü</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: Figânî <i>Figânî Dîvânı</i> , s. 90.

161a	‘Ubeyd î	Dime cânâneye ağıyar ile şöhet itme Seni sevsin dir iseñ aña naşihat itme	Çünkü bunlarla ‘Ubeydî gârazuñ var senüñ Ehl-i ‘arz olmadum diyü nedâmet itme	Ġazel/5		<i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: ‘Ubeydî ‘ <i>Ubeydî Dîvânı</i> , s. 503.
161a	Şun‘î	Bir cām ile kıldı yine sâķî beni meftûn Beñzer ki dilâ itdi şarâba o gül efsûn	Üstâd-ı cihân içre bugün ehli yanında Ey Şun‘î kıkanı Yûsuf-ı nazmum gibi mevzûn	Ġazel/5		<i>Mef‘ûlû</i> <i>Mefâ‘îlû</i> <i>Mefâ‘îlû</i> <i>Fe‘ûlün</i>	Başlık: Şun‘î <i>Gelibolulu Şun‘î Dîvânı</i> , s. 94.
161a	Hüdâyî	Kimünle şalınur ol serv-i ser-firâz ‘aceb Kimün kolındadır ol çeşmi şâh-bâz ‘aceb	Olup rakîbe qarîb eyleyüp vefâlar aña Hüdâyiden neyiki böyle ihtirâz ‘aceb	Ġazel/5		<i>Mefâ‘ilün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Mefâ‘ilün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Hüdâyî <i>Hüdâyî-i Qadîm Dîvânı</i> , s. 116.
16 1b	Sırrî	Sende ħadden ziyâde ra‘nâlık Baña yüz tütmasun mı şeydâlık	Olmaz oğul durur kelâm-ı belîğ Sırriyâ ancak ola bâbâlık	Ġazel/5		<i>Fe‘ilâtün</i> <i>Mefâ‘ilün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Sırrî Bu şiir, <i>Üsküdarlı Sırrî Dîvânı</i> ’nda bulunmamaktadır.
161b	Nev‘î	Çıkdı metâ‘-ı hüsn ü melâĥat bahâlara Hep nâz u şîvedür şatılan mübtelâlara	Güftâr-ı yâr vaşfını Nev‘î gibi dahı Qâdir mi var zamânede rengîn-edâlara	Ġazel/5		<i>Mef‘ûlû</i> <i>Fâ‘ilâtü</i> <i>Mefâ‘îlû</i> <i>Fâ‘ilün</i>	Başlık: Nev‘î <i>Nev‘î Dîvânı</i> , s. 498.
161b	Rahmî	Beni zülfünle qaddûñ öldürürse derd ü ğamlarla Mezârum hep müzeyyen ola ‘Abbâsî ‘alemlerle	İşitme ta‘n-ı ağıyarı felekden ağlama Rahmî Yüri ‘ıyş it cihân içre peri-peyker şanemlerle	Ġazel/5		<i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i> <i>Mefâ‘îlün</i>	Başlık: Rahmî <i>Bursalı Rahmî Dîvânı</i> , s. 253.
162a	Hüdâyî	İrişmez ol mehe feryâd u nâle-i şehîrüm Bülend-mertebedür ĥayl/maṭmaḥ-ı nazarum	Hüdâyî şöyle güm oldum ki vâdî-i ğamda Şabâ yeli nice yıl yilse bulmaya eşerüm	Ġazel/5		<i>Mefâ‘ilün</i> <i>Fe‘ilâtün</i> <i>Mefâ‘ilün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Hüdâyî <i>Hüdâyî-i Qadîm Dîvânı</i> , s. 179.
16 2a	-	Bir dil-bere mâ’ilem ki itseydi ‘itâb Ĥükmini anuñ tebâh ider luṭf u ĥıṭâb	Qaşd eylese qatli‘âmına ‘uşşâkuñ Ĥandeyle virür ĥançer-i müjgânına âb	Qıt‘a/2		Bu şiirde belli bir vezin bulunama mıştır.	Başlık: Qıt‘a Mecmuada bu şiir, her ne kadar kıt‘a başlığı taşısa da kıt‘a nazım şeklinin sahip olduğu kafiye şemasına uymamaktadır.

162a	‘Aṭāyī	Vişāl için şunar ol yāre her fütāde ğazel Dürüg-ı maşlahat-āmiz olur arada ğazel	Virür karar dil-i bî-sükûna ğāyetde ‘Aṭāyī şî‘ ri gibi bir karar-dāde ğazel	Ġazel/5		<i>Mefā‘ilün</i> <i>Fe‘ilātün</i> <i>Mefā‘ilün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: ‘Aṭāyī <i>Nev‘î-zāde</i> ‘Aṭāyī <i>Dīvānı</i> , s. 207.
162a	Nev‘î	N’ola kıyāmete beñzer disem kad-i yāri Kıyāmetün günidür âfitāb-ı ruḥsārı	Hevā-yı ‘ışk eşeri var meger ki Nev‘îde Açıldı perde-i rāzı bilindi esrārı	Ġazel/5		<i>Mefā‘ilün</i> <i>Fe‘ilātün</i> <i>Mefā‘ilün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Nev‘î <i>Nev‘î Dīvānı</i> , s. 509.
162b	Raḥmī	Ne dil-i haste-i mecrūhuma merhem bulunur Ne zamān ğuşşaları def ine hem bulunur	Raḥmiyā yār vişāline qarīb oldukça Āh kim her yañadan mānî‘ vü muḥkem bulunur	Ġazel/5		<i>Fe‘ilātün</i> <i>Fe‘ilātün</i> <i>Fe‘ilātün</i> <i>Fe‘ilün</i>	Başlık: Raḥmī <i>Bursalı Raḥmī Dīvānı</i> , s. 189.
162b	Celālī	Ruḥuñda seyr iden nūr-ı Hudāyı Ṭavāf-ı Ka‘bede görmez şafāyı	Celālī bendeñi ferdāya şalma Erenler naḳde kılmışdur du‘āyı	Ġazel/5		<i>Mefā‘ilün</i> <i>Mefā‘ilün</i> <i>Fe‘ülün</i>	Başlık: Celālī <i>Manastırlı Celāl Bey Dīvānı</i> , s. 626.
16 2b	Re‘yī	Dehān-ı gönçe-i ḥamrāda ğüyā jāleler yir yir Olupdur la‘l-i dil-berde dilā tebhāleler yir yir	Görinen cism-i Re‘yide degüldür dāğ-ı ḥün- ālūd Tutupdur şaḥn-ı şaḥrā-yı belāda lāleler yir yir	Ġazel/5		<i>Mefā‘ilün</i> <i>Mefā‘ilün</i> <i>Mefā‘ilün</i> <i>Mefā‘ilün</i>	Başlık: Re‘yī
163a	Ümîdî	Göñül ‘ışkuñla ṭolmışdur ser-ā-pāy Karār u şabra hergiz ḳalmadı cāy	Ser-i kūyında nālem ey Ümîdî İrişdi dün gice eflāke ey vāy	Ġazel/5		<i>Mefā‘ilün</i> <i>Mefā‘ilün</i> <i>Fe‘ülün</i>	Başlık: Ümîdî <i>Ümîdî Ahmet Dīvānı</i> , s. 439.
163a	Riyāzî	O mey-ḥ‘āruz ki ḳalmış cāmumuz çaḳ Cem zamānından Dem urur bādemüz ‘İsī-i mu‘ciz-dem zamānından	Hezārān Ḥusrev ü Şirine olmuş mecma‘-ı ‘işret Ḳadeḥ bir çeşmedür ḳalmış Riyāzî Cem zamānından	Ġazel/5		<i>Mefā‘ilün</i> <i>Mefā‘ilün</i> <i>Mefā‘ilün</i> <i>Mefā‘ilün</i>	Başlık: Riyāzî <i>Riyāzî Dīvānı</i> , s. 506.
163a	Ḳabūlî	Bezme şeydu’llāha geldi bir güzel torlaḳ dede Pā-büreḥne bir ışık ammā ‘aceb parlaḳ dede	Eyledün inhā Ḳabūlî saña lāzım olanı Saña da lāzım degül mi Ḥaḳ sözi ṭutmaḳ dede	Ḳaşıde/23		<i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilātün</i> <i>Fā‘ilün</i>	Başlık: Ḳabūlî <i>Ḳabūlî Dīvānı</i> , s. 477. Bu kaside, <i>Dīvān</i> ’da otuz beyittir.
16 4a	Ḥasan	Hep cerāḥat oñula zaḥmet-i insān dükene Ne bite yārem ü ne derd-i dil ü cān dükene	Raḥş-ı ṭab‘ına binüp itse Ḥasan cevlnı Şu‘arā ḥaylme söz teng ola meydān dükene	Ġazel/5		<i>Fe‘ilātün</i> <i>Fe‘ilātün</i>	Başlık: Ḥasan

						<i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilün</i>	
16 4a	Hasan	Dehen ü zülfüne irişmege imkân dükene Tende cân kıalmaya vü ' ömr-i firāvān dükene	Sākin olmazsa yağup esmeden eşk ü āhum Hasan añlama kim dünyede tūfān dükene	Ġazel/5		<i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilātün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Hasan
164b	Manṭıķī	Evrākımı dağıtdı şabā muşḥaf-ı gülün Kaldı okınmaduk nice evrādı bülbulün	Bir boynı bağılu bende geçer Manṭıķī saña Düşse ' aceb mi pāyüñe mānend-i kākülün	Ġazel/6		<i>Mef' ulü</i> <i>Fā' ilātü</i> <i>Mefā' ilü</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Manṭıķī <i>Manṭıķī Aḥmed Efendi</i> <i>Dīvāncesi</i> , s. 126.
164b	Nihālī	Şanma dilden fıkı-i esrār-ı leb-i cānān çıkar Hāşılı hergiz derūnumdan o çıkırmaz cân çıkar	Ey Nihālī fıkı-i la' l eyle bu şı' r-i dil-güşā Bir mu' ammādur ki anı ḥall idince cân çıkar	Ġazel/5		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Nihālī
16 4b	' Āşım	Gerek tūt derd-i ' işkuñdan gerek cānā cūnūnumdan Ser-i kūyuñda bir āh eylemek kıpdı derūnumdan	-	Ferd		<i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Mefā' ilün</i>	Başlık: Küçük Çelebi- zāde ' Āşım Efendi
16 4b	Behiştī	Kimseye ta' n ile kelām itme Sen anı şanma kim aña tōkınur	Karşu dīvāra taş revān itsen Döner ol taş yine saña tōkınur	Kıt' a/2		<i>Fe' ilātün</i> <i>Mefā' ilün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Kıt' a-i Behiştī Bu şiir, <i>Behiştī</i> <i>Dīvānı</i> 'nda bulunmamaktadır.
16 4b	İbn-i Kemāl	Kırda dimişler neden boynun yoğun Kurd eyitmiş dünyede mişli yoğun	Kimseye ısmarlamadum işümi Virmedüm gayruñ eline rişümi	Kıt' a/2		<i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilātün</i> <i>Fā' ilün</i>	Başlık: Kıt' a-i İbn-i Kemāl Paşa Bu şiir, <i>Şeyhü'l-islām</i> <i>Kemāl Paşa-zāde</i> <i>Dīvānı</i> 'nda bulunmamaktadır. Mecmuada bu şiir, her ne kadar kıt' a başlığı taşıyor olsa da kıt' a nazım şeklinin sahip olduğu kafiye şemasına uymamakta olup mesnevi

						nazım şeklinin kafiye şemasına sahiptir.
165a	Nev'î	Ne rāh-ı 'ışka nihāyet ne baħr-ı şevke kenār Ne tende tāb ile tākāt ne dilde şabr u qarār	Firāk Nev'îyi şol resme telh-kām itdi Cihānda lezzet-i 'ışka idem gibi inkār	Ġazel/5	<i>Mefā'ilün</i> <i>Fe'ilātün</i> <i>Mefā'ilün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Nev'î <i>Nev'î Dīvānı</i> , s. 310. Bu şiir, <i>Dīvān</i> 'da altı beyittir.
165a	Nev'î	İdüp kaç' -ı ta'alluk tīg-i hecr ile gedālardan Neden düşdi kesildün pādīşāhum āşinālardan	Gönül hercā'î dil-ber bî-ħaķīķat n'eylesün Nev'î Şikāyet dil-rübālardan şikāyet bî-vefālardan	Ġazel/5	<i>Mefā'ilün</i> <i>Mefā'ilün</i> <i>Mefā'ilün</i> <i>Mefā'ilün</i>	Başlık: Nev'î <i>Nev'î Dīvānı</i> , s. 441.
165a	Nev'î	Meclisde öpüp la'lini rindāna tıyurma Ol hāleti ağzuñdaki dendāna tıyurma	Mey içme güzel sevme dimezler saña Nev'î Ol zevķi hemān zümre-i nā-dāna tıyurma	Ġazel/5	<i>Mef'ülü</i> <i>Mefā'ilü</i> <i>Mefā'ilü</i> <i>Fe'ülün</i>	Başlık: Nev'î <i>Nev'î Dīvānı</i> , s. 465.
165b	Sırrî	El-ħazer olma esir-i nām mānend-i nigīn Rû-siyāhîdür hemān encām mānend-i nigīn	Kendüye pā-bend ider bîhüde Sırrî eyleyen Sīm ü zerden tekye-i endām mānend-i nigīn	Ġazel/5	<i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilün</i>	Başlık: Sırrî <i>Üsküdarlı Sırrî Dīvānı</i> , s. 323-24.
165b	Nev'î	Senün maħzūnuñ olmaķ baña şādān olmadan yegdür Ġamuñla ağlamaķ illerle ħandān olmadan yegdür	Şarāb-ı 'ışķ ile Nev'î gibi mest-i müdām olmaķ Baķup bu ni'met-i dünyāya ħayrān olmadan yegdür	Ġazel/5	<i>Mefā'ilün</i> <i>Mefā'ilün</i> <i>Mefā'ilün</i> <i>Mefā'ilün</i>	Başlık: Nev'î <i>Nev'î Dīvānı</i> , s. 309.
165b	Nev'î	Dün gice meclisimüz yār ile rindāne idi Sāġar idi ben idüm şem' idi pervāne idi	Her gedā-meşreb olan ol deme irmez Nev'î O da bir luţf-ı Ĥudā baķşış-i şāhāne idi	Ġazel/5	<i>Fe'ilātün</i> <i>Fe'ilātün</i> <i>Fe'ilātün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Nev'î <i>Nev'î Dīvānı</i> , s. 514.
166a	Nev'î	Vişālün şanma teskin itdi sūz-ı dāġ-ı hicrānı Güle bülbul ħarīb olduķça artar āh [u] efġāmı	Ta'ayyün perdesin keşf eylemiş Nev'î-şıfat yüzden Ulaşmış özge bir zevke ne cismānî ne rühānî	Ġazel/5	<i>Mefā'ilün</i> <i>Mefā'ilün</i> <i>Mefā'ilün</i> <i>Mefā'ilün</i>	Başlık: Nev'î <i>Nev'î Dīvānı</i> , s. 533.
166a	Nev'î	Açar bir nesne yok gönüm mey-i gül-fāmdan ġayrı Dil-i ġam-ġinüme maħrem bulunmaz cāmdan	Ġam-ı ġisū-yı rüyūñla naşib olmadı Nev'îye Belā-yı şām-ı hecr ü miħnet-i eyyāmdan ġayrı	Ġazel/5	<i>Mefā'ilün</i> <i>Mefā'ilün</i> <i>Mefā'ilün</i>	Başlık: Nev'î <i>Nev'î Dīvānı</i> , s. 533.

		gayrî				<i>Mefâ'îlün</i>	
166a	Nev'î	Gönül virme gözünden dūr olan her mäh-ı tábāna Nazar kılma saña yüz vermeyen mihr-i dıraḡşāna	Ḥaḳīkatde güzel sevmek gibi Nev'î belā olmaz Ḥuşuşā kim ḥaḳīkatsüz ola tırmaya peymāna	Ġazel/5		<i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i>	Başlık: Nev'î <i>Nev'î Dīvānı</i> , s. 462.
166b	Nev'î	Ḥāk-i pāyūn çeşmine kuḡl eyleyelden ey perî Şimdi âdem görmez olmuştur raḳībūn gözleri	Fārsuñ erbāb-ı nazmı görse üslūbum benüm Şā'ir-i Rūmuñ olurdu Nev'iyā ḥāk-i deri	Ġazel/5		<i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilün</i>	Başlık: Nev'î <i>Nev'î Dīvānı</i> , s. 534.
166b	Nev'î	Ne bār-ı ḳahr ile ḡam çek ne vaşla mesrūr ol Ne vuşlat eyle taleb yārdan ne mehcūr ol	Çü yok bekāsi bu fānî cihānuñ ey Nev'î Ne derd-i hecr ile ḡam çek ne vaşla mesrūr ol	Ġazel/5		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilātün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Nev'î <i>Nev'î Dīvānı</i> , s. 399.
166b	Nev'î	Nāz iderseñ yaraşur mümtāz dil-bersin hele Öldürürseñ ḡam degül sulṫān-ı ḳışversin hele	Nev'iyā aḡyār ile şoḡbet yaraşmaz yāre hiç Saña meyl itse ne söz merd-i suḡhanversin hele	Ġazel/5		<i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilün</i>	Başlık: Nev'î <i>Nev'î Dīvānı</i> , s. 487.
167a	Behiştî	<i>Elā yā eyyühe's-sāḳî edir ke'sen u nāvilhā</i> Bizi öldürmedin ḡam ḡāfil olma çāremüz ḳıl hā	Behiştî sāde-rūlarla mülākāta du'ā itseñ Ḳabūl olmaḡa sīneñde gerekmez ḳıl ḳadar ḡıl hā	Ġazel/5		<i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i> <i>Mefâ'îlün</i>	Başlık: Behiştî <i>Behiştî Dīvānı</i> , s. 180. Bu şiir, <i>Dīvān</i> 'da altı beyittir.
167a	‘Ubeydî	Lebine öykinemez mi dinildi cānānuñ Ṭarılması neye ki ḡonçe-i gülistānuñ	Ḳaşına dil uzadur şanma ol mehūn mähî Ki aḡzı var dili yokdur ‘Ubeydiyā anuñ	Ġazel/5		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilātün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: ‘Ubeydî <i>‘Ubeydî Dīvānı</i> , s. 416.
167a	Nev'î	Baḡma nā-dān olana ḡusrev-i devrān ise de Nazar it ehl-i dile ḥāk ile yeksān ise de	Ḥāne-i ḳalbini yap luṭfuñ ile Nev'înüñ Maḡzen-i sırr-ı Ḥudādur n'ola vīrān ise de	Ġazel/5		<i>Fe'ilātün</i> <i>Fe'ilātün</i> <i>Fe'ilātün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Nev'î <i>Nev'î Dīvānı</i> , s. 466.
167b	Sulṫān Cem	Cām-ı Cem nūş eyle ey dil bu Frengistāndur Her ḳuluñ başına yazılan gelür devrāndur	Ḥusrev-i ‘ālem şehen-şeh-zāde-i sulṫān-ı Rūm Kimdür ol sulṫān Meḡammed oḡlı Cem Sulṫāndur	Ḳaşıde/34		<i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilün</i>	Başlık: Ḳaşıde-i Ebū'l-Fetiḡ-zāde Şehzāde Sulṫān Cem <i>Cem Sulṫān Dīvānı</i> , s. 62.

							Bu şiir, <i>Dīvān</i> 'da 46 beyittir.
168b	-	Receb nāmında bir tāze cevāna mübtelā oldum O meh māhiyyetūn şa' bāniyam ardından ayrılmam	-	Ferd		<i>Mefā'ilün</i> <i>Mefā'ilün</i> <i>Mefā'ilün</i> <i>Mefā'ilün</i>	Başlık: Beyt
168b	Zātī	Niyyet eylerse ziyān itmege ey h'āce ḥasūd Tīg-i tīz ile kes anuñ başını kim ola sūd	Didi Zātī tīgini hecr ile 'ışkūn ne şıfat Hışm ile baqdı o dilber didi ağu yanar od	Ġazel/5		<i>Fe'ilātün</i> <i>Fe'ilātün</i> <i>Fe'ilātün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Zātī <i>Zātī Dīvānı</i> , s. 127.
168b	Zātī	Seni bir serv-i āzāde efendi mübtelā dirler Cihān aña gulām iken kul oldu pādīşā dirler	Cevirler çekdigün cānā sen anuñ kaşı yayından Görenler Zātīye cevır eylemek düş miydi yā dirler	Ġazel/5		<i>Mefā'ilün</i> <i>Mefā'ilün</i> <i>Mefā'ilün</i> <i>Mefā'ilün</i>	Başlık: Zātī <i>Zātī Dīvānı</i> , s. 201.
169a	Emrī	Cemālūn kaşırını bennā-yı kudret āl-gün itmiş Kad-i bālānı ey servüm aña sīmīn-sütün itmiş	Şafaq şanma meh-i nev çevresinde eşk-i Emrīdür Ġam-ı ebrūn ile ey meh hilāli ġarḳ-ı hūn itmiş	Ġazel/5		<i>Mefā'ilün</i> <i>Mefā'ilün</i> <i>Mefā'ilün</i> <i>Mefā'ilün</i>	Başlık: Emrī <i>Emrī Dīvānı</i> , s. 127.
169a	Emrī	Gül-i terden daḥı nāzūk bedenūn Ġonçe-i bāğda yokdur dehenūn	Cān virür Emrīyi öldürsin anı Tīr ile ġamze-i nāvek-figenūn	Ġazel/5		<i>Fe'ilātün</i> <i>Fe'ilātün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Emrī <i>Emrī Dīvānı</i> , s. 149-50.
169a	Emrī	Qaddūne öykündügiyçün serv-i bostān-ı cihān Eyle şarşar bād-ı āhum anı dītrer her zamān	Tīg ile katl eyledi gözün önünde kīrpigün Emrīye rahm itmedün sen ey meh-i nā-mihribān	Ġazel/5		<i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilātün</i> <i>Fā'ilün</i>	Başlık: Emrī Bu şiirin ilk iki beyiti <i>Emrī Dīvānı</i> 'nda s. 194'de yer alan 361. gazelin ilk iki beyitidir. Son üç beyit ise <i>Emrī Dīvānı</i> 'nda s. 193'de yer alan 360. gazelin son üç beyitidir.
169b	Emrī	Tenūr-ı dilde yanar cān kebābı n'eyleyeyin Bu cām-ı dīde tolu ḳan şarābı n'eyleyeyin	Ġam-ı nigār ile bir ḥāle irdüm ey Emrī Derūn-ı sīnedeki ıztırābı n'eyleyeyin	Ġazel/5		<i>Mefā'ilün</i> <i>Fe'ilātün</i> <i>Mefā'ilün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Emrī <i>Emrī Dīvānı</i> , s. 220.

169b	Emrî	Gerçi kim sehârelerdür nergis-i cādûlaruñ Anları başmışdur ey meh-rû hilâl ebrûlaruñ	Yâr dendânına teşbîh eylemişdür özlerin Yüzleri ağını ey Emrî göre lû'lü'leruñ	Ġazel/5		<i>Fâ' ilâtûn</i> <i>Fâ' ilâtûn</i> <i>Fâ' ilâtûn</i> <i>Fâ' ilûn</i>	Başlık: Emrî <i>Emrî Dîvânı</i> , s. 143-44.
169b	Emrî	Diyâr-ı 'ışkda sînem beyâbân-ı maħabbetdür Degül cismümdeki mûlar giyâh-ı derd ü miħnetdür	Dil ü cân naķdini Emrî aña kılduğuma teslîm Yazılmış âl kâğıdda ħaţ-ı ruħsârı ħüccetdür	Ġazel/5		<i>Mefâ'îlûn</i> <i>Mefâ'îlûn</i> <i>Mefâ'îlûn</i> <i>Mefâ'îlûn</i>	Başlık: Emrî Bu şiirin ilk üç beyiti <i>Emrî Dîvânı</i> 'nda s. 91'de yer alan 158. gazelin ilk üç beyitidir. Son iki beyit ise <i>Emrî Dîvânı</i> 'nda s. 335'de yer alan mukattalar kısmındaki 151. manzumedir.
170a	Raħmî	Ġama mu'tâd olan göñlüm 'aceb dîvânedür şimdi Ümid-i vuşlat itmez minneti hicrânadur şimdi	Ferîdem dirse hergiz ħırmen-i dehr içre Raħmînûñ Bu şi'ri vaşf-ı ħâl-i yâr ile bir dânedür şimdi	Ġazel/5		<i>Mefâ'îlûn</i> <i>Mefâ'îlûn</i> <i>Mefâ'îlûn</i> <i>Mefâ'îlûn</i>	Başlık: Raħmî <i>Bursalı Raħmî Dîvânı</i> , s. 276.
170a	Raħmî	Degül gülşendeki ey lâle-ħad serv-i revân yir yir Görüp ħaddûñ ħamın âh eyledi çıķdı duħân yir yir	Ġubâr olsa vücûdum ħam yimezdüm Raħmiyâ hergiz Kilâb-ı kûy-ı dil-beritse ger ħâküm nişân yir yir	Ġazel/5		<i>Mefâ'îlûn</i> <i>Mefâ'îlûn</i> <i>Mefâ'îlûn</i> <i>Mefâ'îlûn</i>	Başlık: Raħmî <i>Bursalı Raħmî Dîvânı</i> , s. 180. Bu şiir, <i>Dîvân</i> 'da sekiz beyittir.
170a	Raħmî	Miyânuñ mûya teşbîh eylemekde ķıl ü ķâl itdüm Hilâle beñzedüp ebrûlaruñ egri ħayâl itdüm	Ma' ârif ehli geymezmiş ħabâ vü atlas-ı şâĥî Anuñçün Raħmiyâ ben de libâsum köhne şâl itdüm	Ġazel/5		<i>Mefâ'îlûn</i> <i>Mefâ'îlûn</i> <i>Mefâ'îlûn</i> <i>Mefâ'îlûn</i>	Başlık: Raħmî <i>Bursalı Raħmî Dîvânı</i> , s. 236.
170b	Raħmî	Ġam-ı ebrû-yı hicrânuñla kıblem ķâmetüm ħamdur Lebûñ şevķiyle Ka'bem eşk-i çeşm-i 'ayn-ı zemzemdür	Ma' ânî murğını şayd eyledüñ şeh-bâz-ı fîkr ile Anuñçün Raħmiyâ şi'rûñ cihân içre müsellemdür	Ġazel/5		<i>Mefâ'îlûn</i> <i>Mefâ'îlûn</i> <i>Mefâ'îlûn</i> <i>Mefâ'îlûn</i>	Başlık: Raħmî <i>Bursalı Raħmî Dîvânı</i> , s. 193. Bu şiir, <i>Dîvân</i> 'da altı beyittir.
170b	Raħmî	Didüm ķoçsam miyânuñ n'ola hengâm-ı vişâlündür Gelüp ol ħonçe-leb gül gibi didi ol ħayâlündür	Yanup yakılsa bezmünde n'ola pervâneveş Raħmî Murâdı şem'ini rûşen kılan nûr-ı cemâlündür	Ġazel/5		<i>Mefâ'îlûn</i> <i>Mefâ'îlûn</i> <i>Mefâ'îlûn</i>	Başlık: Raħmî Bu şiir, <i>Bursalı Raħmî Dîvânı</i> 'nda

						<i>Mefā'îlün</i>	bulunmamaktadır.
170b	Raḥmî	Meh-liḳālar yolına ḳan yaṣ aḳıdur gözümüz Şöyle beñzer ki bizüm Müşterâdur yıldızımız	Zülf ü ruḥsārını ol mähveşün görmeyeli Raḥmiyâ oldı ber-â-ber gicemüz gündüzümüz	Ġazel/5		<i>Fe'îlâtün</i> <i>Fe'îlâtün</i> <i>Fe'îlâtün</i> <i>Fe'îlün</i>	Başlık: Raḥmî <i>Bursalı Raḥmî Dīvânı</i> , s. 205.
171a	Raḥmî	Sirişküml al idüp fūrḳat vücūdum itdi zer ḥasret Ne reng itdi baña fūrḳat neler itdi neler ḥasret	Vücūdum tîġ-i fūrḳat Raḥmiyâ çāk itse ser-tâ-ser Eger ḳarşu tıttup bu sînemî eyler siper ḥasret	Ġazel/5		<i>Mefā'îlün</i> <i>Mefā'îlün</i> <i>Mefā'îlün</i> <i>Mefā'îlün</i>	Başlık: Raḥmî <i>Bursalı Raḥmî Dīvânı</i> , s. 156.
171a	Emrî	Ehl-i diller leb-i şîrînüñe sükker didiler Lebün içre sözüñe ḳand-i mükerrer didiler	Zer disem ayaġı topraġına ol sîm-tenün Emriyâ saña sözüñ yüzüne beñzer didiler	Ġazel/5		<i>Fe'îlâtün</i> <i>Fe'îlâtün</i> <i>Fe'îlâtün</i> <i>Fe'îlün</i>	Başlık: Emrî <i>Emrî Dīvânı</i> , s. 86-87.
171a	Behiştî	Müşg-būluḳ şaçına ḳalmışdur Fitnelük beñlerine ḳalmışdur	Ġitdi dil ey Behiştî yâre revân Bilmezem cân nesine ḳalmışdur	Ġazel/5		<i>Fe'îlâtün</i> <i>Mefā'îlün</i> <i>Fe'îlün</i>	Başlık: Behiştî <i>Behiştî Dīvânı</i> , s. 266.
171b	‘Ubeydî	Merḥabâ itmege dildâr ile ibrâm idelüm Furşat el virür ise bûseye iḳdâm idelüm	Sîm-sâ idlere yüz sürmege çün imkân yok Ey ‘Ubeydî nice bir biz ṭama’-ı ḥâm idelüm	Ġazel/5		<i>Fe'îlâtün</i> <i>Fe'îlâtün</i> <i>Fe'îlâtün</i> <i>Fe'îlün</i>	Başlık: ‘Ubeydî <i>‘Ubeydî Dīvânı</i> , s. 445.
171b	Nev‘î	Üstini sînedeki şerḫalaruñ ṭaġlaruz Ya’ ni kim mihr ü maḥabbet ḳılıcın zaġlaruz	Nev‘iyâ gördigümüz serv-ḳade mâ’il olup Aḳaruz ayaġına şanasın ırmaġlaruz	Ġazel/5		<i>Fe'îlâtün</i> <i>Fe'îlâtün</i> <i>Fe'îlâtün</i> <i>Fe'îlün</i>	Başlık: Nev‘î <i>Nev‘î Dīvânı</i> , s. 340.
171b	Nev‘î	Dimeñüz dîv raḳîbe işi hem-demlikdür ‘Aceb olmaz o perî n’eylesün âdemlikdür	Ḳalma eksükligine Nev‘î-i mestün şanemâ Ehl-i keyfün işi hep ḳanda ise kemlikdür	Ġazel/5		<i>Fe'îlâtün</i> <i>Fe'îlâtün</i> <i>Fe'îlâtün</i> <i>Fe'îlün</i>	Başlık: Nev‘î <i>Nev‘î Dīvânı</i> , s. 324. Bu şiir, <i>Dīvân</i> ’da altı beyittir.
172a	Lebîbî	Cân teşnedür Hüseyñüm o şîrîn-kelâmuña Ṭatlu diliyle kâ’il idüm bir selâmuña	Var mı ḳapuñda bende-i muḥliş Lebîbî tek Ḥizmet buyur efendi hemânâ ġulâmuña	Ġazel/5		<i>Mef’ûlû</i> <i>Fâ’îlâtü</i> <i>Mefā’îlû</i> <i>Fâ’îlün</i>	Başlık: Lebîbî

172a	Lebîbî	Gayre em mâ dir şunar la'lin nice şeydâsı var Bendeye geldükçe istiğnâ şatar ammâsı var	Ey Lebîbî 'aqlımız budur perişân olduğu Ol perinün başımızda kâküli sevdâsı var	Ġazel/5	<i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilâtün</i> <i>Fâ' ilün</i>	Başlık: Lebîbî
172a	Lebîbî	Bu leb mi sâkiyâ la'l-i mey-i hamrâ mıdur yoḡsa Bu diş midür 'aceb bir lü'lü-yi lâ[lâ] mıdur yoḡsa	Cevâhir nazm olur mevc ursa elfâz durur yârûn Lebîbî ṭab'-ı seylâbuñ senün deryâ mıdur yoḡsa	Ġazel/5	<i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i>	Başlık: Lebîbî
172b	Hüdâyi	Pend-i pîrânemi gûş it gözün aç ey gâfil Ṭut sözüm te'kâde noḡşânuñ olasın kâmil	Aça cânı gözini görmege ger didâruñ Perde-i ma' şiyeti kılma önine ḡâ'il	Ġaşîde/55	<i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Ġaşîde-i Hüdâyi 'Ale'l-Tarîḡü'-l Mev' ize <i>Hüdâyi-i Ġadîm Dîvânı</i> , s. 52.
174a	'Aşḡî	Rûm dil-berlerinün ṭurra-i 'anber-şikenî Ḳara ṭopraḡa ber-â-ber ḡodı misk-i Ḥoteni	'Aşḡîyem kükreyicek üstür-i ser-mest gibi Rûz-ı maḡşerde mehârum ṭuta Veysü'l-Ḳareni	Ġazel/5	<i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: 'Aşḡî <i>Üsküdarlı 'Aşḡî Dîvânı</i> , s. 621.
174b	Meşâmî	Tîr-i ḡamzeñ dürür cefâ kılıcı Görmedüm böyle ben cefâ kılıcı	Ḥayl-i aḡyârdan Meşâmî ne ḡam Bile yanuñcadur du'â kılıcı	Ġazel/5	<i>Fe' ilâtün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Meşâmî
174b	Raḡmî	'Ayb-bîn olma itme didēni bâz Dik gözün ignelerle ey şeh-bâz	Ol ser-âmed nigârı vaşf ideli Raḡmiyâ oldı sözlerün mümtâz	Ġazel/5	<i>Fe' ilâtün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: Raḡmî <i>Bursalı Raḡmî Dîvânı</i> , s. 204.
174b	Ebü's- su'üd	Yâ Râḡime'l-ḡalâ'ıḡu aşıḡh ümûranâ Yâ Rabbenâ bifaḡlike temmim ḡuşûranâ	Luṭfuñ ümîdi birle sürer cân u dil sürür Yâ zû'l-kerem bi-luṭfike ḡuld-ı sürûranâ	Ġazel/5	<i>Mef'ülü</i> <i>Fâ' ilâtü</i> <i>Mefâ'ilü</i> <i>Fâ' ilün</i>	Başlık: Mevlânâ Ebü's- su'üd Aydemir, A. (1989). <i>Ebussu'üd Efendi</i> . Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, s. 11-12.
175a	Raḡmî	Ne kanlar yutduḡın gerdün elinden lâle bilmezsin Ne yaşlar dökdüḡin her dün elinden jâle bilmezsin	Ne keyfiyyetle vâḡıf olasın esrâr-ı Raḡmiye Sen ey zâhid varup Bengâleden beng alabilmezsin	Ġazel/5	<i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i>	Başlık: Raḡmî <i>Bursalı Raḡmî Dîvânı</i> , s. 240.
175a	Ḥayretî	Ṭolanup şehri için bir dil-ber-i 'ayyâr arar ḡönlüm Evin yıḡmaḡ için bi'llâhi gör mi'mâr arar	Yeñi başdan delü olmaḡ diler ey Ḥayretî ammâ Yine eski efendüm gibi bir dildâr arar ḡönlüm	Ġazel/5	<i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i>	Başlık: Ḥayretî <i>Ḥayretî Dîvânı</i> : 305.

		gönlüm				<i>Mefā'îlün</i> <i>Mefā'îlün</i>	gazel, s. 320-21.
175a	Hayālî	Nigâr zülfi benüm boynuma kemend gerek Şu kimse kim ola dîvâne aña bend gerek	Firâkuñ acısın añduqda dir Hayālî gazel Kelâma gelmege tûî egerçi qand gerek	Ġazel/5		<i>Mefā'ilün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Mefā'ilün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Hayālî <i>Hayālî Bey Dîvânı</i> , s. 254.
175b	Figānî	Urdum semend-i ṭab'uma çün zîn-i himmeti Meydân benüm virürse eger Tañrı furşatı	Ecza-yı defterin yaqa kül ide Āzerî Görse Figānî bu gazel-i pür-ḥarâreti	Ġazel/5		<i>Mef'ulü</i> <i>Fā'ilâtü</i> <i>Mefā'îlü</i> <i>Fā'ilün</i>	Başlık: Figānî <i>Figānî Dîvânı</i> , s. 120. Bu şiir, <i>Dîvân</i> 'da altı beyittir.
175b	Husrev	Cümleten bu 'âlemün cân u teni gördüm seni Qanda kim kıldum naẓar cânâ seni gördüm seni	Her zamân bir yâr-ı şîrîn-leb ğamıyla Husrevâ Bî-sütün-ı miḥnetün Kûh-keni gördüm seni	Ġazel/5		<i>Fā'ilâtün</i> <i>Fā'ilâtün</i> <i>Fā'ilâtün</i> <i>Fā'ilün</i>	Başlık: Husrev
175b	Hayretî	Cismünî sūrâḥ sūrâḥ itseler cevşen gibi Dil uzatma kimseye dervîş iseñ demren gibi	Pāye-i 'ucb ü riyāya gitdi başmaduñ qadem Meskenet künci saña ey Hayretî mesken gibi	Ġazel/5		<i>Fā'ilâtün</i> <i>Fā'ilâtün</i> <i>Fā'ilâtün</i> <i>Fā'ilün</i>	Başlık: Hayretî <i>Hayretî Dîvânı</i> , s. 400.
176a	H'âce Efendi	Sûz-ı cânâ şu seper yok dîde-i pür-nem gibi Bu dil-i nâ-şāduma eglence olmaz ğam gibi	Ḥamdüli'llāh bende-i Sulṭân Murâduz kim anuñ Dergehinde nice biñ memlûki var Ḥâtem gibi	Ġazel/7		<i>Fā'ilâtün</i> <i>Fā'ilâtün</i> <i>Fā'ilâtün</i> <i>Fā'ilün</i>	Başlık: H'âce Efendi Bu şiir, 116a'da da bulunmakta olup mükerrer yazılmıştır.
176a	Hasan Çelebi	Hem-demüm yok bir nefes künc-i belâda ğam gibi Acır ağlar yok baña bu dîde-i pür-nem gibi	Cismi ḥāk eyledi rāh-ı belâda rûzgār Kûy-ı yâre rûzgār ile Ḥasan varam gibi	Ġazel/5		<i>Fā'ilâtün</i> <i>Fā'ilâtün</i> <i>Fā'ilâtün</i> <i>Fā'ilün</i>	Başlık: Hasan Çelebi
176a	Sā'î	Qaldı dil ḥāl-i rûy-ı dil-berde Beni qul itdi bir siyeh-çerde	Ḥāk-i rāhuñ durur senün Sā'î Pây-māl itme anı her yirde	Ġazel/5		<i>Fe'ilâtün</i> <i>Mefā'ilün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: Sā'î
176b	[Sā'î]	Revnaq-ı ḥüsn-i bütân ol ḥaṭ-ı reyḥân iledür Şeref-i dîn-i Nebî Ḥazret-i Qur'an iledür	Güher-i nazm-ı şafâ-baḥşı bugün Sā'î'nün Kîmyâ-yı naẓar-ı himmet-i merdân iledür	Ġazel/5		<i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: [Sā'î]

176b	[Ḳabūlī]	Māh-ı münîre gice üşüp ‘ asker-i nücüm Öykünme rûy-ı yâre diyü itdiler hücum	Luṭf u kerem ıapusu ıapandı Ḳabūliyâ Şimden girü mürüvveti ğayrı ıapudan um	Ġazel/5		<i>Meḥ’ulü</i> <i>Fâ’ilâtü</i> <i>Meḥâ’îlû</i> <i>Fâ’ilün</i>	Başlık: [Ḳabūlī] <i>Ḳabūlî Dîvânı</i> , s. 648.
176b	Vâlihî	Didüm ey dil düşdi yâr ile sefer hoş-ıhâtır ol Güş idüp ol Hızr-ı haṭ geldi eyitdi ḥâzır ol	Ḥande-i şîrîn ile düşmenlerini güldürüp Vâlihî bî-çâresini dem-be-dem aġladur ol	Ġazel/5		<i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilün</i>	Başlık: Vâlihî
177a	Behiştî	Mülevveş itme şemşîrûñ raḳîbüñ başını kesme Cefâ yâyn ele alup şal ol ḥınzîra bir kesme	Behiştî ‘ ışık içün Ferḥâd geçmiş cân-ı Şîrînden Bu bâzâra gelen râzî gerekdür dirler ol resme	Ġazel/5		<i>Meḥâ’îlün</i> <i>Meḥâ’îlün</i> <i>Meḥâ’îlün</i> <i>Meḥâ’îlün</i>	Başlık: Behiştî <i>Behiştî Dîvânı</i> , s. 442.
177a	Fevrî	Gülistân bezmi kim olmaya ol serv-i revân anda Ciger ḥün-âbesi besdür şarâb-ı ergâvân anda	Giderseñ Fevriyâ râh-ı fenâya ‘ ışık yoldaş it Ki ḥâ’il olmaya hergiz saña kevn ü mekân anda	Ġazel/5		<i>Meḥâ’îlün</i> <i>Meḥâ’îlün</i> <i>Meḥâ’îlün</i> <i>Meḥâ’îlün</i>	Başlık: Fevrî
177a	Ebû’s- su’üd	Levhdür rûy-ı zemîn kilik-i kazâ erḳâmıdur Üstine efrâd-ı maḥlûḳâtdan menşür olan	Ḥ’âb-ı ğafletden uyan fehmi it cihânüñ ḥâli[ni] Ey zamâne devlet ü iḳbâline maġrûr olan	Ḳıṭ’a /5		<i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilün</i>	Başlık: Ebû’s-su’üd Bu şiir, “Aydemir, A. (1989). <i>Ebussuûd Efendi</i> . Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları” adlı çalışmada bulunmamaktadır.
177b	[Fuzûlî]	Ḳıymaduñ sâkin-i kūyuñ olana peykânüñ Bir içim şu ile aġırlamaduñ miḥmânüñ	Vaşl eyyâmı revân yâra fedâ eylemedüñ Ey Fuzûlî ğam-ı hicrân ile çıḳsuñ cânüñ	Ġazel/5		<i>Fe’ilâtün</i> <i>Fe’ilâtün</i> <i>Fe’ilâtün</i> <i>Fe’ilün</i>	Başlık: [Fuzûlî] <i>Fuzûlî Dîvânı</i> , s. 207-208. Bu şiir, <i>Dîvân</i> ’da yedi beyittir.
177b	[Müder- ris]	Şirret olmaz vâli-i şark itdügi şirret gibi Şirreti def ine dermân olmaya ḥikmet gibi	Ey Müderriş sūḥte ol pervâneveş yanup yaḳıl Nâr-ı evvel soñra nûr ol ‘ âşık-ı ḥazret gibi	Ġazel/5		<i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilâtün</i> <i>Fâ’ilün</i>	Başlık: [Müderriş]

17 7b	-	Hây Sultân Murâd devründe Ni' met ehli 'aceb kişilerdür	'Âlemün rızkını yiyen ancak Mültezemlerle mürteşilerdür	Qıt'a/2		<i>Fe' ilâtün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: -
177b	-	Ne 'aqlum var ne tedbîr ü ne fikrüm <i>Tevekkeltü 'ala'llâh</i> oldu zıkrüm	-	Ferd		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ülün</i>	Başlık: -
178a	[Şânî]	Hırâmı serv-i gülşen şanmañuz kim bâddan görmüş O reşk-i 'ar'ar u ol kâmet-i şimşâddan görmüş	Fünûn-ı şî're gûşîşler idüp pâyâna ırgürmiş Ġazel tarzını Şânî Zât-î üstâddan görmüş	Ġazel/5		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i>	Başlık: [Şânî] <i>Şânî Beg Dîvânı</i> , s. 256.
178a	[Mesîhî]	Ne gizlersin saçuñ bûyını bizden Şehâ umduğumuz bu mıydı sizden	Raķibe bilmezüz n'itdük Mesîhî Ki hiç ayrılmaz anuñ gözi bizden	Ġazel/5		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Fe'ülün</i>	Başlık: [Mesîhî] <i>Mesîhî Dîvânı</i> , s. 228.
178a	[Remzî]	Revnaķ kōmayan gülde ruķ-ı yâsemenüñdür Ġayretde kōyan servi kad-i nârvenüñdür	Ġullarum iñen çok diyü redd itme efendi Luţf u kerem eyle hele Remzî de senüñdür	Ġazel/7		<i>Mef'ülü</i> <i>Mefâ'ilü</i> <i>Mefâ'ilü</i> <i>Fe'ülün</i>	Başlık: [Remzî] <i>Remzî Dîvânı</i> , s. 232-33.
178b	[Sâ'î]	Yâr bir hulkı güzel âfetdür Deyr-i 'âlemde ħasen-şüretdür	Yâri da'vet idegör ey Sâ'î Ġücre-i Şeyh-i Vefâ ħalvetdür	Ġazel/5		<i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilâtün</i> <i>Fe' ilün</i>	Başlık: [Sâ'î]
178b	[Fevrî]	Feraĥ bigânedür ey ħam elem çekme sen evdensin Ġam u şadî gelür gider benümle kalacak sensin	Şarâb-ı şevķ ile esrâr-ı ışkâ dest-res bulduñ Yine bezm-i ħam-engîz cihânda Fevriyâ sensin	Ġazel/5		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i>	Başlık: [Fevrî]
178b	['Âlî]	Şalın çep-râst zerrîn tügmelerle ey perî-simâ Meleksin nûrdan bâl aç da pervâz eyle bî-pervâ	Dönüpdür necm-i ħisûdâra her bir satrı ey 'Âlî Bu şî'ri görse taĥsîn ide gökden kevkeb-i Şî' râ	Ġazel/5		<i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i> <i>Mefâ'ilün</i>	Başlık: ['Âlî] <i>Gelibolulu Muştafâ 'Âlî Dîvânı</i> , s. 514.
179a	['Ulvi]	Teşbih-i sâdedür ruķuña gül didükleri Efsâne dir figânuma bûlbûl didükleri	'Âriflük itdi 'Ulviyi bilmez geçindi yâr Ġalkuñ bu mı ki yoĥsa tecâhül didükleri	Ġazel/5		<i>Mef'ülü</i> <i>Fâ'ilâtü</i> <i>Mefâ'ilü</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: ['Ulvi] <i>'Ulvi Dîvânı</i> , s. 568.
179a	['Ulvi]	Bu nükteyi gördüm şaĥaf-ı naşĥ-ı pederde	Dirler ki sefer kıt'adur ey 'Ulvi seferden	Ġazel/5		<i>Mef'ülü</i>	Başlık: ['Ulvi]

		Nā-merd ile yār olma seferde vü hāzarda	Lāzım durur olmaḡ kişi yollarda hāzerde			<i>Meḡā'īlū</i> <i>Meḡā'īlū</i> <i>Fe'ulūn</i>	‘ <i>Ulvi Dīvān</i> , s. 500-501.
179a	[‘Ubeydī]	Bize yitmez mi kākūl-i dil-ber Oda yansun niye yarar ‘anber	Naḡş-ı pāy-ı seg-i nigārumdur Ey ‘Ubeydī felekdeki Ülker	Ġazel/5		<i>Fe'ilātūn</i> <i>Meḡā'ilūn</i> <i>Fe'ilūn</i>	Başlık: [‘Ubeydī] ‘ <i>Ubeydī Dīvān</i> , s. 329.
179b	Firāḡī	Üstüme ma‘mürelük dehr-i ḡarāb-ābāddan Kim bu bir vīrānedür ḡalmıḡ Şemūd u ‘Āddan	Cān-ı şīrinin ḡalāş itmekde dermān bulmadı Ey Firāḡī ḡişşe al gel ḡışşa-i Ferhāddan	Ġazel/5		<i>Fā'ilātūn</i> <i>Fā'ilātūn</i> <i>Fā'ilātūn</i> <i>Fā'ilūn</i>	Başlık: Firāḡī
179b	[‘İşretī]	Şanma ‘ışḡ ehlini mevt ile ḡüzār eylediler Hece şabr idemeyüp terk-i diyār eylediler	Arḡası üzre yatup ehl-i ḡubūr itdi ḡuzūr Ġam u miḡnet bizi ey ‘İşretī zār eylediler	Ġazel/5		<i>Fe'ilātūn</i> <i>Fe'ilātūn</i> <i>Fe'ilātūn</i> <i>Fe'ilūn</i>	Başlık: [‘İşretī] Bu şiir, “Tarlan, A. (1948). <i>Şiir Mecmualarında XVI ve XVII. Asır Divan Şiiri: Ubeydi - Aşki - Şem'i - İşreti</i> . İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları, Seri 1, Fasikül 2.” adlı çalışmada s. 87’de yer almaktadır.
179b	[Ḥayālī]	Bizüz ḡariḡ-i fenā sālīki ilāhīler Gedā-yı ‘ālem iken reşk-i pādīşāhīler	Ḥayālī dīde-i ḡurşīde kuḡl ola gerdüm İnüp baña naḡar eylerse ḡāk-i rāhīler	Ġazel/5		<i>Meḡā'ilūn</i> <i>Fe'ilātūn</i> <i>Meḡā'ilūn</i> <i>Fe'ilūn</i>	Başlık: [Ḥayālī] <i>Ḥayālī Bey Dīvān</i> , s. 175.
180a	[Meşāmī]	Her şaḡşa luḡf-ı ḡab‘ u te’enniyle vir cevāb Tā kim irişmeye saña nuḡḡuñdan ıztırāb	Ġuş it Meşāmī sözlerinüñ nüktesin tamām ‘Ārif odur ki her suḡamı ola bir kitāb	Ḳaşıde/22	Nasihat-nāme	<i>Meḡulū</i> <i>Fā'ilātū</i> <i>Meḡā'īlū</i> <i>Fā'ilūn</i>	Başlık: [Meşāmī] “Yeniterzi, E. (2001). Konyalı Şair Meşami ve Konuşma Adabına Dair Bir Nasihatnamesi. <i>Konya Ticaret Odası Yeni İpek Yolu</i> (Özel Sayı IV), 105-108.” Bu şiir, agm.’de 21

							beyittir.
180b	[Hayret î]	Keşşâfa bakup okusa yıllarla mevâkıf Olmaz kişi esrâr-ı kitâb-ı gama vâkıf	Çorçar lebin öpmege uyurken anuñ ağıyâr Ey Hayretî gam yime ki el-hâ'inu hâ'if	Ġazel/5		<i>Meḥ'ülü</i> <i>Meḥ'îlü</i> <i>Meḥ'îlü</i> <i>Fe'ülün</i>	Başlık: [Hayretî] <i>Hayretî Dîvânı</i> , s. 241.
180b	[Behiştî]	Çoyup âhum çapuñı çarha çekerse sancağ ‘ Aceb olmaya begüm <i>küllî tavîlün ahmağ</i>	Kime itdi zen-i gerdün baña itdüklerini Göreyüm aña ‘ azîm ola Behiştî er hağ	Ġazel/5		<i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: [Behiştî] <i>Behiştî Dîvânı</i> , s. 315.
181a	[Figânî]	Vaşluñla şâd idük şanemâ bir zamân idi Bu zecr [ü] hecr [ü] gam gözümüzden nihân idi	Ey yüzi gül hıtağ-ı Elest olmadın dağı Cân-ı Figânî/bülbül-i quds-âşiyân idi	Ġazel/7		<i>Meḥ'ülü</i> <i>Fâ'ilâtü</i> <i>Meḥ'îlü</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: [Figânî] <i>Figânî Dîvânı</i> , s. 136. Bu şiir, <i>Dîvân</i> 'da beş beyittir.
181a	[Figânî]	Ger tiğ-i hecr ile çıka cân tenden ey perî Çıkmaz gönülden ölmek ile gamzeñ oğları	Kâfir raķibi yırtup atup itmege helâk Oldı Figânî pişe-i 'ışkuñ gażanferi	Ġazel/7		<i>Meḥ'ülü</i> <i>Fâ'ilâtü</i> <i>Meḥ'îlü</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: [Figânî] <i>Figânî Dîvânı</i> , s. 119. Bu şiir, <i>Dîvân</i> 'da altı beyittir.
181b	[Fazlî]	Buldum şaçuñda leyletû'l-isrâ' haberlerin Şordum lebünde mu'ciz-i 'İsâ haberlerin	Kirpiklerinüñ 'askerini dizdi bir yire Fazlî buyurdi cânuma yağmâ haberlerin	Ġazel/5		<i>Meḥ'ülü</i> <i>Fâ'ilâtü</i> <i>Meḥ'îlü</i> <i>Fâ'ilün</i>	Başlık: [Fazlî] <i>Çara Fazlî Dîvânı</i> , s. 363.
181b	[‘Ubeydî dî]	‘ Âķil geçinen 'ışķ-ı cevânâna düşer mi Göz göre varur âteş-i süzâna düşer mi	Âdem şanup ihsânlar ider diyü raķibe Bi'llâhi ‘Ubeydî o perî şâna düşer mi	Ġazel/5		<i>Meḥ'ülü</i> <i>Meḥ'îlü</i> <i>Meḥ'îlü</i> <i>Fe'ülün</i>	Başlık: [‘Ubeydî] Bu şiir, ‘ <i>Ubeydî Dîvânı</i> 'nda bulunmamaktadır.
181b	[Yetim]	Şanma pür-gü olanı ma'rifete âgehdür Neş'e-i 'ilme 'alâmet suhan-ı kütehdür	Şirdür pençe-i pür-çeng ile bu tağ-ı Yetim Neyler ol rengi ki sâz u seleb-i rûbehdür	Ġazel/5		<i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilâtün</i> <i>Fe'ilün</i>	Başlık: [Yetim] <i>Yetim Dîvânı</i> , s. 323.
182a	-	Beni devr-i zamân cândan uşandurdi cihândan hem Düşürdi devr-i yâr u dil-sitândan dü-sitândan hem	Diriğ ü hayf kim bir muķtezâ-yı gerdiş-i gerdün Rehîn-i derd ü gam dâna şafâya muķterindür dün Edânî bâde-peymâ 'işret içre devlete maķrûn	Müsebba'		<i>Meḥ'îlün</i> <i>Meḥ'îlün</i> <i>Meḥ'îlün</i> <i>Meḥ'îlün</i>	Başlık: -

		Cenāb-ı şeyḥden kesdi der-i pīr-i muḡāndan hem Ġam u cev̄r ü cefādur çekdigüm pīr ü cevāndan hem Ḳavīden gördigüm ḡulm ü sitemdür nā-tüvāndan hem Hümā-yı ‘adl uçup gitdi zemīnden āsumāndan hem Zamāndan dād al ey bār-ı Ḥudā ehl-i zamāndan hem	Riyā-ḡorlarda destār-ı efāḡıl nān içün merhūn Zekīde dāḡ ile eşḡ ü ḡanīde aḡçe vü altun Zamān nā-mihribān ehl-i zamān inṡāfdur Zamāndan dād al ey bār-ı Ḥudā ehl-i zamāndan hem				
182b	Kemāl Paşa- zāde	Sen beni yā Rab kemāl-i ḡırṡ ile Der-be-der gezdürme gel bi-fā’ide	Aç idüp nā-merde muḡtāc eyleme <i>Rabbenā enzil ‘aleynā mā’ide</i>	Ḳıṡ’ a/2		<i>Fā’ ilātün</i> <i>Fā’ ilātün</i> <i>Fā’ ilün</i>	Başlık: Kemāl Paşa-zāde <i>Şeyḡü’l-İslām Kemāl</i> <i>Paşa-zāde ve Dīvānı</i> , s. 384.
182b	-	Kesmege da’vā-yı ‘ıṡḡı ḡaṡṡ-ı yār Hüccet izḡār itdi ammā ki vār	-	Müfred		<i>Fā’ ilātün</i> <i>Fā’ ilātün</i> <i>Fā’ ilün</i>	Başlık: Müfred
183a	-	بقدر لصعود يكون السقوط	-	Mıṡrā’		-	Başlık: Kelām-ı Kibār
183a	Şābit	Melāḡatūn pirelendi yiri ḡuhūr ideli Ḳarınca ayaḡı ḡaṡṡ rūy-ı dil-ber üstinde	-	Ferd		<i>Mefā’ ilün</i> <i>Fe’ ilātün</i> <i>Mefā’ ilün</i> <i>Fe’ ilün</i>	Başlık: Şābit Bu şiir, <i>Bosnalı Alaeddin</i> <i>Şābit Dīvānı</i> ’nda s. 501’de yer alan 298. gazelin ikinci beyitidir.
183a	[Ṫālib]	Çeṡm-i inṡāf ḡadar kāmile mizān olmaz Kişi noḡṡānını bilmek gibi ‘irfān olmaz	-	Ferd		<i>Fe’ ilātün</i> <i>Fe’ ilātün</i> <i>Fe’ ilātün</i> <i>Fe’ ilün</i>	Başlık: - <i>Bursalı Ṫālib Dīvānı</i> , 38. gazelin 1. beyti, s. 212.
183a	-	Şu deñlü mürtefi’ binādur ol ḡaṡr-ı tevāzu’ kim Riyāz-ı cennete nezzāre ḡābildür zemīninden	-	Ferd		<i>Mefā’ ilün</i> <i>Mefā’ ilün</i> <i>Mefā’ ilün</i> <i>Mefā’ ilün</i>	Başlık: -
183a	-	Bir berg-i giyāhı bize çok gördi zamāne Esrārümüzü ḡonçeveṡ efvāha düşürdi	-	Ferd		<i>Mef’ ulü</i> <i>Mefā’ ilü</i>	Başlık: -

						<i>Meḫā'īlū</i> <i>Fe'ūlūn</i>	
183a	-	Ġarażum rāḫat-ı beden şanma Girmeden fūrḫatūnde ḫammāma	Yaş aqıtmaq durur ḫarāretle Gözlerüm gibi sâ'ir a'żāma	Qıṭ'a/2		<i>Fe'ilātūn</i> <i>Meḫā'ilūn</i> <i>Fe'ilūn</i>	Başlık: -
183b	-	Beni bir ehl-i fenā kıldı binā Eksük olmaz idi dāne baña	Sen binā-yı ḫaḫ iken ey aḫmaq Dānesüz ḫor mı seni ḫazret-i Ḥaḫ	Qıṭ'a/2		<i>Fe'ilātūn</i> <i>Fe'ilātūn</i> <i>Fe'ilūn</i>	Başlık: -

V. BÖLÜM

SONUÇ

Çeşitli manzumeleri bünyesinde barındırarak sahip oldukları zengin muhtevalarıyla ön plana çıkan şiir mecmuaları, yazıldıkları dönemlerin edebî zevklerini ve sanat telakkilerini yansıtmaları yanında şairler hakkında çeşitli bilgiler ihtiva etmeleri bakımından da edebiyat tarihimiz için oldukça önemli eserlerdir. Sahip oldukları bu öneme binaen özellikle son yıllarda mecmualar üzerindeki çalışmaların sayısı her geçen gün artmaktadır.

Bu öneme istinaden bu çalışmada da İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi'nde TY 1724 arşiv numarasıyla kayıtlı şiir mecmuasının transkripsiyonlu metnine ve Mecmuaların Sistemati Tasnifi Projesi'ne (MESTAP) göre tasnifine yer verilmiştir.

183 varaktan müteşekkil olan bu şiir mecmuasının mürettibi ve tertip tarihi belli değildir. Mecmuada çoğunluğu 16. yüzyıl olmak üzere 15., 17. ve 18. yüzyıl şairlerinin şiirlerine yer verilmiştir. Şiirleri yer alan şairlerin yaşadıkları yüzyıllar, şairlerle ilgili biyografik kayıtlar ve mecmuada düşürülen tarih beyitleri göz önüne alındığında mecmuanın 18. yüzyılda tertip edildiği söylenebilir.

Mecmuada 196 şaire ait toplam 946 adet manzum ve mensur metin bulunmaktadır. Bu metinlerin 10'u mensur, 936'sı ise manzumdur. 147 metnin ise müellifi belli değildir. Aynı zamanda mecmuada Arapça ve Farsça manzumeler de bulunmaktadır.

Mecmuanın nazım şekilleri açısından oldukça çeşitlilik arz ettiği görülmektedir. Toplam 936 manzume 17 farklı nazım şekli ile yazılmıştır. En çok tercih edilen nazım şekli gazel olmakla birlikte onu sırasıyla müfredler, kıt'alar ve tahmisler izlemektedir.

Mecmuada yer alan 936 manzumenin biri hariç diğerleri aruz vezni ile yazılmıştır. Bu manzumelerde 7 bahir kalıbına ait 18 farklı aruz vezni kullanılmıştır. Bu vezinler içerisinde en çok kullanılan vezin ise aruzun hezec bahrinin *mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün* kalıbıdır.

Mürettip mecmuayı tertip ederken kafiye ve redif gibi hususlarda belli bir tertip düzeni gözetmemiştir. Mecmuada aynı şaire ait şiirlerin bazen arka arkaya sıralandığı görülürken bazen de farklı şairlere ait şiirler karışık olarak verilmiştir. Bununla birlikte

mecmuada aynı tür nazım şekillerinin olduğu manzumelerin genellikle art arda verildiği ancak kıt'a ve beyitlerin mecmuaya dağınık olarak yazıldığı görülmektedir.

Mecmuaya muhteva açısından baktığımızda ise büyük çoğunluğunu âşıkane ve rindane tarzda yazılan gazellerin oluşturduğu görülmektedir. Bunun dışında Ganî-zâde Nâdirî'ye ait mirâciyye türünde bir kaside, Bosnalı Alaeddin Sâbit'e ait berber-nâme, Veysî'ye ait toplumsal tenkit içerikli hiciv türünde bir manzume, Cinânî'ye ait çâr-ender-çâr tarzında yazılan kaside, Nef'î'ye ait na't türünde yazılmış bir kaside ve Meşâmî'ye ait konuşma adabına dair nasihat-nâme türünde yazılan bir kaside olmak üzere farklı türlerde yazılan manzumelerin yer aldığı da görülmektedir. Bunun dışında mecmuaların vasıflarını anlatan “*Der-vasf-ı Mecmû'a*” başlıklı 9 beyitlik bir kıt'a, kahve hakkında yazılan “*Kıt'a-i Der-Kahve*” başlıklı 2 beyitlik kıt'a ve “berây-ı etmekçi, berây-ı rûz-nâmecî, berây-ı kalaycı, berây-ı berber, berây-ı müezzin” gibi başlıklar taşıyan ve şehrengizlere benzer şekilde çeşitli meslek gruplarından güzeller için söylenmiş beyitler de mecmuada dikkat çeken manzumeler arasında yer almaktadır.

Mecmuada en fazla şiiri verilen şairler Şeyhülislâm Yahyâ, Bâkî, Bağdatlı Rûhî, Nev'î ve Nef'î'dir. Bununla birlikte mecmuada; divanı olmayan ya da divanı olduğu halde bu eseri günümüze ulaşmayan Âzerî, Acem Turâbî, Berkî, Derûnî, Ferruhî, Firâkî, Gâzî Girây Hân, Güvâhî, Halîmî, Hâtemî, Haydarî, Huzûrî, Hükmî, İşretî, Kâbenâ, Kadîmî, Kadrî, Kerîmî, Keyfî, Kınalı-zâde, Kirâmî, Lebîbî, Meşâmî, Meşrebî, Misâlî, Nasîbî, Nehârî, Nikâbî, Örfî, Reyî, Rıfatî, Selmân, Semâî, Sipîhrî, Sîrozî, Sülûkî, Tâlibî, Tarzî, Vahîdî, Valîhî, Visâlî, Vücûdî ve Zeynî gibi şairlerin şiirlerine de yer verilmiştir.

Mecmuada yer alan bazı şairlerin şiirlerine o şairin neşri yapılan divanında rastlanılmamıştır. Bu şairlerden bazılarının mecmuada birden fazla şiiri bulunmaktadır. Bu durum divan neşrinde yer almayan şiirin o şaire ait olma ihtimalini kuvvetlendirmektedir. Bu şairler ve şiir sayıları şöyledir: Âhî (1 şiir), Gelibolulu Alî (2 şiir), Nev'î-zâde Atâyî (2 şiir), Behiştî (1 şiir), Cevrî (1 şiir), Emrî (1 şiir), Fasîh (1 şiir), Fazlî (3 şiir), Fehîm (2 şiir), Feyzî (1 şiir), Hafî (1 şiir), Azmî-zâde Hâletî (1 şiir), Hâşimî (2 şiir), Hayretî (2 şiir), İshâk (1 şiir), İsmetî (3 şiir), Kemâl Paşa-zâde (7 şiir), Ganî-zâde Nâdirî (2 şiir), Nev'î (1 şiir), Rahmî (1 şiir), Sâbir (1 şiir), Sabrî (1 şiir), Sâbit (1 şiir), Sırrî (1 şiir), Ubeydî (2 şiir), Yahyâ (3 şiir), Zâtî (2 şiir).

Bununla birlikte mecmuada yer alan bazı şiirlerin beyitlerinin şairlerin neşri yapılan divanlarında yer almadığı görülmüştür. Ulvî (2 beyit), Revânî (1 beyit), Remzî (2 beyit), Azmî-zâde Hâletî (1 beyit), Bâkî (1 beyit), Necâtî (2 beyit), Sâbir Parsa (4 beyit), Riyâzî (1 beyit), Şeyhülislâm Yahyâ (2 beyit), Muhibbî (1 beyit), Nev'î (1 beyit), Mantıkî

(1 beyit), Ubeydî (1 beyit), Şehzâde Sultân Cem (2 beyit), Meşâmî (1 beyit) ve Figânî'ye ait (3 beyit) şairlerin neşri yapılan divanlarında bulunmamaktadır. Bu beyitler, bu şairlerin şiirlerine yeni beyitlerin eklenmesi ve divanları için yapılacak sonraki çalışmalara kaynak sağlaması bakımından önemlidir.

Mecmuada yer alan şiirlerin başlıklarının hemen hemen tamamında şairin mahlası verilmiştir. Bu başlıkların bazılarında şairlerle ilgili birtakım biyografik bilgiler bazılarında ise şiirin nazım şeklinin verildiği görülmektedir. Mecmuada yer alan bazı şiirlerin nazım şekillerinin başlıkla uyuşmadığı bazılarının ise başlıkta yazan şaire ait olmadığı tespit edilmiştir. Mecmuada 44^b'de yer alan Nihânî başlıklı şiirin Ümîdî'ye, 47a'da yer alan Rakîbî başlıklı şiirin Tâli'î'ye, 78^b'de yer alan Makâlî başlıklı şiirin Kabûlî'ye, 80^a'da yer alan Fasîhî başlıklı şiirin Fasîh Ahmed Dede'ye ve 87^a'da yer alan Bâkî mahlaslı şiirin Gelibolulu Sun'î'ye ait olduğu tespit edilmiştir. Başlığında kime ait olduğu belirtilmeyen ya da "Lâ" ifadesi bulunan çoğu müfred, şairlerin neşri yapılmış divanlarında tespit edilmiştir. Aynı zamanda başlığında "kıt'a" yazan pek çok manzumenin şairlerin divanlarında yer alan gazellerin beyitleri olduğu görülmüştür.

Bu çalışma ile divanı bulunmayan ya da çeşitli sebeplerle divanı günümüze ulaşmayan çeşitli şairlerin şiirleri gün yüzüne çıkarılmıştır. Bununla birlikte divanı bulunan şairlerin divanlarında bulunmayan şiirler veya divan neşirlerinde bulunmayan farklı beyitler tespit edilerek ilim âleminin istifadesine sunulmuştur. Bu çalışmayla üzerinde çalışılmayı bekleyen yüzlerce mecmuadan biri daha gün yüzüne çıkarılarak bu alandaki zenginliğin bir vechesi daha ortaya çıkarılmış ve bu vesileyle mecmuaların edebiyat tarihimiz için sahip oldukları önem bir kez daha vurgulanmıştır.

KAYNAKÇA

İnceleme Kısımında Kullanılan Kaynaklar

- Aydemir, Y. (2001). “Şiir Mecmuaları ve Metin Teşkilinde Mecmuaların Rolü”. *Bilig* (19), 147-154.
- Aydemir, A. (1989). *Ebussuûd Efendi*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Devellioğlu, F. (2008). *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat*. Ankara: Aydın.
- Gürbüz, İ. A. (2012). Şiir Mecmualarının Biyografik Değerine Dair Araştırmalara Ek. *Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi*, 32, s. 147-157.
- Gürbüz, M. (2012). “Şiir Mecmuaları Üzerine Bir Tasnif Denemesi”, *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII, Mecmua: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı*, İstanbul: Turkuaz, s. 99-113.
- Gürbüz, M. (2013). Şiir Mecmualarının Kaynakları Üzerine. *Turkish Studies*, 8 (1), 315-322.
- Gürbüz, M. (2018). *Sultân-ı Hübâna Münasib Eşâr*, Ankara: KTB. Yayınları. [Erişim Tarihi: 10.10.2019]. e-kitap: <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/58582,sultan-i-hubana--munasib-esarpdf.pdf?0>.
- Kılıç, A. (2012). “Mecmûa Tasnifine Dair”. *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII, Mecmûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı*, İstanbul: Turkuaz, s.78-96.
- Koncu, H.- Çakır, M. (2012). Şairleri Yetiştiren Bir Kaynak Olarak Mecmua. *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII, Mecmûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı*, İstanbul: Turkuaz, s. 117-133.
- Köksal, M. F. (2012). *Şiir Mecmualarının Önemi ve Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi*. Eski Türk Edebiyatında Tenkit ve Teori, İstanbul: Kesit.
- Kurnaz, C.- Aydemir, Y. (2013). Mecmualara Sorulması Gereken Sorular. *Turkish Studies*, 8 (1), s. 51-64.
- Kut, G. (1986). “Mecmua”. *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi*. C. 6. İstanbul: Dergâh Yay. 170.
- Levend, A. S. (1998). *Türk Edebiyatı Tarihi, I. Cilt*. Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Mermer, A. ve Koç Keskin, N. (2005). *Eski Türk Edebiyatı Terimleri Sözlüğü*. Ankara: Akçağ.
- Pala, İ. (2012). *Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü*. İstanbul: Kapı.
- Parlatır, İ. (2006). *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*. Ankara: Yargı.

- Sâmi, Ş. (1317). *Kâmûs-ı Türkî*, İstanbul: Enderun Kitabevi.
- Şenödeyici Ö. ve Akdağ A. (2016). *Mecmualar ve Cönkler, Osmanlı Edebî Metinlerini Anlama Kılavuzu*, (ed. Özer Şenödeyici). İstanbul: Kesit, s. 367-388.
- Tarlan, A. (1948). Şiir Mecmualarında XVI ve XVII. Asır Divan Şiiri: Ubeydi- Aşki-Şem'i- İşreti. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları, Seri 1, Fasikül 2.
- Tunç, S. (2000). "Konya Mevlâna Müzesi Kütüphanesi 2455 Numarada Kayıtlı Bir Şiir Mecmûası". *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* (6): 106.
- Uzun, M. (2003). "Mecmua". *İslam Ansiklopedisi*. C. 28. Ankara: TDV Yay. 265-268.
- Yeniterzi, E. (2001). Konyalı Şair Meşami ve Konuşma Adabına Dair Bir Nasihatnamesi. *Konya Ticaret Odası Yeni İpek Yolu* (Özel Sayı IV), 105-108.

Metin Kısımında Kullanılan Kaynaklar

- Abdu'l-Bâkî Ârif Efendi Dîvânı:** Şahin, A. (2002). *Abdükbâkî Ârif Efendi (Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği ve Dîvânının Tenkitli Metni)*. Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Adnî Dîvânı:** Kufacı, O. (2006). *Adnî Dîvânı*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Âhî Dîvânı:** Kaçalın, M. (t.y). *Âhî Dîvânı*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları. e-kitap, <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/10590,ahidivanimustafakacalinpdf.pdf?0>, [ET: 08. 04. 2020].
- Ahmed-i Dâ'î Dîvânı:** Özmen, M. (2017). *Ahmed-i Dâ'î Divan*. Ankara: TDK.
- Ahmed Nâmî Dîvânı:** Yenikale, A. (2017). *Ahmed Nâmî Dîvânı*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları. e-kitap, <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/56192,ahmed-nami-divanipdf.pdf?0>, [ET: 08. 04. 2020].
- Ahmed Neylî Dîvânı:** Kılıç, A. (1994). *Ahmed Neylî Dîvânı*. İzmir: Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Ahmed Paşa Dîvânı:** Tarlan, A. Nihat (1992). *Ahmet Paşa Divanı*. Ankara: Akçağ.
- Amrî Dîvânı:** Çavuşoğlu, M. (1979). *Amrî Dîvân Tenkidli Basım*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları No. 2538.
- Arpaemînî-zâde Mustafâ Sâmi Dîvânı:** Kutlar, F. S. (2017). *Arpaemîni-zâde Mustafâ Sâmi Dîvânı*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları. e-kitap, <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/56084,arpaeminizade-mustafa-sami->

[divanipdf.pdf?0](#), [ET: 08. 04. 2020].

Azmizâde Hâletî Dîvânı: Kaya, B. A. (2017). *Azmizâde Hâletî Dîvânı*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları. e-kitap, <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/56159,azmizade-haleti-divanipdf.pdf?0>, [ET: 08. 04. 2020].

Bağdatlı Esad Dîvânı: Arbatlı, M. S. (2002). *Bağdatlı Es'ad, Hayatı, Sanatı ve Dîvânının Tenkitli Metni*. Tokat: Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

Bağdatlı Rûhî Dîvânı: Ak, C. (2001). *Bağdatlı Rûhî Dîvânı, Karşılaştırmalı Metin*. Bursa: Uludağ Üniversitesi Basımevi.

Bâkî Dîvân: Küçük, S. (t.y). *Bâkî Dîvânı*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları. e-kitap, <http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/Eklenti/10596,bakidivanisabahattinkucukp.f.pdf?0>, [ET:10.07.2018].

Basîrî ve Türkçe Şiirleri: Kartal, A. (2006). *Basîrî ve Türkçe Şiirleri*. Ankara: Akçağ Yayınları.

Behîştî Dîvânı: Aydemir, Y. (2018). *Ramazan Behîştî Dîvânı*, Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları. e-kitap, <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/56445,ramazan-behisti-divanipdf.pdf?0>, [ET: 08. 04. 2020].

Beyânî-i Karahisârî Dîvânı: Çaycıoğlu, M. K. (2018). *Beyânî-i Karahisârî Dîvânı*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.

Bosnalı Alaeddin Sâbit Dîvânı: Karacan, T. (1991). *Bosnalı Alaeddin Sabit Divan*. Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi Yayınları.

Bursalı Feyzî Dîvânı: Karagöz, S. (2004). *Feyzî Dîvânı, İnceleme, Transkripsiyonlu Metin, Sözlük*. Sakarya: Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

Bursalı Rahmî Dîvânı: Erdoğan, M. (2017). *Bursalı Rahmî Dîvânı*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları. e-kitap, <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/55910,bursali-rahmi-divanipdf.pdf?0>, [ET: 08. 04. 2020].

Cem Sultân Dîvânı: Ersoylu, İ. Halil (1989). *Cem Sultan'ın Türkçe Divân'ı*. Ankara: TDK.

Cevrî Dîvânı: Ayan, H. (1981). *Cevrî Hayâtı, Eserleri, Edebî Kişiliği, Eserleri ve*

- Dîvânının Tenkidli Metni*. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Yayınları.
- Cinânî Dîvânı:** Okuyucu, C. (1994). *Cinânî Hayatı Eserleri Dîvânının Tenkidli Metni*, Ankara: TDK.
- Çâkerî Dîvânı:** Aynur, H. (1999). *15. Yüzyıl Şairi Çâkerî ve Dîvânı İnceleme ve Tenkitli Metin*. İstanbul: Yenilik Basımevi.
- Derzi-zâde Ulvî Dîvânı:** Çetin, İ. (1993). *Derzi-zâde Ulvî (Hayatı, Edebî Şahsiyeti ve Dîvânının Tenkidli Metni)*, Elâzığ: Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Edirneli Fâiz Dîvânı:** Demir, T. (2006). *Edirneli Fâiz Divanı İnceleme-Metin-Dizin*. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Edirneli Nazmî Dîvânı:** Üst, S. (2012). *Edirneli Nazmî Dîvânı (İnceleme-Metin)*. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları. e-kitap, <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/57766,edirneli-nazmi-divanipdf.pdf?0>, [24.02.2020].
- Emrî Dîvânı:** Saraç, M. A. Y. (t.y.) *Emrî Dîvânı*. Ankara: Kültür Turizm ve Bakanlığı Yayınları. e-kitap, <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/10606,giris-emridivanipdf.pdf?0>, [ET: 08. 04. 2020].
- Fâik Mahmûd Dîvânı:** Koçak, F. (2006). *Fâik Mahmud ve Dîvânı*. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Fasîh Ahmed Dede Dîvânı:** Çıpan, M. (1991). *Fasih Ahmed Dede Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri ve Dîvânının Tenkidli Metni*. Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi.
- Fasîhî Dîvânı:** Gökalp, H. (2001). *Fasîhî Dîvânı, İnceleme-Metin*. Adana: Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Fehîm-i Kadîm Dîvânı:** Üzgör, T. (1991). *Fehîm-i Kadîm, Hayatı, Sanatı, Dîvânı ve Metnin Bugünkü Türkçesi*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayını-Sayı: 44.
- Fenâyî Dîvânı:** Yıldız, A. (2002). *Fenâyî Divanı (Metin-Muhteva-Tahlil)*. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi.
- Feyzî Halil Paşazâde Dîvânı:** Eker, R. (2009). *Feyzî Halil Paşazâde Dîvânı*. Kütahya: Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Feyzî-i Kefevî Dîvânı:** Eflatun, M. (2003). *Feyzî-i Kefevî Dîvânı*. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Figânî Dîvânı:** Karahan, A. (1966). *Kanunî Sultan Süleyman Çağı Şairlerinden Figânî ve Divançesi*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.

- Fuzûlî Dîvânı:** Akyüz, K., Beken, S., Yüksel, S., ve Cunbur, M. (1997). *Fuzûlî Dîvânı*. Ankara: Akçağ.
- Fuzûlî-Leylâ vü Mecnûn:** Ayan, H. (2016). *Leylâ vü Mecnûn Fuzûlî*. İstanbul: Dergâh.
- Ganî-zâde Nâdirî Dîvânı:** Külekçi, N. (1985). *Ganî-zâde Nâdirî Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri, Dîvânı ve Şeh-nâmesinin Tenkidli Metni*. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Gelibolulu Mustafâ Âlî Dîvânı:** Aksoyak, İ. H. (2018). *Gelibolulu Mustafa Âlî Dîvânı*. Ankara: Kültür Turizm ve Bakanlığı Yayınları. e-kitap, <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/58695,gelibolulu-mustafa-ali-divanipdf.pdf?0>, [ET: 08. 04. 2020].
- Gelibolulu Sun'î Dîvânı:** Yakar, H. İ. (2018). *Gelibolulu Sun'î Dîvânı*. Ankara: Kültür Turizm ve Bakanlığı Yayınları. e-kitap, <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/57257,gelibolulu-suni-divanipdf.pdf?0>, [ET: 09. 04. 2020].
- Hafız-ı Şirazî Dîvânı:** *Hafız-ı Şirazî Hafız Dîvânı Hasan Ali Yücel Klasikler Dizisi*. (2016). (A. Gölpınarlı, Çev.) İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Hâfî Dîvânı:** Dinçer, S. (2010). *Hafî Hayatı, Sanatı, Şiirleri*. Kırıkkale: Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Hâletî-i Gülşenî Dîvânı:** Altunel, İ. (1988). *Hâletî-i Gülşenî Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri ve Dîvânının Tenkidli Metni*. Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Hâşimî Dîvânı:** Bulan, A. (1993). *Hâşimî Hayatı, Edebî Kişiliği ve Dîvânının Tenkidli Metni*. Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Hayâlî Bey Dîvânı:** Tarlan, A. N. (1945). *Hayâlî Bey Dîvânı*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- Hayretî Dîvânı:** Çavuşoğlu, M. & Tanyeri M. A. (1981). *Hayretî Dîvân, Tenkidli Basım*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.
- Helâkî Dîvânı:** Çavuşoğlu, M. (1982). *Helâkî Dîvân Tenkidli Basım*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.
- Hilâlî Dîvânı:** Yağmur, B. (1998). *Hilâlî Divanı (İnceleme-Metin)*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Hüdâyî-i Kadîm Dîvânı:** Demiralay, M. (2007). *Hüdâyî-i Kadîm (16. yy) ve Dîvânı İnceleme Tenkidli Metin*. Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler

Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.

Hüsâm-zâde Feyzî Dîvânı: Gülnar, Ö. (1996). *Hüsâm-zâde Feyzî Dîvânı İnceleme-Metin*. Bursa: Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

İlmî Dede Dîvânı: Oğuz, S. (2002). *İlmî Dede El-Mevlevî El-Bağdâdî Hayatı Sanatı Eserleri ve Dîvânı (İnceleme ve Tenkitli Metin)*. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

İsmetî Dîvânı: İpekten, H. (1974). *İsmetî Dîvânı*. Ankara: Atatürk Üniversitesi Yayınları.

Kabûlî Dîvânı: Erdoğan, M. (2008). *Kabûlî İbrahim Efendi, Hayatı, Edebî Kişiliği ve Dîvânı (İnceleme-Tenkitli Metin-Dizin)*. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi.

Kafzâde Fâizî Dîvânı: Okatan, H. İ. (1995). *Kafzade Fâ'izi, Hayatı, Eserleri, Sanatı, Tenkitli Dîvân Metni*. İzmir: Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi.

Kara Fazlî Dîvânı: Özkut, M. (2005). *Kara Fazlî'nin Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği ve Dîvânı (İnceleme-Tenkitli Metin)*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

Karamanlı Nizâmî Dîvânı: İpekten, H. (1974). *Karamanlı Nizâmî Hayatı, Edebî Kişiliği ve Divanı*. Ankara: Atatürk Üniversitesi Yayınları.

Kâtib-zâde Sâkib Dîvânı: Kırbıyık, M. (2017). *Kâtib-zâde Sâkib Dîvânı*. Ankara: Kültür Turizm ve Bakanlığı Yayınları. e-kitap, <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/56426,katib-zade-sakib-divanipdf.pdf?0>, [ET: 09. 04. 2020].

Kutup (Seyyid) Osman Fazlî Dîvânı: Erdem, K. (2008). *Kutup (Seyyid) Osman Fazlî Dîvânı İnceleme-Metin*. Sakarya: Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.

Lâmî'î Çelebi Dîvânı: Burmaoğlu, H. B. (1983). *Lami'i Çelebi Dîvânı (Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri ve Dîvânının Tenkidli Metni)*. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Doktora Tezi.

Manastırlı Celâl Bey Dîvânı: Güneş, M. (2013). *Manastırlı Celâl Bey Dîvânı [İnceleme-Metin]*. Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.

Mânî Dîvânı: Demirel, Ş. (2017). *Mânî Dîvân ve Şehr-engîz-i Bursa*. Ankara: Kültür Turizm ve Bakanlığı Yayınları. e-kitap,

<https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/55755,divan-ve-sehr-engiz-i-bursapdf.pdf?0>,

[ET: 08. 04. 2020].

Mantıkî Ahmed Efendi Dîvânçesi: Kaya, B. (1991). *XVII. Yüzyıl Divan Şairi Mantıkî Ahmet Efendi ve Dîvânçesi*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.

Mesîhî Dîvânı: Mengi, M. (1995). *Mesîhî Dîvânı*, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi Yayınları.

Mezâkî Dîvânı: Mermer, A. (1991). *Mezâkî Hayatı, Edebî Kişiliği ve Dîvânı'nın Tenkidli Metni*. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi Yayını-Sayı:87, Dîvânlar Dizisi-Sayı: 3.

Muhibbî Dîvânı: Yavuz, K. (2016). *Muhibbî Dîvânı Bütün Şiirleri Kânûnî Sultan Süleyman 1. Cilt*. İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları: 69.

Muhibbî Dîvânı: Yavuz, K. (2016). *Muhibbî Dîvânı Bütün Şiirleri Kânûnî Sultan Süleyman 2. Cilt*. İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları: 69.

Muhîtî Dîvânı: Tataroğlu, A. (1995). *Muhîtî, Hayatı Eserleri ve Edebî Kişiliği Dîvânının Tenkidli Metni*. Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

Musullu Esad Seyyîd Mehmed Dîvânı: Tay, H. (2011). *Musullu Esad Seyyîd Mehmed Hayatı, Edebî Kişiliği ve Dîvânı*. Afyonkarahisar: Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.

Nâbî Dîvânı: Bilkın, A. F. (1993). *Nâbî'nin Türkçe Dîvânı (Karşılaştırmalı Metin)*. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi.

Nahîfî Dîvânı: Aypay, A. İ. (1992). *Nahîfî Süleymân Efendi (Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği ve Dîvânının Tenkitli Metni)*. Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi.

Nâilî Dîvânı: İpekten, H. (2019). *Nâilî-i Kadîm Dîvân*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları. e-kitap, <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/67155,naili-i-kadim-divanipdf.pdf?0> , [ET: 24. 02. 2020].

Necâtî Dîvânı: Yılmaz, O. (2015). *Necâtî Bey Dîvânı*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayını.

Nefî Dîvânı: Akkuş, M. (2018). *Nefî Dîvânı*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları. e-kitap, <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/57741,nefi-divanipdf.pdf?0>,

[ET: 24.02.2020].

Neşâtî Dîvânı: Kaplan, M. (2019). *Neşâtî Dîvânı*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları. e-kitap, <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-78354/divanlar.html>, [ET: 24.02.2020].

Nev'î Dîvânı: Tulum, M. ve Tanyeri, M. A. (1977) *Nev'î Dîvân Tenkidli Basım*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.

Nevî-zâde Atâyî Dîvânı: Karaköse, S. (2017). *Nev'i-zâde Atâyi Divanı*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları. e-kitap, <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/55734,nevi-zade-atayi-divanipdf.pdf?0>, [ET: 24.02.2020].

Nihâlî ve Dîvânçesi: Kaplan, Y. (2011). “18. Yüzyıl Şairlerinden Nihâlî ve Dîvânçesi”. *Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, (29), 57-110.

Nihânî Dîvânı: Dursun, M. (1990). *Nihânî Dîvânı (İnceleme-Metin)*. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

Peştelî Hisâlî Dîvânı: Yılmaz, K. (2010). *Budunli Hisâlî Dîvânı*. İstanbul: Kriter Yayınlar.

Peştelî Hisâlî Dîvânı: Ercan, Ö. (2008). *Peştelî Hisâlî Dîvânı*. İstanbul: Gaye Kitabevi.

Pirizenli Şemî Dîvânı: Karavelioğlu, M. A. (2005). *On Altıncı Yüzyıl Şairlerinden Prizrenli Şem'in Dîvânının Edisyon Kritiği ve İncelenmesi*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Doktora Tezi.

Remzî Dîvânı: Kurt, B. (2017). *Remzî Dîvânı (İnceleme-Metin)*. Kütahya: Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

Resmî Ali Baba ve Dîvânı: Arslan, S. (2003). *Resmî Ali Baba ve Dîvânı*. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

Revânî Dîvânı: Avşar, Z. (2017). *Revânî Dîvânı*. Ankara: Kültür Turizm ve Bakanlığı Yayınları. e-kitap, <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/56143,revani-divanipdf.pdf?0>, [ET: 24.02.2020].

Rızâyî Dîvânı: Topçu, M. (1997). *Dîvân-ı Rızâyî (Tenkitli Metin)*. Malatya: İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

Riyâzî Dîvânı: Açıkgöz, N. (1986). *Riyâzî Hayatı, Eserleri ve Edebî Kişiliği (Dîvân, Sâki- nâme ve Düstûrî'l-'Amel'in Tenkidli Metni)*. Elâzığ: Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi.

Sâbir Parsa Dîvânı: Yoldaş, K. (2002). *Sâbir Pârsâ Divanı*. İstanbul: Kitabevi.

- Sabrî-i Şâkir Dîvânı:** Yılmaz, M. C. (2010). *Sabrî-i Şâkir Dîvânı*. Kütahya: Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Sadî Dîvânı:** Uralçin, S. (2009). *Sa'dî Dîvânı (İnceleme-Metin-İndeks)*. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Sânî Beg Dîvânı:** Taşdelen, İ. (2019). *Sânî Beg Dîvânı*. Sivas: Express Baskı Merkezi.
- Siyâhî Dede Dîvânı:** Cangöz, G. (2010). *Siyâhî Dede Dîvânı (İnceleme-Transkripsiyonlu Metin)*. Kocaeli: Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Subhi-zâde Feyzî Dîvânı:** Gündüz, E. (1997). *Subhi-zâde Feyzî Dîvânı (Karşılaştırmalı Metin)*. Malatya: İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Şemsî Dîvânı:** Akkaya, M. (1992). *Şemsî Paşa Dîvânı (İnceleme-Edisyon Kritikli Metin)*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Şeyhî Dîvânı:** Biltekin H. (2018). *Şeyhî Dîvânı*. Ankara: Kültür Turizm ve Bakanlığı Yayınları. e-kitap, <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/61044,seyhi-divanipdf.pdf?0>, [ET. 24. 02. 2020].
- Şeyhü'l-islâm Kemâl Paşa-zâde Dîvânı:** Saraç, M. A. Yekta (t.y). *Şeyhü'l-İslâm Kemal Paşa-zâde ve Dîvânı*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü.
- Şeyhü'l-islâm Yahyâ Dîvânı:** Kavruk, H. (t.y). *Şeyhülislam Yahyâ Dîvânı*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları. e-kitap, <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/10655,seyhulislamyahyadivanihasankavrukpdf.pdf?0>, [ET. 24. 02. 2020].
- Şeyhülislâm Bahâyî Dîvânı:** Uludağ, E. (1992). *Şeyhülislâm Bahâyî Dîvânı (İnceleme-Karşılaştırmalı Metin)*. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Şeyhülislâm Esad Dîvânı:** Doğan, M. N. (1997). *Şeyhülislâm Es'ad Efendi ve Dîvânının Tenkitli Metni*. İstanbul: MEB Yayınları.
- Şeyhülislâm Yahyâ Dîvânı:** Kavruk, H. (t.y). *Şeyhülislam Yahyâ Dîvânı*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları. e-kitap, <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/10655,seyhulislamyahyadivanihasankavrukpdf.pdf?0>, [ET. 24. 02. 2020].
- Şinâsî Dîvânı:** Harmancı, M. E. (1999). *Şinâsî Dîvânı*. İzmit: Kocaeli Üniversitesi Sosyal

Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

- Tacizâde Cafer Çelebi Dîvânı:** Erünsal, İ. E. (2018). *Tâcî-Zâde Ca'fer Çelebi Dîvânı*. Ankara: Kültür Turizm ve Bakanlığı Yayınları. e-kitap, <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/59332,taci-zade-cafer-celebi-divanipdf.pdf?0>, [ET. 24. 02. 2020].
- Taşlıcalı Yahyâ Dîvânı:** Çavuşoğlu, M. (1977). *Yahyâ Bey Dîvân Tenkidli Basım*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayın No. 2233.
- Topkapılı Feyzî Dîvânı:** Özerol, N. (1996). *Topkapılı Feyzî Hayatı Edebî Kişiliği ve Divanının Tenkidli Metni*. Elâzığ: Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Ubeydî Dîvânı:** Arslan, Ö. (2013). *Ubeydî Dîvânı (Metin ve İnceleme)*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Ulvî Dîvânı:** Çetin, İ. (1993). *Derzi-zâde Ulvî (Hayatı Edebî Şahsiyeti ve Dîvânının Tenkidli Metni)*. Elâzığ: Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Ümîdî Ahmet Dîvânı:** Buyruk, İ. Etem (2009). *Ümîdî Ahmet Dîvânı (İnceleme-Metin-Özel Adlar Dizini)*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Üsküdarlı Aşkî Dîvânı:** Uzun, S. (2011). *Üsküdarlı Aşkî Divanı Tenkitli Metin, Nesre Çeviri ve 16. y.y. Osmanlı Hayatının Divandaki Yansımaları*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Üsküdarlı Sırrî Dîvânı:** Kazan, Ş. (2003). *Üsküdarlı Sırrî Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği Divanı (Tenkitli Metin-İnceleme ve Şerhu Medhi'n-Nebi)*. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi.
- Üsküplü Atâ ve Dîvânçesi:** Çağlar, A. (2013). *Üsküplü Atâ ve Dîvânçesi (İnceleme-Tenkitli Metin-Sözlük)*. Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Üsküplü İshâk Çelebi Dîvânı:** Çavuşoğlu, M. ve Tanyeri, M. A. (1989). *Üsküplü İshak Çelebi Dîvân Tenkitli Basım*. İstanbul: Mimar Sinan Üniversitesi Yayınları.
- Vak'a-nüvîs Râşid Efendi Dîvânı:** Biltekin, H. (1993). *Vakanüvis Râşid Efendi ve Dîvânının Tenkitli Metni*. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Vasfî Dîvânı:** Çavuşoğlu, M. (1980). *Vasfî Dîvân Tenkidli Basım*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.

- Vecdî ve Dîvânçesi:** Mermer, A. (2002). *XVII. Yüzyıl Dîvân Şâiri Vecdî ve Dîvânçesi*. Ankara: MEB.
- Vechî Dîvânı:** Atalay, V. (2017). *Vechî, Dîvân-ı Vechî*. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Veysî Dîvânı:** Toska, Z. (1985). *Veysî Dîvânı (Hayatı, Eserleri ve Edebî Kişiliği)*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Yetîm Dîvânı:** Aktaş, A. (1996). *Yetîm Dîvânı İnceleme-Metin*. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Zâtî Dîvânı:** Tarlan, A. N. (1967). *Zâtî Dîvânı Gazeller Kısmı*, I. Cilt, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi.
- Zâtî Dîvânı:** Tarlan, A. N. (1970). *Zâtî Dîvânı Gazeller Kısmı*, II. Cilt, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi.
- Zâtî Dîvânı:** Çavuşoğlu, M. ve Tanyeri, M. A. (1987). *Zâtî Dîvânı Gazeller Kısmı*, III. Cilt, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.

ŞAİRLER DİZİNİ

A

Abdî, 57
Adnî, 456
Ahdî, 210
Âhî, 72, 183, 184, 185, 283, 454, 455
Ahmed Paşa, 238
Ahmed, 115, 201
Ahmedî, 436
Âlî, 67, 74, 159, 192, 217, 339, 382, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 429, 430, 431, 432, 541
Amrî, 112, 117, 186, 187
Ârif, 467
Arzî, 332, 475
Âsım, 498
Aşkî, 527
Atâ, 456
Atâyî, 148, 204, 380, 486, 491
Âzerî, 64, 71, 73, 92, 95, 96, 97, 98, 99, 103, 135, 352, 353
Azmî, 102, 216
Azmî-zâde, 356

B

Bahâyî, 61, 120, 465
Bâkî, 51, 52, 54, 74, 107, 119, 128, 129, 165, 176, 229, 252, 253, 254, 261, 262, 265, 266, 269, 271, 272, 273, 274, 277, 280, 284, 285, 289, 294, 296, 327, 328, 329, 330, 332, 333, 334, 446
Basîrî, 114
Behîştî, 499, 505, 519, 535, 547
Belîgî, 212
Berkî, 238
Beyânî, 194, 197

C

Ca'fer, 126
Ca'ferî, 453
Celâl Beg, 66
Celâlî, 492
Cem, 110
Cevrî, 75, 190, 202, 339

Cinânî, 58, 59, 66, 78, 104, 107, 108, 384

Ç

Çâkerî, 450

D

Dâ'î, 428
Derûnî, 227, 361, 375, 376
Dervîş Paşa, 224, 338

E

Ebû's-su'ûd, 529, 536
Edîbî, 181
Emânî, 398
Emrî, 262, 267, 276, 290, 296, 297, 305, 354, 481, 512, 513, 514, 519
Es'ad, 139

F

Fâ'ik, 479
Fâ'iz, 176
Fâ'izî, 120, 477, 480
Fasîh, 307, 309, 310, 311
Fasîhî, 243, 463
Fazlî, 180, 181, 448, 449, 549
Fehîm, 310, 312, 314, 315, 325, 439, 475
Fenâyî, 457
Ferruhî, 126, 127
Fevrî, 218, 227, 340, 398, 482, 536, 540
Feyzî, 308, 471, 472
Figânî, 482, 485, 486, 531, 548, 549
Firâkî, 543
Fuzûlî, 62, 94, 202, 302, 303, 484, 537

G

Ganî-zâde, 225
Gâzî Girây Hân, 224, 338
Güftî, 203
Güvâhî, 139

H

Hâce Efendi, 355, 532
Hafî, 179, 180
Hakanî, 198
Hâletî, 222, 224
Halîmî, 212
Hasan, 196, 216, 496, 497, 533
Hâşimî, 442, 472
Hâtemî, 213, 382
Hayâlî, 274, 290, 530, 544
Haydarî, 278
Haylî, 319, 320
Hayretî, 105, 144, 145, 147, 148, 223, 530, 532, 547
Helâkî, 69, 560
Hilâlî, 113, 117, 118
Hisâlî, 182, 210
Husrev, 531
Huzûrî, 81
Hüdâyî, 215, 488, 490, 523
Hükmî, 60, 238
Hüseyn Baykara, 277

İ

İbn-i Kemâl, 346, 354, 499
İlmî, 128, 354
İshâk, 130, 131, 144, 151, 272, 445
İsmetî, 75, 205, 206, 210, 307, 366, 367, 466, 468, 474, 475
İşretî, 544
İznîkî İbrâhîm Efendi-zâde, 121

K

Kâbenâ, 149
Kabûlî, 138, 141, 142, 208, 228, 237, 240, 241, 242, 329, 341, 494, 534
Kadîmî, 209
Kadrî, 460
Kâmî, 212
Kâtibî, 143
Kemâl Paşa-zâde, 114, 219, 375, 438, 443, 552
Kerîmî, 147
Keyfî, 215
Kınalı-zâde, 47, 270, 279, 281, 353
Kirâmî, 291

L

Lâmi'î, 185
Latîfî, 72, 209
Le'âli, 219
Lebîbî, 82, 521, 522

M

Mahmûd Paşa, 442
Makâlî, 190, 230, 232, 233, 234, 235, 236, 267, 268, 269
Mânî, 62
Mantıkî, 123, 203, 304, 327, 497
Mecdî, 438
Mesîhî, 109, 111, 112, 127, 160, 161, 165, 303, 452, 453, 454, 457, 539
Meşâmî, 528, 545
Meşrebî, 198
Meyli, 356, 459
Mezâkî, 458, 461, 462, 464, 469, 470
Mîr Husrev, 207
Misâlî, 196, 381
Muhibbî, 51, 79, 153, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393
Muhîtî, 143
Muhyî, 210
Müderriş, 537

N

Nâ'ilî, 61, 287, 459, 464, 468
Nâbî, 204, 205, 252, 367
Nâdirî, 41, 222, 481
Nahîfî, 215
Nâmî, 191
Nasîbî, 150
Nazîm, 282
Nazmî, 124
Necâtî, 54, 121, 163, 164, 264, 275, 286, 287, 292, 447
Nef'î, 119, 195, 321, 394, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411
Nehârî, 110
Nesîmî, 451
Neşâtî, 200, 303, 305, 306, 324, 331, 462, 463, 466
Nev'î, 50, 72, 90, 123, 132, 133, 134, 135, 145, 146, 158, 265, 341, 345,

477, 483, 489, 491, 499, 500, 501,
502, 503, 504, 505, 506, 520, 521
Nev‘î-zâde Atâyî, 238
Nevâyî, 208, 288
Neylî, 190
Ni‘metî, 213
Nihâlî, 498
Nihânî, 141, 292, 296
Nikâbî, 214
Nisârî, 69, 560
Nizâmî, 209, 452

Ö

Örfî, 80

R

Râgıb, 476
Rahmî, 64, 489, 492, 515, 516, 517,
518, 528, 529
Râşid, 199
Re‘yî, 493
Remzî, 188, 539
Resmî, 201
Revânî, 71, 122, 163, 183, 263, 275,
283, 447
Rıf‘atî, 226
Rızâyî, 323
Riyâzî, 304, 318, 319, 324, 494
Rûhî, 50, 55, 57, 59, 60, 76, 158, 255,
256, 257, 258, 259, 260, 281, 288,
293, 297, 298, 299, 300, 301, 307,
376, 432, 433, 434, 435

S

Sa‘dî, 146
Sâ‘î, 397, 533, 534, 540
Sâbir, 316, 317, 318, 321, 322
Sâbit, 161, 162, 217, 244, 553
Sabrî, 200, 295, 309, 312, 313, 323,
325, 331, 464, 476
Sâdık, 211
Sâfî, 194, 197, 450
Sâkub, 282
Sâmî, 77
Sânî, 93, 538
Selîm, 52
Selmân, 363

Semâ‘î, 83, 217
Sırrî, 488, 501
Sipihri, 207
Sîrozî, 357
Siyâhî, 72
Sultân Cem, 124, 507
Sultân Mehmed Hân, 176
Sultân Murâd, 54, 153
Sun‘î, 261, 487
Sûzî, 483
Süheyli, 191
Sülûkî, 105

Ş

Şem‘î, 125, 129, 132, 137, 189
Şemsî, 152
Şeref, 207
Şerîf, 357, 360
Şeyh-i Safiyyü’l-dîn Şîrâzî, 445
Şeyhî, 343
Şinâsî, 302
Şûrî, 73

T

Tâli‘î, 149, 159, 160
Tâlibî, 436
Tarzî, 470
Tıflî, 315
Tîgî, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 93,
94, 193, 195
Türâbîyyü’l-‘Acem, 207

U

Ubeydî, 49, 151, 225, 226, 295, 487,
506, 520, 543, 550
Ulvî, 59, 69, 85, 91, 140, 152, 154, 156,
157, 263, 335, 485, 542

Ü

Ümîdî, 213, 493

V

Vahîdî, 442
Vâlihî, 364, 535
Vasfî, 182

Vecdî, 49, 326, 335, 336, 460, 467, 469
Vechî, 101
Veysî, 150, 365, 347, 437, 478, 479
Visâlî, 270
Vücûdî, 209

Y

Yahyâ, 79, 115, 116, 125, 137, 211,
 219, 220, 221, 238, 271, 272, 278,
 279, 294, 328, 352, 356, 358, 359,

360, 361, 362, 365, 366, 377, 411,
 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418,
 419, 420, 438, 446, 478
Yetîm, 550

Z

Za‘fî, 100
Zâtî, 136, 189, 253, 264, 289, 511
Zeynî, 211
Zihnî, 224, 251, 338

EKLER

Handwritten text in Persian script, arranged in four columns on each page. The text is written in a cursive style. There are several instances of red ink used for emphasis or correction, including the words "افشا" (Afsha) and "افشا" (Afsha) in the second and third columns of the top page, and "افشا" (Afsha) in the first column of the bottom page. The text appears to be a historical or literary document, possibly a manuscript or a printed book.

ÖZ GEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı: Zahide EFE

Doğum Yeri: Osmaniye

Adres: Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

İletişim: zahide_efe@outlook.com

EĞİTİM BİLGİLERİ

Lisans: Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, 2012-2016

Tezli Yüksek Lisans: Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, 2017-2020

İŞ DENEYİMİ

2019-...: Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Eski Türk Edebiyatı Ana Bilim Dalı Araştırma Görevlisi

OSMANİYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS/DOKTORA TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

OSMANİYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA

Tarih: 13 / 07 /2020

Tez Başlığı / Konusu: İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi "TY 1724" Numarada Kayıtlı Şiir Mecmuasının Transkripsiyonlu Metni ve Mecmuaların Sistematiik Tasnifi Projesine (MESTAP) Göre Tasnifi

Yukarıda başlığı belirlenen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 705 sayfalık kısmına ilişkin, 02/07/2020 tarihinde tez danışmanım tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtreleme tiplerinden biri uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 28'dir.

Filtreleme Tip 1 (maksimum %30)

☐

1- Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç,
2- Kaynakça dâhil,
3- Alıntılar dâhil.

Filtreleme Tip 2 (maksimum %10)

☐

1- Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç,
2- Kaynakça hariç,
3- Alıntılar dâhil,
4- 5 Kelimeden daha az örtüşme içeren
metin kısımları hariç.

Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Çalışması Orjinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve bu Uygulama Esasları'nda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Tarih ve İmza

Adı Soyadı: Zahide EFE
Öğrenci No: 1721107103
Anabilim Dalı: Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı
Programı: Türk Dili ve Edebiyatı Tezli Yüksek Lisans
Statüsü: ☒ Y.Lisans ☐ Doktora

DANIŞMAN ONAYI

UYGUNDUR.

Doç. Dr. Yunus KAPLAN

ENSTİTÜ ONAYI

UYGUNDUR.

Arş. Gör. Zahide EFE